

T.C.
FATİH ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
YENİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

HAYAT MECCMUASI
(4,5,6.CİLT ve YENİ TERTİP)

—İnceleme, Tahlilî Fihrist, Seçme Metinler—

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı
Yard. DOÇ. DR. ALİ YILDIZ

Hazırlayan
OĞUZ ŞENSES

İSTANBUL-2008

HAYAT MECMUASI İNCELEME TAHLİLİ FİHRİST, SEÇME YAZILAR

OĞUZ ŞENSES

ÖZET

Bu çalışmada 1926- 1930 yılları arasında çıkmış olan Hayat Mecmuasının 4, 5 ve 6. cildindeki sayılarının yazar ve konu fihristi çıkarılmıştır. (79. ile 146. sayılar ve ilave çıkan beş sayı)

Tez dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Hayat Mecmuası hakkında bilgi verilmiş, derginin incelemesi yapılmıştır.

İkinci bölümde yazar adlarına ve konularına göre fihrist yer almaktadır.

Üçüncü bölümde seçme metinler bulunmaktadır.

Dördüncü bölümde yazarların biyografilerine yer verilmiştir.

Çalışmanın sonundaki ek bölümünde ise dergiden seçilmiş örnek sayfalar bulunmaktadır.

**INVESTIGATIONS OF THE HAYAT MECMUASI, INDEX
AND SELECTED ARTICLES**

OĞUZ ŞENSES

ABSTRACT

In this Project; index of author and subject are discussed fascicle's literatures of 4,5 and 6 of 'Hayat Mecmuası' which was composed between 1926–1930 years. (Sections of 79. and 146. and in addition five fascicles)

This Dissertation is composed of four chapters. In first chapter; information is given about 'Hayat Mecmuası' and there are examination of magazines.

In second chapter; there is followed by index of authors' and subjects.third chapter is taken places special texts.

In fourth section, it is followed by autobiographies of authors.

In the last section there are sample pages from magazines.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii-x
KISALTMALAR	x
ÖNSÖZ	xi-xv
I.BÖLÜM	1
I.1. GİRİŞ: HAYAT MECMUASI'NIN İNCELENMESİ	1
I.1. 1. Mecmuanın Tertibi, Yayın Düzeni ve Yayın Politikası	3
I.1. 2. Dil İnkılâbı Karşısında <i>Hayat</i> Mecmuasının Tavrı	8
I.1. 3. Şiir	12
I.1. 4. Hikâye	19
I.2. HAYAT MECMUASI'NIN YAZAR KADROSU	21
I.3. SONUÇ	80
KAYNAKÇA	85
II. BÖLÜM	87
II.1. YAZAR ADLARINA GÖRE FİHRİST	88
II.2. KONULARA GÖRE FİHRİST	214
II.2.1. DİL VE EDEBİYAT	215
II.2.1.1. Dil	215
II.2.1.2. Edebiyat	218
II.2.1.2.1. Edebiyat Teorisi	218
II.2.1.2.2. Edebiyat Tarihi	220
II.2.1.2.2.1. Türk Edebiyatı	220
II.2.1.2.2.2. Fransız Edebiyatı	222
II.2.1.2.2.3. İngiliz Edebiyatı	223
II.2.1.2.2.4. İtalyan Edebiyatı	223
II.2.1.2.3. Edebî Türler	223
II.2.1.2.3.1. Şiir	223

II.2.1.2.3.2.Mensur Şiir	236
II.2.1.2.3.3.Hikâye.....	236
II.2.1.2.3.4.Roman	238
II.2.1.2.3.5.Deneme	239
II.2.1.2.3.6. Biyografi	239
II.2.1.2.3.7.Tenkit (Eleştiri)	244
II.2.1.2.3.8.Polemik	248
II.2.1.2.3.9.Gezi Yazısı	250
II.2.1.2.3.10.Hitabet	252
II.2.1.2.3.11.Mektup	253
II.2.1.2.3.12.Hatıra	254
II.2.3. KÜLTÜR	254
II.2.3.1. Kültür Tarihi	252
II.2.4. GÜZEL SANATLAR	256
II.2.4.1. Resim	257
II.2.4.2. Heykel	264
II.2.4.3. Müzik	268
II.2.4.4. Tiyatro	269
II.2.4.5. Karikatür	271
II.2.4.6. Mimarî	272
II.2.4.7. Sinema	272
II.2.4.8. Fotoğraf	272
II.2.4.9. Çinicilik	285
II.2.4.10. Minyatür	286
II.2.4.11. Tezyin	286
II.2.5. İLİM-SANAT	286
II.2.6. SOSYAL BİLİMLER	288
II.2.6.1. Felsefe	288
II.2.6.2. Siyaset	292
II.2.6.3. Tarih	294
II.2.6.4. Coğrafya	295
II.2.6.5. Sosyoloji	296

II.2.6.6. Psikoloji	297
II.2.6.7. Eğitim	299
II.2.6.8. Halkbilim	303
II.2.6.9. Din	304
II.2.6.10. Antropoloji	304
II.2.6.11. Arkeoloji	305
II.2.6.12. Sanat Tarihi	306
II.2.6.13. Ekonomi	306
II.2.7. FEN BİLİMLERİ	311
II.2.7.1. Tıp	307
II.2.7.2. Fizik	312
II.2.7.3. Kimya	312
II.2.7.4. Biyoloji	313
II.2.7.5. Astronomi	313
II.2.7.6. İstatistik	313
II.2.7.7. Teknoloji	314
II.2.8. SOSYAL MESELELER	314
II.2.8.1. İnkılâp	314
II.2.8.2. Kadın Meselesi	315
II.2.8.3. Moda	316
II.2.8.4. Şehircilik	316
II.2.8.5. Devlet İdaresi	317
II.2.8.6. Sosyal Hayat	317
II.2.8.7. İletişim	318
II.2.8.8. Yayın Hayatı-Kitap	318
II.2.8.9. Taziye	319
II.2.8.10. Anma Törenleri	322
II.2.8.11. Bayram Kutlaması	323
II.2.8.12. Ulaşım	324
II.2.8.13. Reklam	324
II.2.9. HABER	324
II.2.10. KİTAP TANITIMI	333

II.2.11. SPOR	340
II.2.12. HARİTA	340
II.2.13. PLÂN	341
II.2.14. EL İŞİ	341
II.2.15. GRAFİK	342
II.2.16. TASHİH	342
II.2.17. ÖZÜR	342
II.2.18. ÇEVİRİ YAZILAR	343
II.2.18.1. Dil ve Edebiyat	343
II.2.18.1.1. Dil	343
II.2.18.1.2. Edebiyat.....	344
II.2.18.1.2.1. Edebiyat Teorisi	344
II.2.18.1.2.2. Edebiyat Tarihi.....	344
II.2.18.1.2.2.1. Bulgar Edebiyatı	344
II.2.18.1.2.3. Edebî Türler	338
II.2.18.1.2.3.1. Şiir.....	344
II.2.18.1.2.3.2. Mensur Şiir.....	345
II.2.18.1.2.3.3. Hikâye	345
II.2.18.1.2.3.4. Roman	350
II.2.18.1.2.3.5. Biyografi	350
II.2.18.1.2.3.6. Deneme	352
II.2.18.1.2.3.7. Tenkit	352
II.2.18.1.2.3.8. Gezi Yazısı	353
II.2.18.1.2.3.9. Hitabet	353
II.2.18.1.2.3.10. Hatıra	353
II.2.18.3. Güzel Sanatlar.....	353
II.2.18.3.1. Resim.....	354
II.2.18.3.2. Heykel.....	354
II.2.18.3.3. Müzik	355
II.2.18.3.4. Tiyatro	355
II.2.18.3.5. Sinema	356
II.2.18.4. Kültür	356

II.2.18.5. Sosyal Bilimler.....	356
II.2.18.5.1. Felsefe	356
II.2.18.5.2. Siyaset	357
II.2.18.5.3. Tarih	357
II.2.18.5.4. Eğitim.....	358
II.2.18.5.5. Antropoloji	358
II.2.18.5.6. Sanat Tarihi	359
II.2.18.5.7. Ekonomi	359
II.2.18.6. Fen Bilimleri	359
II.2.18.6.1. Tıp.....	359
II.2.18.6.2. Kimya.....	359
II.2.18.6.3. İstatistik	360
II.2.18.6.4. Teknoloji	360
II.2.18.7. Sosyal Mesele	360
II.2.18.7.1. Çalışma Hayatı.....	360
II.2.18.8. Haber	360
II.2.18.9. Kitap Tanıtımı	361
III. BÖLÜM	362
III.1. SEÇME METİNLER	362
III.1. 1.DİL	363
Harf İnkılâbı Ma'arif Seferberliğidir - Mehmet Emin	363
Dil Encümeni'nin Raporu (İmzasız).....	365
Yeni Harfler Hakkında – Avnî	367
Şive Endişesi - Hakkı Tarık (Us)	371
Fonetik İmlâya Tevcih Edilen İtirazlar - Ahmet Cevat.....	372
Niçin “Q” yu Almadınız - Ahmet Cevat	377
Yeni Harfler ve Coğrafi İsimler - Hamit Sadi.....	382
Yeni İmlâmıza Taalluk Eden Birkaç Mesele – Avnî	384
İmlâ Lügati Münasebetiyle - Hasan Ali (Yücel).....	388
III.1.2. TÜRK EDEBİYATI TARİHİ	390
Selçukîler Devri Edebiyatı Hakkında Bazı Notlar	
Köprülüzâde M.Fuat	390

III.1.3. EDEBÎ TÜRLER	394
III.1.3.1. ŞİİR	394
Bekçinin Şarkısı - Yaşar Nabi (Nayır)	394
Bir Akşam - Halid Fahri (Ozansoy)	395
Anadolu Kadınlarına - Şükûfe Nihal (Başar)	396
Kadın - Faruk Nafiz (Çamlıbel)	397
Kadın - Yaşar Nabi (Nayır)	398
İhtilal - Y.N	398
Alevden Mısralar - R.Mahir	399
Şehirde Türk Kadını - Halide Nusret (Zorlutuna)	400
Ben Nasıl Aldanayım - Rıfat Necdet	402
Kadın Sen Nesin - Şükûfe Nihal (Başar).....	403
Perinin Ölümü - Şükûfe Nihal (Başar)	405
Kaldırımlar III – Necip Fazıl (Kısakürek)	407
İstasyon - Necip Fazıl (Kısakürek)	407
İhtiyar Şairde Gençlik – Abdullah Cevdet	408
Yalnızlık – Sabri Esat (Siyavuşgil)	408
Babama – Rıfat Necdet	409
Onu Bir Gün Görmedim – Faruk Nafiz (Çamlıbel)	410
Bir Lahza – Halit Fahri (Ozansoy)	411
Peyker’in Kederi – Abdullah Cevdet	411
Vatanın Öz Çocuğu - Şükûfe Nihal (Başar)	412
Son Dilek – Halide Nusret (Zorlutuna)	413
Deniz – Necip Fazıl (Kısakürek)	414
Saçındaki Düğümler – Rıza Mahir	414
III.1.3.1.1. MENSUR ŞİİR	415
Bulut – Shelley (Çev. Seniha Sami)	415
III.1.3.2. HİKÂYE	417
Uyanan Köy- Hikmet Şevki	417
Dün Bugün - Seniha Sami	420
Kim Yudu Kim Taradı – M. Selahattin	424
Uzun Saçlısı Mı Kısa Saçlısı Mı – Suat Derviş	429

Korku – Aleksander Kiprof (Çev. Ali Haydar)	438
III.1.3.3. BİYOGRAFİ	442
Fıtnat Hanım - Ali Canip (Yöntem)	442
Memleketimizde Meçhul İki Türk Şaire – A. Hikmet	445
Madam Vije Lebron – Vahit	451
Tolstoy – Zâkir Kadri	459
Lenbach – Vahit	471
Bona – Vahit	474
Rami Paşa – Memet Halit	476
Corot (Koro) – Vahit	480
Edebiyat Tarihinden Yapraklar Rami Paşa – Mehmet Halit	486
III.1.3.4. TENKİT	489
Halk Edebiyatına Dair Bir Eser – Ziyaettin Fahri	489
Son Neslin Şiirinde Güzel Türkçenin Kuvveti Ali Canip (Yöntem)	494
Ahmet Haşim Ve Eseri - Ali Canip (Yöntem)	499
“Kaldırımlar”ın Şairi Necip Fazıl – Mustafa Şekip (Tunç)	504
EK-1 HAYAT MECMUASI’NDAN ÖRNEK SAYFALAR	

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı Geçen Eser
bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
Çev.	: Çevirmen
İlh.	: İlâ âhir.
İst.	: İstanbul
no.	: Numara
nr.	: Numara
s.	: Sayfa
vb.	: Ve Benzeri, Ve Bunun Gibi
Yay.	: Yayınları

ÖNSÖZ

Hayat Mecmuası, 1926- 1930 yılları arasında Maarif Vekâleti'nin yardımıyla çıkan bir fikir-edebiyat dergisidir. Dergi, ilk olarak Arap harfleriyle çıkmıştır. 79. sayıdan itibaren rakamlar Latin rakamlarıyla gösterilmiştir. *Hayat* Mecmuası'nın 18 Teşrin-i Evvel 1928 tarihli 97.sayısından itibaren yarısı Arap harfli yarısı da Latin harfli olarak çıkmaya başlamıştır. 29 Teşrin-i Sâni 1928 tarihli 105. sayıyla birlikte tamamen Latin harfli çıkmaya başlamıştır. *Hayat* Mecmuası, 15 Temmuz 1929 tarihli 135. sayıya kadar haftalık olarak okurlarıyla buluşmaktadır. 146. sayıya kadar bu şekilde çıkmıştır. Dergi 30 Kânun-ı Evvel tarihli 146. sayıdan sonra “yeni tertip” başlığıyla ayda bir olarak çıkmaya başlamıştır. Derginin şekil ve muhteva özellikleri eskisinden tamamıyla farklı bir hâle dönüşmüştür. “Yeni Tertip” biçiminde beş sayı olarak Mayıs 1930 tarihine kadar çıkan dergi, beşinci sayıdan sonra kapanmıştır.

Yaptığımız bu incelemede *Hayat* Mecmuası'nın 4, 5 ve 6. ciltlerini ele aldık. 4. cilt 79. sayıyla başlamıştır. 1928 yılına tesadüf eden bu ciltte ele alınan en temel konu Latin harfi meselesidir.

Yakın tarihimizi, Cumhuriyet dönemi Türk toplumunu, edebiyatını, kültürünü anlama noktasında *Hayat* Mecmuası mühim bir rol oynamaktadır. Üniversitelerin Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinde bu dergiyle ilgili pek çok akademik çalışma yapılmıştır. Bunlardan tespit edebildiklerimizi şöyle sıralayabiliriz¹:

- Parlak, Mustafa, “*Hayat* Mecmuasının 1, 2, 3. Ciltlerindeki Edebî Makaleler ve Tahlilî Fihrist”, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum 1982, 804 s.(Danışman: Doç. Dr. Orhan Okay)
- Özpaya, Ahmet, “ *Hayat* Mecmuasındaki Sanat, Edebiyat ve Fikir Yazılarının Sınıflandırılması ve Değerlendirilmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi SBE, 1998, 494 s. (Danışman: Doç. Dr. Alemdar Yalçın)

¹ Bahriye Çeri, “Türkiye Üniversitelerinde Yeni Türk Edebiyatı Alanında Yapılmış Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Konularına Göre Sınıflandırılmış Bibliyografyası”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Yeni Türk Edebiyatı Tarihi I., C.4, 2006, s.7.

- Ayvaz, Rukiye, “*Hayat Mecmuasındaki Edebî Metinlerin Latinizesi İndeks*”, Yüksel Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi SBE, 2001, 365 s. (Danışman: Yard. Doç. Dr. Abdullah Acehan)
- Dalga, Nebahat, “*Hayat Mecmuasındaki Fikrî ve İlmî Makalelerin İncelenmesi(1926- 1927)*”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, 2002, 284 s. (Danışman: Prof. Dr. Sema Uğurcan)
- Güneş, Mehmet, “ *Hayat Mecmuasında Edebî Muhteva (Şiir ve Hikâye, 1926- 1929)*”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, 2004, 357 s. (Danışman: Prof. Dr. Sema Uğurcan)
- Demir, Musa, “ *Hayat Mecmuası Etrafında Gelişen Sanat Faaliyetleri C.1*”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi SBE, 2005,821 s. (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ülkü Gürsoy)
- Boyraz, Salih, “ *Hayat Mecmuası Etrafında Edebî Faaliyetler C.3*”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi SBE, 2005, 639 s. (Danışman: Prof. Dr. Belkıs Gürsoy)
- Durmuş, Banu, “ *Hayat Mecmuasının Etrafındaki Fikrî Faaliyetler (1927)*”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi SBE, 2006, 836 s. (Danışman: Prof. Dr. Belkıs Gürsoy)

Görüldüğü üzere *Hayat Mecmuası* üzerine çalışan araştırmacılar, bu mecmuanın farklı yönlerini ele almışlardır. Bu da bizlere *Hayat*'ın Türk kültür, edebiyat ve fikir tarihi açısından ne kadar zengin bir hazine olduğunu göstermektedir. Daha önce Mustafa Parlak tarafından ilk üç cildinin tahlili fihristinin yapıldığını, 4, 5, ve 6. ciltler için böyle bir çalışmanın yapılmadığını gördüğümüzden bu konu üzerine eğilmeyi uygun gördük.

Çalışmamıza ilk olarak *Hayat Mecmuasının* sayılarını eksiksiz bir şekilde temin ederek başladık. Elde ettiğimiz bu sayılardaki her yazıyı(4, 5, 6.cildindeki ve yeni tertip şeklinde çıkan sayılardaki yazıları) konularına göre fişledik. Çalışmamız bir edebiyat tezi olduğundan konu fihristinin baş kısmına ilk olarak dil ve edebiyat yazılarını yerleştirdik. Edebiyat yazılarını edebî türlere göre kendi içerisinde bir kez

daha tasnif ettik. Edebî türleri de en yaygın olan şiirden başlayarak ele aldık. Çeviri yazılarını en sonda ayrı bir başlık altında değerlendirdik.

Konu fihristindeki yazıların yazarlarını kendi içerisinde tarihleri de dikkate alarak alfabetik sıraya göre yerleştirdik. Derginin çıktığı senelerde henüz soy isim kanunu çıkmadığından yazarlar isimleriyle anılmaktadır. Bu yazarlardan soy isimlerini tespit edebildiklerimizi parantez içerisinde gösterdik. Yazıların başlıklarında devrin imlâsını esas aldık.

Çalışmamızda konu fihristiyle beraber yazarların alfabetik fihristini yaptık. Yazar fihristinde yazının başlığını yanına açtığımız köşeli parantezin içerisine yazının türünü yazmayı uygun gördük.

Çalışmamızın seçme metinler bölümüne özellikle Arap harfleriyle yazılmış dil ve edebiyatla ilgili yazıların alınmasına dikkat ettik. Seçme metinler kısmında yer alan metinleri, Arap harfleriyle çıkan yazılardan tercih ettik. Bu yazılarda genellikle günümüz imlâsını uygulamaya çalıştık. Uzatmalar ve inceltmelerde “^” işaretini kullanmaktan kaçınmadık. Mensubiyetlik bildiren kelimelerde de mensubiyet “” sini kullandık. Örnek: millî, hukukî gibi. O devrin imlâsında kelimelerdeki daralma yazıda da gösterilmektedir. Biz bu çalışmada kelimelerdeki daralmaları göstermedik. Örnek: dinmiyen yerine dinmeyen gibi yazmayı uygun bulduk

Yazılarda yer alan yabancı özel şahıs ve yer isimlerinden bulabildiklerimizi orijinal şekliyle beraber parantez içerisinde Türkçe okunuşuyla yazdık. Orijinal yazılışlarını bulamadıklarımızı Türkçe okunuşuyla verdik.

Hayat Mecmuasının yazar kadrosunda yer alan yazarlardan biyografilerine ulaşabildiklerimizin yaşam öykülerini hayat hikâyelerini çalışmamızın sonuna ekledik.

Bu konuda çalışmamı tavsiye eden, çalışmamızın her aşamasında bizlere fikirleriyle yol gösteren ve zamanını ayırmaktan kaçınmayan saygıdeğer hocamız Yrd. Doç. Dr. Ali Yıldız’a sonsuz şükranlarımızı sunarız. Kaynaklara ulaşmamda ve metinlerin tasnifinde bana fikirlerini sunan, daha önceden *Hayat* Mecmuasıyla ilgili yüksek lisans tezi yaptığından bu dergiye aşına olan arkadaşım Mehmet Güneş’e, Osmanlıca metinlerin çevirisi aşamasında emeklerini esirgemeyen sevgili arkadaşlarım Serdar Konca ve Zekeriya Özkan’a teşekkürlerimi sunmayı bir borç

bilirim. Osmanlıca metinlerin bilgisayar ortamına aktarılmasında yardımcı olan yeğenim Eren Batur Şenses'e de bu vesileyle teşekkür ederim.

I.1. GİRİŞ: HAYAT MECMUASININ İNCELENMESİ

Hayata, daima hayata... Dünyaya daha çok hayat katalım!

Friedrich Nietzsche

Hayat Mecmuası, Maarif Vekâleti'nin maddî ve manevî yardımıyla² Cumhuriyet'in ilanından üç yıl sonra, 2 Aralık 1926'dan 30 Aralık 1929'a kadar çıkan fikir ve edebiyat dergisidir. Yayın hayatına Ankara'da başlayan derginin müdürü ve başyazarı Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)'dir. *Hayat* Mecmuasından evvel ve sonra "Hayat" adıyla çıkan başka dergi ve gazeteler de yayın hayatının içerisinde olmuştur. Dr. Kahraman BOSTANCI³ bunlardan bazılarının isimlerini, çıkış tarihlerini, imtiyaz sahibi ve başyazarlarını *Müteferrika*⁴ dergisindeki yazısında şu şekilde tespit eder⁵:

1. *Hayat*: Azerî gazetesi, Ocak 1904- 1906, Bakû (Günlük)
2. *Hayat*: Bî- taraf Osmanlı Gazetesi, Sâhib-i İmtiyaz: Yanko Valalas, 1327, İstanbul (Haftalık)
3. *Hayat*: Siyasî, içtimâî, iktisadî mesailden bahseder. [Yayımlayan]: Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti. Sâhib-i İmtiyaz: Ömer Niyazi, Başmuharriri: Edhem Veysi, 1921, Samsun, (Günlük)
4. *Hayat*: Siyasî, ilmî, edebî Türk gazetesidir. Sahibi: Mücavirzâde Mustafa Emin, Başmuharriri: Ramazanzâde Mehmed Kemal, 1338, Adana, (Haftada üç defa)
5. *Hayat*: Aylık sanat ve kültür mecmuası, Sahibi ve Neşriyat Müdürü: Kâzım Sevinç (Altınçağ), İkincikânun 1939- ?, İstanbul.
6. *Hayat*: Haftalık aktüalite ve magazin mecmuası, Sahibi ve başyazarı: Şevket Rado, 6 Nisan 1956- 6 Temmuz 1978, İstanbul.

² Abdullah Uçman, "Hayat Mecmuası Üzerine", *Tarih ve Toplum*, nr.170, Şubat 1998, İstanbul, s. 69.

³ Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

⁴ *Kitabiyat* Dergisi, Yaz 2002, İstanbul.

⁵ Dr. Kahraman BOSTANCI, " Yıldızların Mahfili: Hayat Mecmuası ve Dizini", *Müteferrika*, Yaz 2002, İstanbul, s. 119- 120.

Hayat mecmuası söz konusu edildiğinde akla gelen bir başka mecmua *Yeni Mecmua*'dır.⁶ *Hayat*'ın çıkışı, *Yeni Mecmua*'nın yayın hayatından çekilmesinden üç yıl sonrasına rastlar. Pek çok kimse, *Yeni Mecmua*'nın kapanmasıyla ortaya çıkan boşluğu *Hayat* Mecmuasının doldurduğunu söyler. Hilmi Ziya (Ülken) bu konuda şunları söyler:⁷

“*Yeni Mecmua* gibi geniş bir bilgin zümresini toplayan bu dergi, 1928'e kadar Arap harfleriyle, 1930'a kadar Latin harfleriyle çıktı. Mehmet Emin bu derginin ilk dört cildinde faal rol oynadı ve Avni Başman'la birlikte dergiye pragmatizm ve hayat felsefesi rengini verdi.”

Hayat Mecmuasından evvel 1920- 1925 yılları arasında çıkan mecmuaların Türk toplumunun kültürünü yansıması bakımından ne denli önemli olduğunu göstermesi bakımından bu dergileri ve çıkış tarihlerini vermeyi uygun görmekteyiz.⁸

1. *Gamlı* : İlmî, fennî, edebî, içtimaî, siyasî, sıhhî ve mezahibeden (mezheplerden) bahseden risale-i mevkûte (belirli günlerde çıkan mecmua)dır. 2 Kânun-ı Evvel 1920. Sahibi ve müdür-i mes'ulü Refik Firakî.

2. *Anadolu Duygusu*: İlmî, fennî, edebî, içtimaî mecmuadır. Sahibi ve müdür-i mes'ulü İbrahim Turgut-1921

3. *Milli Gaye*: İçtimaî, edebî, fennî, resimli mecmuadır. Sahib-i imtiyaz ve müdür-i mes'ulü S.Avni, İstanbul-1922

4. *Türk Edebiyatı Mecmuası*: İlmî ve edebiyata hâdim (hizmet eden) musavver (tasvirli, resimli) mecmua. 1 Eylül 1339 (1923). 5 Teşrin-i Evvel, 1339. Müdür-i mes'ulü Orhan Midhat-İstanbul.

5. *Yeni Hilâl*: İlmî, edebî, felsefî mecmua. Ağustos 1340 (1924)-26 Mart 1341 (1925). 1-145, sahib-i imtiyaz ve müdür-i mes'ulü Ali Nüzhet Göksel-Diyarbakır.

⁶ Ziya Gökalp'in 1917-1923 yılları arasında çıkardığı Türkçü, milliyetçi fikir dergisidir.

⁷ Hilmi Ziya Ülken, *Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi*, İst. 1979, s.420, 2.baskı, Ülken Yayınları

⁸ Mustafa PARLAK, “ 1926- 1930 Yılları Arasında Neşredilen Hayat Mecmuası'nın Hars ve Edebiyat Tarihimizdeki Yeri”, *Milli Kültür*, Aralık 1984, nr. 42, s. 26.

6. *Yeni Fikir*: İlmî, edebî mecmua. 1 Kanun-ı Sâni 1925, 15 Teşrin-i Evvel 1929. 1–5 yıl, 1- 51 sayı. Sahibi ve ser-muharriri Naci Fikret-Konya.

I.1. 1. Mecmuanın Tertibi, Yayın Düzeni ve Yayın Politikası

2 Kânun-ı Evvel 1926'dan 30 Kânun-ı Evvel 1929'a kadar 146 sayı çıkan dergi, 1- 130. sayıya kadar 32x 24, 131- 146 sayıya kadar 30x 22,5 ve “yeni tertip” adıyla çıktığı beş sayı boyunca da 22x 15 ebatlarında çıkar.⁹

Hayat Mecmuası, 30 Aralık 1929 tarihinden sonra “yeni tertip” adıyla beş sayı daha çıkar. Fakat muhtevası ve şekil özellikleri tamamen değişmiş bir halde çıkmıştır. 1930'un Mayıs ayında ise son kez çıkmış ve dergi bu sayıdan sonra yayın hayatından çekilmiştir.

1. sayıdan 123. sayıya kadar yirmi sayfa olarak çıkan mecmua 124, 126, 133, 143, 144, 145 ve 146. sayılarında on altı sayfa; 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141. sayılarında yirmi dört sayfa; 142. sayısında ise 32 sayfa olarak çıkmıştır. Arada anmadığımız sayılar da yirmi sayfa olarak çıkmaya devam etmiştir. “Yeni tertip” olarak çıkan sayılarda ise sayfa sayıları şu şekilde düzenlenmiştir:

Yeni Tertip no.1 ve no.2, 95 sayfa

Yeni Tertip no.3 ve no.4, 93 sayfa

Yeni Tertip no.5, 96 sayfa

Mecmuanın şeklinde görülen bu değişim muhtevasına da yansır. Daha önce renkli ve zengin muhtevaya sahip olan mecmua, 1929 yılı başından itibaren zengin ve renkli görüntüsünü/içeriğini yitirip daha çok tercüme yazıların yayımlandığı bir dergi olur.

Mecmuanın 1–28. sayıları İstanbul Millî Matbaa'da, diğer sayıları ise İstanbul Devlet Matbaası'nda basılmıştır. *Hayat* Mecmuası, 15 Temmuz 1929 tarihli 135. sayıya kadar haftalık olarak yayımlanmıştır. Bu tarih ve sayıdan sonra on beş günde bir çıkmaya başlamıştır. Bu değişim, *Hayat*'ın 15 Temmuz 1929 tarihli 135. sayısında “On Beş Gün İçinde Hayat ve Neşriyat: Hayat'ın Yeni Şekli” adlı yazıyla

⁹ “ 1926- 1930 Yılları Arasında neşredilen Hayat Mecmuası'nın Hars ve Edebiyat Tarihimizdeki Yeri”, s. 25.

mecmuanın okurlarına duyurulmuştur. Bu yazıda derginin yeni şekli ve üç yıllık bir değerlendirmesi yapılmıştır. Yeni tertip düzeninde ise ayda bir çıkmıştır. Bu değişim yeni tertip no.1’de “Hayat” isimli bir başyazıyla bildirilmiştir. En son olarak Mayıs 1930’da çıkan *Hayat*, bu sayıdan sonra yayın hayatından çekilmiştir.

Mecmua, çıkmaya başladığı ilk sayıdan 146. sayıya kadar “Hayat” logosunun altında Alman filozof Friedrich Nietzsche’ye ait “Hayata, daima hayata... Dünyaya daha çok hayat katalım!” sözüyle okurlarıyla buluşmuştur. Yeni tertip adıyla çıktığı ilk sayıda *Hayat* logosunun altında ise şu sözler yer almaktadır: “Yapanlar, doğuranlar, yaradanlar yalnız nikbinler, idealistlerdir. Bedbinler doğuramaz, hayatı idame edemez, tarihi yoğuramaz.” Bu sözler derginin misyonu hakkında bize gerekli ipuçlarını vermektedir. Derginin adı dahi yeni kurulan Cumhuriyet’i çağrıştırmaktadır. Yeni kurulan devletle ortaya çıkan yeniliklere toplumun ayak uydurmasında bir rehber vazifesi gören *Hayat* Mecmuası, üstlendiği bu görevi hemen hemen her disiplinle ilgili neşrettiği yazılarla gerçekleştirmeye çalışmıştır.

Hayat’ın mesul müdürlüklerini farklı isimler üstlenmiştir. İlk sayıdan 76. sayıya kadar mesul müdürü Mehmet Emin (Erişirgil), 76–78. sayıların mesul müdürü Nafi Atuf (Kansu), 79. sayıdan derginin çıktığı son sayıya kadar ise Faruk Nafiz (Çamlıbel) bu görevi üstlenmişlerdir. Yeni tertip şeklinde çıkan *Hayat*’ın idarecisi ise Celâl Nuri (İleri), mesul müdürü gene Faruk Nafiz (Çamlıbel)’dir.

Eski harflerle çıkmaya başlayan mecmuada, yazılar çoğunlukla matbu harflerden müteşekkil olmakla beraber Arap yazı çeşitlerinden rik’a, nesih, talik, sülüs ve divanî türleri kullanılmıştır. Şiir başlıklarında talik, nesir başlıklarında ise rik’a kullanılmıştır. 79. sayıdan itibaren dergide kullanılan tüm rakamlar, Latin rakamlarıyla gösterilmiştir. Latin harfli ilkyazı ise bir şiiirdir. Faruk Nafiz (Çamlıbel)’e ait “Kumun Üstüne Mısralar” adlı şiir derginin 16 Ağustos 1928 tarihli 90. sayısında yayımlanmıştır. Tamamı Latin harfleriyle kaleme alınan bu şiir bir ilktir. Aynı sayıda Faruk Nafiz’in kaleminden çıkan “Hayat Kâri’lerine” başlıklı yazı, Latin harfleriyle ilgili bir temrin çalışmasıdır. Dergide Latin harfleriyle yayımlanan ikinci şiir 23 Ağustos 1928 tarihli 91. sayıdadır. Şairi Sabri Esat (Siyavuşgil) olan bu şiirin adı “Kır Misafirhanesi”dir. Yine aynı sayıda imzasız

olarak yayımlanan ‐Lahikalar Nasıl Yazılmalıdır?‑ isimli yazı Türkçe eklerin yeni harflerle nasıl yazılması gerektiğini örneklerle göstermektedir.

Hayat’ın ilk sayısında Mehmet Emin (Erişirgil) imzalı ‐Hayat Ne İçin çıkıyor?‑¹⁰ başyazıda, derginin çıkış amacı, üstlendiği görev belirtilir; derginin çıkış amacı şu cümlelerle ifade edilir:

‐Hiçbir devrin gençliği bugünün veya yarının Türk münevverleri kadar mes’liyet karşısında kalmamışlardır. Gençlik büyük inkılâba olan borcunu ödemek mecburiyetindedir. Bu borç ancak Türk milletinin refahına saadetine masruf şuurlu bir sa’y ile ödenebilir. Her devirden ziyade bugünün gençliği hakikî bir ilimle mücehhez olmak mecburiyetindedir. *Hayat*, gençliğin ilme karşı muhabbetini artırmaya çalışacaktır.‑

Bu cümlelerden anladığımız şudur ki *Hayat*, Türk insanını, hassaten Türk gençliğini, müspet ilimlere karşı daha ilgili olmalarını sağlamak amacıyla yayım hayatına başlamıştır. Temel ilkesi budur.

Mehmet Emin (Erişirgil)’in beyanname niteliğindeki yazısında mecmuanın yayım ilkesi belirtilmekle birlikte mecmuada yazan yazarların hepsinin aynı düşünceyi paylaştığı söylenemez. Görüş ayrılığı polemikleri beraberinde getirse de fikir ayrılığına düşen yazarlar, ‐Barika-i hakikat müsademe-i efkârdan doğar‑ sözünü doğrularcasına bir tutum içinde olup tartışmalar seviyeli bir çizgide seyretmiştir. Mehmet Emin(Erişirgil) bu durumu yukarıda alıntı yaptığımız yazısında şu sözlerle ifade etmiştir:

‐Hayat kimsenin malı değildir. Bütün münevver zmrenindir. Onların temâylâtından kuvvet alacak, onların müşterek mefkresini söyleyecektir. Böyle olduğu için ferdî hayat gibi fani olmayacaktır.‑

Abdullah Uçman, *Hayat*’ın yeni kurulan rejimin ortaya koymaya çalıştığı fikirleri halk kitlesine ulaştırmak ve bu fikirlerin halk tarafından benimsenmesi noktasında oynadığı rolü şu cümlelerle izah etmektedir:

¹⁰ *Hayat*, C.1, nr.1, 2Kânun-ı Evvel 1926,s.1.

“Geniş aydın zümresine hitap eden bir kültür dergisi hüviyetindeki *Hayat*, yayımlandığı dört yıl boyunca bilhassa Cumhuriyet inkılâplarının ve Cumhuriyet rejiminin dayandığı fikrî ve kültürel temellerin oluşturulmasında ve bunların okur-yazar kitle tarafından benimsenmesinde oldukça önemli bir rol oynamış, dergideki yazılar hep bu çerçevede yazılmıştır.”¹¹

Yeni kurulan devletin yoğun bir şekilde hayatın içerisine dâhil etmeye çalıştığı yenilik hamlesinin geniş halk kütlesine ulaşması gerekir. Devrin iletişim şartları da göze alındığında bunun gerçekleşmesi için yazılı yayın organına ihtiyaç vardır. Nietzsche’ye ait “Hayata, daima hayata... Dünyaya daha çok hayat katalım!” sözünün *Hayat*’ın logosunun altında yer alması, özellikle böyle bir sözün neden seçilmiş olduğu, derginin misyonu izah edildiğinde daha anlaşılır ve manidar olmaktadır.

Yazımızın başından itibaren *Hayat*’ın, yeni devlet anlayışının geniş halk kitlelerine ulaşmasında üstlendiği etkin rolden söz ettik. Tarihçiler tarafından, Osmanlı devletindeki ıslahat hareketlerinin başarıya ulaşmamasının ana sebebi olarak ıslahatların “tepeden inmece, tabana inmemesi” olarak gösterilmiştir. Bu tarihî gerçeği fark eden Cumhuriyet’i kuran kadro, belki de aynı hatayı tekrar etmemek, yapılan değişikliklerin halka inmesini sağlamak için basının gücünden istifade etme yolunu tutmuştur.

Türkçe’nin Anadolu’da hâkim kılınması için *Hayat* Mecmuasının arka kapağının dış kısmında şu tarzda sloganlar kullanılmıştır:¹²

“ Vatandaşlar, Türk topraklarında Türk lisanını hâkim kılalım.

Vatandaş! Türkçe öğren, Türkçe konuş.

Vatandaş! Türkçenin sen istiklâlini koru.”

Hayat Mecmuasının misyonu hakkında bilgi sahibi olmak için Köprülüzâde Mehmet Fuat’ın “İnkılâp ve Edebiyat” başlıklı yazısına bakmamız gerekir. Bu yazıda inkılâptan sonraki edebî hayatın genel bir değerlendirilmesi yapılmaktadır. Yazarın

¹¹ Abdullah Uçman, “Hayat Mecmuası Üzerine”, *Tarih ve Toplum*, nr.170, Şubat 1998, İstanbul.

¹² Mustafa PARLAK, “1926-1930 Yılları Arasında neşredilen Hayat Mecmuası’nın Hars ve Edebiyat Tarihimizdeki Yeri”, *Millî Kültür*, Aralık 1984, nr. 42, s. 28.

çizdiği tablo pek de iç açıcı değildir.¹³ Köprülüzâde Mehmet Fuat bu yazısında, eski edebiyatın yerine yeni bir edebiyatın kurulmasını istemekte fakat hal-i hazırda bunun gerçekleşmemesinin üzüntüsünü duymaktadır. Ona göre, millî zaferi kazanan, millî inkılâpları yaratan asil ve orijinal Türk ruhunun edebî eserlere yansması gerekir. Köprülü'ye göre, edebiyatımız, millî inkılâplarımızla bütünleşip ortaya yeni ve asrî bir edebiyat çıkarmalıdır. Eğer böyle bir edebiyat vücuda getirilirse, Türk milleti inkılâba karşı vazifesini tamamlamış olacaktır.¹⁴ Yazarın bu yazıyı yazmasındaki gaye edebiyatçıların, inkılâpların ruhunu eserlerinde yeterince yansıtmamalarının bir eleştirisini yapmaktır:

“Bugünkü edebiyat Türk milletinin geçirdiği inkılâp safhalarını ve inkılâp mefkûrelerini, romanlarında, şiirlerinde, piyeslerinde bütün kuvvet ve vuzuhuyla yaşatabilmelidir.”¹⁵

Yazar, inkılâpla beraber artık eski dönemdeki hayat değerlerinin değişerek yerini yeni hayatın değerlerine bıraktığını ifade eder. Bu değişimin de edebiyat yoluyla halka aktarılması gerektiğini düşünür. Henüz bunun edebiyatçıları tarafından yoğun bir şekilde yapılmamasını da inkılâpların yeterince anlaşılmamış olmasına bağlar. Yine aynı yazarın “İnkılâba Karşı Vazifelerimiz”¹⁶ başlıklı yazısı da yukarıda bahsi geçen konuya değinmektedir. Yazar, herkesin inkılâba karşı vazifelerinin olduğunu söyler. Edebiyatçılarımızın, iktisatçılarımızın, mütefekkirlerimizin, tarihçilerimizin inkılâbı kendi sahalarında yeterince inceleyip incelemediklerini sorar. Verdiği cevap ise olumsuzdur. Aydınların, inkılâba karşı borçlu olduğunu ifade eder. Yukarıda zikrettiğimiz zümrenin, inkılâbı kendi sahalarında incelemelerinin gerektiğine değinir.

Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin kurumlarıyla yeni bir hüviyet kazanmaya çalıştığı yıllarda yayın hayatına katılan *Hayat* Mecmuası, çıktığı ilk sayıdan itibaren, yapılan inkılâplara karşı, halkı bilinçlendirme işini kendilerine vazife olarak seçmişlerdir.

¹³ Nebahat Dalga, *Hayat Mecmuasındaki Edebî Makalelerin İncelenmesi (1926–1927)*, İstanbul 2002, s. 57.

¹⁴ Mehmet Güneş, *Hayat Mecmuasında Edebî Muhteva (Şiir ve Hikâye, 1926- 1929)*, İstanbul 2004, s.8.

¹⁵ *Hayat*, C.1, nr.5, 30 Kânun-ı Evvel 1926, s.2.

¹⁶ *Hayat*, C.1, nr. 10, 3 Şubat 1927, s. 1- 2

Cumhuriyet'in o yıllarına yönelik Tahsin Ünal'ın şu tespiti önemlidir:

“1925 ve 1926 seneleri İnkılâp tarihimizin buhranlı seneleri olup hamle-i inkılâbın da âdeta bir dönüm noktasıdır.”¹⁷

I.1. 2.Dil İnkılâbı Karşısında *Hayat Mecmuasının Tavrı*

Hayat Mecmuasında dil inkılâbına ilişkin kaleme alınmış ilk yazı Avnî (BAŞMAN) imzalıdır. Avnî (BAŞMAN) (Başman), “Latin Harfleri Meselesi”¹⁸ başlıklı bu yazısında son yıllarda yaşanan Arap alfabesinden Latin alfabesine geçilmesi hususundaki tartışmanın dozunun kaçmasından yakınır. Tarafların birbirlerini ölçüyü kaçıracak derecede eleştirmelerinden rahatsızdır. Yazar, bu meselenin ilericilik- gericilik meselesi olmadığını da altını çizer. İki alfabenin mukayesesini yapar:

1- Arap harfleri Samî olmasına rağmen asırlarca işlene işlene millî olmayı başarmışlardır. Onlara millî değildir dersek Latin alfabesi millî midir?

2- Arap harflerinin kolay öğrenildiği söylenemez ancak sıkı ve disiplinli bir çalışma ile Latineden daha çabuk öğrenilmesi mümkündür. Kaldı ki Latin alfabesi de aynı şekilde öğrenilmesi güç bir alfabadir.

3- Latin harflerinin Türkçeye intibakının zor olduğu malumdur. Zira Türkçe henüz tekâmül aşamasındadır ve imlâsı tam oturmamıştır. Arap harfleri sesli sayısının az olmasından ve sessiz harflerin çok olmasıyla Türkçenin değişikliği tamamlamasına uygun bir özellik arz ediyor. Oysaki Latin harflerinde özellikle eklerin nasıl gösterileceği karışık bir mevzudur. Ayrıca yerel şivelerin imlâya yansması nasıl olacaktır, konusu açıklığa kavuşmamıştır.

Yazar, Türkçenin zengin bir edebiyata sahip olduğundan hemen bir alfabe değişikliğine gidilmesinin mümkün olmadığını belirtir. Bu harf değişimi meselesine bir de öneri getirir: Latin ve Arap harflerinin beraber kullanılmasını ve rekabet ederek tercih edilenin seçilmesinin daha faydalı olacağını savunur.¹⁹

¹⁷ Tahsin Ünal, *Türk Siyasî Tarihi 1700- 1958*, Emel Yay.,Ankara, 1978, s. 545.

¹⁸ *Hayat*, C.1, nr. 5, 30 Kânun-ı Evvel 1926, s.3.

¹⁹ Nebahat Dalga, *Hayat Mecmuasındaki Edebî Makalelerin İncelenmesi (1926–1927)*,İstanbul 2002, s. 58- 59.

İncelememize 4.cildin başlangıcı olan 79.sayıdan başladık. Daha önce zikrettiğimiz gibi *Hayat*'ta yayımlanan Latin harfli ilk metin bir şiiirdir. Faruk Nafiz'in "Kumun Üstüne Mısrallar"²⁰ şiiiri 90. sayıda yayımlanmıştır. Ardından 91. sayıda Sabri Esat'a ait " Kır Misafirhanesi"²¹ Latin harfleriyle yayımlanmıştır. 92.sayıda Necip Fazıl'ın kaleme aldığı "Kadın"²² şiiiri de Latin harfli çıkan ilk yazılardır. Bunların ortak noktası hepsinin de şiiir olmasıdır.

Nesir alanında Latin harfine geçilmesi 95. sayıda olmuştur. Mehmet Emin (Erişirgil) imzalı "Dağ Yolu"²³ başlıklı yazı, Latin harfleriyle yayımlanan ilk düzyazıdır. Bu sayıdan itibaren bütün başyazılar Latin harfli çıkmaya başlamıştır. Derginin genelinde Latin harflerinin kullanımı ilk olarak başlıklarda olmuştur. Ahmet Cevad (Emre) imzalı " Fonetik İmlâya Tevcih Edilen İtirazlar"²⁴ adlı yazıyla bu uygulama başlatılmıştır. Yine Ahmet Cevad (Emre) tarafından yazılan " Niçin Q yi Almadınız?"²⁵ adlı yazı Arap harfli kaleme alınsa da eklerin yazımı Latin harfleriyle gösterilmiştir.

Derginin logosu, 4 Teşrin-i Evvel 1928 tarihli 97. sayıdan itibaren Latin harfli olarak çıkmaya başlamıştır. Alfabe değişikliği 1911- 1913 yıllarında da gündeme gelmiştir. Bu değişikliği isteyenlere karşı Arap harflerini savunanlar arasında *Hayat*'ın yazarlarından Ali Canip (Yöntem) ve Mehmet Fuat (Köprülü) de vardır. Aradan geçen yıllar sonrasında hem Ali Canip hem de Mehmet Fuat bu fikirlerinden vazgeçmişler, Latin alfabesini desteklemişlerdir.²⁶

Mehmet Fuat (Köprülü) Latin harflerini ilk defa *Hayat*'ın 96. sayısında "Müsteşrikler Kongirasında"²⁷ adlı yazısında kullanmıştır. Yazının tamamı Latin harfleriyle yazılmıştır. Ali Canip (Yöntem) de "Son Neslin Şiiirinde Güzel Türkçenin Kuvveti"²⁸ adlı yazısının sadece başlığında Latin harflerini kullanmıştır. Fakat aynı

²⁰ *Hayat*, C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s. 8.

²¹ *Hayat*, C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s. 15.

²² *Hayat*, C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 11.

²³ *Hayat*, C.4, nr. 95, 13 Eylül 1928, s.1.

²⁴ *Hayat*, C.4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.3- 4.

²⁵ *Hayat*, C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 3- 4.

²⁶ Mustafa PARLAK, " 1926- 1930 Yılları Arasında neşredilen *Hayat* Mecmuası'nın Hars ve Edebiyat Tarihimizdeki Yeri", *Milli Kültür*, Aralık 1984, nr. 42, s. 28- 29.

²⁷ *Hayat*, C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 1- 2

²⁸ *Hayat*, C.4, nr.97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 3- 4.

sayıda yayımlanan “Şarkın Ufukları”²⁹ adlı şiirinin tamamını Latin harfleriyle kaleme almıştır. Ali Canip’in, tamamı Latin harflerinden müteşekkil ilk nesir yazısı 98. sayıda yayımlanan “Muvaffak, Fakat Korkunç Bir Eser”³⁰ adlı yazısıdır.

Hayat Mecmuası 18 Teşrin-i Evvel 1928 tarihli 97.sayısından itibaren yarısı Arap harfli yarısı da Latin harfli olarak çıkmaya başlamıştır. Bu durum 29 Teşrin-i Sâni 1928 tarihli 105.sayıya kadar devam etmiştir. Bu sayıdan itibaren dergi tamamen Latin harfleriyle çıkmıştır. Bilindiği üzere Latin harflerinin kabulünün resmî olarak tarihi 1 Kasım 1928’tir. Buradan şu sonuca varabiliriz: *Hayat* Mecmuasındaki yazarlar, bu alfabe değişikliğini halka indirgeyebilmek için hızlı bir şekilde uygulamaya geçmişlerdir.

Hayat Mecmuası’nın 4, 5, 6. cildi ve ilave çıkan beş sayının içerisinde dil ile ilgili yazılar göze çarpmaktadır. Bu yazılar Arap harfleriyle çıkmış olsa da eklerin yazımı, yeni imlâda yer isimlerinin, birleşik isimlerin nasıl yazılacağı, hâsılı yeni imlâ ile ilgili örneklerde Latin harflerinin kullanımına özen gösterildiğini görmekteyiz. *Hayat*’ın Latin harflerine yaklaşımı sadece derginin Latin harfleriyle çıkması noktasında olmamıştır. Asıl mesele bu alfabenin halkla buluşturulması hususunda olmuştur. Bu bağlamda Mehmet Emin (Erişirgil) tarafından derginin 90. sayısında kaleme alınan “Harf İnkılâbı Ma‘arif Seferberliğidir”³¹ yazısında yazar, aydınlara önemli bir görev yükler. Aydın zümrenin sadece bu harfleri öğrenmesinin değil, aynı zamanda bu harfleri başkalarına da öğretmesinin gerekliliği üzerinde durur. Yine aynı yazıda Latin harflerinin benimsetilmesinde asıl önemli rolün öğretmenlerin olduğunu şu cümlelerle ifade eder:

“Bu seferberlik en mühim vazifeyi muallimlere tahmil ediyor. Her zaman memlekette medeniyet ve irfan yaymak için fedakârlıkla çalışan bugünün muallim kitlesi, mefkûrelerinin tahkiki için en iyi bir fırsatı ellerine geçirmiş oluyorlar. Harf inkılâbını tamamlamak için yapılacak cehd, okuma ve yazmayı ve bu vasıta ile tabiat üzerine müessir fikirleri neşr demektir.

²⁹ *Hayat*, C.4, nr.97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s.19.

³⁰ *Hayat*, C.4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 1.

³¹ *Hayat*, C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.1.

Bugün ömrünü bu gayeye hasreden muallimler için bu inkılâp uğrunda sarf edilecek mesaiden daha tatlı ne iş olabilir?”

Yeni alfabeyle ilgili kaleme alınan yazılarda dilbilgisi dersi havası hâkimdir. Latin harflerinin halka doğru bir şekilde öğretilmesi ve muhtemel hatalara düşülmemesi için yoğun bir çaba harcanmaktadır. Mesela 91. sayıda imzasız olarak yayımlanan “Lahikalar Nasıl Yazılır?”³² başlıklı yazıda, eklerin, yeni alfabedeki yazımı izah edilmeye çalışılmıştır. Bu yazı Arap ve Latin harfleri karışık olarak yayımlanmıştır. 95. sayıda imzasız olarak çıkan ve Latin harfleriyle yazılmış“ Mürekkep İsimler”³³ başlıklı yazıda, birleşik isimlerin nasıl yazılacağı altı madde başlığı altında toplanarak misallerle anlatılmıştır.

Hayat'ın incelediğimiz sayılarında dil ile ilgili yazıların sadece dil hususunda uzmanlaşmış kimselerin kaleminden çıkmadığının örneğini coğrafyacı Hamit Sadi (Selen) imzalı iki yazıda görebiliyoruz. “Yeni Harfler ve Coğrafi İsimler”³⁴ isimli yazıda Türkçe’de henüz doğru ve mufassal bir atlasın olmayışını Arap harflerinin yetersizliğine bağlamaktadır. Yeni harflerle yabancı coğrafi isimlerin yazımının nasıl olması gerektiği de yine bu yazıda örneklere anlatılmıştır. Hamit Sadi (Selen) imzalı diğer yazı “ Coğrafi İsimler Hakkında Tetkikat”³⁵ ismini taşımaktadır. Bu yazı, 97. sayıda yayımlanan “Yeni Harfler ve Coğrafi İsimler” başlıklı yazısının devamı niteliğindedir. Bu yazının diğer yazıdan farkı, tamamen Latin harfleriyle yazılmış olmasıdır. Hamit Sadi bu yazısında da coğrafi isimlerin yeni imlâdaki yazımı konusuna değinmiştir. Ayrıca coğrafi isimlerle kültür arasındaki ilişkiyi de izah etmeye çalışmıştır.

Mehmet Vahit imzalı “Bazı Sanat İstilahları Hakkında Mutaleat”³⁶ başlıklı yazıda da batı dillerinde yer alan sanat terimlerinin Türkçe karşılıkları üzerinde durulmuştur.

Galip Ata tarafından kaleme alınan ve alfabenin dünya üzerinde geçirdiği tarihî serüveninden söz eden yazı dizisi üç sayıda tamamlanmıştır. Mecmuanın 116,

³² *Hayat*, C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.8.

³³ *Hayat*, C.4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.19

³⁴ *Hayat*, C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s.3- 4.

³⁵ *Hayat*, C.4, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel, s. 8.

³⁶ *Hayat*, C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni, s. 6- 7.

117 ve 119. sayılarında yer alan “Alfabe Tarihi” başlıklı yazılarda alfabenin ilk çıkış yeri olan Fenikelilerden başlayıp Latin ve Yunan alfabesinin tarihi seyrine ışık tutulmaya çalışılmıştır.

I.1.3. Şiir

Hayat Mecmuasında şiirleri çıkan şairlerden bazılarının isimleri şöyledir: Yaşar Nabi (Nayır), Halid Fahri (Ozansoy), Sabri Esad (Siyavuşgil), Vasfi Mahir (Kocatürk), Halide Nusret (Zorlutuna), Ali Canip (Yöntem), Ziyaettin Fahri (Fındıkoğlu), CelâlSahir (Erozan) Taha Ay, Behçet Kemal (Çağlar), Enis Behiç (Koryürek), Abdullah Cevdet, Ömer Bedrettin (Uşaklı)...

Hayat Mecmuasının yayınlandığı yıllar Türk şiirinde çoğunlukla hece vezni ile serbest veznin kullanıldığı dönemdir. Dergi şairlerinde de bu eğilim hâkim olmakla birlikte aruz vezniyle yazılan şiirler de vardır. Ahmet Hamdi, Behcet Kemal, Mehmet Faruk, Necip Fazıl, Sabri Esat ve Yaşar Nabi hece vezni ile yazar. Hasan Âli, Necmettin Halil, Rıfkı Melûl hem hece vezni hem de aruz vezni ile şiirler yazarlar. Enis Behiç, Fazıl Ahmet ve Ömer Bedretti hem hece vezni hem de serbest vezin ile şiirler yazar. Abdullah Cevdet, Faruk Nafiz ve Halit Fahri ise üç farklı vezni kullanırlar. Mecmua şairleri en çok çapraz kafiyeleniş, koşma tipi kafiyeleniş, düz kafiyeleniş kullanmakla birlikte sone ve terzarima tipi kafiyeleniş ile yazılan şiirlere de rastlamaktayız.³⁷ Şiirlere genellikle hece ölçüsü kullanılmıştır. Bu şiirler çoğunlukla hecenin on dördü kalıbıyla yazılmıştır. On dördü kalıptan sonra en fazla tercih edilen kalıp on birli ve yedili kalıp olmuştur. Mecmua şairlerinden bazıları serbest ölçüyle de şiirler yazmıştır. Serbest ölçüyle şiir yazan bazı şairler ve şiirleri şu şekildedir:³⁸

Halid Fahri(Ozansoy)- Delinin Şarkısı³⁹

Şükûfe Nihal(Başar)- Anadolu Köyleri⁴⁰

Abdullah Cevdet- Yüksekçe Düşmek⁴¹

³⁷ Mehmet Güneş, “Cumhuriyet İdeolojisinin İlk Önemli Dergisi: *Hayat*”, *Cumhuriyet Dönemine Genç Bakışlar*, İstanbul 208,s. 346.

³⁸ *Hayat Mecmuasında Edebi Muhteva (Şiir ve Hikâye, 1926- 1929)*, s. 38.

³⁹ *Hayat*, C.4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s. 5.

⁴⁰ *Hayat*, C. 4, nr. 88, 2 Ağustos 1928, s. 5.

Muhip Atalay- Kafamda İhtilal⁴²

Hayat Mecmuasında yayımlanan şiirlerin arasında, derginin misyonunu yansıtan, yeni toplum düzeniyle birlikte ortaya çıkan yeni insan tipini konu edinen şiirlere baktığımız zaman, şairlerin toplumu biçimlendirme hususunda ne kadar istekli/özverili olduklarını görmekteyiz. Yazımızın bu kısmında, bazı şairlerin şiirlerden örnekler vererek, bunların, yeni insan modeline şiirlerinde nasıl yer verdiklerine değineceğiz. Örnek vereceğimiz şairleri ve şiirlerini özellikle *Hayat* Mecmuasının incelememize esas aldığımız 4, 5 ve 6. cildinden seçmeyi uygun gördük.

Halide Nusret (Zorlutuna) tarafından yazılmış “Şehirde Türk Kadını”⁴³ başlıklı şiirde üç alt başlık bulunmaktadır: Ev Kadını, İş Kadını ve Fikir Kadını. “Ev Kadını” bölümünde kendisini çocukları için feda eden, sürekli ailesini düşünen bir kadın tipi çizilmektedir:

*“Ev” ona bir mabettir, “aile aşkı” dindir!
Hiç eksik olmaz onun etrafında bebekler:
Biri koşup atlarken ötekisi emekler...
Mevkuftur bütün ömrü yavrulara, yuvaya.
Süzgün çehresi benzer üç gecelik bir aya.*

Bu ev kadınına herkesin saygı duyması gerektiği ifade edilir:

*Her ne olursa olsun mevkiniz, yaşınız,
Bu kadının önünde eğilmez mi başınız?*

Şiirin “İş Kadını” bölümünde ise ağır şartlar altında çalışan, didinen, tek bir gün çalışmazsa çocuklarının aç kalacağı dile getirilen, çalışmaktan başka çaresi olmayan bir kadın tipi anlatılmaktadır:

*Güneş onu hiçbir gün yatağında bulmadı:
Meşakkattir, elemdir bu zavallının adı.
İhtiyaca yabancı geçebilse bir günü
Böyle paçavra gibi, sürümezdi ömrünü.*

⁴¹ *Hayat*, C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni, s. 16.

⁴² *Hayat*, C.4, nr. 114, 31 Kânun-ı Sâni 1928, s. 5.

⁴³ *Hayat*, C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 8.

*Hayat değil onunki zaten uzun bir sızı!
Bağrına çöreklenmiş derdin en amansızı.
İhtiyaç yılan yüzlü, ölüm yüzlü ihtiyaç!
Bir tek gün çalışmasa yavruları kalır aç...
Çare yok! Çalışmak her gün ölürcesine.*

Şiirin son bölümü olan “Fikir Kadını” bölümüne şair, bu tipin yerini başka hiçbir tipin dolduramayacağını söyleyerek başlar. Bu bölümde, gelecek nesilleri yetiştirmekle görevli kadın öğretmenlerden söz edilmektedir:

*Güneş onu hiçbir gün yatağında bulmadı:
Meşakkattir, elemdir bu zavallının adı.
İhtiyaca yabancı geçebilse bir günü
Böyle paçavra gibi, sürümezdi ömrünü.
Hayat değil onunki zaten uzun bir sızı!
Bağrına çöreklenmiş derdin en amansızı.
İhtiyaç yılan yüzlü, ölüm yüzlü ihtiyaç!
Bir tek gün çalışmasa yavruları kalır aç...
Çare yok! Çalışmak her gün ölürcesine.
Şakakları, genç yaşta, gümüş tellerle dolar,
Gözleri ve çehresi çiçekler gibi solar...
Bazen de yuvasında çalışır, arı gibi,
Zengin bir hazinedir onun başıyla kalbi.
Ondan gelen nesildir kurtaracak yarını:
Mükemmel yetiştirir, çünkü çocuklarını!*

Şiir, bu kadınlara herkesin saygı duyması gerektiğini dile getiren şu mısralarla sona erer:

*Her ne olursa olsun mevkiniz, yaşınız,
Karşısında, hürmetle, eğilmez mi başınız?*

Yine Halide Nusret imzalı “Son Dilek”⁴⁴ adlı şiirde şair, geleceğe dair umut dolu bir tablo çizmektedir. Bu umudu bir masala benzetmektedir. Bu güzel yarının gerçekleşmesi için de bütün bu güzelliklere inanmak gerektiğini ifade etmektedir:

⁴⁴ *Hayat*, C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 4.

*“Yarın! Büyük yarın! Beklenen yarın!
Yürüdüün her köşesi, çiçeklenecek,
Ağrısı denecek ızdırapların,
“Fazilet, zulmeti, zalimi yenecek...”*

*“Yarın. Daha neler olacak bilsen!
“İnsanlar...”*

Devam et bu masallara

*O kadar gönülden severdim ki ben!
İnanmak, değil mi, ömrün baharı?
İnanan gözlerle gözlerime bak,
Söyle! ...bende kanıp bir an güleyim...
Kendimi murada ermiş sayarak,
Göğsünde “kardeşim!” derken öleyim!*

Faruk Nafiz, “Yıldız Dağı”⁴⁵ şiirinde Yıldız Dağı’nı ilerlemenin, gelişmenin, kurtuluşun sembolü olarak kullanmıştır.⁴⁶

*Nineler gün battı, helalleşelim.
On yiğit karşiki sırtı aşalım,
Bulalım yatsıda Yıldız dağını.*

*Her sene kur’ası gelen köylüler
Bu dağa çıktılar, burada gördüler
Sonlarının neye varacağını!*

*Haykırıyor cihana:
“Kalkın yeni hayata!”*

Ali Canip(Yöntem), “Şarkın Ufukları”⁴⁷ şiirinde şark milletlerinin içinde buldukları tembellik uykusundan artık uyanmaları gerektiğini dile getirmektedir:

⁴⁵ *Hayat*, C.4, nr. 108, 20 Kânun-ı Evvel 1928, s. 6.

⁴⁶ Mehmet Güneş, *Hayat Mecmuasında Edebî Muhteva (Şiir ve Hikâye, 1926- 1929)*, İstanbul 2004, s. 124.

⁴⁷ *Hayat*, C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 19.

*Daldın gözünde vehm uyuyan susmuş ufkuna,
Ey şark kanmadın mı asırlarca ufkuna?*

Şair, şark toplumunda yer alan bâtil inançların, o milletlerin geri kalmasında pay sahibi olduğunu düşünerek öfkelenmektedir:

*Hâla saçaklarında güler baykuş evlerin,
Hâlâ köpek eninleri serper sokakta kin,
Hâlâ hurafeler yaşatır hep çürük kafes
Hâlâ beşik gıcirtısı, hâlâ o tozlu ses...*

Yukarıdaki şiirlerde yeni toplum düzenine ait insanın yeni hayata olan bakışı anlatılmıştır. *Hayat* Mecmuasında yer alan şiirlerin bazılarının da ise yeni toplum düzeninin sanat anlayışı ortaya konulmak istenmiştir. Bu şiirlerin bazılarında örnekler vereceğiz. Derginin uzun süre mesul müdürlüğünü yapan Faruk Nafiz'in "Sanat"⁴⁸ şiiriyle başlamak uygun olacaktır. Faruk Nafiz, bu şiiriyle memleketçi, milliyetçi şiirin kurallarını ortaya koymuştur. Necat Birinci, "Sanat" şiirini şu cümlelerle değerlendirir:⁴⁹

"Sanat şiiri millî şuurun tam bir uyanışının ifadesidir. Faruk Nafiz bu şiirde millî zevk ve millî sanat anlayışını ölçü olarak almaktadır. Bu ölçüler dışında kalan her şey bize yabancısıdır ve bizi ilgilendirmez."

Şair, şiirini "sen" ve "biz" farklılığı üzerine inşa etmiştir. "Sen" gayr-i millîliği, "biz" ise millî oluşu temsil eder. Şiirin sonunda dek bu farklılık çeşitli imajlar sayesinde önümüze çıkmaktadır. İlk bölümdeki "dağ" ve "cadde" bunlardan birisidir. "Dağ" batılı hayat şeklini, "cadde" ise millî hayat tarzımızı temsil eder:

*Yalnız senin gezdiğin bahçede açmaz çiçek,
Bizim diyârımız da binbir baharı saklar!
Kolumuzdan tutarak sen istersen bizi çek,
İncinir düz caddede dağda gezen ayaklar.*

Şiirin diğer dörtlüklerinde de buna benzer mukayeseler devam etmektedir. Şiir zaten baştan sona bu karşılaştırma üzerine kurulmuştur. İkinci dörtlükteki "kilise" ve "cami" ile Bizans ve Osmanlı mukayesesi yapılmaktadır:

⁴⁸ *Hayat*, C.1, nr. 5, 30 Kânun-ı Evvel 1926, s. 8.

⁴⁹ Necat Birinci, *Faruk Nafiz*, Boğaziçi Yay., İst. 1993, s. 42.

*Sen kubbesinde ince bir mozaik arar da
Gezersin kırk asırlık bir mabedin içini.
Bizi sarsar bir sülüs yazı görsek duvarda,
Bize heyecan verir bir parça yeşil çini...*

Üçüncü dördlükte “bir beyaz kelebek”le “dağ gibi bir zeybek” karşılaştırılır. Beyaz kelebek bir balerindir ve batıyı temsil eder. Zeybek ise tamamen millî oluşu ifade eder:

*Sen raksına dalarken için titrer derinden
Çiçekli bir sahnede bir beyaz kelebeğin;
Bizim de kalbimizi kımlıdır yerinden
Toprağa diz vuruşu dağ gibi bir zeybeğin.*

Şiirin son altıncı ve son dördlüğünde ise genel bir değerlendirme söz konusudur. Şiirin başından beri yapılan mukayese burada genel bir sonuca bağlanmaktadır. Şair artık kesin tavrını koymuştur. Anadolu yazılmamış bir destan gibi karşımızda dururken başka milletlerin sanat şekillerinin bizi ilgilendirmedikini dile getirmektedir. Şiirin başında “sen” dediği kişi bu son bölümde “arkadaş” kelimesiyle karşılanmaktadır. Burada “arkadaş” kelimesi bir yakınlığı değil, aksine bir hafife alışı, bir reddi ifade eder.⁵⁰ Bu arkadaşla yollarının ayrıldığını söyleyerek şiir son bulmaktadır:

*Başka sanat bilmeyiz, karşımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu'muz.
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken
Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz.*

Faruk Nafiz, şiire başladığı ilk senelerde ferdî aşk konulu şiirler kaleme almıştır. “Sanat” şiiri, şairin şiire ve sanata olan bakışının nasıl köklü bir değişiklik geçirdiğinin ifadesidir. “Sanat” şiirinin yayımlanmasından bir sene sonra Fikret Âdil’in “Sizce şiir nedir?” sorusuna Faruk Nafiz şu cevabı vermiştir:

“Şiir hakkında on sene evvelki telâkkimle bugünkü kanaatim arasında hiçbir münasebet yoktur. Kimi yalnız vezin, kafiye ve kelimenin ahenginden vücuda gelmiş

⁵⁰ Faruk Nafiz, s. 44.

bir musikiyi şiir için kâfi görüyor, mevzuu fazla, lüzumsuz ve değersiz buluyor. Kimi de vücudu tutan iskelet gibi, mevzuun şiirdeki lüzumuna kani... Ben şiirde yalnız mevzuun değil, hatta müddeanın bile kıymetini kabul ediyorum. Müdde bence şiirde bir hedeftir, bir gayedir.”⁵¹

Yeni toplum düzenini sanat anlayışı tanıtmak isteyen bir başka şair Fazıl Ahmet (Aykaç)’tır. Şairin, “Sanat Bana Der ki”⁵² adlı şiirinde yeni sanat ve sanatçı anlayışını şu mısralarla ifade etmektedir:

*Bilmeli ki o ne gülen, ne ağlayan demektir.
Hakikaten büyük şair bir çağlayan demektir.
Doğuları batılardan onun dili seçtirir.
Nehirlerin en coşkunu gene onun vecdidir.*

Fazıl Ahmet, Divan şiirini eleştirir ve şiirin, Divan şiirinde kullanılan mazmunlardan ibaret olmadığını ifade eder.⁵³

*Zannetme ki sâde şarap, sâde lâle demektir.
Hakikaten büyük sanat, bir şâle demektir.*

Hayat Mecmuasında çağdaşlaşmayı öven, onu yücelten şiirlere de rastlanmaktadır. Ömer Bedrettin (Uşaklı)’nın “Tünel”⁵⁴ şiirinde “tünel”, teknolojiyi ve yeniliği temsil ederken; “dağ”, ilkelliği ve geriliği temsil etmektedir.⁵⁵

*Ey daha dört ay evvel hasretli yolculara
Buz gibi kaynaklardan taşan coşkun sulara
“Geçtirmem!” diye dik başını sallayan dağ!*

Sonunda teknoloji galip gelmiş ve dağ yani gericilik mağlup olmuştur:

*İşte beklediğin de suluyarak yaklaştı;
Yamacın arkasından siyah saçları taşıtı...
İşkenceye hazır ol, işkenceye dayan dağ!..
Çınlayan tiz sesi, demirden eteğiyle;*

⁵¹ *Türk Yurdu*, nr. 15, Kânun-ı Sâni 1925, s. 274- 280.

⁵² *Hayat*, C.1, nr. 9, 27 Kânun-ı Sâni 1927, s. 3.

⁵³ *Hayat Mecmuasında Edebî Muhteva (Şiir ve Hikâye, 1926- 1929)*, s.134.

⁵⁴ *Hayat*, C. 1, nr. 5, 30 Kânun-ı Evvel 1926, s. 17.

⁵⁵ *Hayat Mecmuasında Edebî Muhteva (Şiir ve Hikâye, 1926- 1929)*, s.135.

Paslı bir güneş kadar korkunç tekerleğiyle.

İşte o dev içinden zulmeti sürdü geçti.

Faruk Nafiz de “Hayat”⁵⁶ şiirinde çalışmanın önemi ve gerekliliğinden söz eder, kırbaç altında dahi olsa çalışmaktan vazgeçilmemelidir:

Ağzında şarkılıktan çıkmış iniltileyle

Dağ taş deme, arkadaş, gün batmadan ilerle

Yara açsın ayaklarında, varsın,

Varsın omuz başların kırbaçlardan kızarsın:

Bu ağırlar duyurmaz sana yalnızlığını.

I.1.4. Hikâye

Hayat Mecmuasında yer alan öykülerde de yeni toplum düzeni ve idealizm konusu ele alınmıştır. Reşat Nuri (Güntekin) tarafından kaleme alınan “Yağmur”⁵⁷ adlı hikâyede, genç ve idealist bir öğretmen olan Sitâre’nin başından geçenler anlatılmaktadır.⁵⁸

Safvet Örfi, “Mefkûreci”⁵⁹ adlı hikâyesinde Birinci Dünya Savaşı yıllarında Sâim Efendi isminde idealist bir kaymakamın görev yaptığı şehirde, ideallerini gerçekleştirmek için cehalete karşı verdiği mücadeleyi anlatmaktadır.⁶⁰ Saim Efendi yeni ve akılcı projeleri ile Cumhuriyet dönemi idarî hayatını biçimlendiren sosyal mimarları hatırlatır.⁶¹

Aka Gündüz tarafından kaleme alınan hikâyelerde Kurtuluş Savaşı yıllarında halkın gösterdiği fedakârlıklar anlatılmıştır. “Gazi’nin Gizli Ordusu”⁶² adlı hikâyesinde Bursa vilayetinde mektep çocuklarına macun satan bir macuncunun, öğrencileri bir asker gibi yetiştirmesinden söz edilmektedir. “Sus”⁶³ adlı hikâyede ise

⁵⁶ *Hayat*, C.1, nr. 59, 12 Kânun-ı Sâni 1928, s. 3.

⁵⁷ *Hayat*, C.1, nr. 11, 10 Şubat 1927, s. 19- 20.

⁵⁸ *Hayat Mecmuasında Edebî Muhteva (Şiir ve Hikâye, 1926- 1929)*, s. 313.

⁵⁹ C. 2, nr. 48, 27 Teşrin-i Evvel 1927, s. 438-440.

⁶⁰ *Hayat Mecmuasında Edebî Muhteva (Şiir ve Hikâye, 1926- 1929)*, s.315.

⁶¹ Mehmet Güneş, “Cumhuriyet İdeolojisinin İlk Önemli Dergisi: *Hayat*”, *Cumhuriyet Dönemine Genç Bakışlar*, İstanbul 2008, s. 369.

⁶² *Hayat*, C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.7.

⁶³ *Hayat*, C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.3-4.

Zehra Abla adındaki bir öğretmenın, öğrencilerine millî mücadele duygusunu nasıl aşıladığı ele alınmıştır.

Yine Aka Gündüz imzalı bir başka kahramanlık hikâyesi olan “Giritli Cafer”⁶⁴ de ise Kuşadası’nda yaşayan Giritli Cafer’in, bağımsızlık için canını feda etmesi anlatılmıştır.

Yukarıda verdiğimiz şiir ve hikâyelerden de anladığımız gibi *Hayat Mecmuasının* yazarları, kurulan yeni devletin ideolojisini geniş halk kitlelerine eserleri aracılığıyla yaymaya ; Kurtuluş Savaşı’nı konu edinen hikâyelerle de halkın, mazisini unutmaması yönünde çalışmışlardır. Çalışma alanımız edebiyat olduğundan biz burada sadece edebiyatın yeni toplum düzenine nasıl yaklaştığını göz önüne getirmek için şiir ve hikâye örneklerini verdik. Bunların dışında diğer alanlarda da pek çok yazar tarafından uzman oldukları disiplinlerle ilgili yazılar kaleme alınmıştır. Bu yazıların ortak noktası da hepsinin yeni insan tipinin nasıl yaratılacağı konusunda bir yaklaşıma sahip olmasıdır. Bu yazılarda klasik yöntemlerin yerini batılı yöntemler almıştır.

Farklı disiplinlerle ilgili yazılar kaleme alan yazarlar ve ele aldıkları konulardan bazıları şöyledir:

Sanat konulu yazılar: Vahid- heykel, Halil Bedi ‘, Mahmut Ragıp (GAZİMİHAL)- müzik, Hikmet Şevki- tiyatro...

Felsefe yazıları: Mehmet Servet, Mehmet İzzet, Mustafa Şekip...

Antropoloji yazıları: Şevket Aziz...

Arkeoloji yazıları: Kazım Sevinç.

İlim-Sanat yazıları: Kazım Sevinç.

Eğitim yazıları: Halil Fikret, Kadri, Köprülüzade Mehmet Fuat...

Tıp yazıları: Avni Refik, Galip Ata...

Ekonomi yazıları: Vedat Nedim, İsmail Hüsrev (TÖKİN), A. Emrullah, Namık Zeki (ARAL)...

⁶⁴ *Hayat*, C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.9- 10.

Yukarıda yazarların bazılarının isimlerini ve ele aldıkları disiplinlerin adlarını vermeye çalıştık. Bu yazarlar, batılı yöntem ve teknikleri ele aldıkları disiplinlere uygulamaya çalışmışlardır. Bu yazarların yüzleri tamamiyle batıya dönüktür. Uyguladıkları yöntemlerle batılı düşünme tarzını Türk halkına öğretmeye çalışmışlardır.

Dergi 1929 yılından itibaren eski görüntüsünden uzaklaşmaya başlamıştır. Abdullah Uçman bu uzaklaşmayı ve derginin kapanma sürecini şu şekilde ele almıştır:

“Hayat,1929 yılından itibaren ilk çıktığı günlerdeki muhteva zenginliğini yavaş yavaş kaybetmeye başlamış ve giderek bol miktarda tercüme yazıların yayımlândığı bir edebiyat hatta magazin dergisi hüviyetini almıştır. 135. sayısından (15 Temmuz 1929) sonra yayınında bazı düzensizlikler ve gecikmeler görülmeye başlayan dergi, 146. sayıdan sonra “Yeni Tertip” adı altında sayfaları artarken boyutları küçülen bir şekle girmiş, yeni numaralandırılışı ile 1930 yılının Ocak-Mayıs ayları arasında, eski hüviyetini tamamen kaybetmiş olarak beş sayı daha çıktıktan sonra kapanmıştır.”⁶⁵

I.2. Hayat Mecmuası'nın Yazar Kadrosu

Hayat Mecmuası'nın başyazarı Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)'dir. 76 – 78. sayıları Nafi Atuf (KANSU), 79. sayısıyla, mecmuanın Yeni Tertip şeklinde çıktığı dönemden itibaren Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)'i bu görevdedir. Derginin Yeni Tertip döneminde Celâl Nuri (İLERİ) idareci olarak görev almıştır. Dergi bünyesindeki yazarların hepsinin ortak bir fikir etrafında toplandığı söylenemez. Hatta polemige varan tartışmalara girdikleri görülür.

İncelediğimiz sayılarda yazarların isimlerini veya müstearlarını kullandıklarını, bazen de yazılarını imzasız yayınladıklarını görüyoruz. *Hayat* Mecmuasında müstear kullanan yazarları şu şekilde sıralayabiliriz:

Müstear

Yazar

A.

Âkil Emrullah

⁶⁵ Abdullah Uçman, “Hayat Mecmuası Üzerine”, Tarih ve Toplum, nr.170, Şubat 1998,İstanbul, s.73.

Âkil	Âkil Emrullah
A.Emrullah	Âkil Emrullah
A.H.	Ziyaeddin Fahri (FINDIKOĞLU)
A.M.	Ziyaeddin Fahri (FINDIKOĞLU)
H.M.	Ziyaeddin Fahri (FINDIKOĞLU)
Avnî	Hüseyin Avni (BAŞMAN)
C.N.	Celâl Nuri (İLERİ)
F.Celalettin	Fahri Celâl (GÖKTÜLGA)
H.M.	Ziyaeddin Fahri (FINDIKOĞLU)
Kadri	Hüseyin Kâzım Kadri
H.Ş.	Hikmet Şevki
K.S.	Kâzım Sevinç

Hayat Mecmuasında “İmzasız” yayınlanan görsel ve yazıları öğeleri şöyle sınıflandırabiliriz:

- Görsel öğeler: 411 fotoğraf, 93 resim, 52 heykel, 13 plân, 12 harita, 7 karikatür, 5 tezyin, 4 çinicilik, 3 minyatür, 1 grafik.
- Yazılı öğeler: 43 haber, 11 ekonomi, 11 tenkit, 7 dil, 7 gezi, 6 kitap tanıtımı, 3'er biyografi - taziye, 2'ser kadın meselesi – eğitim – edebiyat - Türk edebiyat tarihi – siyaset - hitabet, 1'er tashih – istatistik – halk bilim – bayram kutlaması – özür – grafik – reklâm – ulaşım – hatıra – moda – sosyal mesele – yayın hayatı ve anma yazıları

Hayat Mecmuasında incelememize konu olan sayılar göz önüne alındığında yazar kadrosunu iki kısımda listelemeyi uygun gördük. Bu kısımları mecmuanın 30 Aralık 1929 tarihinde yeni tertip şeklinde isimlendirilmesi nedeniyle yaptık. Genellikle, yayımladıkları yazılarla halka cumhuriyetin yeniliklerini tanıtmak ve

kavratmak amacı güden yazarların genel listesini sıraladıktan sonra belli başlı yazarlar hakkında bilgi verdik.

Hayat Mecmuası Yazar Kadrosu

1. A. Aziz
2. A. Emrullah
3. A. S.
4. A. Hikmet(MÜFTÜOĞLU)
5. Adam Mickiewicz
6. Ahmet Cevad
7. Ahmet Halil
8. Ahmet Hamdi (TANPINAR)
9. Ahmet Haşim
10. Ahmet Refik (ALTINAY)
11. Ahmet Talat(ONAY)
12. Ahmet Tevfik
13. Aka Gündüz
14. Âkil (EMRULLAH)
15. Alâeddin Bekir
16. Alexander Kiprof
17. Alfred de Musset
18. Ali Canip (YÖNTEM)
19. Ali Fahri
20. Ali Haydar
21. Ali Rauf
22. Alphonse Daudet
23. Andre Maorious
24. Avnî (BAŞMAN)
25. Dr. Avni Refik (BEKMAN)
26. Avram Galanti (BODRURLU)
27. Ayin

28. B.Avni
29. Bedriye Mustafa
30. Behçet Kemal(ÇAĞLAR)
31. Bedrettin
32. Blasco Ibanez
33. Camile Jacquart
34. Celâl Bey
35. Celâl Esat (ARSEVEN)
36. Celâl Sahir (EROZAN)
37. Celaletin Tevfik
38. Cemal Hüsnü Bey
39. Cevat
40. Cevat Memduh (ALTAR)
41. Dr. Cevat Refik
42. Cevdet Kudret (SOLOK)
43. Coelko
44. Netto
45. Corot
46. Çehov
47. Dante
48. Devi Farjdey
49. Dostoyevski
50. Efzâyış Suat
51. Emil Borel
52. Emil Ludvig
53. Enis Behiç (KORYÜREK)
54. Ernest Lavisse
55. Ernest Renan
56. F. Celaleddin (GÖKTÜLGA)
57. F. Fluetre
58. F. N.
59. Faik Sabri (DURAN)

60. Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)
61. Fazıl Ahmet (AYKAÇ)
62. Fenon
63. Françesko Petrarka
64. Fuat Ömer
65. G. Flaubert
66. G. P. Stamatoff Gabriyel
67. Gabriel Danoviniyev
68. Dr.(Reşit) Galip Ata
69. Dr. Gustave Le Bon
70. Gündüz
71. H.B.
72. H.M.
73. H.Ş.
74. Hakkı Şinasi Paşa
75. Hakkı Tarık (US)
76. Halit Fahri (OZANSOY)
77. Halide Nusret(ZORLUTUNA)
78. Halil Bedi ‘ (YÖNETKEN)
79. Dr. Halil Fikret (KANAD)
80. Halit Fahri (OZANSOY)
81. Hâmit Macit (SELEKLER)
82. Hamit Sadi (SELEN)
100. Hasan Ali (YÜCEL)
104. Henri Guelbeaux
106. Henry Bergson
107. Hikmet Şevki
108. Hilmi Ömer
109. Hoffmann
110. Hulusi Mehmet
112. Isabelle Sandy
113. İ.Hakkı (ERDEM)

114. İ. Hikmet
115. İffet Halim (ORUZ)
116. İhsan İsmail
117. Hikmet (ERTAYLAN)
118. İsmail Hikmet (ERTAYLAN)
119. İsmail Hüsrev (TÖKİN)
120. İsmet İnönü
121. Jane Catulle Mendes
122. Jul Klarti
123. Jules Slowaski
124. Kadri
125. Kâmran Şerif (SARU)
126. Kazım Nami
127. Kazım Sevinç
128. Dr. Kemal Şakir
129. Kenan Halet
130. Kenan Hulusi (KORAY)
131. Köprülüzade Mehmet Fuat
132. Leon Frapye
133. Lokont Dolil
134. Lord Byron
135. Prof. Luigi BORGOGNO
136. M. Charles Diehl
137. M. Kemal Atatürk
138. M.Nermi (HASKAN)
139. M. Octave Uzanne
140. M. Selahattin
141. Mahmut Ragıp (GAZİMİHAL)
142. Mahmut Tahir
143. Mahmut Yesari
144. Maurice Costantin.
145. Marcel Braunschwig

146. Maupassant
147. Maurice
148. Meterlinck
149. Mehmet Emin(ERİŞİRGİL)
150. Mehmet Halit
151. Mehmet İzzet
152. Mehmet Mitat
153. Mehmet Servet
154. Mehmet Şevki
155. Merej Kousky
156. Moris Paleolok
157. Muhip Atalay
158. Mustafa Necati
159. Mustafa Nihat (Özön)
160. Mustafa Şekip (TUNÇ)
161. N.N.
162. Nafi Atuf (KANSU)
163. Nahit Sırrı (ÖRİK)
164. Namık İsmail
165. Namık Zeki (ARAL)
166. Necip Fazıl (KISAKÜREK)
167. Necmeddin Sadık
168. Necmettin Halil(ONAN)
169. Niyazi Asım
170. Nizamettin Rifat
171. Nureddin İbrahim
172. Nurullah Ata
174. Ömer Bedrettin (UŞAKLI)
175. Ömer Hilmi
176. P. Bovet
177. Prof. Papillaud Petöfi
178. Peyami Safa

179. Pierre Loti
180. Pruspar Marime
181. Refik Ahmet (NURİ SEKİZİNCİ)
182. Reşat Nuri(GÜNTEKİN)
183. Reşat Şemsettin (SİRER)
184. Rıdvan Nafiz
185. Rıfat Necdet (EVRİMER)
186. Dr. Rıfat Osman TOSYAVİZADE
187. Rıza Polat
188. S. T. Gasztoutt
189. Sabit Sami
190. Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
191. Said Nazif
192. Salih Zeki
193. Semiha Cemal
194. Seniha Sami (MORALI)
195. Shelley
196. Sheli
197. Show Desmond
198. Sigismond Krasinski
199. Sigrid Undeset
200. Suat Derviş
201. Şaziye Berrin (KURT)
202. Dr. Şevket Aziz (KANSU)
203. Şevket Süreyya (AYDEMİR)
204. Şeyhzade Burhan
205. Şükûfe Nihal (BAŞAR)
206. Taha Ay
207. Tezer Ağaoğlu
208. V.M.Ferice
209. Vahid
210. Vasfî Mahir (KOCATÜRK)

211. Dr.Vedat Nedim (TÖR)
212. Vildan Aşır (SAVAŞIR)
213. William Hazlitt
214. Yakup KADRİ (KARAOSMANOĞLU)
215. Yaşar Nabi (NAYIR)
216. Yusuf ZİYA(ORTAÇ)
217. Yusuf Ziyaeddin
218. Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Yeni Tertip Yazarları

1. Prof. Dr. A.A. Friedlander
2. A. H.
3. Dr. Abdullah Cevdet
4. Ağaoğlu Ahmet
5. Âkil Emrullah
6. Ali Kamil
7. C. N.
8. C. H. Mismar
9. Calnann Levy
10. Celâl Nuri (İLERİ)
11. Frank H. Simonds
12. Friedrich Gundolf
13. H.
14. Dr. Halit Tekin
15. Dr. Halit Mazhar
16. Harry Elmer Barnes
17. Hatemi Semih (SARP)
18. Hayat
19. Helvacioğlu
20. Henri de Regnier
21. Hüseyin Kazım Kadri
22. İbrahim Halil

23. Jose Almira
24. Kadriye Rifat
25. Kandiyeli Salih Tosun
26. Manfred Kridl
27. Marcel Pagnol
28. Mehmet Saffet
29. Mustafa Şekip (TUNÇ)
30. Nikolay Donçev
31. Dr. Orhan Sadettin
32. Raif Necdet (KESTELLİ)
33. Rauf Ahmet (HOTİNLİ)
34. Dr. Rea
35. Salih Tosun
36. Servet Hayri
37. Suphi Nuri
38. S. T. Gasztoutt
39. Voltaire

Abdullah Cevdet

19. asırda yaşamış siyaset adamı ve yazardır. 9 Eylül 1869'da Arapkir'de doğmuştur. Mekteb-i Tıbbiye'de öğrenim görmüştür. Bu dönemde bu okulda biyolojik materyalist eğilimler hâkim durumdaydı. Ailesinden dini eğitim almasına rağmen ve dinî vecibelerine bağlı iken sonraları bu fikirlerden etkilenmiştir.

Öğrenciyken 1889'da tıbbiyeli arkadaşları ile sonradan İttihad ve Terakki Cemiyeti adını alacak olan İttihad-ı Osmanî adlı gizli cemiyeti kurmuştur. Siyasi faaliyetleri sebebiyle birçok defa tutuklandı. 1894'te Mekteb-i Tıbbiyeden mezun oldu. Mizan ve Meşveret adlı dergilere imzasız ve "Bir Kürt" takma adıyla yazılar gönderdi. Paris'e geçerek Osmanlı Devletini yıkmak için faaliyet gösteren Jön Türklere katıldı. 1897'de Cenevre'ye giderek İttihad ve Terakki Cemiyetinin merkez komitesinde yer aldı. Çeşitli gazete ve dergilerde takma adıyla yazılar yazdı. 1899'da Viyana sefaretı tabipliğine tayin edildi. 1903'te tekrar Cenevre'ye giderek bir matbaa kurdu ve İctihad Mecmuası'nı çıkarmaya başladı. 1904'te Osmanlı İttihad ve İnkılâp

Cemiyetinin kurucuları arasında yer aldı. Şura-yı Osmanî Cemiyetinin idaresinde vazife aldı. 29 Kasım 1932’de ölmüştür. Ölümünden sonra cenaze namazının kılınp kılınmayacağı üzerine pek çok tartışma yapılmıştır.

Hayat Mecmuasında’da beş şiiri, birer ekonomi ve biyografi yazısı vardır.

46 telif olmak üzere toplam 76 eser yayınlamıştır. Eserlerinden bazıları şunlardır: Mahkeme-i Kübra, İki Emel, Hadd-i Tedib, Ahmet Rıza Bey’e Açık Mektup, Fünun ve Felsefe, Bir Hutbe, İstanbul’da Köpekler, Yaşamak Korkusu, Cihan-ı İslam’a Dair Bir Nazar-ı Tarihi ve Felsefi, Adab-ı Muâşeret Rehberi⁶⁶.

Ağaoğlu Ahmet

Fikir adamı ve yazar olarak literatürdeki yerini alan Ağaoğlu, 1869 yılında Azerbaycan’ın Şusa kasabasında doğmuştur. Ortaöğrenimini 1887 yılında Tiflis Lisesi’nde, yükseköğrenimini Paris Hukuk Fakültesi’nde tamamlamıştır. Sorbonne’ un tarih ve filoloji bölümlerinde de öğrenim gören yazar, ülkesine döndüğünde hem öğretmenlik yapmış hem de edebiyatla ilgilenmiştir.

Kendi yayımı olan İrşad ve Terakki gazetelerinde 1894 – 1908 yılları arasındaki yazılarında Azeri Türklerinin haklarını savunarak; aynı amaçla “Difai” adlı gizli bir dernek kurmuştur.

2. Meşrutiyet’ten sonra Türkiye’ye gelen Ağaoğlu, 1912 yılında Maarif müfettişliğinde görev alarak, Darulfünun’ da hocalık yapmıştır. İttihat ve Terakki Partisi’nin adayı olarak Afyon’dan milletvekili seçilmiştir.

1. Dünya Savaşı yenilgisinden sonra, Sovyet devriminin ilk yıllarında, bağımsız Azeri devleti kurma girişimleri desteklemek üzere gönderilen orduya 1918 yılında danışman olarak katılmıştır. Dönüşünyeyse İngilizler tarafından 1919 – 1921 yıllarında Malta’da sürgün olarak tutulmuştur.

Serbest bırakılmasının ardından Anadolu’ya geçmiş ve Matbuat Umum Müdürlüğü’ne atanmıştır. Anadolu’da bulunduğu süre zarfında milletvekilliğine de seçilen yazar, Ankara Hukuk Fakültesi’nde “Esasi Hukuk” okutmuş. Mustafa Kemal Paşa’nın isteği üzerine Fethi Bey (Okyar) ve arkadaşlarıyla birlikte Serbest Fırka’nın kurucuları arasına da katılmıştır.

⁶⁶ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Sözlüğü*, 1990, Risale Yayınları, s. 1.

1933 senesinde İstanbul'da Akın gazetesini çıkarmıştır. Bu dönemde kurucularından olduğu parti kapatılınca siyasal yaşamdan çekilerek, 1936 yılından ölümüne kadar Kültür Haftası, Cumhuriyet, İnsan adlı dergi ve gazetelerde yazılarını neşretmiştir.

Yazarın *Hayat* Mecmuası'nda "Mahmut Esat Beyefendi'ye" adlı bir mektubu bulunmaktadır.

1939 yılında hayata gözlerini yuman yazarın başlıca eserleri şunlardır: Üç Medeniyet, Hindistan ve İngiltere, Serbest İnsanlar Ülkesinde, Devlet ve Fert, Ben Neyim, Türk Hukuk Tarihi, Türk Teşkilâtı Esasiesi, Gönülsüz Olmaz, İhtilal mi? , İnkılap mı?, Serbest Fırka Hatıraları⁶⁷

Ahmet Haşim

1884 yılında Bağdat'ta doğdan şâir, Fizan Mutasarrıfı Arif Hikmet Bey'in oğludur. 12 Nümune-i Terakki Mektebi'nde okumuş; 1896'da Mekteb-i Sultanî diye bilinen Galatasaray Lisesi'ne geçmiştir. Ortaöğrenimini 1906 yılında bu okulda tamamladıktan sonra kısa bir süre Tütün Reji İdaresi'nde çalışmış ve 1912 – 1914 aralığında Maliye Nezareti'nde mütercimlik görevinde bulunmuştur.

1.Dünya Savaşı münasebetiyle dört yılını yedek subay olarak geçirmiştir. Sivil hayata dönünce iki yıl kadar işsiz kalmış; 1920'de Güzel Sanatlar Akademisi'nde estetik öğretmenliğine atanmıştır. Şâir sırasıyla, Düyun-i Umumiye İdaresi'nde, Osmanlı Bankası'nda memurluk, Akşam gazetesinde fıkra yazarlığı yapmıştır.

Haşim'in, Hayal-i Aşkım, adlı ilk şiiri 1900'de Mecmua-i Edebiye yayınlanmıştır. Yine aynı yıllarda şâirin ilk şiir örneklerine Âşiyân, Musavver Muhit dergilerinde rastlanır. 1909 – 1912 yıllarında Fecr-i Âti topluluğuna katılarak, öteki şair ve yazarlarla birlikte Servet-i Fünun, Resimli Kitap ve Rebap dergilerinde yazıyazıları ve şiirleri yayınlanmıştır.

1921 – 1922 yılları arasında Dergâh'ta toplanan sanatçılar arasına katılmış olan şâir, bu derginin ilk sayısında "Bir Günün Sonunda Arzu" şiiriyle görünmüştür.

⁶⁷ Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 15.

Aynı yıl yayımladığı Göl Saatleri kitabını Abdülhak Şinasi, Nurullah Ata (Ataç) Yarın ve Dergâh dergilerinde övgüyle karşılamışlardır.

Haşim, *Hayat* Mecmuasında “Necati’nin Ölümü” isimli taziye ile yer alır.

4 Haziran 1933 yılında ölen şâirin eserleri şunlardan oluşur: Göl Saatleri Piyale, Gurabâhâne-i Laklakan, Bize Göre, Frankfurt Seyahatnamesi, Düzyazılardan oluşan üç yapıt Prof. Mehmet Kaplan tarafından 1969 yılında basıma hazırlanmıştır⁶⁸

Ahmet Hikmet (MÜFTÜOĞLU)

1870 yılında İstanbul'da doğmuştur. Babası Yahya Sezai Efendi tasavvufî şiirler yazan divan sahibi bir kişi idi. Ahmed Hikmet yedi yaşında babasını kaybetmiş ve ağabeyinin himâyesinde büyümüştür. Soğuk Çeşme Askerî Rüştiyesi’nden sonra Galatasaray Sultanîsi’ne girmiştir. Bu okulda ağabeyinin kayın biraderi Tevfik Fikret’le arkadaşlık etmiştir.

1888'de Sultanîyi bitirince Hariciye Nezareti’nde görev almıştır. Pire (Yunanistan) ve Poti (Kafkasya) şebenderliğine vekâlet etmiş, 1891'de İstanbul'a dönmüştür. Hariciye'deki görevi devam ederken Galatasaray Lisesi’nde hocalık yapmış, 1908'de Hariciye'deki görevinden alınarak, Ticaret ve Ziraat Nezareti Umûr-ı Ticariye Umum Müdürlüğü’ne getirilmiştir.

Tevfik Fikret’in Galatasaray Lisesi müdürü olmasından sonra hocalıktan ayrılarak, Darulfünûn Edebiyat Fakültesi Fransız ve Alman Edebiyatları Müderrisliği’ne başlamıştır. 1912'de Peşte başşebenderliğine gönderilmiş, mütareke döneminde İstanbul'a dönmüştür. Harp malzemeleri ile ilgili bir komisyonun başkanı sıfatıyla iki yıl Peşte, Viyana ve Berlin'de kalan Ahmet Hikmet karısının 1922’de vefatı üzerine yurda dönmüştür.

Halife Abdülmecid Efendi'nin başmabeyinciliğini yaptıktan sonra Ankara'da Hariciye Vekâleti Müsteşarlığı’na tayin edilmiştir. Hastalığından dolayı görevinden ayrılmış ve 19 Mayıs 1927 tarihinde İstanbul'da ölmüştür.

Yazarın *Hayat* Mecmuasında biyografi üzerine bir yazısı vardır.

Başlıca eserleri şunlardır: Leylâ yahud Bir Mecnunun İntikamı, Haristan ve Gülistan, Çağlayanlar, Gönül Hanım (Tasvîr-i Efkâr'da tefrika).

⁶⁸ age. s. 20.

Ahmet Refik (ALTINAY)

1880 yılında İstanbul'da doğmuştur. Ortaöğrenimini Kuleli İdadisi'nde, yükseköğrenimini Harbiye Mektebi'nde tamamlayan tarihçi-yazar, 1902 senesinden itibaren Askeri Rüştiye'de coğrafya, Harbiye Mektebi'nde Fransızca ve tarih öğretmenliği yapmıştır.

Balkan savaşı sonlarında, emekliye ayrıldığı halde, Birinci Dünya Savaşı'nda yüzbaşı olarak çeşitli görevlerde bulunmuştur. 1918'de Darülfünun Tarih Müderrisliğine atanarak, 1933'e kadar da bu görevde kaldmıştır.

İlk kurulduğu 1909 yılında Tarih-i Osmanî Encümeni'ne seçilen Ahmet Refik özellikle Meşrutiyet'ten sonra kendisini tarih çalışmalarına vermiştir. Bir yandan batılı tarihçilerin yapıtlarının çevrilmesiyle öğrenilen, bilimsel yöntemleri benimseyerek kişisel araştırma ve çalışmalara girişmiş, öte yandan halkın tarih konularında ilgisini kazanmak amacıyla eski olayları, kişilikleri, dönemleri yalın bir anlatımla hikâye eden yazılar yayımlamıştır. Demirbaş Şarl üzerine yaptığı inceleme, İsveç Akademisi tarafından derlendirilen tarihçi-yazar 1937 yılında vefat etmiştir.

Hayat Mecmuasında yazarın tarih ve eğitim alanındaki iki yazısına yer verilmiştir.

Eserlerini şöyle sıralayabiliriz: Lâle Devri, Onuncu Asr-ı Hicrîde İstanbul Hayatı, Hicrî Onikinci Asırda İstanbul Hayatı, Âlimler ve Sanatkârlar, Bizans Karşısında Türkler, Anadolu'da Tür Aşiretleri, Hicrî Onbirinci Asırda İstanbul Hayatı, Viyana Önünde Türkler, Turhan Valide, Tarih ve Müverrihler, Kâtip Çelebi, Türk Mimarları⁶⁹.

Ahmet Talat (ONAY)

1885 yılında Çankırı'da doğan yazar, 1910'da Darülfünun Edebiyat şubesinden mezun olmuştur. 1920-1921 arası Kastamonu ve İzmir'de öğretmenlik, Zonguldak ve Bolu'da Millî Eğitim Müdürlüğü yapmıştır. Daha çok Halk Edebiyatı

⁶⁹ age., s. 26.

araştırmalarıyla tanınan Ahmet Talat, aruzla ve heceyle şiirler yazmıştır. 1910 yılında “Traje” adlı bir edebiyat dergisi de çıkartan ve Süha Zakir mahlasını kullanan şâir 1956 yılında Ankara’da vefat etmiştir.

Yazarın *Hayat Mecmuasında* polemik türünde bir yazısı bulunmaktadır.

Başlıca eserleri şunlardır: Eski Türk edebiyatında Mazmunlar, Aşık Dertli, Türk Halk Şiirlerinin Şekli ve Nev’i, Çankırı Şâirleri (2 cilt), Aşık Tokatlı Nuri, Dastan-ı Ahmet Harami, Kızılbaş şiirinde Soru Cevap⁷⁰.

Aka Gündüz

1886 yılında Selânik’te doğanyazarın asıl adı Âli’dir. Ortaöğrenimini Kuleli İdadisi’nde tamamladıktan sonra geçtiği Harbiye’nin ikinci sınıfından hastalanarak ayrılmıştır. Bir süre sonra Paris’te hukuk okuyan yazar yurda dönünce 2. Abdülhamit yönetimi tarafından Selânik’e sürgün edilmiştir.

İkinci Meşrutiyet’in ilanından sonra İstanbul’a yerleşerek gazeteciliğe başlamış, fakat İstanbul’un işgal günlerinde İngilizler tarafından Malta’ya sürülen yazarlara dâhil olmuştur.

Cumhuriyetin ilânından sonra 1932 yılında Ankara’dan milletvekili seçilerek, 1946’ya kadar her dönem parlamento’ya girme olanağı bulmuş olan yazar 1958 yılında vefat etmiştir.

Yazarın *Hayat Mecmuasında* yedi hikâye ve “Yapma Çiçekler” isimli bir mektubu vardır.

Başlıca eserleri arasında şunlar yer alır: Dikmen Yıldızı, Bir Şoförün Gizli Defteri, İki Süngü Arasında, Zekeriya Sofrası⁷¹.

Âkil Emrullah

1890 yılında Selanik’te doğmuştur. Selanik Askerî Rüştîyesi ‘nde orta, Mercan İdadisi’nde lise öğrenimini tanımlamıştır. 1910 yılında Mülkiye’de pekiyi dereceyle mezun olmuştur⁷². Aynı yılın eylülünde tayin ediliği Maarif Nezareti Meclis-i Kebir-i Maarif Kalemi 3. Katipliği’nde kısa bir süre çalıştıktan sonra Maarif

⁷⁰ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, 2004, Elvan Yayınları.

⁷¹ Hilmi Yücebaş, *Bütün Cepheleriyle Aka Gündüz*, 1959, İst.

⁷² Mücellidoğlu Ali Çankaya, *Yeni Mülkiye Tarihi Ve Mülkiyeliler (1909-1923)*, C.4, Mars Matbaası, s. 1272.

Nezareti'nin açtığı sınava girerek Paris'e gitmiştir. Burada 3 yıl Diplomasi şubesinde okuduktan sonra 1914 yılının Ocak ayında İstanbul'a dönmüştür.

Emniyet-i Umumiyye Müdürlüğü tercümanlığı'na ve Darülfünun'da Edebiyat şubesinde Fransız Dili doçentliğine getirilmiştir. 1924 yılında TBMM hükümeti tarafından Roma Mümessilliği Evrak Memurluğu'na, 1925'te Hariciye Vekâleti Siyasal İşler Şubesi Başkatipliği'ne getirilmiştir. Bir süre sonra kendisinden haber alınamamıştır.

Yazar, *Hayat Mecmuası*'na Âkil müstearıyla bir inceleme; A.Emrullah müstearıyla üç ekonomi, bir tarih; kendi adıyla da üç ekonomi yazısı yayınlamıştır.

Ali Haydar

Oyun yazarı olarak tanınan yazar 1836 yılında Mihaliç'ta doğmuştur.. Özel öğrenim görerek yetiştirilmiştir. Devlet kademelerinde Elçilik kâtipliği, evrak müdürlüğü görevlerinde bulunmuştur. Yazar, 1914 yılında vefat etmiştir.

“Mecmuâ'yı İber-i İntibah” adlı çocuk dergisini çıkarmış, manzum oyunları üç bölümden oluşan 1886 senesinde basılan “Sergüzeşt-i Perviz”de zengin bir aile çocuğunun kendisine kalan mirası tüketerek yoksul düşmesini; yine aynı yıl basılan ve iki bölümden oluşan “İkinci Ersas” ta Sâsâni sultanının iki karısının birbirlerini kıskanmaları işlenmiştir. “Şiirimize bir trajedi yolu” açtığını söylenen Ali Haydar'ın oyunlarında dramatik gelişimi sağlayacak aksiyon bulunmadığı, yer ve zaman birliklerine uyulmadığı kabul edilmektedir⁷³.

Yazarın *Hayat Mecmuası*nda “Necati İçin” isimli bir taziyesi vardır.

Avram Galanti (BODRURLU)

4 Ocak 1873'te Bodrum'da dünyaya gelmiş, Yahudi asıllı Türk vatandaşı, eğitimci, siyastçi, yazar ve Türk milliyetçisidir. Soyadı Kanunu'nu kabulünün ardından “Bodrumlu” soyadını alır.

1915-1933 yılları arasında Darülfünun'da eğitimci ve profesör olarak çalışmıştır.1939'da CHP'den Niğde milletvekili seçilmiş ve T.B.M.M. 7. Dönem'de (1943-1946) Atatürk'ün azınlıklar için mecliste ayırma kararı aldığı kontenjandan

⁷³ Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 48.

bağımsız Ankara milletvekilliği yapmıştır. Avram Galanti, cumhuriyet döneminde milletvekilliği, Kurucu meclis üyeliği ve senatörlük yapmış 20 azınlık mensubu parlamenterden biridir.

Rodos Rüştüyesi ve İzmir Sultan-ı İdadisi'nden mezun olmuştur. Rodos'ta öğretmenlik ve adalardaki Yahudi ve Türk okullarında maarif müfettişliği yapmıştır. Daha sonra İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne katılmış ve cemiyetin aktif ve ileri gelen elemanlarından biri olmuştur. Akademisyenlik de yapan Galanti, Cumhuriyetle birlikte kültürel devamlılığı savunduğu ve Harf ve Dil Devrimi'ne karşı çıktığı için üniversite kadrosunun dışında bırakılmıştır. 1943 yılında 7. Dönem milletvekili seçilen yazar, 8 Ağustos 1961'de ölmüştür.

Galanti, aynı zamanda yabancı dilde eğitime karşı çıkanların öncüsü olmuş, bu konuda yazdıklarına bakılarak, yabancı dilde eğitimi eleştiren ve karşı çıkan ilk kişi olduğu söylenebilir. Dönemindeki önemli fikir ayrılıklarından biri de Latin harflerine muhalif olmasıdır. Galanti, Türkiye Musevilerinin Türkleşmesini savunmuştur.

Yazarın *Hayat Mecmuasında* “Ahıryan Kelimesi Menşei” adlı dil üzerine bir yazısı vardır.

Başlıca eserleri şunlardır: Türkçede Arabî ve Latin Harfleri Meseleleri, Küçük Türk Tettebuları, Hamurabi Kanunu, Arabî Harfleri Telakkimize Mani Değildir, Vatandaş, Türkçe Konuş!, Hitit kanunu,Asur Kanunları, Türkiye ve Yahudiler, Bodrum, Tarihi, Sabetay Sevi ve Sabetaycıların Gelenekleri, Üç Sami Kanun Koyucu, Türklük İncelemeleri.⁷⁴

Behçet Kemal (ÇAĞLAR)

23 Temmuz 1908'de Erzincan'da doğmuştur. İlk ve ortaokulu çeşitli şehirlerde okuduktan sonra Kayseri Lisesi'ne kaydolmuş; bu lisenin son sınıfından Zonguldak Yüksek Maden Mühendis Mektebi'ne geçmiştir. 1932 yılında okulu bitirince mesleğiyle ilgili çalışmalarda bulunmak üzere Fransa'ya gönderilmiştir. Dönüşünde İktisat Bakanlığı'nda görev almış. 1935-1939 yılları arasında da Halkevleri müfettişliği görevinde bulunmuştur.

⁷⁴ www.tr.wikipedia.org

1941 senesinde memleketi olan Erzincan'dan milletvekili seçilerek parlamento'ya girmiş, fakat çok partili hayatın ilk dalgalanış yıllarında hem C.H.P' den hem de milletvekilliğinden istifa ederek, 1947 yılında Robert Kolej'de öğretmenliğe başlamıştır.

1 Nisan - 25 Kasım 1949 tarihlerinde Şadırvan adlı sanat dergisini kuran şâir, siyasetin dışında çok fazla kalamamış ve 27 Mayıs'tan 1960'dan sonra toplanan meclise üye olarak seçilmiştir. Bu görevlerinin yanı sıra TRT Yönetim Kurulu başkanlığı, Akbank'ta müşavirlik gibi görevlerde de bulunmuştur.

Edebî hayatına Hayat, Muhit, Varlık, Yedigün, Ülkü, Yücel, İnkılâpçı Gençlik, Millet, Doğu, Şadırvan, Türk Dili gibi degilerde yazdığı şiirlerle devam eden şâirin, 1928 – 1968 yılları arasında bu dergilerde yayımlanan şiirlerinde halk şiiri estetiğine bağlı biçimler içinde genellikle ulusal coşkuları yansıttığı görülmektedir. Sanatçı 24 Ekim 1969 günü vefat etmiştir.

Hayat Mecmuasında şâirin üç şiiri yer almaktadır.

Eserlerini sıralamak istersek şunları sayabiliriz: Erciyes'tan Kopan Çığ, Burada Bir Kalp Çarpıyor, Çoban, Atilla, Hür Mavilikte (gezi notları), Dolmabahçeden Anıt Kabire Kadar, Kur'an-ı Kerimden İlhamlar, Benden İçeri, Battal Gazi Destanı, Bugünün Diliyle Atatürk'ün Söylevleri⁷⁵.

Celâl Esat (ARSEVEN)

1875 yılında İstanbul Beşiktaş'ta doğmuştur. Sadrazam Ahmed Esad Paşa'nın oğlu olan yazar,40 günlük iken babasını kaybeder. 1888 yılında Galatasaray Lisesi'ne girmiştir. Liseyi bitirmeden 1889 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne girer ve mezun olur. Güzel Sanatlar Akademisi'nde de okurken II. Abdülhamid'in özel emri ile Harp Okulu'nun asiller sınıfına kaydolmuş ve 1894 yılında piyade subayı olarak aynı okuldan mezun olmuştur. 1908 yılında kıdemli yüzbaşı (Kolağası) iken askerlik hayatından istifa ederek ayrılan Celâl Esat, 1908 yılında arkadaşı Salah Cimcoz ile "Kalem" adlı mizah dergisini çıkarmıştır.

I. Dünya Savaşı sırasında Kadıköy Belediye Şube Müdürlüğü, sonra ressamlarımıza Avrupa'da sergi açmalarını tertipleme görevi yapmıştır. 1921-1941

⁷⁵ Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 149.

yılları arasında Güzel Sanatlar Akademisi Mimarî Tarihi ve Şehircilik profesörlüğünde bulunmuştur. 1923 yılından sonra Darülbeydi Müdürlüğü, 1924-1941 yılları arasında Ankara Şehri İmar Müşavirliği, 1933-1937 yılları arasında Kadıköy Halkevi Başkanlığı, Türk Sanatı Tarihi Enstitüsü üyeliği, 1942-1950 yılları arasında İstanbul ve Giresun milletvekilliği yapmıştır.

1932 yılında I. Tarih Kongresine katılmıştır. Ankara, İstanbul ve Roma'da resim sergileri açmıştır. 13 Kasım 1971 tarihinde 96 yaşında iken İstanbul'da vefat eden yazarın Mezarı Erenköy'de Sahra-yı Cedid mezarlığındadır.

Yazarın *Hayat Mecmuası*nda şehircilik üzerine iki yazısı vardır.

Eserlerinden bazıları şunlardır: Türk Sanatı Tarihi (4 cilt), Sanat Ansiklopedisi (5 cilt), Mimari Tarihi, Kamus-u Sanat, Türk Sanatı, Şehircilik, Eski İstanbul Abidat ve Mebanisi, Selimi Salis (Salah Cimcoz ile yazmıştır - tiyatro), Saatçi (operet), Şaban (Viyana'da temsil edilen ilk Türk operası)

Celâl Nuri (İLERİ)

1877 yılında Gelibolu'da doğmuştur. Galatasaray Sultanisi ve Mekteb-i Hukuk okuyan yazar, son Osmanlı Mebusan Meclisi ile T.B.M.M.'de 1934'e kadar birkaç dönem olmak üzere milletvekilliği yapmıştır. 1924 Anayasası'nı hazırlayan kurulu başkanlığını da yapan Celâl Nuri, mütareke yılları esnasında 1918 yılında kendi kurduğu Âti gazetesiyle 1919-1924 yılları arasında da İleri gazetelerinde yazılarını yayınlamıştır. Yazar, 1939'da İstanbul'da vefat etmiştir⁷⁶.

Hayat Mecmuası'nın yeni tertip adıyla çıkmaya başladığı dönemde derginin idareciliğine de yapan Celâl Nuri'nin dergide kendi adıyla üç tarih, birer tenkit, Türk Edebiyatı, edebiyat teorisi ve kitap tanıtımı yazısı, C.N. müstearıyla birer tenkit, antropoloji ve siyaset yazısı yer almaktadır.

Başlıca eserleri şunlardır: İttihat ve Terakki Kongresine Muhtıra, Tarh-i İstiklâl, Türkçemiz, Coğrafya-yı Tarih-i Mülk-i Rum, Merhume (roman), Taç Giyen Millet, Türk İnkılâbı, Dil Ve Edebiyat Yazıları, Le Droit Public de l'İslam (İslam Kamu Hukuku).

⁷⁶ Age., s. 266.

Celâl Sahir (EROZAN)

Şâir, 1883'te İstanbul'da doğmuş, ortaöğrenimini Vefa İdadisi'nde tamamlamıştır. Bir süre Hukuk Mektebi'nde okuyan şâir, 1903 yılında okulunu bitiremeden Hariciye Nezareti'nde görev almıştır. Mercan, Kabataş İdadilerinde edebiyat öğretmenliği yapmış, 1928 yılında Zonguldak'tan milletvekili seçilerek parlamentoya girmiştir.

Türk Dili Tetkik Cemiyeti'ne üye seçilen Erozan; Ahmet, Celâl, Şarik gibi takma adlarla İrtika, Malûmat, Musavver Fen ve Edeb, Lisan dergilerindeki ilk şiirlerden sonra 1899'da Servet-i Fünun'da kendi adıyla yazmaya başlamıştır. Meşrutiyetten sonra 1. Kitap, 2. Kitap, 3. Kitap adlı aylık dergiyi yayımlamış ve Yeni Lisan hareketini Hak gazetesindeki yazılarıyla savunmuştur. Halka Doğru dergisinin yayım müdürlüğünü de yapan ve Edebiyat-ı Cedide' nin en genç şairlerinden biri olan Celâl Sahir, ilk deneyimlerinde Fikret'in etkisinde kalmış, fakat zamanla kendi anlatımını bulmaya çalışmıştır.

Servet'i Fünun' un kapanışından sonra "Milli Edebiyat" akımını benimseyerek hece ölçüsüyle yazan şâir 1935 senesinde ölmüştür.

Yazarın *Hayat Mecmuasında* yedi şiiri ve iki resim yazısı vardır.

Eserlerini şöyle sıralayabiliriz: Beyaz Gölgeler, Buhran, Siyah Kitap⁷⁷.

Cevat Memduh (ALTAR)

1902'de İstanbul'da doğan müzikograf, 1922-1927 yılları arasında Leipzig Üniversitesi'nde Müzik ve Sanat Tarihi eğitimi alır. Ülkeye döndükten sonra Ankara Musiki Muallim Mektebi'nin ilk yıllarında Teori öğretmenliği yapar. Okulun Ankara Devlet Konservatuvarı'na dönüştürülmesine katkıda bulunur.

Millî Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar Umum Şube Müdürlüğü, Basın Yayın Radyo Dairesi Müdürlüğü yanı sıra çeşitli okullarda Sanat Tarihi öğretmeni olarak çalışır⁷⁸.

⁷⁷ age., s. 207.

⁷⁸ Vural Sözer, *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi*, 1964, İstanbul.

Hayat Mecmuasında “Alman Mektep Musikisi ve Pestalozzi” isimli bir makalesi bulunmaktadır.

Cevdet Kudret (SOLOK)

7 Şubat 1907’de İstanbul’da doğmuştur. I. Dünya Savaşı sırasında babası ölen Cevdet Kudret’i annesi büyötmüştür. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ni bitirdikten sonra Kayseri ve Ankara’da edebiyat öğretmenliği yapmıştır. Türk Ansiklopedisi’nde, Türk Dil Kurumu’nda, Bilgi yayınevinde çalışan yazar, 1952’den itibaren “Abdurrahman Nisari, Suat Hisarcı gibi” takma adlarla, sonra kendi adıyla ders kitapları yazmıştır. Öğretim görevlisi olarak girdiği Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın ve Yüksek Okulu’ndan emekli olmuştur.

Yazı hayatına 1907’de *Servet-i Fünûn Dergisi*’nde şiir ile başlamıştır. *Meşale Dergisi*’nde toplanan “Yedi Meşaleciler” arasına katılan sanatçı, 10 Temmuz 1992 yılında vefat etmiştir.

Hayat Mecmuasında “Omuzda Giden Adam” şiiri yer almaktadır.

Eserlerinden başlıcaları şunlardır: Birinci Perde (şiir), Eleştirel Denemeler, Türk Hikâye ve Roman Antolojisi (daha sonra “ Türk Edebiyatı’nda Hikâye ve Roman” aıyla genişletmiştir), Karagöz, Ortaoyunu (deneme - Türk Dil Kurumu ödüllü), Kalemin Ucu (1991 Sedat Simavi Büyük Ödülü).⁷⁹

Enis Behiç (KORYÜREK)

Şair, 11 Mart 1891 tarihinde İstanbul’da doğmuştur. Yüksek öğrenimini 1913’te Mülkiye Mektebi’nde tamamladıktan sonra 1914–1915 yıllarında Hariciye Nezareti Ticaret İşleri Şubesi ve Bükreş Konsolos Kâtipliği görevlerinde bulunmuş, 1918 –1921 yıllarında da Budapeşte Konsolos Muavinliği, Başkonsolosluğu’nda çalışmıştır.

İstanbul Hükümetinin Dışişleri Bakanlığında çalışırken T.B.M.M’ ye resmen bağlı ulusal kurtuluş örgütlerinden Müdafaa-i Milliye (MM.) örgütüne katılmış, 1922’de Edirne Vilayet Hukuk İşleri Müdürlüğü, Ticaret Vekâleti Baş Tercümanlığı,

⁷⁹ Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 144.

Başvekâlet Yüksek İktisat Meclisi genel sekreterliği, İktisat Vekâleti İş Dairesi Reisliği, Çalışma Bakanlığı müsteşarlığı görevlerinde 1925 –1945 arasında bulunan yazar, 18 Ekim 1949 günü vefat etmiştir.

Aruz ölçüsüyle yazdığı ilk şiirlerini Şehbal, Hürriyet-i Fikriye, Donanma dergilerinde yayımlayan Koryürek, “Vatan Mersiyesi” şiiriyle dönemin ünlü şairleri arasına katılmıştır. Daha sonra kendi deyişiyle Türkçü Ahmet Hikmet Müftüoğlu’nun mürşitliğini kabul ederek ulusal edebiyat akımına bağlanmış ve hece ölçüsüyle yazmaya başlamıştır. Beş hececi şairden biri sayılan şâirin ölümüne yakın tasavvufî şiirleri yazdığını görüyoruz.

Yazarın *Hayat* Macmuasında yedi şiiri vardır.

Başlıca eserleri: Miras Varidat-ı Süleyman, Çedikçi Süleyman Çelebi’den İlhamlar, Miras ve güneşin Ölümü (F. Tevetoğlu’nun yaşamı ve sanatı üzerindeki yazısı ile iki kitabının yeniden basımı)⁸⁰.

Fahri Celâl (GÖKTÜLGA)

1895 yılında İstanbul’da doğmuştur. 1918 yılında İstanbul Tıp fakültesi’nden mezun olduktan sonra Toptaşı, Manisa ve Bakırköy Âkil Hastanelerinde klinik şefi ve başhekim olarak çalışır. 1960 yılında emekli olur.

Edebiyatla yakından ilgilenen Fahri Celâl, hikâyelerinde toplumsal ilişkilerde gözlemlendiği çarpıcı gerçekleri, gülmece ögesine yer vererek yansıtmaya çalışmıştır⁸¹. İlk hikâyesi 26 Eylül 1917 yılında Servet-i Fünûn dergisinde yayınlanmıştır. Fıkra yazıları 1950’de Cumhuriyet, 1959’da Yeni İstanbul gazetelerinde yayımlanan yazar 3 Haziran 1975’te ölmüştür.

Yazarın, *Hayat* Mecmuasında F. Celalettin müstearıyla ekonomi üzerine bir yazısı vardır.

Eserlerinden bazıları şunlardır: Talak-ı Selase, Kına Gecesi, Eldebir Mustafendi, Avur Zavur Kahvesi, Çenekkale ve Keloğlan (İlk baskıda Keloğlan Çanakkale Muhaberelelerinde), Bütün Hikâyeleri (Fahri Celâl adıyla Cem Yay. Tarafından 1973’te toplanmıştır.)

⁸⁰ age., s. 310.

⁸¹ age., s. 220

Faik Sabri (DURAN)

1882 yılında Üsküdar'da doğmuştur. İlk ve orta öğrenimini İstanbul'da yapmış, 1908'de Fransa'ya gönderilmiştir. 1912'de öğrenimi bitince yurda dönmüş ve İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesi'nde coğrafya öğretmenliği yapmıştır. 1920'den sonra idari hizmetler ve öğretmenlikte bulunan yazar, yeni coğrafyanın yurdumuzda yerleşmesinde katkı sağlamış, 1941'de Birinci Coğrafya Kongresi'nin çalışmalarına katılmıştır.

Türk Coğrafya Kurumu'nun kurucuları arasında yer alan Faik Sabri 1943 yılında ölmüştür.

Yazarın *Hayat* Mecmuasında üç yazısı vardır.

Başlıca yapıtları: Osmanlı Coğrafya-i İktisadisi, Asya, Asya-i Şarki, Adaları, Afrika, Yeni Avrupa Coğrafyası, Amerika ve Avustralya, Hayvanlar Alemi, İnsanlar Alemi, Kaşifler Alemi, Coğrafyaya İlk Adım, Atlaslar: İlk Atlas, Orta Atlas, Büyük Atlas. Ayrıca çeşitli ölçeklerde Asya, Avrupa ve Türkiye haritaları hazırlamıştır.⁸²

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

1898 yılında İstanbul'da doğmuştur. İlk ve orta öğretimini Bakırköy Rüştüyesi ile Hadika-i Meşveret İdadisi'nde tamamlamıştır. Daha sonra Tıp Fakültesi'ne girmiş, ancak tamamlamadan ayrılmıştır. 1917 – 1918 yıllarında Âti gazetesine girerek yazı işlerinde çalışan yazar, aynı gazetenin temsilcisi olarak 1922'de Ankara'ya girmiştir. Sonraki yıllarda 1922 – 1924'te Kayseri, 1924'te Ankara ve 1932 – 1946'te İstanbul'da çeşitli okullarda edebiyat öğretmenliği yapmıştır.

Daha sonra politikaya atılan Faruk Nafiz, Demokrat Parti'den İstanbul Milletvekili olarak 1946'da parlamento'ya girmiştir. 27 Mayıs 1960 askerî müdahalesine kadar aralıksız milletvekilliği yapan yazar, müdahale sonunda öteki milletvekilleriyle birlikte tutuklanarak Yassıada'ya gönderilmiştir. 15 ay tutuklu kaldıktan sonra suçsuz görülerek serbest bırakılmış, sonraki yıllarını Arnavutköyü'ndeki evinde geçirmiştir. Faruk Nafiz Çamlıbel, bir gezi sırasında 8 Kasım 1973 Samsun vapurunda ölmüştür.

⁸² http://www.kenthaber.com/istanbul/Uskudar/IzBirakan/faik_sabri_duran.aspx

Edebiyatçalışmalarına, daha 14 - 15 yıllarında iken başlamış, "Saat" adlı ilk şiiri de kendisinin söylediğine göre 1914'te Çocuk Dünyası'nda çıkmıştır. Şâir, ünlü Han Duvarları şiirini Kayseri lisesinde Edebiyat öğretmeni iken yazmıştır.

“Hecenin Beş Şâiri”nden biri olarabilinen Faruk Nafiz, *Hayat Mecmuasını* 79. Sayıdan son sayısına kadar, yine dergi yeni tertip adıyla yayınlanmaya başladıktan sonra mesul müdür olarak görev yapmıştır. Edebiyatçının dergide on dokuz şiiri, birer gezi ve şehircilik yazısı vardır.

Başlıca eserleri şunlardır: Şiirleri: Şarkın Sultanları, Dinle Neyden, Gönülden Gönüle Çoban Çeşmesi, Suda Halkalar, Bir Ömür Böyle Geçti, Elimle Seçtiklerim, Boğaziçi Şarkısı, Akar Su, Tatlı Sert (Mizahi Şiirler), Akıncı Türküleri, Heyecan ve Sükun (Seçmeler), Zindan Duvarları. Oyunları: İlk Göz Ağrısı (adapte), Sevk-i Tabii (S. M. Alus'la birlikte adapte), Canavar, Akın, Özyurt, Kahraman, Ateş⁸³.

Fazıl Ahmet (AYKAÇ)

1884 yılında İstanbul'da doğmuştur. Öğrenimini önce İstanbul Fransız Lisesi'nde, ardından mektupla öğretim yoluyla Paris Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde tamamlamıştır. Yirmi yıl kadar liselerde öğretmen olarak görev almış, 1927-1938 döneminde parlamento'ya seçilmiştir. Yazar, 1967'de ölmüştür.

Edebiyata şiirle başlamış ve Fecr-i Âti Topluluğu'na katılmıştır. Daha sonra kaleme aldığı fikir yazılarını günlük gazetelerde ve dergilerde yayımlamıştır.

Yazarın *Hayat Mecmuasında* tenkit ve spor üzerine birer yazısı vardır.

Eserlerinden bazıları şunlardır: Kırpıntı, Divançe'i Fazıl, Harman Sonu, Şeytan Diyor ki, Tarih Dersi , Fazıl Ahmet⁸⁴

Hakkı Tarık (US)

1889'de Gördes'te doğan yazar, Yükseköğrenimini İstanbul Hukuk Mektebi'nde tamamladıktan sonra Mercan ve Galatasaray liselerinde edebiyat

⁸³ Necat Birinci, *Faruk Nafiz*, 1993, İstanbul, Boğaziçi Yayınları.

⁸⁴ Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 87.

öğretmenliği yapmıştır. Ağabeyi Asım Us'un yönettiği Vakit gazetesinde ilk yazılarını yayımlamaya başlamış, Tercüman-ı Hakikat ve Tasvir-i Efkâr gazetelerinde Kurtuluş Savaşı'na destekleyen yazıları ile tanınmıştır. 1923'te Giresun'dan milletvekili seçilerek parlamentoya girmiş ve Cumhuriyetin ilk yıllarında basın meslek örgütlerinin kurulmasında öncülük etmiştir. Matbuat Cemiyet'i ve basın birliğinin İstanbul şubesi başkanlığı görevlerinde bulunan yazar 1956 yılında ölmüştür.

Yazarın *Hayat Mecmuası*nda “Şive Endişesi” isimli bir dil yazısı vardır.

Beyazıt'ta adına kitaplık kurulan Hakkı Tarık'ın “1923 Meclisi Meb'usanı” ve “50 Yıl” adlı yapıtları vardır⁸⁵.

Halide Nusret (ZORLUTUNA)

Şair, 1901 yılında İstanbul'da doğmuştur. Ortaöğrenimini Erenköy Kız lisesinde tamamlamış, bir süre İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde okuduktan sonra sınavla öğretmen olmuştur. Edirne Kız Öğretmen Okulu'nda, İstanbul Kız Lisesi'ndeki öğretmenliğini subay olan kocası ile dolaştığı çeşitli illerde sürdürmüştür. Ankara Kız Teknik Öğretmen Okulu'ndaki son görevinden emekliye ayrılan Zorlutuna, 10 Haziran 1984'te ölmüştür.

*Hayat Mecmuası*nda dört şiiri yayımlanmıştır.

1923–1943 yılları arasında Türk Kadını, Kadın Dünyası, Milli Mecmua, Aydıbir, Çınaraltı dergilerinde yayımladığı şiirlerle tanınan şairin başlıca eserleri şunlardır: Küller (roman), Sisli Geceler (roman), Gecedен Taşan Dertler (şiir), Gülün Babası Kim (roman), Yayla Türküsü (şiir), Beyaz Selvi (öykü), Yurdumun Dört Bucağı (şiirler), Ellerim Bomboş (şiirler), Aşk ve Zafer (roman)⁸⁶.

Halil Bedi' (YÖNETKEN)

15 Mayıs 1899 yılında Bursa'da doğan yazar, ilk ve orta öğrenimini bu şehirde tamamlamıştır. Bursa Lisesi okul bandosunda klarnet çalmaya başlamasıyla müziğe ilgisi artmıştır. İstanbul Öğretmen Okulu'nu bitirdikten sonra çeşitli ilk ve orta düzey okullarda 1928 yılına kadar müzik öğretmenliği yapmıştır. Maarif

⁸³ Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 491.

Vekâleti bursuyla Prag Devlet Konservatuvarı'nda Müzik ve Pedagoji öğrenimi görmüştür.

1932 yılında okulunu bitirerek, Berlin ve Paris'te çalışmalarına devam eder. Ülkeye dönüşünün ardından 1933'te Musiki Muallim Mektebi ve Ankara Lisesi'nde müzik öğretmenliği yapmıştır. Bu görevden sonra Güzel Sanatlar Şube Müdürlüğü, Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü Şefliği, Ankara Devlet Konservatuvarı'nda Solfej ve Koro Eğitimciliği yapar. Yazar, 28 Aralık 1968 cumartesi günü ölmüştür⁸⁷.

Halil Bedi', Ankara Devlet Konservatuvarı Folklor Arşivi için yapılan derleme gezilerine katılarak türkülerin derlenmesine ve notaya alınmasına katkıda bulunmuştur. Bunların yanı sıra Hansel ve Gratel, Orfeo, Satılmış Nişanlı gibi operaları Türkçeye tercüme ettiğini biliyoruz.

Hayat Mecmuasında dört müzik, bir kültür yazısı vardır.

Yayınlanmış bazı eserleri şunlardır: 50 Okul Şarkısı, Lise Müzik Kitabı (Ahmet Adnan Saygun'la beraber), Okulda Müzik Eğitimi ve Öğretim Metodları, Derleme Notları⁸⁸.

Dr.Halil Fikret (KANAD)

22 Aralık 1892'de Manastır'ın Serfice kasabasında doğmuştur. İlköğrenimini 1900-1903 yılları arasında Serfice de tamamlamıştır. Manastır'da 1903 yılında açılan Sanat Mektebi'ne dört yıl devam ederek, Manastır İdadisi'ne giren yazar, 1910 yılında bu okuldan mezun olmuştur.

Maarif Nezareti'nin 1910 yılında açtığı sınavı kazanarak 17 yaşında Almanya'ya felsefe eğitimi almaya giden yazar, iki yıl boyunca Markbrandenburg kentinde Almanca öğrenmiştir. Ardından Berlin Üniversitesi'nde Felsefe eğitimine başlamış, 1913-1914 kış sömestrisini Leipzig Üniversitesi'nde pedagoji derslerine devam ederek geçirmiştir. Doktorasını "Pestalozzi'nin Umumi Mektepçiliğe Karşı Vaziyeti (1809'a kadar)" adlı tezle aldıktan sonra ülkesine dönmüştür.

Dönüşünde Maarif Nezareti Müşavirlik Hitâbeti ve Tercümanı olarak iş hayatına başlamıştır. Müşavirlik memuriyetinin kaldırılmasını takiben Kandilli,

⁸⁷ Ankara Unesco Türkiye Millî Komisyonu, *Cumhuriyet Dönemi Eğitimcileri*, 1987, s. 595.

⁸⁸ Vural Sözer, *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi*, 1964, İst., Han Gazetesi ve Matbaası, s. 455.

Erenköy ve Selçuk Hatun İnas Sultaniyeleri'ne (Kız Liseleri) Fenn-i Terbiye ve Malumât-ı Ahlakîye öğretmeni olarak tayin edilmiştir.

1923 yılında Azerbaycan Türk hükümetinden gelen davet üzerine Bakü Üniversitesi'nde Psikoloji ve Pedagoji derslerini veren yazar, burada üç yıl kaldıktan sonra Almanya'ya geçmiştir. Konya'da Gazi Orta Muallim Mektebi'nde öğretmenlik yapmış, okulun Ankara'ya taşınmasının ardından Ankara'da Pedagoji bölümünün kurulmasını sağlamıştır. Talim Terbiye Kurulu üyeliği, Türk Kooperatifçilik Kurumu'nda yönetim kurulu başkanlığı, Gazi Eğitim Enstitüsü'nde öğretim üyeliği gibi görevlerde bulunan yazar, Ekim 1974'te 82 yaşında Ankara'da vefat eder⁸⁹.

Halil Fikret'e göre eğitim, geçmişte toplum tarafından meydana getirilmiş, maddi ve manevi değerleri koruyarak ona yeni değerler katarak genç kuşaklara aktarmak ve genç kuşakları bu değerlere göre yetiştirmektir.

Hayat Mecmuasında eğitim üzerine iki, sosyoloji, inkılâp, kadın meselesi, tenkit ve şehircilik üzerine birer yazısı vardır.

Yazara ait başlıca eserler şunlardır: Coğrafyanın Tedris Usulü, İlk Mektep Müfettişlerine Rehber, Şiller, Goethe, Pedagoji Tarihi (c.1-2), Deneysel Pedagoji, Pestalozzi, Milliyet İdeali ve Topyekün Millî Terbiye.

Halit Fahri (OZANSOY)

1891 yılında İstanbul'da doğmuş ve ortaöğrenimini Bakırköy Rüştüyesi ve Galatasaray Sultanisi'nde 1914'te tamamladıktan sonra, öğretmenlik sınavlarına girerek, başarılı olmuştur. Uzun yıllar Muğla, Konya ve İstanbul liselerinde öğretmenlik yapmıştır. 1956'da emekli olmuş ve 23 Şubat 1971'deki ölümüne kadar *Tercüman* gazetesinde tiyatro eleştirileri, edebiyat yazıları yayımlamıştır.

İlk şiir denemelerini 1912 –1913 yıllarında *Rûbab* ve *Şehbal* dergilerinde yayımlayan Ozansoy, bir süre aruz ölçüsünü kullanmıştır. 1918'den sonra *Yeni Mecmua*'da toplanan hececilerin hareketine katılmıştır.

17 sayı çıkardığı *Nedim* dergisi, *Yarın*, *Hayat*, *Aydabir*, *Yarım Ay*'da hece ölçüsü ve aruz ölçüleriyle yazdığı şiirleri sürdürürken 1926 – 1942 yılları arasında *Servet-i Fünûn* – *Uyanış* dergisinin yazı işleri müdürlüğünü yapmıştır. Yeni edebiyat

⁸⁹ Ankara Unesco Türkiye Millî Komisyonu, *Cumhuriyet Dönemi Eğitimcileri*, 1987. s.327.

kuşağının ilk çıkışlarını anlayışla karşılamış ve derginin bu hareketin temsilcisi durumuna gelmesine karşı çıkmamıştır. Çınaraltı, Varlık, son yıllarında Hisar dergilerinde de yazmıştır. Dilimizin kendini bulma doğrultusunda ilk bilinçli çıkışların yön kazandığı yıllarda, ilkin Servet-i Fünunculara öykünen Ozansoy, daha sonra yapay zorlamalardan kurtularak kendi şiir dilini oluşturmuştur.

Yazarın *Hayat* Mecmuasında sekiz şiiri ve üç tiyatro yazısı yer almaktadır.

Başlıca eserleri şunlardır: Şiirleri: Rüya, Cenk Duyguları, Efsaneler, Bulutlara Yakın, Gülistanlar ve Harabeler, Paravan, Balkonda Saatler, Sulara Dalan Gözler, Hep Onun İçin, Sonsuz Gecelerin Ötesinde. Romanları: Sulara Giden Köprü, Aşıklar Yolunun Yolcuları. Oyunları: Baykuş (aruz ölçüsüyle), İlk Şair, Sönen Kandiller (hece ölçüsüyle), Nedim, On Yılın Destanı (hece ölçüsüyle), Hayalet (hece ölçüsüyle), Bir Dolaptır Dönüyor (hece ölçüsüyle). Anıları: Edebiyatçılar Geçiyor (daha sonra Edebiyatçılar Çevremde adıyla), Darülbedayi Devrinin Eski Günleri, Eski İstanbul Ramazanları⁹⁰.

Hamit Macit (SELEKLER)

1909 yılında Antalya'da doğmuştur. Konya Lisesi'ni orta öğrenimini, 1931'de Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde yüksek öğrenimini tamamlamıştır. Uzun yıllar savcılık, yargıçlık, adalet müfettişliği yapmış, Yargıtay ve Yüksek Hakimler Kurulu üyeliklerinde bulunmuştur. Öğrencilik yıllarında Konya'da "Babalık" gazetesinde ilk yazıları çıkmış, Hayat, Servet-i Fünun, Uyanış, Varlık, Çığır dergilerinde de şiirleri yayımlanan şair, 1974 yılında ölmüştür.

Hayat Mecmuasında "Çay" adlı şiiri vardır.

Yazarın, Sulh ve Diğer Şiirler ile İyilik adlı yapıtları mevcuttur.⁹¹

Hamit Sadi (SELEN)

1892 yılında İstanbul'da doğmuştur. 1914'te İstanbul Darülfünun-u Edebiyat Fakültesi'ni bitiren Hamit Sadi, 1916 yılında yeni kurulmuş olan Coğrafya Enstitüsüne asistan olarak çalıştıktan sonra 1920 yılında Viyana'ya giderek, 1923 yılına kadar Viyana Üniversitesi Coğrafya Şubesine devam etmiştir. Orada "Tarihi

⁹⁰ Şükran Kurdakul, *Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 378.

⁹¹ Behçet Necatigil, *Edebiyatımızda Eserler Sözlüğü*, 2. Bas. 1979.

Belgelere göre Anadolu'da Türklük" adlı bir doktora tezi hazırlayarak doktora unvanını almıştır.

Türkiye'ye döndükten sonra 1924-1933 yılları arasında İstanbul Darülfünun'da Yüksek Ticaret Mektebi'nde, Galatasaray ve Darüşşafaka Liseleri'nde Coğrafya Öğretmenliği yapmıştır. 1934 yılında Ankara'ya gelen Sadi, burada önce Gazi Eğitim Enstitüsü'nde, 1937 yılından itibaren de Siyasal Bilgiler Okulu'ndan Coğrafya öğretmenliği yapmaya başlamıştır. Daha sonraları Siyasal Bilgiler Okulu Fakülte olunca, kurulan "İskân ve Şehircilik Enstitüsü"nü on yıldan fazla müdürlüğünü yapmıştır. Müdürlüğü sırasında bölge planlaması konusunda araştırmalarda bulunur. Prof. Dr. Hamit Sadi (Selen), 1962 yılında aynı fakülteden emekliye ayrılmıştır. Türk Tarih Kurumu'nun aylık toplantılarından birinde bir konuşma yapmak üzere geldiği Ankara'da 29 Ekim 1968 Salı günü hayata ölmüştür.

Eserlerinden bazıları şunlardır: Nüfus Kesafeti Haritaları, Türkiye Coğrafyası, İktisadî Türkiye ve çeşitli dergilerde basılmış pek çok makalesi bulunmaktadır.⁹²

Hasan Ali (YÜCEL)

1897 yılında İstanbul'da doğmuş, ortaöğrenimini Vefa İdadisi'nde yükseköğrenimini 1921'de Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde tamamlamıştır. Bir süre İstanbul ve İzmir liselerindeki öğretmenliğinden sonra 1927-1936 yıllarında Milli Eğitim Bakanlığı Müfettişliği Ortaöğretim Genel Müdürlüğü yapmıştır. İzmir'den Milletvekili seçilerek parlamentoya girmiş, 1936 - 6 Ağustos 1946 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı görevinde bulunmuştur.

Partisinin kaybettiği 1950 seçimlerinden sonra İstanbul'a yerleşerek bir süre Cumhuriyet gazetesinde haftada bir makale yayımlamış ve 1955 -1960 arası İş Bankası Kültür Yayınlarını yönetmiştir. Hasan Ali, 26 Şubat 1962 günü vefat etmiştir.

1921-1926 arasında Dergâh, Yarın, Yeni Mecmua, Hayat dergilerinde yayımladığı şiir ve edebiyat yazılarıyla tanınan Yücel, daha sonra ruhbilim ve mantık alanındaki çalışmalarının yanı sıra edebiyat araştırmaları da yapmıştır. Tasvir-i Efkâr, İfham, Akşam, Ulus, Cumhuriyet ve Dünya gazetelerinde düşünce yazıları

⁹² <http://www.cografyam.net/index.php?showtopic=1413>

yayımlamış, ayrıca bakanlığı döneminde kurulan Köy Enstitüleri ve yayımına başlanan klasikler dizisi ile Cumhuriyet döneminin en hareketli ve kültür çalışmalarına en yakın bakan kişisi olarak kabul edilmiştir.

Yazarın *Hayat* Mecmuasında bir şiiri, iki tenkit, birer dil ve eğitim yazısı vardır.

Yazara ait eserler şunlardır: Türk Edebiyatı Numuneleri (cilt I), Ruhیات Alfabeti, Goethe: Bir Dehanın Romanı (Alman Kültür Bakanlığınca Goethe madalyası aldı), Türk Edebiyatına Toplu Bir Bakış, Dönen Ses (şiirler) ; Pazartesi Konuşmaları (makaleler), Sizin İçin (çocuk şiirleri), İçten – Dıştan (fıkra, makaleler), Hürriyete Doğru (makaleler), İyi Vatandaş, İyi İnsan (makaleler), Kıbrıs Mektupları, Edebiyat Tarihimizden (cilt I, Yakup Kadri üzerine monografi), Fecr-i Atı Edebiyat Hareketinin Geniş Tarihi, İngiltere Mektupları, Hürriyet Gene Hürriyet (makaleler Cilt I-II), Dinle Benden (şiir), Allah Bir (din ve iman şiirleri)⁹³.

Hüseyin Avni (BAŞMAN)

1887 yılında İstanbul'da doğmuştur. İstanbul Hukuk Mektebi'ni bitirdikten sonra Milli Eğitim Müdürlüğü, Teftiş Heyeti Başkanlığı, IX. Dönem İzmir Milletvekilliği, 11 Ocak 1961- 15 Ekim 1961 tarihleri arasında Kurucu Meclis Milli Birlik Komitesi Temsilciliği ve Milli Eğitim Bakanlığı yapmıştır. 19 Mart 1965 tarihinde vefat etmiştir.⁹⁴

Hüseyin Kâzım Kadri

Dil alanındaki çalışmalarıyla tanıdığımız yazar, 1870 yılında İstanbul'da doğmuştur. Mülkiye ve İzmir'de İngiliz Ticaret mekteplerinde okumuş, ardından Maliye Mektubî Kalemi, Hariciye Nezareti'ndeki memurlukları yaptıktan sonra Darüşşafaka Lisesi'nde Kozmoğrafya hocalığı görevinde bulunmuştur.

1908'de Hüseyin Cahit'le birlikte Tanin gazetesini kuran yazar, Samsun, Serez mutasarrıflıkları, Halep ve Selânik valiliklerinden sonra 1912'de Saruhan Mebusu olarak Mebusan Meclisine katılmıştır. 1. Dünya Savaşı yıllarını Beyut'ta geçirdikten sonra Aydın'dan milletvekili seçilmiş ve 1920 yılında kısa sürelerle

⁹³ Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 524.

⁹⁴ http://tr.wikipedia.org/wiki/H%C3%BCseyin_Avni_Ba%C5%9Fman

Ticaret, Ziraat, Evkaf nazırlıklarında bulunmuştur. Cumhuriyetten sonra dil, felsefe, din alanlarında çalışan ve sözlükleriyle tanınan yazar 1934'te ölmüştür.

Hayat Mecmuasında kendi adıyla dil üzerine iki, din, eğitim, sosyal hayat ve tenkit üzerine birer, Kadri müstearıyla eğitim üzerine altı yazısı bulunmaktadır.

Eserlerini şöyle sıralayabiliriz: Türk Lügati Türk dillerinin iştikaki ve edebi lügatleri, çift sütun üzerine 3659 sayfa olan sözlül 1927-28 yıllarında Arap harfleriyle Milli Eğitim Bakanlığı. 1943-45 yıllarında yeni Türk harfleriyle Türk Dil Kurumu tarafından basıldı.), Mahdumkulu Divanı ve Yedi Asırlık Türkçe Bir Manzume⁹⁵.

İffet Halim (ORUZ)

1904 yılında İstanbul'da doğmuştur. Lise eğitimini Erenköy Lisesi'nde tamamladıktan sonra 1924 yılında da Halim Oruz beyle evlenmiştir. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesini bitiren yazar Hakimiyet-i Milliye ve Ulus Gazetesi'nin kadın sütununda yazıları yayınlamıştır.

1947 yılında çıkartmaya başladığı Kadın Gazetesi, 1979 yılına kadar 1125 sayı olarak yayınlanmıştır. Kadınların çıkardığı en uzun süreli dergi ve dönemin kadınları hakkında bilgi vermesi bakımından önemli bir kaynak olan derginin yayın kurulunu yayınladığı sürece kadınlar oluşmuştur. Türk Ocakları'yla başladığı çalışmalarına zamanın ve koşulların gerektirdiği yenilerini katmıştır. Kızılay Çocuk Esirgeme Kurumu, Halkevleri, Yardımseverler Derneği, Türk Kadınlar Birliği, Çocuk Dostları Derneği, İstanbul Aile Planlaması Derneği bunların büyük bir kısmında kurucu üye, başkan ve yönetim kurulu üyesiydi. Ayrıca Türkiye İşitme ve Konuşma Vakfı'nın kurulmasına öncü olan başarılı gazeteci, Darülaceze'ye Yardım Derneği'ne de 25 yıl başkanlık etmiştir. İffet Halim (ORUZ), 20 Ağustos 1993 yılında ölmüştür. *Hayat* Mecmuasında dört şiiri ve sosyal mesele üzerine bir yazısı vardır.⁹⁶

İsmail Hakkı Alişan (ERDEM)

⁹⁵ Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 262.

⁹⁶ <http://www.kimkimdir.gen.tr/kimkimdir.php?id=2717>

1879 yılında İstanbul'da doğan yazar, orta ve yükseköğrenimini 1889'da Mülkiye Mektebi'nde tamamlamıştır. 1891-1908 arası Hariciye Nezareti'nde mümeyyizlik, şube şefliği, kalem müdür muavinliği, müdürlük görevlerinde bulunduktan sonra 1909-1919 yıllarında Marsilya, Müni başkonsolosluğu yapmıştır.

Cumhuriyetten sonra emekliliğe ayrılan yazar, batı metotlarına uygun biyografinin ilk önemli çalışmalarını yaptığı kabul edilen (Şemsettin Sami) Alişan, Mekteb dergisinin yanı sıra ona yakın çeviri kitap yayımlayan yazar 13 Mart 1944 günü vefat etmiştir.

Eserleri şunlardır: Türk Muharrirleri(1. defter, Ahmet Mithat, 2. defter Recaizade Ekrem bey, 3. defter Cevdet Paşa 1892, 4. defter Şemseddin Sami), Muasır Şairlerimiz, Osmanlı Meşâhir-i Üdebâsı⁹⁷.

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

Edebiyat tarihçisi olarak tanıdığımız İsmail Hikmet 1889 yılında doğmuştur. Ortaöğrenimini Galatasaray Lisesi'nde, yükseköğrenimini 1911'de Mülkiye Mektebi'nde tamamlamıştır. 1911–1921 arası Edebiyat ve Fransızca öğretmenliği, Matbuat Umum Müdürlüğü Tetkik ve Telhis (özetleme) kalemi mümeyyizliğinde bulunan yazar, T.B.M.M tarafından Bakü Üniversitesi Edebiyat Tarihi öğretim üyeliğine gönderilmiş ve orada 1924-1927 yıllarında dekan ve profesör olmuştur.

Dönüşünde Gazi Eğitim Enstitüsü edebiyat öğretmenliği, bakanlık müfettişliği görevlerinde bulunmuş, 1933-1935 yılların da da Kıbrıs Türk Lisesi ve Ankara'da Cumhurbaşkanlığı orkestrası müdürlüğü, İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi müdürlüklerinde bulunmuştur.

Yazar, 1935-1942 arasında Maarif Bakanlığı müşaviri olarak Afganistan'a gitmiş ve dönüşünde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne Eski Türk Edebiyatı profesörü olarak atanmıştır. Emekli olana kadar bu görevde kalmıştır.

Yetiştirdiği yıllarda Tevfik Fikret'le birlikte Tanin gazetesindeki çalışmalarıyla basın hayatına giren Ertaylan, Suat Tahir takma adıyla şiir ve düzyazılar yayımlamıştır. Bir ara Düşünce adlı bir dergi çıkaran, tarih ve edebiyat tarihi

⁹⁷ Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul.

alanındaki çalışmalarıyla döneminin verimli araştırmacılarından biri olan bu değerli araştırmacı 18 Aralık 1967 günü vefat etmiştir.

Hayat Mecmuasında bir anma yazısı vardır.

Başlıca eserleri şunlardır: *Vuslat-ı Memnua*, *Türk Edebiyatı Tarihi* (4 kitap, Bakü’de basıldı, Yunan Edebiyatı Tarihi, Latin Edebiyatı Tarihi, Çağatay Edebiyatı, *Behçet-ül Hadâyık fi Mev’izet’il Halâik*, *Maarif-name* (Yusuf Sinan Paşa, tıpkı basım tetkik ve önyazı)⁹⁸

İsmail Hüsrev (TÖKİN)

14 Mart 1902 tarihinde İstanbul'da doğmuştur. İlk, orta ve lise öğrenimini İstanbul Avusturya Lisesi'nde yapmıştır. 1922-1925 yılları arasında Moskova'da Doğu Üniversitesi'nde öğrenim görürken Moskova Üniversitesi iktisat seminerlerine devam etmiştir.

Doğu Üniversitesi'nde okutman olarak da görev yapan yazar, Türkiye'ye döndükten sonra, 1929 yılına kadar bir Alman ihracat firmasının Türkiye temsilciliğinde çalışmıştır. Firma adına mal bağlantıları yapmak üzere Anadolu'da üretim alanlarında üreticilerle konuşurken köylülerin sosyo- ekonomik durumları hakkında bilgi toplamış, daha sonra Ziraat Bankası'nın kredi kooperatiflerinin ilk önce nerelerde kurulacağını incelemek üzere çıktığı Anadolu gezilerinde yine köylerde üreticilerin sosyal ilişkileri hakkında bilgiler derlemiştir. Bu bilgiler, kısmen “Türkiye Köy İktisadiyatı” kitabına malzeme olmuştur.

Hayat Mecmuasında ekonomi ve ulaşım üzerine birer yazısı vardır.

Kenan Hulusi (KORAY)

1906'da İstanbul'da doğan öykü yazarı, orta öğrenimini İstanbul Erkek Lisesi'nde, yüksek öğrenimini, Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamlamıştır. 1934 yılında yetiştiği dönemin güçlü gazetelerinden olan *Vakit*'te çalışmaya başlamış aynı zamanda buu gazetenin yazı işleri müdürlüğünü yapmıştır.

⁹⁸ Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, Yapı Kredi Yayınları, 2003, İstanbul, s.395.

Kenan Hulusi, 1943 yılında Adapazarı'nda yedek subaylığı sırasında tifüsten ölmüştür⁹⁹.

“Bir Tutam Saç” adlı öyküsüyle edebiyat alanına girmiş, aynı yıl Yedi Meş’ale topluluğuna tek öykücü olarak katılmıştır. Daha sonra Muhit, Mektep, Yedigün, Yeni Mecmua, Vakıf gazete ve dergilerde yayımladığı öykülerle tanınan yazarın, Vakıf’te çıkan “Osmanoflar” adlı romanı 1932’de kitap halinde yayımlanmıştır. Kenan Hulusi, Cumhuriyetten hemen sonraki dönemde yetişen öykücüler kuşağının yeni gerçekçi anlayışı içinde Ömer Seyfettin ve Sadri Ertem çizgisini sürdüren sanatçılardan biri olmuştur. Tahir Alangu’nun deyişle, olağanüstü saydığı olaylardan birini konu alarak, konusunu ilgili kahramanları ile birlikte geleneksel öykü anlayışının öngördüğü kuruluş disiplini içinde geliştirerek, şaşırtıcı sonuçlara bağlayan yapıtlar vermiş, yalın bir ifade kurmayı başarmıştır¹⁰⁰.

Yazarın *Hayat Mecmuası*nda dört hikâyesi vardır.

Eserlerini şöyle sıralayabiliriz: Bir Yudum, Su Bahar Hikâyeleri, Son Öpüş, Bir Otelde Yedi Kişi.

Mahmud Ragıp (GAZİMİHAL)

1900 yılında İstanbul’da doğan müzikolog, Kumkapı Fransız Koleji’nin korosunda müzikle tanışmıştır. Kendi gayreti ve ailesinin teşvikiyle A.Braun’dan keman, Mercenier’den kompozisyon dersleri alan Ragıp, yüksek tahsil için Paris ve Berlin’e gitmiştir. Burada 7 yıl kaldıktan sonra ele aidiği konuları geniş müzik kültürü, tükenmek bilmeyen sabır ve çalışma azmi içinde eksiksiz olarak işleyen bir müzikograf olan yazar, Rauf Yekta bey’den sonra kendi alanında sözü geçen ikinci kişidir. Folklor çalışmalarıyla Halk Müziğine de katkısı olan, Ankara Devlet Konservatuarı’nda uzun yıllar Müzik Tarihi ve Teorisi dersi veren Ragıp, 1961 yılında vefat etmiştir.

*Hayat Mecmuası*nda alanıyla alakalı dört yazısı yer almaktadır.

⁹⁹ Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul.

¹⁰⁰ Tahir Alangu, *Cumhuriyetten Sonra Hikâye ve Roman*, 1967, İstanbul, Dilmen Kitabevi.

Eserlerinden bazıları şunlardır: Türkiye Avrupa Musiki Münasebetleri, Balkanlarda Musiki İlerleyişi, Bursa'da Musiki, Konya'da Musiki, İzmir'de Musiki, Musiki Tarihi (Tercüme)¹⁰¹.

Mahmut Yesari

Romancı ve oyun yazarı Mahmut Yesari, 5 Mayıs 1895 günü İstanbul'da doğmuştur. Öğrenimini İstanbul Lisesi ve Güzel Sanatlar Okulu'nda yaptıktan sonra Anafartalar cephesinde geçen askerlik görevini tamamlayıp, Diken ve Gıdık dergilerinde karikatür çizerek gazeteciliğe başlamıştır. 1924'te "Kelebek" adlı edebiyat ve gülmece dergisini çıkardı. Yarın, Resimli Her Şey, Yedigün, Yarımay, dergilerinde çıkan öykü ve romanlarının yanı sıra yaşadığı yılların hemen bütün gazetelerinde çeşitli konularda (bu arada tiyatro eleştirileri de) yazmıştır.

Çeşitli tarihlerde İstanbul Şehir Tiyatrolarında sahneye konulan Antika Tablo, Asri Hülyalar, Ayrı Oda, Bay-Bayan Bekir'in Rüyası, Bir Sukut-ı Hayal, Çürük Merdiven, Hanife Hanım Hizmetçi Arıyor, Sancağın Şerefi, Sürtük, Serseri, Telli Turna oyunları ve çeşitli uyarlamalarıyla tanınan yazar 18 Ağustos 1945 tarihinde ölmüştür.

Romanlarını değişik toplum katlarının insanları yaşadıkları çevre ve çalışma koşullarında yansıtmayı amaçlamış, yalın dili, kişileştirme gücü, ustaca kurulmuş diyalogları ile dönemin başarılı yapıtlarını ortaya koymuştur.

Yazar, *Hayat Mecmuasına* "Tiyatromuzun Karakteri" isimli yazısıyla katkı sağlar.

Yazara ait eserler şunlardır: Çoban Yıldızı, Çulluk, Pervin Abla, Ak Saçlı Genç Kız, Geceleyin Sokaklar, Bağrı Yanık Ömer, Kırlangıçlar, Su Sinekler, Bahçemde Bir Gül Açtı, Kalbimin Suçu, Ölünün Gözleri, Tipi Dindi, Sevda İhtikarı, Aşk Yarışı, Bir Kadın Geçti, Kanlı Sır, Yakut Yüzük, Yakacık Mektupları (öyküler), Dağ Rüzgarları, Sağnak Altında¹⁰².

¹⁰¹ Vural Sözer, *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi*, 1964, İstanbul, Han Gazetesi ve Matbaası.

¹⁰² Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 512.

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

1891 yılında İstanbul'da doğan yazar yükseköğrenimini 1911'de Mülkiye Mektebi'nde tamamlamıştır. İstanbul ve Kadıköy liselerindeki öğretmenliğinden sonra Edebiyat Fakültesi'nde felsefe tarihi doçentliği ve profesörlüğü yapmıştır.

Niğde'den milletvekili seçilerek son Osmanlı Meb'usan Meclisi'nde bulunmuştur. Cumhuriyetten sonra Kız Öğretmen Okulu müdürlüğü, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı müsteşarlığı, Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğretim üyeliği ve dekanlığı, Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde sosyoloji profesörlüğü yapmış, 1942'de Zonguldak'tan milletvekili seçilerek parlamentoya girmiştir. 1948 ve 1949 yıllarında sırasıyla Gümrük ve Tekel Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı'nda görev almış olan yazar 1965'te ölmüştür.

Yazarın *Hayat* Mecmuasında altı eğitim, üç kitap tanıtımı, iki haber yazısı, birer anma, tenkit, polemik ve taziye yazıları yazmıştır.

Eserlerinden bazıları şunlardır: Kant ve Felsefesi, Felsefeye Başlangıç, Ziya Gökalp: Bir Fikir Adamının Romanı, Türkçülük Devri, Milliyetçilik Devri, İnsanlık Devri, Mehmet Âkif (İslamcı bir şairin romanı, 4 cilt)¹⁰³

Mehmet Fuat (KÖPRÜLÜ)

1890 yılında İstanbul'da doğan yazar, ortaöğrenimini Mercan İdadisi'nde tamamlamıştır. Hukuk Fakültesi'ndeki yükseköğrenimini yarıda bırakarak, bir süre İstanbul'da lise öğretmenliği yapmış, ardından 1913'te Darülfünun Edebiyat Fakültesi'ne Türk Edebiyatı Müderrisliğine atanmıştır. Mülkiye ve Sanayi-i Nefise (Güzel Sanatlar) mektebinde, İlahiyat Fakültesi'nde tarih öğretmenliği yapmış, 1934'te Kars'tan milletvekili seçilerek parlamentoya girmiştir. Bu görevinin yanı sıra İstanbul Edebiyat Fakültesi'nde ve Ankara Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi'ndeki profesörlüğüne devam etmiş, ayrıca Siyasal Bilgiler Okulu'nda Türk Müesseseleri Tarihi dersi vermiştir.

1943'te emekliye ayrıldıktan bir süre sonra Demokrat Parti'nin kurucuları arasına katılarak 1946 yılında İstanbul'dan milletvekili seçilmiştir. Dışişleri

¹⁰³ a.g.e., s. 205.

Bakanlığı da yapan yazar, 1957 seçimlerinden sonra Demokrat Parti'den istifa etmiştir. Yazar, 28 Haziran 1066 tarihinde ölmüştür.

Katıldığı Fecr-i Ati edebiyat topluluğunun ölçülerine bağlı kalarak “Yeni lisan taraftarları, terkiplerde hiçbir güzellik mevcut olmadığını, onların istimal edilmesiyle lisanın hatta güzelleşeceğini iddia ediyorlar. Bu iddianın öyle kolay kolay ispat edilemeyeceğine kaniim.” biçiminde görüşlerle yeni dil hareketinin karşısına çıkan Köprülü, daha sonra Ziya Gökalp'in yönettiği Yeni Mecmua'da hece ölçüsüyle, sade dille manzumeler yazmıştır. “Millî Edebiyat” akımının amaçladığı doğrultuda çalışmalara başlamış, Süleyman Saib'le birlikte “Türk Dilinin Sarf ve Nahvi; Türk Lisanı ve Taksimatı” gibi yapıtlarda dilimizin sadeleşmesi hareketine katılmıştır. Türkiye mecmuası ve Türkiyat Enstitüsü'nü kurarak, ulusal kültürümüzün çağdaş bilimsel yöntemlerle gün ışığına çıkarılmasına yol açan girişimlerde bulunmuş, çalışmalarıyla edebiyat tarihi alanına bilimsel bir kimlik kazandırmıştır.

Yazar *Hayat Mecmuasında* yedi biyografi, iki kültür, iki ekonomi, üç eğitim, iki kitap tanıtımı, birer şehircilik, polemik, dil, Türk edebiyatı tarihi, anma, sanat, tarih, yayın hayatı ve taziye yazıları yazmıştır.

Yazarın eserleri şunlardır: *Hayat-ı Fikriye* (makaleler), *Mektup Şiirleri* (antoloji), *Tevfik Fikret ve Ahlakı* (inceleme), *Nasreddin Hoca* (manzum hikâyeler), *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, *Türk Edebiyatı Tarihi*, *Milli Tarih*, *Türkiye Tarihi I.*, *Bugünkü Edebiyat*, *Milli Edebiyat Cereyanının İlk Mübeşşirleri ve Divan-ı Türkî-i Basit*, *Erzurumlu Emrah*, *Onyedinci Asır Saz Şairlerinden Gevheri*, *Kayıkcı Kul Mustafa ve Genç Osman Hikâyesi*, *Türk Saz Şairleri Antolojisi*, *Eski Şairlerimiz*, *Divan Edebiyatı Antolojisi*, *Saman Oğulları*, *Türk Dili ve Edebiyatı Hakkında Araştırmalar*, *Eski Şairlerimiz*, *Fuzuli*, *Türk Halk Edebiyatı Ansiklopedisi I*, *Yıldırım Beyazıt'ın Esareti ve İntiharı Hakkında*, *Orta zaman Türk Hukuki Müesseseleri*, *Vakıf Müessesesi ve Vakıf Vesikalarının Tarihi Ehemmiyeti*, *Gevher*, *Türk Şairleri*, *İndeksler ve Sözlükler*, *Âşık Dertli*, *Âşık Ömer*, *Karacaoğlan*, *Türk Saz Şairleri I – IV*, *İslam Medeniyeti Tarihi* (çeviri), *Altın Orduya Ait Yeni Araştırmalar*, *Orta zaman Türk – İslam Feodalizmi*, *Ali Şir Nevai*, *Yeni Fariside Türk Unsurları*, *XIII. Asırda Maraga Rasathanesi Hakkında Bazı Notlar*, *Uran Kabilesi*, *Osmanlı*

İmpratorluğu Etnik Menşei Meseleleri, Kayı Kabilesi Hakkında Yeni Notlar, Demokrasi Yolunda , Edebiyat Araştırmaları¹⁰⁴.

Mehmet İzzet

Yazar, 1891'de İstanbul'da doğmuştur. Ortaöğrenimini Galatasaray Sultaniyesi'nde, yükseköğrenimini Paris Sorbonne Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde tamamlamış, yurda döndükten sonra Darülfünun'da felsefe tarihi ve toplumbilim müderrisliğine atanarak, 1919 – 1928 yılları arasında burada çalışmıştır. Öğretim müfettişliği göreviyle gönderildiği Berlin'de 1930 yılında ölmüştür¹⁰⁵.

1922–1930 yıllarında özellikle Edebiyat Fakültesi Mecmuası'nda yayımladığı yazılarıyla II. Meşrutiyetten sonra ilk örnekleri verilen toplumbilim alanındaki çalışmalara katılmış, Ziya Gökalp'in öncü olduğu yolda -Durkheim'e ve Gökalp'e dayanarak- Millet- Devlet- Hanedan ve Demokrasi, Milliyet ve Coğrafi şartlar, Milli Seciye, Milli Kültür ve Medeniyet, Milliyet ve Din ilişkilerini inceleyen bir kitap hazırlamıştır. Bilinen eseri Milliyet Nazariyeleri ve Milli Hayat'tır¹⁰⁶.

Yazarın *Hayat* Mecmuasında üç felsefe, iki polemik ve bir kadın meselesi yazısı bulunmaktadır.

Mustafa Necati

1894 yılında İzmir'de doğmuştur. İstanbul Hukuk Okulu'nda okumuştur. 1915-1918 yılları arasında İzmir Öğretmen okulunda kısa bir süre öğretmenlik, Özel Şark okulunda müdürlük, bir müddet de avukatlık yapmıştır. İzmir, Yunanlılar tarafından 15 Mayıs 1919'da işgal edilince, Balıkesir Cephesindeki çete savaşlarına katılan Mustafa Necati, Anzavur kuvvetlerine karşı, Kuva-yı Milliye komutanı olarak savaşmıştır. Yunanlılara karşı girişilen savaşlarda da bulunmuş, Balıkesir'de, İzmir'e Doğru gazetesinde Milli Kurtuluş Savaşını destekleyen yazılar yazmıştır.

1920'de Saruhan Milletvekili olmuştur. İstiklal Mahkemesi başkanlığı, Millet Meclisi'nin ikinci dönem İzmir Milletvekili, 1923 yılında Mübadele ve İmar ve İskân Bakanlığı daha sonra da 1924 yılında Adliye Bakanlığı görevlerinde bulunmuştur. İki

¹⁰⁴ Fevziye Abdullah Tansel, Prof. Dr. Fuad Köprülü'nün Yazıları İçin Basılmış Biyograflar, *Türk Yurdu*, Haziran 1968

¹⁰⁵ Şükran Kurdakul, *Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 328.

¹⁰⁶ Edebiyat Fakültesi Mecmuası, VII, 5 Şubat – Mart 1931

yıl kadar Öğretmenler Birliği başkanlığı da yapan Mustafa Necati, 1925 yılından, ölünceye kadar da Milli Eğitim Bakanlığı (Maarif Vekilliği) yapmış, 1929'da Ankara'da ölmüştür.

Mustafa Necati, 1928'da eğitimimizi daha üstün bir duruma getirmek için alınması gereken tedbirleri düşünmüş ve kanun haline getirmiştir. İlk defa temelli olarak ve çok sayıda öğretmen yetiştirmekle zorunlu ilköğrenimi gerçekleştirme yolunu açan devlet adamıdır. Onun zamanında kabul edilmiş kanunlarla öğretmenlik, bir meslek haline gelmiştir. 1928'de Türk harflerinin kabul edilmesiyle eğitimimizde görülen gelişme de onun zamanında gerçekleşmiştir.¹⁰⁷

Mustafa Nihat (ÖZÖN)

Edebiyat tarihçisi, dilci olarak tanıdığımız yazar 1896 yılında İstanbul'da doğmuştur. Yükseköğrenimini İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesi'nde tamamlayan Özön, liselerde ve öğretmen okullarında edebiyat öğretmenliği, 1933–1961 yılları arasında da Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nde öğretim üyeliği yapmıştır.

15 Nisan 1921 – 5 Ocak 1923 yıllarında Dergâh ve 15 Mart 1938 – 1 Haziran 1939 yılların da da Kalem dergilerini çıkaran Özön edebiyat tarihi alanındaki verimli çalışmalarının yanı sıra yayımladığı sözlüklerle de tanınmıştır. Yazar 2 Ocak 1980'de vefat etmiştir.

Hayat Mecmuasında bir inceleme ve bir kitap tanıtımı yazısı vardır.

Yazarın başlıca eserleri şunlardır: Türkçede Roman (monografi), Namık Kemal ve İbret Gazetesi (inceleme ve şairin İbret gazetesinde çıkmış yazılarından örnekler), Türkçe Tabirler Sözlüğü (I. Cilt A-D), Büyük Osmanlıca ve Türkçe Sözlük, Edebiyat ve Tenkit Sözlüğü, Osmanlıca – Türkçe Sözlük, Türk Tiyatrosu Ansiklopedisi (Baha Dürler ile), Evliya Çelebi¹⁰⁸.

Mustafa Şekip (TUNÇ)

1883 yılında İstanbul'da doğmuştur. İlköğrenimini Halep ve Manastır'da yapmış ardından İstanbul Vefa Lisesi'nden mezun olmuştur. Mülkiye Mektebi'nden

¹⁰⁷ Ankara Unesco Türkiye Millî Komisyonu, *Cumhuriyet Dönemi Eğitimcileri*, 1987,s. 351

¹⁰⁸ Şükran Kurdakul, *Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s.396.

mezun olduktan sonra, Cenevre Jean-Jacques Rousseau Pedagoji Enstitüsü'nden diploma ve eğitim sertifikası almıştır. İstanbul Darülfünun'da Terbiye Müderris Muavinliği, İlahiyat Fakültesi'nde Din Felsefesi hocalığı yapmıştır.

İstanbul Üniversitesi'nin kurulmasından sonra psikoloji ordünaryüs profesörü olmuştur. Uluslar arası Felsefe Derneği ile Türk Tarih Derneği üyesi olan Mustafa Şekip, Türk Felsefe Derneğinin de başkanlığını yapmıştır.

Edebiyat ve sanatla da ilgilenen yazar, İnsan, Cumhuriyet, Ağaç gibi dergi ve gazetelerde bu konularla ilgili yazılar yazmıştır. 17 Ocak 1958 günü geçirdiği kalp rahatsızlığı sonucu İstanbulda ölmüştür.

Hayat Mecmuasında dokuz psikoloji, yedi felsefe, üçer tenkit, sosyoloji ve resim, birer polemik, tenkit, mektup, taziye, kitap tanıtımı ve kadın meselesi yazısı vardır.

Başlıca eserleri şunlardır: Terbiye Musahebeleri, Ruhiyat Dersleri, Bergson, Freudizm, Hissiyat Ruhiyatı.

Nafi Atuf (KANSU)

1890 tarihinde Mekke'de doğmuştur. Doktor Aziz Emin Paşanın oğludur. Mülkiye Mektebini bitirmiş, 1910 yılında, Edirne'de maiyet memurluğuna tayin edilmiştir. İttihat ve Terakki Numune Okulunda öğretmenlik yapmış; "Sa'y ve Tetebbu" dergisini çıkarmış; Balkan Harbine iştirak etmiş; daha sonra Darüşşafaka Müdür Muavinliğine getirilmiştir.

İzcilik hareketinin 1912 yılından itibaren okullarda ilk uygulayıcılarından biri olmuştur. 1914 Bursa Muallim Mektebi Müdür Muavinliği ile Dariüleytamlar İkinci Müdürlüğünde de vazife gördükten sonra, Milli Mücadelenin başında İstanbul'dan kaçarak Ankara'ya gelmiştir. 1921 de "Hakimiyeti Milliye" (daha sonra ULUS) gazetesinde bir müddet yazı işleri müdürlüğü yapmıştır. Misak-ı Milli gazetesini yönetmiştir. 1922-1924 tarihleri arasında MEB Orta (Öğretim) Tedrisat Umum Müdürlüğü'ne, sonra da Maarif Müsteşarlığı'na getirilmiştir. Bir süre sonra öğretmenlik mesleğine dönüp Ankara Erkek Lisesi (Taşmektep) Müdürlüğünü üzerine almıştır.

1925-1927 tarihleri arasında Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarlığı, 1927 yılında CHP'den 3. Dönem Erzurum Milletvekilliği, Maarif Encümeni, daha sonraki

devrelerde Kırklareli ilinden milletvekili seçilmek suretiyle, ölümüne kadar arasız olarak T.B.M.M'de hizmet vermiştir.

Türk Eğitim Derneği'in kuruluş çalışmalarını, okul açma çabaları izlemiş ve 1929-1930 ders yılında anaokulu, 1931-1932 ders yılında ilkokul, 1933-1934 ders yılında da lise kısımları açılarak bugünkü Ankara Koleji'nin çekirdeği oluşturulmuştur.

Atatürk ün vefatından sonra köşkteki evrakların ayrılması görevinde bir heyet içinde bulunmuş, ayrıca Anıtkabir 'in yer seçimi komisyonunda raportör olarak görev almıştır. CHP'nin çeşitli kademelerinde görev alan siyasetçi, Halkevlerinin dergisi olan Ülkü ile çok yakından ilgilenmiştir. İlk kuruluşu sırasında Ülkü'yü çıkarmaya memur edilen Celal Sahir'in, daha dördüncü sayıdan itibaren hastalanması ve hastalığının gittikçe ağırlaşması dolayısıyla, o zaman Ankara Halkevi Başkanı olan Nafi Atuf Kansu, derginin işlerini de üzerine almış ve 1934 yılı Haziran'ından 1936 yılı Eylülüne kadar dergiden sorumlu olmuştur. Ünlü edebiyatçı Ceyhun Atuf'un babası olan siyasetçi, 28 Ekim 1949 yılında Ankara'da vefat etmiştir. Yazarın Hayat Mecmuasında birer taziye ve eğitim yazısı vardır. Başlıca eserleri şunlardır: Türkiye Maarif Tarihi (2 Cilt), Pedagoji Tarihi (Maarif Vekaleti 1929-1938-1939), Fenn-i Terbiye Tarihi.¹⁰⁹

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Öykü ve roman yazarı Örik, 22 Mayıs 1895'te İstanbul'da doğmuştur. Beşiktaş, Afıtab-ı Maarif Rüştüyesi'ni bitirdikten sonra bir süre Galatasaray Sultanisi'nde okudu. 1915 – 1928 yılları arasında Paris, Viyana, Roma, Berlin, Kopenhag'da yaşamıştır. Yurda döndüğünde Milli Eğitim Bakanlığında çevirmen, gazetelerde yazar olarak çalışmıştır. Gazete ve dergilerde çok sayıda gezi notu, tarih ve edebiyat yazıları yayımlamış, ansiklopedik çalışmaların yanı sıra oyunlar da yazmıştır.

Kişiliğini belirleyen yönü, eski Osmanlı geleneğinden kopmaya çalışarak batıya öykünen Tanzimat sonrası bürokratlarının yeni yaşamını yansıtan hikâye ve romanlar yazmasıdır. Çocukluğunda içinde yaşadığı çevrelerin beslediği gözlemlere

¹⁰⁹ Ankara Unesco Türkiye Millî Komisyonu, *Cumhuriyet Dönemi Eğitimcileri*, 1987, s. 337.

dayanarak kurulan bu öykü ve romanlarda eski düzyazı anlayışına bağlı kaldığı halde, kalemini edebiyat yapmak için zorlamayan yazar 18 Ocak 1960 günü ölmüştür¹¹⁰.

Hayat Mecmuasında on bir kitap tanıtımı, beş Fransız edebiyatı, dört tenkit ve edebiyat, iki tiyatro ve edebiyat teorisi, birer biyografi, deneme, inceleme, siyaset, felsefe, kültür tarihi, edebiyat tarihi ve polemik yazısı vardır.

Başlıca eserleri şunlardır: *Kırmızı ve Siyah* (öyküler), *Sanatkârlar*, *Eski Resimler*, *Eve Düşen Yıldırım* (roman), *Muharrir* (oyun), *Kıskanmak* (roman), *Sultan Hamid Düşerken* (roman), *Eski Zaman Kadınları Arasında*¹¹¹

Namık Zeki (ARAL)

1888 yılında İstanbul'da doğmuştu. Babası, Makinist Halil Efendi, annesi Hayriye Hanım'dır. Mercan İdadisi'ni tamamlayan Namık Zeki (ARAL), bir hastalık nedeniyle annesini ve kız kardeşini; 14 yaşında iken de babasını kaybetmiş ve erkek kardeşiyle yalnız kalmıştır. Küçük yaşta çalışmaya başlamış, hem çalışıp hem okuyarak kardeşine bakmıştır.

Ağustos 1911'de Mekteb-i Mülkiye'den mezun olup, İstanbul Hukuk Fakültesi'ne girerek buradan mezun olmuştur. Ekim 1911'de Maliye Nezareti'nde Müfettiş Yardımcısı olarak devlet memurluğuna başlamıştır. Nisan 1912'de Paris'e gönderilmiş ve Fransa Maliye Bakanlığı'nda müfettişlik stajı yapmıştır. Mayıs 1913'de yurda dönmüş, 1. sınıf maliye müfettişliğine kadar yükselmiş ve Ocak 1921'de maliye müfettişliğinden ve devlet memurluğundan ayrılmıştır.

Namık Zeki (ARAL), Kasım 1922'ye kadar İstanbul'da serbest çalışmıştır. Aralık 1922'de Belva Karsaydan Maden Şirketi'ne muhasebe müdürü olmuş. Bu arada, 1920-1923 tarihlerinde Mekteb-i Mülkiye'de (Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde) İtibar (Amme Kredisi) ve Para-Banka dersi öğretim üyeliğinde de bulunmuştur. Temmuz 1924'te İtibar-ı Millî Bankası şube müdürlüğüne atanmıştır. Eylül 1927'de Osmanlı Bankası Umum Müdürlüğü (Genel Müdürlüğü) evrakı nakdiye mübadele

¹¹⁰ Şükran Kurdakul, *Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 384.

¹¹¹ Yeni Yayınlar dergisi, Haziran 1960

(döviz) servisi şef yardımcılığına getirilmiştir. Ekim 1929'da Ziraat Bankası İstanbul murakıplığına, Nisan 1931'de Merkez Bankası Genel Müdür Yardımcılığı'na atanmıştır. Daha sonra Merkez Bankası müşaviri olmuş, Temmuz 1951'de emekliye ayrılmıştır

Namık Zeki (ARAL), 31 yaşında Zahide Hanım'la evlenmiştir. Bu evliliğinden 3 kızı, 1 erkek çocuğu olmuştur. Büyük kızı Hilkat ile oğlu Kudret, halen ABD'de yaşamaktadır. Diğer kızlarından Asude evlenmemiş, Rahşan Hanım ise halen Bülent Ecevit'le evlenmiştir. Namık Zeki (ARAL), 9 Kasım 1972 tarihinde geçirdiği kalp krizi sonucu 85 yaşında vefat etti. Yenimahalle Mezarlığı'nda toprağa verilmiştir.¹¹²

Hayat Mecmuasında yedi ekonomi, bir resim yazısı yazmıştır.

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

26 Mayıs 1905 günü İstanbul'da doğan şâir-yazar Necip Fazıl, ortaöğrenimini 1922'da Bahriye Mektebi'nde tamamlamıştır. Darülfünun Felsefe Bölümü'nde okurken, Millî Eğitim Bakanlığı bursuyla 1926 senesinde bir yıl müddetle eğitimine Paris'te devam etmiştir.

Dönüşünde, 1939-1943 yıllarını kapsayan dönemde Hollanda, Osmanlı ve İş Bankalarında memurluk, müfettişlik, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Devlet Konservatuvarı, Güzel Sanatlar Akademisi'nde öğretim üyeliği yapmıştır.

İlk dizisi düşün ve sanat dergisi niteliğinde olan Büyük Doğu 1943-1945'lerde çıkarmaya başladıktan sonra resmî görev almamıştır. Son Posta, Yeni İstanbul vb. gazetelerde fıkra yazarlığı yapmış ve Büyük Doğu'yu ikinci kez siyasal gazete olarak çıkarmıştır. 1945'ten sonra düşünce hayatında önemli değişiklikler olmuş, bu değişiklikler eserlerine de yansımıştır.

1923'teki ilk deneyimlerini Yeni Mecmua'da sonraki denemelerini sırasıyla Milli Mecmua, Hayat, Varlık ve kendisinin çıkardığı Ağaç dergilerinde yayımlayan ve Cumhuriyet döneminde yetişen şair kuşağının en ünlülerinden biri durumuna gelmiştir. Şâir, 25 Mayıs 1983 günü İstanbul'da vefat etmiştir.

¹¹² Mücellidoğlu Ali Çankaya, *Yeni Mülkiye Tarihi Ve Mülkiyeliler (1909-1923)*, C.4, Mars Matbaası, s. 1344.

Hayat Mecmuasında yirmi yedi şiiri vardır.

Başlıca eserleri şunlardır: Şiir Kitapları: Örümcek Ağı, Kaldırımlâr, Ben ve Öteki, Sonsuzluk Kervanı, Şiirlerim. Öykü Kitapları: Birkaç Hikâye, Birkaç Tahlil, Ruh Burkuntularından Hikâyeler. Oyunları: Tohum, Bir Adam Yaratmak, Künye, Sabırtaş (1940, C.H.P. Piyas Yarışması'nda birincilik kazandı.), Para, Nam-ı Diğer Parmaksız Salih, Reis Bey, Siyah Pelerinli Adam, Ahşap Konak. Çeşitli Yapıtları: Namık Kemal, Çerçeve, Çöle İnen Nur, At'a Senfoni, Peygamberler Halkası, Yılanlı Kuyudan¹¹³.

Necmettin Halil (ONAN)

Şair, edebiyat tarihçisi olarak tanıdığımız müellif 1902 yılında Çatalca'da doğmuştur. Ortaöğrenimini Vefa Sultanisi'nde, yükseköğrenimini 1925 yılında Darülfünun Edebiyat Fakültesi Türk Edebiyatı Bölümü'nde tamamlamıştır. Bir süre Anadolu Ajansı'nda çalışmış ardından 1929–1923 yıllarında İzmir Amerikan Koleji'nde, Erkek ve Kız liselerinde edebiyat öğretmenliği, 1933 –1936 yıllarında Adana Erkek Öğretmen Okulu'nda ve Ankara Erkek Lisesi'nde müdürlük yapmıştır.

1942–1946 yıllarında Eğitim Bakanlığı Müfettişliği ve Yüksek Öğretmen Genel Müdürlüğü'nde bulunmuş, genel müdürken Ankara Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi'nde profesör olarak Türk Edebiyatı dersleri vermiştir. 1959 yılında sağlık durumunun bozulması nedeniyle son görevinden emekliye ayrılan Necmettin Halil, 17 Ağustos 1968 yılında ölmüştür.

Aruz ölçüsüyle denediği ilk şiirlerini 1919 yılında Nedim dergisinde yayımlayan Onan, daha sonra hece ölçüsüyle yazmıştır. Nedim, Dergâh, Anadolu, *Hayat* dergilerinde çıkan bu şiirleriyle kuşağının öteki şairleri Ahmet Kutsi, Kemalettin Kamu, Ömer Bedrettin gibi genellikle halk şiiri geleneği çizgisinde, onlardan daha az başarılı bir şair olarak kabul edilmiştir, Faruk Timurtaş'a göre 1935'lerden sonra aruzla yazdığı birkaç şiirde Yahya Kemal'in etkisinde görülmüştür. Yazarın daha sonraları edebiyat inceleme ve araştırmalarına yönelmiş, okullar için dil bilgisi kitapları yayımlamıştır.

Hayat Mecmuasına üç şiirle dâhil olmuştur.

¹¹³ A. Arif Bülenoğlu, *Necip Fazıl Kısakürek Şiiri Sanatı Aksiyonu*, 1968

Başlıca eserleri şunlardır: Çakıl Taşları (şiirler), Bir Yudum Daha (şiirler), İzahlı Divan Şiiri Antolojisi, Namık Kemal'in Talim-i Edebiyat üzerine Bir Risalesi, Leyla ile Mecnun¹¹⁴.

Necmettin Sadak

1890 yılında Isparta'da doğan yazar, Ortaöğrenimini Galatasaray Lisesi'nde, yükseköğrenimini Fransa'da Lyon Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Yurda döndüğünde Maarif Te'lif ve Tercüme Heyetinde çalışmıştır. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nde asistanlık yapmış, Ziya Gökalp'in ölümü üzerine profesör olmuştur.

Gazeteciliğe 1914'te Paris'te Progres gazetesinde başlamıştır. Bir süre Vakit gazetesinde yazmış, 1918'te Kazım Şinası ve Ali Naci Karacan'la birlikte kurduğu Akşam gazetesinin başyazarlığını yapmıştır. Ulusal Kurtuluş Savaşı'nı destekleyen yazar, Sivas'tan milletvekili seçilmiş, 1947 yılında Dışişleri Bakanı olmuştur. 1953'te vefat eden yazarın Carre Liquir'den çevirdiği "Çocuk Terbiyesi İlmî" ve "Sosyoloji" adlı kitapları vardır¹¹⁵.

Nurullah Ataç

1898 yılında doğan Nurullah Ataç, Mehmet Ata Bey'in oğludur. Galatasaray Lisesi'nden sonra İsviçre'de okumuş, Fransızca öğretmenliği ve mütercimlik yapmıştır. TDK yayın kolu başkanı olmuştur.

İlk şiirleri Dergâh'ta yayımlamıştır. Fransız, Latin ve Rus klasiklerinden çeviriler yapan Ataç, gazete ve dergilerde eleştiri ve deneme türünde yazılar yazmıştır. Eleştiri yazılarıyla Türk edebiyatında izlenimci eleştirinin ilk örneklerini vermiştir. Akşam'da tiyatro eleştirmenliği, Hakimiyet-i Milliye, Ulus, Milliyet, Tan, Posta, Cumhuriyet, Son Havadis, Dünya gazetelerinde eleştiri yazıları çıkmış, Denemeleri ise Türk Dili, Varlık, Yedigün, Ülkü, Seçilmiş Hikayeler dergilerindedir.

Dilde sadeleştirme ve özleştirme hareketinin savunucularından, Cumhuriyet döneminde eleştiri ve deneme alanı dışında eser vermeyen sayılı yazarlardan biridir olan yazar, 1957 yılında vefat etmiştir.

¹¹⁴Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 371.

¹¹⁵Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s.412.

Hayat Mecmuasına “Nurullah Ata” adıyla birer tenkit ve mektup yazmıştır.

Başlıca eserleri şunlardır: Günlerin Getirdiği, Karalama Geferi-Sözden Öze, Ararken-Diyelim, Söz Arasında, Okuruma Mektuplar, Günce, Prospero Caliban, Söyleşiler, Günce 1-2.

Ömer Bedrettin (UŞAKLI)

1904 yılında Uşak'ta doğan şâir, ortaöğrenimini Kabataş Lisesi'nde yükseköğrenimini 1927'de Mülkiye Mektebi'nde tamamlamıştır. Bursa vilayetindeki stajından sonra aynı yıl Mudanya Kaymakam muavinliğinde, 1928'de Manavgat, 1932'de Ünye, 1933'te Şavşat, 1935'te Edremit kaymakamlıklarında bulunmuştur. 1938–1943 yılları arasındaki Mülkiye Müfettişliğinden sonra Kütahya'dan milletvekili seçilerek parlamentoya girmiştir. Şâir, 23 Şubat 1946 günü ölmüştür.

1925–1941 arasında Milli Mecmua, Hayat, Varlık, Ülkü dergilerinde yayımladığı şiirlerde hece ölçüsü içinde yeni olanaklar araştıran, Faruk Nafiz – Orhan Seyfi beğenisinden sıyrılarak halk şiir geleneğiyle XIX. yüzyıl Fransız şairlerinin içyapıya kazandırdığı özellikleri birleştirmeye çalışan bir kimlikte görünmüştür. Doğaya, ülke gerçeklerine ve insanî ilişkilere öznel açılardan baktığı – kişiliği de yaşadığı dönemin bir ölçüde eskiye bağlı düşünce ve dünya görüşünden ayrılmadığı- için kendine özgü duyarlıkları belli başarı çizgilerine ulaştıran bir şair olarak kabul edilmiştir.

Hayat Mecmuasında on şiiri yer almaktadır.

Eserleri şunlardır: Deniz Sarhoşları, Yayla Dumanı, Sakız Mermerleri¹¹⁶.

Ömer Hilmi

1898 yılında Hatay Reyhanlı'da doğmuştur. İlk orta öğrenimini Reyhanlı ve Halep'de yaptıktan sonra İstanbul Üniversitesi'nin Edebiyat bölümünü bitirerek, Halep, Antakya, Reyhanlı gibi çeşitli yerlerde öğretmenlik ve okul yöneticiliği görevlerinde bulundu.

Antakya'da "Yenigün" gazetesinde yazıları yayımlanmış olan yazar, bazı din adamları hakkında yazdığı yazılar nedeniyle, Antakya'yı terk etmek zorunda

¹¹⁶Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s.492.

kalmıştır. Kırıkhan'da ilkokul öğretmenliği yapmış, Bağımsız Hatay Devleti döneminde Reyhanlı'da Ortaokul Müdürü ve Edebiyat Öğretmeni olarak görev almıştır.

1939 yılında bilinmeyen bir nedenle okulunun kapatılması üzerine açığa kalmış ve uzun süre sıkıntılı bir yaşam sürmüştür. Sonunda Çanakkale'nin Biga ilçesine Fransızca öğretmeni olarak atanır. Emekliliğinden sonra yerleştiği İstanbul'da 1961 yılında ölmüştür. Hayat Mecmuasında kitap tanıtımı yazısı vardır. Başlıca eserleri şunlardır: Hak ve Kuvvet, Adighe Txibze (Adige Alfabesi), Çerkesce'nin Zaptı Etrafında Üç Müşkül, Yurda Dair Görüşler ve Duyuşlar, Dalgalar ve Parıltılar, Zamane Tipleri (Portreler)

Peyami Safa

1899 yılında İstanbul'da doğan yazar, şâir İsmail Safa'nın oğludur. Küçük yaşta babasının sürgünde ölmesi nedeni ile düzenli bir öğrenim yapamamıştır. 1914 – 1918 yılları arasında öğretmenlik yapmış, sonra yayımladığı, Yirminci Asır Akşam gazetesi ile gazeteciliğe geçmiştir. Çeşitli günlük gazetelerde fıkra yazarlığı yapan yazar; kendi adı ve Server Bedii takma adı ile her türden öykü ve roman yayımlamıştır.

1936'da Kültür Haftası ve 1953 – 1960 yılları arasında Türk Düşüncesi dergilerini çıkarmıştır. 15 Haziran 1961 yılında ölene kadar Son Havadis gazetesinde yazmıştır. Fıkra, makale, araştırma, öykü, roman türlerindeki verimli çalışmaları ile düşünce ve sanat dünyamızın etkili kişilerinden biri olarak tanınan Peyami Safa – Server Bedii takma adını kullanmadığı 11 roman, 7 öykü kitabı yayınlamıştır.

Hayat Mecmuasında iki denemesi ile bir eğitim yazısı vardır.

Yazara ait başlıca eserler şunlardır: Sözde Kızlar, Şimşek, 9.Hariciye Koğuşu (İlk basımı Nazım Hikmet'e ithaf edilen bu romanın öteki basımlarından bu "ithaf" silinir), Fatih – Harbiye, Bir Tereddüdün Romanı, Türk İnkılâbı'na Bakışlar, Felsefi Buhran, Matmazel Noralya'nın Koltuğu, Yalnızız, Biz İnsanlar, Sosyalizm, Mistisizm, Nasyonalizm¹¹⁷.

¹¹⁷ a.g.e., s. 412.

Raif Necdet (KESTELLİ)

1881-1937 yılları arasında yaşayan ve İzmir’de doğduğu bilinen Raif Necdet’in yaşamı ile ilgili kesin bir bilgi yoktur. 1908-1914 arasında Resimli Kitap dergisinde yayınladığı yazıları ile tanınmıştır. Daha sonra bu yazılarını 1922’de Hayat-ı Edebiye adlı yapıtında toplamıştır. Fecr-i Âti sanatçıları değerlendirerek yansız ve ciddi bir eleştiri anlayışının ilk örneklerini vermiştir. Makale, mektup, antoloji, eleştiri ve roman türlerinde ona yakın yapıtı, Tolstoy’dan da iki çevirisi bulunmaktadır. Yapıtlarından başlıcaları: Ufûl, Ziya ve Sevda, Yirminci Asır, Semavî İhtiras.¹¹⁸ *Hayat Mecmuasında* dil üzerine iki yazısı yer almaktadır.

Refik Ahmet (NURİ SEKİZİNCİ)

1874 yılında doğmuştur. Özellikle ilgilendiği tiyatro üzerine çalışmıştır. İkinci Meşrutiyet’in ardından arkadaşlarıyla bir tiyatro grubu kuran yazar, Selanik’e kadar gitmiştir. Darülbedayi’nin kuruluşunda yer almış, bu kurum dağılınca Anadolu’da turneye çıkmıştır. 1918-1919 tarihleri arasında Fenerbahçe Spor Kulübü’nün Başkanlığını yapmıştır. 1932’de Ankara Halkevi Sahnesinde yönetmen ve oyuncu olarak çalışan Refik Ehmet, 1935 yılında ölmüştür.

Yazarın *Hayat Mecmuasında* eğitim üzerine bir yazısı vardır.

Başlıca eserleri şunlardır: Şâir, Tecdid-i Nikâh, Fırsat Yoksulu, Aşk-ı Atik, Sekizinci, Çürük Eldiven, Büyük Baba, Son Altes.

Reşat Nuri (GÜNTEKİN)

Romancı, oyun yazarı kimlikleriyle edebiyat dünyasında adını duyuran Reşat Nuri 25 Kasım 1889’da İstanbul’da doğmuştur. Çanakkale İdadisi’nde (lise) ve İzmir Frerler Okulu’nda okuyan yazar, sınavla Darülfünun Edebiyat Fakültesi’ne girmiş ve 1912 yılında yüksek öğrenimi tamamladıktan sonra Bursa ve İstanbul liselerinde edebiyat, felsefe, pedagoji öğretmenliği, müdürlük yapmıştır.

1932-1939 yılları arasında Milli Eğitim Müfettişliği yapan yazar, 1939-1943 dönemleri arası Çanakkale’de milletvekili seçilerek parlamento’ya girmiştir. Milli

¹¹⁸ Şükran Kurdakul, *Şâirler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s.301.

Eğitim Bakanlığı başmüfettişiyken Paris’te kültür ateşesi olarak çalışmış, emekliye ayrıldıktan sonra bir süre İstanbul Şehir Tiyatrolarında “Edebi Kurul” üyeliği yapmıştır.

Edebiyat dünyasına Zaman gazetesinde 1918’de yayınlanan tiyatro eleştirileriyle giren Reşat Nuri, İnci Şair, Nedim, Büyük Mecmua dergilerinde yayımladığı küçük öykülerle tanınmıştır. Bu evrede ilk romanı “Harabelerin Çiçeği” 1918’de (Cemil Nimet takma adıyla) Zaman gazetesinde, “Gizli El” 1920 Dersaadet gazetesinde tefrika edilmiştir.

Hançer, Eski Rüya gibi ilk oyunları Darülbedayi’de (İstanbul Şehir Tiyatrosu) sahneye konulmuştur. Dergâh dergisinde de yazıları yayınlanan yazar, asıl ününü Vakit gazetesinde 1922’de yayımlanan “Çalığışu” romanı ile kazandı. Ayrıca Reşat Nuri, Mahmut Yesari ile birlikte 1923-1924 arasında Kelebek adlı gülmece dergisini de çıkarmıştı. Reşat Nuri, 7 Aralık 1956 günü vefat etmiştir¹¹⁹.

Hayat Mecmuasında üç hikâye, birer roman, tenkit ve kitap tanıtımı yazısı vardır.

Eserleri şu şekilde sıralanabilir: Gizli El, Çalığışu, Damga, Dudaktan Kalbe, Akşam Güneşi, Bir Kadın Düşmanı, Yeşil Gece, Acımak, Yaprak Dökümü, Eski Hastalık, Değirmen, Miskinler Tekkesi, Harabelerin Çiçeği, Eski Ahabap, Boyunduruk, Kavak Yelleri, Son Sığınak , Kan Davası, Gençlik ve Güzellik, Roçild Bey, Eski Ahabap), Tanrı Misafiri, Sönmüş Yıldızlar, Leylâ ile Mecnun, Olağan İşler, Hançer, Eski Rüya, Ümidin Güneşi, Gazeteci Düşmanı, Şemsiye Hırsız, İhtiyar Serseri, Taş Parçası, Felâket Karşısında, Gözdağı, Eski Borç, İstiklâl, Vergi Hırsız, Hülleci, Bir Yağmur Gecesi¹²⁰.

Reşat Şemsettin (SİRER)

1903 yılında Sivas’ta doğmuştur. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi mezunudur. Maarif vekâleti yüksek Tedrisât Umum Müdürlüğü, 7-8 ve 9. Dönem Sivas Milletvekilliği, Millî Eğitim ve Çalışma Bakanlığı da yapan Reşat Şemsettin 2 Ekim 1953 tarihinde ölmüştür.

Yazarın *Hayat* Mecmuasında eğitim ve taziye üzerine birer yazısı vardır.

¹¹⁹ a.g.e, s. 242.

¹²⁰ Behçet Necatigil, *Edebiyatımızda Eserler Sözlüğü*, 2. Bas. 1979.

Reşit Galip (ATA)

1897 yılında Rodos'da doğmuştur. 1917'de İstanbul Darülfünunu Tıp Fakültesi'ni bitirmiştir. Kısa bir süre aynı fakültede asistan ve Darüleytam'da hekim olarak çalışmıştır. Türk Ocakları çalışmalarına katılan ateşli gençlerden biriydi. 1919'da köy kalkınmasına hizmet amacıyla Tavşanlı'ya gitmiş, Yunan saldırısı üzerine Kütahya ve dolayında Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin kurulmasında çalışmıştır. Kurtuluştan sonra Mersin'de serbest hekimlik yapmıştır.

Yazarın *Hayat* Mecmuasında tıp ve dil üzerine üç, eğitim üzerine bir yazısı vardır

Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)

1907 yılında İstanbul'da doğmuştur. Ortaöğrenimini 1926'da İstanbul Erkek Muallim Mektebi ve İstiklal Lisesi'nde, Yükseköğrenimini Fransa'da Djon ve Lyon Üniversiteleri Felsefe Bölümünde tamamlamıştır. 1933'te Doçent ve 1942'de Profesör olarak 6 Ekim 1968'de vefat edene kadar Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü'nde öğretim üyeliği yapmıştır.

Edebiyata şiirle başlayan Siyavuşgil, 1927 yılında Güneş ve Hayat dergilerinde çıkan ilk denemelerinden sonra 1928'de Yedi Meş'ale hareketine katılmıştır. Bu türdeki ürünlerine Hayat, Muhit, Varlık Dergilerinde sürdürmüştür. Döneminin sevilen şairleri arasında sayılan Siyavuşgil, Tan, Kültür ve Edebiyat, Ulus gazete ve dergilerinde edebiyat yazıları yayınlamıştır. Fransız yazarı Edmond Rostand'ın manzum oyun çevirisi başta olmak üzere çağdaş ve klasik şairlerin şiirlerini dilimize kazandırmıştır. Yine yazar 1948 – 1964 yılları arasında Yeni Sabah ve Haber gazetelerinde fıkra yazarlığı yapmıştır.

Hayat Mecmuasında yirmi beş şiiriyle yer alır.

Yazara ait eserlerin başlıcaları şunlardır: Odalar ve Sofalar (şiir), İstanbul'da Karagöz ve Karagözde İstanbul, Psikoloji ve Terbiye Bahisleri (inceleme), Karagöz, Sait Faik'ten Fransızcaya çevirdiği 41 hikâyeyi, Un Point sur la Carte adıyla Hollanda'da yayımlanmıştır¹²¹.

¹²¹ Şükran Kurdakul, *Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 433.

Seniha Sami (MORALI)

1886 yılında dünyaya gelen Seniha Sami (MORALI), küçük yaşlarda Türkçe'nin yanı sıra İngilizce, Fransızca ve Farsça'yı öğrenmiştir. Atatürk'ün Cumhuriyet'in ilk yıllarında eğitime yön vermek üzere Amerika'dan getirttiği profesörlerin eserlerini tercüme eden Seniha Sami (MORALI), Topkapı Sarayı Müzesi'nin yönetimine atanarak ilk kadın müzecimiz olmuştur. Seniha Sami (MORALI) (Morali), Nazım Hikmet'in büyük baldızıdır.

Özellikle Shakespeare'in eserlerini dilimize kazandıran kişidir: Richard III Faciası, Antonius ile Kleopatra, Coriolanus faciası. Milletlerarası Kadınlar Kongresi'nde Türkiye'yi birkaç kez temsil etmiş ve bu kongrelerde yerine göre, bazen Fransızca bazen de İngilizce konuşmalar yapmıştır.

Hayat Mecmuasında dört biyografi, üçer İngiliz ve Fransız edebiyatı, hikâye ve tiyatro üzerine birer yazısı ile tercüme metinleri yer almaktadır.

Suat Derviş

Asıl adı Hatice Saadet Baraner olan Suat Derviş, 1905 yılında İstanbul'da doğmuştur. 1930 yılında gittiği Almanya'da Berlin Konservatuvarı ve Edebiyat Fakültesi'nde okumuş, 1933'te yurda döndükten sonra "Son Posta", "Cumhuriyet", "Tan", "Haber" ve "Son Telgraf" gibi gazetelerde tefrika romanları ve röportajları yayımlanmıştır. 1941'de, on beş günde bir yayımlanan sanat-edebiyat ve fikir gazetesi "Yeni Edebiyat"ı çıkaran yazar, toplumcu görüşler doğrultusunda yazdığı fıkra ve eleştiri yazıları bu dergi haricinde "Yeni Adam", "Ses", "Servet-i Fünûn-Uyanış" dergilerinde de yayımlanmıştır. 1953-1963 yılları arasında bir tür sürgün olarak İsveç ve Fransa'da yaşamıştır.¹²²

Hayat Mecmuasında bir hikâyesi vardır.

İlk şiiri on üç yaşındayken yayımlanan Suat Derviş, ilk romanı "Kara Kitap" basıldığında 16 yaşındaydı. 1934-1953 yılları arasında bazıları yabancı dillere çevrilen diğer romanlarını İstanbul'da yazdı. 1972 yılında ölmüştür. Popülist

¹²² a.g.e.,s. 174.

edebiyata toplumcu gerçekçi bir öz kazandırdığı söylenen Derviş'in tefrika edilmiş ancak kitap olarak basılmamış çok sayıda eseri vardır.

Eserlerinden bazıları şunlardır: Emine, Hiç, Niçin Sovyet Rusya'ya Hayranım, Ne Bir Ses... Ne Bir Nefes..., Kara Kitap, Aksaray'dan Bir Perihan, Hepimiz Birbirimizin Örneğiyiz, Fosforlu Cevriye, Ankara Mahpusu, Çılgın Gibi, Hiçbiri.

Dr. Şevket Aziz (KANSU)

1903 yılında Edirne'de doğmuştur. Dr. Aziz Emin ile Emine Hanımın oğludur. İstanbul Tıp Fakültesi 1923 yılı mezunudur. Gülhane ve Tıp Fakültesi'nde stajını müteakip, iki yıllık zorunlu hizmetini Ankara'nın Bâlâ ilçesinde 1924-1926 hükümet tabibi olarak tamamladıktan sonra, İstanbul Tıp Fakültesi'ne iç hastalıkları kliniğinde asistan olarak tayin edilmiştir. Asistanlığı sırasında daha önce Cumhuriyetin Avrupa için açtığı ilk musabaka sınavını kazandığından 1927-1929 yıllarında izinli olarak Paris'e Tıp ve Antropoloji ihtisası için gönderilmiştir. Sorbonne Üniversitesi Yüksek Etüdler Okulu Broca Antropoloji laboratuvarında Prof. Dr. G. Papillaut'nın yanında çalışmış, hazırladığı bir tezle devam ettiği Antropoloji okulundan diploma (Diplome des Sciences Anthropologique) almıştır.

Türkiye'ye dönüşünde I. sınıf iç hastalıkları uzmanı olmuştur. 1929'da doçent, 1934 yılında profesör olmuştur. Darülfünun (Üniversite) reformunda kadrosu İstanbul Fen Fakültesine nakil edilmiştir. 1935 yılında Atatürk'ün isteği üzerine Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesine Antropoloji Profesörü olarak getirilmiştir. 1944 yılında Ordinaryüs profesörlüğüne yükseltilmiştir. Bu fakültenin 1942-1944 yıllarında dekanlığını yapmış ve 1946 yılında kurulan Ankara Üniversitesinin ilk rektörü seçilmiştir. 1973 yılında yaş haddinden emekli olmuştur.

Türkiye Tıp Akademisi, Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu, Paris ve Roma Antropoloji Cemiyetleri ile Alman Arkeoloji Enstitüsü Aslı ve Floransa Antropoloji Cemiyeti Muhabir üyesidir. Türk Tarih Kurumu Başkanlığında bulunmuştur. Kanserojenoloji ve Ekoloji Derneği Onursal üyesidir. 1932- 1934 arası Prehistorya ve Pretohistorya Bilimler ile Antropoloji ve Etnoloji Bilimleri

Uluslararası Kongrelerinin daimî konseyleri üyeliğinde bulunmuştur. 1962-1973 yıllarında Türk Tarih Kurumu Başkanlığı da yapan yazar 1983 yılında ölmüştür.

Hayat Mecmuasında tenkit, antropoloji ve eğitim üzerine birer yazısı vardır.

Eserleri şunlardır: Antropoloji Dersleri, Antropometri Tetkikleri Rehberi, Prehistorya Arştırmaları Rehberi, Etiyokuşu Hafriyat Raporu, Türk Antropoloji Enstitüsü Tarihçesi, Doğunun Prehistoryası (çeviri), İnsanlığın Kaynakları ve İlk Medeniyetler, Avrupa'nın İskân Tarihi (çeviri), Rassengeschichte der Türkei, Türkiye'de Yüksek Etüdler Enstitüsü Hakkında.

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

1896 yılında İstanbul'da doğmuştur. Miralay Ahmet Bey'in kızıdır. 1948 Türk İktisat Kongresi'nin yapılmasına zemin hazırlayan İstanbul Tüccar Derneği kurucusu Ahmet Hamdi Başar (Limancı Hamdi)'nin eşidir.

Eğitimine özel hocalardan ders alarak başlamıştır. İstanbul Darulfünun'u Edebiyat Fakültesi Coğrafya bölümünden mezun olduktan sonra İstanbul Kız Lisesi'nde uzun yıllar coğrafya ve edebiyat öğretmenliği yapmıştır.

Güneş, Varlık, Aydabir, Çınaraltı, Şadırvan gibi dergilerde yayınlanan şiirlerinin çoğunda hece ölçüsünü kullandığı görülmektedir. Kurtuluş Savaşı döneminde Millî Uyanış Hareketi içinde yer alan, Sultanahmet ve Fatih Mitingleri'nde etkileyici konuşmalar yapan şâir, 24 Eylül 1973 tarihinde vefat etmiştir.

Hayat Mecmuasında on sekiz şiiri yer almaktadır.

Eserlerinden bazıları şunlardır: Şiirleri-Yıldızlar ve Gölgeler (aruzla yazılmış), Hazan Rüzgârları, Gayya, Yakut Kayalar, Su, Sıla Yolları Sabah Kuşları, Yerden Göğe, Şükûfe Nihal (Toplu Şiirler). Roman-Renksiz Izdırap, Yakut Kayalar, Çöl Güneşi, Yalnız Dönüyorum, Domaniç Dağlarının Yolcusu, Çölde sabah Oluyor. Tevekkülün Cezası (hikâye), Finlandiya (gezi)¹²³.

¹²³ Behçet Necatigil, *Edebiyatımızda Eserler Sözlüğü*, 2. Bas. 1979

Şevket Süreyya (AYDEMİR)

1897 yılında Edirne'de doğmuştur. Edirne Rüştîyesi ile Muallim Mektebi'ni bitirmiş, Azerbaycan, Dağıstan ve Gürcistan'da öğretmenlik yapmıştır. Moskova İktisadi ve Sosyal Bilimler Okulu'nu bitirdikten sonra 1924 yılında Türkiye'ye dönmüş; fakat siyasal faaliyetlerinden dolayı Ankara İstiklal Mahkemesi'nce 10 yıl hapse mahkûm edilmiş ve 1925'de 18 ay sonra aftan yararlanmışır. Eğitimci ve iktisatçı olarak devlet hizmetinde görev almış; Yüksek ve Teknik Öğretim Umum Müdür Muavini Ankara Belediyesi İktisat müdürlüğü, Ankara Ticaret Lisesi müdürlüğü İktisat Vekâleti Sanayi Tetkik Heyeti Reisliği görevlerinde bulunduktan sonra emekliye ayrılmıştır. İktisadi devletçiliği savunan toplumcu Kadro Dergisi'nin yazı kurulunda yer alan yazar, 25 Mart 1976 yılında vefat etmiştir.

Hayat Mecmuasında üç ekonomi yazısı vardır.

Başlıca eserleri şunlardır: Tek Adam (3 cilt), İkinci Adam (3cilt), Suyu Arayan Adam, Makedonya Ortasında Enver Paşa (3 cilt), Menderesi'in Dramı, İnkılâp ve Kadro, Kahraman Doğmalıydı (roman), Kırmızı Mektuplar ve Son Yazılar, Toprak Uyanırsa¹²⁴.

Vasfi Mahir (KOCATÜRK)

Şair ve yazar olarak tanıdığımız Vasfi Mahir, 1907'de Gümüşhane'de doğmuştur. Ortaöğrenimini 1927'de Darüşafaka Lisesi'nde, yükseköğrenimini 1930'da Mülkiye Mektebi'nde tamamlamıştır. 1931–1946 yılları arasında Ankara Erkek Lisesi'nde muallim muavinliğinden sonra İstanbul Kabataş, Edirne, Bilecik, Eskişehir, Darüşşafaka ortaokul ve liselerinde öğretmenlik, müdürlük yapmıştır. 1946–1950 arası Milli Eğitim Bakanlığı müfettişiyken, Gümüşhane'den milletvekili seçilmiştir. Bir süre bu görevde bulunduktan sonra 1954'te Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat Grubu öğretmenliğine atanmış, son görevindeyken 17 Temmuz 1967 tarihinde öl ölmüştür.

Yedi Meşalecilerden biri olarak tanınan Vasfi Mahir, genellikle hece ölçüsünü kullandığı şiirlerinde biçim kaygısının dış öğelerine bağlı, ölçüye yaslanan, kimi halk şiir geleneğinden esinlenerek duygusal doğa şiirleri, kimi “millî edebiyat”

¹²⁴ Behçet Necatigil, *Edebiyatımızda Eserler Sözlüğü*, 2. Bas. 1979

anlayışını geliştirme çabasıyla epik şiirler yazmıştır. Yoğun ve etkileyici bir dil kullanmayı başararak kalıcı bir şiir düzeyine ulaşamamış; fakat manzum oyunların yanı sıra çocuk hikâyeleri, ders kitapları, tarih ve edebiyat araştırmaları ile yaşadığı dönemin verimli kalemlerinden biri olarak tanınmıştır.

Hayat Mecmuasında on şiir, birerpolemik ve tenkit yazısı vardır.

Vasfî Mahir'e ait eserleri şöyle sıralayabiliriz: Dağların Derdi, Tunç Sesleri, Bizim Türküler, Ergenekon, Geçmiş Geceler, Türk Edebiyatı Şaheserleri, Batı Edebiyatı Şaheserleri, Türk Edebiyatı Tarihi¹²⁵.

Dr. Vedat Nedim (TÖR)

1897 yılında İstanbul'da doğmuştur. Ortaöğrenimini 1916'da Galatasaray Sultanisi'nde, Yüksek öğrenimini 1921'de Berlin Üniversitesi'nde tamamlamış ve burada İktisat doktorasını yapmıştır.

Yurda döndükten sonra, 1929 – 1933 arası İstanbul Arkos Ticaret Hariciye Teşkilatı İktisadiye Şubesi müdürlüğü, daha sonra Ticaret Bakanlığına bağlı Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti Merkez Müdürlüğü, 1933–1937 arası Matbuat Umum Müdürlüğü, Turizm Müdürlüğü, 1938–1944 arası da Ankara Radyosu Müdürlüğü'nde bulunmuştur. Uzun süre Yapı Kredi Bankası'nın Kültür İşleri Müdürlüğü'nü yapmıştır.

1933–1934 arası Kadro ve 1943–1945 arası da Hep Bu Topraktan dergilerindeki makalelerinin yanı sıra oyunlarıyla da tanınmıştır.

Yazarın *Hayat* Mecmuasında ekonomi üzerine altı, istatistik üzerine bir yazısı vardır¹²⁶.

Yakup Kadri (KARAOSMANOĞLU)

27 Mart 1889'da Kahire'de doğan, altı yaşlarında ailesiyle birlikte Manisa'ya gelen yazar, ilköğrenimini bu kentteki Fevziye Mektebi'nde tamamlamış ve Rüştîye'nin (ortaokul) ikinci yılında İzmir İdadisi'ne (lise) geçmiştir.

¹²⁵ Şükran Kurdakul, *Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, 1983, İstanbul, s. 307.

¹²⁶ a.g.e., s.480.

Çocukluğunda eğitim görmüş bir kişi olan annesinin kitap sevgisinden yararlanarak Emekçi Kadın, Monte Kristo gibi romanları okuma olanağı bulmuştur. 1903-1905 arasında İzmir’de İdadi (lise) yıllarında “Edebiyat-ı Cedide” şair ve romancılarını okuyarak, edebiyata karşı ilk eğilimleri duymaya başlayan Yakup Kadri, Ömer Seyfettin, Baha Tevfik, Şehabettin Süleyman gibi genç yazarlarla tanışmış ve onların küçük sanat çevrelerine katılma fırsatı bulmuştur.

1905 sonlarında annesiyle birlikte Mısır’a gitmiş, üç yıl kadar İskenderiye’de bir Frerler Okulunda Fransızca öğrenim görmüştür. Meşrutiyetin ilanından birkaç ay önce İstanbul’a dönmüştür. 1908-1910 yıllarında Hukuk Fakültesi’nin son sınıfına kadar okumuştur. Bu yıllarda “Fecr-i Âti” topluluğuna katılarak, Muhit, Şiir ve Tefekkür dergilerinde görünmeye başlamıştır. Servet-i Fünun, Rübap, İkdam dergi ve gazetelerinde ilk öykü ve “mensur şiir”lerini yayımlamıştır. Bu arada kısa bir süre Üsküdar İdadisi’nde edebiyat ve felsefe öğretmenliği yapmıştır. Türk Yurdu, Yeni Mecmua, İkdam, Dergâh, Akşam dergi ve gazetelerinde çıkan öykü, yazı ve romanlarıyla dönemin ünlü yazarları arasına katılmıştır.

Kurtuluş Savaşı’nda Anadolu’ya geçmiş ve 1923-1931 yıllarında Mardin ve 1931-1934 yılları arasında Manisa’dan milletvekili seçilerek parlamentoya katılmıştır. Bir süre sonra Tiran, Prag, Lahey, Tahran, Bern’de elçilik, memlekete döndüğünde Kurucu Mecliste üyelik yapmıştır. 27 Mayıs 1960’dan sonra yapılan ilk seçimlerde Manisa’dan milletvekili seçilerek yeniden parlamentoya girmiş ve Cumhuriyet döneminde, yönetimine katıldığı, Kadro, Varlık, Hayat, Meydan dergileriyle, Cumhuriyet, Hâkimiyet-i Milliye, sonra Ulus, Milliyet, Yeni İstanbul, Tercüman gazetelerinde yazıları, anıları, başyazıları yayımlanmıştır.

Politik yazıları, deneme, anı, monografi türlerindeki yapıtlarıyla da tanınan Yakup Kadri, 13 Aralık 1974 günü vefat etmiştir.

Hayat Mecmuasında “Bir Facia” isimli taziyesi ile yer almaktadır.

Yazara ait başlıca eserler şunlardır: Bir Serencam, Kiralık Konak, Erenlerin Bağından, Nur Baba, Rahmet, Hüküm Gecesi, Sodom ve Gomorre, Ergenekon, Yaban, Ankara, Ahmet Haşim, Bir Sürgün, Okun Ucundan, Atatürk, Milli Savaş

Hikâyeleri, Atatürk'ün Gerçek Siması, Zoraki Diplomat, Panorama, Vatan Yolunda, Politika'da 45 Yıl, Gençlik ve Edebiyat Hatıraları¹²⁷.

Yaşar Nabi (NAYIR)

1908 yılında Üsküp'te doğmuştur. Ortaöğrenimini 1929'da Galatasaray Lisesi'nde tamamlayan yazar, 1940–1943 yılları arasında banka memurluğu ve gazetecilik yapmıştır. 1940–1946 arasında sırasıyla Türk Dil kurumu'nda, M.E. Bakanlığı Tercüme Bürosu'nda çalışmıştır.

Cevdet Kudret, Vasfi Mahir, Sabri Esat, Kenan Hulusi, Ziya Osman, Muammer Lütfi ile Yedi Meş'ale hareketine katılmış, Servet-i Fünun, Yeni Kitap, Hayat, Muhit, Çığır ile kendi yayımı Varlık dergilerinde çıkan şiir ve yazılarıyla tanınmıştır. M.E. Bakanlığı klasikler dizisinde, kurduğu Varlık Yayınevi'nin çeşitli dizilerinde çevirileri, antolojileri edebiyat ve toplum sorunlarına değinen yazılarını bir araya getiren kitapları çıkmıştır. Yayın hayatına 46 yıl yaptığı hizmet nedeniyle 1979 Kültür Bakanlığı Büyük Ödülü'nü alan Yaşar Nabi, 15 Mart 1981'de ölmüştür.

Hayat Mecmuasında on beş şiiri ve bir biyografi yazısı vardır.

Yazara ait başlıca eserler şunlardır: Kahramanlar (şiir), Bir Kadın Söylüyor (roman), Onar Mısra (şiirler), Mete (manzum), Adem ve Havva (roman), İnkılap Çocukları (manzum oyun), Beş Devir (manzum oyun), Köyün Namusu (oyun), Bu da Bir Hikayedir (öyküler), Edebiyatımızın bugünkü Meseleleri (inceleme), Nereye gidiyoruz (toplumsal yazılar), Yıllar Boyunca (edebiyat yazıları), Atatürk Yolu, Yıllar boyunca Edebiyat Dünyamız, Dost Mektuplar, Değişen Dünyamız, Çağımıza Ters Düşenler¹²⁸.

Yunus Nadi (ABALIOĞLU)

1880 yılında Fethiye'de doğmuştur. Babası Fethiye eşrafından Abalızade Halil Efendi'dir. Tahsile Fethiye'de başlamış, Rodos'da Süleymaniye Medresesi'nde okumuştur. Daha sonra İstanbul'a gelmiş, bir süre Galatasaray Sultanisi'ne ve Hukuk Mektebi'ne devam etmiştir. Aynı zamanda "Malumat" gazetesinde yazmaya

¹²⁷ a.g.e., s. 288.

¹²⁸ a.g.e., s. 352.

başlamış, fakat hükümet aleyhtarı gizli bir cemiyetle ilgili görülerek 1901'de Medilli Kalesi'nde üç yıl hapse mahkûm edilmiştir.

Cezası bitince İstanbul'a gelmiş, "İkdam" ve "Tasvir-i Efkâr" gazetelerinde çalışmıştır. İttihat ve Terakki Cemiyeti'yle yakın ilişkisinden ötürü 1910'da bu cemiyetin Selanik'de yayımlanan organı "Rumeli" gazetesine başyazar olmuştur. 1912 Nisan-Ağustos tarihlerinde Osmanlı Meclis-i Mebusanı'na Aydın Mebusu olarak girmiştir.

İstanbul'da 1918'de Yeni Gün gazetesini kurmuş ve Son Osmanlı Meclis-i Mebusanı'nda İzmir Mebusu seçilmiştir. Mütareke sırasında Anadolu'ya geçerek gazetenin yayımına Ankara'da devam etmiş, 1920'de Büyük Millet Meclisinde İzmir mebusu olmuştur. Cumhuriyetin ilânından sonra 1924'te İstanbul'da "Cumhuriyet" gazetesini yayımlamaya başladı. Altıncı döneme kadar TBMM'de Muğla mebusu olan Yunus Nadi, İttihatçılıktan geçerek Cumhuriyet devrinin önde gelen şahsiyetleri arasında yer alan nadir gazetecilerden olmuştur. Basın ve siyaseti birlikte yürütmesi, önemli kademedeki şahıslarla yakın ilişkileri, devrinde itibarını ve gazetesinin güvenilirliğini arttırdı. 1945 yılında İsviçre'de vefat ettikten sonra adına Yunus Nadi Armağanı düzenlenmeye başlanmıştır.

Yunus Nadi'nin *Hayat* Mecmuasında birer şiiri, taziye ve biyografi üzerine yazısı vardır.

Eserleri şunlardır: İhtilâl ve İnkılâb-ı Osmanî, Graf Zeplin ile Havada, Şeytanın Sağ Eli. Ölümünden sonra yayınlanan hatıraları: Ankara'nın İlk Günleri, Babıali'nin Millî Hareketi Dağıtmak ve Mustafa Kemal'i Tevkif Etmek Teşşebüsü Ali Galip Hadisesi, Birinci Büyük Millet Meclisinin Açılışı ve İsyandar, Çerkez Ethem Kuvvetlerinin İhaneti, Kurtuluş Savaşı Anılar.

Yusuf Ziya (ORTAÇ)

1895 yılında İstanbul'da doğmuş ve ortaöğrenimini Vefa İdadisi'nde tamamlamıştır. Sınavlarda başarı kazanarak öğretmenlik mesleğine geçmiş, önce İzmit Sultanisi'nde, sonra İstanbul'da çeşitli özel okullarda edebiyat öğretmenliği yapmıştır.

1923'ten sonra Akbaba mizah dergisini yayınamıştır. Siyasetle de ilgilenen Ortaç, 1946'dan 1950'ye kadar Ordu milletvekili olarak Büyük Millet Meclisi'nde

bulduğu 4 yıl dışında ölünceye kadar bu derginin yayımını sürdürmüştür. Ortaç, 11 Mart 1967 günü vefat etmiştir.

Birinci Dünya Savaşı kuşağının şiir, roman, oyun, fıkra türlerindeki çalışmaları ile ün yapan kalemlerinden biri olan Yusuf Ziya'nın ilk şiiri 1914 yılında Kehkeşan dergisinde yayımlanmıştır. Daha sonra Türk Yurdu, Servet-i Fünun, kendi yayını Şair ve İnci dergilerinde yazmıştır.

1919 yılında hece ölçüsü ile yazdığı “Binnaz” adlı manzum oyunu Darübedayi’de sahneye konularak başarı kazanmıştır. Düzyazı dilinin akıcı, sağlam ve Türkçenin inceliklerini kendine özgü bir hava içinde oluşturmasına karşılık, şiir dilinin büyük bir özellik taşımadığı görülür. Oldukça zengin bir şiir dünyası kurmasına karşın tekniğinde ortanın üzerine çıkamamıştır.

Hayat Mecmuasında “Onun Ölümü” isimli taziye yazısı vardır.

Eserleri şunlardır: Akından Akına (şiir), Cenk Ufukları (şiir), Binnaz (manzum oyun), Aşlıklar Yolu (şiir), Nikâhta Keramet (manzum oyun ve öykü), Yanardağ (şiir), Kuş Cıvıltıları (çocuk şiirleri), Göç (roman), Beşik (fıkra), Ocak (fıkra), Üç Katlı Ev (roman), Sarı Çizmeli Mehmet Ağa (fıkra), Göz Ucuyla Avrupa (gezi notları), Portreler (anı), Gün Doğmadan (fıkra), İsmet İnönü (biyografik roman), Bizim Yokuş (anılar)¹²⁹.

Ziyaeddin Fahri (FINDIKOĞLU)

1921 yılında Erzurum’a bağlı Tortum’da doğan yazar, ortaöğrenimini Kayseri ve İstanbul liselerinde, yükseköğrenimini 1925’te İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesi’nde tamamlamıştır. Bir süre Ankara Lisesi’ndeki edebiyat ve felsefe öğretmenliğinden sonra Almanya’ya giden Z.Fahri, 1936 yılında Strasburg Üniversitesi’nde felsefe doktorası yapmıştır. Yurda dönüşünde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’nde ahlâk doçent, 1942’de İktisat Fakültesi’nde profesör, 1958’de de Ord. Profesör olmuştur.

Anadolu, Hayat, Hakimiyet-i Milliye, Halk Bilgisi ve Halk Bilgisi Haberleri dergi ve gazetelerinde 1925-1937 arasında yayımladığı yazılarıyla halk edebiyatı ve folklor alanında bir araştırmacı olarak tanınan Fındıkoğlu, 1938’de İktisat

¹²⁹a.g.e., s. 376.

Fakültesi'ne geçtikten sonra bu tür çalışmalarını sürdürmemiştir. Başta kendi yayımı İş Dergisi olmak üzere çeşitli dergi ve gazetelerde toplumbilim ve ekonomik konularda yazan yazar 1974 yılında ölmüştür.

Yazar, *Hayat* Mecmuasında Ziyaeddin Fahri adıyla dört kitap tanıtımı, üç şiir, birer tenkit, deneme ve biyografi yazısı yazmıştır. A.H. müstearıyla birer tenkit, gezi, hikâye, anma töreni ve siyaset yazısı yazmıştır. A.M. müstearıyla bir resim ve H.M. müstearıyla iki haberle bir inkılâp yazısı yazmıştır.

Eserlerinden bazıları şunlardır: Erzurum Şairleri, Bayburtlu Zihni, Zorlara Dağlar Dayanmaz (Ahmet Halil takma adıyla gezi notları), Ziya Gökalp İçin Yazdıklarım ve Söylediklerim.¹³⁰

I.3. SONUÇ

İncelememizde ele aldığımız 4, 5 ve 6. ciltteki yazıların içerisinde doğrudan dil ile ilgili yirmi yedi yazı göze çarpmaktadır. Bu yazılardan sadece bir tanesi yabancı bir yazara aittir. Prof.Luigi Borgogno tarafından yazılmış “ İtalya’da Dil İnkılâbı Nasıl Oldu?”¹³¹ başlıklı yazıda İtalyancanın geçirdiği tarihi süreçten bahsedilmiştir.

Hayat'ın “yeni tertip” şeklinde çıkan beş sayısında da dil ile ilgili yazılara yer verilmiştir. Bu sayılar içerisinde dil ile ilgili yazıların sayısı sekizdir. Bu yazılardan iki tanesi de yabancı yazar ve basınının kaleminden çıkmadığıdır. Osako Asahi Gazetesi'nin “ Japonya ve Latin Alfabeti”¹³² başlıklı yazısında Japonya’da Latin alfabetine geçmenin faydaları üzerinde durulurken; C.H. Mismar imzalı “Şark Durgunluğu”¹³³ adlı yazıda doğulu milletlerin geri kalma sebeplerinin başında alfabeyi göstermektedir.

Buraya kadar ele aldığımız *Hayat* Mecmuasındaki dil ile ilgili yazılardan şu sonuca varmaktayız: Yeni kurulan Cumhuriyet'in yapmış olduğu tüm yenilikleri Türk halkına öğretmeye ve yaymaya kendisini vakfetmiş bir dergi olan *Hayat*'ın,

¹³⁰ a.g.e., s. 225.

¹³¹ *Hayat*, C.5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 6- 8.

¹³² *Hayat Yeni Tertip*, nr. 4, Nisan 1930, s. 21- 28.

¹³³ *Hayat Yeni Tertip*, nr. 5, Mayıs 1930, s. 66- 75.

yakın tarihimizde çok önemli bir yer tutan alfabe değişikliği hususunda da üzerine düşen görevi layıkıyla yerine getirmiş olduğunu görmekteyiz.

Çalışmamız edebiyat çalışması olduğundan özellikle dil ve edebiyatla ilgili yazılar hakkında gözümüze çarpan noktaları aktarmaya çalışıyoruz. Edebî türlere göre yaptığımız tasnifte ağırlıklı olarak şiir türünün yer tuttuğunu gördük. *Hayat Mecmuasının* 4, 5 ve 6. cildinde 163 tane şiirin yer aldığını tespit ettik. Bu şiirlerin şairlere göre dağılımında yirmi üç şiirle en fazla şiiri yayımlanmış şairin Necip Fazıl (KISAKÜREK) olduğunu görüyoruz. Necip Fazıl'ın ardından yirmi şiirle Sabri Esad (SİYAVUŞGİL), on yedişer şiirle Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL) ve Şükûfe Nihal (BAŞAR)'ın geldiklerini görüyoruz.

Hayat Mecmuasında yayımlanan şiirler genellikle hece ölçüsüyle yazılmıştır. Bu şiirler çoklukla hecenin on dördü kalıbıyla yazılmıştır. On dördü kalıptan sonra en fazla tercih edilen kalıp on birli ve yedili kalıp olmuştur. Aruz ölçüsüyle de şiir yazılmıştır. Bunların sayısı incelediğimiz sayılarda oldukça azdır. Mecmua şairlerinden bazıları serbest ölçüyle de şiirler yazmıştır.

Hayat Mecmuasının geniş yazar kadrosunda deneyimli ve meşhur yazarların yanında genç yazar ve şairlere de yer verilmiştir. Genç yazarlara bu imkânın tanınmış olması edebiyatımız için önemli bir gelişmedir. Necip Fazıl, Ahmet Hamdi, Necmettin Halil gibi sonradan ün kazana pek çok yazarın gençlik eserlerine bu dergide yer verilmiş olması *Hayat Mecmuasının* yapısını bizlere göstermesi açısından önemlidir. Bu genç yazarların yanında, Faruk Nafiz, Mustafa Şekip, Köprülüzade Mehmet Fuat gibi usta yazarlar da genç yazarlarla beraber bu dergide mesai harcamışlardır.

Dergide edebî türler içerisinde en fazla yeri şiir tutmaktadır. Hikâye sayısı şiire göre azdır. Çeviri hikâyeler genellikle meşhur yazarlardan seçilmekle beraber, adı pek duyulmamış yazarlardan da hikâyelere yer verilmiştir. Maupassant, Alphonse Daudet, Çehov, Dostoyevski gibi tanınmış yazarların yanı sıra bunlara nazaran adları daha az duyulmuş Alexander Kiprof, Prusmar Marime, Sigrid Undeset gibi yazarlardan da hikâyeler çevrilmiştir. Dostoyevski'ye ait "Munisler" adındaki uzun bir hikâye tefrika şeklinde *Hayat Mecmuasının* 5.cildinde yayımlanmıştır.

Hayat Mecmuasında biyografi yazılarına da oldukça fazla yer verilmiştir. Türk edebiyatından, özellikle de çeşitli ülkelerden, alanlarında ün yapmış sanatçıların hayat hikâyeleri aktarılmıştır. Bunlardan bazılarının isimleri şöyledir: İngiliz kadın yazar Mary Shelley'nin hayatı tefrika biçiminde yayımlanmıştır. Bununla beraber Rus yazar Tolstoy, İspanyol ressam Murillo, Alman yazar Lessing, Fransız heykeltıraş Rodin, biyografileri aktarılmış şahsiyetlerden bazılarıdır.

Mecmuada Avrupa edebiyat tarihiyle ilgili yazılara da yer verilmiştir. Özellikle Seniha Sami (MORALI) ve Nahit Sırrı (ÖRİK)'in kaleminden çıkan yazılarda Fransız ve İngiliz edebiyatının tarihî seyri anlatılmıştır.

Bilindiği üzere *Hayat* Mecmuası sadece bir edebiyat dergisi değildir. Yeni kurulan Cumhuriyet'in istediği insan tipinin oluşturulmasında etkin rol oynayan bir kültür dergisidir. Bu kültür hazinesinin içerisinde sanat önemli bir konumdadır. Atatürk'ün söylediği şu söz aynı zamanda *Hayat* Mecmuasının da yayın ilkesini ortaya koymaktadır: “Bir millet sanattan ve sanatkârdan mahrumsa, tam bir hayata sahip olamaz.” Bu noktada *Hayat* Mecmuasında yer alan sanat yazılarına kısa bir göz attığımız vakit resimden heykele, mimarîden tiyatroya hatta sinemaya, müzikten minyatüre, çiniciliğe geniş bir yelpazede sanatın hemen hemen her alanıyla ilgili yazılara yer verildiğini görmekteyiz.

Vahid'in genel anlamıyla sanat, özel olarak heykelle ilgili yazıları göze çarpmaktadır. Bu yazılarda Vahid, okurlara batılı sanat anlayışını vermektedir Halil Bedi'(YÖNETKEN) ve Mahmut Ragıp (GAZİMİHAL) müzikle ilgili yazılarında batılı müzik anlayışlarını tanıtmakta ve bu anlayışların bizim okullarımızda nasıl okutulması gerektiğinin üzerinde durmaktadırlar. Hikmet Şevki, tiyatroyla ilgili yazılarında diğerlerinin yaptığı gibi batılı tiyatro geleneğini aktarmaya çalışmaktadır. Yine Hikmet Şevki imzalı “Ankara Postası” adlı yazı, ilk Türk filmi olan “Ankara Postası” nı tanıtmaya açısından önemlidir. Sanat yazılarında çoğunlukla batılı sanatlara yer verilmesine rağmen çinicilik, minyatür, tezyin gibi doğulu sanatlara az da olsa yer verilmiştir. İsmail Hakkı (ERDEM), çinicilik sanatının kökenini anlatırken, Nureddin İbrahim Türklerdeki çinicilik sanatının tarihini anlatmıştır. Hulusi Mehmet, Hindistan minyatür sanatıyla ilgili bir yazı kaleme almıştır.

Sosyal bilimlerle ilgili yazılarda felsefe yazıları çoğunluğu oluşturmaktadır. Bu da şaşırtıcı bir durum değildir. Zira her şeyiyle batıyı kendisine model alan,

yönetim biçimiyle, kurumlarıyla, alfabetisiyle batılı bir devlet anlayışını ülkemizde yerleştirmeye çalışan bir devletin, batılı standartları yakalaması, o dünyanın fikir anlayışını öğrenmesi batının felsefesini öğrenmekten geçmektedir. Bu noktada Mustafa Şekip (TUNÇ)'un, Bergson'un felsefesiyle ilgili kaleme aldığı yazıları görmekteyiz. Bu yazılarda Mustafa Şekip, Türk okuruna modern Avrupa felsefesini tanıtmak gayesindedir. Henry Bergson'dan yapılan çevirilerde de Claud Bernard'ın felsefesi tanıtılmaktadır. Mehmet Servet imzalı yazılarda da Ziya Gökalp'in felsefesi anlatılmaktadır.

Hayat Mecmuasında tarihle ilgili yazıların çoğunluğunu Türk tarihi oluşturmaktadır. Celâl Nuri (İLERİ) tarafından yazılan yazıda Osmanlı Devletinin tarihi yazılırken düşülen yanlışlıklara değinilmiştir. Bununla beraber 1. Dünya Savaşının çıkış sebepleri, Trablus'un İspanyollar tarafından işgali, Lehler ve Macarların tarih içerisindeki ilişkileri gibi konularla ilgili yazılar da kaleme alınmıştır.

Eğitimle ilgili yazılarda genellikle çocukların eğitiminde üzerinde durulması gereken noktalara temas edilmektedir. H.M. imzalı yazıda Latin harflerinin kabulüyle birlikte öğretmenlerin üzerine düşen vazifeler üzerinde durulmaktadır. Köprülüzade Mehmet Fuat, ülkemizdeki tıp fakültelerindeki eğitimin yetersizliği eleştirilirken yapılan eleştirilerin yapıcı yönde olmasının daha faydalı sonuçlar doğuracağını dile getirmektedir.

Kadri isimli yazarın bir yazısında, idealizm ve natüralizm düşüncelerinin eğitime olan etkilerinden söz etmektedir. Mehmet Emin (ERİŞİRGİL), Refik Ahmet ALTINAY) ve Mehmet Saffet tarafından kaleme alınan yazıların ortak noktasını liselerde Türk edebiyatı derslerinin nasıl okutulması gerektiği üzerinde durulmaktadır.

Yeni insan tipinin nasıl olması gerektiğini her fırsatta yineleyen *Hayat* Mecmuası, bu insan tipinin dış görünüşüne, kadınların kıyafetine de batılı bir yaklaşım getirmektedir. Bu doğrultuda imzasız kaleme alınan yazıda, Avrupa'daki kadın kıyafetlerinin tarihçesi fotoğraflarla anlatılmıştır.

Fen bilimlerinde de hep batılı yöntemler ve yeni buluşlardan söz edilmektedir. Dr. Rea tarafından yazılan yazıda, yeni bulunan verem aşısı hakkında

bilgiler verilmektedir. Dr. Avni Refik'in kaleme aldığı yazılarda, kimya bilimindeki yeni gelişmelerden söz edilmektedir.

Kazım Sevinç imzalı ilim-sanat yazıları zengin içeriğiyle göze çarpmaktadır. Bu yazılarda fen ve sanat hadiseleri fotoğraflar eşliğinde anlatılmaktadır. Mars'ta hayat olup olmadığından fotoğrafçılık sanatına, robotun icat edilmesinden Eski Yunan dönemine ait eserler gibi farklı konulara yer verilmektedir.

Kazım Sevinç, Mustafa Şekip (TUNÇ), Nahit Sırrı (ÖRİK) gibi yazarların kaleme aldığı kitap tanıtımıyla ilgili yazılarda yerli yazarların, çoğunlukla da yabancı yazarların yeni çıkan eserleri tanıtılmaktadır.

Hayat Mecmuasında, "Matbuat Arasında Bir Hafta" başlığıyla derginin son sayfalarında yer alan haber yazıları, güncel mevzularla alâkalı olup halkı bu konularda bilgilendirmeye yönelik haber yazılarıdır.

Mecmua, bu muhteva zenginliğini 1929 yılından itibaren yitirmeye başlamıştır. Daha çok tercüme yazıların yer aldığı bir dergi olmaya başlamıştır. 1929 yılının Aralık ayında son kez çıkmış, "yeni tertip" adıyla ayda bir çıkan şekliyle beş sayı çıktıktan sonra yayın hayatından çekilmiştir.

Sonuç olarak toparlayacak olursak, *Hayat* Mecmuası, yüklendiği vazifeyi her alanda uygulamaya çalışmış bir dergi olarak yayın hayatında önemli bir yer edinmiştir. Yeni kurulan bir devletin ayakta kalabilmesi, halkın buna ayak uydurabilmesi için dergide yazan yazarların tümü yapılan inkılâpları, siyasî, kültürel, sosyal değişimi geniş halk kitlelerine ulaştırabilmek maksadıyla yazılar kaleme almışlardır.

KAYNAKÇA

- ALANGU, Tahir 1967, *Cumhuriyetten Sonra Hikâye ve Roman*, Dilmen Kitabevi
İstanbul
- Ankara Unesco Türkiye Millî Komisyonu 1987, *Cumhuriyet Dönemi Eğitimcileri*.
- AYVAZ, Rukiye 2001, *Hayat Mecmuasındaki Edebî Metinlerin Latinizesi*, (Yüksek Lisans Tezi), Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi
- BİNGÖL, Dr. Necdet 1944, *Yakup Kadri'nin Beş Romanında Fransız Realist ve Natüralistlerinin Tesirleri*.
- BİRİNCİ, Necat 1993, *Faruk Nafiz*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul.
- Dr. BOSTANCI, Kahraman 2002, 'Yıldızların Mahfili: Hayat Mecmuası ve Dizini', *Müteferrika*, s. 119 – 120.
- BOYRAZ, Salih 2005, *Hayat Mecmuası Etrafında Edebî Faaliyetler*, (Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi.
- BÜLENOĞLU, A. Arif 1968, *Necip Fazıl Kısakürek Şiiri Sanatı Aksiyonu*, İst. <http://www.cografyam.net/index.php?showtopic=1413>
- ÇANKAYA, Mücellidoğlu Ali, *Yeni Mülkiye Tarihi Ve Mülkiyeliler (1909-1923)*, C.4, Mars Matbaası
- DALGA, Nebahat 2002, *Hayat Mecmuasındaki Edebî Makalelerin İncelenmesi (1926-1927)*, İstanbul.
- DEMİR, Musa 2005, *Hayat Mecmuası Etrafında Gelişen Sanat Faaliyetleri*, (Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi
- DURMUŞ, Banu 2006, *Hayat Mecmuası Etrafındaki Fikrî Faaliyetler (1927)*, (Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi
- GÖKMAN, Muzaffer 1978, *Ahmet Refik Altınay*, Türkiye İş Bankası Yayınları.
- GÜNEŞ, Mehmet 2004, *Hayat Mecmuasındaki Edebî Muhteva (Şiir ve Hikâye, 1926- 1929)*, İstanbul: Marmara Üniversitesi
- GÜNEŞ, Mehmet, "Cumhuriyet İdeolojisinin İki Önemli Dergisi: *Hayat*", *Cumhuriyet Dönemine Genç Bakışlar*, İstanbul 2008.
- NECATİGİL, Behçet 1979, *Edebiyatımızda Eserler Sözlüğü*, 2. Bas.

- ÖZPAY, Ahmet 1998, '*Hayat Mecmuasındaki Sanat, Edebiyat ve Fikir Yazılarının Sınıflandırılması ve Değerlendirilmesi*', (Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi
- İŞİK, İhsan 2004, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, Elvan Yayınları.
http://www.kenthaber.com/istanbul/Uskudar/IzBirakan/faik_sabri_duran.aspx
<http://www.kimkimdir.gen.tr/kimkimdir.php?id=2717>
- KURDAKUL, Şükran 1999 (1971), *Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Matbaacılık, İstanbul.
- PARLAK, Mustafa 1984, '1926- 1930 Yılları Arasında neşredilen Hayat Mecmuası'nın Hars ve Edebiyat Tarihimizdeki Yer', *Milli Kültür*, nr. 42, s. 28
- SÖZER, Vural 1964, *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi*, İstanbul, Han Gazetesi ve Matbaası.
- TANSEL, Fevziye Abdullah 1968, Prof. Dr. Fuad Köprülü'nün Yazıları İçin Basılmış Biyograflar', *Türk Yurdu*, Haziran.
- Taznimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, Yapı Kredi Yayınları, 2003, İstanbul.
- TARANCI, Cahit Sıtkı 1940, *Peyami Safa, Hayatı ve Eserleri*.
- UÇMAN, Abdullah 1998, 'Hayat Mecmuası Üzerine', *Tarih ve Toplum*, nr.170
- ÜLKEN; Hilmi Ziya 1979, *Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi*, Ülken Yayınları, İstanbul
- ÜLKÜTAŞIR, M. Şakir 1952, 'Hüseyin Kâzım Kadri', *Türk Dili Dergisi*, Şubat.
- ÜNAL, Tahsin 1978, *Türk Siyasî Tarihi 1700- 1958*, Emel Yayınları, Ankara.
http://tr.wikipedia.org/wiki/H%C3%BCseyin_Avni_Ba%C5%9Fman
- YÜCEBAŞ, Hilmi 1959, *Bütün Cepheleriyle Aka Gündüz*, İstanbul.

II. BÖLÜM

II.1. YAZAR ADLARINA GÖRE FİHRİST

A

A. Aziz

İzmir Asarîatika Müzesi [**Sanat Tarihi**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 9– 12

A. Aziz

İzmir Asarîatika Müzesi [**Arkeoloji**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 9– 12

Prof. Dr. A.A. Friedlander(Çev. Orhan Nuri)

Medeniyet Nedir? Kültür Nedir? [**Kültür**] Yeni tertip nr. 4, Nisan 1930, s.90–91

A. Emrullah

Beynelmîlel Tediyat Bankası [**Ekonomi**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.6–7

A. Emrullah

Fransa Millî İktisat Meclisi [**Ekonomi**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.11

A. Emrullah

Fransa Bankası [**Ekonomi**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.4–5

A. Emrullah

Büyük Catherine [**Tarih**] C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.4–5

Nakleden: A. Gaffar

Şeytanın Merhameti [**Hikâye**] C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel1929, s.26–29

A. H.

Bugünkü Edebiyatımız Hakkında Birkaç Düşünce [**Tenkit**] C. 5, nr. 108, 20

Kanun-ı Evvel 1928, s. 14

A.H.

Verem Olmuş ve Yobaz Bir Devlet [**Gezi**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.31–42

A.H.

Bey Efendiler [**Hikâye**] Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.40–50

A. H.

Bir Şairin 2000. Yıl Dönümü– Virgil– [**Anma Törenleri**] Yeni tertip nr.5, Mayıs

1930, s.26–31

A. H.

Hint Çıbanı Deşildi [**Siyaset**] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.11–14

A. S.

Mühim ve İktisadî Şimendifer Hattı [**Ekonomi**]C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.14– 15

A. Hikmet(MÜFTÜOĞLU)

Memleketimizce Meçhul İki Türk Şairesi(Nâdire– Nâtüvân) [**Biyografi**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.7– 8

A.M.

Ankara’da Beşinci Resim Sergisi [**Resim**] C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.9–12

Abdullah Cevdet

İhtiyar Şairde Gençlik [**Şiir**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 15

Abdullah Cevdet

Pınarın Kaderi [**Şiir**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 8

Dr. Abdullah Cevdet

Şairin Vasiyetnamesi [**Şiir**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 8

Dr. Abdullah Cevdet

Yükseğe Düşmek [**Şiir**] C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 16

Nakli: Dr. Abdullah Cevdet

Cihanın Vaziyet–i İktisadiyesi [**Ekonomi**]C.4, nr.102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s.5– 6

Dr. Abdullah Cevdet

Kıt’a [**Şiir**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 19

Dr. Abdullah Cevdet

Ömer Hayyam [**Biyografi**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.7–15

A[dam] Mickiewiz (Çev. Rıdvan Nafiz)

Ecnebi Edebiyatından Tercümeler – Kırım Soneleri– [**Mensur Şiir**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 14

Adam Mickiewicz (Çev. Rıdvan Nafiz)

Harem Mezarlığı [**Mensur Şiir**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 4

Adam Mickiewicz (Çev. Rıdvan Nafiz)

Halk Türküleri [**Mensur Şiir**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 4– 5

A[dam] Mickiewicz (Çev. Rıdvan Nafiz)

Gençliğe Kaside – Leh Edebiyatından– [**Hitabet**] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 6

Adrien Hill

Hayalî bir tayyare hücumu [**Resim**] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 10

Adrien Hill

Hayalî tayyare hücumundan sonra [**Resim**] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s.10

Adrien Hill

Müstakbel bir harpte İngiliz Bankası [**Resim**] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 11

Adrien Hill

Yıkılmış Köprü [**Resim**] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 11

Ağaoğlu Ahmet

Mahmut Esat Beyefendiye [**Mektup**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.77–78

Ahmet Cevad

Fonetik İmlâya Tevcih Edilen İtirazlar [**Dil**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.3– 4

Ahmed Cevad

Niçin “ Q” yu Almadınız? [**Dil**] C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 2– 3

Ahmet Halil

Halk Bilgisi [**Yayın Hayatı**] C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.19–20

Ahmet Halil

Halk Bilgisi [**Halkbilim**] C. 4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.7–8

Ahmet Halil

Halk Bilgisi [**Halkbilim**] C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928,s. 8

Ahmet Halil

Halk Bilgisi [**Halkbilim**] C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928,s.16–17

Ahmet Halil

Ankara’daki Müesseseleri Ziyaret –Etnografya Müzesi– [**Kültür**] C.5, nr. 108, 20

Kanun-ı Evvel 1928, s. 9– 14

Ahmet Hamdi (TANPINAR)

Günlerimiz [**Şiir**] C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.6

Ahmet Haşim

Necati’nin Ölümü [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.19

Ahmet Refik (ALTINAY)

Tarih ve Müverrihler –Latin Müverrihler: Tasit– [**Tarih**] C.4, nr.81,14 Haziran 1928,s.6–8

Ahmet Refik (ALTINAY)

Alman Darülfünunlarının Millî Vazifesi [**Eğitim**] C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 4– 5

Ahmet Talat(ONAY)

Aşık Dertli– Ziyaettin Fahri Bey [**Polemik**] C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel1928, s. 19– 20

Ahmet Tevfik

Zavallı Necati Bey [**Taziye**] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.2

Ahmet Tevfik

Arzın Tarihinde İklimler Niçin Değişmiştir? [**Coğrafya**]C. 5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 4– 5

Ahmet Tevfik

Batmış Bir Kıta – Atlantit– [**Coğrafya**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 5– 6

Aka Gündüz

Gazi'nin Gizli Ordusu [**Hikâye**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.7

Aka Gündüz

Sus [**Hikâye**] C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.3–4

Aka Gündüz

Giritli Cafer [**Hikâye**] C.6, nr.139, 15 Eylül 1929, s.9–10

Aka Gündüz

Aslan Aga [**Hikâye**] C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.3–4

Aka Gündüz

Ayşe Kız × Fatma Kız= Saadet [**Hikâye**] C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel1929, s.16–17

Aka Gündüz

Eski Kılıç [**Hikâye**] C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel1929, s.24–26

Aka Gündüz

Bir Roman Komprimesi [**Hikâye**] C. 6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.13–14

Aka Gündüz

Yapma Çiçekler [**Mektup**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.15–16

Âkil

Maruf Bir Fransız Münakkidi Paul Souday [**İnceleme**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.4–5

Âkil Emrullah

Dünya Ticareti Bahriyesi [**Ekonomi**] C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.10–11

Âkil Emrullah

Amerika'da Yeni Büyük Trustler [**Ekonomi**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.18–19

Âkil Emrullah

Bir Devlet Bankası [**Ekonomi**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.58–60

Alâeddin Bekir

Alman Mimarisinden Alınacak Dersler [**Mimarî**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 9– 12

Alâeddin Bekir

Otomobil Biniciliğinde İnkılâp [**Teknoloji**] C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.9–11

Alexander Kiprof (Çev. Ali Haydar)

Kahraman [**Hikâye**] C. 4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.17–18

A[lexander] Kiprof(Çev. A. Gaffar)

Garip Bir Macera [**Hikâye**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 13– 15

Alexander Kiprof (Çev. Ali Haydar)

Korku [**Hikâye**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 15– 16

Alexander Kiprof (Çev. Ali Haydar)

Pusu [**Hikâye**] C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel1928, s. 15– 16

Alexander Kiprof (Çev. Ali Haydar)

Kadının Yaradışı [**Hikâye**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.18– 19

Alfred de Musset(Çev. Kâmran Şerif (SARU))

Fantaziya'dan Bir Sahne [**Tiyatro**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.14–15

Ali Canip (YÖNTEM)

Şair ve Tabip Şaban Efendi [**Biyografi**] C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.2–3

Ali Canip (YÖNTEM)

11. Asra Dair Bir Vesika [**Türk Edebiyatı Tarihi**] C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.2–3

Ali Canip (YÖNTEM)

Türkçede Zevk İnkılâbı [**Dil**] C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 2– 3

Ali Canip (YÖNTEM)

Türkçeye Dair–1– [**Dil**] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 5– 6

Ali Canip (YÖNTEM)

Yeni Edebiyat İçinde Eski Estetik Zihniyet [**Tenkit**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s.2–3

Ali Canip(YÖNTEM)

Servet-i Fünûn'un Rolü [**Tenkit**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 2–3

Ali Canip(YÖNTEM)

Atâi'nin Tuyuğları [**Türk Edebiyatı Tarihi**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.2– 3

Ali Canip(YÖNTEM)

Divan Edebiyatında Mahallî ve Millî Cephe [**Türk Edebiyatı Tarihi**] C. 5, y. 125, 18 Nisan 1929, s.2

Ali Canip (YÖNTEM)

Şarkın Ufukları [**Şiir**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 19

Ali Canip (YÖNTEM)

İntikam Şiiri [**Şiir**] C.4, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel1928, s. 18

Ali Canip(Yöntem)

Divan Edebiyatının Farikasına Dair [**Polemik**] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.5

Ali Canip (YÖNTEM)

Son Neslin Şiirinde Güzel Türkçenin Kuvveti [**Tenkit**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 3– 4

Ali Canip (YÖNTEM)

Muvaffak Fakat Korkunç Bir Eser [**Tenkit**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 1

Ali Canip (YÖNTEM)

Ahmet Haşim ve Eseri– Gurabahane–i Laklakan–münasebetiyle [**Tenkit**] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 2– 3

Ali Canip (YÖNTEM)

Neyzen ve Şiirleri [**Tenkit**] C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s.2

Ali Canip (YÖNTEM)

Fıtnat Hanım [**Biyografi**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.6– 7

Ali Canip (YÖNTEM)

Ömer Seyfettin İçin [**İnceleme**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 2– 4

Ali Canip (YÖNTEM)

Türkiyat Enstitüsü'nün Son Neşriyatı [**Yayın Hayatı**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 3– 4

Ali Canip(YÖNTEM)

Edebiyatımız ve Musikimiz [**Müzik**] C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 2

Ali Canip(YÖNTEM)

Sanatın Kuvveti [**Sanat**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s.2–3

Ali Canip(YÖNTEM)

Graphomanie [**Psikoloji**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 4–5

Ali Canip (YÖNTEM)

Bibliomanie [**Psikoloji**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 1

Ali Canip(YÖNTEM)

Şehname'den Mütercim Parçalar [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.2– 3

Ali Canip (YÖNTEM)

Haşim'in “ Bize Göre” si [**Kitap Tanıtımı**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 2– 3

Ali Fahri

Anadolu Yeni Bir İnkıraz Devresinin Başlangıcında mı Bulunuyor? [**Coğrafya**] C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.14–16

Ali Haydar

Necati İçin [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.2

Ali Kamil

Tanzimattan Cumhuriyete [**Sosyal Mesele**] Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.19–28

Ali Rauf

Sefiller [**Şiir**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 7

Alphonse Daudet (Çev. Reşat Nuri)

Altın Beyinli Adamın Masalı [**Hikâye**]C.5, nr.109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s.19-20

Andersen

Kalp üzerinde darağacına asılan iki aşk mahkûmu [**El işi**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 10

Andersen

Sevgi [**El işi**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

Andersen

Kâğıttan leylek ve yuvası [**El işi**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

Andersen

İp üzerinde dans [**El işi**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

Andersen

Kâğıttan dantelâ [**El işi**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

Andersen

Kâğıttan dantelâ [**El işi**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

Andersen

Canbazlar [**El işi**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

Andersen

Kâğıttan peri masalı [**El işi**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [**Biyografi**] C. 4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.16–17

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [**Biyografi**] C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.17–18

Andre Maorious (Çev.Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı–6– [**Biyografi**] C.4, nr.81, 14 Haziran 1928, s.18–20

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı 7 [**Biyografi**] C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.16–17

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [**Biyografi**] C.4, nr.83, 28 Haziran 1928, s.23–24

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [**Biyografi**] C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.18–19

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [**Biyografi**] C.4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.18–19

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [Biyografi] C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.15

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [Biyografi] C.4, nr. 87, 26 Temmuz 1928, s.16–17

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [Biyografi] C.4, nr. 89, 9Ağustos 1928, s.16–17

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [Biyografi] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.17– 18

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Şelli'nin Hayatı–15– [Biyografi] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.19– 20

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Şelli'nin Hayatı–16– [Biyografi] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 17– 18

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'in Hayatı–17– [Biyografi] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928,
s. 17– 18

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı –18– [Biyografi] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s.
17– 18

Andre Maorious(Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı– [Biyografi] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s.
16– 17

Andre Maurois (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [Biyografi] C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel1928, s.
18– 19

Andre Maurois(Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [Biyografi] C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel1928, s.
17– 18

Andre Maurois(Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [Biyografi] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s.
18–19

Andre Maurois (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [**Biyografi**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 16– 19

Andre Maurois (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı [**Biyografi**] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 17– 18

Arnold Benet(Çev. İhsan)

Edebiyat ve Hayat [**Deneme**] C.4, nr.81, 14 Haziran 1928, s.2–3

Avni

Ne Demeli? [**Polemik**] C.4,nr.84, 5 Temmuz 1928, s.1–2

Avni

Yeni Harfler Hakkında [**Dil**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.2– 3

Avni

Yeni İmlâmıza Tealluk Eden Birkaç Mesele [**Dil**]C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 3– 4

Dr. Avni Refik (BERKMAN)

Kimyevî Gaz Muharebesi [**Kimya**] C.4,nr.83,28 Haziran 1928,s.19

Dr. Avni Refik (BERKMAN)

Kimyevî Gaz Muharebesi [**Kimya**] C. 4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.14–15

Dr. Avni Refik (BERKMAN)

Gay Lussac [**Biyografi**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 19–20

Dr. Avni Refik (BERKMAN)

Güneş Şua 'atının Sıhhatimize Te 'siri [**Tıp**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.13– 15

Dr. Avni Refik (BERKMAN)

Hamburg'da Tabii İlimler ve Tıp Kongresi [**Tıp**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 3

Dr. Avni Refik (BERKMAN)

Kimyanın Yeni Hedefleri [**Kimya**] C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel1928, s. 6– 8

Dr. Avni Refik (BERKMAN)

Zehirler Üzerinde Yapılan Son Tetkikler [**Kimya**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 5– 6

Avram Galanti (BODRUMLU)

Ahrıryan Kelimesinin Menşei [**Dil**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.2

Ayin

Elinos Kelimesinin Aslı [**Dil**] C. 4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.19– 20

B

B.Avni

Necati ve Abidesi [**Taziye**] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.2–3

Bedriye Mustafa

Büyük Kadınlardan Ellenkey'in Hayatı ve Fikirleri [**Biyografi**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 17– 18

Behçet Kemal(ÇAĞLAR)

Ben [**Şiir**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 18

Behçet Kemal (ÇAĞLAR)

Yollar [**Şiir**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 3

Behçet Kemal (ÇAĞLAR)

Ah Bu Issız Gecede [**Şiir**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.10

Bedrettin

George Sand'la Dokuz Sene [**Biyografi**] C.4, 86, 19 Temmuz 1928, s.7–8

Bellini

Elinde Çocuk Tutan Kadın [**Resim**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10

Blasco Ibanez (Çev. Sungur Tekin)

Duvar [**Hikâye**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.22–23

C

C. N.

Eski İlim [**Tenkit**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.50–53

C. N.

Pekin’de Keşfedilen – Maymun–İnsan [**Antropoloji**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.46–49

C.N.

Milliyet Devri [**Siyaset**] Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.56–65

C. H. Mismar

Şark Durgunluğu [**Dil**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.66–75

Calnann Levy(nakleden. Mehmet Emin)

Peygamberler ve Yeni Ruh [**Çalışma Hayatı**] Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.29

Camile Jacquart

Türkiye’de İstatistik Teşkilatı [**İstatistik**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 15–17

Celâl Bey

Renkli kâğıtlardan yapılmış tezyinî resim [**Resim**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.12

Celâl Esat (ARSEVEN)

Şehircilik: Meydanlar Nasıl Olmalıdır? [**Şehircilik**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.16–17

Celâl Esat (ARSEVEN)

Ankara Nasıl Bir Şehir Olacak? [**Şehircilik**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.9–10

Celâl Nuri (İLERİ)

Osmanlı Devrinin Tarihi [**Tarih**] Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.4–15

Celâl Nuri (İLERİ)

Fatih ve Namık Kemal [**Tarih**] Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.15–18

Celâl Nuri (İLERİ)

Eskiler Alıyorum [**Tenkit**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.1–9

Celâl Nuri (İLERİ)

Yavuz ve Namık Kemal [**Tarih**] Yeni tertip nr. 3, Mart 1930, s.1–9

Celâl Nuri (İLERİ)

Harabat [**Türk Edebiyatı**] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.33–44

Celâl Nuri (İLERİ)

Millî Tenkit [**Edebiyat Teorisi**] Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.31–39

Celâl Nuri (İLERİ)

Şinasi ve Ahmet Rasim [**Kitap Tanıtımı**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.1–6

Celâl Sahir (EROZAN)

Gönülle Baş Başa [**Şiir**] C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.4

Celâl Sahir(EROZAN)

Beşinci Ankara Resim Sergisi [**Resim**] C.4, nr.80, 7 Haziran 1928, s.13–14

Celâl Sahir (EROZAN)

Aşka [**Şiir**] C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.3

Celâl Sahir (EROZAN)

Günün Gecesinden Düşünceler [**Şiir**] C.4, nr.83, 28 Haziran 1928,s.6

Celâl Sahir (EROZAN)

Rüzgârla Baş başa [**Şiir**] C.4,nr.84, 5 Temmuz 1928, s.3

Celâl Sahir (EROZAN)

Aldatmayınız Beni [**Şiir**] C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.5

Celâl Sahir (EROZAN)

Zenci Kız İle Baş Başa [**Şiir**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 3

Celâl Sahir (EROZAN)

Onunla Baş Başa [**Şiir**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.13

Celâl Sahir (EROZAN)

Altıncı Resim Sergisi [**Resim**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.11–15

Celaletin Tevfik

Bir Gün ki [**Şiir**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.6

Cemal Hüsnü Bey

Mühim Bir Nutuk [**Hitabet**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.2–3

Cemal Hüsnü Bey

Mühim Bir Nutuk [**Hitabet**] C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel1929, s.3–4

Cemal Hüsnü Bey

Maarif Siyasetimiz [**Siyaset**] C.6, nr.19, 15 Eylül 1929, s.1–3

Cevat

- Zavallı Necati Bey [**Taziye**] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.3–4
Cevat
- Yolcu Duygu ve Görüşü İle [**Gezi**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.11
Cevat
- Yolcu Duygu ve Görüşleri [**Gezi**] C.6, nr. 143, 15 Teşrin-i Sâni 1929, s.7–8
Cevat
- Hanım Elinin Kudreti [**Kadın Meselesi**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.2
Cevat
- Öpülecek El [**Kadın Meselesi**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.3
Cevat Memduh (ALTAR)
- Alman Mektep Musikisi ve Pestalozzi [**Müzik**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.5–6
Dr. Cevat Refik
- Verem Mücadelesinde Preventorium ve Açık Hava Mektepleri [**Tıp**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s.9–14
Cevdet Kudret (SOLOK)
- Omuzda Giden Adam [**Şiir**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.9
Coelko Netto (Çev. Nurullah Ata)
- İhtiyarlar [**Hikâye**] C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.16–20
Coelko Netto (Çev. Nurullah Ata)
- İhtiyarlar [**Hikâye**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.20–24
Coelko Netto(Çev. Nurullah Ata)
- İhtiyarlar [**Hikâye**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.16–20
Coelko Netto(Çev. Nurullah Ata)
- İhtiyarlar [**Hikâye**] C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel 1929, s.20–21
Corot(Koro)
- Kır Manzarası [**Resim**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 12

Çallı İbrahim

Balıkçılar [**Resim**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.13

Çehov

İsimsiz Hikâye [**Hikâye**] C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.18–19

Çehov (Çev. A. Gaffar)

Uyuyabilmek [**Hikâye**] C. 4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.16–17

D**Dante (Çev. Yusuf Kenan)**

Dördüncü Kaside [**Şiir**] C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.19–20

Dante (Çev. Yusuf Kenan)

Cehennemden Beşinci Kaside [**Şiir**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s.17– 18

Daumier

Müdafaa vekilinin karikatürü [**Karikatür**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 17

Daumier

İşrete davetiye [**Karikatür**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 18

Da Vinci

Le Belle Ferronniere'nin hakikisi [**Resim**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 11

Devi Farjday (Çev. Ahmet Tefrik)

Atom ve Işının Mahiyeti [**Kimya**] C.4, nr. 81, 14 Haziran 1928, s.9–12

Delacroix

Faust Mefistofeles'le beraber [**Resim**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

Dossana

Madonna ve Çocuk [**Resim**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9

Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)

Munisler [**Hikâye**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s.19

Dostoyevski (Çev: Ahmet Ragıp)

Munisler [**Hikâye**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 19

Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)

Munisler [**Hikâye**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.19

Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)

- Munisler [**Hikâye**] C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s. 18–19
Dostoyevski(Çev. Ahmet Ragıp)
- Munisler [**Hikâye**] C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.15
Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)
- Munisler [**Hikâye**] C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s. 19
Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)
- Munisler [**Hikâye**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.23–24
Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)
- Munisler [**Hikâye**] C. 6, nr. 138 1 Eylül 1929, s.21–23
Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)
- Munisler [**Hikâye**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.21–22
Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)
- Munisler [**Hikâye**] C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel1929, s.22–23
Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)
- Munisler [**Hikâye**] C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel1929, s.30–32

E

Efzâyîş Suat

- Kadın ve Edebiyat [**Kadın Meselesi**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 5– 6
Emil Borel (Çev. Mustafa Şekip)
- İhtimalilik ve Yakın [**İstatistik**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 4
Emil Ludvig (Çev. Kazım Sevinç)
- 1928’de Beşeriyetteki Terakki [**Haber**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s.
 6– 8
- Emil Ludvig (Çev. Kazım Sevinç)**
- Avrupa Müttehit Hükûmetleri Ne Demektir? [**Siyaset**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı
 Evvel 1929, s.3–4
- Enis Behiç (KORYÜREK)**
- O Kıskanç Kadın [**Şiir**] C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.4

Enis Behiç (KORYÜREK)

Yanık Efe [Şiir] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 5

Enis Behiç(KORYÜREK)

Kuşadası'ndan Mektup [Şiir] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 17

Enis Behiç (KORYÜREK)

Yeni Yıl [Şiir] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 13

Enis Behiç(KORYÜREK)

Bir Cenaze Alayı [Şiir] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.4

Enis Behiç(KORYÜREK)

Ey Aşk! [Şiir] C.6, nr. 143, 15 Teşrin-i Sâni 1929, s.

Enis Behiç (KORYÜREK)

Ey Aşk! [Şiir] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.2

Ernest Lavisse (Nakleden:Ahmet Refik)

Alman Darülfünunlarının Milli Vazifesi-2- [Eğitim] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.9-10

Ernest Legouve(Çev. Reşat Nuri)

Bestekâr Guno ve Kör [Hikâye] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 7

Ernest Renan (Çev. Kâmran Şerif (SARU))

Gençlik ve Hayat [Hitabet] C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.13-14

F

F. Celaleddin

Altın Esası [Ekonomi] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.13- 14

F. Fluetre(Çev. Ziyaettin Fahri)

Romantizm – Başlangıcı ve Esası- [Sanat] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

F. N.

Renksiz İstirap [Kitap Tanıtımı] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 14

Faik Sabri (DURAN)

Büyük Limanlarda Asrî Vasıtalar [Teknoloji] C. 4, nr.80, 7 Haziran 1928, s.9-12

Faik Sabri (DURAN)

Telsizler Serisine Yeni Bir İlave: Telsiz Sinema [Teknoloji] C.4, nr. 84, 5
Temmuz 1928, s.9–12

Faik Sabri (DURAN)

Deniz Altındaki Harikalar [Biyoloji] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 9– 12

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Erzurum'a Dair Bir İki Satır [Şehircilik] C.4, nr.86, 19 Temmuz 1928, s.9

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Anadolu'da Tarla, Kasaba ve Köylü [Gezi] C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.9–11

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Suyun Üstünde Mısralar [Şiir] C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.2

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Onlar [Şiir] C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.4

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Kumun Üstüne Mısralar [Şiir] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.8

Faruk Nafiz(ÇAMLİBEL)

Kadın [Şiir] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.3

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Onu Bir Gün Görmedim [Şiir] C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 3

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Yazımı Okuyanlara [Şiir] C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel1928, s. 2

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Bir Kadın Ayrıldı [Şiir] C.4, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel1928, s. 4

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Haydi, Be Sen De! [Şiir] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 3

Faruk Nafiz(ÇAMLİBEL)

Ferhat [Şiir] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 3

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Ruh [Şiir] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 7

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Hatıra [Şiir] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 13

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Yıldız Dağı [Şiir] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 6

Faruk Nafiz(ÇAMLIBEL)

Hortlak [Şiir] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 14

Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)

Kar ve Karanlık [Şiir] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 4

Faruk Nafiz(ÇAMLIBEL)

Efemin Ölümü [Şiir] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.13

Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)

Kolsuz [Şiir] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 2

Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)

Ölüler [Şiir] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 5

Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)

İnme [Şiir] C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 8

Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)

Kör Kuyu [Şiir] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.23

Fazıl Ahmet (AYKAÇ)

Nazariyat Madrabazlığı [Tenkit] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s. 5

Fazıl Ahmed(AYKAÇ)

Spor Ruhu [Spor] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.5– 6

Fehmiyan

Ali Rıza Beyein portresi [Resim] C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.9

Fehmiyan

Kış Tasviri [Resim] C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.10

Fenon

Matbuat Arasında Bir Hafta [Haber] C. 4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.20

Fenon

Matbuat Arasında Bir Hafta [Haber] C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.20

Fenon

Matbuat Arasında Bir Hafta [Haber] C.4,nr.81, 14 Haziran 1928,s.19–20

Fenon

Matbuat Arasında Bir Hafta [Haber] C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.20

Feyhaman

Atatürk'e ait bir heykelin resmi [**Resim**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.13

Feyzi

İngiltere ve Hindistan [**Siyaset**] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.15–18

Feyzi

İngiltere–Mısır [**Siyaset**] Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.1–20

Feyzi

Harpten Sonra [**Siyaset**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.40–46

Feyzi

Umumî Harbin Zuhûru Sebepleri [**Tarih**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.67–76

Forti

Umumî bir çeşmede Pompei'li gençlerin şakalaşmaları [**Resim**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 12

Forti

Pompei'de bir villada mesut bir hayat [**Resim**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 12

Françesko Petrarka

İkinci Müseddes [**Şiir**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 5

Frank H. Simonds

Çanakkale [**Tarih**] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.22–27

Friedrich Gundolf (Çev. Hasan Cemil)

Napoleon Bonaparte ve Göthe [**İnceleme**] Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.29–40

Fuat Ömer

Sahne [**Şiir**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.10

Fujita

Kontes Donuan'ın tablosu [**Resim**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.10

G

G. Flaubert(Çev. Şaziye Berrin (KURT))

Madame Bovary [**Roman**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 8

G. P. Stamatoff (Çev. Ali Haydar)

Küçük Tolstoist [**Hikâye**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 17–19

Gabriyel (Çev. Vahid)

Anadolu'da Atıkat Terkiki Maksadıyla Bir Cevelan [**Sanat Tarihi**] C.4,nr.82,21

Haziran 1928,s.9–14

Gabriyel (Çev. Vahid)

Anadolu'da Atıkat Terkiki Maksadıyla Bir Cevelan [**Arkeoloji**] C.4,nr.82,21

Haziran 1928,s.9–14

Gabriyel

Ankara'daki Resim ve Heykel Sergisi [**Sanat**] C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 7–8

Gabriel Danovinçiyev (Çev. M.Turhan)

Çanlar [**Hikâye**] C.4,nr.83,28 Haziran 1928,s.19–21

G. Ata

Gizli Akademiler [**Eğitim**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.6–7

Galip Ata

Alfabe Tarihi–1– [**Dil**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 6– 7

Galip Ata

Alfabe Tarihi – 2– [**Dil**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 7– 8

Galip Ata

Alfabe Tarihi – 3– [**Dil**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 7– 8

Dr. Galip Ata

Türk Hekimliğinde Tasavvuf [**Tıp**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s.17–18

G[alip] Ata

Yüz Kitap [**Edebiyat**] C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.6–7

G[alip] Ata

İlim ve Demokrasi [**Siyaset**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.6–7

Galip Ata

İlmî Felsefe Nerede Başladı? [**Felsefe**] C.6, nr.19, 15 Eylül 1929, s.5–7

Galip Ata

Güneş Yerine [**Tıp**] C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel1929, s.6–7

G. Ata

Kaplıca Tedavileri [**Tıp**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.1–2

Dr. Galip Ata

Toledo Akademisi [**Kültür Tarihi**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.8–ila 12

Gladys M. Black

Suda yüzen köpek [**Fotoğraf**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s.10

Gsell (Çev. Vahid)

Sanatta Hakikatperestlik [**Heykel**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 14– 16

Dr. Gustave Le Bon(Çev. Dr. Abdullah Cevdet)

Avrupa Neşriyatından İktibaslar– Cihanın Vaziyet–i Maliyesi [**Ekonomi**] C. 4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 5–7

Dr. Gustave Le Bon (Çev. Dr. Abdullah Cevdet)

Avrupa Neşriyatından İktibaslar– Cihanın Vaziyet–i Maliyesi [**Ekonomi**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 19

Dr. G[ustave] Le Bon(nakleden: Abdullah Cevdet)

Islahat–ı İdariyenin Psikolocyâi Müşkûlatı [**Siyaset**] C.5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 16–18

Gustave Le Bon(Çev. Seniha Sami (MORALI))

Cihan Anarşisi ve Düşüncelerde İhtilal [**Siyaset**] C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel1929, s.8–11

Dr. Gustav Lobon (Çev. Seniha Sami (MORALI))

İki Cihan Arasındaki Manzara ve Medeniyet Şekilleri [**Kültür**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.5– 6

Dr. G. Le Bon(nakleden: Abdullah Cevdet)

Islahat–ı İdariyenin Psikolocyâi Müşkûlatı [**Siyaset**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 16–18

Gündüz

Sesin ve Rengin [**Şiir**] C.6, nr.137, 15 Ağustos 1929, s.8

Gündüz

Son Gün Ümidi [**Şiir**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.21

Gündüz

Türbe [**Şiir**] C.6, nr. 143, 15 Teşrin-i Sâni 1929, s.10

H

H.

Copula – Mevcut olmak fiili– [**Dil**] Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s.66–69

H.

Arapça ve Farisîden Aldığımız Kelimeler Hakkında Tedkikat [**Dil**] Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s.82–90

H.

Tercüme Hakkında [**Edebiyat**] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.28–32

H.

İntihal [**Edebiyat**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.53–57

H.

Nansen [**Haber**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.50–53

H.B.

Cemal Reşit Beyin İkinci Paris Zaferi [**Haber**] C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.19–20

H.M.

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.24

H.M.

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C.4, nr. 87, 26 Temmuz 1928, s.20

H. M.

Bir Bilânço [**İnkılâp**] C. 4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s.1

H. M.

Değerli Bir Nutuk Dolayısıyla [**Kadın Meselesi**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 1

H.M.

Memleketi Tanımak [**Devlet İdaresi**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 1

H.M.

Bir Heyette Beklediklerimiz [**Dil**] C. 5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 1– 2

H.M.

Türk Kadınlığı [**Kadın Meselesi**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s.1

H.M.

Üçüncü Yaşımıza Girerken [**Yayın Hayatı**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s.1

H. M.

Kitap İhtiyacı [**Yayın Hayatı**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 1

H.M

Necati'nin Tercüme-i Hali [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.7

H.M

İki Bayram [**Bayram Kutlaması**] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.1

H. M.

Çocuk Haftası [**Bayram Kutlaması**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 1

H. M.

29 Teşrinievvel [**Bayram Kutlaması**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.1

H.M.

Âli İktisat Meclisi Raporları [**Ekonomi**] C. 4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 1

H.M.

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.20

H.M.

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 20

H.M.

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 20

H.M.

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel1928, s. 20

H. M.

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 20

H. M.

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel1928, s. 20

H. M.

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel1928, s. 20

H. M.

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 20

H. M.

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 20

H. M.

Anadolu'da Türk Irkı [**Tarih**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 5

H. M.

Muallimin Rolü [**Eğitim**] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s.1

H. M.

Millet Mektepleri [**Eğitim**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 1

H. M.

Avrupa'da Tahsil [**Eğitim**] C. 5,nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 1

H.M.

İstatistik Mefhumu [**İstatistik**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 1

H. M.

Haftanın Musahabesi – Nobel Mükâfatı – [**Kültür**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 1

H. M.

Kıymetli Bir Eser [**Kitap Tanıtımı**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 1

H.Ş.

Kübizm [**Tiyatro**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.16

Hakkı Şinasi Paşa (İstanbul Mebusu)

İstanbul Mebusu Hakkı Şinasi Paşa'nın Hitabeti [**Hitabet**] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.10–12

Hakkı Tarık (US)

Şive Endişesi [**Dil**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s. 1

Halide Nusret(ZORLUTUNA)

Şehirde Türk Kadını [**Şiir**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.8

Halide Nusret (ZORLUTUNA)

Son Dilek [**Şiir**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 4

Halide Nusret (ZORLUTUNA)

Çamlıca'da Bir Akşam [**Şiir**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 19

Halide Nusret(ZORLUTUNA)

Devrilen Çınar [**Şiir**] C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel1929, s.7

Halil Bedi ‘ (YÖNETKEN)

Alaturka Musikide Son Tezahürlerin Kıymeti [**Müzik**] C.4, nr.83, 28 Haziran 1928, s.16–17

Halil Bedi ‘(YÖNETKEN)

Musikide Devirler [Müzik] C.4, nr. 85,12 Temmuz 1928, s.15–17

Halil Bedi (YÖNETKEN)

Musikide Mektebler [Müzik] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s. 16– 18

Halil Bedi (YÖNETKEN)

Türk Kadını ve Garp Musikisi [Müzik] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 16– 17

Halil Bedi'(YÖNETKEN)

Musikide Şekiller [Müzik] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 14– 16

Halil Bedi'(YÖNETKEN)

Prag Radyosunda Türk Gecesi [Kültür] C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s.14– 15

Dr.Halil Fikret (KANAD)

Gençlik Terbiyesinde Ruhî Esaslar [Eğitim] C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.3–5

Dr. Halil Fikret (KANAD)

İçtimaî Ahlâk ve Terbiyemiz Hakkında [Sosyoloji] C.4, nr.83, 28 Haziran 1928,s.1

Dr. Halil Fikret (KANAD)

Felsefe Tarihi [Tenkit] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 18–19

Dr. Halil Fikret (KANAD)

Münevverler ve İçtimaî İnkılâbımız [İnkılâp] C.4, nr.90, 16 Ağustos 1928, s.2–3

Dr. Halil Fikret (KANAD)

Hakikî Feminizm [Kadın Meselesi] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.5– 6

Dr. Halil Fikret (KANAD)

Şehir İdareleri ve İçtimaî Terbiyemiz [Şehircilik] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i

Evvel1928, s. 1– 3

Dr. Halil Fikret (KANAD)

Şehir İdareleri ve İçtimaî Terbiyemiz [Eğitim] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.2

Halit Fahri (OZANSOY)

Akşam ve Biz [Şiir] C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.8

Halit Fahri (OZANSOY)

Eyüp Sirtında [Şiir] C.4, nr.82,21 Haziran 1928,s.6

Halit Fahri (OZANSOY)

Fahişenin Kitabesi [Şiir] C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.13

Halit Fahri (OZANSOY)

Delinin Şarkısı [Şiir] C.4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.5

Halit Fahri(OZANSOY)

Bir Akşam [Şiir] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s. 4

Halit Fahri (OZANSOY)

Bir Lahza [Şiir] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 6

Halit Fahri (OZANSOY)

Hamlacılar [Şiir] C. 4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 7

Halit Fahri (OZANSOY)

Yağmur Altında [Şiir] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 14

Halit Fahri (OZANSOY)

La Dame Kamelya [Tiyatro] C.4,nr.84, 5 Temmuz 1928, s.6–8

Halit Fahri (OZANSOY)

Temaşa Sanatının Bugünkü Vaziyeti ve Sinema Karşısındaki Zaafi [Tiyatro] C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel1929, s.18–19

Halit Fahri (OZANSOY)

Temaşa Sanatının Bugünkü Vaziyeti ve Sinema Karşısındaki Zaafi [Tiyatro] C.6, nr. 143, 15 Teşrin-i Sâni 1929, s.11–12

Dr. Halit Mazhar

Genç Kalınız [Kitap Tanıtımı] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.65–66

Dr. Halit Tekin

Umumî Hıfzıssıhha Kanunu Münasebetiyle Bizde Sıhhat İşleri [Sosyal Mesele]

Yeni tertip nr. 4, Nisan 1930, s.70–73

Hâmit Macit (SELEKLER)

Çay [Şiir] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 16

Hamit Sadi (SELEN)

Yeni Harfler ve Coğrafi İsimler [Dil] C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel1928, s. 5

Hamit Sadi (SELEN)

Coğrafi İsimler Hakkında Tetkikat [Dil] C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel1928, s. 8

Hamit Sadi (SELEN)

Tabiatın Tesiri [Psikoloji] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 8

Hamit Sadi (SELEN)

Karadeniz, Akdeniz, Kızıldeniz [**Coğrafya**] C.4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 14– 15

Harry Elmer Barnes

Ebedî Sulh Projesi [**Siyaset**] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.67–80

Hasan Ali (YÜCEL)

İmlâ Lügati Münasebetiyle [**Dil**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 8

Hasan Ali (YÜCEL)

Bugünün Büyük Meselelerinden– İmlâ lügati hakkında tetkikler– [**Dil**] C. 4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 2

Hasan ALİ (YÜCEL)

Aziz Necati'ye [**Şiir**] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.13

Hasan Ali (YÜCEL)

Ruşen Eşref – Damla Damla– [**Tenkit**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 13

Hasan Ali (YÜCEL)

Mütefekkir Bir Şair– Fikret'in Hayatımızdaki Tesiri– [**Tenkit**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.13

Hasan Ali (YÜCEL)

Orta Tedrisatta Edebiyat [**Eğitim**] C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.2

Hatemi Semih

Fikir Aristokrasisi [**Felsefe**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.24–26

Hatemi Senih Bey (SARP)

Felsefe Cemiyeti Tebliğleri [**Felsefe**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s.18– 19

Hayat

Mecmuamız [**Yayın Hayatı**] Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.1–4

Helvacıoğlu

Gazetecilik Buhranı [**İletişim**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.22–30

Henri Guelbeaux (Çev. Sabit Sami)

İstikbalin Tiyatrosu [**Tiyatro**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.8–10

Henri de Regnier(Çev. H. S.)

Ferit Bey [**Hatıra**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.32–35

Henry Bergson (Çev. Ziyaettin Fahri)

Claude Bernard'ın Felsefesi –1– [**Felsefe**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 5– 6

H. Bergson (Çev. Ziyaettin Fahri)

Claud Bernard'ın Felsefesi –2 [**Felsefe**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 17– 18

Her. Hans Schlissmann

Piyano çalan adam [**Resim**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 9

Her.Hans Schlissmann

Schubert'in resmi [**Resim**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

H(ikmet) Ş(evki)

Uyanan Köy [**Hikâye**] C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.12

Hikmet Şevki

İfade Kudreti, Hareket İfadesi [**Tiyatro**] C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.17–18

Hikmet Şevki

Dekor Lazım mı, Değil mi? [**Tiyatro**] C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.8

Hikmet Şevki

Fransa'da Tiyatro ve İcrası [**Tiyatro**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 16

Hikmet Şevki

Son Yıldız [**Tenkit**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 8

H(ikmet) Ş(evki)

Bugünkü İngiliz Tiyatrosu [**Tiyatro**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 19

Hikmet Şevki

Sanat ve Temaşa Bahisleri [**Tiyatro**] C. 4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 8

Hikmet Şevki

Son İtalyan Eserleri [**İtalyan Edebiyatı**]C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 8

Hikmet Şevki

Temaşada Heyecan [**Tiyatro**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 7

Hikmet Şevki

Canlı İstikbal [**Hikâye**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 6

Hikmet Şevki

İkinci Roller [**Tiyatro**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 16

Hikmet Şevki

Dinmiyen Volkan [**Hikâye**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929,s.17–18

Hikmet Şevki

Zenci Edebiyatı [**Edebiyat**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.17–18

Hikmet Şevki

Tenkit ve Şekilleri [**Edebiyat**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.11

Hikmet Şevki

Fransız Akademi Mükâfatı [**Fransız Edebiyatı**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.23–24

Hikmet Şevki

Reşat Nuri Beyin Romanları [**Tenkit**] C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.14–16

Hikmet Şevki

Türk Filmi: Ankara Postası [**Sinema**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.22–23

Hikmet Şevki

Klâsik ve Modern Eserler [**Tiyatro**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.11

Hikmet Şevki

Gönül Gibi [**Kitap Tanıtımı**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.15

Hikmet Şevki

Edebiyat Âleminde [**Kitap Tanıtımı**] C.6, nr.137, 15 Ağustos 1929, s.8–9

Hikmet Şevki

Çoban Şiirleri [**Kitap Tanıtımı**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.15–16

Hilde Susanne Dans

Yüzünde boncuklar olan adam [**Resim**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 12

Hilde Susanne Dans

Kayın ağacı [**Resim**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 12

Hilde Susanne Dans

Kendi portresi ve gölgesi [**Resim**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 12

Hilde Susanne Dans

Kendi portresi [**Resim**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 12

Hilde Susanne Dans

Çiçekler [**Resim**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 12

Hilmi Ömer

İngiliz Neşriyatı [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr.80, 7 Haziran 1928, s. 19–20

Hilmi Ömer

The China Year Book 1928– Çin Salnamesi– [**Kültür**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 19– 20

Hilmi Ömer

İsveç Milletinin İrkî Vasıfları [**Kitap Tanıtımı**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 19– 20

Hilmi Ömer

Diplomacy and Foreign Comts [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 20

Hoffmann(Çev. A.Hamdi)

Kremon Kemanı [**Hikâye**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.18–20

Hoffmann (Çev. Ahmet Hamdi)

Kremon Kemanı [**Hikâye**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.18–20 ve 23

Houdon

Mirabeau [**Heykel**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11

Houdon

Comtesse de Sabrom [**Heykel**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11

Houdon

Sophie Arnauld [**Heykel**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11

Houdon

Napolyon [**Heykel**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11

Houdon

Mirabeau [**Heykel**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 12

Houdon

Voltaire [**Heykel**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 15

Houdon

I. François [**Heykel**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 16

Hulusi Mehmet

Hindistan Minyatürleri [**Çinicilik**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.11–12

Hulusi Mehmet

Zehirli Gazlar [**Kimya**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.14–15

Hulusi Mehmet

- Adese Önünde Zuhal [**Astronomi**] C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.12–13
Hulusi Mehmet
 Yolly Arzı Nasıl Tarttı? [**Fizik**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.16–17
(Muallim) Hüseyin Kazım
 Harf İnkılâbımız ve İstenoğrafi İhtiyacı [**Dil**] Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s. 60–65
(Muallim) Hüseyin Kazım
 Nereye Gidiyoruz? [**Dil**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.54–57
(Muallim) Hüseyin Kazım
 Nankör Edebiyat [**Tenkit**] Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.66–69
(Muallim) Hüseyin Kazım
 Kalender Kasrında Himaye–i Etfal’in Yaşattığı Mesut Bir Yuva [**Sosyal Hayat**]
 Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.85–87
(Muallim) Hüseyin Kazım
 En Büyük Muallim [**Eğitim**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.6–7
(Muallim) Hüseyin Kazım
 Eski Bir Softa Tipi Münasebetiyle [**Din**] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.45–47

I

Isabelle Sandy(Çev. Yaşar Nabi)

Ölüm Bülbülü [**Hikâye**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 17– 18

İ

İ.Hakkı (ERDEM)

Zavallı Necati Bey [**Taziye**] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.3

İ.Hakkı (ERDEM)

Aziz Necati [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.9

İ. Hikmet (ERTAYLAN)

On Beşinci Ölüm Sebebi Münasebetiyle Tevfik Fikret [**Anma Törenleri**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.10–12

İbrahim Çallı

Tünel Resmi [**Resim**] C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.11

İbrahim Halil

Abdülhamid'e Wilhelm'i Nasıl Jurnal Etmişler? [**Tarih**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.61–66

İffet Halim (ORUZ) (ORUZ)

Tren Götürdü [**Şiir**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 17

İffet Halim (ORUZ) (ORUZ)

Terakki Yüzünden Asayişsizlik [**Sosyal Mesele**] C.4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 18

İffet Halim (ORUZ) (ORUZ)

Kin [**Şiir**] C.6, nr.19, 15 Eylül 1929, s.10

İffet Halim (ORUZ) (ORUZ)

Quetta Çarşısı [**Şiir**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.10

İffet Halim (ORUZ) (ORUZ)

Tutan Kamenin Mezarında [**Şiir**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.3

İhsan

Edebiyatın Hürmeti [**Edebiyat Teorisi**] C.4, nr.83, 28 Haziran 1928,s.2–3

İhsan

Okumanın Manası [**Deneme**] C.4,nr.84, 5 Temmuz 1928, s.2–5

İhsan

Bir Konferans [**Ekonomi**] C.4,nr. 87, 26 Temmuz 1928, s.6–8

İhsan

Cuma ve Pazar Tatili [**Sosyal Mesele**]C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.1–2

İlham Fragonar

Genç bir adam resmi [**Resim**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 9

İmzasız

Bir büst [**Heykel**] C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.11

İmzasız

Natürmort **[Resim]**C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.11

İmzasız

Bir büst **[Heykel]** C.4, nr.83,28 Haziran 1928,s.9

İmzasız

İlim Hareketleri **[Psikoloji]** C. 4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.20

İmzasız

Büyük Gazi'miz İstanbul'a Gitti **[Haber]** C. 4, nr.80, 7 Haziran 1928, s.1-3

İmzasız

Büyük vinçler **[Fotoğraf]** C. 4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.9

İmzasız

Rotterdam limanından bir köşe **[Fotoğraf]** C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.9

İmzasız

Büyük bir vinç **[Fotoğraf]** C.4, nr.80, 7 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Kömür transportörleri **[Fotoğraf]** C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Bir limanın kuşbakışı görünümü **[Plân]** C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Otomatik deşarjör **[Fotoğraf]** C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.11

İmzasız

Büyük vinçler **[Fotoğraf]** C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.11

İmzasız

Bir gemi fotoğrafı **[Fotoğraf]** C. 4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.12

İmzasız

Asılı kova **[Resim]** C.4, nr.81, 14 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Deney yapan bilim adamı **[Resim]** C.4, nr.81, 14Haziran 1928, s.11

İmzasız

Türk Felsefe Cemiyeti **[Felsefe]** C. 4,nr.81, 14 Haziran 1928, s.12

İmzasız

Yeni Kitaplar **[Kitap Tanıtımı]** C.4, nr.81, 14 Haziran 1928, s.20

İmzasız

Amasya'daki mektep müzikası **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.9

İmzasız

Amasya'da Aşağı Kale ve atik türbeler **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.9

İmzasız

Amasya'daki tımarhane binası **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.9

İmzasız

Turhal'ın umumî görünüşü **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Amasya'nın Taş handan görünüşü **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Amasya'da Bimarhane **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Sivas'ta Şifaîye Medresesi **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Tokat şehir meydanı **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Sivas'ta Gök medrese **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Niksar'da bir köprü **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.11

İmzasız

Yeşilirmak üzerinde değirmen **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.11

İmzasız

Sivas'ta medrese **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.11

İmzasız

Sivas'ta Gök medrese **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.11

İmzasız

Amasya'da türbe **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.11

İmzasız

Amasya'da bir cami **[Fotoğraf]** C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.11

İmzasız

Tokat'ta eski kale **[Fotoğraf]** C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.12

İmzasız

Sivas'ta Gök medresenin büyük kapısı **[Fotoğraf]** C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.12

İmzasız

Kayseri'de döner kümbet denilen türbe **[Fotoğraf]** C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.12

İmzasız

Sivas şehrinin tepeden görünüşü **[Fotoğraf]** C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.12

İmzasız

Kayseri'de kale suru **[Fotoğraf]** C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.12

İmzasız

Roma devrine ait bir sikke **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.9

İmzasız

Bir kazı yeri **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.9

İmzasız

Bir kazı yerinde bulunan eşya **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Taş lahit **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Taş lahitin parçaları **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Kazı yerindeki işçi **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.10

İmzasız

Fildişi ayna sapı **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.11

İmzasız

Süslü ve işlemeli ayna sapı **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.11

İmzasız

Kazı yeri **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.11

İmzasız

Altından yapılmış kılıç kabzaları **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.12

İmzasız

Tarihî bir kolye **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.12

İmzasız

Charles Baudelaire **[Resim]** C.4, nr.83, 28 Haziran 1928, s.22

İmzasız

Boncuklardan yapılmış bir elbise süsü **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.12

İmzasız

Kazıda bulunmuş muhafaza **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.12

İmzasız

Altın boncuklardan gerdanlık **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.13

İmzasız

Camdan yapılmış mühürler ve süs eşyaları **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.13

İmzasız

Tarihî yüzükler **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.13

İmzasız

Tarihî mühürler **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.13

İmzasız

Bir devekuşu **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.13

İmzasız

Altın, mermer kaplar **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.14

İmzasız

Mermer sütun başları **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.14

İmzasız

Savaşlarda atılan taşlar **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.14

İmzasız

Bir ören yeri **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.14

İmzasız

Bir ören yeri **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.15

İmzasız

Mermerden yapılmış taht benzeri bir eşya **[Fotoğraf]** C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.15

İmzasız

Düşes Efyork'un fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.9

İmzasız

Fotoğraf telsizi makinesi [**Fotoğraf**] C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.9

İmzasız

Düşes Efyork'un fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.9

İmzasız

Fotoğraf telsizi makinesi [**Fotoğraf**] C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.9

İmzasız

Mr. Con L. Beyord' ait fotoğraf [**Fotoğraf**] C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.10

İmzasız

Kaptan Folton [**Fotoğraf**] C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.10

İmzasız

Telsiz sinema aleti [**Fotoğraf**] C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.10

İmzasız

Mr. Dikman [**Fotoğraf**] C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.11

İmzasız

Bir rasat merkezi haritası [**Harita**] C. 4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.11

İmzasız

Rüzgârların yönünü gösteren bir harita [**Harita**] C. 4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.12

İmzasız

İlim Hareketleri [**Psikoloji**] C. 4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.20

İmzasız

Gerdanlık bilezik [**Fotoğraf**] C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.9

İmzasız

Üç adet vazo [**Fotoğraf**] C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.10

İmzasız

Gümüş süzgeç [**Fotoğraf**] C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.10

İmzasız

İnsan iskeletleri [**Fotoğraf**] C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.11

İmzasız

Gümüş su ibriği [**Fotoğraf**] C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.11

İmzasız

Beşbin senelik bir oyuncak **[Fotoğraf]** C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.11

İmzasız

Gümüş süzgeç **[Fotoğraf]** C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.12

İmzasız

Üç adet bronz heykel **[Heykel]** C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.10

İmzasız

Bir kadın heykeli **[Heykel]** C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.12

İmzasız

Bakırdan bir dansöz heykeli **[Heykel]** C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.12

İmzasız

George Sand **[Resim]** C.4, nr.86, 19 Temmuz 1928, 7–8

İmzasız

Chopin **[Resim]** C.4, nr.86, 19 Temmuz 1928, s.7

İmzasız

Erzurum'da bir cami vakfiyesi **[Fotoğraf]** C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.9

İmzasız

Erzurum'da bir mektep binası **[Fotoğraf]** C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.10

İmzasız

Erzurum Ahmedî Medresesi'nin minaresi **[Fotoğraf]** C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.10

İmzasız

Erzurum Sadrettin Konevî Türbesi **[Fotoğraf]** C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.10

İmzasız

Erzurum Hükümet konağı **[Fotoğraf]** C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.10

İmzasız

Erzurum'da yeni binalar **[Fotoğraf]** C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.11

İmzasız

Erzurum'da bir cadde **[Fotoğraf]** C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.11

İmzasız

Ilıca **[Fotoğraf]** C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.11

İmzasız

Avrupa Matbuatı **[Kitap Tanıtımı]** C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.17–18

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta **[Haber]** C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.19–20

İmzasız

Bolu: Küçük Ilıca **[Fotoğraf]** C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.9

İmzasız

Bolu'nun umumî görünüşü **[Fotoğraf]** C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.10

İmzasız

Bolu'dan manzara **[Fotoğraf]** C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.10

İmzasız

Kastamonu'dan umumî manzara **[Fotoğraf]** C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.11

İmzasız

Bernard Shaw **[Resim]** C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.12

İmzasız

Yarış otomobili **[Fotoğraf]** C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.9

İmzasız

Otomobil tamir eden insanlar **[Fotoğraf]** C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Max Valie **[Fotoğraf]** C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Otomobil içindeki sürücü **[Fotoğraf]** C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Seyir halinde bir otomobil **[Fotoğraf]** C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Seyir halinde başka bir otomobil **[Fotoğraf]** C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Son sürat giden bir otomobil **[Fotoğraf]** C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.11

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta **[Haber]** C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.20

İmzasız

Roma'da Forum harabeleri **[Fotoğraf]** C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.9

İmzasız

Türkistan'a mahsus yabanî koyun **[Fotoğraf]** C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.9

İmzasız

Bir geyik **[Fotoğraf]** C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.9

İmzasız

Türkistan'da bulunan hayvan numuneleri **[Fotoğraf]** C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.9

İmzasız

Türkistan'da dağ manzarası **[Fotoğraf]** C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Türkistan'da Yıldız vadisi sakinleri **[Fotoğraf]** C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Türkistan'da bir çöl manzarası **[Fotoğraf]** C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Turfan'da kadın tipleri **[Fotoğraf]** C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.11

İmzasız

Turfan vadisi **[Fotoğraf]** C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.11

İmzasız

Pazar yeri **[Fotoğraf]** C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.11

İmzasız

Türkistan'da dağ geçidi **[Fotoğraf]** C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.12

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta **[Haber]** C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.20

İmzasız

Türk Felsefe Cemiyeti Tebliğleri **[Felsefe]** C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 15–17

İmzasız

Hayat Kârilerine **[Dil]** C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.8

İmzasız

Dil Encümeninin Raporu **[Dil]** C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s. 1

İmzasız

Lahikalar Nasıl Yazılır? [**Dil**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.8

İmzasız

Yeni İmlâda Dikkat Olunacak Noktalar [**Dil**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.11

İmzasız

Şekilyat: Umumî Fikirler [**Dil**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.8

İmzasız

Mürekkep İsimler [**Dil**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 19

İmzasız

Muharrir ve Eser [**Edebiyat**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 1

İmzasız

Tenkit Hakkında [**Edebiyat**] C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.15–16

İmzasız

Yunus Emre Divanı [**Türk Edebiyatı Tarihi**] C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 3

İmzasız

Edebiyatımızın Yolu [**Türk Edebiyatı Tarihi**] C. 5, y. 125, 18 Nisan 1929, s. 1

İmzasız

Amsterdam [**Gezi**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.8

İmzasız

Tetevvüç ve Evlendirmek [**Tenkit**] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 20

İmzasız

M.Ch. Mismar [**Tenkit**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.75–77

İmzasız

Tolstoy [**Biyografi**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.5–7

İmzasız

Garp Edebiyatı Haberleri [**Biyografi**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 15

İmzasız

Akideme Nasıl Eriştim? [**Hatıra**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.15–16

İmzasız

İstikbalde Kadın [**Kadın Meselesi**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 1–2

İmzasız

Düinkü ve Bugünkü Kadın Tuvaletleri [**Moda**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 9– 12

İmzasız

Müze mi, Kütüphane mi? [**Sosyal Mesele**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.87–96

İmzasız

Hayat [**Yayın Hayatı**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.1–2

İmzasız

Maarif Vekili Mustafa Necati Beyein vefatı [**Taziye**] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 1

İmzasız

Necati Beyein Mezarı başında başvekil İsmet Pş. H.Nutukları [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.9

İmzasız

Memleket en sevgili bir evladını kaybetti. [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.14–15

İmzasız

Büyük millet meclisinde Necati Beyein aziz hatırasına hürmet [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.15

İmzasız

Hava Şehitleri İhtifali [**Anma Törenleri**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s.9– 12

İmzasız

Bayram [**Anma Törenleri**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 1

İmzasız

Millî Şair Mehmet Emin'in 60. Yıl Dönümünde [**Anma Törenleri**] C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.8–12

İmzasız

Bayram [**Bayram Kutlaması**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 1

İmzasız

Türk halkının Kurban Bayramı tebrik edilmektedir. [**Bayram Kutlaması**]

C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s.1

İmzasız

Okuyucularımıza [**Özür**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.15

İmzasız

İtizar [**Özür**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.15

İmzasız

Yeni çıkmış ürünler [**Reklâm**] Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930, s.1

İmzasız

Vergi Kanunlarımız Hakkında [**Ekonomi**] C. 5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel 1928, s. 1

İmzasız

Köylü İktisadiyatı [**Ekonomi**] C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.1–2

İmzasız

Faal Nüfus [**Ekonomi**] Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s.92–95

İmzasız

İstanbul'da Cumhuriyet Abidesi Dikildi [**Haber**] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.9– 10

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s. 20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C. 4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C.4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C. 5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 20

İmzasız

Garp Edebiyatı Haberleri [**Haber**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 8

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta [**Haber**] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s.20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s.20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C.5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 16

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 20

İmzasız

Hafta içinde [**Haber**] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.16

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s.20

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.16

İmzasız

Hafta İçinde [**Haber**] C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.20

İmzasız

Hayat ve Neşriyat [**Haber**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.23–24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat [**Haber**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.23–24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat [**Haber**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.23–24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat [**Haber**] C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.23–24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat [**Haber**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat [**Haber**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat [**Haber**] C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel 1929, s.24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat [**Haber**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.16

İmzasız

Türk– Fransız İtilafnamesi [**Siyaset**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.8–9

İmzasız

Mesai Fırkasının Beyannamesi [**Siyaset**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.16–17

İmzasız

Taksim Cumhuriyet Anıtı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.9

İmzasız

Taksim Cumhuriyet Anıtı'nın önündeki kalabalık [**Fotoğraf**] C.4, nr. 90,
16 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Taksim Cumhuriyet Anıtı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.11

İmzasız

Taksim Cumhuriyet Anıtı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.12

İmzasız

Hollanda'da Lahey'de Kristal Palas [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s. 10

İmzasız

Yeni yapılan Alman apartmanlarından bir numune [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23
Ağustos 1928, s. 10

İmzasız

Barselona'da Paderera isimindeki apartman [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos
1928, s. 10

İmzasız

Bavyera'da bir kilise girişi [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s. 10

İmzasız

Paris'teki asri(modern) evlerden biri [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Asri (modern) İsviçre binalarından bir numune [**Fotoğraf**]C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Stuttgart'ta bir gazete idarehanesi [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.11

İmzasız

İsviçre'de alev şeklinde bacasıyla bir bina [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.11

İmzasız

Almanya'da bütün pencereleri güneşten istifade eden evler [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.11

İmzasız

Fransa'da müstâkil bina [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.11

İmzasız

Stuttgart'ta ufkî damlı köşkler [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.12

İmzasız

Düsseldorf'ta surlar ve kulelerle donanmış bir bina [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.12

İmzasız

Davos'taki fizik ve meteoroloji rasathanesi [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.13

İmzasız

İsviçre dağlarında açık hava mektebi [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.14

İmzasız

İnşaat sahası [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.14

İmzasız

Bir dağ üzerinde istasyon [**Fotoğraf**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.15

İmzasız

Prences Bibesko [**Fotoğraf**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.9

İmzasız

Madam Orel [**Fotoğraf**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.9

İmzasız

Madam Kolet [**Fotoğraf**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.9

İmzasız

Madam Jülyet Adam [**Fotoğraf**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Madam Elissa Rayis [**Fotoğraf**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Tolstoy [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s. 7

İmzasız

Amundsen, Tayyareci ve Mülâzım Holm [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Krasin tarafından kurtarılan adamın fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Facianın kurbanı Malgran'ın fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Kurtarılan mülâzım Adalberto Mariatu [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Telsiz operatörü Biyaci [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Mühendis Cecioni [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Mühendis Troiani [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Profesör Duhunek [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Alfredo Viglieri [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Renato Alessandrini Pomella [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Motor mühendisi Calisto Ciocca [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Gazeteci Uge Lage'nin fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Profesör Bido Pontremoli'nin fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Hasta adam fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Krasin Rus buz kıran vapurunun fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.10

İmzasız

İtalyan vapuru Biraganza'nın fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.10

İmzasız

Finlandiya Körfezi'nde bir buz kıran gemisinin yol açma fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.11

İmzasız

Ettore Ardionie'nin fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.11

İmzasız

Penzo'nun fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.11

İmzasız

Krasin vapurunun buzlar üzerinde açtığı yolu gösteren fotoğraf [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.11

İmzasız

Kazazede vapurların fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.11

İmzasız

Buzlar üzerinde kırmızı çadır fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.12

İmzasız

Kazadan kurtulanların fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.12

İmzasız

En yeni saç modelleri [**Fotoğraf**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Bugünün erkek kıyafeti [**Fotoğraf**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Bugünün kadın kıyafeti [**Fotoğraf**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 9

İmzasız

1914 öncesinin tuvaleti(gece kıyafeti) [**Fotoğraf**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 10

İmzasız

Kış kıyafeti [**Fotoğraf**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 10

İmzasız

Dansöz kıyafetleri [**Fotoğraf**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 10

İmzasız

20. asrın ilk günlerinde kadın kıyafetleri [**Fotoğraf**]C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 10

İmzasız

Elinde kürk tutan kadın [**Fotoğraf**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 10

İmzasız

İnce bel anlayışını yansıtan kıyafet [**Fotoğraf**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 11

İmzasız

1915'in en kibar modeli [**Fotoğraf**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 11

İmzasız

Yazlık kır kostümü [**Fotoğraf**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.11

İmzasız

Eski moda elbiselerle yedi kadın [**Fotoğraf**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.11

İmzasız

90 sene evvelki kadın kıyafetleri [**Fotoğraf**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 12

İmzasız

Bugünkü kadın kıyafetleri [**Fotoğraf**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.12

İmzasız

Su fiskiyesi şeklinde bir çiçek [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Sualtında kuru bir ağaç [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 9

İmzasız

Fıskiye şeklinde çiçekler [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Sualtındaki bitkiler [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.9

İmzasız

Köpekbalıkları [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 10

İmzasız

Mercan numuneleri [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 10

İmzasız

Yıldız balığı [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 10

İmzasız

Sualtında not tutan dalgıç [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 11

İmzasız

Mercan [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 11

İmzasız

Sualtının sinemaya çekilişi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.11

İmzasız

Bir ahtapot [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 12

İmzasız

Denizaltı bahçelerinin manzarası [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.12

İmzasız

Denizden çıkarılan mercanların yıkanması [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.12

İmzasız

Büyük bir mercan [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.12

İmzasız

Açık yeşil renkte bir mercan kümesi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.12

İmzasız

Batıl itikatlardan bir numune [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 9

İmzasız

Sihir yapan bir Macar köylüsü [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 10

İmzasız

Aşkî tedavi eden bir sihirbaz [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 10

İmzasız

Cin çarpmasından kurtulmak için boyuna tÂkılan muska [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 10

İmzasız

Asrî bir sihirbazın vesaiti [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 10

İmzasız

Yapma bir kuş [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 10

İmzasız

Su içen çocuk [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 11

İmzasız

Kulağına tedavi yapılan çocuk [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 11

İmzasız

Elbiseye dikilmiş beyaz kuklalar [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 11

İmzasız

Afrika'da kullanılan sihirli bir maske [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 11

İmzasız

Kapıya dikilen dokuz beyaz kukla [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 11

İmzasız

Apollo mabedi [**Fotoğraf**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 9

İmzasız

Zelzele altında kalmış insan iskeletleri [**Fotoğraf**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i

Evvel 1928, s. 12

İmzasız

Doktor Sigmund Freud [**Fotoğraf**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 18

İmzasız

İngiliz Kolombiyası'nda maskeler [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i

Evvel1928, s. 9

İmzasız

Cava'da bir ziyafet maskesi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 9

İmzasız

Cava'da başka bir ziyafet maskesi [**Fotoğraf**] C.4, nr.98, 11 Teşrîn-i Evvel1928,s. 9

İmzasız

Ormanlık mabuduna ait bir Hint maskesi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i

Evvel1928, s. 9

İmzasız

Yuvarlak maske [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 9

İmzasız

Tibet maskesi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Vankover adalarında merasim maskesi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Afrika'da Bakubat vahşilerinin maskesi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Şimali bahr sahili kabilelerinin merasim maskesi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

İrukva maskesi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

İrukvaların kullandıkları maskelerden [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Kalkan şeklinde bir maske [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Kalkan şeklinde bir maske [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

İrukvaların dans levhasına girerken [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 11

İmzasız

Yeni İrlanda maskesi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 11

İmzasız

Merasim maskesi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 11

İmzasız

Çin maskesi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s.11

İmzasız

İrukvaların maskelerinden [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 11

İmzasız

Baketelerin hahamlara benzeyen maskeleri [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 11

İmzasız

Haida Hindularının iki parçalı maskeleri [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 12

İmzasız

Dans kostümü [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 12

İmzasız

Kalkan şeklinde sivri bir maske [**Fotoğraf**] C. 4, nr.98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s.12

İmzasız

Bir hastanın tedavi edilmesi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 12

İmzasız

İngiliz Kolombiyası'ndan çift maske [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 12

İmzasız

Afrika maskesi [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 12

İmzasız

Eski taş devrindekilere benzeyen bir maske [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 12

İmzasız

Katolik kilisesi [**Fotoğraf**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 9

İmzasız

Viyana inşâtı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 9

İmzasız

Viyana Sarayı'ndaki kütüphane [**Fotoğraf**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Kolonya kilisesinin dâhili [**Fotoğraf**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 11

İmzasız

Kitap dolabı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Modern bir bina [**Fotoğraf**] C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 12

İmzasız

Katolik kilisesi [**Fotoğraf**] C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 12

İmzasız

Zeplin fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 9

İmzasız

Yolcu dairelerinde umumi manzara [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

Los Angeles hangar önü [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

Zeplin yürütülürken [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Kont Zeplin adına basılan pul [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Zeplin, Haydelberg üzerinde uçarken [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Zeplin'den bir manzara [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Zeplin ve Berlin telsiz kulesi [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Zeplin'in kanatları [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Zeplin kaldırılırken [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Seyahate hazır olan Zeplin [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Dışarısını seyreden adam [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12

İmzasız

Motor muhafazasından manzara [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12

İmzasız

Kadın fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12

İmzasız

Atatürk ve üst rütbeli subaylar [**Fotoğraf**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 9

İmzasız

Ön sırada oturan kadınlar [**Fotoğraf**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 9

İmzasız

Atatürk konuşma yaparken [**Fotoğraf**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

Atatürk konuşurken [**Fotoğraf**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Atatürk ve milletvekilleri [**Fotoğraf**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12

İmzasız

Atatürk askerleri selamlarken [**Fotoğraf**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12

İmzasız

Kürsüde bir adam [**Fotoğraf**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12

İmzasız

Yan yana iki kişi [**Fotoğraf**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12

İmzasız

Yunan heykelleri salonu [**Fotoğraf**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

Heykeller galerisi [**Fotoğraf**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

Mücevherat meşheri [**Fotoğraf**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

Kırım-şark ikramı salonu [**Fotoğraf**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

Çini ve porselen galerisi [**Fotoğraf**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Orta zaman çinileri [**Fotoğraf**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Eski silahlar [**Fotoğraf**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Silah ve kıyafet salonu [**Fotoğraf**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Silahşorlar salonu [**Fotoğraf**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Ay ve Dünya'nın fotoğrafı [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 9

İmzasız

Bir adam [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

Sualtı dünyasından [**Fotoğraf**] C. 4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

Schubert'in doğduğu ev [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s.12

İmzasız

Schubert için dikilmiş abide [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s.12

İmzasız

Lavlardan harap olmuş Mascali şehri [**Fotoğraf**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9

İmzasız

Harabeler şehriden manzara [**Fotoğraf**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Medoza şehri [**Fotoğraf**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Lavların ilerlemesini seyreden insanlar [**Fotoğraf**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Kazazedeler kurtarılrken [**Fotoğraf**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Mascalı'den manzara [**Fotoğraf**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Bir sanatkârın atölyesi [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s.9

İmzasız

Signor Alceo Dossana [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9

İmzasız

Ankara Etnografya Müzesi [**Fotoğraf**] C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9

İmzasız

Şarkî Anadolu kadını [**Fotoğraf**] C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10

İmzasız

Bir Bektaşî kıyafeti [**Fotoğraf**] C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.10

İmzasız

Anadolu işlemleri [**Fotoğraf**] C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.10

İmzasız

Anadolu işlemlerinin basit kısımlârı [**Fotoğraf**] C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.10

İmzasız

Birinci daireye ait bir köşe [**Fotoğraf**] C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.11

İmzasız

Anadolu'da kullanılan muhtelif ev eşyaları [**Fotoğraf**] C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.11

İmzasız

Bir Amerikalı kabile reisi [**Fotoğraf**] C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.11

İmzasız

Dinî musiki aletleri ve şamdanlar [**Fotoğraf**] C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Romen kadınlarının kıyafetleri [**Fotoğraf**] C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.12

İmzasız

Maarif vekili merhum Mustafa Necati Bey [**Fotoğraf**] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.(yok)

İmzasız

Okuma–yazma seferberliğini anlatan bir fotoğraf [**Fotoğraf**]C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.10

İmzasız

Okuma–yazma seferberliğini anlatan bir fotoğraf. [**Fotoğraf**]C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.10

İmzasız

Okuma–yazma seferberliğini anlatan bir fotoğraf.[**Fotoğraf**] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.10

İmzasız

Okuma–yazma seferberliğini anlatan bir fotoğraf. [**Fotoğraf**] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.10

İmzasız

Ellerinde çelenk tutan askerler [**Fotoğraf**] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.12

İmzasız

Mezar başında duran insanlar [**Fotoğraf**] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.12

İmzasız

Mars gezegeninin son zamanlardaki görünümü [**Fotoğraf**]C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

İmzasız

Hacı Bayram'da şehit tayyarecilerin kabri başında askerler [**Fotoğraf**]C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s.9

İmzasız

İstanbul'da Hava Şehitleri Abidesi [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s.9

İmzasız

Şehitlerin ruhuna hürmet dakikaları [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 10

İmzasız

Hava Şehitleri günü kutlamaları [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 10

İmzasız

Hava müsteşarı Muzaffer Pş. Nutuk çekerken [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 10

İmzasız

Aka Gündüz nutuk çekerken [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 10

İmzasız

İstanbul: Mektepli ve askerler ihtifale gelirken [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s.11

İmzasız

İstanbul: Şehir namına Vasfi Raşit nutuk çekerken[**Fotoğraf**]C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 11

İmzasız

Şehitlerin hatırası yâd edilirken [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 11

İmzasız

Mısır medeniyetinden bir manzara [**Fotoğraf**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 9

İmzasız

Makineden cehennem [**Fotoğraf**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 11

İmzasız

Makineler [**Fotoğraf**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 11

İmzasız

Buz hokeyi maçı [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 9

İmzasız

Bir kadın kayak yaparken [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s.10

İmzasız

Kayakla bir aile gezintisi [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s.10

İmzasız

Kayakla uçurumdan atlayış [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s.10

İmzasız

Buz Kotracılığı [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 11

İmzasız

- Kayak ile nakliyat [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 11
İmzasız
- Çocuk kayıkçılar [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 11
İmzasız
- Kızak yapanlar [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 12
İmzasız
- Buz hokeyi maçı [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 12
İmzasız
- Avcılık [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 12
İmzasız
- Lucrezia Borgia'nın saçının mahfazası [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 10
İmzasız
- Jüpiter gezegeni [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 12
İmzasız
- Pompei villalarından bir harabe [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 9
İmzasız
3. asra ait bir müzeyyen basamak [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 11
İmzasız
- Atina'dâkilere benzeyen bir mabet geçidi [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 11
İmzasız
- Philadelphia'da bir hastane [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10
İmzasız
- New York'ta bir okul [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10
İmzasız
- Amerika'da büyük garaj [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10
İmzasız
- Paris'ten bir manzara [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10
İmzasız
- Kış manzarası [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 11
İmzasız

Mussolini yürürken [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 11

İmzasız

Mussolini balkonda [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 11

İmzasız

Kış manzaralı İstanbul [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 11

İmzasız

Avrupa milletleri arasında seçilen güzeller [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 12

İmzasız

Mağara devrinde yatak odası [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 10

İmzasız

Eski İtalya'da yatak odası [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 10

İmzasız

Eski Yunanlılarda yatak odası [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s.10

İmzasız

İngiltere'de Viktorya devrinde yatak odası [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 10

İmzasız

Bugünkü devrin yatak odası [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 10

İmzasız

Japonlarda yatak odası [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 10

İmzasız

Elektrik harikaları [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 11

İmzasız

2. 3. ve 4. asra ait Yunan küpeleri [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11

İmzasız

Üç Etrüsk küpesi [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11

İmzasız

Bir Misena yüzüğü [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11

İmzasız

Milattan sonra 1. asırdaki cam mamulât [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11

İmzasız

4.asra ait bir Yunan çelengi [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11

İmzasız

1. asra ait cam mamulât [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s.11

İmzasız

Eski dönemlere ait mücevher parçası [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11

İmzasız

Termil denilen beyaz karıncaların yuvası [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 12

İmzasız

İstikbalde kehkeşana gidecek olan sefine [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 10

İmzasız

İstikbalde bir rasathane ve hava sefinesi [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 10

İmzasız

Yerçekimine karşı baş aşağı duran insanlar [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 10

İmzasız

Venüs gezegeninin halkaları [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 10

İmzasız

Venüs gezegenin görünüşü [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 10

İmzasız

Ay'dan Dünya'nın görünüşü [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 11

İmzasız

Kıyamet koparken [**Fotoğraf**] C.5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 11

İmzasız

Meşhur Didim Mabedi [**Fotoğraf**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 11

İmzasız

Açık havada hasta insanlar [**Fotoğraf**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 10

İmzasız

Açık havada ders [**Fotoğraf**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 10

İmzasız

Açık havada çalışan insanlar [**Fotoğraf**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 10

İmzasız

Valdebağ Prevantoriumu'nun genel manzarası [**Fotoğraf**]C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s.11

İmzasız

Prevantoriumun ön cephesi [**Fotoğraf**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 11

İmzasız

Güneşte istirahat eden insanlar [**Fotoğraf**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 11

İmzasız

Shakespeare'in okuduğu zannolunan mektep[**Fotoğraf**]C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 10

İmzasız

Shakespear'ın doğduğu oda [**Fotoğraf**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 11

İmzasız

Shakespear'ın kullandığı farz edilen yazı rahlesi[**Fotoğraf**]C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 11

İmzasız

Shakespear'ın vaftiz edildiği çeşme [**Fotoğraf**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 12

İmzasız

Çalışan bir bilim adamı [**Fotoğraf**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.11

İmzasız

Jimnastik yapan çocuklar [**Fotoğraf**] C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s. 9

İmzasız

Beden Terbiyesi kursu efendilerinin jimnastik hareketleri [**Fotoğraf**] C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s. 10

İmzasız

Erkek öğrencilerin jimnastik hareketleri [**Fotoğraf**] C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s. 10

İmzasız

Kız öğrencilerin jimnastik hareketleri [**Fotoğraf**] C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.10

İmzasız

Atlama hareketlerinin fotoğrafları [**Fotoğraf**] C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.11

İmzasız

Sokol Bayramı'ndaki çocuklar [**Fotoğraf**] C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s. 11

İmzasız

Kalabalık genç kız topluluğu [**Fotoğraf**] C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s. 11

İmzasız

Millî şairimiz Mehmet Emin [**Fotoğraf**] C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.9

İmzasız

Mf. Vekili Cemal Hüsnü Bey [**Fotoğraf**]C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s. 9

İmzasız

Adliye Vekili Mahmut Esat Bey [**Fotoğraf**] C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s. 9

İmzasız

Hamdullah Suphi Bey [**Fotoğraf**] C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s. 9

İmzasız

Bakü'de bir bina [**Fotoğraf**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.12

İmzasız

Bakü'de bir sokak [**Fotoğraf**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.12

İmzasız

Bakü'de millet bahçesi [**Fotoğraf**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.13

İmzasız

Batum'da bir bulvar [**Fotoğraf**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.13

İmzasız

Bakü'de bir meydan [**Fotoğraf**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.13

İmzasız

Tevfik Fikret'in öğrencilik fotoğrafı [**Fotoğraf**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.11

İmzasız

Batum'daki Ticaret Mektebi [**Fotoğraf**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.13

İmzasız

Eski bir Ankara evi [**Fotoğraf**] C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel1929, s.12

İmzasız

Eski bir evin içi [**Fotoğraf**] C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel1929, s.13

İmzasız

Cumhuriyet Bayramı geçit töreni [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.9

İmzasız

Amsterdam'da bir köprü [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.11

İmzasız

Ağacın altında oturan çıplak bir kadın [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.12

İmzasız

Çıplak bir kadın dans ederken [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.12

İmzasız

18. asırdan bir keman [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.13

İmzasız

Musiki Muallim Mektebi [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.16

İmzasız

İşbankası merkez binası [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.16

İmzasız

Gazi Muallim Mektebi [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.16

İmzasız

Ziraat Bankası binası [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.17

İmzasız

Baş Vekâlet dairesi [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.17

İmzasız

Bir Banka dâhili [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.17

İmzasız

Ankara'da Eski İstasyon civarından güneş batımı [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.17

İmzasız

Yeşil Türbe [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.18

İmzasız

Yeşil Cami'den bir görünüm [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.18

İmzasız

Sütun üstünde kabartmalar [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.18

İmzasız

Yeşil Cami'nin mihrabı [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.19

İmzasız

Yeşil Cami'nin içinden görüntüler [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.19

İmzasız

Yeşil Cami'nin tavanı [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.19

İmzasız

Yeşil Cami'nin duvarındaki hat yazısı [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.19

İmzasız

Müslüman bir kadın [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.20

İmzasız

Musevi bir kadın [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.21

İmzasız

Ermeni bir kadın [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.21

İmzasız

Ankara Postası filminden bir sahne [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.23

İmzasız

Bir kadın, çocuk ve kayıktaki adam [**Fotoğraf**] C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.7

İmzasız

Hollanda köylüleri [**Fotoğraf**] C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.8

İmzasız

Hollanda köylüleri kilisede [**Fotoğraf**] C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.8

İmzasız

Bir caminin içi [**Fotoğraf**] C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.9

İmzasız

Bir caminin dışardan görünümü [**Fotoğraf**] C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.9

İmzasız

Bir vazodan [**Fotoğraf**] C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.9

İmzasız

Ankara şehrinin eski görüntüsü [**Fotoğraf**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.9

İmzasız

Ankara'nın yeni hali [**Fotoğraf**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.9

İmzasız

Geminin izlediği rotayı gösteren harita [**Harita**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.11

İmzasız

Karadeniz Bölgesinin haritası [**Harita**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 15

İmzasız

Mattang denilen vahşi haritası [**Harita**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 12

İmzasız

Mattang denilen basit harita [**Harita**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 12

İmzasız

Rebbelib denilen vahşi haritası [**Harita**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 12

İmzasız

Medo ismindeki harita [**Harita**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 12

İmzasız

Yeni bulunan gezegenin koordinatları [**Harita**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11

İmzasız

Türkiye haritası üzerinde demiryollarımızın görünümü [**Harita**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 15

İmzasız

Akdeniz'de kuruyup kara haline gelecek erlerin haritası [**Harita**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s.10

İmzasız

Akdeniz'i kurutma ameliyesi [**Harita**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 10

İmzasız

Protestan kilisesi plânı [**Plân**] C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel1928, s. 9

İmzasız

Halk mektebinin plânı [**Plân**] C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Kilise plânı [**Plân**] C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel1928, s. 11

İmzasız

Katolik kilisesi [**Plân**] C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel1928, s. 12

İmzasız

Roket Çizimleri [**Plân**] C. 4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 9

İmzasız

Hırsızlara karşı geliştirilmiş alarm sistemi [**Plân**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10

İmzasız

Robot plânı [**Plân**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s.

İmzasız

Paris'te yapılacak büyük bir apartman [**Plân**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10

İmzasız

Berlin'de yapılacak bir bina [**Plân**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10

İmzasız

Tasavvur edilen şekiller [**Plân**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10

İmzasız

Bitkilerin hareketlerini gösteren şekil [**Plân**] C.5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 12

İmzasız

Bir kasr projesi [**Plân**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.15

İmzasız

Heykeltıraş Rodin [**Karikatür**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 18

İmzasız

Atlas Denizi'nin ve Akdeniz'in su seviyelerini gösteren grafik [**Grafik**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929,s.10

İmzasız

İranlı yaşlı bir adam [**Karikatür**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

İmzasız

Eşek sırtında bir adam [**Karikatür**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

İmzasız

Hizmet eden bir kadın [**Karikatür**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

İmzasız

Bir şerbet satıcısı [**Karikatür**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

İmzasız

George Bernard Shaw [**Karikatür**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 9

İmzasız

Kitap okuyan bir adam [**Karikatür**] C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel1929, s.14

İmzasız

İstikbalde ölülerin ve sokakların alacağı şekil [**Resim**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.9

İmzasız

Birbirine sarılmış anne ve kızın tablosu [**Resim**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.10

İmzasız

Aachen'de Köşk [**Resim**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 9

İmzasız

Halk mektebi [**Resim**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 9

İmzasız

Protestan kilisesi [Resim] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Tutankamon mezarının dış muhafazası [Resim] C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Tutankamon mezarından son çıkan parça [Resim] C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel1928, s. 11

İmzasız

Kapağı kaldırılmış lahid [Resim] C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel1928, s. 12

İmzasız

Masa resmi [Resim] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9

İmzasız

Harabeler [Resim] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9

İmzasız

İlahların Aşkı [Resim] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9

İmzasız

Üç küçük çocuk [Resim] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9

İmzasız

Uyuyan Kız [Resim] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 12

İmzasız

Kıvırcık saçlı kız [Resim] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 12

İmzasız

Genç kız [Resim] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 12

İmzasız

Uyuyan kız [Resim] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 12

İmzasız

Bir kadın silueti ve eğilmiş bir adam [Resim] C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

Yan yana iki insan [Resim] C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

Gemi ve sualtı [Resim] C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

Daire içinde bir insan [Resim] C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

İnsan sureti ve akvaryum [Resim] C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

Sualtı dünyası [Resim] C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10

İmzasız

İngiltere kralı Şarl [Resim] C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 11

İmzasız

Bahçedeki Kız [Resim] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Mani'nin, dini merasimdeki hali [Resim] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s.

12

İmzasız

Dini merasim [Resim] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 12

İmzasız

Çapasına dayanan bir adam [Resim] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 16

İmzasız

Fırtınaya tutulmuş bir gemi [Resim] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9

İmzasız

Bir harp manzarası [Resim] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10

İmzasız

John Huss vaiz ederken [Resim] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10

İmzasız

Tabiat resmi [Resim] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10

İmzasız

Taç giyme merasimi [Resim] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10

İmzasız

Dinî bir resim [Resim] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10

İmzasız

Din adamları [**Resim**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10

İmzasız

Bir odada toplanmış insanlar [**Resim**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10

İmzasız

Zafer manzarası [**Resim**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Zafer manzarası [**Resim**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Papa temsilcisinin kabulü [**Resim**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Papa temsilcisinin kabulü [**Resim**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Dinî bir resim [**Resim**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Krembi'den bir manzara [**Resim**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Siter adasına azimet [**Resim**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 12

İmzasız

Epsom at yarışları [**Resim**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 12

İmzasız

Lucrezia Borgia'nın resmi [**Resim**] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 10

İmzasız

Le Belle Ferronniere'nin kopyası [**Resim**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 11

İmzasız

Tayyarelerle bir mevkie asker ihracı [**Resim**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.11

İmzasız

Ufak bir kız çocuğu [**Resim**] C.5,nr.126,25 Nisan 1929s.7

İmzasız

Shakespeare'in Kraliçe Elizabet'e piyeslerini okurken [**Resim**] C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 10

İmzasız

Shakespeare'in aşıkdaşlığı [**Resim**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 10

İmzasız

Shakespeare'in doğduğu ev [**Resim**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s.10

İmzasız

Shakespeare'in ilk resimli külliyyatındaki portresi [**Resim**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 11

İmzasız

Shakespeare, dostları arasında [**Resim**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 11

İmzasız

Glop tiyatrosu [**Resim**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 12

İmzasız

Glop tiyatrosunun içi [**Resim**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 12

İmzasız

Şakulî istikamette yere inmek için icat edilen tayyare [**Resim**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 11

İmzasız

Televizyon seyreden adam [**Resim**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 10

İmzasız

Kış tasviri [**Resim**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.14

İmzasız

Tevfik Fikret'in portresi [**Resim**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.10

İmzasız

Tevfik Fikret'in babası [**Resim**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.11

İmzasız

Tevfik Fikret'in mektepten çıktığı sene [**Resim**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.11

İmzasız

Tevfik Fikret'in profilden bir resmi [**Resim**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.12

İmzasız

Tevfik Fikret'le oğlu Haluk [**Resim**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.12

İmzasız

Uzaydan bir görünüm [**Resim**] C.6, nr. 138, 1Eylül 1929, s.12

İmzasız

Zuhal yıldızının görünümü [**Resim**] C.6, nr. 138, 1Eylül 1929, s.12

İmzasız

Zuhal yıldızının başka bir görünümü [**Resim**] C.6, nr. 138, 1Eylül 1929, s.13

İmzasız

Düşen bir adam [**Resim**] C.6, nr.19, 15 Eylül 1929, s.9

İmzasız

Trabins sahilinde [**Resim**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.15

İmzasız

Bir Trablus kalyonu [**Resim**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.16

İmzasız

Elinde kalemiyle düşünen bir zenci [**Resim**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.17

İmzasız

Zenci kadın [**Resim**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.17

İmzasız

Aslan Aga'nın askeri üniformalı resmi [**Resim**] C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.3

İmzasız

Aslan Aga düşmanla dövüşürken [**Resim**] C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.4

İmzasız

Edirne musalahası [**Resim**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.13

İmzasız

Edirne Saray Meydanı [**Resim**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.13

İmzasız

Bir kasr [**Resim**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.14

İmzasız

Değişik keman modelleri [**Resim**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.14

İmzasız

Meşhur keman ustası Paganini [**Resim**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.15

İmzasız

Gustave Flaubert'in çocukluğu [**Resim**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.8

İmzasız

Flaubert'in mesai pavyonu [**Resim**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.8

İmzasız

Flaubert [**Resim**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.9

İmzasız

Salamambo'dan bir manzara [**Resim**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.9

İmzasız

Hollanda köylüsü [**Resim**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.8

İmzasız

Hollanda köy çocukları [**Resim**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.8

İmzasız

Venüs heykelinin arkadan görünüşü [**Heykel**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Venüs heykelinin yandan görünüşü [**Heykel**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Venüs heykelinin önden görünüşü [**Heykel**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Güzel saçlı Nerenis'in büstü [**Heykel**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Nerenis heykelinin yandan görünüşü [**Heykel**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 10

İmzasız

Venüs'ün muhtelif pozlardan görünüşü [**Heykel**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 11

İmzasız

Venüs'ün başka bir pozda görünüşü [**Heykel**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 11

İmzasız

Jüpiter heykelinin başı [**Heykel**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 11

İmzasız

Jüpiter heykelinin yandan görünüşü [Heykel] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 11

İmzasız

Apollo mabedinde şeytanı tasvir eden bir mermer parçası [Heykel] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 12

İmzasız

Muhafız İlahı [Heykel] C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 9

İmzasız

Oziris heykelciği [Heykel] C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 9

İmzasız

Oziris heykelciği-2- [Heykel] C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 9

İmzasız

Tutankamon'un minyatür heykeli [Heykel] C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 12

İmzasız

Marie Antionet [Heykel] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 12

İmzasız

Kadın büstü [Heykel] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 12

İmzasız

Son Feryat [Heykel] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 15

İmzasız

İhtiyar Holmiyer [Heykel] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 15

İmzasız

Sefile [Heykel] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 16

İmzasız

Saint Jean Baptise [Heykel] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 12

İmzasız

Avrupa'nın efsanesi [Heykel] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 12

İmzasız

Bir erkek heykeli [Heykel] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 9

İmzasız

Afganistan'da 3. asır zahidi başı [Heykel] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10

İmzasız

Buda üzerine çiçek atan bir ilah [Heykel] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10

İmzasız

4. asra ait bir baş [Heykel] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10

İmzasız

Genç bir Soyth başı [Heykel] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10

İmzasız

3. asra ait bir Afganlı [Heykel] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10

İmzasız

Bir şarklı başı [Heykel] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10

İmzasız

Ruhlar: Buda'nın hayatından [Heykel] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10

İmzasız

Duvar tezyinatından [Heykel] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10

İmzasız

Buda'ya yaklaşan bir şeytan [Heykel] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10

İmzasız

Buda ve arkadaşları [Heykel] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 11

İmzasız

Çeşitli insan heykelleri [Heykel] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 11

İmzasız

Mussolini büstü [Heykel] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 11

İmzasız

Kadın gövdesi [Heykel] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 11

İmzasız

Kadın gövdesi [Heykel] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 11

İmzasız

Antakya ilahesi [Heykel] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11

İmzasız

İnsan kabartmaları [Heykel] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11

İmzasız

Bergama’da bulunan bir Nike başı [**Heykel**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s.9

İmzasız

Başsız heykeller [**Heykel**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 10

İmzasız

Heykel parçaları [**Heykel**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 10

İmzasız

Dans eden kadın heykeli [**Heykel**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 11

İmzasız

Kamçı kullanan bir çocuk [**Heykel**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 12

İmzasız

Çocuk heykelinin başı [**Heykel**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 12

İmzasız

Zeus heykeli [**Heykel**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s.12

İmzasız

Zeus heykelinin yandan görünüşü [**Heykel**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 12

İmzasız

Çini numuneleri [**Çinicilik**] C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9

İmzasız

Duvarda çini motifleri [**Çinicilik**] C.6, nr. 143, 15 Teşrin-i Sâni 1929, s.9

İmzasız

Duvarlardaki çini işlemleri [**Çinicilik**] C.6, nr. 143, 15 Teşrin-i Sâni 1929, s.10

İmzasız

Halife Ali’nin muharebesi [**Minyatür**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.11

İmzasız

Hükümdar ile refİKası [**Minyatür**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.12

İmzasız

Şehzade köyde eğleniyor [**Minyatür**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.12

İmzasız

Üzeri Arapça yazılı taş tezyinatı [**Tezyin**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.11

İmzasız

Hayvan kabartmalı taş [**Tezyin**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.12

İmzasız

Çift başlı kartal [**Tezyin**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.12

İmzasız

Çiçek tezyinatı [**Tezyin**] C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel 1929, s.12

İmzasız

Çiçek tezyinatı [**Tezyin**] C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel 1929, s.13

İmzasız

Türk Felsefe Cemiyeti Tebliğleri [**Felsefe**] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 15– 17

İmzasız

Türk Felsefe Cemiyeti Tebliğleri [**Felsefe**] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 15– 16

İmzasız

Türk Felsefe Cemiyetinde [**Felsefe**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 19

İmzasız

Ticaret Mekteplerinde Gaye ve Tedrisat Plânı Meselesi [**Eğitim**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.9–10

İmzasız

Rabindranath Tagore ve Türk Hareketleri [**Eğitim**] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.80–81

İmzasız

Bir Rehber [**Halkbilim**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 15

İmzasız

İnsanların Miktarı [**İstatistik**] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.93

İmzasız

Kongreler Ayı [**Kültür**] C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 1

İmzasız

İtizar [**Tashih**] C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.4

İmzasız

Seçme Halk Şiirleri [**Kitap Tanıtımı**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 20

İmzasız

Kitabiyat [**Kitap Tanıtımı**] Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s.90–91

İmzasız

Kitabiyat “ Faik Sabri'nin [**Kitap Tanıtımı**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.43–45

İmzasız

Harpten Sonraki Avrupanın Tarihi [**Kitap Tanıtımı**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.79

İsmail Hakkı Bey (ERDEM)

Manzara resmi [**Resim**] C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.11

İsmail Hakkı (ERDEM)

Çiniciliğin Menşei [**Çinicilik**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.16–17

İsmail Hakkı (ERDEM)

Vuzuh [**Felsefe**] C.6, nr.143, 15Teşrîn-i Sâni 1929, s.1

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

İsmail Safa [**Biyografi**] C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.5–7

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

Batum'a Doğru [**Gezi**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.11–13

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

Batum [**Gezi**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.13–14

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

Batum'da [**Gezi**] C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.7–9

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

Acara Cumhuriyeti'nde [**Gezi**] C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel1929, s.20–21 ve 23

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

Acara Cumhuriyetinde [**Gezi**] C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.6

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

Acara Cumhuriyetinde [**Gezi**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.10–11

İsmail Hüsrev (TÖKİN) (TÖKİN)

İktisâdiyat [**Ekonomi**] C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.13–14

İsmail Hüsrev (TÖKİN) (TÖKİN)

Büyük Kooperatifçiler [**Ekonomi**] C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.18–19

İsmail Hüsrev (TÖKİN) (TÖKİN)

Büyük Kooperatifçiler [**Ekonomi**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 6

İsmail Hüsrev (TÖKİN) (TÖKİN)

Büyük Kooperatifçiler [**Ekonomi**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 6– 7

İsmail Hüsrev (TÖKİN) (TÖKİN)

Büyük Kooperatifçiler [**Ekonomi**] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 13

İsmail Hüsrev (TÖKİN) (TÖKİN)

Demiryollarımız [**Ulaşım**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s.13– 17

İsmail Hüsrev (TÖKİN) (TÖKİN)

İstihlâk Kooperatiflerinin Zuhuru [**Ekonomi**] C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 6– 7

İsmail Hüsrev (TÖKİN) (TÖKİN)

Kooperatifçilik–Rochdal prensipleri– [**Ekonomi**] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.13–
14

İsmail Hüsrev (TÖKİN) (TÖKİN)

Kooperatifçilik–İnşaat Kooperatifleri– [**Ekonomi**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.
13–14

İsmet İnönü

Öz Dilimiz İçin [**Dil**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 1

İsmet İnönü

İsmet Paşa Hazretlerinin Nutuklarından [**Kadın Meselesi**] C. 5, nr. 120, 14 Mart
1929, s. 1

İsmet İnönü

İsmet Pş. Hz.nin Gençliğe Hitabesi [**Hitabet**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929,
s.11–12

İsmet İnönü

Tarihî Bir Nutuk [**Hitabet**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.3–5

J

Jane Catulle Mendes (Çev. Yaşar Nabi)

Manken [**Hikâye**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s.18–19

Jul Klarti (Çev. Reşat Nuri)

İki Kahraman [**Hikâye**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 19– 20

Jules Slowaski (Çev. Rıdvan Nafiz)

Vasiyetim [**Mensur Şiir**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 4

Jose Almira

Program [**Mensur Şiir**] Yeni tertip nr. 4, Nisan 1930, s.30

K

Mr. K. Ohara

Akşam ziyası [**Fotoğraf**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 10

NÂkili: Kadri

El Faaliyetleri ve Terbiye [**Eğitim**] C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 13– 14

Kadri

Terbiye ve Mefkûre Münasebet ve Kıymetleri –1– [**Eğitim**] C.4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 19

Kadri

Zavallı Necati Bey [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.5

Kadri

Terbiye ve Mefkûre Münasebet ve Kıymetleri –2– [**Eğitim**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 2– 3

Kadri

İçtimaî Mefkûre ve Pedagojik Siyaset [**Eğitim**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 7– 8

Kadri

Terbiyede İdealizm ve Natüralizm Mefkûreleri [**Eğitim**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 7– 8

Kadri

Boutroux'ya Göre Ahlâk ve Ahlâk Tedrisatı [**Eğitim**] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 4– 6

Kadri

Ahlâk Terbiyesinin Psikolojik Müşkülleri [**Eğitim**] C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.5–6

Kadri

Ahlâk Terbiyesinin İçtimaî Müşkölleri [**Eğitim**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.5–6

Kadriye Rifat

İnkılâp ve Biz Kadınlar [**Kadın Meselesi**] Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s.76–82

Kâmran Şerif (SARU)

Shakespeare Neden Vazih Değildir? [**İnceleme**] C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s.9

Kâmran Şerif (SARU)

Hollanda'nın Eski Üstatları Neden Çirkin Kadın Resimleri Yaptılar? [**Resim**] C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.14

Kandiyeli Salih Tosun

Yunan İstiklali [**Siyaset**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.10–17

Kazım Nami

Çocuk Üzerindeki Haklar [**Eğitim**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel1928, s. 7– 8

Kazım Sevinç

Eski Sanatlara Ait Yeni Keşfiyat [**Sanat Tarihi**] C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.9–15

Kazım Sevinç

Eski Sanatlara Ait Yeni Keşfiyat [**Arkeoloji**] C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.9–15

Kazım Sevinç

Hindistan'ın Tarihe Takaddüm Eden Muhteşem Medeniyeti [**Arkeoloji**] C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, 9–12

Kazım Sevinç

Kitabiyat: Avrupa [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.16–17

Kazım Sevinç

Sosyalizm ve Kapitalizme Rehber [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.18–19

Kazım Sevinç

Türkistan-ı Çîni'de Seyahat [**Gezi**] C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.9–13

K(azım) S(evinç)

Garp Neşriyatı [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.20

Kazım Sevinç

Mimarîde İnkılâb [**Mimarî**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.9– 12

Kazım Sevinç

İnsan Zekâsı ve Bir Kutub Faciası [**Haber**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.12– 16

Kazım Sevinç

Kaybolmuş Tarih Sayfalarından Birkaç Yaprak [**Arkeoloji**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 9– 12

Kazım Sevinç

Kont Zeppelin'in Denizlere Galebesi [**Gezi**] C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9– 12

Kazım Sevinç

Rus Müzeleri [**Sanat**] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9– 12

Kazım Sevinç

Sanat Ve Fen Âleminde [**İlim–Sanat**] C.4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s.13– 14

Kazım Sevinç

Büyük Bir Sanatkârın Yıldönümü Vesilesiyle– Schubert– [**Biyografi**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrîn-i Sâni 1928, s.9–13

Kazım Sevinç

Sene Başı Gecesi [**Tiyatro**] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 9– 12

Kazım Sevinç

Tarihî Zenginleştiren Son Totankhamen Tetkikatı [**Arkeoloji**] C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel1928, s.9– 12

Kazım Sevinç

Milletlerin Mazilerine Ait Yeni Keşifler [**Arkeoloji**]C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 9 ila 13

Kazım Sevinç

Einstein'nin Yaratıcı Dimağının Yeni Bir Mahsülü Sâha Nazariyesi [**Fizik**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s.15–16

Kazım Sevinç

Fen ve Sanat Dünyasında [**İlim– Sanat**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9– 13

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası [**İlim– Sanat**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1929, s. 9–13

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası [**İlim –Sanat**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s.9–14

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası [**İlim – Sanat**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 9 ve 13

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası [**İlim –Sanat**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 9

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası [**İlim– Sanat**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 9 ila 13

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası [**İlim– Sanat**] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 9 ila 13

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası [**İlim –Sanat**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s.9 ila 13

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası [**İlim– Sanat**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 11– 12

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası [**İlim –Sanat**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 9 ila 13

Kazım Sevinç

Dünya Hadiseleri ve Akisleri [**İlim– Sanat**] C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 8 ila 13

Kazım Sevinç

Haftanın Büyük Hadiseleri ve Akisleri [**İlim– Sanat**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 9 ila 12

Kazım Sevinç

Hafta Hadiselerinin İntibaları [**İlim– Sanat**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 9 ila 13

Kazım Sevinç

Viyana’da İtikadat-ı Bâtile Sergisi [**Kültür**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 9– 11 ve 13

Kazım Sevinç

Vahşilerin Dinî Ayinlerinde Maskeler [**Kültür**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 9– 13

K(azım) S(evinç)

Anglo– Sakson Neşriyatı [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.19– 20

K(azım) S(evinç)

Ormanlar Hakkında Esâtir, Masallar ve Folklor [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr. 91, 23

Ağustos 1928, s.20

K(azım)S(evinç)

Bir Birsamın İstikbali [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 17–

18

K(azım) S(evinç)

Karikatür [**Kitap Tanıtımı**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 17– 19

Dr. Kemal Şakir

İnançoğulları [**Tarih**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 5

Kenan Halet

Kısa Hikâye Hakkında [**Edebiyat Teorisi**] C. 4,nr.82,21 Haziran 1928,s.18–19

Kenan Hulusi (KORAY)

Bir Çaycı Dükkânında [**Hikâye**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 19

Kenan Hulusi (KORAY)

Portakallar İçinde Bir Tahayyül [**Hikâye**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 19

Kenan Hulusi (KORAY)

Ölüme Dair Satırlar [**Hikâye**] C.5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 19

Kenan Hulusi (KORAY)

İstanbul'dan Parçalar –1– Beyazıt'ta Çınar Altı [**Hikâye**] C. 6, nr. 133, 13 Haziran

1929, s.8–9

Köprülüzade Mehmet Fuat

Gençliğin Yolu [**Eğitim**] C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.1–2

Köprülüzade Mehmet Fuat

İmar mı, Tahrip mi? [**Şehircilik**] C.4, sy, 81, 14 Haziran 1928, s.1–2

Köprülüzade Mehmet Fuat

14.Asırda Bir Azeri Şairi [**Biyografi**] C.4,nr.82, 21 Haziran 1928, s.2–3

Köprülüzade Mehmet Fuat

Eski Eserlerimizi Yakmalı mı? [**Polemik**] C.4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.1–2

Prof. Dr. Köprülüzade M. Fuat

Din Tarihimize Ait Notlar –1– [**Dil**] C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s. 2– 3

Köprülüzade M. Fuat

Selçukiler Devri Edebiyatı Hakkından Bazı Notlar [**Türk Edebiyatı Tarihi**] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 4

Prof. Dr. Köprülüzade M. Fuat

XVI. – XIX. Asırlarda Türkçenin Tekâmülü [**Türk Edebiyatı Tarihi**] C. 5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 2– 3

Köprülüzade M. Fuat

Tanzimat Devrinde Millî Edebiyat Ceryanları [**Türk Edebiyatı Tarihi**]C. 5, nr. 112, 17

Kanun-ı Sâni 1929, s. 2– 3

Prof.Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

Gevherî'ye Ait [**Türk Edebiyatı Tarihi**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.3

Köprülüzade M. Fuat

Milli Lisan ve Edebiyat Ceryanının İlk Mübeşşirlerinden Şair Mahremî [**Biyografi**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 2– 3

Prof. Dr. Köprülüzade M. Fuat

Milli Edebiyat Ceryanının İlk Mübeşşirlerinden Edirneli Nazmi [**Biyografi**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 2– 4

Prof. Dr. Köprülüzade M. Fuat

Millî Edebiyat Ceryanının İlk Mübeşşirlerinden Edirneli Nazmî [**Biyografi**]C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 2– 3

Prof.Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

Gevherî Hakkında Yeni Vesikalar [**Biyografi**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 3

Prof. Dr Köprülüzade Mehmet Fuat

17. Asır Saz Şairlerimizden Kuloğlu [**Biyografi**] C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.2

Prof. Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

17. Asır Saz Şairlerinden Kamil [**Biyografi**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929,s.3–5

Köprülüzade Mehmet Fuat

Mimar Sinan, İhtifalleri Münasebetiyle [**Anma Töreni**]C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s.1

Prof. Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

XVII. Asırda İzmir'in İktisadî Ehemmiyeti [**Ekonomi**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 2– 3

Prof. Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

XVII. Asırda İzmir'in İktisadî Ehemmiyeti 2 [**Ekonomi**]C. 5,nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 3– 4

Köprülüzade Mehmet Fuat

Türk Sanatı Hakkında [**Sanat**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 1

Prof. Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

Bulgar Dağı [**Tarih**] C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s.2–3

Prof. Dr. Köprülüzade M. Fuad

Bazı Düşünceler [**Eğitim**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 1– 2

Prof. Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

Müesseselerimize Hürmet [**Eğitim**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 1

Köprülüzade Mehmet Fuat

Oxford'da 17. Müsteşrikler Kongresi [**Kültür**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 1– 2

Pr. Köprülüzade M. Fuat

Müsteşrikler Kongresinde [**Kültür**] C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 1– 2

Köprülüzade M. Fuat

Deli Lütfi'nin Mizahi Bir Risalesi [**Kitap Tanıtımı**] C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel 1928, s.2

Prof. Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

Hammer'in Osmanlı Şiir Sanatı Tarihi [**Kitap Tanıtımı**]C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 2– 3

Prof. Dr.M. Fuat KÖPRÜLÜ

Necati'ye Ait Bazı Hatıralar [**Hatıra**] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.6–7

Pr. Dr. M. Fuat Köprülüzade

Müşterek İlmi Faaliyetler – Halk Bilgisi Mecmuasının intişarı münasebetiyle – [**Yayın Hayatı**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 1

Prof.Dr. Mehmet Fuat KÖPRÜLÜ

Necati'nin Ölümü Karşısında [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.18

Kulbranson

Henrik İbsen [**Karikatür**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 18

Kulbranson

Kont Leo Tolstoy [**Karikatür**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 18

L

Lâedrî

Vanite des Vanites– [**Din**] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.89

Lenbach(Lenbah)

Mareşal Multke'nin portresi [**Resim**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.17

Leon Frapye (Çev. Reşat Nuri)

İhtiyar Çocuk [**Hikâye**] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 18– 19

Lokont Dolil (Çev. İsmail Vasık)

Hava Perileri [**Mensur Şiir**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 6

Lord Byron (Çev. Seniha Sami (MORALI))

Vaterlo [**Mensur Şiir**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 18– 19

Lord Byron (Çev. Seniha Sami (MORALI))

Mazepa [**Hikâye**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.12–14

Prof. Luigi BORGOGNO

İtalya'da Dil İnkılâbı Nasıl Oldu? [**Dil**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 6– 8

M

M. Charles Diehl (Nakleden: Vahid)

Amerika Darülfünun ve Müzeleri [**Gezi**] C .6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.4–6

M. Charles Diehl (Nakleden: Vahid)

Amerika Darülfünun ve Müzeleri [**Gezi**] C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.4–7

M. Kemal Atatürk

Tarihî Nutuk [**Hitabet**] C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9– 12

M. Kemal ATATÜRK

29– 30 Teşrinievvel 1339 Gecesi [**Hitabet**] C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel1929, s.9–10

M.Nermi (HASKAN)

Yaşar'a Mektuplar [**Mektup**] C. 4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.4

M. Octave Uzanne

Münekkidin Vazifesi [**Edebiyat**] Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.51–54

M. Selahattin

Kim Yudu, Kim Taradı? [**Hikâye**] C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 20

Mahmut Ragıp (GAZİMİHAL)

Musikişinas Yetişmek [**Müzik**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s.15

Mahmut Ragıp (GAZİMİHAL)

Musikişinas Yetiştirmek–2– [**Müzik**] C . 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 6

Mahmut Ragıp (GAZİMİHAL)

Anadolu Musikisinde Türklük Vahdeti [**Müzik**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.19–20

Mahmut Ragıp (GAZİMİHAL)

Mektep Musiki Tedrisatımız [**Müzik**] C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.5–6

Mahmut Ragıp (GAZİMİHAL)

Keman Sanatı ve Biz [**Müzik**] C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel1929, s.13–15

Mahmut Tahir

Shakespeare'ninTarihî Hüviyeti [**Haber**] C. 4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.6–7

Mahmut Yesari

Tiyatromuzun Karakteri [**Tiyatro**] C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.20–21

Mancini

Bir Asilzade [**Resim**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

Mancini

Beyaz Sayfa [**Resim**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

Mancini

Floransa Asilzadesi [**Resim**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

M[anfred] K[ridl]

Adam Mickiewicz [**Biyografi**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.38–40

Manfred Kridl (Çev. Şükûfe F. Fazl)

Adam Mickiewicz ve Şark Meselesi [**Tarih**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.36–38

Manta ve Cheyer

Romantik bir timsalin karikatürü [**Karikatür**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

Marcel Braunschwig (Nakleden: Vahit)

Çocuğun Bedii Terbiyesi [**Eğitim**] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.6–7

Marcel Pagnol

Edebiyat ve Sesli Sinema [**Sinema**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.46–50

Maupassant (Çev. Reşat Nuri)

İtiraf [**Hikâye**] C. 4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.15–16

Maupassant(Çev. Reşat Nuri)

Bir Aile [**Hikâye**] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s.19– 20

Maurice Costantin Weyer(Çev. Bedrettin)

Bir Romandan Parçalar [**Roman**] C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.9–11

Maurice Meterlinck (Çev. Reşat Nuri)

Evin İçi– Bir perdelik piyes– [**Tiyatro**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 6–8

Maurice Meterlinck (Çev. Reşat Nuri)

Evin İçi– Bir perdelik piyes–[**Tiyatro**] C.5, nr.106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s.17– 18

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Bir Merasim Dolayısıyla [**Anma**] C.4,nr.82, 21 Haziran 1928, s.1–2

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Bir Kitabın Kıymeti [**Kitap Tanıtımı**] C. 4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.1–2

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Mürebbiye [**Tenkit**] C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.1–2

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Harf İnkılâbı Ma‘arif Seferberliğidir [**Dil**] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928,s. 1

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Azizim Orhan Bey [**Polemik**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 8

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Zavallı Necati Bey [**Taziye**] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.1–2

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Son Yılın Fikri Hayatına Bakarken[**Haber**]C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 8

Mehmet Emin(ERİŞİRGİL)

1929 [**Haber**] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 1– 3

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Mektepten Çıktıktan Sonra [**Eğitim**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.1 ila 5

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Meslekî Eğitim [**Eğitim**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.1–2

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Edebiyat Tedrisatında Halli Güç Mesele [**Eğitim**] C.6, nr.137, 15 Ağustos 1929,s.1–2

Mehmet Emin(ERİŞİRGİL)

Kendi Kendine İnanmayanlar [**Eğitim**] C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.1

Mehmet Emin(ERİŞİRGİL)

Yüksek Tahsil Meselesi [**Eğitim**] C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel1929, s.1–2

Mehmet Emin(ERİŞİRGİL)

Yüksek Tahsil Meselesi [**Eğitim**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.2

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Dağ Yolu [**Kitap Tanıtımı**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 1

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

İki Kitap Bir Netice [**Kitap Tanıtımı**] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 4– 6

Mehmet Halit

Teskereler ve Teskereciler [**Türk Edebiyatı Tarihi**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 4– 5

Mehmet Halit

Evliya Çelebi'ye Nazaran Hicrî 11 Asırda Erzurum [**Gezi**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 7– 8

Mehmet Halit

İlk Kadın Şair: Mihrî [**Biyografi**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.13– 14

Mehmet Halit

Rami Paşa [**Biyografi**] C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s.4– 5

Mehmet Halit

Arşî Hakkında Düşünceler [**Biyografi**] C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 4

Mehmet Halit

Edebiyat Tarihinden Yapraklar– Rami Paşa– [**Biyografi**] C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s.3–4

Mehmet Halit

Seher Aptal [**Biyografi**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 3– 4

Mehmet Halit

İstanbul Hakkında Eski Bir Eser[**Kitap Tanıtımı**]C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s.18

Mehmet İzzet

Cemiyet, Ga'ıyyet ve Muayyeniyet 1 [**Polemik**] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.3–5

Mehmet İzzet

Gene Usul Kavgası [**Polemik**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.4–5

Mehmet İzzet

İçtimaî Hayatta Kadın [**Kadın Meselesi**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.4– 5

Mehmed İzzet

Cemiyet, Gaiyyet ve Muayyeniyet [**Felsefe**] C. 4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 7– 8

Mehmet İzzet

Usul Kavgası [**Felsefe**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 5–6

Mehmet İzzet

Aciz İnsan [**Felsefe**] C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 4–5

Prof. Mehmet İzzet

Bir Sosyolog: Max Adler [**Sosyoloji**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s.2– 3

Mehmet İzzet

Muhabetimizin Hudutları [**Sosyoloji**] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.2–3

Mehmet İzzet

Ruhiyatta Buhran [**Psikoloji**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 2– 3

Mehmet İzzet

Dinlere Dair [**Din**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s.3–4

Mehmet İzzet

Kurban [**Din**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s.1–2

Mehmet Mitat

Tarihi İbni Galbun [**Tarih**] C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.15–16

Mehmet Mitat

Trablus Tarihi– Tarihi İbni Galbun– [**Kitap Tanıtımı**]C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.17–19

Mehmet Saffet

Mekteplerimizde Edebiyat Tedrisatı [**Eğitim**] C.6, nr.143, 15Teşrîn-i Sâni 1929, s.3

Mehmet Saffet

Demokrasi ve Terbiye [**Kitap Tanıtımı**] Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.47–52

Mehmet Servet

Nazariye ve İlmiye [**Felsefe**] C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.1–3

Mehmet Servet

Bir Ölüm Haberi İçin [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.7

Mehmet Servet

Türk Felsefe Cemiyeti [**Felsefe**] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s. 5– 7

Mehmet Servet

Ziya Gökalp’in Felsefesi [**Felsefe**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 2– 3

Mehmet Servet

Ziya Gökalp’te Spiritualisme [**Felsefe**] C. 5,nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 6– 7

Mehmet Servet

Yeni Fikir Ceryanlarımız [**Felsefe**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 5– 6

Mehmet Servet

Cemiyetçiliğe Karşı [**Felsefe**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 5– 6

Mehmet Servet

Dogmatizme Karşı [**Felsefe**] C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 4–5

Mehmet Servet

Fikir Hayatımız–6– Dogmatizme Karşı [**Felsefe**] C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 9– 11

Mehmet Servet

Fikir Hayatımız–7– Pragmatizm [**Felsefe**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 4– 5

Mehmet Servet

Rationalisation ve Pragmatizm [**Felsefe**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s.7–8 ve 13

Mehmet Servet

Materyalizm [**Felsefe**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s.4–5

Mehmet Servet

Tarihî Maddecilik [**Felsefe**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 6–7

Mehmet Servet

Tarihin İktisadî Tefsiri [**Felsefe**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.6–7

Mehmet Servet

Fikir Hayatımızda Bir Muhasebe–1–[**Sosyoloji**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s.4–5

Mehmet Servet

Sistem ve Dogmatizm [**Sosyoloji**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 5– 6

Mehmet Servet

İnanan ve İnanmayan [**Sosyoloji**] C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.1

Mehmet Servet

Kurnazlık ile Zekâ [**Psikoloji**] C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.1 ila 12

Mehmet Servet

Bir Terbiye Meselesi [**Eğitim**] C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.1

Mehmet Servet

L' Anne Sociologique [**Kitap Tanıtımı**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 19

Mehmet Şevki

Terakki Fikri [**Tenkit**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 15– 16

Merej Kousky (Çev. Avni Canikoğlu)

Monna Lisa Del Gioconda [**Roman**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.12–13

Michelangelo

Kadın ve çocuk [**Resim**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 14

Modigliani

Mme. Zborowsky'nin portresi [**Resim**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 9

Modigliani

Genç kız portresi [**Resim**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 9

Modigliani

Bir adam [**Resim**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 9

Moris Paleolok (Çev. Nahit Sırrı)

İmparatoriçe Öjeni'ye Ait Hatıralar [**Kitap Tanıtımı**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 14– 15

Muhip Atalay

Kafamda İhtilal [**Şiir**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 5

Murillo

Urûcî Meryem [**Resim**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

Mustafa Necati

İstiklal Mücadelesi Hatıraları İnebolu [**Hatıra**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.20

Mustafa Nihat (ÖZÖN)

Kitaplar Arasında [**İnceleme**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 17–18

Mustafa Nihat (ÖZÖN)

Kitaplar Arasında [**Kitap Tanıtımı**] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.15

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Gençlik Rûhiyatından Bir Sahife [**Psikoloji**] C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.2–3

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Terakki Fikrinin Menşei ve Tekâmülü [**Felsefe**] C. 4, nr. 81, 14 Haziran 1928, s.3–4

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Terakkî Fikrinin Menşei ve Tekâmülü [**Felsefe**] C.4, nr.82,21 Haziran 1928, s.7–8

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Terakkî Fikrinin Menşei ve Tekâmülü [**Felsefe**] C.4, nr.83,28 Haziran 1928,s.5–7

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Terakkî Fikrini Niçin Yazdım? [**Felsefe**] C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.3–4

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Cildimizin Ruhu [**Felsefe**] C.4,nr. 88, 2 Ağustos 1928, s.1–2

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Cildimizin Ruhu [**Psikoloji**] C.4,nr. 88, 2 Ağustos 1928, s.1–2

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Koklamalar ve Kokular [**Psikoloji**] C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.7–8

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Kaldırımlar'ın Necip Fazıl'ı [**Tenkit**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 13– 14

Mustafa Şekip (TUNÇ)

- Kime Şikâyet Etmeli [**Polemik**] C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.4–5
Mustafa Şekip(TUNÇ)
- Şuurun Bilâ Vasıta Mutaları Hakkında [**Tenkit**]C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 3–4
Mustafa Şekip(TUNÇ)
- Parça Fikir Değil Bütün Fikir Lazım [**Tenkit**]C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s.1
Mustafa Şekip(TUNÇ)
- Bir Arzu [**Mektup**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 3
Mustafa Şekip (TUNÇ)
- Kadın Ruhunda Bir Gezinti [**Kadın Meselesi**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.2– 3
Mustafa Şekip (TUNÇ)
- Bugünkü Hayatımızın Akışları [**Sosyal Mesele**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.3
Mustafa ŞEKİP (TUNÇ)
- Mesut Ölü [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.6
Mustafa Şekip(TUNÇ)
- Genç Ressamlar Sergisi Arefesinde [**Resim**] C. 5, y. 125, 18 Nisan 1929, s. 3
M. Şekip (TUNÇ)
- Ressamlarımızı Anlamak İçin [**Resim**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.3
Mustafa Şekip(TUNÇ)
- Ressamlarımız [**Resim**] C.6, nr.143, 15Teşrin-i Sâni 1929, s.1–2
Mustafa Şekip(TUNÇ)
- Bergson ve Gençlik [**Felsefe**] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 1– 2
Mustafa Şekip (TUNÇ)
- Hayatın Maddeden Farkı [**Felsefe**] C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 3– 4
Mustafa Şekip(TUNÇ)
- Dünkü Hayatımızın Akışlar [**Felsefe**] C.6, nr.139, 15 Eylül 1929, s.3–4
Mustafa Şekip (TUNÇ)
- Gülmeye Dair [**Sosyoloji**] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 7
Mustafa Şekip (TUNÇ)
- O Kadar Yakın mı? [**Sosyoloji**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.2–3
Mustafa Şekip (TUNÇ)

Bugünkü Vicdanımızın Mahiyet, Kıymet ve Hudutları [**Sosyoloji**] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.15–24

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Hicap [**Psikoloji**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s.2– 3

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Freud'a Dair Bir Cevap [**Psikoloji**] C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel1928, s. 6– 7

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Freudizm Meraklılarına [**Psikoloji**] C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 4– 5

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Kıraatın Ruhiyatı [**Psikoloji**] C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 2

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Rüyada Uçmak [**Psikoloji**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 3– 4

Mustafa Şekip (TUNÇ)

İhtiyarlık Ruhiyatına Dair [**Psikoloji**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 4– 5

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Anadolu Türküleri ve Musiki İstikbalimiz [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 13– 14

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Metafizik [**Kitap Tanıtımı**] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 8

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Üç Medeniyet [**Kitap Tanıtımı**] C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s. 3–4

N

N.N.

Aklı Selime Hürmet [**Polemik**] C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.10–11

Nafi Atuf (KANSU)

Necati [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.7

Nafi Atuf (KANSU)

Bir Yılın Maarif Hareketini Yazarken [**Eğitim**] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 3– 4

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Roman, Büyük Hikâye ve Hikâyeler Hakkında Mülâhazalar [**Edebiyat Teorisi**]C.4, nr.80, 7 Haziran 1928, s.5–6

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Roman ve Hikâyelere Dair Mülâhazalar [**Polemik**] C.4, s.83,28 Haziran 1928, s.3–5

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Roland Dörjolas'ın Kitabı [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr.86, 19 Temmuz 1928, s.4–6

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Seyahat Edebiyatı Hakkında Düşünceler [**Kitap Tanıtımı**]C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.3–5

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Roman Tasniflerine Dair Son İzah [**Edebiyat Teorisi**] C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.3–4

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Romanlarda Plân ve Tesadüfî Meseleleri [**Edebiyat**] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 5– 6 **Nahit Sırrı(ÖRİK)**

Bizde ve Fransa'da Tiyatro Tenkidi Edebiyatı[**Edebiyat**]C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929,s.15– 16

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Romanı Bitiriş Tarzları [**Edebiyat**] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 4–5

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Edebiyat Tarihleri Hakkında Bir Makale Vesilesiyle [**Edebiyat Tarihi**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 13–14

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Fransız Kadın Edibleri [**Fransız Edebiyatı**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 9– 10

Nahit Sırrı(ÖRİK)

Bir Hünerli Rakkase İçün [**Deneme**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 13

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Birkaç İsim Hakkında [**Fransız Edebiyatı**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 18– 19

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Fransa'nın Bugünkü Münekkitleri [**Fransız Edebiyatı**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 7– 8

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Fransız Edebiyatında Dünkü ve Bugünkü Tarih [**Fransız Edebiyatı**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 14–15

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Fransız Edebiyatında Romenler [**Fransız Edebiyatı**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 17–18

Nahit Sırrı(ÖRİK)

Yeşil Gece Hakkında [**Tenkrit**] C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 7– 8

Nahit Sırrı(ÖRİK)

Neşriyat Hayatı, Şair Faruk Nafiz Beyein Yeni Bir Eseri: Suda Halkalar [**Tenkrit**] C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 4

Nahid Sırrı(ÖRİK)

“Kör” Piyesi [**Tenkrit**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 17– 18

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Bir Efsane Kitabı [**Tenkrit**] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.11–12

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Alman Edebiyatında Lessing [**Biyografi**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 14– 15

Nahid Sırrı (ÖRİK)

İbrahim Necmi Beyefendiye [**Mektup**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.5

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Zigrid Undset [**İnceleme**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 18– 19

Nahit Sırrı (ÖRİK)

1929 Senesine Girerken [**Siyaset**] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 13– 14

Nahid Sırrı(ÖRİK)

Temsil Sanatında Heyecanların Hududu [**Tiyatro**]C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 5– 7

Nahit Sırrı(ÖRİK)

Temsil Sanatı Hakkında Birkaç Düşünce [**Tiyatro**]C. 5, nr. 105, 29 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 14–15

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Emilia Galotti [**Tiyatro**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.7–8

Nahid Sırrı (ÖRİK)

Edebiyattan Başka Sanatlar [**Felsefe**] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.3– 5

Nahid Sırrı(ÖRİK)

Akademi Fransez'de(Academie Française) Müverrihler [**Kültür Tarihi**] C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel1928, s. 5– 6

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Edebiyat Senesi [**Kitap Tanıtımı**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 6– 7

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Bir Emir ve Bir Kitap Hakkında [**Kitap Tanıtımı**]C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s.15– 17

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Loti'den Yeni Bir Kitap [**Kitap Tanıtımı**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 7– 8

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Bir Seyahat Kitabı [**Kitap Tanıtımı**] C.5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 18– 19

Nahit Sırrı(ÖRİK)

İsveç Edebiyatına Dair [**Kitap Tanıtımı**] C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 12–13

Nahit Sırrı (ÖRİK)

İnkılâbımız Hakkında Bir Garp Kitabı [**Kitap Tanıtımı**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s.14

Nahit Sırrı(ÖRİK)

Cromwell'e Dair Bir Eser [**Kitap Tanıtımı**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 15–16

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Bir Çek Edibinin Kitabı [**Kitap Tanıtımı**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.15–16

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Kessel'in Son Romanı [**Kitap Tanıtımı**] C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.7–8

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Bir Kraliçe Hakkında Bir Kitap [**Kitap Tanıtımı**] C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.12–13

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Vehim ve Korkunun Kitabı Erromango[**Kitap Tanıtımı**]C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel1929, s.14–16

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Salammbo [**Kitap Tanıtımı**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.8–10

Namık İsmail

Çıplak kadın [Resim] C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.12

Namık İsmail

Yalı [Resim] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.12

Namık İsmail

Bir kadın portresi [Resim] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.13

Namık Zeki (ARAL) (ARAL)(ARAL)(ARAL)

İade mi? Tesbit mi? [Ekonomi] C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.14–15

Namık Zeki (ARAL) (ARAL)(ARAL)(ARAL)

İade mi? Tesbit mi? [Ekonomi] C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.8

Namık Zeki (ARAL) (ARAL)(ARAL)(ARAL)

Serbest Altın Meselesi, Kambiyo Altını, Külçe Altını [Ekonomi] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.6– 7

Namık Zeki (ARAL) (ARAL)(ARAL)(ARAL)

İktisad Meclisleri [Ekonomi] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 13– 14

Namık Zeki (ARAL) (ARAL)(ARAL)(ARAL)

Bir Malce–i Nakdiye [Ekonomi] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.7– 8

Namık Zeki (ARAL) (ARAL)(ARAL)(ARAL)

Gümrük Tarifeleri [Ekonomi] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 4– 5

Namık Zeki (ARAL) (ARAL)(ARAL)(ARAL)

Siyaset–i Tüccariye [Ekonomi] C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s.17– 18

Namık Zeki (ARAL) (ARAL)(ARAL)(ARAL)

Galatasaray Resim Sergisi [Resim] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s. 14

Namık Zeki (ARAL) (ARAL)(ARAL)(ARAL)

Hâmiş [Tashih] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.7

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Üç Atlı [Şiir] C.4, nr.81, 14 Haziran 1928,s.4

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Kaldırımlâr 2 [Şiir] C.4, nr.82, 21 Haziran 1928,s.8

Neci Fazıl (KISAKÜREK)

Otel Odaları [Şiir] C.4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.15

Necip Fazıl(KISAKÜREK)

Anneçiğim [Şiir] C.4,nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.3

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Kadın [Şiir] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.11

Necip Fazıl(KISAKÜREK)

Kaldırımlâr 3 [Şiir] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.18

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

İstasyon [Şiir] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.8

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Heykel [Şiir] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 13

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Deniz [Şiir] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 5

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Çile [Şiir] C.4, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel1928, s. 4

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Gözler [Şiir] C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 5

Necip Fazıl(KISAKÜREK)

Nice Gün Gördüm! [Şiir] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 16

Necip Fazıl(KISAKÜREK)

Bir Hikâye [Şiir] C.4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 15

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Gel [Şiir] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 3

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Kâğıt Kalem [Şiir] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s.7

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Üzlet [Şiir] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 3

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Bacalar [Şiir] C. 5,nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 2

Necip Fazıl(KISAKÜREK)

Tavan [Şiir] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s.3

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Odalarım [Şiir] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 4

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Rüya [Şiir] C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 7

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Öyle Bir Sokak ki Bu [Şiir] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 5

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Ahenk [Şiir] C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 3

Necip Fazıl(KISAKÜREK)

Yağmur [Şiir] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 2

Necip Fazıl(KISAKÜREK)

Yıldızlı Bir Gecede [Şiir] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 16

Necip Fazıl (KISAKÜREK)

Noktürn [Şiir] C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s. 17

Necip Fazıl(KISAKÜREK)

Noktürn –2– [Şiir] C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s. 5

Necip Fazıl(KISAKÜREK)

Geçen Dakikalarım [Şiir] C.6, nr.143, 15Teşrîn-i Sâni 1929, s.28

Necmeddin Sadak

Darülfünun Nutku [Hitabet] C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel1929, s.4–5

Necmettin HALİL(ONAN)

Bir Genç Ölü [Şiir] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.13

Necmettin Halil (ONAN)

9 Eylül [Şiir] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 4

Necmettin Halil (ONAN)

Gece [Şiir] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.18

Nikolay Donçev

Bulgar Edebiyatı Nereye Gitmektedir? [Bulgar Edebiyatı] Yeni tertip nr.3,
Mart 1930, s.19–21

Niyazi Asım

Borçlarımız [Ekonomi] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 7– 8

Niyazi Asım

Borçlarımız [Ekonomi] C. 5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 6– 7

Niyazi Asım

Hamillerin Temsili– Yeni Meclis– [**Ekonomi**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 4– 6

Nizamettin Rifat

Jimnastik Şenlikleri [**Bayram Kutlaması**] C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.9 ila 12

Nizamettin Rifat

Kış Sporları [**Spor**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 9– 13

Nureddin İbrahim

Anadolu'nun Bediî Zenginlikleri [**Sanat**] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.14–15

Nureddin İbrahim

Ankara'da Eski Türk Evleri [**Mimarî**] C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel1929, s.12–14

Nureddin İbrahim

Bursa'da Yeşil Türbe ve Yeşil Cami [**Mimarî**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.18–19

Nureddin İbrahim

Türk Çinileri [**Çinicilik**] C.6, nr. 143, 15 Teşrin-i Sâni 1929, s.9–10

Nureddin İbrahim

Selçukîlerde Taş Tezyinatı [**Tezyin**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.11–12

Nureddin İbrahim

Türk Eserleri ve Müze [**Sanat Tarihi**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.6–7

Nurullah Ata

Kezban'a Mektuplar [**Mektup**] C.4,nr.84, 5 Temmuz 1928, s.5–6

Nurullah Ata

Kötü Şakalar [**Tenkit**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 19

Nusret Kemal

Fotoğraf Neler Yapıyor? [**Fotoğraf**] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel1929, s.12

O

Dr. Orhan Sadettin

Pr. Mehmet Emin Beye Cevap [**Polemik**] C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 8

Dr. Orhan Sadeddin

Bir Tenkide Cevap [**Polemik**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929,s.15–16

Dr. Orhan Sadettin

Şahsiyata Girmeyelim [**Polemik**] C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.13–14

Dr. Orhan Sadettin

Metafizik [**Tenkit**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 15– 16

Dr. Orhan Sadettin

Lessing [**Biyografi**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 17– 18

Dr. Orhan Sadettin

Aristo'ya Hürmet [**Felsefe**] C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.5–6

Dr. Orhan Sadettin

Kooperatif [**Kitap Tanıtımı**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.93–95

Osako Asahi Gazetesi

Japonya ve Latin Alfabeti [**Dil**] Yeni tertip nr.4, Nisan 1930, s.21–28

Ö

Ömer Bedrettin (UŞAKLI)

Tütün İşçileri [**Şiir**] C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.19

Ömer Bedrettin (UŞAKLI)

Denizimde [**Şiir**] C.4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.8

Ömer Bedrettin (UŞAKLI)

Dalgalar ve Evim [**Şiir**] C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.14

Ömer Bedrettin (UŞAKLI)

Benim Yârim [**Şiir**] C. 4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.14

Ömer Bedrettin(UŞAKLI)

Ay Işığında [**Şiir**] C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 2

Ömer Bedrettin (UŞAKLI)

Bataklık Güneşleri [**Şiir**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.15

Ömer Bedrettin(UŞAKLI)

Dağ Çiçekleri [**Şiir**] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.3

Ömer Bedrettin (UŞAKLI)

Mezarlık Ağaçları [**Şiir**] C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 3

Ömer Bedrettin

Ses [**Şiir**] C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.11

Ömer Bedrettin (UŞAKLI)

Şarлак [**Şiir**] C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel1929, s.5

Ömer Hilmi

Ricâl-i Hükûmet ve 1914-1916 Harbi [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr.93, 6 Eylül 1928, s.20

P

P. Bovet (nakleden: Kadri)

Alâka (Terbiye Bahisleri) [**Eğitim**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 2– 3

P. Gzell(nakleden: Vahid)

Sanaat– Mukaddime– [**Sanat**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 14– 16

P. Gsell (nakleden: Vahid)

Resim ile Renk [**Resim**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 14– 17

Prof. Papillaud (Çev. Dr. Şevket Aziz (KANSU))

Irklar Rûhiyatının Mukayeseli Tedkiki [**Antropoloji**] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.3–5

Petöfi (Çev. Necmi)

Petöfi'den Parçalar [**Şiir**] C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.5–6

Petöfi (Çev. Necmi)

Petöfi'den Parçalar [**Şiir**] C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.6–7

Peyami Safa

Ölüme Hitab [**Deneme**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 4

Peyami Safa

Aç Sanatkâr [**Deneme**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 6

Peyami Safa

Çocuğun Dehası [**Eğitim**] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.8

Pierre Loti (Çev. Reşat Nuri)

Çöl Tasvirleri [Gezi] C.4, nr.81, 14 Haziran 1928, s.5–6

Pierre Loti(Çev. Reşat Nuri)

“Merhametin ve Ölümün”Kitabından [Gezi] C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 8

Pruspar Marime (Çev. Bedrettin)

Mateo Falcone [Hikâye] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.18– 20

R

Raif Necdet (KESTELLİ)

Lisanımıza Dair [Dil] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.90–92

Raif Necdet (KESTELLİ)

Lisanımıza Dair [Dil] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.57–66

Raphael

Madonna Di Siena [Resim] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 12

Raphael

Giuliano de Medici [Resim] C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 9

Rauf Ahmet (HOTİNLİ)

Primo de Rivera'nın Sukutu [Siyaset] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.80–92

Rauf Ahmet (HOTİNLİ)

Bahrî Teslihatın Tahdidi Konferansı [Siyaset] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.48–64

Rauf Ahmet (HOTİNLİ)

Londra Donanma Muahedesi [Siyaset] Yeni tertip nr. 4, Nisan 1930, s.74–89

Rauf Ahmet (HOTİNLİ)

Paris'te Beynelmilel Darülfünunlular Mahallesi [Eğitim] Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.54–57

Dr. Rea

Verem Nihayet Yenildi mi? [Tıp] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.82–85

Refik Ahmet (NURİ SEKİZİNCİ)

Edebiyat Dersinde Ne Okutulmalı? [Eğitim] C.6, nr.19, 15 Eylül 1929, s.7–8

Refik Fikret (SAĞANAK)

Geç Kaldım [Şiir] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 3

Rembrandt

Oturan bir kadın [**Resim**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 16

Rembrandt

Kendi portresi [**Resim**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Rembrandt

Eşinin portresi [**Resim**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Rembrandt

Titus van Rijn [**Resim**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Rembrandt

Sanatkârın atölyesi ve modeli [**Resim**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Rembrandt

Rembrandt'ın ihtiyarlık devri [**Resim**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Rembrandt

Hendrikje [**Resim**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Rembrandt

Adrien van Rijn [**Resim**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Reşat Nuri (GÜNTEKİN)

Bir Kurtuluş Hikâyesi [**Hikâye**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 19– 20

Reşat Nuri (GÜNTEKİN)

Zehirden Şifa [**Hikâye**] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 19– 20

Reşat Nuri (GÜNTEKİN)

İki Rakip Artist [**Hikâye**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 16– 17

Reşat Nuri (GÜNTEKİN)

Mehmed'in İcatları [**Roman**] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 13

Reşat Nuri (GÜNTEKİN)

Garp Edebiyatı Haberleri– Herman Suderman Femina Mükâfati: Daminique Dunois

[**Tenkit**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 14– 15

Reşat Nuri (GÜNTEKİN)

Garp Edebiyatı Haberleri [**Kitap Tanıtımı**] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 4– 5

Reşat Şemsettin (SİRER)

Ders Senesi Sonunda [**Eğitim**] C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.15–16

Reşat Şemsettin (SİRER)

Mustafa Necati Bey [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.5

Rıdvan Nafiz

Birkaç Manzume [**Türk Edebiyatı Tarihi**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.10

Rıdvan Nafiz

Necati'nin Ölümü [**Taziye**] C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.4–5

Rifat Necdet (EVRİMER)

Ben Nasıl Aldanayım? [**Şiir**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.12

Rifat Necdet (EVRİMER)

Babama [**Şiir**] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.4

Rifat Necdet (EVRİMER)

İzmir Akşamları [**Şiir**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 19

Rifat Necdet (EVRİMER)

Kitaplarımla [**Şiir**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 16

Rifat Necdet (EVRİMER)

Yıllarımlâ [**Şiir**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 14

Dr. Rifat Osman TOSYAVİZE

Tarihimizin Edirne Faslına Bir Nazar [**Tarih**] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.13–15

Rıza Polat

Kar Altında Kalanlar [**Şiir**] C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 18

Rodin

Düşünen Adam [**Heykel**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 15

Rodin

Venus de Medicis [**Heykel**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 15

Rodin

Atik gövde [**Heykel**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 15

Rodin

Çömelmiş Venüs [**Heykel**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 16

Rodin

Sen Jan Batist [**Heykel**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11

Rodin

Tunç devri [**Heykel**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 12

Rodin

Mareşal Ney [Heykel] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 13

Romain Rolland (Çev. Reşat Nuri)

Jan Kristof'tan Bir Parça [Hikâye] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 19

Rude

Calais şehrinin eşrafı [Heykel] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 14

Rude

Marseillaise [Heykel] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 15

S

Mr. S. Nakagama

Sudaki kayık [Fotoğraf] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 10

S. T. Gasztoutt

Tarihî ve Siyasî Bir Hadise [Tarih] Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.86–88

Sabit Sami

Egmont [Kitap Tanıtımı] C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.7–8

Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)

Beğenilmeyen Serenad [Şiir] C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.3

Sabri Esat(SİYAVUŞGİL)

Akşam [Şiir] C.4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.8

Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)

Kalyon Kürekçileri [Şiir] C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.8

Sabri Esat(SİYAVUŞGİL)

Akıncılar ve Şehir [Şiir] C.4, nr. 88, 2 Ağustos 1928, s.2

Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)

Akşam ve Kahramanlar [Şiir] C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.4

Sabri Esad (SİYAVUŞGİL)

Kır Misafirhanesi [Şiir] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.15

Sabri Esad(SİYAVUŞGİL)

Yalnızlık [Şiir] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.4

Sabri Esat(SİYAVUŞGİL)

- Dijon [Şiir] C.4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 15
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Nasıl Döneceğim [Şiir] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 6
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Yıl Başı [Şiir] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 14
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Opera [Şiir] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 19
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Yatakhane ve Saatler [Şiir] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 18
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Daüssıla [Şiir] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 4
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Eski Şarkılar [Şiir] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 8
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Kış Bitmiyecek mi? [Şiir] C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 13
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Kanal [Şiir] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.10
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Ormanın Canavarı [Şiir] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 3
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Trenin Fenerleri [Şiir] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 18
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Yumruğunu Isıran Adam [Şiir] C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s. 17
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Öyle Sıcağı [Şiir] C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.7
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Oda [Şiir] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.15
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- Dijon Tramvayları [Şiir] C.6, nr.139, 15 Eylül 1929, s.8
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)
- İntihar [Şiir] C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel1929, s.11
Sabri Esat(SİYAVUŞGİL)

Ben [Şiir] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.7

Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)

Biz Öldürdük Değil mi? [Şiir] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.13

Said Nazif

Gençliğe Dair [Deneme] C. 4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.8

Salih Tosun

Yunan Şairi Victor Hugo [Tenkit] Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.40–46

Salih Tosun

Yunanistan Ahalisi [İstatistik] Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.77–84

Salih Zeki

Babamın Evi [Şiir] C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel1928, s. 17

Schubert

Schubert tarafından bestelenmiş mektep şarkısı [Müzik]C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10

Semiha Cemal

Kleopatra [Şiir] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 6– 7

Seniha Sami (MORALI)

Bir İskoçya Şairi [Biyografi] C.4, nr.81,14 Haziran 1928,s.14–17

Seniha Sami (MORALI)

19.Asırda İngiliz Hikayecileri[İngiliz Edebiyatı]C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.4–5

Seniha Sami (MORALI)

Göl Şairleri [İngiliz Edebiyatı] C.4, nr.88,2 Ağustos 1928, s.6–7

Seniha Sami (MORALI)

Göl Şairleri [Biyografi] C.4, nr.88,2 Ağustos 1928, s.6–7

Seniha Sami (MORALI)

İhtilalci Şairler ve Kits [Biyografi] C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.3–6

Seniha Sami (MORALI)

İhtilalci Şairler ve Kits [İngiliz Edebiyatı] C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.3–6

Seniha Sami (MORALI)

Fransız Edebiyatının Bânileri[Fransız Edebiyatı]C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 3– 5

Seniha Sami (MORALI)

Şimdiki Fransız Hikâyecileri– Birinci Kısım: Eski Nesil [**Fransız Edebiyatı**] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 6– 7

Seniha Sami (MORALI)

Şimdiki Fransız Hikâyecileri – İkinci kısım: Yeni Nesil [**Fransız Edebiyatı**] C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 13– 14

Seniha Sami (MORALI)

Tennyson [**Biyografi**] C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.12–14

Seniha Sami (MORALI)

Dün ve Bugün [**Hikâye**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.17– 18

Seniha Sami (MORALI)

Figaro'nun İzdivacı [**Tiyatro**] C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.8–10

Servet Hayri

Standardisation [**Sosyal Mesele**] Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.18–21

Servet Hayri

İktisadî Bir Mütearife [**Ekonomi**] Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s.70–75

Shelley (Çev. Seniha Sami [MORALI])

Bulut [**Mensur Şiir**] C.4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.12

Sheli (Çev. Seniha Sami [MORALI])

Mersiye [**Şiir**] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.15–16

Show Desmond(Çev. Kâmran Şerif)

Deniz Aşırı Gören Gözler [**Teknoloji**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.9–11

Sigismund Krasinski (Çev. Rıdvan Nafiz)

Ne Olursa Olsun [**Mensur Şiir**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 4

Sigrid Undeset (Çev. Bedrettin)

Fakirlikle İlk Karşılaşma [**Hikâye**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 17– 19

S(uat) Derviş

Uzun Saçlısı mı, Kısa Saçlısı mı? [**Hikâye**] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 18– 20

Suphi Nuri

Ankara Türk Sanayi Sergisi [**Sanat**] Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.53–55

Süleyman Sıddık

Birkaç Mısra [**Şiir**] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 5

Ş

Şaziye Berrin (KURT)

Yaratıcının Yolu [**Felsefe**] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.12

Şaziye Berrin (KURT)

Kant'ın Güzel ve Ulvî Hislerinin Tetkiki İsimli Eserinden Bir Parça [**Felsefe**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 8

Şevket

Kapalı Çarşı [**Resim**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.12

Dr. Şevket Aziz (KANSU)

İrade Kırıcılar [**Tenkit**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 1–2

Dr. Şevket Aziz (KANSU)

Antropolojinin Esbab-ı Hazırayı Taharrideki Gayesi Nedir? [**Antropoloji**] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 8 ila 13

Dr. Şevket Aziz (KANSU)

Anadolu Darülfünunu İçin [**Eğitim**] C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.5

Şevket Süreyya (AYDEMİR)

Paramızın Kıymeti [**Ekonomi**] C. 4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.13–15

Şevket Süreyya (AYDEMİR)

Türk Parasının Tesbit-i Kıymeti Hakkında [**Ekonomi**] C. 4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.12–13

Şevket Süreyya (AYDEMİR)

Türk Parasının Tesbit-i Kıymeti [**Ekonomi**] C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.13–14

Şevket Süreyya (AYDEMİR)

Türk Parasının Tesbit-i Kıymeti Hakkında [**Ekonomi**] C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.13–14

Şeyhzade Burhan

Genç Bir Şairin Sevgilisine Gönderdiği Mektup [**Mektup**] C.4, nr.81, 14 Haziran 1928, s.8 ve 13–14

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Anadolu Köyleri [Şiir] C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.5

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Anadolu Kadınlarına [Şiir] C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.18

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Kadın Sen Nesin? [Şiir] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.19

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

“Peri” nin Ölümü [Şiir] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.2

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Vatanın Öz Çocuğu [Şiir] C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel1928, s. 4

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Üzüntü [Şiir] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 4

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Kardaşımın Hediyesi [Şiir] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 8

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Yine Sanata [Şiir] C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 5

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Bozma Odanı! [Şiir] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 16

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Senden Sonra [Şiir] C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 16

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Birden Gel [Şiir] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s.8

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Uluyor [Şiir] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 2

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Azap [Şiir] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 13

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Son Hatıra [Şiir] C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.20

Şükûfe Nihal(BAŞAR)

Âşık Sazı ile [Şiir] C.6, nr.19, 15 Eylül 1929, s.10

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Gayyayı Gördüm [Şiir] C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.17

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Erine'nin Heykeli Önünde [Şiir] C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.10

Şükûfe Nihal (BAŞAR)

Nereye? [Şiir] C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.2

T

Taha Ay

Yağmurla Baş Başa [Şiir] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 14

Taha Ay

Köy Kızları [Şiir] C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 8

Taha Ay

Köy Gençleri [Şiir] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 8

Taha AY

Fatma'nın Derdi [Şiir] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.14

Taha Ay

Azap [Şiir] C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 5

Tezer Ağaoğlu (Çev. Hüsn Âli Bey)

Sanat Musahabeleri[**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 16– 17

Toni Johanna

Maruf Bürger baladına göre yapılmış bir resim [**Resim**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 9

V

V.M.Ferice(Çev. Zakir Kadri)

Rus Edibi Maksim Gorki [**Biyografi**] C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.2–3

Vahid

Musikinin İlâhı: Wagner [**Biyografi**] C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.7–8 ve 13

Vahid

Ayesixtus Meryem'i [Resim] C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.14–15

Vahid

Roma'da Forum Harabesi [Sanat Tarihi] C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.13–16

Vahid

Bazı Sanaat İstılahları Hakkında Mutaleat [Dil] C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 6– 7

Vahid

Dertli Hakkında [Türk Edebiyatı Tarihi] C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 8

Vahid

Madam Vije Lebrun [Biyografi] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.14– 16

Vahid

Lenbah [Biyografi] C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.17– 18

Vahid

Bonnat [Biyografi] C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 14– 15

Vahid

Corot(Koro) [Biyografi] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 7– 8 ve 13

Vahid

Murillo [Biyografi] C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 14– 16

Pr.Vahid

Garbın Meşhur Artistlerinden Van Dyck [Biyografi] C.4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 16– 18

Pr. Vahid

Büyük Bir Heykeltıraşın Sanat Hakkındaki Mütalaaları [Biyografi] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s.4– 5

Vahid

Radio– Memleket Hayatında Hizmetleri ve Mütenevvi Tatbikleri [İletişim] C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel1928, s. 15– 17

Vahid

Sanatın Ehemmiyeti ve Faidesi Nedir? [Sanat] C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel1928, s. 3– 4

Nakleden: Vahid

Sanatkâr İçin Tabiatta Her Şey Güzeldir [**Sanat**] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 15– 18

Nakleden: Vahid

Sanatta Fikir [**Sanat**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 7, 8 ve 13

Nakleden: Vahid

Sanatta Esrarengizlik [**Sanat**] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 6–8

Vahid

Artistlerin Faidesi [**Sanat**] C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.4–7

Vahid

Cumhuriyet Abidesi [**Mimarî**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 16

Vahid

Temsil Tarzı [**Heykel**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 15– 17

Vahid

Sanatta Hareket [**Heykel**] C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11– 13

Vahid

Sanatta Hareket [**Heykel**] C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 12– 14

Vahid

Sanatta Hareket [**Heykel**] C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 14– 16

Nakleden: Vahid

Kadının Güzelliği [**Heykel**] C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s.13– 14

Nakleden: Vahid

Eski Zaman Ruhları [**Heykel**] C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 14– 16

Nakleden: Vahid

Eski Zaman Ruhları [**Heykel**] C.5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s.14– 17

Nakleden: Vahid

Sanatta Fikir [**Heykel**] C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 6– 8

Nakleden: Vahid

Fidias ile Michelangelo [**Heykel**] C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 14– 16

Nakleden: Vahid

Fidias ile Mikelancelo [**Heykel**] C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s.13–16

Vasfi Mahir (KOCATÜRK)

Alevden Mısralar [**Şiir**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.6

Vasfi Mahir(KOCATÜRK)

Saçımda Düğümler [**Şiir**] C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel1928, s. 19

Vasfi Mahir (KOCATÜRK)

Türk'ün Kitabından [**Şiir**] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 8

Vasfi Mahir (KOCATÜRK)

Alevden Mısralar [**Şiir**] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 14

Vasfi Mahir (KOCATÜRK)

Mahpus [**Şiir**] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 17

Vasfi Mahir (KOCATÜRK)

İtiraf [**Şiir**] C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 4

Vasfi Mahir(KOCATÜRK)

Dağdan İnen [**Şiir**] C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.4–5

Vasfi Mahir (KOCATÜRK)

Benden Allah'a [**Şiir**] C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 13

Vasfi Mahir (KOCATÜRK)

Heykelin Karşısında [**Şiir**] C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 2

Vasfi Mahir (KOCATÜRK)

Dağlar ve Dalgalar [**Şiir**] C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.6

Vasfi Mahir (KOCATÜRK)

Yeni Edebiyat İçinde Eski Estetik Zihniyet [**Polemik**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.18–19

Vasfi Mahir(KOCATÜRK)

Faruk Nafiz ve Sanat [**Tenkit**] C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.15–18

Vecih Bey

Kurbağalı Dere [**Resim**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.11

Vecih Bey

Kınalı Ada [**Resim**] C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s. 14

Vedat Nedim(TÖR)

Gençliğin İktisadî Kıymeti [**Ekonomi**] C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, 7–8

Vedat Nedim (TÖR)

Köylü, Kooperatif, Muallim [**Ekonomi**] C.4, nr.80, 7 Haziran 1928, s.6–7

Vedat Nedim (TÖR)

1926 Senesinde Hâricî Ticaretimiz [**Ekonomi**] C.4, nr.82,21 Haziran 1928, s.4–6

Vedat Nedim (TÖR)

Harcî Ticaretimizin Tanzim Meselesi[**Ekonomi**]C.4, nr.83, 28 Haziran 1928,.s.7–8

Vedat Nedim(TÖR)

Serbest Mıntıka Meselesi [**Ekonomi**] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.7

Dr. Vedat Nedim (TÖR)

Evvela Kooperatifçi; Sonra Kooperatif [**Ekonomi**] C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.5

Vedat Nedim(TÖR)

M. Pr. Jakar'a Açık Mektup [**İstatistik**] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 6

Velaskez

Sebastian [**Resim**] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 15

Vildan Aşir (SAVAŞIR) (SAVAŞIR)

Spor Gayesinden Uzaklaşıyor mu? [**Spor**] C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 14– 15

Voltaire

İyi Bir Berehmenin Hikâyesi[**Felsefe**] Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930, s.58–60

W

William Hazlitt (Çev. Kenan Halet)

Gençlerde Ölmezlik Duygusu [**Deneme**] C. 4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.14–15

Y

Yakup KADRİ (KARAOSMANOĞLU)

Bir Facia [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.19

Yaşar Nabi (NAYIR)

Yıkılan Mabed [**Şiir**] C. 4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.20

Yaşar Nabi (NAYIR)

Yaz Akşamı [Şiir] C.4, nr.81, 14 Haziran 1928,s.8

Yaşar Nabi (NAYIR)

İlahların Ölümü [Şiir] C.4, nr.83, 28 Haziran 1928,s.17

Yaşar Nabi (NAYIR)

Charles Baudelaire [Biyografi] C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.21–21

Yaşar Nabi (NAYIR)

Dilencinin Şarkısı [Şiir] C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.7

Yaşar Nabi (NAYIR)

Bekçinin Şarkısı [Şiir] C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.2

Yaşar Nabi (NAYIR)

Kadın [Şiir] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.3

Y(aşar) N(abi) (NAYIR)

İhtilâl [Şiir] C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 4

Yaşar Nabi(NAYIR)

Sen [Şiir] C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel1928, s. 14

Yaşar Nabi (NAYIR)

Uzaktan–1– [Şiir] C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 2

Yaşar Nabi (NAYIR)

Dağ ve Yolcu [Şiir] C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 5

Yaşar Nabi (NAYIR)

Zincirli [Şiir] C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 16

Yaşar Nabi (NAYIR)

Lanetlinin Şarkısı [Şiir] C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 19

Yaşar Nabi(NAYIR)

Saat [Şiir] C.5,nr.126,25 Nisan 1929s.7

Yaşar Nabi (NAYIR)

24 Mart [Şiir] C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 16

Yaşar Nabi (NAYIR)

Maslup [Şiir] C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s. 17

Yunus Nadi (ABALIOĞLU)

Hayretteyim: Ölüm mü, Hayat mı?[**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.18

Yusuf ZİYA(ORTAÇ)

Onun Ölümü [**Taziye**] C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.19

Yusuf Ziyaeddin

Maverayi (Neptün)de Bir Yıldız [**Astronomi**]Yeni tertip nr.4, Nisan 1930, s.92–9

Z

Z.

Faruk Nafiz'in İçtimâî Cephesi[**Tenkit**] C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 18

Z. Fahri (FINDIKOĞLU)

Halkbilgisi Mecmuası [**Halkbilim**] C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 14

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Gençliğe Dair Düşünceler [**Deneme**] C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.17–18

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Beyaz Zambaklar Ülkesinde [**Kitap Tanıtımı**] C. 4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.18–19

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Yolda Mısralar [**Şiir**] C.4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.8

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Edebiyat Tarihi– Bayburtlu Zihni [**Tenkit**] C.4, nr.86, 19 Temmuz 1928, s.6

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Yeni İçtimaiyat Dersleri [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.13–14

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Ankaralı Bir Şair [**Biyografi**] C.4,nr.88, 2 Ağustos 1928, s.4–5

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Yeni İçtimaiyat Dersleri [**Kitap Tanıtımı**] C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.18–20

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Dumandan Halkalar [**Şiir**] C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 13

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Üzüntü [**Şiir**] C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 8

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Halk Edebiyatına Ait Bir Eser [**Tenkit**] C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 15– 16

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Sanat ve Tarihi Maddecilik [**Kitap Tanıtımı**] C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.16–17

II.2. KONULARA GÖRE FİHRİST

II.2.1. DİL VE EDEBİYAT

II.2.1.1. DİL

Ahmet Cevad

Fonetik İmlâya Tevcih Edilen İtirazlar “ Yeni imlâya yöneltlen itirazlar ve buna verilen cevaplar anlatılmıştır.” C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.3– 4

Ahmed Cevad

Niçin “ Q” yu Almadınız? “ Q harfinin yeni alfabede neden yer almadığı açıklanıyor.”

C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 2– 3

Ali Canip (YÖNTEM)

Türkçede Zevk İnkılâbı “ Servet-i Fünûn yazarlarının dil anlayışı eleştirilmektedir.”

C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 2– 3

Ali Canip (YÖNTEM)

Türkçeye Dair-1- “ Yabancı dillerden kelime alınabileceği ama kural alınamayacağı anlatılmıştır.” C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 5– 6

Avni

Yeni Harfler Hakkında “ Yeni alfabede kelimelerin telaffuzu ve imlâsı konusuna değinilmiştir.” C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.2– 3

Avni

Yeni İmlâmıza Tealluk Eden Birkaç Mesele “ Yabancı kelimelerin yeni imlâda nasıl yazılacağı anlatılmıştır.” C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 3– 4

Avram Galanti (BODRURLU)

Ahrıryan Kelimesinin Menşei “ Ahrıryan kelimesinin etimolojisi incelenmiştir.”

C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.2

Ayin

Elinos Kelimesinin Aslı “ Elinos ve bazı kelimelerin kökenleri incelenmiştir.”

C. 4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.19– 20

Galip Ata

Alfabe Tarihi-1- “ Alfabenin tarihi anlatılmıştır.”

C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 6- 7

Galip Ata

Alfabe Tarihi – 2- “ Eski Mısır ve Fenikelilere uzanan bir alfabe tarihinden söz edilmiştir.”

C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 7- 8

Galip Ata

Alfabe Tarihi – 3- “ Yunan ve Latin alfabesinin tarihçesi ile kullandığımız rakamların geçmişi anlatılmaktadır.”

C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 7- 8

H.

Copula – Mevcut olmak fiili- “ Türkçedeki ek-fiil kavramı misallerle açıklanmıştır.” Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s.66-69

H.

Arapça ve Farisîden Aldığımız Kelimeler Hakkında Tedkikat “ Dilimize Arapça ve Farsçadan geçen kelimelerden herkesin bildiklerinin kullanılması gerektiği belirtilmiştir. Bu kelimelerin eğer Türkçe karşılığı varsa bunlar kullanılmalıdır denilmektedir.”

Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s.82-90

H.M.

Bir Heyette Beklediklerimiz “ Söz Derleme Heyeti’nin görevleri anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 1- 2

Hakkı Tarık (US)

Şive Endişesi “ Eski harflerle Latin harflerinin Türk şivesine uygunluğu mukayese ediliyor.”

C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s. 1

Hamit Sadi (SELEN)

Yeni Harfler ve Coğrafi İsimler “ Yeni harflerle yabancı coğrafi isimlerin yazımı gösterilmiştir.”

C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 5

Hamit Sadi (SELEN)

Coğrafi İsimler Hakkında Tetkikat “ Coğrafi isimler ile kültür ilişkisi ve bunların yeni imlâdaki yazımı”

C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel 1928, s. 8

Hasan Ali(YÜCEL)

İmlâ Lügati Münasebetiyle “ Birinci cüzü basılan imlâ kılavuzu hakkındadır.”

C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 8

Hasan Ali (YÜCEL)

Bugünün Büyük Meselelerinden– İmlâ lügati hakkında tetkikler– “ Yeni imlâ kılavuzu hakkında yorumlara yer verilmiştir.”

C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 2

İmzasız

Hayat Kârilerine “ Latin harflerinin Türk halkına öğretilmesi üzerinde durulmaktadır.” C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.8

İmzasız

Dil Encümeninin Raporu “ Latin alfabesinin Türk diline uygunluğu anlatılmaktadır.”

C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s. 1

İmzasız

Lahikalar Nasıl Yazılır? “ Eklerin yeni alfabedeki yazımı izah edilmiştir.”

C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.8

İmzasız

Yeni İmlâda Dikkat Olunacak Noktalar “ Ünsüz yumuşamasının yeni imlâda nasıl olacağı anlatılmıştır.” C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.11

İmzasız

Şekliyat: Umumî Fikirler “ Yeni alfabede eklerin yazımıyla ilgili gramer çalışması yapılmıştır.” C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.8

İmzasız

Mürekkep İsimler “ Birleşik sözcüklerin yazılışı hakkında bilgi verilmektedir.”

C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 19

İsmet İnönü

Öz Dilimiz İçin “ İsmet İnönü'nün Türkçe hakkındaki düşünceleri ve sözlük yazımının gerekliliği anlatılmıştır.” C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 1

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Harf İnkılâbı Ma‘arif Seferberliğidir “ Harf inkılâbının topluma benimsetilmesi için Türk milletine telkinde bulunmaktadır.” C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928,s. 1

Muallim Hüseyin Kazım

Harf İnkılâbımız ve İstenoğrafi İhtiyacı– Orhon Abidelerindeki Yazılar ve İstenoğrafi– “Stenografinin tarihi gelişimi ve Orhon abidelerindeki sesler hakkında bilgiler verilmiştir.” Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s. 60–65

Muallim Hüseyin Kazım

Nereye Gidiyoruz? “ Yeni neslin Türkçeye sahip çıkması gerektiği ve yabancı kelimelerin yerine Türkçede karşılığı olan kelimelerin kullanılması gerektiği belirtilmiştir.” Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.54–57

Prof. Dr. Köprülüzade M. Fuat

Din Tarihimize Ait Notlar –1– Ahıryan Kelimesi Hakkında “ Ahıryan kelimesinin etimolojisi incelenmektedir.” C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s. 2– 3

Raif Necdet (KESTELLİ)

Lisanımıza Dair “ Harf inkılâbının önemi ve dilde sadeleşmenin gerekliliği üzerinde durulmuştur.” Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.90–92

Raif Necdet (KESTELLİ)

Lisanımıza Dair “ Yabancı dillerden alınan kelimelerin Türkçe imlâyla yazılması gerektiği ve bu kelimelerin Türkçe karşılığı varsa onların kullanılmasının iyi olacağı anlatılmıştır.” Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.57–66

Vahid

Bazı Sanaat İstilahları Hakkında Mutaleat “Yabancı dillerdeki sanat terimlerinin Türkçe karşılıkları üzerinde durulmaktadır.”

C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 6– 7

II.2.1.2. EDEBİYAT**II.2.1.2.1. EDEBİYAT TEORİSİ****Âkil**

Maruf Bir Fransız Münakkidi Paul Souday “ Paul Souday’in tenkit metotları üzerinde durulmuştur.” C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.4–5

Celâl Nuri

Millî Tenkit “ Tenkit türünün Asyalı milletlerde neden gelişmediği, Batılılar da ise nasıl geliştiği mukayese edilerek anlatılmıştır.”

Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.31–39

H.

Tercüme Hakkında “ Tercüme işinin önemi vurgulanmış, mütercimim iyi bir kalem sahibi olması gerektiği vurgulanmıştır.” Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.28–32

H.

İntihal “ Dünya edebiyatlarından intihal örnekleri verilmiş, bizim edebiyatta bunun suç sayıldığı anlatılmıştır.” Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.53–57

Hikmet Şevki

Tenkit ve Şekilleri “ Tenkitin kuralları ve şekiller anlatılmıştır.”

C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.11

İhsan

Edebiyatın Hürmeti “ Yerli ve yabancı yazarların, edebiyata konu olabilecek şeyler hakkındaki düşünceleri aktarıyor.” C.4, nr.83, 28 Haziran 1928,s.2–3

İmzasız

Muharrir ve Eser “ Batılı yazarların çalışma yöntemleri anlatılmıştır.”

C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 1

İmzasız

Tenkit Hakkında “ Tenkit sanatının incelikleri anlatılmıştır.”

C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.15–16

Kenan Halet

Kısa Hikâye Hakkında “ Kısa hikâye türü anlatılmıştır.”

C. 4,nr.82,21 Haziran 1928,s.18–19

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Roman, Büyük Hikâye ve Hikâyeler Hakkında Mülâhazalar “ Büyük hikâyelerin, romanla olan ilişkisi irdelenmiştir.” C. 4, nr.80, 7 Haziran 1928, s.5–6

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Roman Tasniflerine Dair Son İzah “ Roman ve hikâye hakkında bazı görüşler.”

C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.3–4

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Romanlarda Plân ve Tesadüfî Meseleleri “ Roman yazarken plân yapmanın önemi anlatılmıştır.” C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 5– 6

Nahit Sırrı(ÖRİK)

Bizde ve Fransa’da Tiyatro Tenkidi Edebiyatı “ Türk ve Fransa edebiyatındaki tiyatro tenkidi anlatılmıştır.” C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s.15– 16

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Romanı Bitiriş Tarzları “ Roman ve hikâye yazma teknikleri anlatılmıştır.” C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 4–5

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Edebiyat Tarihleri Hakkında Bir Makale Vesilesiyle “ Daniel Mornet isimli Fransız yazarın edebiyat tarihi yazarken nelere dikkat edilmesi gerektiği hususunda kaleme aldığı makale tahlil edilmiştir.” C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 13–14

II.2.1. 2. 1. EDEBİYAT TARİHİ**II.2.1.2.2.1. TÜRK EDEBİYATI TARİHİ****Ali Canip (YÖNTEM)**

11. Asra Dair Bir Vesika “ Hicrî 11. asırda yaşamış bir şaire ait şiirlerden örnek parçalar verilmiştir.” C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.2–3

Ali Canip(YÖNTEM)

Atâî’nin Tuyuğları “ Atâî’nin tuyuğlarından seçmeler yapılmıştır.” C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.2– 3

Ali Canip(YÖNTEM)

Divan Edebiyatında Mahallî ve Millî Cephe “ Divan edebiyatının Türk milletinin bir ürünü olduğu anlatılmıştır.” C. 5, y. 125, 18 Nisan 1929, s.2

İmzasız

Yunus Emre Divanı “ Yunus Emre Divanı’nın edisyon kritik yoluyla en sağlıklı nüshasına ulaşılabileceği telkin edilmektedir.” C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 3

İmzasız

Edebiyatımızın Yolu “ Yunus Emre’nin Türk Edebiyatı için öneminden söz edilmiştir.” C. 5, y. 125, 18 Nisan 1929, s. 1

Köprülüzade M. Fuat

Selçukiler Devri Edebiyatı Hakkından Bazı Notlar “ Anadolu Selçukluları zamanındaki Türk edebiyatı hakkında bilgi verilmektedir.”

C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 4

Prof. Dr. Köprülüzade M. Fuat

XVI. – XIX. Asırlarda Türkçenin Tekâmülü “ 16. ve 19. yüzyıl arasındaki Türk Edebiyatı ve Türk dilinin gelişimi örneklerle açıklanmıştır.”

C. 5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 2– 3

Köprülüzade M. Fuat

Tanzimat Devrinde Millî Edebiyat Ceryanları “ Tanzimat dönemi edebiyatçıları arasında gelişen millileşme çabalarından söz edilmektedir.”

C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 2– 3

Prof.Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

Gevherî’ye Ait “ Saz şairi Gevherî’ye ait yeni bulunan manzumelerden bazılarında söz edilmiştir.” C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.3

Mehmet Halit

Teskereler ve Teskerciler “ Edebiyat tarihinin ve tezkerecinin tanımı yapılmıştır.”

C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 4– 5

Rıdvan Nafiz

Birkaç Manzume “ 1577 Çıldır Muharebesi ile ilgili malumat ve manzumelerden örnekler verilmiştir.” C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.10

Vahit

Dertli Hakkında “ Halk şairi Dertli’nin Bektaşîliği hakkında bilgi verilmektedir.”

C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 8

II.2.1.2.2.2. FRANSIZ EDEBİYATI

Hikmet Şevki

Fransız Akademi Mükâfatı “ Fransa’nın en önemli roman ödülü tanıtılmış, bunu kazanan M. Andre Demaison’dan bahsedilmiştir.”

C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.23–24

Nahid Sırrı (ÖRİK)

Fransız Kadın Edibleri “ Fransız kadın yazarlarından bazıları tanıtılmıştır.”

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 9– 10

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Birkaç İsim Hakkında “ Emile Henriot, Edouard Schneider, Philippe Chabaneix ve Andre Messenger adlı yazarlar hakkında kısa bilgiler verilmiştir”

C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 18– 19

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Fransa’nın Bugünkü Münekkitleri “ Rene Doumic, Henri de Regnier, Paul Souday gibi Fransız münekkitleri tanıtılmıştır.” C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 7– 8

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Fransız Edebiyatında Dünkü ve Bugünkü Tarih “ Fransız Akademisi’ne mensup Fransız tarihçilerden söz edilmektedir.” C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 14–15

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Fransız Edebiyatında Romenler “ Eserlerini Fransızca keleme alan bazı Romen yazarlar tanıtılmıştır.” C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929,s. 17–18

Seniha Sami (MORALI)

Fransız Edebiyatının Bânileri “ Fransız edebiyatının önemli kurucuları tanıtılmıştır.” C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 3– 5

Seniha Sami (MORALI)

Şimdiki Fransız Hikâyecileri– Birinci Kısım: Eski Nesil– “ Fransız hikâyecileri ve roman yazarları hakkında bilgi verilmektedir.”

C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 6– 7

Seniha Sami (MORALI)

Şimdiki Fransız Hikâyecileri – İkinci kısım: Yeni Nesil “ Çağdaş Fransız hikâyecileri tanıtılmıştır.” C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 13– 14

II.2.1.2.2.3. İNGİLİZ EDEBİYATI

Seniha Sami (MORALI)

19. Asırda İngiliz Hikayecileri “ 19. asırdaki İngiliz hikâyecileri tanıtılmıştır.”

C.4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s. 4-5

Seniha Sami (MORALI)

Göl Şairleri “ İngiliz romantik şairleri ve eserleri anlatılmıştır.”

C.4, nr.88,2 Ağustos 1928, s.6–7

Seniha Sami (MORALI)

İhtilalci Şairler ve Kits “ İhtilalci şairler ve bunlardan birisi olan Kits hakkında bilgi verilmiştir.” C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.3–6

II.2.1.2.2.4. İTALYAN EDEBİYATI

Hikmet Şevki

Son İtalyan Eserleri “ Son dönem İtalyan edebiyatındaki fikrî cereyanlar anlatılmıştır.” C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 8

II.2.1.2.3.EDEBÎ TÜRLER

II.2.1.2.3.1. ŞİİR

Abdullah Cevdet

İhtiyar Şairde Gençlik C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 15

Abdullah Cevdet

Pınarın Kaderi C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 8

Dr. Abdullah Cevdet

- Şairin Vasiyetnamesi C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 8
- Dr. Abdullah Cevdet**
- Yükseğe Düşmek C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 16
- Abdullah Cevdet**
- Kıt'a C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 19
- Ahmet Hamdi (TANPINAR)**
- Günlerimiz C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.6
- Ali Canip (YÖNTEM)**
- Şarkın Ufukları C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 19
- Ali Canip (YÖNTEM)**
- İntikam Şiiri C.4, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 18
- Ali Rauf**
- Sefiller C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 7
- Behçet Kemal (ÇAĞLAR)**
- Yollar C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 3
- Behçet Kemal(ÇAĞLAR)**
- Ben C. 5, nr. 105, 29 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 18
- Behçet Kemal (ÇAĞLAR)**
- Ah Bu Issız Gecede C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.10
- Celâl Sahir (EROZAN)**
- Gönülle Baş Başa C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.4
- Celâl Sahir (EROZAN)**
- Aşka C.4, nr.82, 21 Haziran 1928, s.3
- Celâl Sahir (EROZAN)**
- Günün Gecesinden Düşünceler C.4, nr.83, 28 Haziran 1928,s.6
- Celâl Sahir (EROZAN)**
- Rüzgârla Baş başa C.4,nr.84, 5 Temmuz 1928, s.3
- Celâl Sahir (EROZAN)**
- Aldatmayınız Beni C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.5
- Celâl Sahir (EROZAN)**
- Zenci Kız İle Baş başa C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 3
- Celâl Sahir (EROZAN)**

Onunla Baş başa	C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.13
Celaletin Tevfik	
Bir Gün ki	C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.6
Cevdet Kudret (SOLOK)	
Omuzda Giden Adam	C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.9
Enis Behiç (KORYÜREK)	
O Kıskanç Kadın	C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.4
Enis Behiç (KORYÜREK)	
Yanık Efe	C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 5
Enis Behiç(KORYÜREK)	
Kuşadası'ndan Mektup	C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 17
Enis Behiç (KORYÜREK)	
Yeni Yıl	C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 13
Enis Behiç(KORYÜREK)	
Bir Cenaze Alayı	C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.4
Enis Behiç(KORYÜREK)	
Ey Aşk!(1)	C.6, nr. 143, 15 Teşrin-i Sâni 1929, s.8
Enis Behiç (KORYÜREK)	
Ey Aşk!(2)	C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.2
Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)	
Suyun Üstünde Mısrallar	C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.2
Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)	
Onlar	C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.4
Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)	
Kumun Üstüne Mısrallar	C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.8
Faruk Nafiz(ÇAMLİBEL)	
Kadın	C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.3
Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)	
Onu Bir Gün Görmedim	C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 3
Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)	
Yazımı Okuyanlara	C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 2
Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)	

Bir Kadın Ayrıldı	C.4, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 4
Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)	
Haydi, Be Sen De!	C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 3
Faruk Nafiz(ÇAMLIBEL)	
Ferhat	C. 5, nr. 105, 29 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 3
Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)	
Ruh	C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 7
Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)	
Hatıra	C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 13
Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)	
Yıldız Dağı	C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 6
Faruk Nafiz(ÇAMLIBEL)	
Hortlak	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 14
Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)	
Kar ve Karanlık	C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 4
Faruk Nafiz(ÇAMLIBEL)	
Efemin Ölümü	C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.13
Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)	
Kolsuz	C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 2
Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)	
Ölüler	C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 5
Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)	
İnme	C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 8
Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)	
Kör Kuyu	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.23
Fuat Ömer	
Sahne	C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.10
Gündüz	
Sesin ve Rengin	C.6, nr.137, 15 Ağustos 1929, s.8
Gündüz	
Son Gün Ümidi	C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.21
Gündüz	

- Türbe C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.10
Halit Fahri (OZANSOY)
- Akşam ve Biz C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.8
Halit Fahri (OZANSOY)
- Eyüp Sirtında C.4, nr.82,21 Haziran 1928,s.6
Halit Fahri (OZANSOY)
- Fahişenin Kitabesi C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.13
Halit Fahri (OZANSOY)
- Delinin Şarkısı C.4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.5
Halit Fahri(OZANSOY)
- Bir Akşam C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s. 4
Halit Fahri (OZANSOY)
- Bir Lahza C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 6
Halit Fahri (OZANSOY)
- Hamlacılar C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 7
Halit Fahri (OZANSOY)
- Yağmur Altında C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 14
Halite Nusret(ZORLUTUNA)
- Şehirde Türk Kadını C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.8
Halite Nusret (ZORLUTUNA)
- Son Dilek C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 4
Halite Nusret (ZORLUTUNA)
- Çamlıca'da Bir Akşam C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 19
Halite Nusret(ZORLUTUNA)
- Devrilen Çınar C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel 1929, s.7
Hâmit Macit (SELEKLER)
- Çay C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 16
Hasan ALİ (YÜCEL)
- Aziz Necati'ye C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.13
İffet Halim (ORUZ)
- Tren Götürdü C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 17
İffet Halim (ORUZ)

Kin	C.6, nr.19, 15 Eylül 1929, s.10
İffet Halim (ORUZ)	
Quetta Çarşısı	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.10
İffet Halim (ORUZ)	
Tutan Kamenin Mezarında	C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.3
Muhip Atalay	
Kafamda İhtilal	C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s.5
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Üç Atlı	C.4, nr.81, 14 Haziran 1928,s.4
Necip Fazıl(KISAKÜREK)	
Kaldırımlâr 2	C.4, nr.82, 21 Haziran 1928,s.8
Neci Fazıl (KISAKÜREK)	
Otel Odaları	C.4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.15
Necip Fazıl(KISAKÜREK)	
Anneciğim	C.4,nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.3
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Kadın	C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.11
Necip Fazıl(KISAKÜREK)	
Kaldırımlâr 3	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.18
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
İstasyon	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.8
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Heykel	C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 13
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Deniz	C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 5
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Çile	C.4, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 4
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Gözler	C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 5
Necip Fazıl(KISAKÜREK)	
Nice Gün Gördüm!	C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 16
Necip Fazıl(KISAKÜREK)	

Bir Hikâye	C.4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 15
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Gel	C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 3
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Kâğıt Kalem	C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s.7
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Üzlet	C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 3
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Bacalar	C. 5,nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 2
Necip Fazıl(KISAKÜREK)	
Tavan	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s.3
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Odalarım	C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 4
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Rüya	C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 7
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Öyle Bir Sokak ki Bu	C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 5
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Ahenk	C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 3
Necip Fazıl(KISAKÜREK)	
Yağmur	C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 2
Necip Fazıl(KISAKÜREK)	
Yıldızlı Bir Gecede	C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 16
Necip Fazıl (KISAKÜREK)	
Noktürn	C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s. 17
Necip Fazıl(KISAKÜREK)	
Noktürn –2–	C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s. 5
Necip Fazıl(KISAKÜREK)	
Geçen Dakikalarım	C.6, nr.143, 15Teşrîn-i Sâni 1929, s.28
Necmettin Halil (ONAN)	
Bir Genç Ölü	C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.13
Necmettin Halil(ONAN)	

9 Eylül	C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 4
Necmettin Halil (ONAN)	
Gece	C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.18
Ömer Bedrettin (UŞAKLI)	
Tütün İşçileri	C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.19
Ömer Bedrettin (UŞAKLI)	
Denizimde	C.4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.8
Ömer Bedrettin (UŞAKLI)	
Dalgalar ve Evim	C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.14
Ömer Bedrettin (UŞAKLI)	
Benim Yârim	C. 4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.14
Ömer Bedrettin(UŞAKLI)	
Ay Işığında	C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 2
Ömer Bedrettin (UŞAKLI)	
Bataklık Güneşleri	C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.15
Ömer Bedrettin(UŞAKLI)	
Dağ Çiçekleri	C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.3
Ömer Bedrettin (UŞAKLI)	
Mezarlık Ağaçları	C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 3
Ömer Bedrettin(UŞAKLI)	
Ses	C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.11
Ömer Bedrettin (UŞAKLI)	
Şarlak	C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel 1929, s.5
Refik Fikret (Sağanak)	
Geç Kaldım	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 3
Rifat Necdet (EVRİMER)	
Ben Nasıl Aldanayım?	C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.12
Rifat Necdet (EVRİMER)	
Babama	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.4
Rifat Necdet (EVRİMER)	
İzmir Akşamları	C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 19
Rifat Necdet (EVRİMER)	

Kıtaplarımıla	C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 16
Rifat Necdet (EVRİMER)	
Yıllarımıla	C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 14
Rıza Polat	
Kar Altında Kalanlar	C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 18
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
Beğenilmeyen Serenad	C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.3
Sabri Esad(SİYAVUŞGİL)	
Akşam	C.4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.8
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
Kalyon Kürekçileri	C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.8
Sabri Esat(SİYAVUŞGİL)	
Akıncılar ve Şehir	C.4, nr. 88, 2 Ağustos 1928, s.2
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
Akşam ve Kahramanlar	C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.4
Sabri Esad (SİYAVUŞGİL)	
Kır Misafirhanesi	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.15
Sabri Esad (SİYAVUŞGİL)	
Yalnızlık	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.4
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
Dijon	C.4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 15
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
Nasıl Döneceğim	C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 6
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
Yıl Başı	C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 14
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
Opera	C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 19
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
Yatakhane ve Saatler	C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 18
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
Daüssıla	C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 4
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	

Eski Şarkılar	C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 8
Sabri Esat(SİYAVUŞGİL)	
Kış Bitmiyecek mi?	C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 13
Sabri Esat(SİYAVUŞGİL)	
Kanal	C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.10
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
Ormanın Canavarı	C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 3
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
Trenin Fenerleri	C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 18
Sabri Esat(SİYAVUŞGİL)	
Yumruğunu Isıran Adam	C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s. 17
Sabri Esat(SİYAVUŞGİL)	
Öyle Sıcağı	C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.7
Sabri Esat(SİYAVUŞGİL)	
Oda	C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.15
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
Dijon Tramvaylar	C.6, nr.139, 15 Eylül 1929, s.8
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
İntihar	C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel 1929, s.11
Sabri Esat(SİYAVUŞGİL)	
Ben	C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.7
Sabri Esat (SİYAVUŞGİL)	
Biz Öldürdük Değil mi?	C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.13
Salih Zeki	
Babamın Evi	C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 17
Süleyman Sıddık	
Birkaç Mısra	C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 5
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Anadolu Köyleri	C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.5
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Anadolu Kadınlarına	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.18
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	

Kadın Sen Nesin?	C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.19
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
“Peri” nin Ölümü	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.2
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Vatanın Öz Çocuğu	C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 4
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Üzüntü	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 4
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Kardaşımın Hediyesi	C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 8
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Yine Sanata	C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 5
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Bozma Odanı!	C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 16
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Senden Sonra	C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 16
Şükûfe Nihal(BAŞAR)	
Birden Gel	C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s.8
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Uluyor	C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 2
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Azap	C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 13
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Son Hatıra	C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.20
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Âşık Sazı ile	C.6, nr.139, 15 Eylül 1929, s.10
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Gayyayı Gördüm	C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.17
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Erine'nin Heykeli Önünde	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.10
Şükûfe Nihal (BAŞAR)	
Nereye?	C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.2
Taha Ay	

Yağmurla Baş Başa	C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 14
Taha Ay	
Köy Kızları	C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 8
Taha Ay	
Köy Gençleri	C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 8
Taha AY	
Fatma'nın Derdi	C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.14
Taha Ay	
Azap	C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 5
Vasfi Mahir (KOCATÜRK)	
Alevden Mısralar	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.6
Vasfi Mahir(KOCATÜRK)	
Saçımda Düğümler	C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 19
Vasfi Mahir (KOCATÜRK)	
Türk'ün Kitabından	C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 8
Vasfi Mahir (KOCATÜRK)	
Alevden Mısralar	C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 14
Vasfi Mahir (KOCATÜRK)	
Mahpus	C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 17
Vasfi Mahir (KOCATÜRK)	
İtiraf	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 4
Vasfi Mahir(KOCATÜRK)	
Dağdan İnen	C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.4-5
Vasfi Mahir (KOCATÜRK)	
Benden Allah'a	C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 13
Vasfi Mahir (KOCATÜRK)	
Heykelin Karşısında	C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 2
Vasfi Mahir (KOCATÜRK)	
Dağlar ve Dalgalar	C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.6
Yaşar Nabi (NAYIR)	
Yıkılan Mabed	C. 4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.20
Yaşar Nabi (NAYIR)	

Yaz Akşamı	C.4, nr.81, 14 Haziran 1928,s.8
Yaşar Nabi (NAYIR)	
İlahların Ölümü	C.4, nr.83, 28 Haziran 1928,s.17
Yaşar Nabi (NAYIR)	
Dilencinin Şarkısı	C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.7
Yaşar Nabi (NAYIR)	
Bekçinin Şarkısı	C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.2
Yaşar Nabi (NAYIR)	
Kadın	C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.3
Y(aşar) N(abi) (NAYIR)	
İhtilâl	C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 4
Yaşar Nabi(NAYIR)	
Sen	C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 14
Yaşar Nabi (NAYIR)	
Uzaktan–1–	C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 2
Yaşar Nabi (NAYIR)	
Dağ ve Yolcu	C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 5
Yaşar Nabi (NAYIR)	
Zincirli	C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 16
Yaşar Nabi (NAYIR)	
Lanetlinin Şarkısı	C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 19
Yaşar Nabi(NAYIR)	
Saat	C.5,nr.126,25 Nisan 1929s.7
Yaşar Nabi (NAYIR)	
24 Mart	C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 16
Yaşar Nabi (NAYIR)	
Maslup	C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s. 17
Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)	
Yolda Mısralar	C.4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.8
Ziyaettin Fahri(FINDIKOĞLU)	
Dumandan Halkalar	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 13
Ziyaettin Fahri(FINDIKOĞLU)	

Üzüntü

C. 5, nr. 105, 29 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 8

II.2.1.2.3.2. MENSUR ŞİİR

Semiha Cemal

Kleopatra

C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 6–7

II.2.1.2.3.3. HİKÂYE

A.H.

Bey Efendiler “ Müçteba, Murtaza ve Mustafa ismindeki beyzadelerin yaşadıkları alafranga hayat tarzı komik bir şekilde anlatılmıştır.”

Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.40–50

Aka Gündüz

Gazi'nin Gizli Ordusu “ İşgal günlerinde Türk ordusunun nasıl yapılandığı anlatılmıştır.” C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.7

Aka Gündüz

Sus “ İşgal dönemi Bursa'sında bir okuldaki öğretmenin, öğrencilerine vatan sevgisini aşılması anlatılmıştır.” C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.3–4

Aka Gündüz

Giritli Cafer “ İşgal günlerinde Kuşadası'nın nasıl günler yaşadığı, Giritli Cafer'in yaptığı fedakârlıklar, kahramanlıklar anlatılmıştır.”

C.6, nr.139, 15 Eylül 1929, s.9–10

Aka Gündüz

Aslan Aga “ İşgal yıllarında ksabanın birinde yaşayan Aslan Aga adlı birisinin kahramanlıkları anlatılmıştır.” C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.3–4

Aka Gündüz

Ayşe Kız × Fatma Kız= Saadet “ Bir dağ köyünde yaşayan iki genç kızın hayat hikâyesi anlatılmıştır.” C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel 1929, s.16–17

Aka Gündüz

Eski Kılıç “ Kastamonu’da Hasan Ağa adındaki bir yaşlının, kılıcıyla tabur ağasını yaralaması ve gelişen olaylar anlatılmıştır.”

C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.24–26

Aka Gündüz

Bir Roman Komprimesi “ Muallim bir kadının kırık aşk hikâyesi anlatılmıştır.”

C. 6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.13–14

H(ikmet) Ş(evki)

Uyanan Köy “ Muhtarın ağzından aşk acısı çeken bir çobanın hikâyesi anlatılmıştır.” C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.12

Hikmet Şevki

Canlı İstikbal “ Zaman kavramı, bir ihtiyarın gözünden anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 6

Hikmet Şevki

Dinmiyen Volkan “ İhtiyar bir adamın ağzından ‘ Sevilenler Çayırı’ adlı yerin neden o adla anıldığı anlatılmıştır.” C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929,s.17–18

Kenan Hulusi (KORAY)

Bir Çaycı Dükkânında “ Bireyin iç dünyası ve yalnızlığı anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 19

Kenan Hulusi (KORAY)

Portakallar İçinde Bir Tahayyül “ Kış yaşanırken yaz mevsiminin hayali anlatılmıştır.” C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 19

Kenan Hulusi (KORAY)

Ölüme Dair Satırlar “ Ölen birisinin ardından tabut siparişi veren genç adam ve ölen adamın yazdığı şiiri şarkı olarak mırıldanan marangoz konu edilmiştir.”

C.5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 19

Kenan Hulusi (KORAY)

İstanbul’dan Parçalar –1– Beyazıt’ta Çınar Altı “İstanbul Beyazıt’taki Çınaraltı adlı mekân tasvir edilmiştir.” C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.8–9

M. Selahattin

Kim Yudu, Kim Taradı? “ Hüsn Efendi, karısı ve baktıkları kimsesiz kız çocuğu etrafında geçer.” C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 20

Nahid Sırrı(ÖRİK)

Bir Hünnerli Rakkase İçün “ Bir dansçıya hissedilen fikirler anlatılmıştır.”

C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 13

Seniha Sâmi (MORALI)

Dün ve Bugün “Üç kuşağın kesişen kaderi–anneanne, anne ve torun”

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.17– 18

S(uat) Derviş

Uzun Saçlısı mı, Kısa Saçlısı mı? C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 18– 20

Reşat Nuri(GÜNTEKİN)

Bir Kurtuluş Hikâyesi “ Para üzerine kurulu, alacaklı ve borçlu insanların anlatıldığı kısa bir hikâyedir.” C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 19– 20

Reşat Nuri (GÜNTEKİN)

Zehirden Şifa “ Hasta bir kızın başından geçenler”

C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 19– 20

Reşat Nuri (GÜNTEKİN)

İki Rakip Artist “ Hüseyin Vedat ve Hasan Nejat isimli iki rakip şairin çekişmesi anlatılmıştır.” C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 16– 17

II.2.1.2.3.4. ROMAN**Reşat Nuri (GÜNTEKİN)**

Mehmed’in İcatları “ Donmak üzere olan hasta bir yüzbaşı ile Mehmet’in onu kurtarması.” C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 13

II.2.1.2.3.5. DENEME

İhsan

Okumanın Manası “ Okuma tecrübelerinin anlatıldığı ilgili bir yazı.”

C.4,nr.84, 5 Temmuz 1928, s.2–5

Peyami Safa

Ölüme Hitab “ Ölüm duygusuna hitaben yazılmıştır.”

C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 4

Peyami Safa

Aç Sanatkâr “ Dünya edebiyatında açıklıkla, sefaletle boğuşan sanatkârların kaderi anlatılmıştır.” C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 6

Said Nazif

Gençliğe Dair “ Gençliğin güzel yanları anlatılmıştır.”

C. 4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.8

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Gençliğe Dair Düşünceler “ Gençlikle ilgili şahsî düşünceler anlatılmıştır.”

C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.17–18

II.2.1.2.3.6. BİYOGRAFİ

A. Hikmet(MÜFTÜOĞLU)

Memleketimizce Meçhul İki Türk Şairesi(Nâdire– Nâtüvân) “ İki şairenin hayatı ve şiirleri ele alınmıştır.” C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.7– 8

Dr. Abdullah Cevdet

Ömer Hayyam– Hayyam’ın Hayatı ve Felsefesi– “ Ömer Hayyam’ın hayatı ve felsefesi batılı yazarlardan da faydalanılarak anlatılmıştır.”

Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.7–15

Ali Canip (YÖNTEM)

Şair ve Tabip Şaban Efendi “ Şaban Efendi’nin hayatı anlatılmıştır.” C.4,nr.87,

26 Temmuz 1928, s.2–3

Ali Canip (YÖNTEM)

Fıtnat Hanım “ Şair Fıtnat Hanım’ın hayatı ve şairliği ele alınmıştır.”

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.6– 7

Dr. Avni Refik

Gay Lussac–150. veladet münasebetiyle– “ Fransız kimyager Lussac’ın hayatı ve çalışmaları anlatılmıştır.” C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 19–20

Bedriye Mustafa

Büyük Kadınlardan Ellenkey’in Hayatı ve Fikirleri “ İsveçli yazarın hayatı ve fikirleri anlatılmıştır.” C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 17– 18

Bedrettin

George Sand’la Dokuz Sene “ George Sand’ın hayatı anlatılmıştır.”

C.4, 86, 19 Temmuz 1928, s.7–8

İmzasız

Tolstoy– Velâdetinin 100. senesi münasebetiyle– “ Tolstoy’un hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilmiştir.” C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.5– 7

İmzasız

Garp Edebiyatı Haberleri – Constantin Weyer– “ Fransız yazarın hayatı, edebi kişiliği, etkilendiği yazarlar anlatılmıştır” C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 15

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

İsmail Safa “ İsmail Safa’nın hayatı ve şairliğinden bahsedilmiştir.”

C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.5–7

Kazım Sevinç

Büyük Bir Sanatkârın Yıldönümü Vesilesiyle– Schubert– “ Müzisyen Schubert’in hayatı ve eserleri anlatılmıştır.” C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s.9–13

Köprülüzade Mehmet Fuat

14.Asırda Bir Azeri Şairi “ Sultan Ahmet Bin Üveys adındaki Azeri şair ve hayatı anlatılmıştır.” C.4,nr.82, 21 Haziran 1928, s.2–3

Köprülüzade M. Fuat

Milli Lisan ve Edebiyat Ceryanının İlk Mübeşşirlerinden Şair Mahremî “
C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 2– 3

Prof. Dr. Köprülüzade M. Fuat

Milli Edebiyat Ceryanının İlk Mübeşşirlerinden Edirneli Nazmi “ Edirneli
Nazmi'nin hayatı ve eserleri anlatılmıştır.”
C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 2– 4

Prof. Dr. Köprülüzade M. Fuat

Millî Edebiyat Cereyanının İlk Mübeşşirlerinden Edirneli Nazmî “ Türki-yi Basit
akımı ve Edirneli Nazmi'nin edebi yönü ile eserleri işlenmiştir.” C. 5, nr. 108, 20
Kanun-ı Evvel 1928, s. 2– 3

Prof.Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

Gevherî Hakkında Yeni Vesikalar “ Saz şairi Gevherî'nin hayatı hakkında bulunun
yeni bilgilerden söz edilmektedir.” C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 3

Prof. Dr Köprülüzade Mehmet Fuat

17. Asır Saz Şairlerimizden Kuloğlu “ Kuloğlu'nun hayatı hakkındaki yeni
bilgilerden söz edilmektedir.” C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.2

Prof. Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

17. Asır Saz Şairlerinden Kamil– Kırım Hanı 4. Mehmet Giray– “ Şairin şiirlerinden
örnekler verilmiş, hayatı hakkında kısa bilgiler aktarılmıştır.”
C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.2–3

Prof. Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

16. Asır Saz Şairlerimizden Kul Mehmet “ Kul Mehmet'in hayatı anlatılmış,
şiirlerinden örnekler verilmiştir.” C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.3–5

Mehmet Halit

İlk Kadın Şair: Mihrî “ Mihrî'nin hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilmiştir.”
C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.13– 14

Mehmet Halit

Rami Paşa “ Rami Paşa’nın hayatı anlatılmıştır.” C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s.4–5

Mehmet Halit

Arşî Hakkında Düşünceler “ Hurufî şair Arşî hakkında bilgi verilmektedir.”

C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 4

Mehmet Halit

Edebiyat Tarihinden Yapraklar– Rami Paşa– “ Rami Paşa’nın hayatı, edebî kişiliği, eserleri hakkında bilgi verilmektedir.” C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s.3–4

Mehmet Halit

Seher Aptal “ Türk edebiyatının kadın şairlerinden Seher Aptal hakkında bilgiler verilmiştir.” C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 3– 4

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Alman Edebiyatında Lessing “ Lessing’in hayatı, Alman edebiyatındaki yeri ve önemi anlatılmıştır.” C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 14– 15

Dr. Orhan Sadettin

Lessing “ Alman edebiyat teorisyenlerinden Lessing’in hayatı anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 17– 18

Seniha Sami (MORALI)

Bir İskoçya Şairi “ İskoç şairi ve yazarı Walter Scott’ın hayatı ve eserleri anlatılmıştır.” C.4, nr.81,14 Haziran 1928,s.14–17

Seniha Sami (MORALI)

Göl Şairleri “ İngiliz romantik şairleri ve eserleri anlatılmıştır.”

C.4, nr.88,2 Ağustos 1928, s.6–7

Seniha Sami (MORALI)

İhtilalci Şairler ve Kits “ İhtilalci şairler ve bunlardan birisi olan Kits hakkında bilgi verilmiştir.” C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.3–6

Seniha Sami (MORALI)

Tennyson “ Alfred Tennyson’ın hayatı ve eserleri anlatılmıştır.”

C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.12–14

Vahid

Musikinin İlâhı: Wagner “Alman müzisyen Wagner’in hayatı ve eserleri anlatılmıştır.” C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.7–8 ve 13

Vahid

Madam Vije Lebrun(Meşhur kadın artistlerden) “ 18.asırda yaşamış Fransız sanatçının hayatı anlatılmıştır.” C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.14– 16

Vahid

Lenbah “ !9. asır Alman ressamlarından Lenbach’ın hayatı anlatılmıştır.” C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.17– 18

Vahid

Bonnat (Meşhur Fransız Artistlerinden) “ Ünlü Fransız ressamın hayatı anlatılmıştır.” C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 14– 15

Vahid

Corot(Koro) “ Fransız ressamın hayatı anlatılmıştır.” C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 7– 8 ve 13

Vahid

Murillo “ İspanyol ressam Murillo’nun hayatı” C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 14– 16

Pr.Vahid

Garbın Meşhur Artistlerinden Van Dyck “ Ressam Van Dyck’nin hayatı anlatılmıştır.” C.4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 16– 18

Pr. Vahid

Büyük Bir Heykeltıraşın Sanat Hakkındaki Mütalaaları “ Auguste Rodin’in hayatı, eserleri anlatılmıştır.” C. 5, nr. 105, 29 Teşrîn-i Sâni 1928, s.4– 5

Yaşar Nabi (NAYIR)

Charles Baudelaire “ Charles Baudelaire’nin hayatı anlatılmıştır.” C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.21–21

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Ankaralı Bir Şair “ Ankaralı bir şair olan Fahri'nin hayatı ve eserleri.”

C.4,nr.88, 2 Ağustos 1928, s.4-5

II.2.1.2.3.7. TENKİT(ELEŞTİRİ)

A. H.

Bugünkü Edebiyatımız Hakkında Birkaç Düşünce “ Yahya Kemal'in Eski Türk edebiyatımız hakkındaki düşünceleri”

C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 14

Ali Canip (YÖNTEM)

Son Neslin Şiirinde Güzel Türkçenin Kuvveti “ Enis Behiç, Faruk Nafiz ve Yusuf Ziya'nın çıkardıkları şiir kitaplarındaki Türkçenin güzelliği anlatılmaktadır.”

C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 3- 4

Ali Canip (YÖNTEM)

Muvaffak Fakat Korkunç Bir Eser “ Aka Gündüz'ün ‘ Bu Toprağın Kızları’ isimli romanın tenkidi yapılmaktadır.” C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 1

Ali Canip (YÖNTEM)

Ahmet Haşim ve Eseri– Gurabahane–i Laklakan–münasebetiyle “ A.Haşim'in şairliği ve son eseri Gurabahane–i Laklakan hakkında yorumlar yapılmıştır.

C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 2- 3

Ali Canip (YÖNTEM)

Ömer Seyfettin İçin “ Ölüm yıldönümü nedeniyle Ömer Seyfettin'in düşünceleri anlatılmıştır.” C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 2- 4

Ali Canip (YÖNTEM)

Yeni Edebiyat İçinde Eski Estetik Zihniyet “ Yeni edebiyatın içerisinde eskiye has unsurların kullanılmaması gerektiği belirtilmiştir.”

C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s.2-3

Ali Canip (YÖNTEM)

Neyzen ve Şiirleri “ Neyzen Tevfik'in şairliğinden bahsedilmiştir.”

C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s.2

Ali Canip(YÖNTEM)

Servet-i Fünûn'un Rolü “ Servet-i Fünûn edebiyatının, Türk modernleşmesine olan katkısından söz edilmektedir.” C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 2-3

Celâl Nuri (İLERİ)

Eskiler Alıyorum “ Eski devrin ilim anlayışı eleştirilmektedir.”

Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.1-9

C. N.

Eski İlim “ İbni Haldun'dan alınan bir parçayla eski ilmin usulsüzlüğü eleştirilmiştir.” Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.50-53

Celâl Nuri (İLERİ)

Harabat “ Ziya Paşa'nın 'Harabat Mukaddimesi'nin tahlili yapılmıştır.”

Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.33-44

Fazıl Ahmet (AYKAÇ)

Nazariyat Madrabazlığı “ İlim, sanat, edebiyat dünyasındaki göz boyacılık eleştiriliyor.” C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s. 5

Dr. Halil Fikret (KANAD)

Felsefe Tarihi “ Karl Forlander'e ait eserin çevirisi tenkit edilmektedir.”

C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 18-19

Hasan Ali (YÜCEL)

Ruşen Eşref – Damla Damla- “ Ruşen Eşef'in edebî kişiliği anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 13

Hasan Ali (YÜCEL)

Mütefekkir Bir Şair- Fikret'in Hayatımızdaki Tesiri- “ Tevfik Fikret'in Türk edebiyatındaki yeri ve önemi açıklanmıştır.”

C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.13

Hikmet Şevki

Son Yıldız “ Mehmet Rauf'un ' Son Yıldız' adlı romanın tenkiti yapılmaktadır.”

C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 8

Hikmet Şevki

Reşat Nuri Bey'in Romanları “ Reşat Nuri'nin romanlarında Çalığışu'nun bulunduğu ama son romanlarının farklı olduğu anlatılmış, yazarlığı ele alınmıştır.”
C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.14–16

Hikmet Şevki

Zenci Edebiyatı “ Zencilerin yaptığı edebiyattan bahsedilmiştir.”
C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.17–18

Hüseyin Kazım

Nankör Edebiyat “ Türk edebiyatçılarının eserlerinde, cumhuriyete ve inkılâplara yeterince yer vermediği belirtilerek edebiyatçılar eleştirilmiştir.”
Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.66–69

İmzasız

Tetevvüç ve Evlendirmek “ Türk inkılâbı neticesinde, geçmişlerini bir anda silen kimseler eleştirilmektedir.” C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 20

İmzasız

M.Ch. Mismar'in ‘İstanbul Geceleri’ ve ‘ İslâm Âlemi Hatıraları’ adlı eserleri ele alınmıştır.” Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.75–77

Kâmran Şerif

Shakespeare Neden Vazih Değildir? “ Shakespeare'in eserlerinin anlaşılır olmaması ve hayat hikâyesinin belirsizliği anlatılmıştır.”
C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s.9

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Mürebbiye “ Türk öğretmenleri beğenmeyip çocuklarını yabancı mürebbiyelere teslim eden insanlar eleştiriliyor.” C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.1–2

Mehmet Şevki

Terakki Fikri “ Mustafa Şekip Bey'in ‘ Terakki Fikri’ adlı eseri hakkındaki yorumlar.” C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 15– 16

Mustafa Nihat (ÖZÖN)

Kitaplar Arasında “ Aka Gündüz'ün romanları üzerine bir inceleme yazısıdır.”

C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 17–18

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Kaldırımlâr'ın Necip Fazıl'ı “ Necip Fazıl'ın şairliği ele alınmıştır.”

C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 13– 14

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Şuurun Bilâ Vasıta Mutaları Hakkında “ Halil Nimetullah'ın Bergson'dan yaptığı kitap çevirisinin yetersizliğinden söz edilmiştir.”

C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 3–4

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Parça Fikir Değil Bütün Fikir Lazım “ Mehmet İzzet'in ‘ Usul Kavgası ’ başlıklı yazısının tenkididir.” C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s.1

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Halk Edebiyatına Ait Bir Eser “ Âşık Dertli, Hayatı ve Divanı isimli eserin tenkidi yapılmaktadır.” C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 15– 16

Nahit Sırrı(ÖRİK)

Yeşil Gece Hakkında “ Reşat Nuri'nin ‘ Yeşil Gece ’ romanı eleştirilmektedir.”

C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 7– 8

Nahit Sırrı(ÖRİK)

Neşriyat Hayatı, Şair Faruk Nafiz Bey'in Yeni Bir Eseri: Suda Halkalar “ Yazarın, F. Nafiz hakkındaki görüşlerine yer verilmiştir.”

C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 4

Nahid Sırrı (ÖRİK)

“Kör” Piyesi “ Vedat Nedim'e ait oyunun eleştirisi yapılmıştır.”

C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 17– 18

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Zigrid Undset “ Nobel edebiyat ödüllü Norveçli yazar tanıtılmıştır.”

C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 18– 19

Nahit Sırrı(Örik)

Bir Efsane Kitabı ‘‘Selma Lagesl f’ n ‘G sta Berling’ in efsanesi’ adlı eseri üzerine yorumlar yapılmaktadır. C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.11–12

Nurullah Ata

Kötü Şakalar ‘‘ İsmi verilmeden, manzum yazı yazan birisi tenkit edilmektedir.’’
C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 19

Dr. Orhan Sadettin

Metafizik ‘‘ Hilmi Ziya’nın ‘ Metafizik’ adlı kitabının tenkidi yapılmaktadır.’’
C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 15– 16

Reşat Nuri (GÜNTEKİN)

Garp Edebiyatı Haberleri– Herman Suderman Femina Mükâfatı: Daminique Dunois
‘‘ Herman Suderman’ın ölümü üzerine eserleri ve kendisi tanıtılmıştır.’’
C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı S n  1929, s. 14– 15

Salih Tosun

Yunan Şairi Victor Hugo ‘‘ Hugo’nun Türk düşmanlığı ve ‘Les Orientales’ adlı eserindeki parçalar eleştirilmiştir.’’ Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.40–46

Dr. Şevket Aziz (KANSU)

İrade Kırıcılar ‘‘ Sosyal, sanat ve ilim sahasından Türk’ n gücünü göremeyen vatandaşlar eleştirilmektedir.’’ C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 1– 2

Vasfi Mahir(KOCATÜRK)

Faruk Nafiz ve Sanat ‘‘ Faruk Nafiz’in şiirlerinden örnek verilerek şairin sanat görüşü ele alınmıştır.’’ C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.15–18

Z.

Faruk Nafiz’in İ tim i Cephesi ‘‘ Faruk Nafiz’in şiirlerindeki sosyal taraf anlatılmıştır.’’ C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 18

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Edebiyat Tarihi– Bayburtlu Zihni– ‘‘ Bayburtlu Zihni’nin devrindeki şairlerden farklı bir şair olması.’’ C.4, nr.86, 19 Temmuz 1928, s.6

II.2.1.2.3.8. POLEMİK

Ahmet Talat(ONAY)

Aşık Dertli– Ziyaettin Fahri Beye– ‘‘ 96.sayıda çıkan tenkite cevaben yazılmıştır.’’

C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel 1928, s. 19– 20

Ali Canip(Yöntem)

Divan Edebiyatının Farikasına Dair “geçen sayıda Vasfî Mahir’in kaleme aldığı yazıya dair bir cevap niteliğindedir. Divan şiirinin dekoratif bir sanat olduğunu yinelemektir.” C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.5

Avni

Ne Demeli? “ Ahmet Haşim’in ve İbrahim Alaaddin’in yazdıkları yazılara istinaden kaleme alınmıştır.” C.4,nr.84, 5 Temmuz 1928, s.1–2

Köprülüzade Mehmet Fuat

Eski Eserlerimizi Yakmalı mı? “ Celâl Nuri’nin İkdâm’da çıkan yazısına cevaben kaleme alınmıştır.” C.4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.1–2

Mehmet Emin (ERİŞİLGİL)

Azizim Orhan Bey “ Mehmet Emin’in Orhan Sadettin’e verdiği cevap.” C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 8

Mehmet İzzet

Cemiyet, Ga ‘iyyet ve Muayyeniyet 1 “ Ziyaeddin Fahri Beye cevaben kaleme alınmıştır.” C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.3–5

Mehmet İzzet

Gene Usul Kavgası “ Mehmet İzzet, Mustafa Şekip’in kendisi hakkındaki tenkidine cevap vermektedir.” C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.4–5

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Kime Şikayet Etmeli “ Yazar, önceki sayılarda kendisini eleştirenlere cevap vermektedir.” C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.4–5

N.N.

Aklı Selime Hürmet “ Yazar, daha önceki sayılarda yazdığı bir yazısını eleştiren Orhan Sadettin’e cevap vermektedir.” C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.10–11

Nahid Sırrı (ÖRİK)

Roman ve Hikâyelere Dair Mülâhazalar “İbrahim Necmi’nin eleştirilerine cevaben kaleme alınmıştır.” C.4, s.83,28 Haziran 1928, s.3–5

Dr. Orhan Sadettin

Pr. Mehmet Emin Beye Cevap “ Orhan Sadettin, Mehmet Emin tarafından kendisine yöneltilen tenkitlere cevap vermektedir.” C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 8

Dr. Orhan Sadeddin

Bir Tenkide Cevap “ Yazar, Almancadan çevirdiği ‘Felsefe Tarihi’ adlı eserin çevirisiyle ilgili yapılan tenkide cevap vermektedir.”

C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929,s.15–16

Dr. Orhan Sadettin

Şahsiyata Grimeyelim “ Yazar, Mehmet Servet Beye cevaben bu yazıyı kaleme almıştır.” C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.13–14

Vasfi Mahir (KOCATÜRK)

Yeni Edebiyat İçinde Eski Estetik Zihniyet “ Ali Canip’in aynı isimli makalesine itiraz edilmektedir. Yeni edebiyat içerisinde eski estetikle yazan kimselerin eserleriyle beraber anılması gerektiğini belirtmektedir.”

C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.18–19

II.2.1.2.3.9. GEZİ YAZISI

A.H.

Verem Olmuş ve Yobaz Bir Devlet “ Fas’a yapılan seyahatin izlenimleri aktarılmıştır.” Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.31–42

Cevat

Yolcu Duygu ve Görüşü İle “ İstanbul’dan Avrupa’ya yapılan seyahatin izlenimleri aktarılmıştır.” C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.11

Cevat

Yolcu Duygu ve Görüşleri “ Avrupa’nın büyük şehirlerine trenle yapılan seyahat anlatılır.” C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.7–8

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Anadolu'da Tarla, Kasaba ve Köylü “ Anadolu'nun coğrafyası ve insanı tanıtılmıştır.” C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.9–11

İmzasız

Amsterdam “ Amsterdam şehrinin güzellikleri anlatılır.”

C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

Batum'a Doğru “ Yazar, Azerbaycan seyahatindeki izlenimlerini aktarmıştır.”

C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.11–13

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

Batum “ Yazar, Batum'a yaptığı seyahatin izlenimlerini aktarmıştır.”

C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.13–14

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

Batum'da “ Yazar, Batum izlenimlerini aktarmıştır.”

C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.7–9

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

Acara Cumhuriyeti'nde “ Yazar, Batum'a yaptığı seyahati anlatmaktadır.”

C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.20–21 ve 23

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

Acara Cumhuriyetinde “ Yazar Batum seyahatini anlatmaktadır.”

C.6, nr. 143, 15 Teşrin-i Sâni 1929, s.6

İsmail Hikmet (ERTAYLAN)

Acara Cumhuriyetinde “ Yazarın Acaristan izlenimleri anlatılmıştır.”

C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.10–11

Kazım Sevinç

Türkistan-ı Çîni'de Seyahat “ Türkistan-ı Çîni'ye yapılan seyahatin değerlendirilmesi.” C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.9–13

Kazım Sevinç

Kont Zeppelin'in Denizlere Galebesi “ Zeplin yolculuğu anlatılmıştır.”

C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9– 12

Mehmet Halit

Evliya Çelebi'ye Nazaran Hicrî 11 Asırda Erzurum “ Evliya Çelebi'nin gözünden Erzurum anlatılmıştır.” C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 7– 8

II.2.1.2.3.10. HİTABET

Cemal Hüsnü Bey

Mühim Bir Nutuk “ Meslekî eğitimle alâkalı konuşma metnidir.”

C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.2–3

Cemal Hüsnü Bey

Mühim Bir Nutuk “ Cemal Hüsnü Bey'in üniversitelerin önemi konusunda yaptığı konuşma metnidir.” C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel 1929, s.3–4

Hakkı Şinasi Paşa(İstanbul Mebusu)

İstanbul Mebusu Hakkı Şinasi Paşa'nın Hitabesi “ Taksim Anıtı'nın açılış konuşması” C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.10–12

İsmet İnönü

İsmet Pş. Hz.nin Gençliğe Hitabesi “ İsmet İnönü'nün, Hukuk fakültesinin mezuniyet töreninde yaptığı konuşma aynen aktarılmıştır.”

C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.11–12

İsmet İnönü

Tarihî Bir Nutuk “ Milli para, milli iktisat ve milli tasarruf hakkında yapılmış bir nutuktur.” C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.3–5

M. Kemal Atatürk

Tarihî Nutuk “ Atatürk'ün millet meclisinin açılışı nedeniyle yaptığı nutuktur.”

C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9– 12

Mustafa Kemal ATATÜRK

29– 30 Teşrinievvel 1339 Gecesi “ Atatürk’ün, Cumhuriyet’in ilanıyla ilgili konuşması aktarılmıştır.” C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.9–10

Necmeddin Sadık

Darülfünun Nutku “ Cemal Hüsnü Bey’in nutuğu hakkında açıklama yapılmıştır.” C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel 1929, s.4–5

II.2.1.2.3.11. MEKTUP**Ağaoğlu Ahmet**

Mahmut Esat Beyefendiye “ Almanya Frederic sayesinde nasıl bir gelişim geçirdiyse, bizim de Atatürk’le böyle bir gelişim göstereceğimiz anlatılmıştır.” Yeni tertip nr.2, Şubat1930,s.77–78

Aka Gündüz

Yapma Çiçekler “ Benzigül Hanımefendi’ye ithafen yazılmış bir mektuptur.” C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.15–16

M.Nermi (HASKAN)

Yaşar’a Mektuplar “ M.Nermi (HASKAN)’nin Yaşar Nabi’ye yazdığı mektup.” C. 4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.4

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Bir Arzu “ Nahit Sırrı’ya yazdığı mektupta, Nahit Sırrı’nın Türk kadın yazarların eserlerini tanıtmada gereken önemi göstermesini diliyor.” C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 3

N.S.

Kenan Halet Beye “ Roman, hikâye ve küçük hikâye hususuna değinilmiştir.” C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.5

Nahid Sırrı (ÖRİK)

İbrahim Necmi Beyefendiye “Nahid Sırrı, İbrahim Necmi’nin ‘ Eylül’ romanı hakkındaki yorumlarını açıklamasını istemektedir.

C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.5

Nurullah Ata

Kezban'a Mektuplar “ Şiir ve edebiyatın nasıl olması gerektiği anlatılmıştır.”

C.4,nr.84, 5 Temmuz 1928, s.5–6

Şeyhzade Burhan

Genç Bir Şairin Sevgilisine Gönderdiği Mektup “ Şeyhzade Burhan'ın sevgilisi

Suzi'ye yazdığı mektup.” C.4,nr.81,14 Haziran 1928,s.8 ve 13–14

II.2.1.2.3.12. HATIRA

İmzasız

Akideme Nasıl Eriştim? “ Londra'da çıkan Realist isimli mecmuada, ünlü kimselerin inançları, ağızlarından aktarılmıştır.”

C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.15–16

Prof. Dr.M. Fuat KÖPRÜLÜ

Necati'ye Ait Bazı Hatıralar “Prof. Dr. Fuat Köprülü Necati Bey ile ilgili birkaç anı anlatır, Necati Bey'in özelliklerinden bahseder, ölümünden duyduğu üzüntüyü kaleme almıştır.” C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.6–7

Mustafa Necati

İstiklâl Mücadelesi Hatıraları “ İnebolu halkının ıstırapı anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s. 20

II.2.3. KÜLTÜR

Ahmet Halil

Ankara'daki Müesseseleri Ziyaret –Etnografya Müzesi– “ Etnografya müzesinin konumu, tarihi ve önemi anlatılmıştır.”

C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9– 14

H. M.

Haftanın Musahabesi – Nobel Mükâfatı – “ Nobel ödülleri tarihesi anlatılmıştır.” C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 1

Halil Bedi

Prag Radyosunda Türk Gecesi “ Prag Üniversitesi hocası Prof.Dr. Jan Ripka'nın düzenlemek istediği Türk Gecesi programıyla ilgili hazırlıklardan söz edilmektedir.”

C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s.14– 15

İmzasız

Kongreler Ayı “ Hilal-i Ahmer, Himaye-i Etfal ve Türk Ocağı gibi emiyetlerin yapacakları kongreler anlatılmaktadır.” C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 1

Kazım Sevinç

Viyana'da İtikadat-ı Bâtîle Sergisi “ Batıl inanışları temsil eden nesnelere sergilendiği Viyana sergisi anlatılmaktadır.” C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 9– 11 ve 13

Kazım Sevinç

Vahşilerin Dinî Ayinlerinde Maskeler “ Eski medeniyetlerde dinî ayinlerde kullanılan maskeler tanıtılmaktadır.” C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 9– 13

Köprülüzade Mehmet Fuat

Oxford'da 17. Müsteşrikler Kongresi “ Kongre hakkında bilgi verilmektedir.” C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 1– 2

Pr. Köprülüzade M. Fuat

Müsteşrikler Kongresinde “ Kongredeki İslâm ve Türk kültürüne ait çalışmalardan söz ediliyor.” C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 1– 2

II.2.3.1. KÜLTÜR TARİHİ**Dr. Galip Ata**

Toledo Akademisi “ İspanya'daki Toledo Akademisi'nin, Şark medeniyetine ait yaptığı eser çevirilerinden söz edilmektedir.”

C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.8–ila 12

Nahid Sırrı(ÖRİK)

Akademi Fransez'de(Academie Française) Müverrihler “ Fransız Akademi'sinde görev alan tarihçiler anlatılıyor.” C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel 1928, s. 5– 6

II.2.4. GÜZEL SANATLAR

Ali Canip(YÖNTEM)

Sanatın Kuvveti “ Sanattaki güzellik anlayışının ele alınan konuda değil onun ele alınış biçiminde yattığı ifade edilmektedir.”

C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s.2–3

Kazım Sevinç

Rus Müzeleri “ Rus müzelerindeki değerli eserler tanıtılmıştır.”

C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 9– 12

Köprülüzade Mehmet Fuat

Türk Sanatı Hakkında “ Türk sanatının millî oluşu anlatılmıştır.”

C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 1

Nureddin İbrahim

Anadolu'nun Bedî Zenginlikleri “ Selçuklu ve Osmanlı Türklerinin sanat anlayışı anlatılmıştır.”

C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.14–15

Suphi Nuri

Ankara Türk Sanayi Sergisi “ Ankara'daki Türk Sanayi Sergisi'nin eksiklikleri sıralanmış, iyi bir sergide bulunması gereken özellikler belirtilmiştir.”

Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.53–55

Vahid

Sanatın Ehemmiyeti ve Faidesi Nedir? “ Sanatın, medeniyet tarihini aydınlatma hususundaki rolü işlenmektedir.”

C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel 1928, s. 3– 4

Vahid

Artistlerin Faidesi “ Rodin'in, sanat hakkındaki yorumları aktarılmıştır.”

C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.4–7

II.2.4. 1. RESİM

A.M.

Ankara'da Beşinci Resim Sergisi “ Ankara resim sergisindekş ressamlar ve resimleri anlatılmıştır.” C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.9–12

Adrien Hill

Hayalî bir tayyare hücumu C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 10

Adrien Hill

Hayalî tayyare hücumundan sonra C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s.10

Adrien Hill

Müstakbel bir harpte İngiliz Bankası C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 11

Adrien Hill

Yıkılmış Köprü C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 11

Bellini

Elinde Çocuk Tutan Kadın C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10

Celâl Sahir (EROZAN)

Beşinci Ankara Resim Sergisi “ Ankara'da düzenlenen resim sergisi anlatılıyor.” C.4, nr.80, 7 Haziran 1928, s.13–14

CelâlSahir (EROZAN)

Renkli kâğıtlardan yapılmış tezyinî resim C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.12

Celâl Sahir (EROZAN)

Altıncı Resim Sergisi “ Türk Güzel Sanatlar Birliği'nin Ankara'da tertiplediği resim sergisi tanıtılmıştır.” C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.11–15

Corot(Koro)

Kır Manzarası C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 12

Çallı İbrahim

Balıkçılar C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.13

Da Vinci

Le Belle Ferronniere'nin hakikisi C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 11

Delacroix

Faust Mefistofeles'le beraber C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

Dossana

Madonna ve Çocuk C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9

Fehmiyan

Ali Rıza Bey'in portresi C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.9

Fehmiyan

Kış Tasviri C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.10

Forti

Umumî bir çeşmede Pompei'li gençlerin şakalaşmaları

C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 12

Forti

Pompei'de bir villada mesut bir hayat C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 12

Fujita

Kontes Donuan'ın tablosu C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.10

Her. Hans Schlissmann

Piyano çalan adam C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 9

Her.Hans Schlissmann

Schubert'in resmi C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

Hilde Susanne Dans

Yüzünde boncuklar olan adam C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 12

Hilde Susanne Dans

Kayın ağacı C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 12

Hilde Susanne Dans

Kendi portresi ve gölgesi C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 12

Hilde Susanne Dans

Kendi portresi C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 12

Hilde Susanne Dans

Çiçekler C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 12

İbrahim Çallı

Tünel Resmi C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.11

İlham Fragonar

Genç bir adam resmi C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 9

İsmail Hakkı Bey

Manzara resmi C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.11

Kâmran Şerif (SARU)

Hollanda'nın Eski Üstatları Neden Çirkin Kadın Resimleri Yaptılar? “ Hollandalı büyük ressamlardan bazılarının neden çirkin kadınları resmettikleri izah edilmeye çalışılmıştır.” C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.14

Lenbach(Lenbah)

Mareşal Multke'nin portresi C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.17

Mancini

Bir Asilzade C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

Mancini

Beyaz Sayfa C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

Mancini

Floransa Asilzadesi C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11

Michelangelo

Kadın ve çocuk C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 14

Modigliani

Mme. Zborowsky'nin portresi C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 9

Modigliani

Genç kız portresi C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 9

Modigliani

Bir adam C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 9

Murillo

Urûcî Meryem C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Genç Ressamlar Sergisi Arefesinde “ Ankara ve İstanbul'da açılacak olan resim sergisinin Türk modernizmine olan katkısından söz edilmektedir.”

C. 5, y. 125, 18 Nisan 1929, s. 3

M. Şekip (TUNÇ)

Ressamlarımızı Anlamak İçin “ Türk ressamlarını anlamak için, en azından Fransız resminin son seksen senesinin bilinmesi gerektiği ifade edilmiştir.”

C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.3

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Ressamlarımız “ Empresyonizm, kübizm, fütürizm gibi sanat akımları ve resim sanatına olan tesirleri anlatılmıştır.” C.6, nr.143, 15Teşrin-i Sâni 1929, s.1–2

Namık İsmail

Çıplak kadın C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.12

Namık İsmail

Bir kadın portresi C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.13

Namık İsmail

Yalı C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.12

Namık Zeki (ARAL)

Galatasaray Resim Sergisi “ Paris ve İstanbul resim sergilerinin mukayesesi yapılmaktadır.” C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s. 14

Rafael

Ayesixtus Meryem’i C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.14

Raphael

Madonna Di Siena C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 12

Raphael

Giuliano de Medici C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 9

Rembrant

Oturan bir kadın C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 16

Rembrandt

Kendi portresi C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Rembrandt

Eşinin portresi C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Rembrandt

Titus van Rijn C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Rembrandt

Sanatkârın atölyesi ve modeli C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Rembrandt

Rembrandt'ın ihtiyarlık devri C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Rembrandt

Hendrikje C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Rembrandt

Adrien van Rijn C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 10

Şevket

Kapalı Çarşı C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.12

Toni Johanna

Maruf Bürger baladına göre yapılmış romantik bir resim

C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 9

Vahid

Ayesixtus Meryem'i "Rafael'e ait Ayesixtus Meryem'i adlı tadlo hakkında bilgi verilmiştir." C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.14-15

Velaskez

Sebastian C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 15

Vecih Bey

Kurbağalı Dere C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.11

Vecih Bey

Kınalı Ada C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s. 14

Natürmort C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.11

Asılı kova C.4, nr.81, 14 Haziran 1928, s.10

Deney yapan bilim adamı C.4, nr.81, 14 Haziran 1928, s.11

Charles Baudelaire C.4, nr.83, 28 Haziran 1928, s.22

George Sand C.4, nr.86, 19 Temmuz 1928, 7-8

Chopin C.4, nr.86, 19 Temmuz 1928, s.7

Bernard Shaw C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.12

İstikbalde ölülerin ve sokakların alacağı şekil

C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.9

Birbirine sarılmış anne ve kızın tablosu C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.10

Aachen'de Köşk C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 9

Halk mektebi C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 9

Protestan kilisesi	C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 10
Tutankamon mezarının dış muhafazası	C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 10
Tutankamon mezarından son çıkan parça	C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 11
Kapağı kaldırılmış lahid	C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 12
Masa resmi	C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9
Harabeler	C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9
İlahların Aşkı	C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9
Üç küçük çocuk	C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9
Uyuyan Kız	C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 12
Kıvırcık saçlı kız	C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 12
Genç kız	C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 12
Uyuyan kız	C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 12
Bir kadın silueti ve eğilmiş bir adam	C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10
Yan yana iki insan	C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10
Gemi ve sualtı	C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10
Daire içinde bir insan	C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10
İnsan sureti ve akvaryum	C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10
Sualtı dünyası	C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10
İngiltere kralı Şarl	C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 11
Bahçedeki Kız	C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11
Mani'nin, dini merasimdeki hali	C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 12
Dini merasim	C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 12
Çapasına dayanan bir adam	C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 16
Fırtınaya tutulmuş bir gemi	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9
Bir harp manzarası	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10
John Huss vaiz ederken	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10
Tabiat resmi	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10
Taç giyme merasimi	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10
Dinî bir resim	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10
Din adamları	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10
Bir odada toplanmış insanlar	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10

Zafer manzarası	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11
Zafer manzarası	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11
Papa temsilcisinin kabulü	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11
Papa temsilcisinin kabulü	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11
Dinî bir resim	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11
Krembi'den bir manzara	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11
Siter adasına azimet	C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 12
Epsom at yarışları	C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 12
Lucrezia Borgia'nın resmi	C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 10
Le Belle Ferronniere'nin kopyası	C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 11
Tayyarelerle bir mevkie asker ihracı	C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.11
Ufak bir kız çocuğu	C.5,nr.126,25 Nisan 1929s.7
Shakespeare'in Kraliçe Elizabet'e piyeslerini okurken	
C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 10	
Shakespeare'in aşıkdaşlığı	C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 10
Shakespeare'in doğduğu ev	C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s.10
Shakespeare'in ilk resimli külliyatındaki portresi	
C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 11	
Shakespeare, dostları arasında	C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 11
Glop tiyatrosu	C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 12
Glop tiyatrosunun içi	C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 12
Şakulî istikamette yere inmek için icat edilen tayyare	
C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 11	
Televizyon seyreden adam	C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 10
Kış tasviri	C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.14
Tevfik Fikret'in portresi	C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.10
Tevfik Fikret'in babası	C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.11
Tevfik Fikret'in mektepten çıktığı sene	C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.11
Tevfik Fikret'in profilden bir resmi	C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.12
Tevfik Fikret'le oğlu Haluk	C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.12
Uzaydan bir görünüm	C.6, nr. 138, 1Eylül 1929, s.12
Zuhal yıldızının görünümü	C.6, nr. 138, 1Eylül 1929, s.12

Zuhal yıldızının başka bir görünümü	C.6, nr. 138, 1Eylül 1929, s.13
Düşen bir adam	C.6, nr.19, 15 Eylül 1929, s.9
Trabins sahilinde	C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.15
Bir Trablus kalyonu	C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.16
Elinde kalemiyle düşünen bir zenci	C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.17
Zenci kadın	C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.17
Aslan Aga'nın askeri üniformalı resmi	C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.3
Aslan Aga düşmanla dövüşürken	C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.4
Edirne musalahası	C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.13
Edirne Saray Meydanı	C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.13
Bir kasr	C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.14
Değişik keman modelleri	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.14
Meşhur keman ustası Paganini	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.15
Gustave Flaubert'in çocukluğu	C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.8
Flaubert'in mesai pavyonu	C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.8
Flaubert	C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.9
Salamambo'dan bir manzara	C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.9
Hollanda köylüsü	C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.8
Hollanda köy çocukları	C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.8

II.2.4. 2. HEYKEL

Feyhaman

Atatürk'e ait bir heykel C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.13

Houdon

Mirabeau C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11

Houdon

Comtesse de Sabrom C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11

Houdon

Sophie Arnauld C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11

Houdon

Napolyon C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11

Houdon

Mirabeau C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 12

Houdon

Voltaire C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 15

Houdon

I. François C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 16

Rodin

Düşünen Adam C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 15

Rodin

Venus de Medicis C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 15

Rodin

Atik gövde C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 15

Rodin

Çömelmiş Venüs C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 16

Rodin

Sen Jan Batist C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11

Rodin

Tunç devri C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 12

Rodin

Mareşal Ney C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 13

Rude

Calais şehrinin eşrafı C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 14

Rude

Marseillaise C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 15

Vahid

Temsil Tarzı “ Rodin’in heykel sanatı hakkındaki görüşlerine yer verilmiştir.”

C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 15– 17

Vahid

Sanatta Hareket “ Rodin’in heykel yaparken dikkat ettiği hususlar anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11– 13

Vahid

Sanatta Hareket “ Rodin ve Baptiste’in heykel sanatı hakkındaki görüşlerine yer veriliyor.” C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 12– 14

Vahid

Sanatta Hareket “ Rude’in heykellerinin tahlili yapılmış, sanatı hakkında bilgiler verilmiştir.” C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 14– 16

Bir büst C.4, nr.83,28 Haziran 1928,s.9

Bir büst C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.11

Üç adet bronz heykel C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.10

Bir kadın heykeli C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.12

Bakırdan bir dansöz heykeli C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.12

Venüs heykelinin arkadan görünüşü C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 10

Venüs heykelinin yandan görünüşü C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 10

Venüs heykelinin önden görünüşü C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 10

Güzel saçlı Nerenis’in büstü C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 10

Nerenis heykelinin yandan görünüşü C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 10

Venüs’ün muhtelif pozlardan görünüşü C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 11

Venüs’ün başka bir pozda görünüşü C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 11

Jüpiter heykelinin başı C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 11

Jüpiter heykelinin yandan görünüşü C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 11

Apollo mabedinde şeytanı tasvir eden bir mermer parçası C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 12

Muhafız İlahı C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel 1928, s. 9

Oziris heykelciği C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel 1928, s. 9

Oziris heykelciği–2– C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel 1928, s. 9

Tutankamon’un minyatür heykeli C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel 1928, s. 12

Marie Antionet C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12

Kadın büstü C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12

Son Feryat C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 15

İhtiyar Holmiyer C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 15

Sefile C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 16

Saint Jean Baptise	C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 12
Avrupa'nın efsanesi	C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 12
Bir erkek heykeli	C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 9
Afganistan'da 3. asır zahidi başı	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10
Buda üzerine çiçek atan bir ilah	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10
4. asra ait bir baş	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10
Genç bir Soyth başı	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10
3. asra ait bir Afganlı	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10
Bir şarklı başı	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10
Ruhlar: Buda'nın hayatından	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10
Duvar tezyinatından	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10
Buda'ya yaklaşan bir şeytan	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 10
Buda ve arkadaşları	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 11
Çeşitli insan heykelleri	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 11
Mussolini büstü	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 11
Kadın gövdesi	C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 11
Kadın gövdesi	C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 11
Antakya ilahesi	C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11
İnsan kabartmaları	C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11
Bergama'da bulunan bir Nike başı	C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s.9
Başsız heykeller	C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 10
Heykel parçaları	C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 10
Dans eden kadın heykeli	C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 11
Kamçı kullanan bir çocuk	C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 12
Çocuk heykelinin başı	C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 12
Zeus heykeli	C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s.12
Zeus heykelinin yandan görünüşü	C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 12

II.2.4. 3. MÜZİK

Ali Canip(YÖNTEM)

Edebiyatımız ve Musikimiz “ Türk edebiyatının ve musikisinin geçirdiği merhaleler anlatılmıştır.” C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 2

Cevat Memduh (ALTAR)

Alman Mektep Musikisi ve Pestalozzi “ Pestalozzi’nin müzik eğitimi anlayışı aktarılmıştır.” C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.5–6

Halil Bedi ‘ (YÖNETKEN)

Alaturka Musikide Son Tezahürlerin Kıymeti “ Yeni sanat eserlerini icra edecek kimselerin olmayışından söz edilmektedir.” C.4, nr.83, 28 Haziran 1928,.s.16–17

Halil Bedi ‘(YÖNETKEN)

Musikide Devirler “ Musikinin tarihî gelişimi, batı müziğinin gelişimi.” C.4, nr. 85,12 Temmuz 1928, s.15–17

Halil Bedi ‘(YÖNETKEN)

Musikide Mektebler “ İtalyan, Alman ve Fransız mektepleri izah ediliyor.” C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s. 16– 18

Halil Bedi ‘(YÖNETKEN)

Türk Kadını ve Garp Musikisi “ Türk kadını batı müziğiyle alakadar olması gerektiği anlatılıyor.” C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 16– 17

Halil Bedi’ (YÖNETKEN)

Musikide Şekiller “ Batı müziğindeki şekillerden bahsedilmektedir.” C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 14– 16

Mahmut Ragıp (GAZİMİHAL)

Musikişinas Yetişmek “ Batılı müzik anlayışını öğrenmek isteyen gençlere, nelere dikkat etmeleri gerektiği anlatılmıştır.” C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s.15

Mahmut Ragıp (GAZİMİHAL)

Musikişinas Yetiştirmek–2– “ Yeni yetişecek olan müzisyenlerin daha Avrupaî bir tarza sahip olacakları ifade edilmiştir.” C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 6

Mahmut Ragıp(GAZİMİHAL)

Anadolu Musikisinde Türklük Vahdeti “ Anadolu musikisinde Türk etkisi ve motifleri tesbit edilmiştir.” C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.19–20

Mahmut Ragıp(GAZİMİHAL)

Mektep Musiki Tedrisatımız “ Musikinin önemi ve musiki eğitiminin okullarda nasıl olması gerektiği anlatılmıştır.” C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.5–6

Mahmut Ragıp(GAZİMİHAL)

Keman Sanatı ve Biz “ Türklerin kemana olan tutkusu ve kemanın tarihçesi anlatılmıştır.” C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.13–15

II.2.4.4. TİYATRO

H.Ş.

Kübizm akımının güzel sanatlardan sonra sahne sanatlarını nasıl etkilediği anlatılır.” C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.16

Halit Fahri (OZANSOY)

Temaşa Sanatının Bugünkü Vaziyeti ve Sinema Karşısındaki Zaafi “ Sinemanın, tiyatroyu geride bırkamasının sebepleri anlatılmıştır.” C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel 1929, s.18–19

Halit Fahri (OZANSOY)

Temaşa Sanatının Bugünkü Vaziyeti ve Sinema Karşısındaki Zaafi “ Tiyatronun, sinema karşısında kan kaybetmesi anlatılmıştır.” C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.11–12

Halit Fahri (OZANSOY)

La Dame Kamelya “ 1844 yılında sahnelenmiş tiyatro oyunu hakkında yazılmıştır.” C.4,nr.84, 5 Temmuz 1928, s.6–8

Hikmet Şevki

İfade Kudreti, Hareket İfadesi “ Tiyatro eserlerinin niteliği anlatılmıştır.” C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.17–18

Hikmet Şevki

Dekor Lazım mı, Değil mi? “ Tiyatroda dekorun gerekli olup olmadığı hususuna değinilmiştir.” C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.8

Hikmet Şevki

Fransa'da Tiyatro ve İcrası “ Fransız tiyatrosu hakkında bilgiler verilmektedir.”
C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 16

H(ikmet) Ş(evki)

Bugünkü İngiliz Tiyatrosu “ Çağdaş İngiliz tiyatrosu anlatılmaktadır.”
C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 19

Hikmet Şevki

Sanat ve Temaşa Bahisleri– Tiyatroyu Korumak– “ Tiyatro sanatının Avrupadaki ve
ülkemizdeki misyonu karşılaştırılmış.” C. 4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 8

Hikmet Şevki

Temaşada Heyecan “ Heyecan duygusunun her güzel sanat dalının kaynağı oldu
ğu ve heyecanın tiyatrodaki rolü işlenmiştir.”
C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 7

Hikmet Şevki

İkinci Roller “ Tiyatroda ikinci dereceden rollerin önemi vurgulanmıştır.”
C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 16

Hikmet Şevki

Klâsik ve Modern Eserler “ Klâsik ve modern tiyatro eserlerin toplum hayatına olan
tesiri anlatılmıştır.” C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.11

Kâzım Sevinç

Sene Başı Gecesi “ Bir miras etrafında dönen komik olaylar anlatılmıştır.”
C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 9– 12

Nahid Sırrı (ÖRİK)

Temsil Sanatında Heyecanların Hududu “ Tiyatro oyuncularının oyunlardaki etkisi
misallerle izah edilmiştir.” C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 5– 7

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Temsil Sanatı Hakkında Birkaç Düşünce “ Tiyatro sanatçılarının nasıl olması
gerektiği üzerinde durulmaktadır.” C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 14–15

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Emilia Galotti “ Alman oyun yazarı Lesising’e ait ‘ Emilia Galotti’ adlı oyun hakkında bilgi verilmiştir.” C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.7–8

Mahmut Yesari

Tiyatromuzun Karakteri “ Karagöz ve Hacivat karakterleri inelenmiştir.”

C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.20–21

Seniha Sami (MORALI)

Figaro’nun İzdivacı “ Bir komedi oyunu olan Figaro’nun İzdivacı’nın oynandığı devrin Fransa’sında yarattığı hava anlatılmıştır.”

C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.8–10

II.2.4.5. KARİKATÜR

Daumier

Müdafaa vekilinin karikatürü C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 17

Daumier

İşrete davetiye C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 18

Kulbranson

Henrik İbsen C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 18

Kulbranson

Kont Leo Tolstoy C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 18

Manta ve Cheyer

Romantik bir timsalin karikatürü C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

Heykeltıraş Rodin C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 18

İranlı yaşlı bir adam C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

Eşek sırtında bir adam C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

Hizmet eden bir kadın C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

Bir şerbet satıcısı C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

George Bernard Shaw C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 9

Kitap okuyan bir adam C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel 1929, s.14

II.2.4.6. MİMARİ

Alâeddin Bekir

Alman Mimarisinden Alınacak Dersler “ Alman mimarisinin örnek alınması telkin edilmektedir.” C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 9– 12

Kazım Sevinç

Mimarîde İnkılâb “ Dünyanın çeşitli yerlerindeki mimari eserler incelenmiştir.” C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.9– 12

Nureddin İbrahim

Ankara’da Eski Türk Evleri “ Ankara’nın tarihî evleri ve ahşap işleme sanatı anlatılmıştır.” C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel 1929, s.12–14

Nureddin İbrahim

Bursa’da Yeşil Türbe ve Yeşil Cami “ Bursa’daki Yeşil Türbe ve Yeşil Camii tanıtılır.” C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.18–19

Vahid

Cumhuriyet Abidesi “ Taksim’deki anıt hakkında bilgi verilmektedir.” C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 16

II.2.4.7.SİNEMA

Hikmet Şevki

Türk Filmi: Ankara Postası “Ankara Postası adlı Türk filmi tanıtılmıştır.” C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.22–23

II.2.4.8. FOTOĞRAF

Mr. K. Ohara

Akşam ziyası C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 10

Gladys M. Black

Suda yüzen köpek C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s.10

Mr. S. Nakagama

Sudaki kayık C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 10

Nusret Kemal

Fotoğraf Neler Yapıyor? “ Paris ve Londra’da açılan fotoğraf sergisindeki fotoğraflar anlatılmıştır.” C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.12

Büyük vinçler C. 4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.9

Rotterdam limanından bir köşe C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.9

Büyük bir vinç C.4, nr.80, 7 Haziran 1928, s.10

Kömür transportörleri C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.10

Otomatik deşarjör C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.11

Büyük vinçler C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.11

Bir gemi fotoğrafı C. 4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.12

Amasya’daki mektep mızıkası C.4, nr.82, 21 Haziran 1928,s.9

Amasya’da Aşağı Kale ve atik türbeler C.4, nr.82,21 Haziran 1928,s.9

Amasya’daki tımarhane binası C.4, nr.82,21 Haziran 1928,s.9

Turhal’ın umumî görünüşü C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.10

Amasya’nın Taş handan görünüşü C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.10

Amasya’da Bimarhane C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.10

Sivas’ta Şifaiye Medresesi C.4, nr.82, 21 Haziran 1928,s.10

Tokat şehir meydanı C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.10

Sivas’ta Gök medrese C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.10

Niksar’da bir köprü C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.11

Yeşilirmak üzerinde değirmen C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.11

Sivas’ta medrese C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.11

Sivas’ta Gök medresi C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.11

Amasya’da türbe C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.11

Amasya’da bir cami C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.11

Tokat’ta eski kale C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.12

Sivas’ta Gök medresenin büyük kapısı C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.12

Kayseri’de döner kümbet denilen türbe C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.12

Sivas şehrinin tepeden görünüşü C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.12

Kayseri’de kale suru C.4,nr.82,21 Haziran 1928, s.12

Roma devrine ait bir sikke	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.9
Bir kazı yeri	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.9
Bir kazı yerinde bulunan eşya	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.10
Taş lahit	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.10
Taş lahitin parçaları	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.10
Kazı yerindeki işçi	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.10
Fildişi ayna sapı	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.11
Süslü ve işlemeli ayna sapı	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.11
Kazı yeri	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.11
Altından yapılmış kılıç kabzaları	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.12
Tarihî bir kolye	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.12
Boncuklardan yapılmış bir elbise süsü	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.12
Kazıda bulunmuş muhafaza	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.12
Altın boncuklardan gerdanlık	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.13
Camdan yapılmış mühürler ve süs eşyaları	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.13
Tarihî yüzükler	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.13
Tarihî mühürler	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.13
Bir devekuşu	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.13
Altın, mermer kaplar	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.14
Mermer sütun başları	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.14
Savaşlarda atılan taşlar	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.14
Bir ören yeri	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.14
Bir ören yeri	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.15
Mermerden yapılmış taht benzeri bir eşya	C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.15
Düşes Efyork'un fotoğrafı	C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.9
Fotoğraf telsizi makinesi	C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.9
Mr. Con L. Beyord' ait fotoğraf	C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.10
Kaptan Folton	C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.10
Telsiz sinema aleti	C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.10
Mr.Dikman	C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.11
Gerdanlık bilezik	C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.9
Üç adet vazo	C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.10

Gümüş süzgeç	C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.10
İnsan iskeletleri	C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.11
Gümüş su ibriği	C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.11
Beşbin senelik bir oyuncak	C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.11
Gümüş süzgeç	C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.12
Erzurum'da bir cami vakfiyesi	C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.9
Erzurum'da br mektep binası	C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.10
Erzurum Ahmedî Medresesi'nin minaresi	C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.10
Erzurum Sadrettin Konevî Türbesi	C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.10
Erzurum Hükümet konağı	C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.10
Erzurum'da yeni binalar	C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.11
Erzurum'da bir cadde	C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.11
Ilıca	C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.11
Bolu: Küçük Ilıca	C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.9
Bolu'nun umumî görünüşü	C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.10
Bolu'dan manzara	C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.10
Kastamonu'dan umumî manzara	C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.11
Yarış otomobili	C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.9
Otomobil tamir eden insanlar	C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.10
Max Valie	C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.10
Otomobil içindeki sürücü	C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.10
Seyir halinde bir otomobil	C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.10
Seyir halinde başka bir otomobil	C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.10
Son sürat giden bir otomobil	C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.11
Roma'da Forum harabeleri	C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.9
Türkistan'a mahsus yabanî koyun	C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.9
Bir geyik	C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.9
Türkistan'da bulunan hayvan numuneleri	C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.9
Türkistan'da dağ manzarası	C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.10
Türkistan'da Yıldız vadisi sakinleri	C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.10
Türkistan'da bir çöl manzarası	C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.10
Turfan'da kadın tipleri	C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.11

Turfan vadisi	C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.11
Pazar yeri	C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.11
Türkistan'da dağ geçidi	C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.12
Taksim Cumhuriyet Anıtı	C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.9
Taksim Cumhuriyet Anıtı'nın önündeki kalabalık	C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.10
Taksim Cumhuriyet Anıtı	C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.11
Taksim Cumhuriyet Anıtı	C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.12
Hollanda'da Lahey'de Kristal Palas	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s. 10
Alman apartmanlarından bir numune	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s. 10
Barselona'da Paderera isimindeki apartman	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s. 10
Bavyera'da bir kilise girişi	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s. 10
Paris'teki asri(modern) evlerden biri	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.10
Asri (modern) İsviçre binalarından bir numune	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.10
Stuttgart'ta bir gazete idarehanesi	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.11
İsviçre'de alev şeklinde bacasıyla bir bina	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.11
Almanya'da güneş gören evler	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.11
Fransa'da müstâkil bina	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.11
Stuttgart'ta ufki damlı köşkler	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.12
Düsseldorf'ta kulelerle donanmış bir bina	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.12
Davos'taki fizik ve meteoroloji rasathanesi	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.13
İsviçre dağlarında açık hava mektebi	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.14
İnşaat sahası	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.14
Bir dağ üzerinde istasyon	C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.15
Prences Bibesko	C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.9
Madam Orel	C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.9
Madam Kolet	C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.9
Madam Jülyet Adam	C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.10
Madam Elissa Rayis	C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.10
Tolstoy	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s. 7
Amundsen, Tayyareci ve Mülâzım Holm'un fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9
Krasin tarafından kurtarılan adamın fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9

Facianın kurbanı Malgran'ın fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9
Kurtarılan mülazım Adalberto Mariatu'nun fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9
Telsiz operatörü Biyaci'nin fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9
Mühendis Cecioni'nin fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9
Mühendis Troiani'nin fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9
Profesör Duhunek'in fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9
Alfredo Viglieri'nin fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9
Renato Alessandrini Pomella'nın fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9
Motor mühendisi Calisto Ciocca'nın fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9
Gazeteci Uge Lage'nin fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9
Profesör Bido Pontremoli'nin fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9
Hasta adam fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.9
Krasin Rus buz kıran vapurunun fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.10
İtalyan vapuru Biraganza'nın fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.10
Bir buz kıran gemisinin yol açma fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.11
Ettore Ardionie'nin fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.11
Penzo'nun fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.11
Krasin vapurunun fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.11
Kazazede vapurların fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.11
Buzlar üzerinde kırmızı çadır fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.12
Kazadan kurtulanların fotoğrafı	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.12
En yeni saç modelleri	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.9
Bugünün erkek kıyafeti	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.9
Bugünün kadın kıyafeti	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.9
1914 öncesinin tuvaleti(gece kıyafeti)	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.10
Kış kıyafeti	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.10
Dansöz kıyafetleri	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.10
20. asrın ilk günlerinde kadın kıyafetleri	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.10
Elinde kürk tutan kadın	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.10
İnce bel anlayışını yansıtan kıyafet	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.11
1915'in en kibar modeli	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.11

Yazlık kır kostümü	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.11
Eski moda elbiselerle yedi kadın	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.11
90 sene evvelki kadın kıyafetleri	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 12
Bugünkü kadın kıyafetleri	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.12
Su fıskiyesi şeklinde bir çiçek	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.9
Sualtında kuru bir ağaç	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 9
Fıskiye şeklinde çiçekler	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.9
Sualtındaki bitkiler	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.9
Köpekbalıkları	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 10
Mercan numuneleri	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 10
Yıldız balığı	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 10
Sualtında not tutan dalgıç	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 11
Mercan	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 11
Sualtının sinemaya çekilişi	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.11
Bir ahtapot	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 12
Denizaltı bahçelerinin manzarası	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.12
Denizden çıkarılan mercanların yıkanması	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.12
Büyük bir mercan	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.12
Açık yeşil renkte bir mercan kümesi	C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.12
Batıl itikatlardan bir numune	C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 9
Sihir yapan bir Macar köylüsü	C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 10
Aşkî tedavi eden bir sihirbaz	C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 10
Bir muska fotoğrafı	C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 10
Asrî bir sihirbazın vesaiti	C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 10
Yapma bir kuş	C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 10
Su içen çocuk	C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 11
Kulağına tedavi yapılan çocuk	C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 11
Elbiseye dikilmiş beyaz kuklalar	C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 11
Afrika'da kullanılan sihirli bir maske	C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 11
Kapıya dikilen dokuz beyaz kukla	C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 11
Apollo mabedi	C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 9
Zelzele altında kalmış insan iskeletleri	C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 12

Doktor Sigmund Freud	C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 18
İngiliz Kolombiyası'nda maskeler	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 9
Cava'da bir ziyafet maskesi	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 9
Cava'da başka bir ziyafet maskesi	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 9
Ormanlık mabuduna ait bir Hint maskesi	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 9
Yuvarlak maske	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 9
Tibet maskesi	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 10
Vankover adalarında merasim maskesi	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 10
Afrika'da Bakubat vahşilerinin maskesi	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 10
Şimali bahr sahili kabilelesi maskesi	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 10
İrukva maskesi	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 10
İrukvaların kullandıkları maskelerden	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 10
Kalkan şeklinde bir maske	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 10
Gülümseyen bir maske	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 11
İrukvaların dans levhasına girerken	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 11
Yeni İrlanda maskesi	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 11
Merasim maskesi	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 11
Çin maskesi	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s.11
İrukvaların maskelerinden	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 11
Baketelerin maskeleri	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 11
Haida Hindularının iki parçalı maskeleri	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 12
Dans kostümü	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 12
Kalkan şeklinde sivri bir maske	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 12
Bir hastanın tedavi edilmesi	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 12
İngiliz Kolombiyası'ndan çift maske	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 12
Afrika maskesi	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 12
Eski devirdekilere benzeyen bir maske	C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 12
Katolik kilisesi	C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 9
Viyana inşâtı	C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 9
Viyana Sarayı'ndaki kütüphane	C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 10
Kolonya kilisesinin dâhili	C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 11
Kitap dolabı	C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 11

Modern bir bina	C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 12
Katolik kilisesi	C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 12
Zeplin fotoğrafı	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 9
Yolcu dairelerinde umumi manzara	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10
Los Angeles hangar önü	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10
Zeplin yürütülürken	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11
Kont Zeplin adına basılan pul	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11
Zeplin, Haydelberg üzerinde uçarken	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11
Zeplin'den bir manzara	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11
Zeplin ve Berlin telsiz kulesi	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11
Zeplin'in kanatları	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11
Zeplin kaldırılırken	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11
Seyahate hazır olan Zeplin	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11
Dışarısını seyreden adam	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12
Motor muhafazasından manzara	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12
Kadın fotoğrafı	C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12
Atatürk ve üst rütbeli subaylar	C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 9
Ön sırada oturan kadınlar	C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 9
Atatürk konuşma yaparken	C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10
Atatürk konuşurken	C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11
Atatürk ve milletvekilleri	C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12
Atatürk askerleri selamlarken	C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12
Kürsüde bir adam	C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12
Yan yana iki kişi	C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 12
Yunan heykelleri salonu	C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10
Heykeller galerisi	C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10
Mücevherat meşheri	C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10
Kırım-şark ikramı salonu	C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10
Çini ve porselen galerisi	C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11
Orta zaman çinileri	C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11
Eski silahlar	C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11
Silah ve kıyafet salonu	C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 11

Silahşorlar salonu	C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 11
Ay ve Dünya'nın fotoğrafı	C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 9
Bir adam	C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10
Sualtı dünyasından	C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 10
Schubert'in doğduğu ev	C. 5, nr. 105, 29 Teşrîn-i Sâni 1928, s.12
Schubert için dikilmiş abide	C. 5, nr. 105, 29 Teşrîn-i Sâni 1928, s.12
Lavlardan harap olmuş Mascali şehri	C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9
Harabeler şehrinde manzara	C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11
Medoza şehri	C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11
Lavların ilerlemesini seyreden insanlar	C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11
Kazazedeler kurtarılrken	C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11
Mascali'den manzara	C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11
Bir sanatkârın atölyesi	C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s.9
Signor Alceo Dossana	C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9
Ankara Etnografya Müzesi	C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9
Şarkî Anadolu kadını	C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10
Bir Bektaşî kıyafeti	C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.10
Anadolu işlemleri	C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.10
Anadolu işlemlerinin basit kısımları	C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.10
Birinci daireye ait bir köşe	C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.11
Anadolu'da kullanılan ev eşyaları	C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.11
Bir Amerikalı kabile reisi	C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.11
Dinî musiki aletleri ve şamdanlar	C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 11
Romen kadınlarının kıyafetleri	C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s.12
Mustafa Necati Beye ait bir fotoğraf	C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.(yok)
Okuma-yazma seferberliği	C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.10
Okuma-yazma seferberliği	C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.10
Okuma-yazma seferberliği	C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.10
Okuma-yazma seferberliği	C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.10
Ellerinde çelenk tutan askerler	C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.12
Mezar başında duran insanlar	C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.12
Mars gezegeninin görünümü	C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

Hacı Bayram'da şehit tayyarecilerin kabri	C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s.9
İstanbul'da Hava Şehitleri Abidesi	C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s.9
Şehitlerin ruhuna hürmet dakikaları	C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 10
Hava Şehitleri günü kutlamaları	C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 10
Hava müsteşarı Muzaffer Pş. Nutuk çekerken	C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 10
Aka Gündüz nutuk çekerken	C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 10
İstanbul: Mektepli ve askerler ihtifale gelirken	C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s.11
Vasfi Raşit B. nutuk çekerken	C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 11
Şehitlerin hatırası yâd edilirken	C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 11
Mısır medeniyetinden bir manzara	C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 9
Makineden cehennem	C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 11
Makineler	C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 11
Buz hokeyi maçı	C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 9
Bir kadın kayak yaparken	C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s.10
Kayakla bir aile gezintisi	C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s.10
Kayakla uçurumdan atlayış	C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s.10
Buz Kotracılığı	C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 11
Kayak ile nakliyat	C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 11
Çocuk kayıkçılar	C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 11
Kızak yapanlar	C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 12
Buz hokeyi maçı	C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 12
Avcılık	C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 12
Lucreazia Borgia'nın saçının mahfazası	C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 10
Jüpiter gezegeni	C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 12
Pompei villalarından bir harabe	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 9
3. asra ait bir müzeyyen basamak	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 11
Atina'dÂkilere benzeyen bir mabet geçidi	C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 11
Philadelphia'da bir hastane	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10
New York'ta bir okul	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10
Amerika'da büyük garaj	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10
Paris'ten bir manzara	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10
Kış manzarası	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 11

Mussolini yürürken	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 11
Mussolini balkonda	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 11
Kış manzaralı İstanbul	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 11
Avrupa milletleri arasında seçilen güzeller	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 12
Mağara devrinde yatak odası	C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 10
Eski İtalya'da yatak odası	C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 10
Eski Yunanlılarda yatak odası	C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s.10
İngiltere'de Viktorya devrinde yatak odası	C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 10
Bugünkü devrin yatak odası	C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 10
Japonlarda yatak odası	C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 10
Elektrik harikaları	C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 11
2. 3. ve 4. asra ait Yunan küpeleri	C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11
Üç Etrüsk küpesi	C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11
Bir Misena yüzüğü	C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11
Milattan sonra 1. asırdaki cam mamulât	C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11
4.asra ait bir Yunan çelengi	C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11
1. asra ait cam mamulât	C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s.11
Eski dönemlere ait mücevher parçası	C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 11
Termil denilen beyaz karıncaların yuvası	C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 12
İstikbalde kehkeşana gidecek olan sefine	C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 10
İstikbalde bir rasathane ve hava sefinesi	C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 10
Yerçekimine karşı baş aşağı duran insanlar	C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 10
Venüs gezegeninin halkaları	C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 10
Venüs gezegenin görünüşü	C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 10
Ay'dan Dünya'nın görünüşü	C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 11
Kıyamet koparken	C.5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 11
Meşhur Didim Mabedi	C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 11
Açık havada hasta insanlar	C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 10
Açık havada ders	C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 10
Açık havada çalışan insanlar	C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 10
Valdebağ Prevantoriumu'nun genel manzarası	C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s.11

Prevantoriumun ön cephesi	C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 11
Güneşte istirahat eden insanlar	C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 11
Shakespeare'in devam ettiği zannolunan mektep	C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 10
Shakespear'ın doğduğu oda	C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 11
Shakespear'ın kullandığı farz edilen yazı rahlesi	C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 11
Shakespear'ın vaftiz edildiği çeşme	C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 12
Çalışan bir bilim adamı	C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.11
Jimnastik yapan çocuklar	C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s. 9
Beden Terbiyesi jimnastik hareketleri	C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s. 10
Erkek öğrencilerin jimnastik hareketleri	C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s. 10
Kız öğrencilerin jimnastik hareketleri	C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.10
Atlama hareketlerinin fotoğrafları	C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.11
Sokol Bayramı'ndaki çocuklar(Çekoslovakya)	C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s. 11
Kalabalık genç kız topluluğu	C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s. 11
Millî şairimiz Mehmet Emin	C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.9
Mf. Vekili Cemal Hüsnü Bey	C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s. 9
Adliye Vekili Mahmut Esat Bey	C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s. 9
Hamdullah Suphi Bey	C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s. 9
Bakü'de bir bina	C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.12
Bakü'de bir sokak	C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.12
Bakü'de millet bahçesi	C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.13
Batum'da bir bulvar	C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.13
Bakü'de bir meydan	C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.13
Tevfik Fikret'in öğrencilik fotoğrafı	C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.11
Batum'daki Ticaret Mektebi	C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.13
Eski bir Ankara evi	C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel 1929, s.12
Eski bir evin içi	C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel 1929, s.13
Cumhuriyet Bayramı geçit töreni	C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.9
Amsterdam'da bir köprü	C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.11
Ağacın altında oturan çıplak bir kadın	C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.12
Çıplak bir kadın dans ederken	C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.12
18. asırdan bir keman	C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.13

Musiki Muallim Mektebi	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.16
İşbankası merkez binası	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.16
Gazi Muallim Mektebi	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.16
Ziraat Bankası binası	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.17
Baş Vekâlet dairesi	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.17
Bir Banka dâhili	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.17
Ankara'da Eski İstasyon'da güneş batımı	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.17
Yeşil Türbe	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.18
Yeşil Cami'den bir görünüm	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.18
Sütun üstünde kabartmalar	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.18
Yeşil Cami'nin mihrabı	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.19
Yeşil Cami'nin içinden görüntüler	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.19
Yeşil Cami'nin tavanı	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.19
Yeşil Cami'nin duvarındaki hat yazısı	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.19
Müslüman bir kadın	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.20
Musevi bir kadın	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.21
Ermeni bir kadın	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.21
Ankara Postası filminden bir sahne	C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.23
Bir kadın, çocuk ve kayıktaki adam	C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.7
Hollanda köylüleri	C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.8
Hollanda köylüleri kilisede	C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.8
Bir caminin içi	C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.9
Bir caminin dışardan görünümü	C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.9
Bir vazı	C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.9
Ankara şehrinin eski görüntüsü	C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.9
Ankara'nın yeni hali	C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.9

II.2.4.9. ÇİNİCİLİK

İsmail Hakkı ALIŞAN (ERDEM)

Çiniciliğin Menşei “ Çini sanatının tarihi anlatılır.”

C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.16–17

Nureddin İbrahim

Türk Çinileri “ Türklerin çinicilik tarihi anlatılır.”

C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.9–10

Çini numuneleri	C.5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9
Duvarda çini motifleri	C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.9
Duvarlardaki çini işlemleri	C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.10

II.2.4.10. MİNYATÜR**Hulusi Mehmet**

Hindistan Minyatürleri “ Hindistan minyatür sanatı hakkında bilgiler verilmiştir.”

C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.11–12

Halife Ali'nin muharebesi	C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.11
Hükümdar ile refikası	C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.12
Şehzade köyde eğleniyor	C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.12

II.2.4.11. TEZYİN**Nureddin İbrahim**

Selçukîlerde Taş Tezyinatı “ Selçuklular devri taş süslemeciliği anlatılmıştır.”

C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.11–12

II.2.5. İLİM– SANAT**Kazım Sevinç**

Sanat Ve Fen Âleminde “ Güzel sanatlardaki sanatsal gelişmeler ve fen ilimlerindeki teknik gelişmeler işlenmiş.”

C.4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s.13– 14

Kazım Sevinç

Fen ve Sanat Dünyasında “ Fen ve sanat dünyasındaki faaliyetler anlatılıyor.”

C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 9– 13

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası “ Güzel sanatlarda Amerika, Avrupa ve ülkemizde yaşanan olaylar anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1929, s. 9–13

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası “ Yeni bir cankurtaran gemisi, vahşilerin haritaları, Çekoslovakya’daki tarihi resim sergisi anlatılmıştır.”

C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s.9–14

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası “ Heykeltıraş Houdon’un eserleri, Mars’ta hayatın olup olmadığı ve son buluş olan ‘robot’ hakkında bilgiler verilmektedir.”

C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 9 ila 13

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası “ Uzayda bulunan yeni bir yıldızdan, İranlı karikatüristlerle İran’daki inkılâptan söz edilmektedir.” C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 9

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası “ Fotoğrafçılığın, güzel sanatlar arasındaki yeri, güzel sanatlardaki yeni üsluplardan, Mısır medeniyetinden, New York’ta sahnelenen bir tiyatro oyunundan söz edilmektedir.” C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 9 ila 13

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası “ Jüpiter gezegenindeki kırmızı nokta, hayal gücünü zorlayan eserler, Lucrezia Borgia’nın resmi ve saklanan saçları ve Vatikan’da bulunan bir heykel hakkında bilgi verilmiştir.” C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 9 ila 13

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası “ Amerika’da düzenlenen güzellik yarışması, Mussolini’nin üç adet resmi, Amerika’da yapılması düşünülen büyük garaj anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s.9 ila 13

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası “ Da Vinci’nin ‘ La Belle Ferronniere adlı eserinin sahte olma ihtimali, Amerika ve Avrupa’da elektrikle yapılan gösteriler, İngiltere’deki ideal ev sergisi, meşhurların karikatürleri.” C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 11– 12

Kazım Sevinç

İlim ve Sanat Haftası “ Rembrant’ın hayatı ve eserleri, karınca yuvaları, Berlin’deki tarihi mücevherler, hakkında bilgiler verilmiştir.”

C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 9 ila 13

Kazım Sevinç

Dünya Hadiseleri ve Akisleri “ Raphael’in ‘ Giuliano de Medici’ tablosunun satılması, bitkilerin de insanlar gibi canlı olduğu, medeniyetin ve dünyanın geleceğini konu edinen sinema filmleri anlatılmıştır.” C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 8 ila 13

Kazım Sevinç

Haftanın Büyük Hadiseleri ve Akisleri–Andersen’in El İşleri “ Hans Andersen’in yaptığı el işleri, içi asker dolu vagonu yere indiren paraşüt icadına değinilmiştir.” C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 9 ila 12

Kazım Sevinç

Hafta Hadiselerinin İntibaları “ Yeni yapılmış son model uçaklar, Akdenizi kurutup seviyesini düşürme çabaları, Eski Yunan dönemine ait bulunmuş yeni sanat eserleri, heykeller.” C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 9 ila 13

II.2.6. SOSYAL BİLİMLER**II.2.6.1. FELSEFE****Galip Ata**

İlmî Felsefe Nerede Başladı? “ Milet yarımadasının felsefe tarihi açısından önemi vurgulanmıştır.” C.6, nr.139, 15 Eylül 1929, s.5–7

Hatemi Seniğ Bey

Felsefe Cemiyeti Tebliğleri “ Hatemi Seniğ Bey’in, ‘ cemiyet, muayyeniyet ve gaiyyet’ meselesine dair düşünceleri” C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s.18–19

Hatemi Semih

Fikir Aristokrasisi “ Fikir aristokrasisi kavramı anlatılmıştır.” Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.24–26

İmzasız

Türk Felsefe Cemiyeti “ Türk Felsefe Cemiyeti’nin 4.ilmî toplantısında yaşanan tartışmalara yer verilmiştir.” C. 4,nr.81, 14 Haziran 1928, s.12

İmzasız

Türk Felsefe Cemiyeti Tebliğleri “ Türk Felsefe Cemiyeti’nin 7. ilmî toplantısının tebliğidir.” C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 15– 17

İmzasız

Türk Felsefe Cemiyeti Tebliğleri “ Gaiyyet ve muayyeniyet konusu etrafında dönen tartışmalar ve tebliğlerden söz edilmektedir.” C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 15– 16

İmzasız

Türk Felsefe Cemiyetinde “ Türk Felsefe Cemiyetinin son toplantısında Mehmet Servet’in ‘ Felsefe Tarihini Tetkik Usulleri Hakkında Bazı Mütalaalar ve Neticeler’ başlıklı tebliğinden bir bölüm alınmıştır.” C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 19

İsmail Hakkı (ERDEM)

Vuzuh “ Batılı filozoflardan örnekler verilmiş, ‘açıklık’ kavramından söz edilmiştir.” C.6, nr.143, 15Teşrîn-i Sâni 1929, s.1

Mehmed İzzet

Cemiyet, Gaiyyet ve Muayyeniyet “ Dünyanın yaradılış gayesi ele alınmıştır.” C. 4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 7– 8

Mehmet İzzet

Usul Kavgası “ Bertrand Russel’in, Bergson’un fikirlerine, usulüne yönelik itirazları anlatılmıştır.” C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 5–6

Mehmet İzzet

Aciz İnsan “ İnsanoğlunun evrendeki aciziyeti ifade edilmiştir.” C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 4–5

Mehmet Servet

Nazariye ve İlmiye “ Nazariye ve ilmiyenin üstünlüğü ile bunların karşılaştırılması.” C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.1–3

Mehmet Servet

Türk Felsefe Cemiyeti “ Türk Felsefe Cemiyeti’nin oluşumu anlatılıyor.”

C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s. 5– 7

Mehmet Servet

Ziya Gökalp’in Felsefesi “ Ziya Gökalp’in felsefesindeki millîlik ve cemiyetçilik anlayışı izah edilmektedir.” C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 2– 3

Mehmet Servet

Ziya Gökalp’te Spiritualisme “ Ziya Gökalp’in spiritüalist felsefesi izah edilmiştir.”

C. 5,nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 6– 7

Mehmet Servet

Yeni Fikir Ceryanlarımız “ Ziya Gökalp’ten sonraki felsefe hayatımızın istikameti hakkında açıklamalarda bulunulmuştur.” C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 5– 6

Mehmet Servet

Cemiyetçiliğe Karşı “ Mustafa Şekip’in ferdiyetçilik anlayışı anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 5– 6

Mehmet Servet

Dogmatizme Karşı “ Ziya Gökalp ve İzzet Bey’in felsefî görüşleri mukayese edilmiştir” C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 4–5

Mehmet Servet

Fikir Hayatımız–6– Dogmatizme Karşı “ Mehmet İzzet Bey’in ‘ milliyet’ ve ‘ insaniyet’ anlayışı ortaya konmaktadır.” C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 9– 11

Mehmet Servet

Fikir Hayatımız–7– Pragmatizm “ Ziya Gökalp’in pragmatizm hakkındaki tenkitlerine yer verilmiştir.” C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 4– 5

Mehmet Servet

Rationalisation ve Pragmatizm “ Rasyonalizm ve pragmatizm Türkiye’de, diğer ülkelerde ve özellikle Amerika’daki algılanış şekli anlatılmaktadır.”

C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s.7–8 ve 13

Mehmet Servet

Materyalizm “ Materyalist felsefe ve Ziya Gökalp’teki içtimaiyatçılık anlatılmıştır.”

C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s.4–5

Mehmet Servet

Tarihî Maddecilik “ Tarihî maddeciliğin Türkiye’deki gelişimi anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 6–7

Mehmet Servet

Tarihin İktisadî Tefsiri “ İktisatçılığın dünyada ve Türkiye’deki algılanışı anlatılmıştır.”

C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.6–7

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Terakki Fikrinin Menşei ve Tekâmülü “ İlerleme felsefesinin Avrupa’daki tarihî seyri anlatılıyor.” C. 4, nr. 81, 14 Haziran 1928, s.3–4

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Terakkî Fikrinin Menşei ve Tekâmülü “ 1870 yılından 1928 yılına kadar olan Avrupa’daki gelişmenin seyri anlatılmıştır.” C.4, nr.82,21 Haziran 1928, s.7–8

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Terakkî Fikrinin Menşei ve Tekâmülü “ 1870’den 1928’e kadar felsefede olan gelişmeler, yazılan eserler anlatılmıştır.” C.4, nr.83,28 Haziran 1928,s.5–7

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Terakkî Fikrini Niçin Yazdım? “ Terakkî fikriyle ilgili görüşler ele alınmıştır.”

C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.3–4

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Cildimizin Ruhı “ İnsanlardaki ve hayvanlardaki vücut, ruh, duygu ve duyu anlatılmıştır.” C.4,nr. 88, 2 Ağustos 1928, s.1–2

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Bergson ve Gençlik “ Bergson’un Türk felsefe diline olan tesiri anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 1– 2

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Hayatın Maddeden Farkı “ Fransız profesör M. Andre Mayes’in makalesinden bölümlere yer verilmiştir.” C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 3– 4

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Dünkü Hayatımızın Akışlar “ Modernleşmenin insan ruhunda oluşturduğu boşluktan söz edilmektedir.” C.6, nr.139, 15 Eylül 1929, s.3–4

Nahid Sırrı (ÖRİK)

Edebiyattan Başka Sanatlar “ Bütün sanatların felsefeden doğduğu anlatılmıştır.” C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.3– 5

Dr. Orhan Sadettin

Aristo’ya Hürmet “ Ünlü filozof Aristo’nun fikirleri ve bu fikirlerin güncelliği anlatılmıştır.” C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.5–6

Şaziye Berrin (KURT)

Yaratıcının Yolu(Nietzsche’nin Zerdüş’tünden tercüme) “ İnzivaya çekilen insan ve sonuçları anlatılıyor.” C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.12

Şaziye Berrin (KURT)

Kant’ın Güzel ve Ulvî Hislerinin Tetkiki İsimli Eserinden Bir Parça “ Ulvîlik ve güzellik anlayışı, tarihî kişilikler etrafında izah edilmiştir.”

C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 8

II.2.6.2. SİYASET**A. H.**

Hint Çıbanı Deşildi “ İngiltere’nin Hindistan’ı işgali ve Hintlilerin tutumu anlatılmaktadır.” Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.11–14

C.N.

Milliyet Devri “ Fransız İhtilali’nden sonra baş gösteren milliyetçilik akımı ve bunun uzantısı olan yeni devletler hakkında bilgiler verilmiştir.”

Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.56–65

Cemal Hüsnü

Maarif Siyasetimiz “ Türkiye Cumhuriyeti’nin eğitim politikası anlatılmıştır.” C.6, nr.19, 15 Eylül 1929, s.1–3

Feyzi

İngiltere ve Hindistan “ İngiltere’nin Hindistan üzerindeki emelleri anlatılmış, Hindistan’ın bağımsızlığını kazanması için başarılar temenni edilmiştir.”

Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.15–18

Feyzi

İngiltere–Mısır “ Mısır Hidivi Abbas Hilmi Paşa’nın Mısır meselesine dair yazdığı kitaptan bazı bölümler aktarılmıştır.” Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.1–20

Feyzi

Harpten Sonra “ I. Dünya savaşından sonra değişen siyasî dengelerden bahsedilmektedir.” Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.40–46

G. Ata

İlim ve Demokrasi “ İlmin tarifi yapılmış, demokrasinin tarihçesi anlatılmıştır.” C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.6–7

İmzasız

Türk– Fransız İtilafnamesi “ Fransızlarla Türk hükümeti arasında yapılan antlaşma ve bu antlaşmanın hükümleri anlatılmıştır.” C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.8–9

İmzasız

Mesai Fırkasının Beyannamesi “ İngiltere’deki Mesai Fırkası’nın parti programı, politikası anlatılmıştır.” C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.16–17

Kandiyeli Salih Tosun

Yunan İstiklali “Bağımsızlığının 100. yılında, Yunanistan’ın izlediği politikanın yanlışlığı üzerinde durulmuştur.” Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.10–17

Nahit Sırrı (ÖRİK)

1929 Senesine Girerken “ Türkiye’nin ve diğer ülkelerin içinde buldukları siyasal durum izah edilmiştir.” C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 13– 14

Rauf Ahmet (HOTİNLİ)

Primo de Rivera'nın Sukutu “ İspanya'nın başındaki Primo de Rivera'nın iktidardan düşmesi ve Rivera'dan önceki İspanya'nın siyasî manzarası hakkında bilgi verilmektedir.” Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.80–92

Rauf Ahmet (HOTİNLİ)

Bahrî Teslihatın Tahdidi Konferansı “ Londra'da yapılan, çeşitli Avrupalı milletlerie beraber Amerika ve Japonya'nın katıldığı, silahlanmanın sınırlandırılmasıyla ilgili konferans hakkında bilgiler verilmiştir.” Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.48–64

Rauf Ahmet (HOTİNLİ)

Londra Donanma Muahedesi “ Londra'da yapılan Donanma Antlaşması'nın ayrıntıları verilmiştir.” Yeni tertip nr. 4, Nisan 1930, s.74–89

II.2.6.3. TARİH

A. Emrullah

Büyük Catherine “ Prens Catherine etrafında gelişen olaylar anlatılmıştır.” C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.4–5

Ahmet Refik

Tarih ve Müverrihler –Latin Müverrihler: Tasit– “ Latin tarihçi Tasit ve tarih ilmiyle ilgili metotlar anlatılmıştır.” C.4, nr.81,14 Haziran 1928,s.6–8

Celâl Nuri (İLERİ)

Osmanlı Devrinin Tarihi “ Osmanlı Devleti'nin tarihini yazarken yapılan yanlışlıklar anlatılmış, düzgün bir tarih yazımının gerekliliğinden söz edilmiştir.” Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.4–15

Celâl Nuri (İLERİ)

Fatih ve Namık Kemal “ Namık Kemal'in, Evrak-ı Perişan'da Fatih Sultan Mehmet hakkında düştüğü yanlışlıklardan söze edilmiştir.” Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.15–18

Celâl Nuri (İLERİ)

Yavuz ve Namık Kemal “ Namık Kemal’in ‘ Evrak-ı Perişan’ alı eserinden Yavuz Sultan Selim hakkındaki görüşleri aktarılmıştır.”

Yeni tertip nr. 3, Mart 1930, s.1–9

Feyzi

Umumî Harbin Zuhûru Sebepleri “ 1. Dünya savaşının çıkış sebepleri anlatılmıştır.”

Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.67–76

H. M.

Anadolu’da Türk Irkı “ Türk ırkının Anadolu’da çok eski bir ırk olduğu anlatılmaktadır.” C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 5

İbrahim Halil

Abdülhamid’e Wilhelm’i Nasıl Jurnal Etmişler? “ II. Ab dülhamid’in hafiyelerinin, Alman prensi Wilhelm’i jurnallediği, bizzat Alman prensin ağzından nakledilmiştir.”

Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.61–66

Dr. Kemal Şakir

İnançoğulları “ Selçuklu zamanında Denizli bölgesinde hüküm sürmüş beylik anlatılmaktadır.” C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 5

Prof. Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

Bulgar Dağı “ Anadolu’daki Bulgar Dağı’nın isminin nereden geldiğini ve bu bölgede Bulgar kolonilerinin varlığı izah edilmektedir.” C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s.2–3

Mehmet Mitat

Tarihi İbni Galbun “ Trablus’un İspanyollar tarafında işgali anlatılmıştır.”

C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.15–16

Dr. Rifat Osman TOSYAVİZE

Tarihimizin Edirne Faslına Bir Nazar “ Edirne’nin Rus istilası dönemindeki durumu anlatılmıştır.” C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.13–15

II.2.6.4. COĞRAFYA

Ahmet Tevfik

Arzın Tarihinde İklimler Niçin Değişmiştir? “ Dünyadaki iklim değişikliklerinin sebepleri ve günümüzde bizleri bekleyen sonuçları üzerinde durulmuştur.”

C. 5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 4– 5

Ahmet Tevfik

Batmış Bir Kıta – Atlantit– “ Atlantit hakkındaki efsaneler, yapılan ilmî araştırmalar anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 5– 6

Ali Fahri

Anadolu Yeni Bir İnkıraz Devresinin Başlangıcında mı Bulunuyor? “ Anadolu iklimi hakkında malumat verilmektedir.”

C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.14–16

Hamit Sadi (SELEN)

Karadeniz, Akdeniz, Kızıldeniz “ İnsan ve coğrafya arasındaki ilişki anlatılmıştır.”

C.4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 14– 15

II.2.6.5. SOSYOLOJİ**Dr. Halil Fikret (KANAD)**

İçtimaî Ahlâk ve Terbiyemiz Hakkında “Bozulan sosyal ahlâka karşı alınacak tedbirler ele alınmıştır.”

C.4, nr.83, 28 Haziran 1928,s.1

Prof. Mehmet İzzet

Bir Sosyolog: Max Adler “ Adler’in görüşleri anlatılmıştır”

C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s.2– 3

Mehmet İzzet

Muhabetimizin Hudutları ‘Japon sosyolog Takata’nın insanlardaki sosyal alaka ve sevgisinin paylaşımı hususundaki görüşleri nakledilmiştir.’

C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.2–3

Mehmet Servet

Fikir Hayatımızda Bir Muhasebe–1– “ Ziya Gökalp’in başlattığı fikir çalışmalarının yeni nesil tarafından geliştirilmesi gerektiği işlenmiştir.”

C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 4–5

Mehmet Servet

Sistem ve Dogmatizm “ Ziya Gökalp’in fikir hayatımıza ve felsefe tarihimize olan katkılarından bahsedilmiştir.” C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 5– 6

Mehmet Servet

İnanan ve İnanmayan “ İnanan insan ile inanmayan insanın özellikleri karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır.” C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.1

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Gülmeye Dair “ Gülme işinin toplumdaki tezahürü ve kültürlere göre farklılığı anlatılmıştır.” C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 7

Mustafa Şekip (TUNÇ)

O Kadar Yakın mı? “ İnsanoğlunu savaşmaya iten sebepler incelenmiştir.” C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.2–3

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Bugünkü Vicdanımızın Mahiyet, Kıymet ve Hudutları “ Türk aydını ve milletinin geçirdiği tarihî gelişim ve Türk milletinin hâl-i hazırdaki durumu anlatılmıştır.” Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.15–24

II.2.6.6. PSİKOLOJİ

Ali Canip(YÖNTEM)

Graphomanie “ Matbuat hastalığı diye de bilinen ‘graphomanie’ hastalığı tanıtılmıştır.” C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 4–5

Ali Canip (YÖNTEM)

Bibliomanie “ Bibliomanie ad verilen kitap toplama hastalığından söz edilmiştir.” C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 1

Hamit Sadi (SELEN)

Tabiatın Tesiri “ İklimlerin insanların üzerindeki tesiri”

C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 8

İmzasız

İlim Hareketleri “ Psikoloji alanındaki gelişmeler anlatılmıştır.”

C. 4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.20

Mehmet İzzet

Ruhiyatta Buhran “ Psikoloji ilminden ortaya çıkan dallar hakkında bilgiler verilmiştir.” C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 2– 3

Mehmet Servet

Kurnazlık ile Zekâ “ Kurnazlık ve zekâ kavramı irdelenmiş; Avrupa ve Türk insanı mukayese edilmiştir.” C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.1 ila 12

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Gençlik Rûhiyatından Bir Sahife “ İbrahim Alaaddin Beye ait ‘Gençlik Rûhiyatı’ adlı eserinden kısa bir bölüm aktarılmıştır.” C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.2–3

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Cildimizin Ruhu “ İnsanlardaki ve hayvanlardaki vücut, ruh, duygu ve duyu anlatılmıştır.” C.4,nr. 88, 2 Ağustos 1928, s.1–2

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Koklamalar ve Kokular “ Koklama duygusu, kokuların hayal ve his dünyamızdaki yeri.” C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.7–8

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Hicap “ Utanma kavramı çeşitli açılardan ele alınmıştır.”

C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s.2– 3

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Freud’a Dair Bir Cevap “ Freud ve psikanalizm konusu işlenmiştir.”

C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel 1928, s. 6– 7

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Freudizm Meraklılarına “ Freud ve psikanalizim konusu işlenmiştir.”

C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 4– 5

Mustafa Şekip(TUNÇ)

Kıraatın Ruhiyatı “ Okuma uğraşı ve psikoloji ilmi ilişkisi”

C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 2

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Rüyada Uçmak “ İnsanın rüya görmesine sebep olan etkenler anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 3– 4

Mustafa Şekip (TUNÇ)

İhtiyarlık Ruhiyatına Dair “ İhtiyarlık psikolojisi irdelenmiştir.”

C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 4– 5

II.2.6.7. EĞİTİM**Ahmet Refik (ALTINAY)**

Alman Darülfünunlarının Millî Vazifesi “ Fransız tarihçi Ernest Laviss’in yazdığı ‘ Prusya Tarihine Dair Tetkikler’ adlı kitabından Alman üniversitelerinin anlatıldığı kısım alıntılanmıştır.” C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 4– 5

G. Ata

Gizli Akademiler “ Almanya’daki Pembesalip ve Basra’daki İhvanussafa cemiyetlerinin eğitim çalışmalarından söz edilmiştir.”

C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.6–7

H. M.

Muallimin Rolü “ Latin alfabesinin kabulü ve öğretmenlerin bunu öğretmedeki rolü.”

C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s.1

H. M.

Millet Mektepleri “ Millet Mekteplerinin işlevinden söz edilmiştir.”

C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 1

H. M.

Avrupa’da Tahsil “ Türkiye Cumhuriyeti’nin Avrupa’da tahsile bakış açısı izah edilmiştir.” C. 5,nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 1

Dr.Halil Fikret (KANAD)

Gençlik Terbiyesinde Ruhî Esaslar “ Çocukluk döneminin eğitiminde dikkat edilmesi gereken hususlar belirtilmiştir.” C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.3–5

Dr. Halil Fikret (KANAD)

Şehir İdareleri ve İçtimaî Terbiyemiz “ Eğitimde şehir idarecilerinin rolü anlatılmıştır.” C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.2

Hasan Ali (YÜCEL)

Orta Tedrisatta Edebiyat “ Liselerde değişen edebiyat programından söz edilmiştir.” C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.2

İmzasız

Ticaret Mekteplerinde Gaye ve Tedrisat Plânı Meselesi “ Ticaret mekteplerinin eğitim programı hazırlanırken, amacın göz önünde tutulması gerektiği ifade edilmiştir.”

C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.9–10

İmzasız

Rabindranath Tagore ve Türk Hareketleri “ Ünlü Hint şair Tagore’un, ülkesindeki üniversitelerde okutulmak üzere Atatürk’ten istediği Türk kitapları konusuna değinilmiştir.” Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.80–81

Kadri

Terbiye ve Mefkûre... Münasebet ve Kıymetleri –1– “ Çocuk terbiyesi, önemi örneklerle izah edilmiştir.” C.4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 19

Kadri

Terbiye ve Mefkûre... Münasebet ve Kıymetleri –2– “ Çocuk terbiyesinin önemi anlatılmaktadır.” C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 2– 3

Kadri

İçtimaî Mefkûre ve Pedagojik Siyaset “ Eğitimin, sosyal ve siyasi hayat açısından önemi vurgulanmaktadır.” C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 7– 8

Kadri

Terbiyede İdealizm ve Natüralizm Mefkûreleri “ Natüralizm ve İdealizm düşüncelerinin eğitime olan etkileri anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 7– 8

Kadri

Boutroux’ya Göre Ahlâk ve Ahlâk Tedrisatı “ Ahlâk eğitiminin ailede ve okulda verilmesinin gerekliliği üzerinde durulmuştur.”

C. 5,nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 4– 6

Kadri

Ahlâk Terbiyesinin Psikolojik Müşkölleri “ Çocuğun eğitiminde karşılaşılan güçlüklerden bahsedilmiştir.” C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.5–6

Kadri

Ahlâk Terbiyesinin İçtimaî Müşkölleri “ Çocuğun terbiyesinde karşılaşılan sosyal zorluklara değinilmiştir.” C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.5–6

Kazım Nami

Çocuk Üzerindeki Haklar “ Çocuk eğitiminde anne–babanın sınırları anlatılmaktadır.” C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 7– 8

Köprülüzade Mehmet Fuat

Gençliğin Yolu “ Türk gençliğinin ilme ve mefküreye sıkı sıkıya bağlı kalması anlatılıyor.” C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.1–2

Prof. Dr. Köprülüzade M. Fuad

Bazı Düşünceler “ Türkiye’deki ilim müesseselerinden, özellikle de tıp fakültelerindeki eğitim düzeyinden söz edilmiştir.” C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 1– 2

Prof. Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

Müesseselerimize Hürmet “ Ülkemizdeki tıp eğitimine yönelik eleştirilerin yapıcı yönde olması gerektiği vurgulanmaktadır.” C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 1

Mehmet Emin (ERİŞİLGİL)

Mektepten Çıktıktan Sonra “ 1929 senesinde liselerden mezun olan gençlerin geleceği anlatılmıştır.” C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.1 ila 5

Mehmet Emin (ERİŞİLGİL)

Meslekî Eğitim “ Meslekî eğitimde izlenecek yöntemler ele alınmıştır.”

C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.1–2

Mehmet Emin (ERİŞİLGİL)

Edebiyat Tedrisatında Halli Güç Mesele “ Liselerdeki edebiyat dersinin nasıl okutulması gerektiği üzerine yorumlar yapılmıştır.”

C.6, nr.137, 15 Ağustos 1929,s.1–2

Mehmet Emin (ERİŞİLGİL)

Kendi Kendine İnanmayanlar “ Eğitimcilerin, gençlere kendilerine inanmayı aşlamaları gerektiği söylenmektedir.” C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.1

Mehmet Emin(ERİŞİLGİL)

Yüksek Tahsil Meselesi “Türkiye’deki üniversite eğitim sistemi eleştirilmektedir.”

C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel 1929, s.1–2

Mehmet Emin(ERİŞİLGİL)

Yüksek Tahsil Meselesi “ Üniversitelerimizdeki eğitim sorunları üzerine değinilmiştir.”

C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.2

Mehmet Saffet

Mekteplerimizde Edebiyat Tedrisatı “ Türk edebiyatı derslerini azaltıp yerine batı edebiyatını koymak gerektiği ileri sürülmüştür.”

C.6, nr.143, 15Teşrin-i Sâni 1929, s.3

Mehmet Servet

Bir Terbiye Meselesi “ Yeni neslin okula, okumaya karşı duyduğu isteksizlik incelenmiştir.” C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.1

Muallim Hüseyin Kazım

En Büyük Muallim “ Atatürk’ün Türk milleti için yaptıkları, eğitim alanında gerçekleştirdiği yeniliklerden söz edilmiştir.” Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.6–7

Nafi Atuf (KANSU)

Bir Yılın Maarif Hareketini Yazarken “ Türk eğitim sisteminin dünü ve bugünü anlatılmıştır.” C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 3– 4

Peyami Safa

Çocuğun Dehası “Çocuğun gelişiminde toplumun önemi vurgulanmaktadır.” C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.8

Rauf Ahmet (HOTİNLİ)

Paris’te Beynelmilel Darülfünunlular Mahallesi “ Paris’te eğitim gören üniversite öğrencileri için yapılan yurttan, Avrupa’da eğitim için bağışta bulunan yardımseverlerden söz edilmiştir.” Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.54–

Refik Ahmet (NURİ SEKİZİNCİ)

Edebiyat Dersinde Ne Okutulmalı? “ Liselerde edebiyat dersinde genç yazarlarımız ile dünya edebiyatının verilmesi gerektiği belirtilmiştir.”

C.6, nr.19, 15 Eylül 1929, s.7–8

Reşat Şemsettin (SİRER)

Ders Senesi Sonunda “ Mürebbiyelerin, Türk milletinin ilerlemesinde oynadığı rol anlatılmıştır.” C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.15–16

Dr. Şevket Aziz (KANSU)

Anadolu Darülfünunu İçin “ Anadolu’da açılacak üniversitenin memleket için öneminden bahsedilmektedir.” C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.5

II.2.6.8. HALKBİLİM

Ahmet Halil

Halk Bilgisi “ Folklor araştırmalarının ilmî usulü, bu alanda yapılan çalışmalar.” C. 4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.7–8

Ahmet Halil

Halk Bilgisi “ Halk bilgisiyle ilgili usullere değinilmiştir.” C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928,s. 8

Ahmet Halil

Halk Bilgisi “ Anadolu türküleri hakkında bilgi verilmektedir.”

C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928,s.16–17

İmzasız

Bir Rehber “ Halk Bilgisi Derneği dergisinin içeriği hakkında bilgi verilmektedir.”

C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 15

Z. Fahri (FINDIKOĞLU)

Halkbilgisi Mecmuası “ Halkbilgisi Mecmuası'nın tanıtımı yapılmaktadır.”

C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 14

II.2.6.9. DİN**Lâedrî**

Vanite des Vanites– Kitab–ı Mukades'ten– “ Dağ yolculuğunda sıkıntılarla mücadele eden insanların eve dönüşü anlatılmıştır.” Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.89

Mehmet İzzet

Dinlere Dair “ Theodor Robinson'un dinler tarihiyle yazdığı eserden yola çıkılarak inanç meselesi ele alınmıştır.” C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s.3–4

Mehmet İzzet

Kurban “ Kurban kavramının tarihçesi anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s.1–2

Muallim Hüseyin Kazım

Eski Bir Softa Tipi Münasebetiyle “ Romanya'daki Türklere vaaz vermek amacıyla gönderilen vâiz Abdullah Efendi'nin vaazının gericiliği telkin ettiği ve cumhuriyet yeniliklerine karşı olduğu anlatılmaktadır.” Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.45–47

II.2.6.10. ANTROPOLOJİ

C. N.

Pekin’de Keşfedilen – Maymun–İnsan “ Çin’de yapılan jeolojik araştırmalar hakkında bilgi verilmektedir.” Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.46–49

Dr. Şevket Aziz (KANSU)

Antropolojinin Esbab–ı Hazırayı Taharrideki Gayesi Nedir? “ Antropoloji ilmi hakkında tafsilatlı bilgi verilmektedir.” C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 8 ila 13

II.2.6.11. ARKEOLOJİ

A. Aziz

İzmir Asariatika Müzesi “ İzmir’deki Eski Eserler Müzesi ve içindeki eserler tanıtılmıştır.” C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 9– 12

Gabriel (Çev. Vahid)

Anadolu’da Atikat Terkiki Maksadıyla Bir Cevelan “Kayseri, Tokat, Amasya ve Sivas ile civarındaki bölgelerde bulunan tarihî eserler tanıtılmıştır.”

C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.9–14

Kazım Sevinç

Eski Sanatlara Ait Yeni Keşfiyat “ Eski devirlere ait yapılan yeni kazılarda ortaya çıkarılan eserler, fotoğrafları.” C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.9–15

Kazım Sevinç

Hindistan’ın Tarihe Takaddüm Eden Muhteşem Medeniyeti “ Hindistan’ın Sind nehrinde ve Mohenjodara şehrinde yapılan kazılarda elde edilen bulgular ve eski Hint medeniyeti.” C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, 9–12

Kazım Sevinç

Kaybolmuş Tarih Sayfalarından Birkaç Yaprak– Şimalî Afrika’da Son Hafriyat– “ Kuzey Afrika’da yapılan kazı çalışmaları anlatılmaktadır.”

C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 9– 12

Kazım Sevinç

Tarihî Zenginleştiren Son Totankhamen Tetkikatı “ Mısır’da yapılan son arkeolojik çalışmalar ve Tutankamon’un mezarındaki yeni hazineler”

C.5, nr. 100, 25 Teşrin-i Evvel 1928, s.9– 12

Kazım Sevinç

Milletlerin Mazilerine Ait Yeni Keşifler “ Afganistan’da ve Pompei’de yapılan son arkeolojik kazılardan söz edilmektedir.” C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 9 ila 13

II.2.6.12. SANAT TARİHİ

A. Aziz

İzmir Asarınatika Müzesi “ İzmir’deki Eski Eserler Müzesi ve içindeki eserler tanıtılmıştır.” C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 9– 12

Gabriel (Çev. Vahid)

Anadolu’da Atıkat Terkiki Maksadıyla Bir Cevelan “Kayseri, Tokat, Amasya ve Sivas ile civarındaki bölgelerde bulunan tarihî eserler tanıtılmıştır.”

C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.9–14

Kazım Sevinç

Eski Sanatlara Ait Yeni Keşfiyat “ Eski devirlere ait yapılan yeni kazılarda ortaya çıkarılan eserler, fotoğrafları.” C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.9–15

Nureddin İbrahim

Türk Eserleri ve Müze “ Edirne şehrindeki tarihi eserler ve müze tanıtılmıştır.”

C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.6–7

Vahit

Roma’da Forum Harabesi “ Antik Roma’daki Forum harabesi hakkında bilgi verilmiştir.” C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.13–16

II.2.6.13. EKONOMİ

A. Emrullah

Beynelmillel Tediyat Bankası “ Uluslar arası Tediyat Bankası’nın işleyişi anlatılmıştır.”

C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.6–7

A. Emrullah

Fransa Millî İktisat Meclisi “ 1925 yılında toplanan Fransa Millî İktisat Meclisi tanıtılmıştır.” C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.11

A. Emrullah

Fransa Bankası “ Fransa Bankası’nın tarihçesi ve bu bankanın Fransa ekonomisinde oynadığı rol anlatılmıştır.” C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.4–5

A. S.

Mühim ve İktisadî Şimendifer Hattı “ Ankara– Erikli arasında açılması düşünülen tren hattının ülke ekonomisine katkısı.” C. 4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.14– 15

A. S.

Mühim ve İktisadî Şimendifer Hattı “ Ankara– Erikli arasında açılması düşünülen tren hattının ülke ekonomisine katkısı.” C. 4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.14– 15

Nakli: Dr. Abdullah Cevdet

Cihanın Vaziyet-i İktisadiyesi “ Dünya milletlerinin ekonomik durumları anlatılmıştır.”

C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 5– 6

Âkil Emrullah

Dünya Ticareti Bahriyesi “ Büyük ticaret gemilerinin petrol taşımaya başlamasıyla İngiltere’nin deniz ticaretindeki etkisinin azalması anlatılmıştır.”

C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.10–11

Âkil Emrullah

Amerika’da Yeni Büyük Trustler “ Amerika’daki tröstlerden bahsedilmiştir.”

C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.18–19

Âkil Emrullah

Bir Devlet Bankası “ Alman devlet bankası Reichsbank hakkında açıklayıcı bilgiler verilmektedir.” Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.58–60

F. Celaleddin

Altın Esası (Nakid Meseleleri) “ Dünyadaki altı piyasasının işleyişi anlatılmaktadır.” C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.13– 14

H.M.

Âli İktisat Meclisi Raporları “ İktisat meclisinin, devrin ekonomisiyle ilgili tespitleri anlatılmaktadır.” C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 1

İhsan

Bir Konferans “Altın madenleriyle ilgili yapılan bir konferans.”

C.4,nr. 87, 26 Temmuz 1928, s.6–8

İmzasız

Vergi Kanunlarımız Hakkında “ Vergi kanunlarının düzenlenmesi için kurulan komisyon ve vergi esası anlatılmaktadır.” C. 5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 1

İmzasız

Köylü İktisadiyatı “ Ülke ekonomisinde köylünün rolü ve önemi vurgulanmıştır.”

C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.1–2

İmzasız

Faal Nüfus “ Çeşitli ülkelerdeki insanların ekonomiye faal katkısı ülke nüfusuna göre yüzdelendirilmiştir.” Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s.92–95

İsmail Hüsrev(TÖKİN)

İktisâdiyat “ Sosyal hayatta kooperatifçiliğin faydaları.” C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.13–14

İsmail Hüsrev (TÖKİN)

Büyük Kooperatifçiler “ Ünlü kooperatifçiler ve bunların sistemlerinden bahsedilmiştir.” C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.18–19

İsmail Hüsrev (TÖKİN)

Büyük Kooperatifçiler “ Avrupa’daki kooperatifçilik anlayışından söz edilmektedir.” C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 6

İsmail Hüsrev (TÖKİN)

Büyük Kooperatifçiler “ Robert Oden isimli şahsın kooperatifçilik anlayışı anlatılmaktadır.” C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 6– 7

İsmail Hüsrev (TÖKİN)

Büyük Kooperatifçiler “ Almanya’daki kooperatifçilik hareketleri anlatılmıştır.” C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 13

İsmail Hüsrev (TÖKİN)

İstihlâk Kooperatiflerinin Zuhuru “ İngiltere’de 1844 senesinde kurulan ilk istihlâk kooperatifi hakkında bilgi verilmiştir.” C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 6– 7

İsmail Hüsrev (TÖKİN)

Kooperatifçilik–Rochdal prensipleri– “İlk istihlak kooperatifinin kurulduğu yer olan Rochdal kasabasından bu kooperatifin ilkeleri olan Rochdal prensipleri maddeleri halinde verilmiştir.” C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.13–14

İsmail Hüsrev (TÖKİN)

Kooperatifçilik–İnşaat Kooperatifleri– “ İnşaat kooperatiflerinin tarihçesi anlatılmıştır.

C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 13–14

Prof. Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

XVII. Asırda İzmir’in İktisadî Ehemmiyeti “ 17. yüzyılda İzmir’in ekonomik durumu anlatılmıştır.” C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 2– 3

Prof. Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

XVII. Asırda İzmir’in İktisadî Ehemmiyeti – 2– “ 17. asırda İzmir’in ekonomik potansiyeli ve önemi anlatılmıştır.” C. 5,nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 3– 4

Namık Zeki (ARAL)

İade mi? Tesbit mi? “ Türk parasının değeri, tedavül gibi ekonomik konulara değinilmiştir.” C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.14–15

Namık Zeki (ARAL)

İade mi? Tesbit mi? “ Türk parasının kıymeti, kâğıt parasının durumu gibi konulara değinilmiştir.” C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.8

Namık Zeki (ARAL)

Serbest Altın Meselesi, Kambiyo Altını, Külçe Altını(Nakid Meseleleri)

C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.6– 7

Namık Zeki (ARAL)

İktisad Meclisleri “ Sa’y ve sermaye meselesi anlatılmaktadır.”

C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 13– 14

Namık Zeki (ARAL)

Bir Malce-i Nakdiye “ Kambiyo altın esası anlatılmaktadır.”

C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.7- 8

Namık Zeki (ARAL)

Gümrük Tarifeleri “ Gümrüklerde uygulanan tarifeler anlatılmaktadır.”

C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 4- 5

Namık Zeki (ARAL)

Siyaset-i Tüccariye “ Dış ticaret politikası”

C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s.17- 18

Niyazi Asım

Borçlarımız “ Türkiye'nin borçların tarihçesi anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 7- 8

Niyazi Asım

Borçlarımız “ Türkiye'nin borçları rakamlarla verilmiştir.”

C. 5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 6- 7

Niyazi Asım

Hamillerin Temsili- Yeni Meclis- “ Türkiye'nin Osmanlı Devleti'nden kalma borçlarının ödeme koşulları anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 4- 6

Servet Hayri

İktisadî Bir Mütearife “ Türkiye Cumhuriyeti'nin ilerlemesinde ekonominin önemi vurgulanmış, çalışma hayatının metotlarla belirlenerek daha verimli hale getirileceği ifade edilmiştir.” Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s.70-75

Şevket Süreyya (AYDEMİR)

Paramızın Kıymeti “ Türk parasının kıymeti.”

C. 4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.13-15

Şevket Süreyya (AYDEMİR)

Türk Parasının Tesbit-i Kıymeti Hakkında “ Türk parasında, Osmanlı döneminden beri var olan değişim anlatılmıştır.” C. 4, nr. 86,19 Temmuz 1928, s.12-13

Şevket Süreyya (AYDEMİR)

Türk Parasının Tesbit-i Kıymeti “ Türk parasının kıymeti anlatılmıştır.”

C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.13-14

Şevket Süreyya (AYDEMİR)

Türk Parasının Tesbit-i Kıymeti Hakkında “ Dönemin Türk parasının değeri ve ekonomik durumu rakamlarla verilmiştir.” C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.13–14

Vedat Nedim(TÖR)

Gençliğin İktisadî Kıymeti “ Almanya’daki ‘Gençliğin Bakımı’ siyaseti, Türk gençliği üzerine uyarlanmıştır. C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, 7–8

Vedat Nedim (TÖR)

Köylü, Kooperatif, Muallim “ Köy öğretmenlerinin köylerde kooperatif kurup işletmelerinin gerekliliği.” C.4, nr.80, 7 Haziran 1928, s.6–7

Vedat Nedim (TÖR)

1926 Senesinde Hâricî Ticaretimiz “ 1926 senesinde yaptığımız dış ticaretin sayısal değerleri verilmiştir.” C.4, nr.82,21 Haziran 1928, s.4–6

Vedat Nedim (TÖR)

Haricî Ticaretimizin Tanzim Meselesi “Dış ticaretimizin düzenlenmesiyle ilgilidir.” C.4, nr.83, 28 Haziran 1928,.s.7–8

Vedat Nedim(TÖR)

Serbest Mıntıka Meselesi “ İstanbul’da kurulması düşünülen serbest bölge konusu işlenmiştir.” C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.7

Dr. Vedat Nedim (TÖR)

Evvela Kooperatifçi; Sonra Kooperatif “ Kooperatifçilik kavramının Türkiye’deki algılanış şekli izah edilmiştir.” C.6, nr. 143, 15 Teşrîn-i Sâni 1929, s.5

II.2.7. FEN BİLİMLERİ**II.2.7.1. TIP**

Dr. Avni Refik

Güneş Şua ‘atının Sıhhatimize Te ‘siri “ Ültraviyole ışınlarının insan sağlığına zararları anlatılmıştır.” C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.13– 15

Dr. Avni Refik

Hamburg’da Tabii İlimler ve Tıp Kongresi “ Hamburg’da yapılan tıp kongresi ve ilmî yenilikler anlatılmaktadır.” C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 3

Dr. Cevat Refik

Verem Mücadelesinde Preventorium ve Açık Hava Mektepleri “ Veremle ilgili mücadele yöntemleri, yurtdışındaki çalışmalar ve Türkiye’deki faaliyetler hakkında bilgi verilmiştir.” C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s.9–14

Dr. Galip Ata

Türk HTeşrîn-i Evvelinde Tasavvuf “ Akşemsettin’de görülen tasavvuf hTeşrîn-i Evvelliği kavramı açıklanmıştır.” C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s.17–18

Galip Ata

Güneş Yerine “ Güneşin insan sağlığı açısından önemi anlatılmaktadır.” C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel 1929, s.6–7

G. Ata

Kaplıca Tedavileri “ Kaplıca tedavisinin tarihî gelişimi anlatılmıştır.” C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.1–2

II.2.7.2. FİZİK**Hulusi Mehmet**

Yolly Arzı Nasıl Tarttı? “ Fizik profesörü Yolly’nin, dünyanın ağırlığını nasıl hesapladığı anlatılmaktadır.” C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.16–17

Kazım Sevinç

Einstein’nin Yaratıcı Dimağının Yeni Bir Mahsülü Sâha Nazariyesi “ Einstein’in yeni nazariyesi tanıtılmıştır.” C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s.15–16

II.2.7.3. KİMYA**Dr. Avni Refik**

Kimyevî Gaz Muharebesi “ 19.yy’da kullanılan kimyevî gazlar ve bunların gelişimi.”

C.4,nr.83,28 Haziran 1928,s.19

Dr. Avni Refik

Kimyevî Gaz Muharebesi “ Kimyevî silahlar ve bunlardaki gelişmeler.”

C. 4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.14–15

Dr. Avni Refik

Kimyanın Yeni Hedefleri “ Kimya bilimindeki yeni gelişmelerden söz edilmektedir.” C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 6– 8

Dr. Avni Refik

Zehirler Üzerinde Yapılan Son Tetkikler “ Zehirler anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 5– 6

Hulusi Mehmet

Zehirli Gazlar “ Savaşlarda kullanılan zehirli gazlar tanıtılmıştır.”

C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.14–15

II.2.7.4. BİYOLOJİ

Faik Sabri (DURAN)

Deniz Altındaki Harikalar “ Denizlerin altındaki yaşam anlatılmıştır.”

C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 9– 12

II.2.7.5. ASTRONOMİ

Hulusi Mehmet

Adese Önünde Zuhâl “ Mükroskop ve dürbün icatlarının astronomi üzerindeki tesiri incelenmiştir.” C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.12–13

Yusuf Ziyaeddin

Maverayı (Neptün) de Bir Yıldız “ Yeni bulunmuş olan bir yıldız hakkında bilgi verilmiştir.” Yeni tertip nr. 4, Nisan 1930, s.92–93

II.2.7. 6. İSTATİSTİK

H.M.

İstatistik Mefhumu “ İstatistik bilimi ve kullanım alanı anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 1

İmzasız

İnsanların Miktarı “ Çeşitli ülkelerin nüfusu ve ölüm oranları verilmiştir.”

Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.93

Salih Tosun

Yunanistan Ahalisi “ Yunanistan hakkında istatistikî veriler sunulmuş, nüfusun dağılımı, konuşulan dillerin genel nüfusa oranı verilmiştir.”

Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.77–84

Vedat Nedim(TÖR)

M. Pr. Jakar’a Açık Mektup “ İstatistik biliminin önemi anlatılmıştır.”

C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 6

II.2.7.7. TEKNOLOJİ**Alâeddin Bekir**

Otomobil Biniciliğinde İnkılâp “ Otomobil teknolojisindeki gelişmelere, otomobil yarışlarına değinilmiştir.” C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.9–11

Faik Sabri

Büyük Limanlarda Asrî Vasıtalar “ Dünyanın çeşitli büyük limanlarında kullanılan modern araçlar tanıtılmıştır.” C. 4, nr.80, 7 Haziran 1928, s.9–12

Faik Sabri

Telsizler Serisine Yeni Bir İlave: Telsiz Sinema “ Fotoğraf telsizi hakkındaki gelişmeler” C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.9–12

II.2.8.SOSYAL MESELELER

II.2.8.1. İNKILÂP

H. M.

Bir Bilânço “ Cumhuriyet’in 6. senesinin genel değerlendirilmesi, yenilikler.”

C. 4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s.1

Dr. Halil Fikret (KANAD)

Münevverler ve İctimaî İnkılâbımız “ Aydınların Türk inkılâbını yaymadaki vazifeleri” C.4, nr.90, 16 Ağustos 1928, s.2-3

II.2.8.2. KADIN MESELESİ

Cevat

Hanım Elinin Kudreti “ Türk malının kullanılmasında kadının üstlendiği rol anlatılmıştır.” C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.2

Cevat

Öpülecek El “ Türk kadının, çalışma hayatında erkeğinin yardımcısı olması gerektiği belirtilmiştir.” C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.3

Efzâyiş Suat

Kadın ve Edebiyat “ Kadınların edebiyata kazandırdıkları anlatılmıştır.”

C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 5- 6

H.M.

Türk Kadınlığı “ İsmet İnönü’nün mecliste Türk kadınlarıyla ilgili yaptığı konuşma hakkında kısa bilgi verilmiştir.” C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s.1

H. M.

Değerli Bir Nutuk Dolayısıyla “ İsmet İnönü’nün kadınlar ve laiklik konulu nutuğundan kesitler sunulmuştur.” C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 1

Dr. Halil Fikret (KANAD)

Hakikî Feminizm “ Feminizm kavramı anlatılıyor.”

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.5- 6

İmzasız

İstikbalde Kadın “ Gelecekteki Türk kadınından söz ediliyor”

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 1– 2

İsmet İnönü

İsmet Paşa Hazretlerinin Nutuklarından “Türk kadınının sosyal hayatta aktif rol oynayacağı dile getirilmiştir.” C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 1

Kadriye Rifat

İnkılâp ve Biz Kadınlar “ Türk kadınının cumhuriyetle beraber kazandığı haklardan söz edilmiştir.” Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s.76–82

Mehmet İzzet

İçtimaî Hayatta Kadın “ Türk kadınının sosyal hayattaki rolü anlatılmıştır.” C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.4– 5

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Kadın Ruhunda Bir Gezinti “ Kadınla erkek arasındaki farklar ve ortaya atılan nazariyelere değinilmiştir.” C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.2– 3

II.2.8. 3. MODA**İmzasız**

Dünkü ve Bugünkü Kadın Tuvaletleri “ Kadın kıyafetlerinin dünü ve bugünü anlatılmaktadır.” C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 9– 12

II.2.8.4. ŞEHİRCİLİK**Celâl Esat (ARSEVEN)**

Şehircilik: Meydanlar Nasıl Olmalıdır? “ Şehircilikte meydanların önemi örneklerle izah edilmiştir.” C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.16–17

Celâl Esat (ARSEVEN)

Ankara Nasıl Bir Şehir Olacak? Ankara'nın şehirleşme plânı anlatılmaktadır.”

C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.9–10

Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

Erzurum’a Dair Bir İki Satır “ Erzurum şehri ve insanı hakkında bilgi verilmiştir.”

C.4, nr.86, 19 Temmuz 1928, s.9

Dr. Halil Fikret (KANAD)

Şehir İdareleri ve İçtimaî Terbiyemiz “ Şehir idareciliğine ve sosyal hayatın düzenlenmesine değinilmiştir.” C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 1– 3

Köprülüzade Mehmet Fuat

İmar mı, Tahrip mi? “ Türkiye’de özellikle İstanbul’da yapılan imar çalışmalarının tarihî dokuya zarar verdiği anlatılıyor.” C.4, sy, 81, 14 Haziran 1928, s.1–2

II.2.8.5. DEVLET İDARESİ

H.M.

Memleketi Tanımak “ Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti’nin müesseseleri anlatılmaktadır.” C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s. 1

II.2.8. 6. SOSYAL HAYAT

Ali Kamil

Tanzimattan Cumhuriyete “ Tanzimat döneminden Cumhuriyet dönemine gelene kadar yaşanmış önemli siyasî, edebî ve içtimaî hadiselerle ışık tutulmuştur”

Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.19–28

Dr. Halit Tekin

Umumî Hıfzıssıhha Kanunu Münasebetiyle Bizde Sıhhat İşleri “ Genel sağlık yasası hakkında kısa bilgi verilmiş, sosyal hayatta sağlık işlerinin yetersizliği dile getirilmiştir.

Yeni tertip nr. 4, Nisan 1930, s.70–73

Hüseyin Kazım

Kalender Kasrında Himaye–i Etfal’in Yaşattığı Mesut Bir Yuva “ Himaye–i Etfal cemiyetinin Kalender Kasr’ındaki binası anlatılmış, bu cemiyete milletin yardım

etmesi gerektiği, cemiyetin faaliyetleri anlatılmıştır.” Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.85–87

İffet Halim (ORUZ)

Terakki Yüzünden Asayişsizlik “ Medeniyetin gelişmesiyle, insan güvenliğinin azalması.” C.4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 18

İhsan

Cuma ve Pazar Tatili “ Cuma ve Pazar tatilinin tarihi geçmişi anlatılır.”

C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.1–2

İmzasız

Müze mi, Kütüphane mi? “ Mevcut kütüphanelerin yetersizliği belirtilmiş, yeni kütüphanelerin kurulması gerektiği dile getirilmiştir.”

Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.87–96

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Bugünkü Hayatımızın Akışları “ Demokrasi, ekonomi ve politika düzleminde devrin sosyal hayatı izah edilmeye çalışılmıştır.” C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.3

Servet Hayri

Standardisation “ Standardisation kavramı üzerinde durulmuş, sosyal hayatta uygulanışına misaller verilmiştir.” Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.18–21

II.2.8. 7. İLETİŞİM

Helvacıoğlu

Gazetecilik Buhranı “ Gazetecilik sektörünün, okur sayısını artırmak için yaptığı faaliyetlerin fayda yerine zarar verdiği ve bayağı bir uygulama olduğu anlatılmıştır.”

Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.22–30

Vahid

Radio– Memleket Hayatında Hizmetleri ve Mütenevvi Tatbikleri “ Radyonun toplum hayatındaki kullanım alanı anlatılmıştır.” C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 15– 17

II.2.8. 8. YAYIN HAYATI– KİTAP

Ahmet Halil

Halk Bilgisi “ Halk Bilgisi Derneği ve mecmuası tanıtılmıştır.”

C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.19-20

Ali Canip (YÖNTEM)

Türkiyat Enstitüsü’nün Son Neşriyatı “ Türkiyat Mecmuası’nın son sayısının içeriği hakkında bilgi verilmiştir.” C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 3– 4

Pr. Dr. M. Fuat Köprülüzade

Müşterek İlmi Faaliyetler – Halk Bilgisi Mecmuasının intişarı münasebetiyle– “ Felsefe, etnoloji ve etnografya gibi bilim dallarından söz edilmektedir.”

C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 1

G. Ata

Yüz Kitap “ Okumanın insan ve insanlık için önemi ile önemli gördüğü kitaplar ve yazarları kısaca tanıtılmıştır.” C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.6–7

H.M.

Üçüncü Yaşımıza Girerken “ Hayat Mecmuası’nın üç yıllık yayın geçmişi irdelenmektedir.” C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s.1

H. M.

Kitap İhtiyacı “ Ülke genelinde kitabın, kütüphanenin ve okuma alışkanlığının önemi üzerinde durulmaktadır.” C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 1

Hayat

Mecmuamız “ Mecmuanın yayın politikası anlatılmıştır.”

Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.1–4

İmzasız

Hayat “ Hayat Mecmuası'nın ülke insanının fikri gelişimine sağladığı katkı, üstlendiği misyon anlatılır.” C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.1–2

II.2.8. 9. TAZİYE

Ahmet HAŞİM

Necati'nin Ölümü “Ahmet Haşim Necati Bey'in ölümünden duyduğu üzüntüyü anlatır. Birkaç küçük anıyı okuyucusuyla paylaşır.”

C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.19

Ahmet Tefrik

Zavallı Necati Bey “Ahmet Tefrik, Necati Bey'in ölümü karşısında duyduğu acıyı dile getirmiştir.” C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.2

Ali Haydar

Necati İçin “Ali Haydar, Necati Bey'in ölümünden duyduğu ızdırabı kaleme almıştır.” C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.2

B.Avni

Necati ve Abidesi “B.Avni'nin Necati Bey'in ölümünden duyduğu derin acısını anlatır.” C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.2–3

Cevat

Zavallı Necati Bey “Cevat Bey'in, Necati Bey'in ölümünden duyduğu derin kederini okuyucuyla paylaşmıştır. Küçük anekdotlarla anılardan bahsetmiştir.”

C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.3–4

H.M

Necati'nin Tercüme-i Hali “H.M'nin Necati Bey'in ölümünden dolayı duyduğu acıyı anlatır.” C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.7

İ.Hakkı (ERDEM)

Zavallı Necati Bey “İ.Hakkı Necati Bey'in ölümüne duyduğu üzüntüyü,Necati Bey'in memleket için önemini anlatmıştır.” C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.3

İ.Hakkı (ERDEM)

Aziz Necati “İ.Hakkı Necati Bey'in ölümünden dolayı duyduğu acıyı anlatır.” C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.9

İmzasız

Maarif Vekili Mustafa Necati Bey'in vefatı C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 1

İmzasız

Necati Bey'in Mezarı başında başvekil İsmet Pş. H.Nutukları "Başvekil İsmet İnönü'nün Necati Bey'in mezarı başında onu anlatan özelliklerinden bahseder."

C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.9

İmzasız

"Memleket en sevgili bir evladını kaybetti. Aziz Necati, gözyaşları arasında toprağa bırakıldı." "Necati Bey'in ölümü üzerine, hayatından kesitler anlatılmıştır.

Merhumun ölümünden duyulan üzüntü ifade edilmiştir."

C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.14-15

İmzasız

Büyük millet meclisinde Necati Bey'in aziz hatırasına hürmet "Türkiye büyük millet meclisi'nde Necati Bey'in ölümü üzerine belirtilen taziye anlatılmıştır."

C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.15

Kadri

Zavallı Necati Bey "Kadri Bey'in Necati Bey'in ölümüne karşı hissettiklerini anlatır."

C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.5

Mehmet Emin (ERİŞİLGİL)

Zavallı Necati Bey "Mehmet Emin, Necati Bey ile bir anısını aktarmıştır."

C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.1-2

Prof.Dr. Mehmet Fuat KÖPRÜLÜ

Necati'nin Ölümü Karşısında "Prof.Dr. Mehmet Fuat KÖPRÜLÜ, Necati Bey'in ölümü karşısında derin üzüntüsünü anlatmıştır."

C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.18

Mehmet Servet

Bir Ölüm Haberi İçin ‘‘Mehmet Servet’in Necati Bey’in ölümünden duyduğu acıyı anlatır.’’ C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.7

Mustafa ŞEKİP (TUNÇ)

Mesut Ölü ‘‘Mustafa Şekip’in Necati Bey’in ölümünden duyduğu üzüntüyü anlatmıştır.’’ C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.6

Nafi Atuf (KANSU)

Necati ‘‘Nafi Atuf’un Necati Bey’in ölümünden duyduğu acıyı kaleme almasını anlatır.’’ C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.7

Reşat Şemsettin (SİRER)

Mustafa Necati Bey ‘‘Reşat Şemsettin (SİRER)’in, Necati Bey’in ölümünden duyduğu üzüntüyü anlatır.’’ C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.5

Rıdvan Nafiz

Necati’nin Ölümü ‘‘Rıdvan Nafiz’in, Necati Bey’in ölümüne üzüntüsünü anlatır.’’ C.5, nr.111, .10 Kanun-ı Sâni 1929, s.4–5

Yakup Kadri (KARAOSMANOĞLU)

Bir Facia ‘‘Yakup Kadri, Necati Bey’in özelliklerini ve ölümüne duyduğu kederi anlatır.’’ C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.19

Yunus Nadi (ABALIOĞLU) (ABALIOĞLU)

Hayretteyim: Ölüm mü, Hayat mı? ‘‘Yunus Nadi (ABALIOĞLU) (ABALIOĞLU)’nin Necati Bey’in ölümünden duyduğu üzüntü anlatılır.’’ C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.18

Yusuf Ziya(ORTAÇ)

Onun Ölümü ‘‘Yusuf Ziya Necati Bey’in ölümünden sonra hissettiklerini anlatmıştır.’’ C.5, nr.111, 10 Kanun-ı Sâni 1929, s.19

II.2.8. 10. ANMA TÖRENLERİ

A. H.

Bir Şairin 2000. Yıl Dönümü– Virgil– ‘‘ Romalı Şair Virgil’in hayatı ve doğumunun 2000. yılında Avrupa’da yapılan kutlamalar anlatılmıştır.’’

Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.26–31

İ. Hikmet (ERTAYLAN)

On Beşinci Ölüm Sebebi Münasebetiyle Tevfik Fikret “ Tevfik Fikret’in ölüm yılı dönümünde, dili, eserleri, karakteri anlatılmıştır.”

C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.10–12

İmzasız

Hava Şehitleri İhtifali “ Hava Şehitlerini Anma Haftasında yapılan faaliyetler hakkında bilgi verilmiştir.” C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s.9– 12

İmzasız

Millî Şair Mehmet Emin’in 60. Yıl Dönümünde “ Mehmet Emin Bey’in 60. yaş gününde şair hakkında yapılmış konuşmalara yer verilmiştir.”

C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.8–12

Köprülüzade Mehmet Fuat

Mimar Sinan, İhtifalleri Münasebetiyle “ Mimar Sinan’ın vefatının 341. yılı münasebetiyle Trakya bölgesinde yapılan anma programlarından söz edilmiştir.”

C. 5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s.1

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Bir Merasim Dolayısıyla “ Taine’in doğumunun 100.yılı münasebetiyle kaleme alınmıştır.” C.4,nr.82, 21 Haziran 1928, s.1–2

II.2.8.11. BAYRAM KUTLAMASI

H.M

İki Bayram ‘23 Nisan 1920’de T.B.M.M’nin kuruluşu ile Ulusal Egemenlik Çocuk bayramı’nın Türk milleti için önemi ifade edilmiştir.” C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.1

H. M.

Çocuk Haftası “ Çocuk Haftası’nın bitmesi münasebetiyle kaleme alınmıştır.”

C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 1

H. M.

29 Teşrinievvel “ Cumhuriyet’in 6. yaşına girmesi hasebiyle bir kutlama yazısı kaleme alınmıştır.” C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.1

İmzasız

Bayram “ Mecmua, okurlarının Ramazan Bayramını tebrik etmektedir.”

C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 1

İmzasız

Türk halkının Kurban Bayramı tebrik edilmektedir. C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s.1

Nizamettin Rifat

Jimnastik Şenlikleri “ İkincis yapılan Jimnastik Şenlikleri hakkında bilgiler verilmiştir.” C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.9 ila 12

II.2.8. 12. ULAŞIM

İsmail Hüsrev (TÖKİN)

Demiryollarımız “ Demiryollarımızın tarihi gelişimi ve bugünkü durumu anlatılmaktadır.” C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s.13– 17

II.2.8.13. REKLÂM

İmzasız

Yeni çıkmış ürünler ‘ Türk İnkılâbı’ adlı eser, çeşitli kolonya, diş macunu, zeytinyağı, sürme gibi ürünlerin reklâmı yapılmıştır.” Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930, s.1

II.2.9. HABER

Fenon

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Kurban bayramı, münekkitçilik, Türk Maarif Cemiyeti’nin çalışmaları, Hayat Mecmuası’nın son sayısının gençliğe ithaf edilmiş olması.” C. 4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.20

Fenon

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Olimpiyatlara katılan futbol milli takımının Mısır’la yaptığı maç, mecmuaların bizdeki tasnifi, Maarif Vekili’nin öğretmenlere yolladığı mektup.” C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.20

Fenon

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati'nin çıktığı teftiş seyahati, futbolda Mısır'a yenilen millî takım, ortaokul ve lise öğrenilerinin gireceği imtihan, Meşale dergisinin çıkmaya başlayacağı.”

C.4,nr.81, 14 Haziran 1928,s.19–20

Fenon

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Latin harflerinin kabulü meselesi, Olimpiyatlarda Türk sprcularının aldığı başarısız sonuçlar.” C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.20

H.

Nansen “ Norveçli kâşif Nansen'in ölümü haber edilmiştir.”

Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.50–53

H.B.

Cemal Reşit Beyin İkinci Paris Zaferi “ Cemal Reşit'in Paris'te verdiği konser haber yapılmıştır.” C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.19–20

H.M.

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Teknik gelişmeler, Türk sanatının gelişmesi için yapılacaklar, vekillerin yazın Anadolu'yu gezmeleri gerektiği, Türk romancılığı, Ankara'nın Kayaş ilçesinin mesire olarak düzenlenmesi.”

C.4,nr.83, 28 Haziran 1928, s.24

H.M.

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Çalışanların maaş sorunu, folklor ilminin önemi, Namık Kemal'e yönelik eleştiriler gibi konular haber edilmiştir.”

C.4, nr. 87, 26 Temmuz 1928, s.20

H.M.

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Kadın dosyası ve bununla ilgili çıkan kitaplardan söz ediliyor.” C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.20

H.M.

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Roma Üniversitesi'nde açılan Türk Edebiyatı ve tarihi bölümü, Avrupa'ya gidecek talebeler, Arnavutluk'un krallık ilan etmesi, halk şiirleriyle ilgili çalışmalar haber edilmiştir.” C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 20

H.M.

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Maarif Cemiyeti, Halk Bilgisi Derneği, Felsefe Cemiyeti gibi derneklerden bahsedilmektedir.” C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 20
H.M.

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Atatürk’ün eğitim anlayışı, Felsefe Cemiyeti, Halk Bilgisi Derneği ve tasarruf kumbaraları konusuna değinilmiştir.”
C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 20
H. M.

Matbuat Arasında Bir Hafta “ İktisat konusu, ‘ Kahkaha’ isimli mizah gazetesi, Felsefe Cemiyeti haber yapılmıştır.” C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 20
H. M.

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Zeplin’le yolculuk, mektepler, yeni harf, işçi grevi, ekonomik hayat ve Ankara’daki hayvanat bahçesi”
C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 20
H. M.

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Telepati uzmanı yabancının Mars’la olan haberleşmesi, hangi vasıtanın hava taşımacılığında güvenli olduğu, eski Hidiv’in annesinin çıktığı gemi seyahati.” C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 20
H. M.

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Cumhuriyet Bayramı ve meclis toplantısı haberleri”
C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 20
H. M.

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Yeni harflerin kabulü, Zeplin yolculuğu, Muhsin Ertuğrul’un yazısı.” C.4, nr. 102, 8 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 20

İmzasız

Büyük Gazi’imiz İstanbul’a Gitti “ Çeşitli gazetelerin, Atatürk’ün İstanbul’a gelişiyle ilgili yaptığı haberler.” C. 4, nr.80, 7 Haziran 1928, s.1–3

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta “ İzmir depremi, Meşale dergisinin 2. sayısını neşri, Reaşt Nuri’nin ‘Damga’ adlı eserinin Fransız edebiyatından esinlenerek kaleme alındığına dair haber yazıları.” C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.19–20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Tunalı Hilmi'nin ölümü, halk musikisi heyetinin şehir şehir gezerek yaptığı çalışmalar.” C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Tercüme hususu ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan teftiş haber yapılmıştır.” C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.20

İmzasız

İstanbul'da Cumhuriyet Abidesi Dikildi “ Taksim Cumhuriyet Anıtı'nın açılışı anlatılmaktadır.” C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.9– 10

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Yeni alfabe, Tevfik Fikret'in ölüm yıl dönümü” C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Yeni harfler ve Maarif Cemiyeti haberleri vardır.” C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s. 20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta “ İzmir'deki sergi, yeni alfabe” C. 4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Sinema, kış mevsimi, Türk dili, toplum.” C.4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Peyami Safa– Sadri Ertem polemigi, Mehmet Emin'in konferansı, senfonik konserler, tamlamaların yazımı, okuma–yazma seferberliğı, denizlerdeki hava durumu.” C. 5, nr. 105, 29 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta “ Latin harflerinin kabulü ne yayın dünyası, eski eserlerin içerisinde seçkin eserlerin azlığı, Meşale dergisinin yayımını durdurması.” C. 5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 20

İmzasız

Garp Edebiyatı Haberleri “ Edebi ödüller, Nobel Ödülü, Norveç'li yazar Sigrid Undset ve onun Nobel Ödülleri hakkındaki görüşleri.”

C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 8

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta “İstanbul – Ankara arasındaki mevsim benzerliği ve farklılığı, demiryollarımız, mali yıl, Halk Bilgisi Mecmuası, Ankara’daki Ukraynalı ilim heyeti.” C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 20

İmzasız

Matbuat Arasında Bir Hafta “Dünya klasiklerinin bizim açımızdan önemi, Nobel Barış ödülünün verilmeyişi, Türk tarihiyle ilgili yabancı araştırmalar, Kraliçe Elizabet’in cinsiyeti haber edilmiştir.” C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “Ankara’daki kış mevsiminden, Dil Heyeti’nin yeni vazifesi, Ankara’nın şehir plânlarından söz edilmiştir.”

C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “Memlekete şair mi lazım iş adamı mı? Millet Mektepleri, Güney Kutbu’na yapılacak seyahat, Afgan halkının içinde bulunduğu durum, Felsefe Cemiyeti’nin toplantısı, Bergson, Halkbilgisi Derneği’nin faaliyetleri ve bir okur mektubu” C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “Hava Şehitlerini anma günü, Afganistan’ın içinde bulunduğu durum, Felsefe Cemiyeti ve Halk Bilgisi Derneği’nin düzenlediği konferanslar, Dil Heyeti’nin çalışmaları, Millet Mekteplerindeki öğrenci sayısı hakkında bilgiler verilmiştir.” C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s.20

İmzasız

Hafta İçinde “Matbaanın ülkemize gelişini yıldönümü, Türk kadınlığı, son çıkan kitaplar haber edilmiştir.” C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “Soğuk geçen kıştan, Haluk Nihat ve Kemal Ragıp’ın çıkardıkları yeni kitaplardan, Afganistan’da yaşanan karmaşadan söz edilmektedir.”

C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “ Vatikan ile İtalyan hükümeti arasındaki anlaşma, Milliyet gazetesinin 4. yaşına girmesi, Hüseyin Siret’in ‘ Bağbozumu’ adlı şiir kitabı, Suat Derviş’in ‘ Gönül Gibi’ adlı romanı, Hamamizade İhsan’ı ‘ Hamsiname’ adlı eseri, konserler ve tebliğler haber edilmiştir.” C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “ Şişli’de açılan İnkılâp Müzesi, son yağın karın ulaşımı olumsuz etkilemesi, yapılacak kültür müsamereleri, Rıdvan Nafiz’in Sivas şehrini tanıtan eseri ile Burhan Cahit’in ‘ Hizmetçi Buhranı’ adlı romanı haber yapılmıştır.”

C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “ Halk Bilimi Derneği’nin Ankara’daki kongresi, Maarif Vekilliğine Vasıf Bey’in atandığı, Çocuk Haftası etkinlikleri, Ahmet İhsan’ın kurduğu şirket haber edilmiştir.” C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “ Ramazan Bayramı tebriki, gazetelerdeki ilim ve edebiyat yazılarının çoğalması temennisi, F. Köprülü’nün ‘ Türk Edebiyatı Tarihi’ adlı eserin 1. cildinin çıktığı, İstanbul Halk Bilgisi Derneği’nin, Ziya Gökalp’in eserlerinin yayımlanması için oluşturduğu encümen, Türk film piyasası haber edilmiştir.”

C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “ 16 Mart Şehitlerini anma yazısı, İtalya ve Rusya’da çıkartılacak ansiklopedi, Şehir tiyatrosunun çıkacağı turne, yeni çıkan dergi ve kitaplar.”

C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “ Halk Bilgisi Derneği’nin faaliyetleri, Himaye-i Etfal Cemiyeti’nin çalışmaları, İstanbul’a gelen seyyahlar, Darülbedayi’nin 15. yıl kutlamaları.”

C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s.20

İmzasız

Hafta İçinde “ Mimar Sinan’ın ölüm yıldönümü, Yeşil Hilal Cemiyetinin toplantısı, Hasan Cemal’in ‘ Jüpiter’adlı eseri, ‘Muhit’ adlı dergide 23 Nisan’la ilgili yazı ele alınmıştır.” C.5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “ Halk Bilgisi Derneğinin düzenleyeceği Yunus Emre toplantısı, neşriyat haytı hakkında basında çıkan yazıların içeriği, yerli mallarının teşvikiyle ilgili toplantı, İstanbul ve Ankara’da öğrenci yurtlarının gerekliliği.” C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 16

İmzasız

Hafta İçinde “ Maarif vekâletindeki görev değişimi, Yunus Emre için düzenlenecek anma programı, üniversite hocası Ali Reşat’ın vefatı, içtimaî yardım teşkilatının gerekliliği, Türkçe argo sözlüğünün yazılması gerektiği.” C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 20

İmzasız

Hafta içinde “23 Nisan Çocuk Haftası, İstanbul’daki hayat pahalılığıyla mücadele yolları, yayın hayatına son veren ‘Haftalık Mecmua’ adlı derginin; abonelerini mağdur etmemek için sunduğu öneriler, Amerika’daki hayır cemiyetlerinin bütçeleri hakkında sayısal değerler hakkında bilgi verilmiştir.” C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.16

İmzasız

Hafta İçinde “ Çocukların, milleti geleceği olduğu, Yerli Mallarını Koruma Cemiyeti’nin kurulacağı, mecmuaların sürekliliğinin sağlanması, Anadolu gazetelerinde Yunus Emre’yle ilgili haberlerin çokluğu.” C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “ Sıhhiye vekili Refik Bey’in Amerika seyahati, Türk ressamlarının eserlerinin artık Avrupa’da sergilenmesi gerektiği, İstanbul’un pek çok

semtinde yapılacak olan çocuk bahçeleri, dönemin gazetelerinin önemli kültür–sanat etkinliklerine kayıtsız kalmaları.” C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “ Ankara’nın imarı, Shakespear’in oyunlarının Türkiye’de sahnelenmesiyle ilgili münakaşa, hayat pahalılığı.”

C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “ Kurban Bayramı ve 19 Mayıs kutlamaları, İstanbul’da yapılan jimnastik şenlikleri, Türk Kanun-ı Sâniîlarının açtığı kütüphaneler, İzmir işgalinin yıldönümü.”

C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “ Müttefik Ajanslar Kongresi, Türk kadının seçme ve seçilme hakkı, Himaye-i Etfal Cemiyeti’nin düzenleyeceği Avrupa seyahatleri, 93 Harbi’nin şehitlerini anmayla ilgili haberler.” C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s. 20

İmzasız

Hafta İçinde “ 1 Haziran 1929 itibariyle Arap alfabesi kullanımının artık yasaklandığı, Türk basınının yabancı yazarlara ve kültür olaylarına olan duyarsızlığı, İstanbul’da kimsesizler için açılan yurtlar.” C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s.20

İmzasız

Hafta İçinde “ Abdülhak Hamit’in eserleri, İstanbul’daki güzel sanatlarda olan hareketlilik, hayat pahalılığı, Hasan Cemil’in eserleri, ‘ Yeni Adım’ isimli mecmua.”

C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.16

İmzasız

Hafta İçinde “Namık Kemal ve Mehmet Emin hakkında kısa bilgiler, Türk ve İtalyan milletlerinin ortak özellikleri, Türk tiyatrosundaki gelişmeler, Yusuf Ziya’nın ‘ İkdâm’ dakaleme aldığı yazısı haber edilmiştir.”

C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s.20

İmzasız

Hayat ve Neşriyat “ Hayat Mecmuası’nın yeni şekli, edebî tenkitlerde dikkat edilecek hususlar, M. Kamil Jakar’ın ekonomiyile ilgili makalesi haber edilmiştir.”

C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.23–24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat “ 2. Meşrutiyet’in yıl dönümü, Bulgar gazeteciliğinin tarihi inkişafı, Afganistan’ın dünü ve bugünü, ‘ 20 Asırda Fransız Âlim ve Filozofları’ adlı eser haber edilmiştir.”

C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.23–24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat “ Tiyatromuzdaki yenilikler, dönemin sevilen edebiyatçıları, dönemin edebi hareketleri haber edilmiştir.”

C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.23–24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat “ 30 Ağustos kutlamaları, yeni eğitim– öğretim yılının açılışı, İş Bankası’nın Ankara’da açılan yeni binası, münakkit kavramı haber edilmiştir.”

C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.23–24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat “ Edebiyatımızdaki yenileşme hareketleri(Yedi Meşale), hava durumu haber edilmiştir.”

C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat “ Gazi’nin Ankara’ya gelişi anlatılmıştır.”

C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat “ İngiltere Başvekili Mc Donald’ın Amerika seyahati, Alman Halk Fırkası’nın başkanı Şterezeman’ın ölümü, Reşit Süreyya’ya ait ‘ Bir Tılsımın Nakışları’ ile Edip Alp Beye ait ‘ Yirmi Yaş’ adlı manzum eserlerin tanıtımı, eğitimde katedilen yol haber edilmiştir.”

C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel 1929, s.24

İmzasız

Hayat ve Neşriyat “ Yaşar Nabi’nin ‘ Kahramanlar’ adlı kitabı, Sıhhiye Mecmuası, Azeri Türk Mecmuası, İçtihat ve Uyanış Mecmuası haber edilmiştir.”

C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.16

Kâzım Sevinç

İnsan Zekâsı ve Bir Kutub Faciası “ İtalyan bilim adamlarının balonla yaptığı seyahat ve meydana gelen kaza haber edilmektedir.” C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.12– 16

Mahmut Tahir

Shakespeare'nin Tarihî Hüviyeti “ Shakespeare'nin milliyetî hususunda Fransız ve Amerikan gazetelerinde çıkan yazılar.” C. 4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.6–7

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Son Yılın Fikri Hayatına Bakarken “ 1928 senesi içerisinde fikir hayatında meydana gelen hadiselerden söz edilmektedir. “ C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 8

Mehmet Emin(ERİŞİRGİL)

1929 “ 1928 senesinin geride bıraktıkları, Türkiye ve dünyadaki gelişmeler.” C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 1– 3

II.2.10. KİTAP TANITIMI

Ali Canip(YÖNTEM)

Şehname'den Mütercim Parçalar “ Muallim M. Cevdet Bey'in çevirdiği kitabın tanıtımı.” C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s.2– 3

Ali Canip (YÖNTEM)

Haşim'in “ Bize Göre” si “ A. Haşim'in ‘ Bize Göre’ adlı eseri tanıtılmıştır.” C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 2– 3

Celâl Nuri (İLERİ)

Şinasi ve Ahmet Rasim “ Ahmet Rasim'in ‘ Şinasi’ adlı kitabı tanıtılmıştır.” Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.1–6

F. N.

Renksiz İstirap “ Şükûfe Nihal’in ‘ Renksiz İstirap’ adlı romanı tanıtılmıştır.”

C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 14

H. M.

Kıymetli Bir Eser “ Yusuf Akçuralı’nın ‘Türk Yılı’ adlı eseri tanıtılmıştır.”

C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 1

Dr. Halit Mazhar

Genç Kalınız “ Dr. Victor Pauchet’e ait ‘ Genç Kalınız’ adlı kitap tanıtılmıştır.”

Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.65–66

Hikmet Şevki

Gönül Gibi “ Suat Derviş’in ‘ Gönül Gibi’adlı romanı tanıtılmıştır.”

C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.15

Hikmet Şevki

Edebiyat Âleminde “ Fransız edebiyatında son zamanlarda yayımlanan kitaplarla Saffeti Ziya’nın eserleri tanıtılmıştır.” 6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.8–9

Hikmet Şevki

Çoban Şiirleri “ Ruşen Eşref’in tercüme ettiği Vergilius’a ait ‘ Çoban Şiirleri’ adlı eser tanıtılmıştır.” C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.15–16

Hilmi Ömer

İngiliz Neşriyatı “ Filistin Sefirleri adlı kitap tanıtılmıştır.”

C.4, nr.80, 7 Haziran 1928, s. 19–20

Hilmi Ömer

The China Year Book 1928– Çin Salnâmesi– “ Çin kültürü anlatılmaktadır.”

C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 19– 20

Hilmi Ömer

İsveç Milletinin İrkî Vasıfları “ The Racial Characters of Swedish Nation adlı kitap tanıtılmıştır.” C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 19– 20

Hilmi Ömer

Diplomacy and Foreign Comts “ Mariel Buchanan tarafından yazılan kitap tanıtılmıştır.” C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 20

İmzasız

Yeni Kitaplar “ Ruhun Bekâsı, İktisâdî Coğrafya ve Umumî Arziyât adlı kitaplar tanıtılmıştır.” C.4, nr.81, 14Haziran 1928, s.20

İmzasız

Avrupa Matbuatı “ Avrupa’nın çeşitli ülkelerinde kaleme alınmış eserlerden bazıları tanıtılmıştır.” C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.17–18

İmzasız

Seçme Halk Şiirleri “ Halk Bilgisi Derneği’nin çıkarttığı ‘Seçme Halk Şiirleri’ adlı kitap tanıtılmıştır.” C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 20

İmzasız

Kitabiyat “ Kevork Terzibaşyan Efendi’nin Fuzuli’ye dair yazdığı eser tanıtılmıştır.” Yeni tertip nr.1, Kanun-ı Sâni 1930,s.90–91

İmzasız

Kitabiyat “ Faik Sabri’nin ‘ Türkiye Coğrafyası’ adlı eseri tanıtılmıştır.” Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.43–45

İmzasız

Harpten Sonraki Avrupanın Tarihi “ Frank H. Simonds isimli yazarın eseri tanıtılmaktadır.” Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.79

Kazım Sevinç

Kitabiyat: Avrupa “ Kont Herman Kayzerling’e ait Avrupa’ adlı eser tanıtılmıştır.” C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.16–17

Kazım Sevinç

Sosyalizm ve Kapitalizme Rehber “ BernardShaw’ın eseri tanıtılmıştır.” C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.18–19

K(azım) S(evinç)

Garp Neşriyatı “ Emile Ludwig’in ‘ İnsanın Oğlu (İsa)nın Hikâyesi’ adlı eseri tanıtılmıştır.” C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.20

K(azım) S(evinç)

Anglo– Sakson Neşriyatı “ İngiltere’de çıkan kitap ve mecmualar tanıtılmıştır.” C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.19– 20

K(azım) S(evinç)

Ormanlar Hakkında Esâtir, Masallar ve Folklor “ Alexander Porieous isimli yazarın kitabı tanıtılmaktadır.” C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.20

K(azım)S(evinç)

Bir Birsamın İstikbali “ Sigmund Freud’un Bir Birsamın İstikbali adlı kitabı tanıtılmaktadır.” C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 17– 18

K(azım) S(evinç)

Karikatür “ Avrupa’da karikatür sanatıyla ilgili yapılan kitap çalışmaları hakkında bilgi verilmektedir.” C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 17– 19

Köprülüzade M. Fuat

Deli Lütfi’nin Mizahi Bir Risalesi “ 16. asrın yazarlarından Deli Lütfi’nin eseri hakkında bilgi verilmektedir.” C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s.2

Prof. Dr. Köprülüzade Mehmet Fuat

Hammer’in Osmanlı Şiir Sanatı Tarihi “ Osmanlı Şiir Sanatı Tarihi adlı kitap tanıtılmıştır.” C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 2– 3

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Bir Kitabın Kıymeti “ Usul Hakkında Nutuk adlı eser tanıtılmıştır.” C. 4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.1–2

Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

Dağ Yolu “ Hamdullah Suphi’nin nutuklarından oluşan ‘ Dağ Yolu’ adlı eser tanıtılmaktadır.” C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 1

Mehmet Emin(ERİŞİRGİL)

İki Kitap Bir Netice “ John Dewey’in ‘ Demokrasi ve Terbiye’, Durkheim’in ‘ Ahlâk Terbiyesi’ adlı eserleri tanıtılmıştır.” C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 4– 6

Mehmet Halit

İstanbul Hakkında Eski Bir Eser “ Lâtifi’nin İstanbul’u anlatan eski bir risalesi tanıtılmıştır.” C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 18

Mehmet Mitat

Trablus Tarihi– Tarihi İbni Galbun– “ Mehmet Necihettin Efendi’ye ait 155 sayfalık risale tanıtılmıştır.” C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.17–19

Mehmet Saffet

Demokrasi ve Terbiye “ John Dewey’in ‘ Demokrasi ve Terbiye’ adlı kitabı tanıtılmıştır.” Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.47–52

Mehmet Servet

L’ Anne Sociologique “ Durkheim’in eseri tanıtılmıştır.”

C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 19

Mustafa Nihat (Özön)

Kitaplar Arasında ‘I.Cihan harbinden sonra yaygınlaşan muhbirlik mesleğinden, romantizmin 100.senesi için Fransız yazarların ortak hazırladığı kitaptan, Coltilde de Vaux’nun ‘Wilhamine’ adlı eserinden, yazarların üsluplarını fizyolojik şekilde inceleyen bir eserden ve Machiavel’in hükümdarı isimli eserinden bahsedilmektedir.” C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.15

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Anadolu Türküleri ve Musiki İstikbalimiz “ Mahmut Ragıp Bey’in aynı adlı eseri tanıtılmaktadır.” C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 13– 14

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Metafizik “ Hilmi Ziya’nın ‘ Metafizik’ adlı eseri tanıtılmıştır.”

C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 8

Mustafa Şekip (TUNÇ)

Üç Medeniyet “ Ağaoğlu Ahmet tarafından yazılmış ‘ Malta Esareti’ adlı eser tanıtılmıştır.” C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s. 3–4

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Roland Dörjölans’ın Kitabı “ Yazarın ‘Deresiz Kervan’ adlı eseri tanıtılmıştır.”

C.4, nr.86, 19 Temmuz 1928, s.4–6

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Seyahat Edebiyatı Hakkında Düşünceler “ Roland Dörjölans’ın son kitabı tanıtılmıştır. C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.3–5

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Edebiyat Senesi “ Yıl boyunca yayımlanmış eserler hakkında bilgi verilmektedir.”

C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 6– 7

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Bir Emir ve Bir Kitap Hakkında “ Nahit Sırrı, yazdığı edebiyat tarihi hakkında bilgi vermiş ve Fransız Dominique Dunois’in ‘ Georgette Garou’ isimli romanını tanıtmıştır.” C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s.15– 17

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Loti’den Yeni Bir Kitap “ Pierre Loti’nin ‘ Ruznamesi’nin 2. cildi tanıtılmaktadır.” C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 7– 8

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Bir Seyahat Kitabı “ Fransız yazar Henry Bidou’nun ‘ Kuğuların Yuvası’ adlı kitabı tanıtılmıştır.” C.5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 18– 19

Nahit Sırrı(ÖRİK)

İsveç Edebiyatına Dair “ İsveç edebiyatını anlatan 162 sayfalık bir eser tanıtılmıştır.” C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 12–13

Nahit Sırrı (ÖRİK)

İnkılâbımız Hakkında Bir Garp Kitabı “ Fransız yazar Jean Melia’nın, ‘ Mustapha Kemal Ou La Renovation On De La Turquie’ adlı eseri tanıtılmıştır.”

C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s.14

Nahit Sırrı(ÖRİK)

Cromwell’e Dair Bir Eser “ John Drinkwater’ın eseri tanıtılmıştır.” C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 15–16

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Bir Çek Edibinin Kitabı “ Çek yazar Tchapek’in ‘ İngiltere Mektupları’ adlı eseri tanıtılmıştır.” C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.15–16

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Kessel’in Son Romanı “ J. Kesel adkı Fransız romancının ‘ Gündüz Dilberi’ isimli romanı tanıtılmıştır.” C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.7–8

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Bir Kraliçe Hakkında Bir Kitap “ İngiliz kraliçesi Karoline hakkında çıkan ‘ La Reine Scandaleuse’ isimli kitap tanıtılmıştır.” C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.12–13

Nahit Sırrı (ÖRİK)

Vehim ve Korkunun Kitabı Erromango “ Pierre Benoit’in ‘Erromango’ adlı romanı tanıtılmıştır.” C.6, nr. 141, 15 Teşrîn-i Evvel 1929, s.14–16

Nahit Sırrı(ÖRİK)

Salamambo “ Gustave Flaubert’in ‘ Salamambo’ adlı romanı tanıtılmıştır.”

C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.8–10

Dr. Orhan Sadettin

Kooperatif “ Dr. Cevdet Nasuhi’nin ‘ Kooperatif, Yetirenler ve Bitirenler Davası’ adlı kitabı tanıtılmıştır.” Yeni tertip nr.2, Şubat 1930,s.93–95

Ömer Hilmi

Ricâl-i Hükûmet ve 1914– 1916 Harbi– Politicians and The War, 1914– 1916 – Lord Beaverbrook “ Politika ve Savaş isimli yabancı kitabın tanıtımı yapılıyor.”

C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.20

Reşat Nuri (GÜNTEKİN)

Garp Edebiyatı Haberleri “ Fransız edebiyatında son dönemde yazılmış edebiyat tarihi kitaplarını, ‘İklimler’ isimli roman tanıtılmıştır.

C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 4– 5

Sabit Sami

Egmont “ Goethe’nin kaleme aldığı ‘ Egmont’ adlı eser tanıtılmıştır.”

C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.7–8

Tezer Ağaoğlu (Çev. Hüsn Âli Bey)

Sanat Musahabeleri “ Başlıkla aynı adı taşıyan eser tanıtılmıştır.”

C.4, nr. 103, 15 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 16– 17

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Beyaz Zambaklar Ülkesinde “Bulgar yazar Garigori Petrof’a ait kitap tanıtılmıştır.”

C. 4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.18–19

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Yeni İçtimaiyat Dersleri “ Mehmet İzzet’in ‘Yeni İçtimaiyat Dersleri’ adlı eseri tanıtılmıştır.” C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.13–14

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Yeni İçtimaiyat Dersleri “ Mehmet İzzet’in eseri tanıtılmıştır.”

C.4, nr.88, 2 Ağustos 1928, s.18–20

Ziyaettin Fahri (FINDIKOĞLU)

Sanat ve Tarihi Maddecilik “ Marc Ickovvica adlı yazarın ‘ Tarihi Maddeciliğin Işığında Edebiyat’ adlı kitabı tanıtılmıştır.” C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.16

II.2.11. SPOR

Fazıl Ahmed(AYKAÇ)

Spor Ruhu “ Sporun insana olan faydası ve Türk sporunun tekâmülü anlatılmıştır.”

C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.5– 6

Nizamettin Rifat

Kış Sporları “ Yurtdışında yapılan kar ve buz sporları tanıtılmıştır.”

C. 5, nr. 117, 21 Şubat 1929, s. 9– 13

Vildan Aşir (SAVAŞIR)

Spor Gayesinden Uzaklaşıyor mu? “ Sporun halkın malı olduğu ve halka indirgenmesinin gerekliliği anlatılmıştır.” C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 14– 15

II.2.12. HARİTA

Bir rasat merkezi haritası	C. 4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.11
Rüzgârların yönünü gösteren bir harita	C. 4, nr.84, 5 Temmuz 1928, s.12
Geminin izlediği rotayı gösteren harita	C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.11
Karadeniz Bölgesinin haritası	C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 15
Mattang denilen vahşi haritası	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 12

Mattang denilen basit harita	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 12
Rebbelib denilen vahşi haritası	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 12
Medo ismindeki harita	C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 12
Yeni bulunan gezegenin koordinatları	C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 11
Demiryollarımızın görünümü	C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 15
Akdeniz'de kara haline gelecek yerlerin haritası	C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s.10
Akdeniz'i kurutma ameliyesi	C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 10

II.2.13. PLÂN

Bir limanın kuşbakışı görünümü	C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.10
Protestan kilisesi plânı	C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 9
Halk mektebinin plânı	C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 10
Kilise plânı	C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 11
Katolik kilisesi	C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 12
Roket Çizimleri	C. 4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 9
Hırsızlara karşı geliştirilmiş alarm sistemi	C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 10
Robot plânı	C. 5, nr. 112, 17 Kanun-ı Sâni 1929, s. 12
Paris'te yapılacak büyük bir apartman	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10
Berlin'de yapılacak bir bina	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10
Tasavvur edilen şekiller	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1292, s. 10
Bitkilerin hareketlerini gösteren şekil	C.5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s. 12
Bir kasr projesi	C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.15

II.2.14. EL İŞİ

Andersen

Kalp üzerinde darağacına asılan iki aşk mahkûmu

C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 10

Andersen

Sevgi

C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

Andersen

Kâğıttan leylek ve yuvası

C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

Andersen

İp üzerinde dans

C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

Andersen

Kâğıttan dantelâ

C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

Andersen

Kâğıttan dantelâ

C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

Andersen

Canbazlar

C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

Andersen

Kâğıttan peri masalı

C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s.10

II.2.15. GRAFİK

Atlas Denizi'nin ve Akdeniz'in su seviyelerini gösteren grafik

C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929,s.10

II.2.16. TASHİH

İmzasız

İtizar “131. sayıda Mehmet İzzet'in yazısındaki dizgi hataları düzeltilmiş, doğruları gösterilmiştir.”

C.6, nr.132, 6 Haziran 1929, s.4

Namık Zeki (ARAL)

Hâmiş “ 90. sayıdaki yer alan ‘ Altın Esası’ adlı makaledeki cümle düzeltilmiştir.”
C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.

II.2.17. ÖZÜR

İmzasız

Okuyucularımıza “ Hayat Mecmuası’nın Ankara’ya taşınmasıyla oluşan neşir sorunlarından dolayı okurlardan özür dilenmektedir.”

C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.15

İmzasız

İtizar “ Kraliçe Pedok ve Jul Sezar isimli eserlerin özetlerinin verilmemesinin sebepleri anlatılmış, okurlardan özür dilenmiştir.” C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.15

II.2.18. ÇEVİRİ YAZILAR

II.2.18.1. DİL ve EDEBİYAT

II.2.18.1.1. DİL

C. H. Mismar

Şark Durgunluğu “ Mismar, 1869’da hazırladığı raporda, doğulu milletlerin geri kalma sebeplerinin başında alfabeyi gösteriyor.” Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.66–75

Prof. Luigi BORGOGNO

İtalya’da Dil İnkılâbı Nasıl Oldu? “ İtalyancanın geçirdiği tarihi süreçten bahsedilmiştir.” C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 6– 8

Osako Asahi Gazetesi

Japonya ve Latin Alfabeti “ Japonya’da Latin alfabesine geçmenin faydalarına değinilmiş, Türk Harf İnkılâbı’nın Türkiye’de yarattığı havadan söz edilmiştir.”
Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.21–28

II.2.18.1.2. EDEBİYAT

II.2.18.1. 2.1. EDEBİYAT TEORİSİ

M. Octave Uzanne

Münekkidin Vazifesi “ Fransız L’Esprit François gazetesinin münekkitler hakkındaki anketine verilen cevaplar aktarılmıştır.”

Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.51–54

II.2.18.1.2.2.EDEBİYAT TARİHİ

II.2.18.1. 2.2.1.BULGAR EDEBİYATI

Nikolay Donçev

Bulgar Edebiyatı Nereye Gitmektedir? “ Çağdaş Bulgar edebiyatı hakkında bilgiler verilmektedir.” Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.19–21

II.2.18.1.2.3. EDEBÎ TÜRLER

II.2.18.1.2.3. 1. ŞİİR

Dante (Çev. Yusuf Kenan)

Dördüncü Kaside

C.4, nr.89, 9 Ağustos 1928, s.19–20

Dante (Çev. Yusuf Kenan)

Cehennemden Beşinci Kaside

C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s.17– 18

Françesko Petrarka

İkinci Müseddes C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 5

Petöfi (Çev. Necmi)

Petöfi'den Parçalar “ Macar yazardan bazı parçalar alınmıştır.”

C.4, nr.87, 26 Temmuz 1928, s.5–6

Petöfi (Çev. Necmi)

Petöfi'den Parçalar “ Macar yazardan bazı parçalar alınmıştır.”

C.4, nr. 89, 9 Ağustos 1928, s.6–7

Sheli (Çev. Seniha Sami (MORALI))

Mersiye C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.15–16

II.2.18.1.2. 3.2. MENSUR ŞİİR**A. Mickiewiz (Çev. Rıdvan Nafiz)**

Ecnebi Edebiyatından Tercümeler – Kırım Soneleri–

C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 14

A. Micikevveicz (Çev. Rıdvan Nafiz)

Gençliğe Kaside – Leh Edebiyatından– “ Gençliğin toplumda itici güç olması gerektiğinden söz edilmiştir.” C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 6

Adam Mickiewicz (Çev. Rıdvan Nafiz)

Harem Mezarlığı C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 4

Adam Mickiewicz (Çev. Rıdvan Nafiz)

Halk Türküleri C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 4– 5

Jose Almira

Program Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.30

Jules Slowaski (Çev. Rıdvan Nafiz)

Vasiyetim C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 4

Lord Byron (Çev. Seniha Sami (MORALI))

Vaterlo C.4, nr. 97, 4 Teşrîn-i Evvel 1928, s.

18– 19

Lokont Dolil (Çev. İsmail Vasık)

Hava Perileri	C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 6
Shelley (Çev. Seniha Sami (MORALI))	
Bulut	C.4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.12
Sigismund Krasinski (Çev. Rıdvan Nafiz)	
Ne Olursa Olsun	C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 4

II.2.18.1.2.3. 3. HİKÂYE

Nakleden: A. Gaffar

Şeytanın Merhameti “ Köylü Spirka’nın bir gece yarısı şehre gitmek için ormanda yürürken şeytanla karşılaşması ve başından geçenler anlatılmıştır.”

C.6, nr. 142, 29 Teşrîn-i Evvel 1929, s.26–29

Alexander Kiprof (Çev. Ali Haydar)

Kahraman “ Pandokulos isimli bir Bulgar’ın, Bilal Ağa adındaki bir Türkle olan husumeti.” C. 4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.17–18

A. Kiprof(Çev. A. Gaffar)

Garip Bir Macera “ Bir adamın, Nina Arkediyevna isimli kadına duyduğu aşk anlatılmıştır.” C. 4, nr. 98, 11 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 13– 15

Alexander Kiprof (Çev. Ali Haydar)

Kadının Yaradışı “ Kadının yaratılışı efsanesidir.”

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s.18– 19

Alexander Kiprof (Çev. Ali Haydar)

Korku (Bulgar edebiyatından numuneler) “ Bulgar komitacılarının genç voyvodası ele alınmıştır.” C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 15– 16

Alexander Kiprof (Çev. Ali Haydar)

Pusu “ İki kaçakçının, Selim Ağa’ya kurmayı planladıkları pusu konu edinilmiştir.”

C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 15– 16

Alphonse Daudet (Çev. Reşat Nuri)

Altın Beyinli Adamın Masalı “ Altından bir beyine sahip olan adamın başından geçenler anlatılmıştır.” C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 19– 20

Blasco Ibanez (Çev. Sungur Tekin)

Duvar “ Birbirine düşman iki ailenin kesişen kaderleri anlatılmıştır.”

C.6, nr. 137, 15 Ağustos 1929, s.22–23

Coelko Netto (Çev. Nurullah Ata)

İhtiyarlar “Kocası Thome’ın yaralanması üzerine yardım çağırmaya giden Romana’nın başından geçenler anlatılmıştır.” C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.16–20

Coelko Netto (Çev. Nurullah Ata)

İhtiyarlar “ Thome’ın hastalığı geçmemiştir. Karısının onunla ilgilenmesi anlatılmıştır” C.6, nr. 139, 15 Eylül 1929, s.20–24

Coelko Netto(Çev. Nurullah Ata)

İhtiyarlar “ Yaşlı Thome’ın ani ölümü ve karısı Romana’nın bunu kabullenemeyişi anlatılmıştır.” C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.16–20

Coelko Netto(Çev. Nurullah Ata)

İhtiyarlar “ Kocasından sonra Romana da ölür ve köylüler ikisini yan yana gömerler.”

C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel 1929, s.20–21

Çehov

İsimsiz Hikâye “Manastıra gelen bir adam ve bu adamlar rahiplerin değişen hayatı anlatılmıştır.” C.4, nr. 79, 31 Mayıs 1928, s.18–19

Çehov (Çev. A. Gaffar)

Uyuyabilmek “Sürekli ağlayan ve hiç uyumayan bir bebeğe bakan Varaka adlı bir bayanın bunalıma girip bebeği öldürmesi.” C. 4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.16–17

Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)

Munisler “ Bir adamın pencereden atlayan eşinin cesedi başında yaptığı iç hesaplaşması anlatılmıştır.” C.5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s.19

Dostoyevski (Çev: Ahmet Ragıp)

Munisler “ Tefecinin gözünden, ona müşteri olarak gelen 16 yaşındaki genç kız anlatılmaktadır.” C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 19

Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)

Munisler “ Tefeci adamla genç kızın arasında geçen diyalog, tefecinin ağzından anlatılmıştır.” C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.19

Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)

Munisler “ Tefeci adamın genç kıza olan duyguları ve onunla evlenme isteği anlatılmıştır.” C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s. 18–19

Dostoyevski(Çev. Ahmet Ragıp)

Munisler “ Tefecinin ağzından kendisi ve genç kız hakkındaki görüşleri anlatılmıştır.” C. 6, nr. 133, 13 Haziran 1929, s.15

Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)

Munisler “ Tefecinin, kendisi ve geleceği hakkındaki yorumları kendi ağzından anlatılmıştır. C. 6, nr. 134, 20 Haziran 1929, s. 19

Dostoyevski(Çev. Ahmet Ragıp)

Munisler “ Tefeci ihtiyarın, genç karısı üzzerinde kurmaya çalıştığı tahakküm anlatılmıştır.” C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.21–22

Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)

Munisler “ Genç kızın, tefeci kocasına karşı gelmesi, sık sık evi terk etmesi anlatılmıştır.” C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.23–24

Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)

Munisler “Tefeci, karısının Yezimoviç’le konuştuğunu görür. Karısıyla araları açılır ve karısı hastalanır.” C. 6, nr. 138 1 Eylül 1929, s.21–23

Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)

Munisler “ Tefeci, geçmişini anlatır. Sonra şimdiki zamana döner, karısıyla olan ilişkisinden söz eder.” C.6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.21–22

Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)

Munisler “ Tefeci ve karısı arasındaki soğukluk anlatılmıştır.” C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel 1929, s.22–23

Dostoyevski (Çev. Ahmet Ragıp)

Munisler “ Tefecinin genç karısı ölür ve hikâye sona erer.” C.6, nr. 142, 29 Teşrin-i Evvel 1929, s.30–32

Ernest Legouve(Çev. Reşat Nuri)

Bestekâr Guno ve Kör “ Guno’nun bir kör ada için müzik yapması anlatılmıştır.” C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 7

G. P. Stamatoff (Çev. Ali Haydar)

Küçük Tolstoist “ Mito isimli küçük çocuğun, kuzusunun babası tarafından kesilmemesi için yaptığı iş anlatılmıştır.” C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s. 17–19

Gabriel Danovınçiyev (Çev.M.Turhan)

Çanlar “ Kilise çanı çalan adamın bir köylü kızına duyduğu aşk ve trajik sonları anlatılıyor.” C.4,nr.83,28 Haziran 1928,s.19–21

Hoffmann(Çev. A.Hamdi)

Kremon Kemanı “ Müşavir Krepsel ve etrafında gelişen olaylar anlatılmıştır.” C.6, nr. 135, 15 Temmuz 1929, s.18–20

Hoffmann (Çev. Ahmet Hamdi)

Kremon Kemanı “ Krespel’in mazisi anlatılmış, kızı Antonya’nın ölmüyle hikâye son bulmuştur.” C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.18–20 ve 23

Isabelle Sandy(Çev. Yaşar Nabi)

Ölüm Bülbülü “ Rusya’da geçen açlık hadisesinden sonra aklını kaybeden adamın hikâyesi.” C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 17– 18

Jane Catulle Mendes (Çev. Yaşar Nabi)

Manken “ Açlık ve sefalet içindeki bir adamın, mağaza vitrininde gördüğü cansız mankene kızarak vitrini kırması anlatılmıştır.” C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s.18–19

Jul Klarti (Çev. Reşat Nuri)

İki Kahraman “ 1870 yılında meydana gelen bir savaş anlatılmıştır.” C. 5, nr. 115, 7 Şubat 1929, s. 19– 20

Leon Frapye (Çev. Reşat Nuri)

İhtiyar Çocuk “ Yanlışlıkla çocuğu öldürülen bir annenin dramı anlatılmıştır.” C. 5, nr. 118, 28 Şubat 1929, s. 18– 19

Lord Byron (Çev. Seniha Sami (MORALI))

Mazeppa “ Leh asilzadesi Mazeppa ve çok sevdiği atı anlatılmıştır.” C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.12–14

Maupassant (Çev. Reşat Nuri)

İtiraf “ Yaşlı bir adamın öldükten sonra ortaya çıkan vasiyet ve vasiyetteki itiraf.” C. 4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.15–16

Maupassant(Çev. Reşat Nuri)

Bir Aile “ Bir adamın 15 senedir görmediği Simon ismindeki arkadaşı ve ailesiyle ilgili düşünceleri anlatılmıştır.” C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s.19– 20

Pruspar Marime (Çev. Bedrettin)

Mateo Falcone “ Mateo Falcone adlı adamın kahramanlıkları anlatılmıştır.” C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.18– 20

Romain Rolland (Çev. Reşat Nuri)

Jan Kristof’tan Bir Parça “ Jan Kristof’un piyano çalmadaki başarısı anlatılır.” C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 19

Sigrid Undeset (Çev. Bedrettin)

Fakirlikle İlk Karşılaşma “ Küçük bir kızın kaybettiği oyuncak bebeği ve ardından gelişen fakirlikle yüzleşme anlatılmıştır.” C.5, nr. 116, 14 Şubat 1929, s. 17– 19

II.2.18.1.2.3. 4. ROMAN

G. Flaubert(Çev. Şaziye Berrin (KURT))

Madame Bovary “ Romandan kısa bir bölüm alınmıştır.” C.4, nr. 99, 18 Teşrin-i Evvel 1928, s. 8

Maurice Costantin Weyer(Çev. Bedrettin)

Bir Romandan Parçalar “ Monge isminde bir genç Kanada’ya göç etmiştir. Burada Monge’nin arkadaşı Paul’ün ölümü anlatılmıştır.

C. 6, nr. 140, 30 Eylül 1929, s.9–11

Merej Kousky (Çev. Avni Canikoğlu)

Monna Lisa Del Gioconda “ Da Vinci’nin, Mona Lisa ile olan diyalogu anlatılmıştır.

C.6, nr.146, 30 Kanun-ı Evvel 1929, s.12–13

II.2.18.1.2.3. 5. BİYOGRAFİ

Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley’nin Hayatı (Birinci Kısım 4)

C. 4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.16–17

- Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)**
Ariel yahut Shelley'nin Hayatı C.4, nr. 80, 7 Haziran 1928, s.17–18
- Andre Maorious (Çev.Nurullah Ata)**
Ariel yahut Shelley'nin Hayatı–6– C.4, nr.81, 14 Haziran 1928, s.18–20
- Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)**
Ariel yahut Shelley'nin Hayatı 7 C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.16–17
- Andre Maorious (Çev.Nurullah Ata)**
Ariel yahut Shelley'nin Hayatı C.4, nr.83, 28 Haziran 1928, s.23–24
- Andre Maorious (Çev.Nurullah Ata)**
Ariel yahut Shelley'nin Hayatı C.4, nr. 84, 5 Temmuz 1928, s.18–19
- Andre Maorious (Çev.Nurullah Ata)**
Ariel yahut Shelley'nin Hayatı C.4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.18–19
- Andre Maorious (Çev.Nurullah Ata)**
Ariel yahut Shelley'nin Hayatı C.4, nr. 86, 19 Temmuz 1928, s.15
- Andre Maorious (Çev.Nurullah Ata)**
Ariel yahut Shelley'nin Hayatı C.4, nr. 87, 26 Temmuz 1928, s.16–17
- Andre Maorious (Çev.Nurullah Ata)**
Ariel yahut Shelley'nin Hayatı C.4, nr. 89, 9Ağustos 1928, s.16–17
- Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)**
Ariel yahut Shelley'nin Hayatı(Birinci Kısım)
C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s.17– 18
- Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)**
Ariel yahut Şelli'nin Hayatı–15– C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.19– 20
- Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)**
Ariel yahut Şelli'nin Hayatı–16– C.4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 17– 18
- Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)**
Ariel yahut Shelley'in Hayatı–17– C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 17– 18
- Andre Maorious (Çev. Nurullah Ata)**
Ariel yahut Shelley'nin Hayatı –18– C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 17– 18
- Andre Maorious(Çev. Nurullah Ata)**
Ariel yahut Shelley'nin Hayatı– İkinci kısım–
C. 4, nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s. 16– 17

Andre Maurois (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı–İkinci Kısım–

C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 18– 19

Andre Maurois(Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı C.5, nr. 100, 25 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 17–18

Andre Maurois(Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 18–19

Andre Maurois (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı– İkinci Kısım–

C.5, nr. 109, 27 Kanun-ı Evvel 1928, s. 16– 19

Andre Maurois (Çev. Nurullah Ata)

Ariel yahut Shelley'nin Hayatı C. 5, nr. 110, 3 Kanun-ı Sâni 1929, s. 17– 18

M[anfred] K[ridl]

Adam Mickiewicz “ Adam Mickiewicz'in hayatı anlatılmıştır.”

Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.38–40

V.M.Ferice(Çev. Zakir Kadri)

Rus Edibi Maksim Gorki “Maksim Gorki'nin hayatı ve sanatı.”

C.4, nr.85, 12 Temmuz 1928, s.2–3

II.2.18.1.2.3. 6.DENEME**William Hazlitt (Çev. Kenan Halet)**

Gençlerde Ölmezlik Duygusu “ Gençlerin hiç ölmeyecekmişcesine yaşamaları ele alınmıştır.” C. 4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.14–15

Arnold Benet(Çev. İhsan)

Edebiyat ve Hayat “ Kitap okurken nelere dikkat edilmesi gerektiği anlatılmıştır.”

C.4, nr.81, 14 Haziran 1928, s.2–3

II.2.18.1.2.3. 7. TENKİT

Friedrich Gundolf (Çev. Hasan Cemil)

Napoleon Bonaparte ve Göthe “ Napolyon ve Goethe’nin karşılaştırılması yapılmıştır.”

Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.29–40

II.2.18.1.2.3. 8. GEZİ YAZISI

M. Charles Diehl (Nakleden: Vahid)

Amerika Darülfünun ve Müzeleri “ Charles Diehl, Amerika’ya yaptığı gezi neticesinde edindiği intibaları aktarmıştır.”

C.6, nr. 137, 15 Ağustos

1929, s.4–6

M. Charles Diehl (Nakleden: Vahid)

Amerika Darülfünun ve Müzeleri “ Geçen sayıda olduğu gibi yazar, gezi izlenimlerini aktarmış, Amerikan üniversitelerini, eğiti sistemini ve müzelerini tanıtmıştır.”

C.6, nr. 138, 1 Eylül 1929, s.4–7

Pierre Loti (Çev. Reşat Nuri)

Çöl Tasvirleri “Pierre Loti, yaptığı çöl seyahatinin izlenimlerini anlatmıştır.”

C.4, nr.81, 14 Haziran 1928, s.5–6

Pierre Loti(Çev. Reşat Nuri)

“Merhametin ve Ölümün”Kitabından “ Bir gemi seyahati anlatılmaktadır.”

C.4, nr. 101, 1 Teşrin-i Sâni 1928, s. 8

II.2.18.1.2.3. 9. HİTABET

Ernest Renan (Çev. Kâmran Şerif (SARU))

Gençlik ve Hayat “ Ernest Renan’ın bir lisede yaptığı nutuktan kısımlar alınmıştır.”

C.4, nr.79, 31 Mayıs 1928, s.13–14

II.2.18.1.2.3. 10. HATIRA

Henri de Regnier(Çev. H. S.)

Ferit Bey “ Yazar, Ferit Bey’i ve onun doğuya yaptığı seyahati anlatmıştır.”

Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.32–35

II.2.18.3. GÜZEL SANATLAR

F. Fluetre(Çev. Ziyaettin Fahri)

Romantizm – Başlangıcı ve Esası– “ Romantizmin ortaya çıkışı ve ilkeleri anlatılmıştır.” C. 5, nr. 113, 24 Kanun-ı Sâni 1929, s. 10

Gabriyel

Ankara’daki Resim ve Heykel Sergisi “ 15 Nisan 1929’da Ankara’da açılmış olan genç ressam ve heykeltıraşlar sergisindeki sanatçılar ile eserleri tanıtılmaktadır.”

C. 5, nr. 129, 16 Mayıs 1929, s. 7–8

P. Gzell(nakleden: Vahid)

Sanaat– Mukaddime– “ Rodin’in sanat hakkındaki görüşlerine yer verilmiştir.”

C.5, nr. 106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 14– 16

Nakleden: Vahid

Sanatkâr İçin Tabiatta Her Şey Güzeldir “ Rodin’in sanat hakkındaki görüşleri”

C. 5, nr. 108, 20 Kanun-ı Evvel 1928, s. 15– 18

Nakleden: Vahid

Sanatta Fikir “ Rodin’in resim, heykel sanatına dair düşünceleri nakledilmiştir.”

C. 5, nr. 125, 18 Nisan 1929, s. 7, 8 ve 13

Nakleden: Vahid

Sanatta Esrarengizlik “ Rodin’in sanat eserlerinde gördüğü esrarengizlik anlatılmıştır.”

C.5, nr. 128, 9 Mayıs 1929, s. 6–8

II.2.18.3. 1.RESİM

P. Gsell (nakleden: Vahid)

Resim ile Renk “ Rodin, resim sanatında renk seçiminin önemini izah etmektedir.”

C. 5, nr. 119, 7 Mart 1929, s. 14– 17

II.2.18.3. 2.HEYKEL

Gsell (Çev. Vahid)

Sanatta Hakikatperestlik “ Rodin’in sanat, bilhassa heykel sanatı üzerine olan yorumları.” C. 5, nr. 107, 13 Kanun-ı Evvel 1928, s. 14– 16

Nakleden: Vahid

Kadının Güzelliği “ Rodin, çeşitli heykeltıraşların ve sanatçıların kadın anlayışını örneklerle izah etmiştir.” C. 5, nr. 121, 21 Mart 1929, s.13– 14

Nakleden: Vahid

Eski Zaman Ruhları “ Rodin, Houdon’a ait heykelleri tahlil etmiştir.” C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 14– 16

Nakleden: Vahid

Eski Zaman Ruhları “ Rodin, eserlerini yaparken nelere dikkat ettiğini anlatmıştır.” C.5, nr. 123, 4 Nisan 1929, s.14– 17

Nakleden: Vahid

Sanatta Fikir “ Rodin, heykel sanatıyla ilgili görüşlerin açıklamıştır.” C. 5, nr. 124, 11 Nisan 1929, s. 6– 8

Nakleden: Vahid

Fidias ile Michelangelo “ Bu iki heykeltıraşın tarzları anlatılmıştır.” C. 5, nr. 130, 23 Mayıs 1929, s. 14– 16

Nakleden: Vahid

Fidias ile Mikelancelo “ Rodin’in, Fidias ile Mikelancelo hakkındaki yorumları nakledilmiştir.” C. 6, nr. 132, 6 Haziran 1929, s.13–16

II.2.18.3. 3.MÜZİK

Schubert

Schubert tarafından bestelenmiş mektep şarkısı C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 10

II.2.18.3. 4.TİYATRO

Alfred de Musset(Çev. Kâmran Şerif (SARU))

Fantaziya'dan Bir Sahne “ Fantaziyo ve Spark'ın arasında geçen diyalog aktarılmıştır.”

C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.14–15

Henri Guelbeaux (Çev. Sabit Sami)

İstikbalin Tiyatrosu “ Gelecekteki tiyatro anlayışı üzerine yorumlar yapılmıştır.”

C.6, nr.136, 31 Temmuz 1929, s.8–10

Maurice Meterlinck (Çev. Reşat Nuri)

Evin İçi– Bir perdelik piyes– “ Ölümün, köylü bir ailedeki etkileri anlatılmış.”

C. 5, nr. 105, 29 Teşrin-i Sâni 1928, s. 6– 8

Maurice Meterlinck (Çev. Reşat Nuri)

Evin İçi– Bir perdelik piyes– “ Bir annenin hastalığı etrafında gelişen olaylar konu edinmiştir.”

C. 5, nr.106, 6 Kanun-ı Evvel 1928, s. 17– 18

II.2.18.3. 5.SİNEMA**Marcel Pagnol**

Edebiyat ve Sesli Sinema “ Sinema sektörünün gelişimi ve tiyatrodan olan üstün yanları anlatılmıştır.”

Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.46–50

II.2.18.4.KÜLTÜR**Prof. Dr. A.A. Friedlander(Çev. Orhan Nuri)**

Medeniyet Nedir? Kültür Nedir? “ Medeniyet ve kültür kavramları izah edilmiştir.”

Yeni tertip nr. 4, Nisan 1930, s.90–91

Dr. Gustav Lobon (Çev. Seniha Sami (MORALI))

İki Cihan Arasındaki Manzara ve Medeniyet Şekilleri “ Amerika ve oluşturduğu yeni medeniyetten söz ediyor.”

C. 4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.5– 6

II.2.17.5. SOSYAL BİLİMLER

II.2.17.5. 1.FELSEFE

Henry Bergson (Çev. Ziyaettin Fahri)

Claude Bernard'ın Felsefesi –1– “ Bergson, Claude Bernard'ın felsefe anlayışını anlatmaktadır.” C. 5, nr. 120, 14 Mart 1929, s. 5– 6

H. Bergson (Çev. Ziyaettin Fahri)

Claud Bernard'ın Felsefesi –2– “ Claud Bernard'ın felsefe anlayışı anlatılmıştır.” C. 5, nr. 122, 28 Mart 1929, s. 17– 18

Voltaire

İyi Bir Berehmenin Hikâyesi “ Bir brahmanın gözüyle hayat, mutluluk ve Âkil kavramları irdelenmektedir.” Yeni tertip nr. 1, Kanun-ı Sâni 1930, s.58–60

II.2.17.5. 2.SİYASET

Emil Ludwig (Çev. Kazım Sevinç)

Avrupa Müttehit Hükûmetleri Ne Demektir? “ Avrupalı milletlerin oluşturmaya çalıştığı ekonomik, siyasi birlik tanıtılmıştır.”

C.6, nr. 144, 1 Kanun-ı Evvel 1929, s.3–4

Dr. G. Le Bon(nakleden: Abdullah Cevdet)

Islahat–ı İdariyenin Psikolocyâi Müşkûlatı “ Fransa'daki idari ıslahatın güçlükleri anlatılmıştır.” C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 16–18

Gustave Le Bon(Çev. Seniha Sami (MORALI))

Cihan Anarşisi ve Düşüncelerde İhtilal “ 1. Dünya savaşından sonra Amerika ve Avrupa'nın içinde bulunduğu siyasi durum anlatılmıştır.”

C.6, nr. 141, 15 Teşrin-i Evvel 1929, s.8–11

Harry Elmer Barnes

Ebedî Sulh Projesi “ Silahsızlanma, savaş karşıtlığı üzerinde durulmuş, pasifist hareketin tarihî gelişimi anlatılmış, yapılan konferansların dünya barışına sağlayacağı katkı ortaya konmuştur.” Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.67–80

II.2.17.5. 3.TARİH

Frank H. Simonds

Çanakkale “ Yazarın ‘ Harpten Sonraki Avrupa Tarihi’ adlı eserinden Türk tarihiyle alakalı ‘Çanakkale’ kısmının çevirisi verilmiştir.”

Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.22–27

S. T. Gasztoutt

Tarihî ve Siyasî Bir Hadise– Hiç Kavga Etmeyen İki Komşu Millet– “ Tarih boyunca hiç savaşmayan Lehler ve Macarlar’ın kardeşliği üzerinde durulmuştur.

Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.86–88

Manfred Kridl (Çev. Şükûfe F. Fazlı)

Adam Mickiewicz ve Şark Meselesi “ Adam Mickiewicz’in Polonya halkı için yaptığı çalışmalar anlatılmıştır.” Yeni tertip nr.5, Mayıs 1930, s.36–38

II.2.17.5. 4.EĞİTİM

Ernest Lavisse (Nakleden: Ahmet Refik)

Alman Darülfünunlarının Milli Vazifesi–2– ‘Prusya’dan Almanya’ya geçişte üniversitelerin üstlendiği rol anlatılmıştır.” C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.9–

Nâkili: Kadri

El Faaliyetleri ve Terbiye “ El sanatları ve eğitim konusu işlenmiştir.”

C.4, nr. 101, 1 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 13– 14

Marcel Braunschwig (Nakleden: Vahit)

Çocuğun Bedii Terbiyesi “Çocukların sanatla nasıl tanıştıkları ve çevreyi algılayış şekilleri anlatılmıştır.” C.5,nr.126,25 Nisan 1929,s.6–7

P. Bovet (nakleden: Kadri)

Alâka (Terbiye Bahisleri) “ Çocuk eğitiminde ‘ alâka uyandırma’nın gerekliliği üzerinde durulmuştur” C.4, nr. 99, 18 Teşrîn-i Evvel 1928, s. 2– 3

II.2.17.5. 5.ANTROPOLOJİ**Prof. Papillaud (Çev. Dr. Şevket Aziz (KANSU))**

Irklar Rûhiyatının Mukayeseli Tedkiki “ Antropoloji Enstitüsü’nün düzenlediği konferansta okunan raporun tercümesidir.” C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s.3– 5

II.2.17.5. 6.SANAT TARİHİ**Gabriyel (Çev. Vahid)**

Anadolu’da Atikat Terkiki Maksadıyla Bir Cevelan “ Kayseri, Tokat, Amasya ve Sivas civarındaki tarihî eserler anlatılmıştır.” C.4,nr.82,21 Haziran 1928,s.9–14

II.2.17.5. 7.EKONOMİ**Dr. Gustave Le Bon(Çev. Dr. Abdullah Cevdet)**

Avrupa Neşriyatından İktibaslar– Cihanın Vaziyet–i Maliyesi “ I. Dünya savaşı sonrası Avrupa ekonomisi ele alınmıştır.” C. 4, nr. 104, 22 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 5–7

Dr. Gustave Le Bon (Çev. Dr. Abdullah Cevdet)

Avrupa Neşriyatından İktibaslar– Cihanın Vaziyet–i Maliyesi “ Fransa’nın ekonomisini etkileyen faktörler anlatılmıştır.” C. 5, nr. 105, 29 Teşrîn-i Sâni 1928, s. 19

II.2.18.6. FEN BİLİMLERİ

II.2.18.6. 1.TIP

Dr. Rea

Verem Nihayet Yenildi mi? “ Dr. Auclair’in bulduğu verem aşısı hakkında bilgi verilmektedir.” Yeni tertip nr.3, Mart 1930, s.82–85

II.2.18.6. 2.KİMYA

Devi Farjday (Çev. Ahmet Tevfik)

Atom ve Işının Mahiyeti “Kimya ilmiyle ilgili yapılan deneylerden söz edilmektedir.” C.4, nr. 81, 14 Haziran 1928, s.9–12

II.2.18.6. 3. İSTATİSTİK

Camile Jacquart

Türkiye’de İstatistik Teşkilatı “ Vedat Nedim Tör’ün istatistik ilmiyle ilgili sorularına Camile Jacquart’ın verdiği cevaplardan oluşmaktadır.”

C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 15–17

Emil Borel (Çev. Mustafa Şekip)

İhtimalilik ve Yakın “ İstatistik bilimi tanıtılmıştır.”

C. 5, nr. 127, 2 Mayıs 1929, s. 4

II.2.18.6. 4.TEKNOLOJİ

Show Desmond(Çev. Kâmran Şerif (SARU))

Deniz Aşırı Gören Gözler “ Televizyon ve noktovizyon teknolojisinin insanlık için öneminden bahsedilmiştir.” C. 6, nr. 131, 30 Mayıs 1929, s.9–11

II.2.18.7. SOSYAL MESELE

II.2.18.7. 1.ÇALIŞMA HAYATI

Calnann Levy(nakleden. Mehmet Emin)

Peygamberler ve Yeni Ruh “ Devrin âlimlerinin, eski zamanlardaki peygamberlerin gerçekleştirmeye çalıştıkların rüyâların aynılarına sahip oldukları belirtilmiştir.”

Yeni tertip nr. 4,Nisan 1930, s.29

II.2.18.8. HABER

Emil Ludvig (Çev. Kazım Sevinç)

1928’de Beşeriyetteki Terakki “ 1928 senesinde dünyanın çeşitli ülkelerinde olan gelişmelerden söz edilmiştir.” C. 5, nr. 114, 31 Kanun-ı Sâni 1929, s. 6– 8

II.2.18.9. KİTAP TANITIMI

Moris Paleolok (Çev. Nahit Sırrı)

İmparatoriçe Öjeni’ye Ait Hatıralar “ Aynı isimli kitabın tanıtımı yapılmaktadır.”

C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 14– 15

III. BÖLÜM

III.1. SEÇME METİNLER

III.1.1. DİL

HARF İNKİLÂBİ MAARİF SEFERBERLİĞİDİR

Yeni Türk harflerinin bir an evvel tamîmi için yapılacak tedbirleri düşünmek günün en mühim meselesidir. Münevver ve halk kitlesine yeni alfabemizi yaymak için yalnız bunların şekillerini öğrenmek kâfi değildir. Bu harflerle yazılan kelimelere gözleri alıştırmak ve herkeste bu şekillerle mana arasında zihnen irtibat tesis ettirecek vechile itiyad temin eylemek lazımdır. Bunun için her sınıf halkın bu harflerle yazılmış kitapları, makaleleri mütemadiyen okuması icap eder. O halde her vatandaşa terettüp eyleyen vazife bu harflerle yazılacak kitap, mecmua ve gazeteleri mütemadiyen okumak için tehâlük göstermek ve hükûmete ait iş de her seviye için mütemadiyen faydeli kitap, mecmua neşr ettirmektir. Demek oluyor ki yeni alfabemizin tevliid edeceği büyük ve feyzli inkılâba iman eden herkes kendine lazım gelen itiyadı vücuda getirmek üzere mütalaaya hasredeceği zamanı tezyide mecburdur. Diğer cihetten bu harfleri halka neşir vazifesini deruhte eden hükûmet de halk için cazip ve faydeli yeni yeni eserler neşrettirmek için her türlü muâveneti yapacaktır.

Bundan ne netice hâsıl olacak? Bir kere vatandaşlarda mütalaa zevki, mütalaa inhimâk ve itiyâdı artacaktır. Diğer cihetten bu harflerle en fâideli ve en lazım

eserlerin neşri sayesinde müfid fikirler de memlekette yayılmış olacaktır. Bu suretle yeni Türk alfabesini yerleştirmek için yapılacak kesif faaliyet maarifin tamîmi ve yeni fikirlerin neşri demek olacaktır.

Harf inkılâbından sonra Arap harflerini öğrenmeksizin mektepten çıkacak olan müstakbel nesil için millî kütüphane vücuda getirmek ihmalî kabul olunmayan bir vazife olacaktır. Eski kitaplar meyânında millî kütüphanemiz için elzem olan eserleri yeniden tab'ettirmek, millî kütüphanemizi her suretle zenginleştirmek mecburiyetindeyiz. Türk alfabesinden husule gelecek mesûd neticeyi tahkik ettirmek mefkûresi millî erkânımızı zenginleştirmek, neşriyatı himaye eylemek azmini artıracaktır. Bundan çok hayırlı neticeler hâsıl olacaktır. Geçen sene Maarif Vekâleti bütçesine neşriyat için yüz bin lira tahsisat koyduğu zaman bazı taraflardan itirazlar yükselmiş ve neşriyatı himaye için konulan bu paranın fazla olduğu iddiası bile ileriye sürülmüştü. Harf inkılâbının mes'ud neticesine iman eden herkes artık bunun on, on beş misli fazla tahsisat konulmasını tabi'i görecektir.

Bu himaye telif ve tercüme faaliyetini artıracak ve bizde de faideli ve ilmî eserler neşredilmeye hayatını vakfeyleyenler artacaktır. Harf inkılâbı, münevver zümreye çok ehemmiyetli bir vazife tahmil ediyor. Hepimiz bu harflerle yazılmış şekillere kendimizi alıştırmakla beraber başkalarına da bunları öğretmek mecburiyetindeyiz. Bu inkılâp, yeni harflerimiz Türkiye halkına ne kadar geniş bir suretle yapılırsa o derece resânet peyda edecektir. Bu inkılâbı tamamlamak vazifesini deruhte eyleyen bugünkü nesil bu vazifesini yaparken lâzım gelen mâlûmâtı da yapmış veyahut o mâlûmâtı iktisap için lâzım gelen vasıtaları halka öğretmiş olacaktır. Alfabemizi yerleştirmek halk maarifi yapmak demektir. Cumhuriyet'ten beri başlanan kesif maarif faaliyeti harf inkılâbıyla daha kuvvetle artacak, daha mesûd netice verecektir. Onun için harf inkılâbı maarif seferberliğidir. Medeniyetin manası fikir ve irfan sayesinde tabiata hâkim olmak cehdi olduğuna inananlar için bu seferberlik karşısında en derin heyecanı duymaktan, bu faaliyete ne derece mütevâzîâne olursa olsun karışmak kadar tabi 'i olamaz.

Bu seferberlik en mühim vazifeyi muallimlere tahmil ediyor. Her zaman memlekette medeniyet ve irfan yaymak için fedakârlıkla çalışan bugünün muallim kitleleri, mefkûrelerinin tahkiki için en iyi bir fırsatı ellerine geçirmiş oluyorlar. Harf inkılâbını tamamlamak için yapılacak cehd, okuma ve yazmayı ve bu vasıta ile tabiat

üzerine müessir fikirleri neşr demektir. Bugün ömrünü bu gayeye hasreden muallimler için bu inkılâp uğrunda sarf edilecek mesaiden daha tatlı ne iş olabilir?

C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s. 1, Mehmet Emin (ERİŞİRGİL)

DİL ENCÜMENİ'NİN RAPORU

Dil Encümeni'nin sarf hakkındaki raporu neşrolundu. Bu raporun en mühim ciheti mukaddimesidir. Bu çok mühim olan mukaddimede bâhusus şöyle denmektedir:

Şimdiye kadar tedvin ve tedris olunan “ sarf ve nahiv ” kitaplarımızda, kavâidimizin temelini ecnebi bir lisanın hecâî bir imlâyâ müsâit, girift ve muğlâk yazısı teşkil ederdi. O yazı, madde ve lahikalarında sâitin “ a ” asli ve pek mühim bir rol oynamakta olduğu lisanımızı muntazam bir vuayel sistemiyle yazmanıza müsaade etmiyor, münşâî ecnebi kelimeleri hecâî imlâlarıyla ve aslî mahreçlerinden telaffuz edemediğimiz harfleriyle muhafaza etmeye bizi icbar ediyordu. Asırlardan beri lisanımızın savtî mahiyetiyle zıddiyet halinde bulunan bu yazı sistemi, bu suretle, sabit bir imlâyâ malik olmamıza mani ‘ oluyordu.

Esas itibariyle Türk dilinin kavâidini ihtiva etmesi lazım gelen gramerlerimizde harfler sırf Arapçaya, Farsiye ve nihayet Türkçeye mahsus kısımlâra ayrılırdı. Elif lamlı terkipleri okutup yazdırmak için kamerî ve şemsî harfler öğretilir, vasıl kaideleri ezberletilirdi. Aynı mahrece ait olup mütecanis denilen harflerin birer birer hangi kelimelerde kullanıldığını ta‘lim için senelerle imlâ yazdırılır ve bütün bu mesaiye rağmen liselerden çıkan talebenin bile “ha”yı “ hı ” dan, “se” yi “sin” veya “sad” tan tefrik etmesi temin olunamazdı. Gerçi Türkçe kelimelerin çoğu kısmı sâitle yazılırdı, fakat sekiz vuayel sesimize mukabil ancak

dört işaretimiz vardı; esasen hem sedasız harf olarak kullanılan, hem de Arapça ve Acemce kelimelerin uzun hecelerini yazan işaretlerin üç tanesi üzerine bir de Türkçenin zengin vuayel sisteminin edası yüklenmiştir. Bu üç harf (elif, vav, ye) aynı zamanda hemzenin de kürsisi idi ve bizim fonetiğimizce mahreci mevhum olan bu Arap harfinin imlâsı için ondan ziyade kaide öğretilirdi. Ya henüz lisan dan atlamayan elif maksureli kelimeler, ya onların elif lamalı veya hemze-i vasıllı kelimelere valsıyla teşkil eden mürekkep kelimeler... Bütün bunların öğretilmesi de öğrenilmesi de gayet çetin şeylerdi. Bir (kâdiü'l- hâcet) i, bir (mütevâzîü'l ezlâ) ı, bir (Musa bin Nâsır) ı veya (İsa bin Meryem)i dürüst okumak, (biiltizam) veya (ilânihaye) gibi bir tabiri doğru yazmak lise mezunlarına bile pek de müyesser olmuyordu.

Yarının sarfında artık bu güç kaidelere yer kalmıyor. Tahrir lisanımızda, bhusus eski edebiyatımızda mevcut olan Arabî terkipleri yazdırmak ve hatasız okutmak için artık hususi hiçbir kaideye lüzum yoktur... Klişe halindeki mürekkep kelimelerin ma 'nasını anlamak için de eskisinden fazla bir güçlük çekilmeyecektir; çünkü bunların bir mefhum teşkil eden ma'nasını zihnen kavraması için lafzî unsurlarını tahlile ihtiyaç yoktur. Mesela (bildir) kelimesinin (bir yıldır) dan teşekkül ettiğini bilmeden ma 'nasını anladığımız halde (biiltizam)ın (bâ-yı care) den, (lam-ı târif) ten ve (iltizam) masdar-ı mezid-i fi hinden terkip ettiğini bilmemize neden bir lüzum tasavvur edilsin? Bugün dahi bu kelimeleri pek güzel ve tam yerinde kullanabilenlerin kaçısı onların sarfî ve nahvî tahliline vakıftır?

Büsbütün sâitsiz olarak başlayan bizim Türkçe imlâmızın (yani Garp Türkçesi imlâsının) tarihî tekâmülü bizi hakiki bir imlâ anarşisine sevk etmişti. (Samen, kapu, sonra) gibi klişelerin kırılıp tedricen (saman, kapı, sonra) şekillerine vasıl olması, bununla beraber (saman, kapu, sonra) gibi mütevassıt şekillerin yaşaması; diğer taraftan (bulundurulamaz) gibi sarfî bir klişenin de (bulundurulamaz), (bulundurulamaz), (bulundurulamaz), (bulundurulamaz) ilh... şekillerini iktisap etmesi eski yazı ve imlâ sisteminin millî fonetikle tevafuksuzluğuna lisanımızın ruhuna – velev hadsi bir tarik ile- nüfuz eden kalem erbabının gittikçe Sâitli bir imlâyâ temayül ettiğine delalet etmektedir. Fakat sâit olarak kullanılan harflerin kifayetsizliği, lisan tahsilinin daima köhne klişeleri makbul sayan resmi imlâdan mülhem kavaide tabi' olması, tamamıyla kıyasî

derecede isti ‘mal olunan Arap şekliyatının ister istemez hecâî imlâda devam etmesi Türkçenin imlâsında sistem birliği vücuda getirmeye ve sâit sistemini bilâtefrîk kelime ve lâhikalarda tatbik etmeye mani‘ teşkil ediyordu...

İşte Latin harflerinin lisanımıza tatbik olunmasıyla, birden bire Arap şekillerinin binaî kalıplarını hattan kırmak, kullandığımız Arapça kelimeleri adi lûgat lisanımıza mâl etmek ve menşei ne olursa olsun lûgatimize dâhil bütün kelimeleri aynı fonetik imlâ sistemine tabi ‘ tutmak imkânı hazırlamış oldu. Bu suretle zeki ve münevver bir ecnebiye kıraet, imlâ ve gramerimizin bütün esaslarını bir haftada öğretmek imkân dairesine girmiştir...

Rapordan naklettiğimiz bu cümleler yapılan sarf inkılâbının hem lüzumunu, hem tevlid edeceği iyi neticeyi vâzih surette gösteriyor. Encümenin sarf raporundaki bu mukaddimeyi okuyanlar hiç şüphe etmiyoruz ki bu inkılâbın hem lüzumunu, hem ehemmiyetini lâyıkıyla takdir edeceklerdir.

Bir kere bu takdir, bu iman yayılsın, tatbikat sahasında her şekli yenebiliriz. Bugün için en mühim vazife hiçbir kargaşalığa meydan vermeyecek bir program ile tatbikat sahasına atılmak ve bir taraftan da her vicdanda bu imanı kuvvetlendirmektir.

C.4, nr. 91, 23 Ağustos 1928, s.1, Haya

YENİ HARFLER HAKKINDA

[Yeni harflerin kabulü dolayısıyla büyük bir tarihi tahavvül içinde bulunuyoruz, bu devrede her samimi mütefekkeri hürmetle dinlemek doğruya varmak için en kısa yoldur, bu itibarla Avni Beyefendi'nin harfler hakkında kıymetli mütalaalarını memnuniyetle derc ediyoruz.]

Harf Komisyonu tarafından tespit edilen yeni Türk alfabesine ait şekilleri gündelik gazeteler bir levha halinde derc ettiler. “ Milliyet” ayrıca bu harflerle her gün bir fikra da neşrediyor. Yeni Türk harfleri son ve kat ‘ i şekillerini almazdan evvel bütün Türklerin bu husustaki düşüncelerini ortaya koymaları borçtur ve bu borçların en millîsidir. Ben de yeni harfler hakkındaki birkaç mülâhazamı “ Hayat” vasıtasıyla neşrederken böyle bir vazife ifa ettiğime kanî bulunuyorum.

Yeni harflerde ve bu harflerle yazılan yazılarda olan nazara çarpan cihet Türk yazısının umumî görünüşü itibarıyla Garbın büyük lisanlarından ziyade Arnavutçaya

benzemesidir. Bu benzeyişe sebebiyet veren âmil de Fransızcada bile ender kullanılan sedilli (g)ler ile işaretli (s)ler; ve bir de umlavet (iki nokta) bolluğudur. Latin harflerinin (w) da dâhil olarak 26 şekli esaslı bir tahvil yapmadan Türkçeyi pek âlâ yazabilecekken komisyonca q, x, w harflerinin kullanılmaması kadroyu biraz daraltmış ve bin-netice lüzümsüz işaretler vaz'ı zarureti hâsıl olmuş gibi görünüyor. Bu işaretleri Türkçede çok kullanılan (ş) ile (ç) gibi iki mühim harfe delalet etmek için vaz' edilmiş olması da işaretli harfi hâvi kelimelerin sık sık tekerrümü intac ediyor.

Hâlbuki Latin harflerinin bazıları bunları kullanan muhtelif lisanlarda muhtelif tasarruflara uğramıştır. Binaenaleyh Türkçeye yeni bir alfabe yapılırken bu harflerden bir kısmı Türkçe içinde tasarruf edilebilirdi.

Mesela (c) harfi Türkçeye münhasıran (çim) mukabilinde pek âlâ alınabilir. Nasıl ki Latin harfi kullanan İslavlarda bu harf ale'l talak (ts) mukabilidir. Ve kalın sâitlerden evvel de böyle okunur. İtalyancada da ince sâitlerden evvel (ç) sesi verir.

Sonra (cim) mukabilinde kullanılan (g) harfinin hiçbir tebdile tutulmadan alınması da mümkündür. Bu harf İtalyancada umumiyetle, İngilizcede ekseriyetle, hafif sâitlerden evvel (c) sesi verir. Biz bu harfi münhasıran (cim) mukabilinde kullanabiliriz. Hatta aslında bile (cim) ile Latince (g) ve Yunanca (gama) birbirinin mukabilidir.

(Gayın) ve (kef) için de (Q) harfini almamıza hiçbir mani ' yoktur. Bu harfin küçük şekli olan (q) nun üzerine (med) işareti konunca " dağ" olduğu, bildiği gibi kelimelerde yarı sâit (gayın) ve (kef) ler için muayyen bir harf vaz ' etmiş oluruz. Sesin kalınlığını, inceliğini savtî ahenk tayin eder.

Sâmit (y) için (j) den iyi mukabele yoktur. Nitekim Almancada ve Latin harfi kullanan İslavların alfabelerinde de böyledir; Latince de böyledir.

(Şın) için de en iyi mukabil (x) dir. Zaten bu harfin muhtelif lisanlardaki kıymeti başka başkadır. Mesela İspanyolcada (hi) dir. Türkçede de pek âlâ (şın) olur.

(j) harfi ki Türkçenin asıl bünyesine dâhil değildir; yalnız mahdut ecnebi kelimelerde kullanılır için (z) harfinin üzerine konacak bir (med) işareti ile pek âlâ bir mukâbil bulunmuş olur.

Sâmit (vav) için (w) tahsis edilmelidir. (V) "üzüm" deki (u) seslerini göstermekte kullanılmalıdır. Çünkü (ü) Türkçedeki savtî ahenk hassasından dolayı

aynı kelimedede iki üç, hatta dört ve daha ziyade defa tekerrür edebilir ki bu halde kelimenin üzerine adeta mahya kuran noktalar göze hiç de hoş bir tesir yapmaz:

Görüldüğünü kelimesinde olduğu gibi ve bu hâl Türkçede fiiller dolayısıyla pek çok vâki ‘ olur. (V) nin dünya teamülü hilafına sâit olması büyük bir mahzur değildir. Bu harf Almancada (f)dir; hem de ayrıca bir (f) varken. Zaten Latince de bidayette (v) hem sâit hem samitti; (u) şekli sonradan ihdas edilmiştir. Türkçe için böyle bir tasarrufa ihtiyaç vardır.

Öfke kelimesindeki (ö) sâiti için üstüne bir (med) ilave edilmiş (o) pek muvafıktır.

(Med) işareti (‘ ‘) den daha kolay yazılır ve göze o kadar batmaz. Sonra bu sâit ahenge tabi ‘ olarak tekerrür etmediği cihetle bir kelimedede birden fazla bulunamaz. Binaenaleyh kelimelerin üstünün işaretlerle dolması mahzuru da vârid olmaz.

Bu mesrûdâta nazaran iki alfabe sâitler: I, V, U, O, Ö, E, A olur. Kalın esre için de (y) kullanılır. Ahenge tebaan (y) nin tekerrürü tecrübe edilirse görülür ki, göze çirkin tesir yapmıyor. Komisyonun noktasız (ı) sı iltibasa sebebiyet verecek derecede az farklıdır; hususuyla, mesela sokak levhaları, istasyon isimleri gibi yalnız majöskül harflerle yazılacak yazılarda bu iki (ı) nın şeklen birbirinden ayrılması mümkün olmaz, meğerki majöskül (ı) üzerine nokta koymak gibi Latin harflerinin estetiğine uymayan bir bedaat ihdâs edilsin.

Bu tarz ile vücuda getirilecek alfabe nadiren kullanılacak (z) şekli haricinde hiçbir işaretli harf yoktur; yalnız (q) müstesnadır ve bunu kabulde de kat ‘i bir zaruret yoktur. Bu tarzın yegâne mühim mahzuru (q) harfine bütün dünyadan ayrı olarak (gayın) ve (kef) kıymeti verilmesidir; lakin bu harfin garp lisanlarında daima (u) harfiyle birlikte bulunması düşünülür ve bu haliyle de kâh yalnız (kaf) ve kâh da (ku) okunduğu nazar-ı dikkate alınır (u) dan ayrı alınacak (q)nun sesinde de Türkçe için böyle bir tasarruf yapmakta büyük bir aykırılık olmadığı tebeyyün eder. Şimdi bu esasa göre Türkçenin sâmitlerini sıralayalım: B C D F G H J K L M N P Q R S T W Z z q

Görülüyor ki bu tarzda alfabe Türkçeyi esas itibariyle işaretli harflerden kurtarıyor; komisyonun (beş) tane işaretli harfine bir tane noktasız (i) sine mukabil teklif edilen bu tarzda biri gayet nadir kullanılacak (üç) tane işaretli harf vardır.

Bazı Arapça ve Farsî kelimelerde kullanılması zarurî olan (med) için alfabemize (‘) işareti alınabilir. Bu işaret (^) şeklinden daha kolay yazılır ve daha güzeldir.

(Aydın) ve (hemze) için Komisyon’un vaz ‘ettiği apostrof işareti çok muvafıktır; zaten beynelmilel fonetikde de böyledir.

Yine Arapça ve Farsî kelimelerde bazı (kaf), (kef), (sağır kef) ve (lam) harfleri için de yeni alfabemizde muayyen işaretler bulunmak lazımdır. Bunun için Komisyon’un tespit ettiği esaslara az çok uymak üzere şu tarz kabul olunabilir: “Kâmil” deki (kef) için (kj); (gâve) de (sağır kef) (qj), “ikdam” daki (kaf) için de (kh) kullanılabilir.

Komisyon ahenge uymayan hafif (lam)ı ihmal etmiştir; hâlbuki buna şeditte ihtiyaç vardır, bu olmazsa “melal”, “kemal” gibi kelimelerin Ermeni telaffuzu ile okunmasına yol açılmış olur. Bence bunun için de yine (j) harfi muadil olarak kullanılmalı, binaenaleyh (lj) terkihi kabul edilmelidir, mesela: Hiljalj (Hilal), halj (hal), halj (hâl), kaljb (kalp)

J harfinin umumiyetle “muadil” olarak tanınması da mümkündür, mesela “hatta” kelimesinin tatlı sesi (t) harfi de (tj) şeklinde gösterilebilir.

Latin harflerinin Türkçeye bu tarzda kabulü Türkçe yazıyı garp lisanlarından pek cüzî farklı bir hale getiriyor. Yazımızın hemen hemen garbın büyük lisanları gibi bir görünüşü oluyor. Ve işaretin azlığı bu harflerin, adeta Türkçenin eskiden beri kullanılan harfleri imiş gibi görünmesini temin ediyor.

Ama denecek ki böyle bazı harflerin kıymetlerini ta ‘dil edersek sonra ecnebi lisanlarında o harflerle yazılan kelimeleri nasıl okuruz? Buna cevap kolaydır: Eğer o ecnebi lisanı biliyorsak doğru okuruz; bilmiyorsak kendi kaidemize göre okuruz, ne yapalım, her lisanda bu böyledir ve zaruridir: Fransızca bilmeyen Alman “Charente”yi “Harente” okur.

Almanca bilmeyen Fransız “Aachen” ı “Aşan” okur. İtalya’nın Çivita Vekya “Civita Vechia” şehrinin ismi, İtalyanca bilmeyen Fransız için: Sivita Veşya; Alman için: Çifita Vehya; İspanyol için Zivita Veçya; İngiliz için, belki de, Sayvayta Viçaya’dır. Bizim için de “ Çivita Vechya” olmasında mazur yoktur; nitTeşrin-i Evvel Komisyon’un harfleriyle de “ Çivita Vechya” dır.

(Eu) sâit terki binde muhtelif milletlerin verdiği muhtelif kıymetler neticesinde “Avrupa” kıtasının ismi “Evropa”, “Evrup”, “Aviropa”, “Yurup” telaffuzlarını almıştır; nitTeşrin-i Evvel bizde de “Avrupa” telaffuzu “Av”le başlayan diğer hecelerdeki kalınlığın tevlid ettiği ahengi icabın neticesidir.

Sonra bir esaslı noktayı da hatırdan çıkarmamalıyız ki Türkçeye yeni bir alfabe yaparken yalnız Türkleri ve Türk dilinin hakikî ihtiyacını düşünmek aslidir; ecnebi lisanlarının yazılması ve ecnebilerin Türkçeyi okumaları taliden bile ötededir.

Latin harflerini kullanan her milletin bu harfler üzerinde yaptığı tasarruf meydanda iken bizim kendimiz hiç de ilmî olmayan bazı endişelere lüzumsuz yere bağlamamız doğru olmaz.

Yeni millî alfabemize (artık buna “alfabe” demek de bilmem doğru olur mu?) son ve kat ‘i şekli verilmeden evvel bu mülahazaların da alâkadarlarca (yani her Türkçe) nazar-ı dikkate alınmasını temenniye şayan görüyorum.

C.4, nr.91, 23 Ağustos 1928, s.2–3, Avnî (BAŞMAN)

ŞİVE ENDİŞESİ

Yeni harflere intikal ederken, tek bir endişe gösterilmişse, o da şu oldu:

— Acaba Latin harfleri Türk dilinin kendi şivesini muhafazaya muktedir olacak mıdır? Bu endişenin masum olduğu kadar dikkati câlib olduğunu kabul edelim: Küçük bir mülahaza bu endişenin biraz yürek üzüntüsüne benzer, tesirini silmeye, hatta buna mukabil bir itminan, bir ferahlık temin etmeye kâfi gelir.

Bu endişede bulunan bir zihin için bu suale cevap vermezden evvel, başka bir cevaba zemin hazırlamalıdır: “Acaba Latin harfleri Türk dilinin kendi şivesini muhafazaya muktedir olacak mıdır?” sualinden evvel:

— Eski harflerimiz kendi şivemizi muhafaza ediyor muydu? Suâline cevap vermelidir. Eski harflerle yeni harflerin beynelmilel kıymetlerini tebaatta ve elde birbirine nazaran haiz olduğu farkları konuşmaya lüzum görmüyoruz; fakat eski harflerden yeni harflere geçerken en mühim inkılâp (her sessiz harfi bir sedalı harf ile

göstermek) esasında toplanmıyor mu? Bir bu neticeyi, bir de dünkü imlâda dilimizin malzemesini teşkil eden hecelerin Sâitsiz ve zaitlerini göz önüne getiriniz; hecelerin bu sâitsizliğine rağmen bir sessiz harf ile eda edilecek sesin birçok harflerin şekillerle teşmil olunduğuna bakınız.

Bir taraftan harfsiz, diğer taraftan sese bedel muhtelif şekil ve surette harflerle vücut bulmuş bu imlâ sisteminin nihayetsiz teşvişleri içinde Türk dilinin şivesi muhafaza olunmuş mudur? Filvaki, telaffuz lisanının hâkim kudreti bütün bu imlâ anarşisinin fevkinde kalmış, İstanbul şivesi ile hülâsa ve ifade ettiğimiz Türkiye'nin müşterek ve dilber şivesi, bütün sevdiğimiz ve bir ince edasını feda etmeye kıyamadığımız şiveyi bize tabi 'i tekâmülünü almış, büyümüş olarak getirdi. Yıllarca (toğru) yazdılar (doğru) okuduk. Şimdi onun harflerde inkılâptan başka bir hareketle ıslahı tahkik sahasına çıkarmayan bütün bu karışıklığı içinde safvetini ve tekâmülünü yine halelden masun bulduğumuz bir dili, hecelerin bütün sâitleri gösterilmeye başladığı bir sesin bir harf ile temsîlî bir esas olarak hüküm sürdüğü zaman mı şivesini kaybedecektir?

Yalnız... Yeni imlâ Türkçenin kendi şivesini muhafaza etmekle kalmayacaktır. Bugün Türkçenin muhtelif yurtlarında birbirinden farklı telaffuzlarda eski imlânın oynadığı muzır role nihayet verdik.

Eski imlâ, kelimeleri her yerde bir türlü okumaya imkân verecek elastikî bir mahiyet ediyordu. Kararsız, ikiyüzlü bir imlâmız vardı. Bütün ahenk kanunları ve hatırlayarak okuduğumuz birçok kelimeler, yazı tarihinin her devrinden yeni bir yara olarak çıkmış gibiydi. Şimdi, 1) Her ses için bir harf, 2) Her hecede bir sesli harf esasları Türk dilinin kendi şivesini masun tutmakla kalmaz, ona mev 'ud olan tekâmülü de en süratli bir hareketle işte bu imlâ sistemi temin eder.

C.4, nr.93, 6 Eylül 1928, s. 1, Hakkı Tarık (US)

FONETİK İMLÂYA TEVCİH EDİLEN İTİRAZLAR

Eski imlâmızda bir taraftan sistem ikiliği (hem sâitli hem sâitsiz sistem), diğer taraftansa sâitlerin ve biraz da sâitlerin istimalinde anarşi hüküm sürüyordu. Yeni yazı, imlâmız bu iki büyük, bu iki esaslı kusurunu izaleye müsaade ediyor: Bundan

sonra, yeni imlâmıza kâmilten sâitli vocalique olacak; her kelime, her edat ve her lahika sâitlerle yazılacaktır.

Lisanın bazı kelimelerinde sâit kullanıp da bazılarında kullanmamak, bazı kelimelerde başka bir sâitin yerine ikame etmek, bir sesi kendi harfiyle yazmayıp ona yakın bir harf ile yazmak yahut uzun senelerden beri telaffuzda değişen veya kâmilten sükût eden bir sesi eskisi gibi yazmakta ber -devam olmak... İşte bir imlâyı kusurlu yapan, berbat bir imlâ haline getiren vasıflar bunlardır. Medeni âlemin ihtiva ettiği lisanlardan imlâsı en ziyade mantıkî, tahsil ve tedrisi kolay sayılanlar bu kusurlardan arî olanlardır. Bizim de imlâmız, eskiden bütün bu kusurlardan mürekkep bir ucube iken, yeni yazının ve yeni metodun yarattığı imlâ, o kusurların cümlesini atabilen bir imlâdır.

Gariptir ki yeni imlâmızın meziyetlerini, kısmen olsun, kusur telakki etmek isteyenlere hâlâ tesadüf olunmaktadır. Bu zatların hüsn niyetinden şüphe etmediğimiz için meseleyi tetkik ve münakaşa mevki 'ine koymaktan çekinmiyoruz.

Edilen itirazlardan biri yeni imlânın iltibaslara muhal verdiğidir. Fakat her lisanda iltibaslı [ilmî tabiriyle bir sesli homophone] kelimeler vardır, bunların mevcudiyeti insanları konuşmak ve anlaşmaktan men ' etmez. İnsanlar sözle görüşürken bu homofon kelimeleri kullanıyor ve birbirlerini anlamakta zerre kadar güçlük çekmiyorlar; o halde yazı ile meramlarını ifade ederken neden bir sesli kelimeleri muhtelif surette yazmaya mecbur olsunlar? Her kelimenin imlâî bir şahsiyet sahibi olması arzusu edilmez değildir, fakat lisan bir sesli kelimeler yarattıktan sonra bunların bir yazılı olmasında bir beis kalmaz. Esasen bu gibi kelimelerin miktarı her lisanda pek mahdut olur ve cümle dâhilinde manaları suhuletle anlaşılır.

Eski imlâmızda yalnız bir sesli kelimeler iltibaslı değildi; imlâları bir, fakat lafızları ayrı birçok kelimeler vardır. Yazıda artı böyle büyük bir kusura mahal kalmıyor. Artık (Şükrü şekerı yedi.) veya (Hüsnü Hasan'ı hissini söylemeye davet etti.) gibi cümleler tamamıyla iltibassız yazılabiliyor: Şükrü şekerı yedi. Hüsnü Hasan'ı hissini söylemeye davet etti. Eskiden bu iltibaslı kelimelerin yüzünden çok defa Türkçe kelimeleri bırakıp yerlerine Arapçalarını kullanmak veya bir kelimeye keyfi surette iki imlâ vermek lüzumu hâsıl oluyordu.(On) yerine (dakik), (ekmek) yerine (nan) veya (etmek) kullanmak o garabetlere dair birer misaldir.

İki imlâda peyda olan homofonların [iltibaslı kelimeler] hep Arapçadan geçmiş kelimelerdir: (tabi ‘i, tabi’i; hadim, hadim; ilh) bunların istimali fazla sıkıcı olursa lisan için bir nimet olacaktır, çünkü onları atıp yerlerine Türkçelerini kullanmak mecburiyeti husule gelecek, tâbi’ yerine basan, hâdim yerine yıkan... denebilecektir.

Bazı lisanlarda (ezcümle Fransızca ve İngilizcede) homofonların ayrı ayrı bir imlâsı vardır, bu imlâları birbirinden tarihi bir takım izler tefrik eder. Fakat iştifaka istinad eden bu imlâlar asla makbul değildir. Ancak yazısından tarihi izleri silen lisanlar imlâyâ malik olabilmişlerdir.

Yeni imlâyâ edilen itirazlardan biri de kelimelerin mücerretlerinde ve sarfî şekillerinde imlânın daima bir olmamasıdır. Bir kere bu, bir kusur değildir; sonra, eski imlâda da aynıyle vardır.

Tasriflerinde aslî maddeleri hiç değiştirmeden muhafaza eden bir Avrupa lisanı yoktur. Hindu-Avrupaî ve Cermenî lisanların bazılarında ismi tasrif, eskiden lahikalarla suffizes yapılırken, şimdi kelimededen evvel getirilen edatlarla vuku ‘a gelmektedir. Bu sebepten o lisanların isimleri ancak cem ‘ ve müennes şekillerinde bir tahvile uğrar. Fakat lahikalı tasrifî muhafaza eden Rumca, Rusça, Almanca gibi lisanlarda ismî maddelerin uğradığı ses değişimleri çoktur. Bu lisanların hiçbiri kelimeye müstakil bir şekl-i mücerret vermek gayretini göstermiş değildir. Binanaleyh tasrif esnasında aslî maddenin uğradığı bütün savtî tahvilleri yazı ile tespit etmek bir kusur değildir; bilakis bir kusursuzluktur.

Bizim eski imlâmımızda da ne isimler, ne de fiiller aslî maddelerini olduğu gibi muhafaza etmezlerdi. (Parmak) ismini tasrifte aynen muhafaza ederek (parmakın, parmakı) yazmadığımız gibi (git) maddesini (gider, gidecek) surette tasrif etmezdik. Eski imlâda (yoğurd), (kanad) gibi isimleri (d) ile yazanlar olduğu gibi (yoğurt), (kanat) şeklini (t) ile yazanlar da vardır; gide gide mücerretlerde (t), sarfî şekillerde (d) yazmak itiyadı tevsi ‘ ediyordu. Tasriflerde (k, g), (t,d), (ç,c), (p,b) seslerini kendi harfleriyle yazmaya umumî bir temayül husule gelmişti. Ancak münşâî ecnebi kelimelere dokunmaktan çekiniliyor, (fevat fevadı; inat inadı; ihtiyaç ihtiyacı; Arap Arabî...) yazmaktan ihtizaz ediliyordu. Fakat ywni yazı ile artık inat ile kanat; Arap ile çorap farksız olarak Türkçeleşmiştir. Bu da lisan için büyük bir kazançtır. Bu sayede hem imlâ, hem tasrif sistemi birleşmiştir.

Bizim lisanımızın bir hususiyeti icabı olarak,-ikincisi sâitle başlayan- iki kelimenin yan yana gelmesinden de telaffuzda ses değişmesi husule gelir. Buna Fransızca gibi bir Avrupa lisanında da tesadüf ediyoruz.(quand ilya, nous avons gibi).Fransızlar, liyezon- vasıl- dedikleri bu mevkide, kıraat kaidesi olarak (s)'yi (z), (d)'yi (t) okumakla meseleyi hallediyorlar.

Biz de eskiden (iki kere iki dört eder) cümlesinde olduğu gibi, vasılda, aynı kıraat usulünü takip ediyorduk. Bununla beraber, şimdi de, aynı vasıl usulüne müracaatı biz tavsiyeye şayan görmüyoruz. Fikrimizi izah edelim: Lisanımızda vasılı icap ettiren kelimeler hem çok hem de sarfî ehemmiyetleri pek büyüktür; (etmek, olmak, eylemek) gibi yardımcı fiiller (ile ise, için, imiş, idi, iken) gibi çok müstamel morfemler sâitle başlarlar. Diğer taraftansa vasılda son seslerini değiştiren kelimeler, adetçe birbirinden aşağı kalmayan iki büyük grup teşkil ederler. Bundan dolayı sık sık vasıl usulüyle kelimeleri okumak lisan için büyük bir mahzur teşkil eder. Son senelerin imlâsında geçirdiğimiz intikali dörde (çorab, ağaç) gibi isimleri mücerret halinde ser harflerle yazmaya başladıktan sonra, vasıl mahallerinde bu harfleri yumuşatmaktan ihtizaz edilmediği, (çorap ördü, ağaç aldı) suretinde yazıldığı da umumî temayülü göstermeye hizmet eden bir misaldir.

Bizde (kaybetmek, kaybolmak, icap etmek, tertip etmek...) gibi mastarlar hakikî tasrif şekilleridir. Bunların iki unsurunu mümkün olduğu kadar birbirine yaklaştırmak, bir kelime haline getirmek lisanın menfaati iktizasındandır. Rusça, Almanca gibi lisanlarda yabancı unsurlardan teşkil edilen mastarlar, millî bir lahika ile vücuda getirilerek tek bir kelime halinde yazılırlar. Bizimde lisanı istiklalimiz bu mürekkep fiillerde madde ile lahikanın bir kelime halinde kaynaşmasıyla daha ziyade temin olunacaktır.

Dil Encümeni bu inkılâbî hatvenin atılmasını elzem olduğu kadar mümkün görüyor; ancak ilk mesaisini ikmal için müstacel bir süratle çalıştığı şu sırada lügatimizde pek mühim bir yekûn teşkil eden bu mürekkep fiilleri kaynaşmış bir imlâ ile tespit etmeye vakti müsâit bulmuyor; bu meselenin hallini yakında teşekkül edeceği anlaşılan Lisan Akademisine terk ediyor.

Fakat Encümen, vasıl usulüyle kıraatin lisana büyük bir zarar vereceğini tasdik ettiği için, bütün vasıl mahallerinde, yumuşak sesle telaffuz edilen kelimeleri yumuşak harflerle yazılmasına karar vermiştir. Bu suretle yakın istikbalde mürekkep

fiillerin kaynaşmış bir şekilde yazılmasını da şimdiden teshil etmiştir. Hakikaten “kayb olmak” dan -“kaybolmak” ve“tertib etmek” ten “tertibetmek”¹³⁴ imlâsına geçmek kolaylaşmış olacaktır. Eski yazı ile bu gibi fiillerin millîleşmesi ve lisanın istiklal sahasının bu derece genişlemesi mümkün değildi.

Dil Encümeni yalnız ism-i hasların daima aynı imlâ ile tesbitini kabul ediyor ki, bu kelimelerin büyük hususiyetine böyle bir tedbir tamamıyla muvafıktır. Esasen ism-i hasların yardımcı fiillerle kullanılması tasavvur edilemez. (Efendi)ünvanı da gittikçe terk olunduktan başka bu ünvan ile kullanılan isimlerin ekseriya son sert seslerini muhafaza ettikleri de görülmektedir. Binaenaleyh yalnız ism-i hasları daima mücerretlerindeki sert harflerle yazmak ve icap eden yerlerde vasıl kaidesiyle bu sesi yumuşatmak kararı gayet muvafıktır.

Yeni imlânın münevverlerce yadırganan bir ciheti de basmakalıpları tamamıyla kırmasıdır. Eski imlâ sisteminde, tasriflerde ekseriya “ kalıp” usulüne müracaat ederdik. Mesela son günlerde tarihî kutsiyetine dokunulduğu için münevver zümrenin azim telaşını mucip olan mahut (dır) edatı veya (di) mazi lahikası birer (remiz) idi. Ve bunların maddelere ilavesiyle husule gelen şekiller birer basmakalıp teşkil ederdi. Bu remizlerin vazifesi muayyen bir savtî eda etmek değildi, ancak sarfî vazifeyi göstermekti. (Bu: evdir, -odur,- budur,- sudur,- ettir, attır,- göçtür,- kuştur) kelimelerinde (dır) ayrı ayrı, sekiz türlü telaffuz edilir, fakat tek bir sarfî vazife görür; binaenaleyh (dır) bir ses işareti de değildir, ancak sarfî bir alamettir. Bunun gibi: (geldi, aldı, güldü, buldu, geçti, kaçtı, göçtü, uçtu) fillerinde de (di) tam sekiz türlü telaffuz edilir, fakat tek bir sarfî vazife görür; binaenaleyh (di) ses işareti değil, sarfî alamettir. Bu sarfî (remiz) aslî maddenin ahengine tabi ‘ olarak okunurdu.

Bu parola ve basmakalıp sisteminde bir basitlik görenler ve aynı sistemi yeni imlâyâya nakil etmek isteyenler vardır; onların fikri kabul edilseydi bunun medeni milletlerin tatbik ettiği (fonetik) imlâ yerine biz “rumuzlu”, “basmakalıp” bir imlâ kabul etmiş olacaktık; sesi okuyanın keşif ve istihrace terk ederek yalnız kelimenin sarfî vazifesini gösterecektik. Bu halde bizim lisanımız –imlâ ve yazı itibarıyla- , Avrupa lisanlarının alfabelerine benzer bir alfabe kabul etmek gibi mühim bir inkılâp vücuda getirmiş olmamıza rağmen, iptidaî bir vasıf muhafaza edecekti. Bu

¹³⁴ Arap harfleriyle yazılan bu metinde bu birleşik kelimeler Latin harfleriyle yazılarak vurgulanmıştır.

“rumuzlu” usulün basit olduğu bilakis fonetik usulün kolay ve mantıkî olduğu da aşikârdır. Bir alametin tek bir delaleti olursa mahiyeti basit olur; iki delaleti olursa daha muğlâk, üç, dört, altı, sekiz delaleti olursa çok daha muğlâk olur. Çünkü delaletine intikal için ikinci derecede diğer alametlerin mevcudiyetini yoklamak gibi ameliyelere müracaat lazım gelir. Gerçi zaman ile zihin, mihanikî bir surette bu “rumuzlu” imlânın savtî kıymetini, onu bir surette tayine alıştır, fakat bu mihanikîyetin husule gelmesi için uzun mumârese devresinin mürûruna lüzum olur, ve ekseriya zihnin aksülameliyle (rumuz)a tecavüz vuku ‘a gelir, imlâda muhtelif şekillerin peyda olmasına sebebiyet verilir. (Oğlum) yazılırken bir de (oğlüm) şeklinin meydana çıkması zihnin aksülamelinden yani eski rumuzlu sistemle mücadelesinden neşat etmiş bir haddedir. Bir (bulundurulamaz) sigasının on, onbeş, yirmi türlü yazılması da millî zihniyetin eski rumuzlu sisteme karşı mücadele etmesinden ileri gelmişti.

Bugün rumuzlu usulü eskiden olduğu gibi yeni imlâyâ nakletmek isteyenlerin miktarı azalmıştı. (Bir iki mütefekkirimizin hâlâ böyle bir usulü kabul etmemize taraftar olduğu malumdur.), ancak (dir, di) gibi henüz tarihî tekâmülün eski imlâda kıramadığı kalıpları muhafaza etmek isteyenler mühim bir yekûn teşkil ederler. Fakat onların arzuları sırf kazanılmış bir mümâresenin terki, diğer mümâresenin kesbi yorgunluğundan kurtulmak insiyakına istinat eder. Bu küçük kalıplar muhafaza edilmemiş olsa imlâmızda eski anarşiyi doğuracak unsurlar bırakılmış olurdu.

C.4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 3–4, Ahmet CEVAT

NİÇİN “Q” YU ALMADINIZ

En ziyade maruz kaldığım sual budur. Bazı zâtlar, hem de harf inkılâbını bütün ruhlarıyla alkışladıklarını bildiğim ve sevdiğim zâtlar, rast geldikleri yerde bu bahsi açıyorlar:

“K ile beraber q’yu da almış olsaydınız yazımızın hiçbir müşkülâtı kalmayacaktı.” diyorlar. Bırakmak üzere olduğumuz yazıda (kaf, kef) harfleriyle işaret ettiğimiz damak sesinin iki muhtelif sem’i intiba ile kendisini hissettirdiği şüphesizdir. Hatta bundan birkaç ay evvel neşrettiğim makaleler sırasında kendim de

bu ses için alfabede iki mümessil harfin kabulünü tabii bulmuştum. Fakat Encümden'de cereyan eden müzakere ve tetkik neticesinde: (hı, he), (gayın, gef), (kalın ve ince lam) da olduğu gibi (kaf, kef) de dahi iki mümessil işaret istimalâtına lüzum olduğuna kanaat getirdim.

Beni bu kanaate isal eden tecellinin anlaşılması gayet kolaydır. Yaptığım kurslarda buna dair verdiğim izahın derhal anlaşıldığını ve aynı kanaate gelindiğini gördüm. Bunun üzerine bu izahı bir de matbuat vasıtasıyla tekrara karar verdim:

İki muhtelif sem 'i intiba ' ile işitilen bu damak sesi, mahiyet itibarıyla tek bir sestir; ancak sâit dolayısıyla o savtî fark husule gelmektedir.

Hakikaten sıra ile ak, ek, ık, ik, yahut ka, ke, kı, ki hecelerini –en uç mahreçlerinden olmak üzere- telaffuz edecek olursak, ister istemez a, ı ile kaf, e, i ile kef sesini çıkardığımızı derhal görürüz.

A, o gibi geniş ve kalın (şeraî) bir sâit boğazdan çıkarılırken damağın mümkün olduğu kadar arka tarafında bir kapanma vücuda getirmek suretiyle işittirilen ses kaf olur; e, i gibi ince (hanekî) bir sâit ısdar olunurken damağın mümkün olduğu kadar ön tarafında bir kapanma vücuda getirmek suretiyle işittirilen ses de kef olur.

(Arka damak sesiyle) u, o, ı, a K

(ön damak sesiyle) ü, ö, i, e

K harfini yukarıda gösterilen sâit serileriyle ayrı ayrı okurken yalnız şu noktaya dikkat edelim: Kalın sâitlerle yaptığımız hecelerde kapanma occlusion mümkün olduğu kadar damağın arkasında, ince sâitlerle de yaptığımız hecelerde mümkün olduğu kadar damağın ön kısmında vukua gelsin. Esasen bu telaffuz bizim Türkçenin tabi 'i telaffuzudur.

ak, bak, kar, kap; sık, yık, ok, yok; donuk, soğuk, kol, kuş... gibi kelimeleri hep arka damak kapanmasıyla telaffuz eder.

Ek, pek, kedi, iki, kişi, yük, küçük, dik... gibi kelimelerde ön damak kapanmasıyla söyleriz. Bu telaffuz daha birçok milletlerin tabii telaffuzuna da mutabıktır ve o milletlerde damak sesleri tek birer harf ile temsil edilir; yalnız bir k, yalnız bir h, yalnız g kullanılır.

Rusça, Rumca ve bir dereceye kadar Almanca... Bu tasavvut(?) sisteminin mümessillerinden olduğu gibi Türkçe de öyledir. Bahusus Türkçenin tasrif ve iştikak şekillerinde, bu damak sesi pek mühim bir rol oynamaktadır:

Mastar lahikası-mak, -mek

İstikbal lahikası- cak,- cek

Hâl sigası –sak, -sek

Sılle lahikaları – dık, -dik,- duk,- dük, -cak, -cek

Tasrif lahikaları –cık, -cik

Kıyasî sıfat ve isim lahikaları –ık, -ik, -ak, -ek

Görüldüğü gibi altı nevi lahikalar hep bu damak sesiyle nihayet bulur. Bu lahikalar, lisanın tamamını teşkil eden sâitler benzetmesi –umumî ahenk- sayesinde sadece hangi ve seni şekilleriyle gösterilebilir, ve gramerimiz son derece kolay bir tedris şekline ifrağ olunabilir: - mek,- cek,- rek,- dik,- ik,- ek hatta bunlarda daha basit bir ifadeye irca ‘ olunarak (-ek, -ik) şekliyle gösterilebilir. Bu damak sesiyle biten sarfî ve iştikakî şekillerin cümlesinin, sâitlenme sebebiyle, uğradığı ses değişmesi de birdir: k sesi ğ ye tahvil eder. Hakikaten bu ğ sesi yarım sâit olduğundan bütün sâitlerle imtizaç eder; kalınlarla arka damaktan, incelerle ön damaktan okunur.

Mastar: kalmak, -ğı; gelmek, ği;

Sılle: kalacak, -ğı; gelecek, -ğı;

Sılle: kaldık, -ğı; geldik, -ğı;

Sılle: sorduk, -ğü; gördük, -ğü;

Tasrif: bağcık, -ğı; evcik, -ğı;

Tasrif: korucuk, -ğü; köprücük, -ğü;

İsim: yatak, -ğı; döşek, -ğı;

İsim: sarık, -ğı; delik, -ğı;

Sıfat: yanık, -ğı; kesik, -ğı;

Sıfat: kopuk, -ğü; düşük, -ğü; v.s.

Lisanımızın şekliyatıyla bu derece uzvî bir surette alakadar olan bu damak sesinin alfabede gayet basit bir işaretle temsil edilebilmesi şüphesiz lisan için en büyük bir faydadır.

Kalın ve ince sâit serilerle telaffuz ettiğimiz bu damak sesini alfabede iki harfle temsil etmiş, sâitlenme dolayısıyla bu sesin uğradığı değişmeyi de diğer iki işaretle göstermiş olsak ilmen ne kadar büyük bir hata işlemiş olurduk! Lisanımızın fonetik bünyesini yanlış tahlil etmiş, yanlış anlamış olmaz mıydık? Şekliyatımızın pek basit ve pek güzel olan tenazurunu lüzumsuz yere, sırf vukufsuzluk yüzünden ihlal etmeyecek miydik?

Fakat diyorlar, lisanımızda aynı sesin makûs tasavvutunu haiz bir de menşei ecnebi kelimeler vardır. O kelimeler, istimâl olundukça, lisanımızın malı değil midir? Onları yazmak için bir çift harf kullanmaya mecbur olduğumuz, alfabemizde ve yazı sistemimizde istisnaî bir hâl yarattınız. Lisan bu yüzden büyük bir zarara uğramış olmuyor mu?

Bu itirazlara karşı cevaplarımız sarihdir: Menşei ecnebi kelimelerin imlâsı bütün medeni lisanlarda istisnaî prosedürlere tâbidir.

Mesela Almancada C sesi esaslı bir surette müstamel değildir, bununla beraber menşei ecnebi birkaç kelimedede c, ch, kullanılır (cafe, camera, chaos, chirurg... gibi).

Yine Almancada x ve y'yi ancak mahdut birkaç menşei ecnebi kelimedede müstamel görüyoruz.

Fransızca, İngilizce gibi iştikakî lisanda th, ph, ve bazen ch ancak yabancı menşei kelimelerde kullanılır. Hatta q nun istimali de esasen doğrudan doğruya Latineden alınmış tabir ve ıstıhlara tahsis suretiyle lisana girmiştir. İtalyanlar da k yi yalnız ecnebi menşei birkaç kelimedede kullanırlar.

Her lisanda bu suretle menşei ecnebi kelimeleri istisnaî bir imlâ tarzına tabii bu hususta her icad olunan muhtelif tarzlardan biri de lisanın esaslı bir harfine h yi ilave ve terfik etmektir. Bizde aynı usulü asgarî bir şekilde tatbik ettik.

Lisanımızda öz Türkçe kelimelerin tasavvutunu (?) muhalif olarak, k sesi kalın sâitler serisiyle ince ve ince sâitler serisiyle kalın okunan, menşei ecnebi bazı kelimeler vardır. Bunlara dair tipik misaller şunlardır:

- 1) kâr, kâtip;
- 2) pak, emlak;
- 3) mezkûr, hükümet;
- 4) bakî, hakikî;

- 5) tevfik, şefik;
- 6) şevk, zevk;
- 7) şevke, zevke;
- 8) istiklal, istikbal.

Bir kere bu kelimelerin miktarı mahduttur. Bazılarında da (k) tamamıyla (kef) gibi okunur: (Tevfik, tevfiğe gibi). Bazılarında da son sesi (e) den ziyade (a) ile harekelenir (şevka, zevka... gibi)

O halde, bu mâhdut miktardaki ecnebi menşeli kelimeler için bizim de istisnâ bir imlâ prosedürüne müracaat etmemiz zarurî ve mantikî idi. Yoksa bunların hakkıyla edası için asli bünyesini bozarak bir imlâ sistemini kabul etmek katıyen doğru olmazdı.

Önümüzde bütün medeni lisanların menşei ecnebi kelimelerde kullandıkları istisnai imlâ prosedesi vardı: ilave olarak h nin istimali. Bizim için bu mahdut ve ecnebi menşeli kelimelerle kh yi kullanmak en doğru bir usul idi. Bahusus ki aynı hece dâhilinde bu iki harfin içtima etmesi de lisanımızda mümkün değildir. Binaenaleyh kh tamamıyla ayrı yani başka hiçbir ses temsil etmeyen yepyeni bir işaret olarak kabul olunabilirdi.

Bu kh yi yeni bir harf olarak kabul ettikten sonra düşünülecek nokta tarz istimali idi. Yukarıdaki misallerde süreta iki muhtelif sesi vardır; fakat hakikatte, evvelki tahlilimizde gördüğümüz gibi, bu sesi ancak arka ve ön damaktan telaffuz edilen tek bir sestem ibarettir. Bu itibarla yeni harfî(kh yi) k nin zıttına olarak istimal etmek işimizi görmeye kâfi gelecekti.

(Arka damak sesiyle) e i KH

(Ön damak sesiyle) a u

Formülü bize vâzıh ile (kh)nin istimalini tayine hizmet eder:

Kh harfî e, i sâitleriyle hece teşkil ettiği zaman arka damak sesiyle, a, u sâitleriyle aynı hecede bulunduğu zamanda ön damak sesiyle okunur.

Bu derece kat ‘i bir intizam irâe eden bu istimâlin kavranması son derece basit ve kolaydır. İnce ihata etmek için (kaf), (kef) harflerini unutmak, temsil ettiği sesin iki sem ‘i intibasını arka damak sesi ön damak sesi olarak tavsif etmek kâfidir.

K ile kh arasındaki fark şudur: Her iki harf hem arka damaktan hem ön damaktan okunur; ancak k yi arka damaktan okunan sâitler (ikisi) kh yi ön damaktan okutur ve bunun zıddı olarak k yi ön damaktan okutan sâitler (ikisi) kh yi arka damaktan okutur. Demek ki ikisi de ikişer sem‘î intiba ‘ husule getirir, şu kadar ki bu sem ‘i intibalar makûs sâit serileriyle tahsil eder. Bu suretle ilave (h) sâitin vazifesini ihzar eden bir alamet halini almaktadır.

Normal olan k nin öz Türkçe kelimelerin istimalini anladıktan sonra kh nin istimali daha basit bir şekilde şöylece tarif edilebilir: kh, a, u sâitleriyle ön damaktan (yani kef gibi) e ve i sâitleriyle de arka damaktan (yani kaf gibi) okunur.

Başka lisanlarda da aynı harfin iki sesi, yahut aynı sesin iki muhtelif sem ‘i intibasını temsil etmesi vardır: Muhtelif lisanlarda, ecnebi menşeli kelimelerde, ch, kef, şın ve kaf (kaf ve kef) gibi okunduğu ecnebi lisanlar bilenlerce malumdur. İngilizcede ise th (zel, te) seslerini eda eder. Hem de bu istimallerin herhangi bir düstur ile tespit edilmiş değildir. Bizim kh nin istimali ise kat ‘i bir intizam dâhilinde olarak muayyen bir formül ile de ifadesi mümkündür.

Ümit ediyorum ki bu izahattan sonra q yu kabule lüzum görmediğinden dolayı Encümen’in muahezesinden ihtizaz etmek insafi diriğ bulunmaz.

C, 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s.2–3, Ahmet CEVAT

YENİ HARFLER ve COĞRAFÎ İSİMLER

Henüz Türkçe doğru ve mufassal bir atlasa malik değiliz. Bunun sebebini ilmî faaliyetin noksanından ziyade eski harflerin kifayetsizliğinde aramalıyız. Arap harfleriyle vücuda getirilen haritalarda renklerle gösterilmek istenen birçok izahat uzun keşideli yazılarla örtülerek, haritadan beklenen fayda temin edilemiyordu. Aynı zamanda coğrafi isimlerin ne imlâsı, ne de telaffuzunu doğru bir surette lisanımıza nakil kabul oluyordu.

Yeni Türk harfleri sayesinde artık biz de muntazam ve her suretle kabil-i istifade atlas ve haritalara malik olacağız demektir. Yalnız coğrafi isimlerin yeni harflerle Türkçeye nasıl nakledileceği meselesinde biraz tevkif etmemiz icap eder.

Bu intikal devri esnasında yapılacak küçük bir dikkatsizlik birçok hataların temadi edip gitmesine sebep vereceğinden zahiren basit, fakat hakikatte pek girift olan bu mesele üzerinde ne kadar fikrimizi yorsak yeridir.

Umumiyetle yeryüzündeki köy, şehir, dağ, nehir ve deniz isimlerinin doğru telaffuzları muhtelif yazılarla tespit edilmiş olup büyük bir kısmı Latin ve İslav harfleriyle, bir kısmı da Çin, Arap vesair harflerle yazılmıştır. Bunların mahalli telaffuz ve imlâlarını tahkik epey müşküldür. Bir de şimdiye kadar lisanımıza girmiş olan coğrafi isimlerin ekserisi de hususî bir telaffuza malik olmuşlardır, bu isimlerin doğru telaffuzlarını tamim de ikinci bir mesele teşkil eder. Bu suretle Dil Encümeni'nin vaz ' ettiği esasat dairesindeki Türk harfleriyle yazacağımız coğrafi isimleri muhtelif zümrelere ayırılır:

I-Evvela Türkçede hususî bir telaffuza malik olan coğrafi isimleri tetkik edelim. Tarihî münasebetler dolayısıyla çoktan beri lisanımıza girmiş olan birçok coğrafi isimlerin ekseriyetle aslından farklı bir telaffuza tabi ' olmuşlardır. Mesela Venedik, Viyana, Londra gibi kelimelerin mahallî imlâ ve telaffuzları " Venezia, Wien, London" dır. Bunları aynen veya telaffuz esasına göre nakletmektense yeni harflerimizle " Venedik, Viyana, Londura" şeklinde yazmak herhalde daha muvafik olacaktır. Mamafih mektep kitaplarında ve ilmî eserlerde bu isimlerin yanında mahallî telaffuz ve imlâların tespiti icap eder.

Yalnız bu kaidenin şümülü dâhilinde bulunan kelimeleri tayin oldukça müşkildir; daha ziyade halk lisanına girmiş olan maruf ve meşhur kelimelere münhasır olmalıdır. Bir de son zamanlarda basit Türkçelerle lisanımıza nakledilmiş olan hatalı kelimeler bu zümreden hariç tutulmalıdır. Mesela "Adriyatik denizi, Roşoz Dağları" yerine " Adria denizi, Rocky Mauntains" demek daha doğrudur.

Bazı coğrafi isimler her lisana tercüme edilerek nakledilmektedir. Bu usûl bâhusus deniz isimlerinde pek ziyade caridir. Karalarda bazı dağ ve arazi isimleri de tercüme edilmekte ise de yavaş yavaş mahallî isimler galip gelmektedir. " Arz-ı cedid ve Arzû'n Nâr" yerine New foundland, Tierra del Fuego isimleri tamim etmektedir. Çünkü nihayeti gelmeyecek olan bu tercüme gayretkeşliğinin pek fena bir tarzda istimal edildiği de vâkidir. Yalnız her millet tarafından tercüme edilen coğrafi isimler, bahusus deniz isimleri şivemize uygun bir tarzda Türkçeleştirilmelidir.

II- Türkçede hususî telaffuzları olmayan coğrafi isimlere gelince bunlarda iki kısma tefrik edilebilir:

1- Aslında Latin harfiyle yazılır. Lisanlarını Latin harfleriyle yazan milletlerin kendileri için kabul ettikleri tahrir tarzı esas olarak alınmalıdır. Bazı Latin harfi kullanan milletlerden coğrafi isimler aynen nakledilmeli, mesela: Bordeaux, Liverpool, Philadelphia yazılır. Fakat bu mevkiilerin mahallî telaffuzları lügatlerde ve ilmî eserlerde ayrıca gösterilmek icap eder. Bununla beraber bu zümreye ait kelimelerde bazen küçük tadilata da cevaz verilmelidir. Mesela, biz “c” harfini “cim” olarak kabul ettiğimiz için bu esasa göre yazılan kelimeleri halk “ California, Corsica, Carpat” gibi kelimeleri “ Californiya, Corsica, Carpat” diye okuyacaktır. Buna meydan vermemek için Almanlarca da tatbik edilen usule tebaen biz de bu kelimeleri “ Kalifornia, Korsika, Karpat” diye yazabiliriz. Bu sebeple bu zümreden olan kelimelerde mütehasıs bir heyet tarafından bir defa tetkik edildikten sonra lisanımıza nakledilmelidir.

2- Nihayet Latin harfi kullanılmayan yerlerde coğrafi isimler gelir. Latin harflerinden gayrı harflerle yazılan kelimelerin imlâsını muhafaza ederek lisanımıza nakil imkânsızdır. Çünkü buna teşebbüs edilecek olursa Türkçede mevcut olmayan birçok yeni harflere ihtiyaç görülecektir. Bunların yalnız takribi telaffuzları tespitte çalışılsa o zaman da Latin harfiyle yazılmış mevcut şekillerden farklı yeni birtakım kelimeler ortaya çıkacaktır. En doğrusu beynelmilel muhaberatta kullanılan şekillerini, yani Fransız, İngiliz veya Alman imlâlarından birini kabul etmek muvafık olacaktır. İngiliz veya Amerikan nüfuzu altında bulunan memleketler için İngiliz, Fransız siyasi hâkimiyeti altında bulunan yerler için tabi ‘i Fransız tarz-ı tahriri şayan tavsiye ise de yeni harflerimize ve imlâ kaidelerimize nazaran Alman veya İngiliz tarz-ı tahririnin daha ziyade yer tutacağı anlaşılıyor. Mesela Fransızların Canton, Luçon, Timbuctou şeklinde yazılan bu kelimeleri Alman ve kısmen İngilizler Kanton, Luzon, Timbuktu tarzında bizim imlâmımıza daha yakın bir şekilde yazılır.

Görülüyor ki herhangi bir zümreye mensup olursa olsun bütün coğrafi isimler üzerinde yegân yegân tetkikte bulunmak ve o suretle lisanımıza mâl edinmek icap ediyor. Burada sathî bir surette temas ettiğimiz bu meseleler üzerinde bâhusus Türkçeye ait coğrafi isimler hakkında diğer makalelerimizde daha fazla izahat vermeye çalışacağız.

C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s.5, Hamit Sadi (SELEN)

YENİ İMLÂMIZA TAALLUK EDEN BİRKAÇ MESELE

Geçenlerde Abdülhak Hamit Bey, bazı ecnebi kelimelerin yeni harflerimizle, kendi imlâ kaidelerimize göre yazılmasından şikâyet etmiş. Bu tarzın doğru olmadığını söylemişti. Bu fikre cevap veren bazı zatlar, eski yazıda hükümlen olan Arabî, Farisî kapitülasyonundan çektiğimiz sıkıntıyı yeni yazıdan garp lisanlarının kapitülasyonu ile istibdâl edemeyeceğimizi söylüyor. Bu zatların fikrine, ecnebi kelimelerini kendi imlâ kaidelerimize göre ve sarf telaffuzu esas tutarak yazacağız. Mesela “caputulation” kelimesini “kapitülasyon” şeklinde göstereceğiz.

Ben bu iki fikri de müteallik bir surette kabule şayan görmedim. Abdülhak Hamit Bey fikri hakikaten Türkçeye yeni bir ecnebi kapitülasyon tevhit edecek mahiyettedir. Türkçeye mâl olmuş ecnebi kelimelerinin aslî imlâlarını muhafaza etmesi hiç doğru olmaz. Lakin her muharririn yazısında kullandığı her ecnebi kelimeyi telaffuz esasına göre yeni yazımız ile göstermesi de pek doğru bir şey olmaz zannındayım. Evvela ecnebi kelimelerini iki sınıfa ayırmamız lazımdır. Bunların bir kısmı lisanımızı malî olmuştur; hiç değilse mektep görmüş sınıfın lehçesine dâhil olmuşlar. Mesela: karikatür, kültür, ideal, lokomotif, otomobil, traktör, futbol, gol, maç, şampiyona, konyak, viski, krep, duşın, şifon, manikür... bu kabildendir.

Bunları yazarken aslî imlâlarını muhafaza etmek lüzumsuz ve zararlı bir gayret olur. Hususiyle “şampiyona” ve “maç” gibi asıllarının telaffuzu değişmiş olanları kendi imlâ esaslarımıza göre yazmak bir zarurettir.

Lakin bir de ikinci sınıf ecnebi kelimeler vardır ki bunları bizim harflerimizle kendi kaidelerimize göre yazmak bilmem doğru olur mu? Bu kelimeler ekseriyetle Türkçede layıkıyla tesis ve tamim etmemiş bazı ıstılahların, tabirlerin Fransızca da ne mukabilinde kullanıldığını bir bakışta göstermek için ve arızî olarak kullanılıyor. Mesela bir muharrir, yazısında bir “intiba” kelimesi kullanıyor. Bunun herkesçe malum ve muayyen bir mefhuma delaletini şüpheli addettiği için maksadının layıkıyla anlaşılmasını temin emeliyle yanına münevver zümrenin umumiyetle

bildiği Fransızcadaki mukabilini koyuyor: *Impression*. Bu kelime böyle bir vaziyette serahaten Fransızca olmak üzere zikredilmektedir. Ve yalnız Fransızca bilenler için yazılmıştır. Binaenaleyh aslı imlâsını muhafaza etmelidir ki maksat hâsıl olsun.

Böyle arızî surette kullanılan ecnebi kelimelerin aslı imlâlarıyla yazılması diğer bir sebep dolayısıyla da lazımdır: Her ecnebi kelimeye Türkçenin kapılarını açık bırakmamalıyız. Her muharrir aklına estikçe bir ecnebi kelimeye Türk kılığı vermek ve bu kıyafetle onu millî dile sokmak hakkını haiz olmamalıdır. Ecnebi kelimeler Türk dili maşerinde kâfi bir taraftarlık kazanıncaya kadar eski kıyafetlerini taşımalıdır. Ancak yerlileştikten sonra Türk kıyafetini almalıdır. Mesela takriben “standard” telaffuz edilen İngilizce “standard” kelimesine ara sıra Türkçe yazılarda tesadüf ediyoruz. Bu kelime henüz tamamıyla ecnebidir. Belki de lisanımıza yerleşmeden çıkıp gidecektir; çünkü yerine Türkçe iyi bir kelime bulmamız ihtimali vardır. Onun için bu “istandard” şeklinde yazmamız muvafık olmaz. Bu şekliyle mahiyeti değişir, ne demek olduğunu anlamak müşkülleşir. İngilizce bir lügat kitabına bakılsa da bu şekli altında onu bulmaya imkân kalmaz.

Böyle her aklımıza gelen ecnebi kelimeyi Türk kılığına sokarak lisanımıza alıvermemiz, Türkçeye fuzuli olarak birçok ecnebi kelimelerin girmesine sebebiyet verir. Yabancı kelimelerin asıl imlâlarıyla kullanılmalarında ise bu mahzur yoktur. Çünkü ecnebilikleri aşikârdır ve rolleri muvakkattır. Adeta yalnız göründükleri makale ve yazıdaki hizmetlerine münhasırdır. Lisanın safiyeti ve ecnebi kelimelerinin istilasından masûniyeti temin etmek için şöyle bir esas konulabilir:

Yabancı kelime lisanda hiç olmazsa bir zümrenin lehçesine tamamen mâl oluncaya kadar aslı şeklini muhafaza etmeli; bu yabancı kılığı ile gözlere batmalıdır ve ancak büsbütün tamim ederek millîleştikten sonradır ki kalıbını Türkçeye uydurup Türk şeklini almalıdır.

İkinci bir mesele de ecnebi isim hususlarıdır. Coğrafya isimleri hakkında Hamit Sadi Bey’in fikrini geçenlerde “Hayat” ta okuduk. Bu fikir isabetlidir. Ben şimdi şahıs ve müessese isimlerinden bahsetmek istiyorum. Fikrimce bu hususta beynelmilel kaideye uymamız tutulacak yolun en münasibi, en amelisidir.

Geçenlerde bir gazetede “Deyli Meyl” kelimesini gördüm. Bu maruf İngiliz gazetesinin ismi olmak üzere yazılmıştı. O gazetenin ismi ise “Daily Mail” dir. Fransızcada da böyle yazılır. Almandada da böyle yazıldığını, bilenlerden öğrendim.

Ecnebi ism-i hasları alfabeleri aynı esastan gelen milletler değiştirmiyorlar. Aynen muhafaza ediyorlar, bizim de öyle yapmamız icap eder. Vâkıa “ Byron, Churchill” gibi bazı isimleri bizim kaidelere göre okumak hayli garip düşerse de başka çare de yoktur. Çünkü her ecnebi ismin telaffuzunu sıhhatle bilmek esasen hemen imkânsızdır. Mesela aslen Fransız olan meşhur İngiliz asilzade ailesi vardır ki ismi “Beauchamp”dır. Bu kelimeyi kendi yazımızla ancak “Boşan” yazabiliriz. Hâlbuki bugünkü hakiki telaffuzu “Biçem”dir. Geçenlerde bir gazetede Mozart ismi Mozar şeklinde yazılmıştı. Bu telaffuz Fransız telaffuzudur. Maruf mevsukı üstadının Almandada olan ismi alman telaffuzu ile “ Moçart”tır. Bu gibi yanlışlıklara mahal kalmamak için imlâyı muhafaza etmek, telaffuzu kariye bırakmaktan başka çare yoktur. İngilizce “Tayms” gazetesinin imlâsı “Times” tir. Bunu Fransızlar aynen bu imlâ ile yazarlar. Belki de ekseriyetle sadece “ Tim” okuyup geçerler. Meşhur bir İngiliz hekimin adı “Bacon”dur. İngilizlerce “Beykın” okunur. Bunu Türkçe “Beykın” şeklinde yazmaya imkân vardır. Lakin bu şekil altında bir İngiliz, Fransız veya Alman’ın bu kelimedenden bir şey anlamasına imkânı yoktur. Yalnız telaffuzu dolayısıyla ve kulaktan işitmek şartıyla belki İngiliz millettaşının adını tanıyabilir. Hâlbuki bunu aynen “ Bacon” yazınız, hangi milletten olursa olsun her münevver insan tanır. Ama böyle yazılınca biz bunu “ Bacon” okuyacakmışız. Bu cihetin hiç ehemmiyeti yoktur. İcap ederse mevz-ı bahs ismin buna hususi liyakati varsa asıl telaffuzu kendi harflerimizle de ayrıca gösterebiliriz. Zaten böyle beynelmilel tanınmış insanların isimleri hemen her millette az çok telaffuz tahviline uğruyor. Vahdeti temin eden ise yalnız imlâdır. İşte misaller: “Carnegie” aslı İskoç olan bu ismin hakiki telaffuzu”Karnegi”dir. Fransızlarca “Karneji” telaffuz olunur. Bizde de İngilizce zannıyla “ Karneci” telaffuz edenler çoktur. Mahut Franchet Desperey isminin hakiki telaffuzu hâlâ meçhuldür. Zeppelin’i bizim gazeteler “Zeplin” yazmakta adeta ittifak etmişlerdir. Bunu yeni yazımızla Jeplin yazdığımızı farz edin ne kadar garip bir şey olur. Bundan evvelki İngiliz sefirinin ismini bizim gazeteler bir defacık bile doğru yazmamışlardı. Lindsay yazılan bu ismin “Linzi” okunacağını herkesin bilmesine imkân yoktur. Profesör John Dewey’in adını Amerika’da tahsil görenlerimiz bile “Divey” gibi garip bir şekle soktular. Hâsılı ecnebi adlarının telaffuzu, tesbite her vakit imkân yoktur. [1] Bu tarzın hiçbir kaidesi yoktur. İmlalarını aynen muhafaza etmek, telaffuzu okuyana bırakmak yegâne yoldur. Bütün

dünya bu tarzı makbul tutmuştur. Çünkü hiç olmazsa şekil vahdeti tesis eder de bu sayede ansiklopedi ve lügatlere müracaat yolu açık bırakılmış olur. Telaffuzu esas itibara ederek imlâyı değiştirence bu müracaata bazı hallerde adeta hiç imkân bırakılmamış olur.

Dekart'ın imlâsıyla yazıldığını farz ediniz. Meşhur Fransız hTeşrin-i Evveli “Descartes” hakkında hangi ansiklopediye ne suretle müracaat edebilirsiniz.

Bir mesele de yazı işaretlerinin kullanılmasına taalluk ediyor. Bizde mürettepler arasında tırnak işareti denilen [“ ”] işareti Fransızca ile diğer bazı yeni Latin lisanlarında kullanılır. İngilizler bunun yerinde [“ „] işaretini kullanır. Almanlar da [„ “] tarzında vaziyetini tebdil ederek kullanıyorlar. İngilizce bir metinde Fransız “gime”sini görmeye imkân yoktur. Fransız ve Alman matbualarında da İngiliz işareti rast gelinemez. Her millet muttarit bir surette, kendisine has addettiği şekli kullanır. Bizde de bunlardan birinin kabul edilerek muttarit surette onun kullanılması lazımdır zannediyorum.

Sonra “gime” yerine “parantez”, parantez yerine “kime” de kullanılamaz. Hâlbuki bizde en dikkatli muharrir bile bunları karmakarışık kullanıyorlar. Hatta Yakup Kadri Bey, geçenlerde yeni harflerle yazdığı bir makalede de zikrettiği bir kitabın adı ile bir ecnebi ism-i hassı “parantez” içinde göstermişti. Başlarında majüskül kullanılan ism-i haslarının herhangi bir işaret içine alınmasına esasen lüzum yoktur. Kitap isimleri, iktibas, zikir suretiyle nakil olunan kelime ve cümlelerin gime içinde gösterilmesi ise umumî bir kaidedir. Dil Encümeni'nin bu meseleleri bir karar rapt etmesi, yeni mürettip ve musahhih kurslarında bu kaidelerin de öğretilmesi temenniye şayandır. Yazımız Avrupalı oldu. Lakin nasıl şapkayı giyerken onun adap ve merasimini öğrendikse, Avrupa yazısının da, tuvaletinin en küçük teferruatına kadar âdâp ve merasimini öğrenmemiz ve bu bilgimizi itina ile tatbik etmemiz lazımdır sanıyorum.

C.4. nr. 98, 11 Teşrin-i Evvel 1928, s.3- 4, Avni

İMLÂ LÜGATİ MÜNASEBETİYLE

- Dil Encümeni'nden Bir İstifsar-

Dört gözle beklediğimiz imlâ lüğatinin birinci cüzü intişâr etti. 64 sahifede “medli elif”, “elif”, “b” ve kısmen “p” harfindeki kelimeler tespit edilmiştir. Medli elif ile başlayan “886”, “elif” ile başlayan “1985”, “b” ile başlayan “1114”, “p” den de “80” kelimeyi ihtiva ediyor ki cem ‘en dört bin kelime kadar tutmaktadır. Bu cüzî dikkatle mütalaa ettim. Şimdilik müsâdif olduğum bazı müşküllerin tarz halini Dil Encümeni’nden öğrenmek üzere bunları madde madde aşağıya yazıyorum:

1- “aeroplan”, Türkçe kelime addolunmuştur; eğer böyle ise sondaki (lan) hecesini “toplan”daki gibi mi okumalıyız?

2- “abamak” mastarının tasrifatına Türkçede edilmiş midir? Ancak bunun mütâvaat şekli olan “abanmak” mastarının muhtelif zamanları tasrif ediliyor zannederim. “Abamak” fiilini millî lehçemizde değil, Vefik Paşa merhumun “Lehçe-i Osmanî” sinde buldum. Lisanımızda ve bahusus lehçemizde müstamel olmasa da eski lügatlerde yazılı olan bütün kelimelerin İmla Lügatine alınması esas mı ittihaz edilmiştir?

3- “Abli” kelimesinin aslen Rumca olduğunu yine Vefik Paşa söylüyor. Bu kelime halen müstamel midir? Esasen Türkçe salıkaya uymayan bu “abli” kelimesinin manasını “Lehçe”ye bakmadan bilen aramızda kaç Türk vardır?

4- “Apul” diye Türkçede bir kelime yoktur sanırım. “apul apul” beraber söylendiği zaman ancak manalı bir tabirdir. Bu tabir nitTeşrin-i Evvel İmla Lüğatinin esası olan “Lehçe-i Osmanî” de “apul” şeklinde değil, “apul apul” suretinde muharrerdir. Aynı mahiyette bir tabir olan “üzüm üzüm” ü dikkatle işaret eden muhterem Encümen, apul apulün bu tek şekline bize de tesadüf etmiştir.

5- “Apolet” kelimesi, yine Dil Encümeni tarafından neşredilen Gramerin Ahenk Kaideleri’ne muhalif değil midir? “a” dan sonra “u” nun gelmesi lisanımızın tabi ‘i ahengi muktezasıdır. Rapor, baro gibi kelimeleri hâlâ tam (o) ile telaffuz etmeyenler pek çoktur. “Kavun, karpuz, kabuk...” ilh. Kelimelerdeki Türk ahengi bunlarda yoktur. Kaldı ki Türkçe konuşanların ekserisi bunu “apulet” diye telaffuz etmektedir. (o) ile kabulünde esas olan nedir?

6- “Âhurlamak” kelimesi Hüseyin Kâzım Bey’in lüğatinden gayrı yerde mevcut ve Türkçede müstamel midir?

7- “Adiyo” kelimesi, lisanımıza gayri-Türk unsurlar tarafından arızî olarak sokulmuş, fakat girmemiştir. Bu kelime, Encümen’ce Türkçe mi addolunmuştur?

8- “Örf” kelimesinden sonra, manasının ekseriyetle bilinmediği pek musib bir şekilde nazar-ı dikkate alınarak, parantez içine (korku) yazılmış. Hâlbuki Rumeli’nde bu kelime (zahmet ve meşakkat) manasına kullanılmaktadır. Korku demek olduğu neye nazaran tespit edilmiştir?

9- Konuşma dili esas olduğuna göre her yerde ve resmî dairelerde *ittehamname* denildiği halde bu kelime hangi esasa istinaden ithamname suretinde tespit edilmiştir?

10- “Adme” kelimesinin Mütercim Âsım Efendi kâmusunda fethat ile “edeme” şeklinde okunacağı yazılıdır. Hüseyin Kâzım Bey bu tıp ve ulûm-ı tabi ‘iye ıstılahını “ Türk Lügati”nde Latin hurufatıyla “edme” şeklinde yazmıştır. “Türk Lügatine” de me’ haz olması lâzım gelen kâmusun tarz-ı tahririni kabul etmemekte ne gibi bir sebep mevcuttur?

11- “İtfaiye” kelimesinin (ef ‘al) bâbından geldiği bu tarz imlâdan ne kadar belli oluyor. Ammece telaffuzu “etfaiye” şeklinde olan bu kelimedede gösterilen kaide ve sıhhatperverlik bir evvelki “adme” kelimesinde gösterilseydi daha iyi olmaz mıydı?

12- istifa ve isti‘fa kelimelerinin her ikisi de istifa şeklinde tespit edilmiştir. İhmali pek kabul ve hatta lazım olan istifa kelimesi Lügat’e alındığına nazaran bu iki kelimenin imlâsında bir fark olmamalı mıydı?

13- Uzatma manasına gelen etnab kelimesi “ıtnap” şeklinde ne kadar sakil oluyor? İtnap demek daha güzel olmaz mı?

14- Âli kelimesi âli şeklinde yazıldığı halde “eali”yi “eali”suretinde yazmak tuhaf olmamış mı? Zaten esreli eliften sonra gelen (ayın-elif) hecelerinin telaffuzu iki imlâ ile çok fena olmaktadır. İâde, iâre, iâşe kelimelerinde bu hal hissedilmiyor mu? Encümen bu telaffuz sıkletini izale için bir çare bulamamış mıdır?

15- (Bet, beniz) manasına olduğu Encümen’ce yazılmış olan (ek) kelimesi hangi lehçeden alınmıştır?

16- Cüz’ün kabındaki imlâ kelimesinin yanlışlığını, bu kelime münteşir kısımda mevcut olduğu için, anlayabildim. Fakat henüz intişar etmeyen kısımda bulunması zarurî olan “lügat” kelimesinin sıhhatinden şüphe etmekteyim. Acaba bunun doğrusu hakikaten kaptaki şekli midir? Yoksa kap, Dil Encümeni’nin mesuliyet ve nezareti haricinde mi basılmıştır?

C.4, nr.102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s.8, Hasan Ali(YÜCEL)

III.1. 2. TÜRK EDEBİYATI TARİHİ

SELÇUKÎLER DEVRİ EDEBİYATI HAKKINDA BAZI NOTLAR

Anadolu Selçukîleri zamanında, Türk edebiyatının inkişaf derecesi ve bu devirde yetişen Türk şairleri hakkındaki malûmatımız o kadar azdır ki, bu meçhûliyet, bu meselelere dair bulunacak en ufak, en hamiyetsiz vesikaların bile kıymetini, fevkalâde çoğaltmaktadır. “Sultan Veled” müstesna olmak üzere, bu devirde yaşadıklarını ve az çok şahsiyetlerini bildiğimiz Türk şairleri, “Ahmet Fakih, Şeyyad Hamza, Hoca Dehhanî”den ibarettir ki, bunlara ait ilk ve son tedkikâkı da “Körüşiçuma Arhiyyum“ mecmuasında münteşir Anatolische Dichter in der Seldschuckenzeit ünvanlı iki makalemizle, “Hayat”ın ilk sayısında “Hoca Dehhanî” hakkında intişar eden makalemizden ibaret bulunur.

“Hayat”ın 82.sayısında bahsetmiş olduğumuz “Ömer bin Mezid”in “Mecmuatü’n-Nezâir”inde “Hoca Dehhanî”nin bir kasidesiyle dört gazeli daha mevcuttur. Bu eserler ve bilhassa “Kaside”, Selçukîler Devri’nin bu kıymetli şairi hakkındaki ma’lûmâtımızı, ikmâl edecek mâhiyettir.

Sun ey sâki güle güle bize ol rûh-ı reyhânı

Gönül yine bezemiştir bugün sath-ı gülistânı

Matla’ıyla başlayan bu güzel manzumenin, “Sultan Alaaddin” namına yazılmış olduğu, şu parçadan anlaşılıyor:

Meğer bezm-i şehenşehid letâfette bugün gülşen

K’olubdur bülbül kumru nideyim hem hoş elhânı

Şehinşâh-ı felek rif’at-i Alâ-idin ü dünya çün

Ki katletti Âli bigi cihânda nesl-i mervânı

Bunu takip eden parçalardan anlaşılıyor ki, bu kaside, “Sultan Alaaddin”in herhangi bir muvaffakiyeti sebebiyle takdim olunmuştur. Bu muvaffakiyetin dâhilinde iftirak ve istiklâl emelleri besleyen bazı Türkmen reislerine karşı olduğu

tabi'dir. Bu kasidenin diğer bazı kısımları, bizi, "Hoca Dehhanî"nin hayatı hakkında biraz tenvir ediyor, meselâ:

Yüz urub tapuna geldi icazet vir ana şâhâ
Ki yine devletinde ben görem mülk-i Horosânı

beyti, şairin tekrar "Horosan"a gitmek için, padişaktan izin istediğini göstermektedir. Filhakika, kasidenin diğer bazı parçaları, "Hoca Dehhanî"nin "Sultan Alaaddin" zamanında, Anadolu'ya geldiğini ve ondan, çok lütuflar, iltifatlar gördüğünü anlatmaktadır:

İşidüb adını şahım sefer kıldım bu iklîme
Erişdüm yüzünü gördüm didüm zî-vech-i nurânî

Sehavette şecaatde dahi adın işidürdüm
Seni Hak müstedâm itsün seversin din ü imânı

Dilegüm(dileğim) budurur senden bu derdi saklagil muhkem
Hemişe din ile adli şecaatle hoş ihsânî

Mürüvvetde ne kim vardır benim hakkımda kıldın
Vefanın ma'deni oldun sehânın lütfla kânı

Dirioldukça ben kulun işidesin ayâ şâhım
Senin medhinle dolduram nice defter ile divânı

"Dehhanî"nin gazellerinde, onun Anadolu'da büyük bir servet kazandığını imâ eden bazı parçalara tesadüf ediliyor:

Cemâlin ey büt-i Çinî cihânı tutdu ser-te-ser
Nitekim Rum ilin şi'rile bugün tutdu Dehhanî

"Sultan Alaaddin"ın sarayında büyük bir şöhret kazanan ve Selçukî hanedanının şehnamesini yazan "Hoca Dehhanî"nin hicrî 9.asır mebadîsine kadar şöhretini muhafaza ettiğini, evvelki makalemizde söylemiştik. Dokuzuncu asır şairlerinden "Hatipoğlu" "Makâlât-ı Hacı Bektaş-ı Veli" tercümesi sonunda(bu eser, bu şair hakkında Türkiyât Mecmuası'nın 2.cildindeki makâlemize bakınız: s.489-

496) büyük şairleri sayarken, “Mevlanâ”yı, “Sadi”yi, “Attar”ı zikirden sonra, Türk şairlerinin en büyüğü olarak da “Dehhanî”yi, “Ahmedî”yi, “Şeyh Galib”i zikretmek suretiyle, bu nokta-yı nazarımızı te’yid etmektedir:

Buların tabiidir oğludur hem
Dehhanî Ahmedî şeyh oğludur hem

“Dehhanî” hakkındaki makalemizde, onun “Sanat gagesini düşünen ve sûfiyâne renkten arî, aşk ve şarap şiirleri yazan” kıymetli bir sanatkâr olduğunu ve bu itibarla onu “Lâ-dinî” bir şair saymak icab ettiğini söylemiştik. Onun, bu yeni meydana çıkan manzumeleri, bu nokta-yı nazarımızda tamamıyla isabet etmiş olduğumuzu göstermektedir. Meselâ kasidesinin başlangıcında, dünyanın fâniliğinden bahsettikten sonra, “Tiz geçen şu ömürden istifâde için gülistandan gül yanaklı güzellerle ıyş u işret etmek lüzumunu, bunu yapamayanların, akl u cânı olmayan kuru bir gövde addedileceğini” söylüyor ki, bu nokta-yı nazar, sûfi şairlerin telakkilerine tamamıyla zıddır. “Dehhanî” “Mecmuatü’n-Nezâir”de munderic diğer dört gazelinde, sûfiyâne telâkkilerden tamamıyla uzak kalmış, münhasıran âşıkane hisleri terennüm etmiştir. Bunlardaki telâkki evvelce neşretmiş olduğumuz iki gazelle pek güzel tetabuk ediyor.

“Hoca Dehhanî” gibi Selçukîler Devri’nin cidden kıymetli ve şöhretli bir sanatkârı hakkında elimize geçen bu yeni vesikaların bu hususta der-miyân ettiğimiz eski mütâlaaları te’yid ve ikmâl etmesini, haklı bir memnuniyetle karşılamaktayız. Artık bundan sonra, Anadolu’da, “lâ-dinî” ve sanatkârane “Klâsik Türk Şiiri”nin daha, “Selçukîler” devrinde başladığı, “tarihî bir hakikat” şeklini almıştır. Türk edebiyatının tekâmülü tarihini, bundan sonra, tedkik edecekler için, bunun mühim bir kazanç olduğu muhakkaktır.

Çünkü şimdiye kadar, Anadolu Türk edebiyatı tarihiyle iştilal edenler, Anadolu’da “lâ-dini” mahiyette Klâsik Türk Şiiri’nin inkişafını, nihayet “Birinci Beyazıd” devrine ircâ’ edebiliyorlardı. Hatta bu devrin meşhur kasidecisi “Niyazi”nin eserlerinden meydanda bir şey kalmadığı cihetle, bunu da bir tahmin şeklinde ileri sürüyorlardı. (“Hammer”e, “Gibb“e ve gerek memleketimizde ve gerek Avrupa’da bu mevzu’ a dair yazılmış olan bütün kitaplara, makalelere bakınız. Eski tezkirecilerimizin yanlış malûmatına istinâden, bu eserlerin hepsi, bu hususta

müşterek gibidir.) “Hoca Dehhanî” hakkındaki tedkikâtımız, Türk şiirinin onda, lâakal bir asır evvel, bu tekâmül derecesine yükseldiğini göstermekle, Anadolu’da

Türk harsının umumiyetle zannolunduğundan çok daha evvel ve daha kutlu bir inkişafa mazhar olduğunu isbât etmiş oluyor.

C.4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 4, Prof.Köprülüzâde M.Fuat

III.1.3. EDEBÎ TÜRLER

III.1.3.1. ŞİİR

BEKÇİNİN ŞARKISI

Karanlık sokakları saran kaldırımlârda
Uzun bir etek gibi geceyi sürükledim
Yazın yakan sıcakta, kışın bir arşın karda...

Bazen ayaklarıma düşen aya bakar da:
Yarabbi, benim için zahmete girme; derim,
Madem ki karanlıktan artmayacak kederim..

Köpekler sürülerle boş sokaklardan iner
Sönmek için son defa nefes alır bir nefer
Gölgeler bir heyûla nakş eder her duvarda...

Geçenlere kapanmış çoktan beri kapılar.
Yolun iki yanına dizilen binalarda
Büyük bir sır saklayan insanların hali var...

Musa'nın 'asasıdır sanki ağır değneğim
 Hâtifin nidasını işittim diye bazen
 Sorardım ben kendime: peygamber miyim, neyim?

Bir bir yıldızlar erir ufkun tasında
 Açılan bir fişenk gibi semada yanınca tak
 Rüyamı kaybettim en tatlı noktasında.

C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s. 2, Yaşar Nabi (NAYIR)

BİR AKŞAM

İkimiz, yan yana, kır yolundaydık,
 Ufuklar, tepeler lacivertleşti.
 Bir lahza hiç olan yılları saydı:
 Birleşen gönlümüz böyle dertleşti.

Göz göze bakiştık sonra derinden:
 Gök incelenirken ilk yıldızıyla
 Bir sevgi şulesi kirpiklerinden
 Süzüldü bir şebnem pırlıtsıyla

Ben sarhoş gibiydim hazdan sevgili
 Sen nefis bir şarap gibi tatlıydın
 Vâkıâ uzaktık nazdan, sevgilim
 Fakat uçar gibi tül kanatlıydın.

Uçmadık, yavru kuş, uçmadık yine
 Göğsüme sokuldun kalbin çarparak
 Dedim ki: Sevgilim kalbim kalbine
 Bir aks-i sadâyı andırıyor, bak!

Düşüncen belirdi dudaklarında,
Şiirdi onda gülümseyişin
Goncalar açılıp yanaklarında
Hele utancından o baş eğişin!

Titredim bir buse almışım gibi
“Ne tatlı heyecan!” diyen sesinden
Bir visal hazzına dalmışım gibi
Titredim yüzümde gül nefesinden

Sandım ki önünde gelmiş dize
Bir ilah eseri canlı heykelin
Yıldızlar inerken mabedimize
Ufukta hilali gösterdi elin

Dedin ki: Ay böyle ne kadar güzel
Âşıkım bu ölgün manzarasına...
Güldüm ve dudağıma götürdüğüm el
Ra’şe verdi iki ruh arasına

Sevgi içimizden böyle taşınca
Zevkten ürperdik bu ilk busenin
Gözlerin geceden mahmurlaşınca
Kaşların hilale benzedi senin

19 Temmuz 1928

C.4, nr. 90, 16 Ağustos 1928, s. 4, Halid Fahri (OZANSOY)

ANADOLU KADINLARINA

Baktıkça yüzünüze aksiniz vurur da bana
 Neşe dolu gözlerim büründü bir dumana
 Birer birer söner ruhumdaki ışıklar,
 Anımda sizin gibi belirdi kırıksıklıklar
 Dudaklarım büküldü bıkmış gibi canından,
 Çekildi zerre zerre damarlarındaki kan

Çehrenizde yalnız ızdırabın izi var;
 Hepiniz esrarlı bir gece ..siyah bir mezar...
 Ömrünüzde bir yaprak, çiçek yok dökülmemiş
 Hangi zerreniz var ki hicranla örülmemiş!

Öyle mağrur, mermerden duruşunuz var ki,
 “Merhametine muhtaç değiliz” diyor sanki...
 Ezildim karşınızda, gözlerimi kapadım;
 “Zavallı!” sizin değil , elbette benim adım...!

C.4, nr. 91, 16 Ağustos 1928, s. 18, Şukufe Nihal (BAŞAR)

KADIN

Daha dün seyrederdi eski rüyalarını
 Kalbimin dört duvarı böyle değildi, kadın!
 Bir el o perde perde örümcek ağlarını
 Sen geleceksin diye oradan sildi, kadın!

Nasıl: yalçın kayayı sökerse dalga yardan
 Nasıl bir dal kırarsa bir kartal bir çınardan,
 Kalbim de hız alarak uzun çarpıntılardan
 Kalbini zorla senden koparabildi, kadın!

Bugün sen bir bakışsın, ben ondan sızan yaşım
 Sana bütün ömrümce uyan bir arkadaşım.
 Yalnız senin önünde herkese asi başım
 Yere geçercesine yere eğildi, kadın!

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 3, Faruk Nafiz (ÇAMLIBEL)

KADIN

Bir gül veya bir demet yasemindir, dediler;
 Dinlemek istemedim.
 Onu aya, denize benzetmek istediler;
 Ne yazık dedim.

Şair ağlatmak için rübabını kullandı
 Ne kadar cansızdı bu!

Ressam bir benzerini yaratsam diye yandı
 Fakat imkânsızdı bu!

Sanatkâr, sen o eşsiz mermer Venüste bile
 Onu yaşatamadın.

Kâfidir canlanmaya, anılırsa ismiyle:
 Kadın ..ve yalnız kadın..

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 3, Yaşar Nabi (NAYIR)

İHTİLÂL

Çırılçıplak, omuzlar nasıl kamçılanırsa,
Nasıl çöl üstünde günahlar taşlanırsa,
Öyle indi koşanlar tepelerden sel gibi.

Ay, bir kale burcundan ışık tutan el gibi,
Bir mahşere çevrilen yolu aydınlatıyor,
Demin güneşti batan, şimdi dünya batıyor.

İskelet vücutlarda bu kadar can mı vardı?
Yürüyen bir çığ gibi kopardıkça kopardı
Bir yağız at hızla inen kan sarhoşları..

Hangi kuvvet durdurur bu koşan sarhoşları
Onlar ki şehri sardı kuduz alevler gibi
Onlar ki, mahbesinden fırladı devler gibi

Dağlardan çığışarak göğe fırladı kuşlar
Vuran, kıran, haykıran bir sürü kudurmuşlar
Leşleri çiğneyerek geçiyor sokaklardan

Bakın şarap yerine kadehlere aktı kan,
Her hançerin yerinde şimdi kan dolmuş gibi,
Kahkahalar dövüyor galiplerin nabzını

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 3, Y.N.

ALEVDEN MISRALAR

Geçtin bir yangın gibi gönlümün üzerinden:
 Ateşinden bir damla saklayan bir ocağım.
 Seni nasıl sevdim telgraf tellerinden
 Ey dön saçı yelpazem, kolları salıncağım!
 Engin bir su gibisin gözlerimde bugün sen:
 Bağrım, gittin de yer yer çatladı hasretinden.
 Şimdi çorak gönülde ne gül biter, ne diken,
 Şimdi suyu çekilmiş bir denizdir kucağım...

Aşkım deli bir çocuk, derdin ikiz kardeşi,
 Ömrüne bir yaş ekler her baharın güneşi.
 Dudağından alınma akseden bu ateşi
 Ak saçımın gülüyle sarıp saklayacağım..

Uzaklaşsan da benden kalbim yakındır aşka:
 Bir ateş zincir olur, uzanır halka halka.
 Kalbim ki senden ayrı yaşamaz bir dakika:
 Sen gidersen yerini dolduracak bıçağım..

C.4, nr. 92, 13 Eylül 1928, s. 6, R.Mahir

ŞEHİRDE TÜRK KADINI

Ev Kadını

Eşiğinden atlarken ferahlar yüreğiniz:
 Ne taşlıkta bir leke, ne tahtalarda bir iz!
 Bu şipşirin yuvacık sabun kokar kış ve yaz,
 Örtüleri bembeyaz, perdeleri bembeyaz!
 Her köşede ince bir kadın zevki parıldar,
 Her şeyde bir kadının göz nuru, emeği var!
 Yarın bir genç kadındır bu evin sahibesi:
 Gözleri hülyalıdır, yumuşaktır, derindir,

“Ev” ona bir mabettir, “aile aşkı” dindir!
 Hiç eksik olmaz onun etrafında bebekler:
 Biri koşup atlarken ötekisi emekler...
 Mevkuttur bütün ömrü yavrulara, yuvaya.
 Süzgün çehresi benzer üç gecelik bir aya.

Her ne olursa olsun mevkiniz, yaşınız,
 Bu kadının önünde eğilmez mi başınız?

İş Kadını

Güneş onu hiçbir gün yatağında bulmadı:
 Meşakkattir, elemdir bu zavallının adı.
 İhtiyaca yabancı geçebilse bir günü
 Böyle paçavra gibi, sürümezdi ömrünü.
 Hayat değil onunki zaten uzun bir sızı!
 Bağrına çöreklenmiş derdin en amansızı.
 İhtiyaç yılan yüzlü, ölüm yüzlü ihtiyaç!
 Bir tek gün çalışmasa yavruları kalır aç...
 Çare yok! Çalışmak her gün ölürcesine.
 Bağrında, ellerinde açılırken bin yara,
 Işıksız kulübede bekleyen çocuklara
 Götürebilmek için bir parça yavan ekmek
 Bu kadın, hayatını sokakta çürütecek!

Her ne olursa olsun mevkiniz, yaşınız,
 Eğilmez mi hicapla karşısında başınız?

Fikir Kadını

Başka hiçbir “tip” onun dolduramaz yerini
 Bazen muallimdir, coşkun fikirlerini
 Coşkun bir hararetle genç dimağlara saçar,

Nurlu gönüllere doğru bin bir pencere açar!
 Onun sesi “iyilik”in, “güzellik”in sesidir,
 Elindeki meşale “Hakk”ın meşalesidir!
 Yollarında durdurmaz onu ne taş, ne diken
 Rüyada gibi koşar... koşar yaz kış demeden.
 Şakakları, genç yaşta, gümüş tellerle dolar,
 Gözleri ve çehresi çiçekler gibi solar...
 Bazen de yuvasında çalışır, arı gibi,
 Zengin bir hazinedir onun başıyla kalbi.
 Ondan gelen nesildir kurtaracak yarını:
 Mükemmel yetiştirir, çünkü çocuklarını!

Her ne olursa olsun mevkiniz, yaşınız,
 Karşısında, hürmetle, eğilmez mi başımız?

C.4, nr. 92, 13 Eylül 1928, s. 8, Halide Nusret(ZORLUTUNA)

BEN NASIL ALDANAYIM?

Ben kurumuş bir menba’,
 Sen lav saçan yanardağ!

Yol üstünde bilmem ki ne beklerim yarını,
 Ocağımın kapadım çoktan kapılarımı!
 Kalbim şimdi çarpıyor, yosun tutmuş bir kaya;
 Arkama bıraktığım yılları saya saya
 İlk adımı attığım yere mi dönüyorum?
 Verdiğin son ışıkla eriyor, sönüyorum.
 Dünden daha muzdarip ve yarından bahtiyar
 Bir hayatın verdiği hüsrarla yan yanayım,
 Söyle nasıl kanayım, ben nasıl aldanayım?
 Eminim bahtiyarsın yolun da bir başka..

Bende artık ne eski hayattan heyecan var,
 Seni artık ne duymak, ne görmek istiyorum,
 Yaşayışın boyunca beni unut diyorum!

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 12, Rifat Necdet (EVRİMER)

KADIN, SEN NESİN?

Nesin, anlayamadı seni hiç kimse!
 Dikkat ettim arkadan gelen her sese;
 Her ağızda bir türlü değişti adın...
 Diyorlar ki “ne çılgın, ne meçhul kadın!
 Bilinmez, anlaşılmaz ne istediği;
 Değişir her saniye, her an dediği.
 Bazı öyle durgun ki sanki bir kaya!
 Dalar gökte parlayan kızıl bir aya;
 Ne düşünür ne duyar, kimse bilemez;
 Ruhunun tozlarını bir el silemez.
 Dudakları kilitli eyler geçer de,
 Açılmaz yüzündeki esrarlı perde.

Bazı bir çocuk gibi şakrak, neşeli,
 Sanki gülmek, eğlenmek bütün emeli.
 Güler kahkahalarla ye’se, sevince;
 Sesi bir musikidir, sevimli, ince;
 Efsaneler dinletir sırra ruhundan..
 İçinden neşedir hep çıldıran, coşan...

Bir de bakarsınız ki gözlerinde yaş!

Bazı, çılgın; neşeli; bazı da bir taş
 Olan o kadından hiç eser yok şimdi.
 O bir lahza evvelki şen çocuk kimdi?
 Ruhunda en acı bir matem çağlıyor..
 Bu genç kadın kim için, neye ağlıyor?
 İşte o da bilinmez ,anlaşılamaz..
 Ah, o kadın bir zirve ki anlaşılamaz;
 Bulutlara gömülü, göklere yakın,
 Başın döner erişmek isteme sakın!..

Bazı, o çok güzeldir, şaheserdirler
 Güzelliği de ruhu gibi derbeder...
 Bakarsınız rengi kıpkızıl bir ateş;
 Gözleri kor saçan bir çift siyah güneş.
 Saçları siyah mı, yok, kumral dağınık;
 Dudakları ateşli, sevdalı, yanık...
 Çok geçmez o da geçer; sararır solar,
 Güneşli çehresine sis, hazan dolar...
 Bakarsınız ki çirkin! Karanlık, renksiz!
 Ateş renkli güzelden kalmamış bir iz!

Bazı duramaz bir an bile yerinde;
 Bin bir yere konar bir dal üzerinde ..
 Canlıdır, bi-karardır, uçan bir kuştur;
 Gökten göğe kavuşmak ister, sarhoştur.
 Sonra düşer kırılmış gibi kanadı;
 Gözlerinde o çalan günlerin yâdı;
 Hareketsiz bir ufka dalar bıkmadan;
 Alakasız her şeye, yansa da cihan!

İşte sana çılgın bir çocuk dediler;
 İşte sana neşesiz, soğuk dediler;

Sana dalgın ve hissiz, aptal dediler;
 Bir nefesle kırılır bir dal dediler...
 Sana hem güzel hem de çirkin dediler;
 Sana bazı genç bazı geçkin dediler;
 Sana çapkın, sana şuh, olgun dediler;
 Kalbi bin bir aşk ile dolgun dediler;
 Dediler hep dediler ;diyecekler de..
 Seni kim anlayacak; ah, o eş nerede?

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 19, Şukufe Nihal (BAŞAR)

“PERİ”NİN ÖLÜMÜ

O sabah birdenbire hazan inmişti köye,
 Daha uyanmamıştı rüyalarından “peri”
 Loş renkler dağılırken güneşli, mavi göğe
 Çılgın bir sel ıslattı sırma örtülü yeri.

Bir hazan sadasıyla uyandı uykusundan,
 Mahmur, ürkek gözlerle etrafına bakındı:
 Ayrılığın eliydi işte camlara vuran
 Demek o acı, meş’um günler böyle yakındı!

Daha dün altın gibi parlayan güneşle
 Ebedi zannetmişti bu yazın neşesini...
 Daha dün, ona bin bir yemin eden eşiyle
 Dinlemişti sahilde dalgaların sesini.

Bu acı onu sarstı ölüm acısı gibi;
 Bir öksüz garipliği çöktü birden içine;
 Gözlerine damlalar doldu, çırpındı kalbi;
 Dudağından geçti bir ah derinden derine.

Bırakmak lazım artık bu vefasız diyarı...
 Rengiyle, güneşiyle böyle aldattı onu!
 Peri hatırlayarak güzel yazı, baharı,
 Dedi: “Ne hazinmiş bu güzel mevsimin sonu !”

Artık ne göklerinde parlayacak yıldızlar,
 Ne ateş yüzlü bir ay ufkundan doğacaktır.
 Kırları çiçekleyen, süsleyen taze kızlar
 Bu vakitsiz hicrandan sararıp solacaktır

Peri örttü mavi tül örtüsünü başına
 Seyretti etrafını hülyalı gözleriyle;
 Dayanarak balkonun beyaz mermer taşına,
 Hıçkırdı ruhunun en acıklı kederiyle...

Sonra bir hasta gibi, yorgun, sahile indi
 Onu bir tabut gibi bekliyordu sandalı;
 Bembeyaz çehresiyle bir ölü gibi bindi,
 Üstüne mezar gibi çöktü kocaman yalı!

On dakikalık bir yer geçerek sahil boyu,
 Durdu yeşil gölgeli bir yalının önünde.
 Sevgiliyi çağırdı, aradı bütün koyu,
 Görenler dediler ki : “Boştu bu yalı dün de !”

Dudağını bükerek sildi gözyaşlarını;
 Bu beklenmez ayrılık; ah bu vakitsiz hazan!
 Çatınca nazlı nazlı o ince kaşlarını,
 Birdenbire içini sarstı derin bir isyan...

Onu canavar gibi sürükledi enginler,
 Kaybolurken, acıklı sesi geldi rüzgârda,
 Diyordu : “Hatırlarsa bir gün gelir de eğer,
 Söyleyiniz, periyi arasın dalgalarda!”

C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s. 2, Şukufe Nihal(BAŞAR)

KALDIRIMLAR III

Başını bir emele satan kahraman gibi
 Etinle, kemiğinle sokakların malısın
 Kurulup üzerine bir tahtirevan gibi
 Sonsuz mesafelerin üstünden aşmalısın
 Bahtın kaldırımlâra düştüğü günden beri
 Kaynamış ruhlarınız bir derdin potasında
 Senin gölgeni içmiş onun gözbebekleri
 Onun taşı erimiş senin kafatasında.

İkinizin de ne eş, ne arkadaşınız var
 Sükût gibi kimsesiz, çılgık gibi hürsünüz
 Dünyada sakınacak bir kuru başımız var
 Onu da ne tarafa olsa götürürsünüz.

Ömrünüz taş olsa da gide gide yorulur,
 Bir gün ölüme çıkar bu yolun kıvrımlârı.
 Ne kaldırımlâr kadar seni anlayan olur,
 Ne senin anladığın kadar kaldırımlârı...

C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s. 18, Necip Fazıl (KISAKÜREK)

İSTASYON

—Hürmetine inandığım yegâne şair Faruk Nafiz'e

Burda gelir insana
Boş günlerin usancı.
Çalar birden kampana
Ölüm çanından acı.

Sonra bir düdük öter;
Kesik çığlıklarla der:
Burdan bildik gidenler
Yarın döner yabancı...

C.4, nr. 92, 13 Eylül 1928, s. 8, Necip Fazıl(KISAKÜREK)

İHTİYAR ŞÂİRDE GENÇLİK

Dudağımda öpüşen nağmelerin gülzarı
Gönlüdür bir baharın başıma yağsa da kar;
Yüreğimde ey kutsi muhabbet, ellerinin
Açtığı yaralardan kan değil nağme akar.

Yakacık 2 Eylül 1928

C. 4, nr. 94, 13 Eylül 1928, s. 15, Abdullah Cevdet

YALNIZLIK

Bir ses duymak isterim. Kimden, nasıl ve neden?
Üstüne mavi zambak işlenmiş perdelerden
Hırsız gibi dinledim piyano seslerini.

Bir şey görmek isterim. Neyi, nerden ve nasıl?
Bu, yarı açık kalan panjurların muttasıl
Işık dolu tırtıllar gezer kafeslerini.

Ocağıma atılan kâğıt nasıl yanarsa,
Gölgeyi ellerinde buruşturur bir arsa
Bir sicim gibi uzar yollarda parmaklarım.

Rüyam, kirpiklerime bir parça duruldu mu?
İçer damarlarımdan oluklar son yudumu;
Benden, bin kalbimi bir kuytuya saklarım.

Dinleyin, ey bu sıra evlerin sahipleri!
Gölgeyi, bir kukladır ki kopartılmış içleri;
Adımlâr, kurulu eski bir zemberekle.

Hoş görün yatağınıza gelen bu gürültüyü,
İçime saçaklardan damladıkça bir büyü,
Bekle! diyorlar bana bütün kapılar: bekle!

Perdelerden duvara düşen gölgeme bakın
Başınızı kuş tüyü yastıklara bırakın;
Korkmayın böyle yürür en zararsız deliler.

Bir çift ayak izini sürüklerken arkamdan,
Duya duya seyreden yalnızlığı, bir camdan
Ey kolunda erkek yatıran sevgililer!

BABAMA

Beni yetim bıraktın, boynu bükük bıraktın,
 Bir öl olan gönlümü aldın, götürdün yaktın
 Ayrılığın cehennem gösteren aleviyle.
 O dağlar gelsin dile, ovalar gelsin dile
 Benim feryatlarımı haykırırsın biteviye
 Babasını kaybeden zavallı yetim diye!
 Varlığım üzerine açılmış bir kanattın!
 Göğsünün boşluğundan yükselen bir ses vardı,
 Bu ses dönüp dolaştı, yine boşluğa vardı.
 Yavrunu son deminde bir defa daha gördün,
 Çok sevdiğin yuvana ebedi matem ördün.
 Şimdi baykuşuyum ben o yıkılmış yuvanın,
 Baba! Söyle yuvanda boş mudur senin yanın?
 Feryadımı ne duyan, ne de bir dinleyen var,
 Baba! Eğer seversen beni kefeninle sar!

Baharını ömrün kışından tanıyorum,
 Baba! Sensiz yanıyor, yanıyor, yanıyorum!

C.4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.4, Rifat Necdet (EVRİMER)

ONU BİR GÜN GÖRMEDİM

Yüzüme sert çizgiler çekti senin adını
 Hasret saatlerini saydı saçıma aklar
 Senin ağzından çıkan bir cümlenin tadını
 Ne bugün içki verir, ne bu gece dudaklar!

Sorma, nasıl yollarda tutunabildiğimi?
 Nasıl siyah rüzgâra yaşımı sildiğimi...
 Görür görmez kapında yere devrildiğimi
 Ürperdi bir tekinsiz kedi gibi sokaklar.

Gece, mezalim şeklini bana çizmezse perde,
 Sesin bir sırça gibi kırılmazsa içerde,
 Beni bugün serilmiş görenler orta yerde
 Yarın da bir çukurun dibinde bulacaklar...

C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s.3, Faruk Nafiz (ÇAMLİBEL)

BİR LAHZA

Bir kumsalın akşam saatiydi.
 Çökmüştü o durgun suya morluk
 Biz sahile dalgın bakıyorduk
 Vakta ki elim göğsüne değdi;

Sandım beni titretti derinden
 Bin ra'şesi bir tatlı temasın
 Baktım gülüyor gül gibi ağzın
 Bin rayiha esmiş üzerinden.

Engin gibi ta bağıma doldun
 Durgun suyun ürperdiği bir an
 İlk bûseni aldım dudağından!
 Artık benim oldun... Benim oldun!

C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s.6, Halid Fahri (OZANSOY)

PEYKERİN KEDERİ

Gözleri yağmur dolu koşan bir bulut gibi
 Dolaştım gönüllerin deştinde, deryasında
 Buldum nihayet bir gün hazinemin yoldaşını
 Suyu çoktan kurumuş bir peykenin yanında

C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s.8, Abdullah Cevdet

VATANIN ÖZ ÇOCUĞU

Kaldırım taşlarıdır yurdunuz, yatağınız!
 Ne bir anne koynu var sizleri ısıtacak;
 Ne başınıza siper bir dam altı, bir Kanun-ı Sâni;
 Ne bir teselli eden var ne dert ortağınız.

Değilsiniz sanki siz çocuğu bu toprağın!
 Sürünen yavrusuna kördür şefkatin kalbi!
 Düşmana kapanan bir kale kapısı gibi,
 Gözü kapalı size her evin, her konağın!

Karanlığı ürkütüyor rüzgâr, bora, tipi, kar;
 Her hayvan yavrusunu, çocuğunu her ana,
 Alır, bastırır, sıcak, şefkatli kucağına;
 Sizi de şu sert, kara taşlar bağrına basar!

Parça parça gömlekler üstünüzden sıyrılmış;
 Göğsünüzde veremli bir öksürük hırıldar;
 Küçücük kalbinizde açılmış bir yara var!
 Talihiniz bir değil bin şekilde kırılmış.

Koynunuza sokulmuş hasta, yavru köpekler;
Soğuk vücudunuzdan bir şifa dileniyor;
Sokaklarda yatıyor, kaldırımında ölüyor,
Vatanın öz çocuğu köpeklerle beraber...

Gözyaşlarım sel olsa, düştüm bin ye'se,
İçimden hıçkırarak, dedim, ne faydası var!
Süs gibi kalacaksa bu duyduğum hicranlar,
Sizi taştan bırakan ellerim taş kesilse!

C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s.4, Şukufe Nihal (BAŞAR)

SON DİLEK

Bas beni bağrına “Yavrucum” diye,
“Kardeşim! ...” diyerek okşa başımı
Gözyaşlarından ver bana hediye
Şefkatli elinle sil gözyaşımı.

Güneşten bir parça gibi gözlerin
Gönlüme akıtsın ışıklarını;
Bir musiki gibi sesinin derin
Ahengi anlatsın bana “yarın” ı:
“Yarın! Büyük yarın! Beklenen yarın!
Yurdun her köşesi, çiçeklenecek,
Ağrısı denecek ızdırapların,
“Fazilet, zulmeti, zalimi yenecek...

“Yarın. Daha neler olacak bilsen!
“İnsanlar...”

Devam et bu masallara

O kadar gönülden severdim ki ben!
 İnanmak, değil mi, ömrün baharı?
 İnanan gözlerle gözlerime bak,
 Söyle! ...bende kanıp bir an güleyim...
 Kendimi murada ermiş sayarak,
 Göğsünde “kardeşim!” derken öleyim!

C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s.4, Halide Nusret (ZORLUTUNA)

DENİZ

Hangi hissin parmağı dokundu ki derine,
 Düştü bir gizli ateş salkımı içerine.
 Hangi kâbus bastı ki seni uykularında,
 Birdenbire cehennem kaydadı sularında.

Örtüldü baştanbaşa tenin bir beyaz terle,
 İncecik köpüklerle, dumandan köpüklerle
 Hangi dert kaldı söyle, bağrına üşüşmeyen,
 Hangi ölüm şarkısı bu dilden düşmeyen.

Hangi öfkeyle yüzün böyle karıştı bir bir ,
 Sana yan mı baktılar, bir söz mü söylediler.
 Bir şey dinleme artık, artık bir şey dinleme!
 Çağır bütün muzdarip ruhları cehenneme

Karşına sahil, kaya, insan, kim çıkarsa vur,
 Vur başına, dünyada sert olan ne varsa vur!
 Sal her tarafından, gökten, dağdan, pencereden sal
 Nihayet kala kala dünyada bir kişi kal

C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s.5, Necip Fazıl (KISAKÜREK)

SACINDAKİ DÜĞÜMLER

Ayrılırken nazlının yüzünü gördüğümde
Gözüm takıldı kaldı saçındaki düğümde.
Ondan başka anlayan yokken beni köyümde
Saçının büklümünü sordum, anlayamadım..

İçimde şüphe denen alev yandı derinden:
Bu saçı bağlamıştım kaç kere, kaç yerinden.
Sır vermemek kastıyla kapanan gözlerinden
Öperek sürüklendim gurbete adım adım.

Ölmezse bir gün elbet gelir sılaya giden:
Yedi yılın üstüne köye döndüm yeniden
Açıldı kollarımda o kilden oyma beden
Yedi düğüm saçına baktım yazılı adım.

C.4, nr. 98, 20 Eylül 1928, s.4, Rıza Mahir

III.1.3.1.1.MENSUR ŞİİR

BULUT

İngiliz Edebiyatı

Şeli'nin bir manzumesinin tercümesi

Susamış çiçeklere denizlerden ve derelerden taze yağmurlar getiririm. Öğle rüyalarına yatmış yapraklara hafif gölge taşıyım. Latif goncaları anneleri bağrına basmış, güneşin etrafında raks ederek kucağında sallarken kendilerini birer birer

uyandıran çiğ taneleri benim kanatlarımdan serpilir. Aşağıdaki yeşil ovaları harman savurur gibi dolu ile kırbaçlayarak beyazlatırım. Sonra bunu yağmur ile eriterek tarraka-i raad ile güler geçerim.

Altımdaki dağlara kar serper, cesim çam ağaçlarını dehşetle inletirim. Sonra bütün gece o beyaz yastık üzerinde rüzgârın kucağında uyurum. Kılavuzum olan şimşek semavi köşklerimin kulelerinde ulvî bir mevki ahz etmiştir. Aşağıdaki mağaranın içinde gök gürültüsü zincirlenmiş nöbet nöbet çabalanıp ulumaktadır. Bu kılavuz lacivert denizin derinliklerinde dolaşan cinlerin aşkına aldanarak beni Ummanların ve karaların üzerinden latif bir hareketle götürmektedir. Dereler, tepeler, uçurumlar üzerinden göller, ovalar üzerinden âşık olduğu ruhun bir dağ veyahut bir sel altında herhangi bir mahalde bulunduğunu tahayyül ederse beni oraya götürür. O yağmurlara münkalib olarak inhilal etmekte iken ben semanın mavi tebensümü ile ısınırım.

Hûnin tuluğ şehab-âsa gözlerini ve âteşin kanatlarını açarak seyyar sehap parelerinin üzerine sıçrarken sabah yıldızı ölü bir ziya ile ışıdamaktadır. Zelzele ile sarsılıp sallanan bir dağ uçurumunun kenarına konarak altın kanatlarının ışığında bir saniye dinlenen bir kartala benzer. Gurup, aşağıda aydınlanan denizden istirahat ve aşk hüsnü teneffüs ederken, yukarıda semanın derinlerinden akşamın kızıl kefeni düşerken, ben havaî yuvamda kuluçkaya yatan bir kumru gibi kanatlarımı düşürür, sükûn ve istirahata dalarım.

Fanilerin ay tesmiye ettikleri müdevvir çehreli kız, beyaz ateş ile yüklü olduğu halde gece yarısı rüzgârlarının sermiş oldukları pamuk zemini üzerinden parıldayarak kayar. Sadasını ancak meleklerin işittikleri gizli ayakları çadırımın ince damının tarupudunu kopardığı her noktadan yıldızlar onun arkasından gözücüp kaçarlar. Ben rüzgârların inşa gerdesi olan çadırımın yırtığını genişlettikçe onların bir sürü altın arılar gibi dönüp uçtuklarını görür gülerim. Nihayet sakin ırmaklar, göller, denizler içinden geçerek yüksekte düşmüş gök parçaları gibi, ay ve yıldızlar ile örtülürler.

Güneşin tahtını bir ateşten kuşak ayinkini de bir inciden kemer ile bağlarım. Kasırgalar sancağımı açtıkları zaman yanardağlar söner, yıldızlar sendeleyip seğirtirler. Sel gibi akan bir deniz üzerinden bir burundan karşı buruna kadar köprü gibi uzanan güneşin şualarını siper bir dam gibi asılırım. Öyle bir dam ki dağlar

sütunlarını teşkil eder. Havanın kuvvetleri kürsüme zincirlendikleri zaman fırtına, ateş ve kar ile birlikte altından geçtiğim tâk-ı zafer bin renkli kavistir. Yukarıda âteşîn küre onun nazik renklerini dokurken aşağıda nemli toprak gülmekte idi.

Toprak ile suyun kızıyım. Sema ise dayımdır. Denizlerini sahillerin müsemâtından geçerim. Değişirim fakat ölmek nedir bilmem. Zira yağmurdan sonra gök otağı, saf ve lekesiz iken rüzgârlar ile eş'a-i şems mukavves parıltıları ile havanın mavi kubbesini inşa ederlerken, ben kendi mezar taşıma gizlice gülererek yağmur mağaralarından dışarı çıkarım; bir çocuk rahimden, bir tayf kabirden zuhur eder gibi kalkar, onu tekrar tahrip ederim.

C,4, nr. 85, 12 Temmuz 1928, s.12, Shelley(Çev. Seniha Sami)

III.1.3.2. HİKÂYE

UYANAN KÖY

Yanıklar Köyü'nün küçük mezarlığına giden yolu tırmanıyoruz. Mezarlığın yanındaki küçük değirmende nefis memba suyunun bulunduğunu söylemişlerdi. İhtiyar muhtar Kadir Ağa bana yolu gösteriyor, her çalının dibinde durarak köyün güzelliklerini sayıyordu. İki günden beri misafiri bulunduğum bu köy, hakikaten güzeldi. Köyün ortasından çılgın ve söz dinlemez bir âşık gibi uçan, koşan bir dere, sonra derenin yanındaki büyük söğüt ağaçları, birçok renkli çiçeklerini kucağında taşıyan küçük bir tepe bu köyün güzelliklerini teşkil ediyordu.

İhtiyar muhtar bir mezar taşının başında durdu. Teneke tabakasından bir sigara sarıp çubuğuna geçirdikten sonra:

—Efendi, dedi, bu mezar bizim köyün isim babasıdır.

Ben şaşırılmıştım. Gülererek:

— Muhtar Ağa, her şeyi işittim, ama köyün isim babasını işitmemiştim. İsim babası ne demek?

Muhtar hafifçe güldü, kır sakalını eliyle okşadıktan sonra, mezarın yanına bağdaş kurdu. Ben de yanına oturmıştım. Uzun çubuğundan bir nefes çektikten sonra:

—Eskiden bu köye “Kalpsizler” derlerdi. Bunun da sebebi vardı. Bu köyde aşk nedir kimse bilmezmiş... Sevda çeken insanlara tesadüf olunmazmış. Herkes işiyle, gücüyle uğraşmış... Evlenenler kalplerinde bir aşk ve sevgi besleyerek evlenmezlermiş. Bir gün sabahleyin tarladaki işlerinin başına koşan köylüler, dere kenarından yanık bir ses güzel bir kaval işitmişler. Herkes işini unutarak dere kenarına koşmuş. Orada bir çobanın kavalını üfleyerek yanık maniler okuduğunu görmüşler... O zaman köyün en ihtiyarı çobana yaklaşmış ve sormuş:

-Oğul!... Sen ne yaparsın?

Çoban ihtiyarı süzdükten sonra:

—Ne yapacağım, gönlümde yaşayan aşkı konuşuruyorum... Onun bu dereden, söğüt ağaçlarının gölgeleri arasından akislerini duydukça hastalığım biraz iyileşiyor...

—Hastalığın ne?

—Aşk...

O güne kadar duymadıkları bu hastalık hepsinde bir alaka uyandırmış. Kaval sesi “Kalpsizler” köyünün aşk, sevgiden uzak yaşayan halkının gönlünü gıcıklamış. Çobanın yanık sadâsı onların ruhunda o güne kadar bilmedikleri fırtınaları koparmış. Köylüler ilk defa olarak yeni bir ahbap kazanmışlar: Heyecan.

İhtiyar dayanamamış, çobana bir sual daha sormuş:

- Oğul!.. Sen bunları nerden öğrendin? Sana bu güzel sesi hangi kuvvet söylettiriyor? Bu yanık kavalı hangi tesir altında çalışıyorsun?..

Çoban gülerek cevap vermiş:

-Bana bunları aşk öğretti.. Bu yanık sesi söylettiren kuvvet, bu güzel kavalı çaldıran tesir, hasret...

İhtiyar son bir sual daha sormak istemiş:

—Onu kaybettin mi?

—Kaybetmesem kavalım bu kadar yanık öter mi? Sesim bu kadar hazin çıkar mı?

O günden sonra bütün köylüler her sabah çobanın bu güzel kavalını, bu yanık sesini dinlemeye koşmuşlar.. Bir sabah kavalı duymamışlar, çobanın yanık sesini işitmemişler. Başta ihtiyar olmak üzere bütün köylüler dere boyuna koşmuşlar. Çobanın orada gölgelikte uyuduğunu görmüşler. İhtiyar, çobanı uyandırmış:

-Oğul!... Sen bizi yanık manilerine, gönlünden kopan türkülerine, ruha tatlı bir ıstırap aşıl原因 kavalına alıştırdın.. Şimdi niye söylemiyor, niçin çalmıyorsun?

Çoban uykudan şişen gözlerini ovalayarak cevap vermiş:

—Ne yanık mani, ne de gönülden kopan türküleri söyleyecek kuvvetim kalmadı. Artık kavalımı üfleyemiyorum.

-Neden?..

—O kuvvet kalmadı... Aradığımı buldum... Hasretim tükendi.

O zaman bütün köylüler, aşk yaşayan kalplerin hasretinin kıymetini anlamışlar. Aradan zaman geçmiş, köylüler yine sessizliğe alışmışlar... Bir sabah erkenden güneş derenin kenarını ışıklarıyla süslerken tarlalara nurlu izlerini yazarken çobanın yanık sesi, hazin kavalı yeniden duyulmuş... Aylardan beri hasret kalınan bir güzelliği yakalamış olan köylüler işlerini bırakmışlar ve sesin geldiği tarafa koşmuşlar... Bakmışlar ki çoban bir gölgelikte elinde kavalı yanık manilerini söyleyerek bu küçük kavalıdan hazin nağmeler dağıtıyor...

İhtiyar dayanamamış, çobanın yanaklarını okşayarak:

-Delikanlı!... Hani kuvvetin tükenmiş, sana manileri söyleten tesirler azalmıştı?

Çoban ihtiyarın bu sualini hıçkırık şeklinde bir tebessümle karşılamış:

—Baba... O kuvvet yeniden geldi... Onu kaybettim. Bir çift güzel göz beni kendisine bağladı. Onun hasreti bana gönlümdekileri söylettiriyor.

İhtiyar aşkı tanıyamamış, sevgi ile dostluk etmemiş bir adam gibi lakayt bir vaziyette:

—Bırak be delikanlı! Onun gözlerinden daha güzelini bulursun. Niçin bu derdi gönlünde yaşıyorsun? Neden bunun üzerine bu kadar düşüyorsun?

Çoban cevap vermiş:

—O ayrılırken gözlerinin içinde bir iz vardı. O izleri gördükten sonra kalbim ona bağlandı.

—O iz ne idi?

-Ümit!...

Bu çoban senelerce kavalını bırakmamış. Yanık manilerini terk etmemiş. Bir gün kaval susmuş, yanık maniler dinmiş... Yine köylüler merakla dere kenarına koşmuşlar. Bakmışlar ki çobanın gözleri kapalı... Kavalı bir köşede öksüz gibi

duruyor. Dudaklarında nefret izleri belirmiş olarak yatıyor. Dikkat etmişler... Çobanın biraz ilerisinde bir kadın kahkahası duymuşlar... Bu çobanın sevgilisi imiş... Bir başkasının kolunda, bir başkasının gönlünde saadet toplamaya çalışan fettan bir kadınmış... İşte o günden sonra köylüler yalnız aşk öğrenmişler... Her aşkın gönülde bıraktığı ıstırabı, her sevginin sunduğu elemi de tatmışlar... O günden sonra “Kalpsizler” köylüleri aşk sözünün kadın kalbinde yaşadığını, kahkahaların orada donduğunu, gözyaşlarının oradan fışkırdığını, ihatanın oradan kuvvet aldığını öğrenmişler... Artık köylüler zavallı çobanın akıbetini düşünmeyerek hepsi bir kadın kalbi denemeye çalışmışlar... O günden sonra “Kalpsizler” köyü ismini değiştirmiş “Yanıklar” olmuş...

İşte çobanın hikâyesi... İhtiyar muhtarla değirmenin yanına vardığımızda kendi kendime düşünüyordum: Muhtar bana alalâde bir çoban masalını mı anlatmış, yoksa (Hayat)ın kendisini mi söylemişti?

C.4, nr. 88, 2 Ağustos 1928, s.12, Hikmet Şevki

DÜN ve BUGÜN

Harem bahçesinin yüksek duvarları yerinde duruyor. Fakat selamlık bahçesine gidilen kapı arkasına kadar açıktı. Bir tarafında bir tenis meydanı teşkil edilmiş. Orada ikisi kız ikisi erkek dört genç topu birbirine raketlerin seri darbeleriyle iadeye çalışırken acemilikten vâki' hatalar neşeli kahkahalar davet ediyorlardı. Oyun ciddi bir maça benzemekten pek uzaktı.

Boğaziçi'nin Anadolu yalılarını öğleden sonra istila eden güneşten kaçan üç hanım, arka tarafta yalının yarısını işgal eden kiracılara ait olan tenis meydanına nazır pencereden oyunu seyreder gibi bir vaziyet almışlardı. Fakat her biri başka bir tefekkür âlemine dalmışlardı.

O, eski büyük yalıda doğmuş, büyümüş üç kadın, üç muhtelif nesli, Türk kadınlığı hayatında üç merhaleyi temsil ediyorlardı. Yaşlarını ayıran yirmişer seneye rağmen aralarında birer asırlık uçurumlar vardı.

Fıtnat Hanım, Sultan Hamit döneminde memleket helake sürüklenirken, payitahtı son bir parıltı ile aydınlatan eğlenceli hayattan hisse-yâb olmuştu. O neslin

kadınlarının bedbaht ve esir olduğunu kim iddia etmiş? Fıtnat Hanım'ın gençliği bir uzun eğlenceden ibaret idi. Kendinin ve arkadaşlarının şen kahkahaları koca yalıtı çınlatırdı. Şimdi tenis meydanını ihata eden yüksek harem duvarları arasında birbirlerini havuzun içine atarlar, ağaçlara salıncak kurarlar, başlarını örttükleri zaman selamlık bahçesine koşarlar, ormanlarda, dağlarda atla yahut ayakla gezerler, yaşmaklandıkları zaman üç çifte kayıklarla Göksu'ya giderlerdi. Yaz geceleri mehtap sefaları, kış akşamları evde sazlar, oyunlar, bahar günlerinde Kâğıthane seyranı... Ömründe başka şeyi merak etmemiş, başka şeyle meşgul olmamıştı. Tahsilde pek sathiydi. İç güveysi olarak yalıya misafir edilen genç zabıt, hayatında büyük bir tebdile sebep olmuştu. Kavga ettikleri zaman Fıtnat Hanım ağlardı. Sonra dalkavukları yahut arkadaşları arasında onu pek çabuk unutturdu. Yalnız bir kızları hayatta kalmıştı. Babası, Mebrûke'nin tahsiline itina etmiş, eve ecnebi mürebbiyeler almıştı. Haftada birkaç gün gelen sarıklı hocadan Türkçe öğrenmeden evvel Arapça bina ezberlemişti. Babası her vesile ile annesine benzediğini istemediğini ima ederdi. Fıtnat Hanım da "Aman benzemesin! İnşallah yüreği senin kadar katı olur da mesut olur." diye mukabele ederdi.

Hâlbuki Melahat müfrit bir hassasiyet ile ma'luldü. İn'ikasları Boğaz'ın ücra köşesinde bile duyulan ihtilaller ve harpler, içtimaî ve ailevî buhranları, babasının Balkan harbinde şehadeti, kardeşlerinin ölümü, bir taraftan sefahat diğer taraftan hayat pahalılığı dolayısıyla aile servetinin ve rahatının pek helaldar olması karşısında, annesi en derin bir tevekkül göstererek sükûnetini hatta neşesini muhafaza etmişti. Fakat bu mihnetler Melahat'ın nahif vücudunu a'mak-ı kalbine kadar sarsmış, yıprandırmış, bir daha kendini toplayamayacak derecede bitap bırakmıştı. Hayat onun için ebedî bir endişe, bir ıstırap, bir muamma idi. Çocukluğundan beri asabi ve hayalperest idi. Halinden bir şey anlamayan babası ve annesinin tatbik ettikleri terbiye usulünün muktezası olan mütemadi tekdirlere, serzenişlere hiçbir zaman alışamamıştı. Mürebbiyeleri kendisine bir ecnebi muamma nazarıyla bakarlar, sarıklı hoca efendi, yarı gâvurlaşmış bir kız addederdi. Bir gün annesi ders odasına gelmiş, kendisini evlendireceklerini ifhâm etmişti. Onun zevci de içgüveysi olduğundan hayatının yeknesaklığında bir tebdil vaki ' olmamış, ancak ruhunun ebedî endişesine yeni bir ıstırap sebebi ihdas edilmişti. Evveli hayatının sessiz faciasını âlemden gizlediğine kâniydi. Fakat içtimaî mahfilde epeyce

dedikodulara vesile olmuştu. Ancak ailenin hayatiyetini muhafaza etmek endişesini kocasının adiliğine, çapkınlığına rağmen talaklarına mani olmuştu. Şimdi aralarındaki rabıta bir isimden ibaret kalmıştı. Zevci bir uzak sefarette memurdu, çocuklarını göreceği geldiği zaman oraya getirtirdi. Melahat da pek mahdut esbab-ı maişetleriyle evi idareye ve çocuklarını tahsil ettirmeye uğraşırđı. Çocuklarını da anlayamıyordu. İstibdat altında ezilen, mahvolan gençliğinin hatırası onlara pek serbest bir terbiye vermesine sebep olmuştu. Şimdi hedef-i tecavüz edildiğinden korkuyordu. Oğlu Mithat'ın spora fazla inhimakı kendisini her gün bir kazaya intizarda bıraktığı gibi tahsilini ihmal etmesinden şüphe ediyordu. Kızı Mebrûke bilakis tahsile fazla heves göstermişti, ev işlerini, sosyete hayatını ihmal ediyordu.

Mebrûke, Fransız mektebinde tahsil ikmal ettikten sonra hukuk fakültesine devam etmek için ısrar etmiş idi. İki sene sonra mezun olacaktı. Bir mahkeme kapısının önünden geçmiş olan Melahat, kızını avukat kisvesinde, koltuğunda bir cüzdan, adliye koridorlarında tasavvur ederek ürperirdi. Her türlü kadınlık hissinden tecrit etmiş gibi görünen bu çocuğun istikbali ne olacaktı. Bu son endişelerinin sebebi, odanın uzak bir köşesinde elinde bir kitap oturuyor, fakat kitabı okumuyordu. Ara sıra gözlerini konsol saatine götürüyordu. İstanbul'dan gelen vapurun düdüğünü işitince irkildi. Son zamanlarda hali büsbütün dalgın ve esrarengizdi. Bahçeye kayıtsız bir nazarla bakıyordu.

Orada tenise fasıla vermişler, dut ağacının altındaki masa etrafında çay içiyorlardı. Mithat gramofona bir dans plağı koydu. Güya hiç yorulmamış gibi kiracılarının iki kızından birini dansa davet etti, arkadaşı da ötekini.

Fıtnat Hanım artık hiçbir şeye şaşılamayacağına karar vermiş, yeni zamanlar, yeni usuller ikame edeceğini zihni kabul etmişti. O serbest gençlere bakarken gözlerini duvarda asılı bir levhaya götürdü. Paşa babasının yaptırmış olduğu yağlıboya ağır nedismana baktı, kendi on beş yaşındaki resmi, saf ve tumbul bir çehre, manasız, iri mavi gözler, omuzlarına dökülmüş sarı saçlar. O yaşta iken bu bahçedeki kızlar kadar serbest olaydı, yaşmak arasından pek beğenilen gözleri acaba ne kalpler yakacaktı.

Melahat da bahçedeki neşeli gençler karşısındaki mütefekkir kıza baktı ve düşündü: Acaba gençliğinde o serbestliğe malik olaydı, hayatta kendine bir gaye

edinebilecek miydi? Refik-i hayatını istediği gibi intihap edebilecek miydi? Mebrûke'ye sordu:

— Sen niçin bahçeye, arkadaşlarının yanına gitmiyorsun?

— Başım ağrıyor.

O güne kadar baş ağrısından şikâyet ettiği vâki olmamıştı. Bu kızda hiçbir zaman anlayamayacağı bir hâl vardı.

Kapı açıldı, hizmetçi İstanbul'dan misafir geldiğini haber verdi. Fıtnat Hanım misafire daima memnun olurdu. Melahat her yeni hadiseden bir felaket tehlikesi mamul ederdi.

Deniz üstündeki geniş salona giderlerken Mebrûke kendilerini takip etti. Valideleri buna taacüp ettiler. O, yabancı misafirlerden daima tahaşi ederdi.

Misafir pek teklifsiz olmadan görüştükleri Saide Hanım birkaç seneden beri İstanbul'a yerleşmiş bir ticaret şirketi müessisinin haremi idi. Kısm-ı azamı Anadolu'da geçen ömrünü aile hayatına, evinin idaresine hasretmişti. Hayatına dair telakkisi o üç İstanbullu kadından farklıydı. Hayat onun için ne payansız bir zevk ü sefa, ne müthiş bir ıstırap, ne de galebe azmiyle girişilen bir mücadele idi. Hayat büyük ve müşfik bir vazife, tefekkür ve tahassüre vakit bırakmayan ciddi bir meşguliyet idi.

İlk resmi sözler taâti edildikten sonra genç kızın yanından ayrılmadığını görünce şaşırды, sıkıldı. Hususî bir şey söylemek istiyor gibi bir hali vardı. Melahat, kızına manidar bir tavırla ihtar etti:

—Kızım bu güzel yaz gününde çok kapandın. Bahçeye, akranlarının yanına gitsen â. Oyuna iştirak edemesen bile seyredersin.

Mebrûke, sakın fakat kat'î bir azimle:

—Burası daha serin anneciğim, dedi. Saide Hanım içinden “bu da İstanbul usulü” diyerek çaresiz meramını ifade etti. Hemşerilerinden ve ahbablarından birinin ricası üzerine kendilerini tasdf' ediyordu. O hanım, oğlu, hukuk mektebinden mezun Ahmet Bey için küçük hanımı Allah'ın emriyle istemeye gelmek üzere mezuniyet istiyordu.

Hukuk mektebi sözünü işitince Melahat, kızının gözlerini aradı, o başka yere bakıyordu.

Misafiri teşyi ' ettikten sonra yine üçü bir arada kaldılar.

Melahat sordu:

— Ahmet Bey’i tanıyor musun?

— Benden iki sınıf yukarıdaydı. Bu sene mezun oldu.

— Bugün vaki olacak teşebbüsten haberdar mıydın?

— Bana yazmıştı.

— Demek aranızda anlaşmışsınız.

— Evet anneciğim, evlenmeye karar verdik.

— Tabii babana yazıp müsaadesini istemeliyiz.

— Ben yazdım anneciğim. Akşama sabaha cevabını alıruz.

Fıtnat Hanım hiçbir şeye şaşmazdı. Mamafih “ ne zamanlara kaldık” diye yarı ciddi yarı müstehzi mırıldanırdı. Manasız gözlerinde bir alaka uyandı. Dügünler, ziyafetler, cazbantlar, danslar tahayyül ediyordu.

Melahat birini sevdiğini itirafa cesaret edemediği için tanımadığı bir adamla evlenmeye razı olduğunu düşünüyordu. Fakat Mebrûke de pek gençti.

Acaba iyi düşünmüş müydü? Sonra nadim olmayacak mıydı? O da bedbaht olursa... Mamafih bir muamma hallolmuştu. İstikbalini bir türlü tasavvur edemediği çocuk, annesi ve büyükannesi gibi evlenecekti.

C.4, nr.92, 30 Ağustos 1928, s.17- 18, Seniha Sami (MORALI)

KİM YUDU, KİM TARADI?

Reji memuru Hasan Efendi, onu bir kış gecesi, karanlıkta çeşmenin kurumuş yalağı içinde yaralı bir köpek yavrusu gibi inilderken görmüş, haline acıyarak kolundan tutup evine götürmüştü. Bu, o zamanlar henüz sekiz yaşlarında, pislikte yüzü gözü seçilmez, çirkin, hastalıklı bir kızdı. Hasan Efendi, cumbada kendisini bekleyen ayaline:

- Hu... diye seslendi, bak sana ne getirdim?

Havva Hanım, kapının ipini çekip de taşlıkta çıplak ayaklı, gözleri çipil çipil, saç başı karmakarışık bir çocukla karşılaşınca:

—Aboov diye bağırdı. Ayol efendi bu da neyin nesi böyle?

Hasan Efendi hiç sesini çıkarmadan kıs kıs gülmüş, “Allah bili ...” demişti. “Hali yüreğime dokundu. Yalağın dibinde uyuya kalmıştı, yavrucak. Sen kimin kızısın be hişt diye dürtükleyerekten uyandırdım. Yahu kimi? Hâlâ kendine gelmedi. Gayrı bu kızı adam etmek sana düşüyor. Göreyim seni... Bir sevaptır ettik. Bari tamam olsun!

Havva Hanım, kocasının ne yufka yürekli adam olduğunu bilirdi. Kendi de öyle idi ya. Bazen ötede beride gördükleri acınacak halleri, akşam odalarına çekildikleri zaman birbirlerine anlatıp karşılıklı ağlaşmazlar mıydı? Havva Hanım boynunu büktü:

— “Ne yapalım” dedi. Atılmaz satılmaz. Elimizden geldiği kadar... Fakat yukarda idare lambasını açıp da bu Hak vergisi kızın yüzüne alıcı gözüyle bakınca, bir daha “aboov” diye haykırmaktan kendini alamadı.

—Aboov... Aman efendi, ettik mi edeceğimizi? Bunun her tarafı bit, kurt içinde. Bir yol bakmadık mı?

Hasan Efendi de onun bitini, kurdunu görececek hâl var mıydı sanki?

Tahrirat kâtibi Osman Efendi, akşam daireden çıkarken şeytan gibi karşısına dikilmiş:

—“Seni salıvermem de salıvermem.” demişti. “Bu gece Deli Nuri’nin meyhanesinde seninle karşılıklı iki tek atarız. Herif, asma suyuyla bir banadura salatası yapıyor, eh işte, o kadar olur.”

Deli Nuri’nin meyhanesi akşamları, kasabanın ileri gelenleri ile dolardı. Eşraftan Câzim Bey’i bile ara sıra, aksakalı ile bir köşeye çekilip, yeşil bir su bardağı içinde gıdasını alırken görenler olmuştu. Hasan Efendi, Deli Nuri’nin meyhanesinde, iki tek atmak teklifini reddedememiş, bittabi tekler çiftleşip, gözler şaş beş görmeye başlamadan oradan çıkmamıştı. Karısı ihtar edince o da ilk defa kıza dönüp baktı: Sahiden de bit, kurt içinde idi hani. Koyun pöstekisi gibi karmakarışık başının bir tarafına toplanan siyah saçlarının uçları, sirkeden görünmüyordu. Yaptığı işten nâdim olmuş görünmek nefesine ağır geldiği için karısının arkasını okşayarak:

- “Sen iyi bir avratsın.” dedi. Elin öksüzü temizlik nerde görecek. Gayrı senin mürüvvetine kalmış...

Havva Hanım, hiç sesini çıkarmadan kızını, aşağı mutfığa götürdü ve alelacele bir tencere su kaynatarak leğene boşalttı ve öksüzçüğün başını apış arasında sıkıştırıp

bir güzelce yıkadı. Zavallı yavrunun senelerden beri su görmeyen vücudu ne de çabuk gevşemiş, kirden siyahlaşan suratı nasıl ter ü taze meydana çıkıvermişti. Fakat Havva Hanım'ın işi bununla bitmiyordu. Ertesi gün kendi elceğiyle saçlarını kestirdi. Sonra saç diplerini katranlar, sururlar, ak silmenlerle balçık gibi sıvadı. Ve bu ameliye birkaç günler devam etti. Artık öksüzcük, insan arasına karışacak hale gelmişti. Her tarafı gıcır gıcır ötüyordu. Meğer kızcağz kılık kıyafet düşkünü imiş de öyle sersefil görünmesinin sebebi o imiş. Sırtına yeşil dallı basma entariyi giyip, ayaklarına kırmızı sahtiyan terlikleri geçirip, başına pembe yazmayı bağlayınca ne de şirin oluvermişti.

Hasan Efendi, bir akşam, gıdasını müteaddiden fazla alarak evine döndüğünde çıplak ayağında takunyalarla kendisine kapıyı açan öksüzü adeta tanıyamadı. Az kalsın:

— Sen kimin kızıydın? diye soracaktı.

Karısı ile beyaz patiska perdeli odada, üzerine keten örtü çekilmiş kerevet üstünde kahvesini içerken sordu:

—Yahu... Bu kıza ne ad koydun idi sen?

Karısı güldü:

—Fatma deyiverdim. Gayri o bizim evladımız. Ne diye çağırırsak adı o olur.

Havva Hanım, evlat hasreti idi. On iki sene ev bark sahibi olduğu halde Tanrı Teâla onlara bir çocuk ihsan etmemişti. Fatma kız şimdi ona hem can yoldaşlığı ediyor hem de evlat yoksulluğunu bildirmiyordu. Artık Fatma aşağı Fatma yukarı... Varsa Fatma yoksa Fatma... Fakat öksüzcük de rahatı bulunca gel zaman, git zaman serpildikçe serpildi. Yanağına fiske ile dokunsan sanırdın ki kan fışkıracak. Gök mavisi renginde öyle bir hoş gözleri vardı. Kirpikleri kıvır kıvır, dudakları kıp kırmızı, ağzı, burnu ufacık, hâsılı yapma bebek olup meydana çıkıvermişti. Fatma, fazla olarak uysal, hamarat bir kızdı da. Sanki bu evde doğup büyümüşü. Havva Hanım'ın huyunu az zamanda almış, onun bir dediğini iki etmez, kollarını dirseklerine kadar sıvayarak bulaşıktan çamaşıra, çamaşır teknesinden fırlayıp tencerenin başına koşardı.

Havva Hanım, bu Hak vergisi kızının sayesinde akşama kadar komşu komşu dolaşıp, fosur fosur sigara içmeye, şunu bunu çekiştirmeye vakit bulabildiğine pek memnundu. Kızdan iki de bir hoşnutluk getirir:

—Dünya bir tarafa Fatma bir tarafa...

Fakat bu rahatlık Havva Hanım'a yaramadı. Bir sabah boğazında bir hoşluk hissederek kalktı. Sesi hafifçe kısılmış gibiydi. Nezleyle tutulmuş olacaktı ama hatmi ile ıhlamur kaynatıp içtiği halde bir faydasını göremedi. Nihayet hekim dendi. Kasabada belediye hekimden başka doktor olmadığından onu çağırdılar. Bir sürü ilaçlar verdiler. Fakat hastalık şiddetinin gittikçe artırıyordu. Havva Hanım'ın ne varsa gayrı dalağında vardı. Sesi büsbütün boğuk çıkmaya başlamıştı. Nihayet bir gün iyiden iyi kafayı yere vurdu. Yorgan döşek yatıyordu. Belediye hekimi gelip gidiyor, fakat bir türlü kat 'i bir teşhis konduramayarak:

—Sıcak lapayı, yatarken boğazına iyice sararsınız... Yahut:

—Bir şurup yazıyorum. Sabah akşam gargara ediniz.

Kabilinden beylik birtakım ilaçlar tavsiye etmekten başka elinden bir şey gelmiyordu.

Karısının hastalığı, Hasan Efendi'yi şaşkına döndürmüştü. Bir sabah işine giderken Fatma kız, onu kapıdan geriye çevirdi:

—Sizi anam çağırıyor.

Hasta ümitsiz bir haldeydi. On iki senelik ıyaliyle odada yalnız kalınca iftirak acısını bütün şiddetiyle hissederek ağlamaya başladı. Hasan Efendi de garipsemişti. İki de bir mendilini gözlerine götürüyordu. Fakat Havva Hanım, Hasan Efendi'yi sadece baş başa ağlamak içi çağırmamıştı. Ona söyleyecekleri vardı.

Acıklı bir hırıltı arasında ağzını efendisinin kulağına yaklaştırdı.

—Gayrı benden hayır yok. Sakın üstüme yabanın avradını getirme. On parmağım yarın ahirette...

Kadıncağz boğulur gibi sustu. Hasan Efendi, ne yapacağını şaşırılmıştı.

—Aman karı o nasıl laf? İnşallah daha çok yaşarsın, diyecek oldu.

Fakat Havva Hanım daha son sözünü söylememişti.

—“Sakın ha.” diye devam etti, “yabanın avradını evime getirme! Sana şey... Elimle büyüttüğüm Fatma kızdan iyi karı olmaz. Malını el yiyeceğine oncağz yesin...”

Hasan Efendi, “acaba beni tecrübe mi ediyor?” diye karısının yüzüne baktı. Fakat Havva Hanım, çok ciddi ve çok samimi görünüyordu. Vakıa, bir zamanlar

çocuğu olmadığını ileri sürerek, onu eliyle evermeye kalkışmıştı ama karıcağızını hiçbir zaman bugünkü kadar feragat halinde görmemişti. Zorla hıçkırmaya çalışarak:

— Etme avrat ben senin üstüne gül kokular mıyım? Derken taze bir genç kızla murada ermekteki zevki ilk defa olarak tahayyül etmeye başladı. Fatma kız ha... Karısının yüzüne baygın baygın baktı.

- Niçin böyle kötü laflar ediyon da yüreğime düşürüyon?

Havva Hanım'ın kararı kat 'i idi.

—Bunca yıllık hakkımı helal etmem. Fatma'dan başkasına karı dersin. Yarın ahrette...

Hasan Efendi, bu sefer sahiden hüngür hüngür ağlıyordu fakat acaba bir de sarı bir mumya gibi yanan karısının mukadder ölümüne mi ağlıyordu, yoksa bu hüngürtü Fatma kızla bir yastığa baş koyacağını düşünmenin verdiği sevinç ağlaması mıydı? İşte burası pek malum değildi. Aradan birkaç gün geçmeden Havva Hatun, sizlere ömür gürlüyip gitti.12 yıllık kaşık düşmanının Kâbe örtüsüne ve ıtır kokan şallara sarılmış tabutunu mezarlığa kadar selametleyip eve dönen Hasan Efendi, taşlıkta Fatma kıza rastladı. Elinde bir süpürge az evvel analığının cenazesinden artan sularla taşlığı siliyordu. Adamcağız düşündü:

Kemale ermiş sulu bir meyveye benzeyen bu yavruyu kendi eliyle ellere peşkeş çekebilecek miydi? Hasan efendi kırk beşlik adam, bu kötü günde bulamayacağını nefsine karşı itiraf ediyordu. Ona ilk defa olarak bir nevi resmiyetle:

-“Fatma Hanım” diye seslendi. “Zahmet olmazsa bir kahve pişir de odaya getir olmaz mı? Ve Fatma kız ayakta, kahve tepsisi elinde beklerken yanındaki minderini işaret etti.

—Niye oturmuyorsun ya? Sonra yutkunarak:

—“Hak, gani gani rahmet eylesin.”dedi. “Bak şuracıkta bir Köroğlu bir Ayvaz kaldık.” Ve yarı beline kadar kızarmış, ilave etti:

—Ha şöyle geç de seninle konuşak.

Ve hemen oracıkta karısının hatıralarıyla dolu odanın köşesinde, rahmetlinin vasiyetlerini Fatma'ya, onun anlayacağı bir lisanla, yalnız şifahen değil, bilfiil anlattı, anlattı. Minderden kalktıkları zaman da:

—“Eh” dedi. “Dünya bu... Ölenle ölmüyor. Ne yapak?”

Birkaç gün sonra nikâh şerbetlerini içip, evden dağılan cemaat, Hasan Efendi ile Fatma kızın nasıl olup da böyle sessiz sedasız evleniverdiklerini hayretle birbirine soruyorlardı. Mahallenin kodamanlarından Şerbetçi Hacı Malik Efendi dayanamayarak içinin kurdunu boşalttı:

—Havva Hanım'ın şu gül kız uğruna çektiği sıkıntıyı bilemeyiz. Zavallı avrat saçını süpürge etti de en sonunda...

Dibağ Yunus Efendi, sözünü bir misalle bağladı:

—Desene dedi: Kim yudu, kim taradı? Sohbet kime yaradı?

C.4, nr. 102, 8 Teşrin-i Sâni 1928, s.18- 20, M. Selahattin

UZUN SAÇLISI MI? KISA SAÇLISI MI?

Uzun saçlı mı? Yoksa kısa saçlı mı? Sen ne dersin kuzin? Teyzezadem Cevat belki yüzüncü defa olarak aynı suali soruyor.

Aynanın karşısındayım. Omuzlarıma erişen saçlarımı taramakla meşgulüm. Fazla, bahçesinin yeşillikleri içinde. Güzelliğini çevreleyen yaprakların taze renginde olan gözlerini önüne eğmiş, iş işlerken ben onu hayran gözlerle seyretmeyi bilsen ne kadar çok seviyorum. Pembe kapaklı bu yeşil gözleri seyrederken, ben kendime uzun saçlı olmalı diyordum. Uzun saçlı bir kadın... Bir erkek için uzun saçlı bir kadının ne demek olduğunu biliyor musun?

Her gün yüz kere dinlediğim bu sözler ne iç sıkıcı! Sabırsızlıktan saçlarımı taramıyor adeta yoluyorum.

—Ona bakarken bir azize resmi seyreder gibi gönlüm birtakım dindar ve ümitkâr hislerle doluyor. Rahat ve sükûnla doluyor. Uzun siyah örgüleri, tenine ne kadar yaraşüyor.

Yeşil tenini güneşin hararetinden her zaman muhafaza ettiği için yüzü kıymetli bir inci gibi solgun ve... Fakat sen bir şey demiyorsun!

Neden bilmiyorum bu kadar sıkıntılı ve asabi oldum. Aynanın içinde görünen vücuduma, esneyen ağızıma bakarken:

—Aman ağabey artık her gün aynı sözleri dinlemekten öyle bıktım ki... diyorum.

Başka bir gün oteldeki odamdayım. Balkonda uzun iskemlede yatıyorum. Güneşten yanmak için saçlarım henüz toplanmamış... Buklelerim omuz başlarımı okşuyor... Üstümde dallı ipekliden bir sabahlık var.

Cevat ağabeyim tenis gömleği ve beyaz pantolonuyla balkon kapısının eşiğine oturmuş, raketle yere vururken... İçini çekiyor:

—Bilmiyorum kuzin bilmiyorum. Bir türlü karar veremiyorum. Uzun saçlısı mı? Yoksa kısa saçlısı mı?

Aman Allah'ım! Bu adamın başka derdi yok mu? Onu görmek için araladığım göz kapaklarımı sımsıkı örtüyorum. Asabi parmakların koltuğun kenarlarında bir şeyler çalıyor.

O, derdini dinletmek ihtiyacıyla devam ediyor.

—Emine, nahif vücuduna pek yaraşan zarif elbiselerin diz kapaklarının biraz aşağısından sonra, açık bıraktığı ince ve mevzun bacaklarının, mini mini ayaklarının ahenkdar ve çevik yürüyüşüyle bana yaklaştığı zaman... Ben bir tutam altın perçemin beyhude gizlemeye uğraştığı bir çit harikulade siyah yaramaz gözlerin güzelliğine hayran oluyorum. Güneşe, denize, açık havaya, rüzgâra hiç, hiç saklanmamış teni ne kadar taze... Elimi bir arkadaş sadeliği ve samimiyetiyle sıkarak: “ Nasıl Cevat Bey, bugün denize beraber çıkıyor muyuz?” diye sorduğu zaman, ben ona cevap verecek yerde yalnız yüzüne bakıyorum. Onda, güneşte çok durmuş bir meyvenin hiçbir şeyle mukayese edilemeyecek cazibesi var. Küçük kız kardeşiyle beraber ikisi yalnız yelken idare ederek denizde dolaşırlarken, onları bir başka sandalda takip etmek ne sonsuz bir zevk.

Çok kısa kesilmiş sarı saçlarının perçemleri, güneşte yanmış bu bakır rengi çehrenin etrafında rüzgârla karışıp uçtuğukça ne kadar güzel oluyor. Onu otelin salonunda akşam yemeklerinden sonra görmek de az bir zevk mi? Fevkalade zarif elbiseleri içinde hiçbir kadında bulunmayan bir maharet ve yumuşaklıkla adeta kayar gibi, akar gibi dans ettiğini gördükçe... Evet... O, dans ederken bütün nazarların onun kızıl, esmer kollarında incecik bilekli küçük ayaklarında bir saz gibi ince belinde, saçsız ensesinde dolaştığını gördükçe: “ Hayır... Hayır diyorum. Her halde kısa saçlısı olmalı.” Onu kendi evimde tasavvur ediyorum. Güneşte yanmış kollarını... Fakat sen ne yapıyorsun kuzin?

—Güneşten yanmamak için sabahlığımın yakasını yüzüme örtüyorum.

—Acayip! Hâlbuki sen üç günden beri yalnız bu maksatla balkonda, sahilde, her yerde uzanıyor... Vaktini...

Sözünü hırçın hırçın kesiyorum. Uzun sözün kısası, şimdi fikrimi değiştirdim.

—Peki, canım bağıрма, ne yaparsan yap. Bana ne?

—Tabii, size ne? Elbette size ne?

Ve şiddetle yerimden kalkarak adeta onun raketini, ayaklarını çekinerek odama giriyorum.

Bilmem ki siz de böyle olduğunu bilir misiniz? Cevat ağabeyim öyle söylüyor. Ama herkes de böyle düşünürmüş. Aşk öyle bir şeymiş ki aranıldığı zaman bulunmazmış. Sonra...

Mesela sizin en aramadığınız bir zamanda karşınıza çıkarmış, aradığınızı avuçlarınızın içine almış, hayatınızı alt üst eder, işlerinizi bozarmış. İşte Cevat ağabeyim on seneden beri aşk aramış, yani yirmi beş yaşından beri. Bu, Zümrüdüanka kuşunun peşinde koşuyormuş. Onu bulmaktan ümidini kestiği ve aramaktan yorulduğu için bu sene bizimle beraber bu sayfeye gelmiş dinlenmek için.

İşte kendini dinleyiniz. Sofrada karşısında oturmuş yemek yerken hep söyleniyor.

—Kuzinciğim, ben herkes gibi düşünmem. Belki yirmi beş yaşına kadar başka türlüydüm. Fakat şimdi kendime mahsus telakkilerim, zevklerim, prensiplerim var. Servetime, güzelliğime, evet güzelliğime, mevki-i içtimaîme, zekâma ve kadınlar tarafından çok beğenilen bir erkek olmadığımı rağmen... Ancak bir kadını sevmek ve bir kadın tarafından sevmek, bahtiyar olmak için yaratılmış bir insanım. Ben bütün hayatımda maşuka ararken zevce intihap etmekle, zevce intihap ederken de maşuka aramakla meşguldüm. Ben izdivacın aşkı öldürdüğüne inananlardan değilim. Ben, aşkı izdivaç ile bitirilen bir hadise telakki ederim. Ben hiçbir şeyin iğretisini sevmem. Belki zengin bir adam olduğum için çocukluğumdan beri her sevdiğim şey bana ait olmuştur ondan. Hele bir kadın seversem, o, tamamıyla bana ait olmalıdır. Geçici rabitaları sevmem. Başkasının karısını sevmek, bana, başka insanların elbiseleriyle süslenip gezmeye gitmek gibi rahatsızlık verici bir şey gelir. Çok fena gelir. İşte ben on sene beyhude yere bir maşuka ve zevce aradım. Ve bugün hiç aramadığım zamanda birden bire âşık oldum.

—Hangisine?

—Evet hangisine... Bunu ben de bilmiyorum. Fakat yemin ederim ki kuzin bu iki alaka hayatımda kadınlara karşı duyduğum en kuvvetli duygudur. Ben acaba bu iki kızın ikisini de...

Çılgın bir kahkaha ile gülüyorum. Diğer masalarda yemek yiyenler dönüp bize bakıyorlar

—Ne gülüyorsun?

—Size gülüyorum. Ne kadar çok saçma söyleyebiliyorsunuz.

—Saygısız.

Yine oteldeki odamda şezlongun üzerine uzanmış, iskambil ile fala bakıyorum. O da karşımdaki koltukta büyük bir yaprak sigarası içiyor.

—Mevsim geçiyor, hâlâ bir karar veremedim. Hâlbuki belki hayatımda beni en fazla alakadar eden, belki en çok sevebileceğim bu iki kadının ikisini de birden bu gidişle kaybedeceğim. Dün akşam Emine dans ederken bir haftaya kadar şehre döneceklerini sonra da bir ay geçmeden uzun bir Avrupa seyahatine çıkacaklarını söyledi. Geçen gün Fazlı'nın evine uğramıştım. Göç için hazırlığa başlamışlar. Fazlı'nın üzerinde yeşil tülden bir bahçe elbisesi vardı. Göç edeceklerini söylerken asabiyetle beyaz mendilin dantellerini çekiştiriyordu. Ya emine! Evde dün gece neşesizdi. Her zaman geniş tebessümlerin açtığı kızıl dudakları hafif bir gülümseme ile tecrübe etmiyordu. Ve...

Fal kâğıtlarını asabiyetle karıştırıyordum. Cevat ağabeyin maazallah ne geveze. Falla meşgul olmak imkânsız.

—Falı niçin bozdun kuzin?

—Canım sıkıldığı için!

—Haydi, ne olur! Benim falıma baksana. Olmaz mı?

—Peki ağabey.

Yerde oturuyor. Şezlongun ucunda, kolları dizlerime dolanmış kestane rengi saçlı kocaman başını dizlerime doladığı kollara dayamış. Ve şiş kapaklı mavi gözleri dikkatle kâğıda bakıyor. O kadar ayrı o kadar büyük ki, oraya, dizlerimin dibine çökmüş kocaman bir heykel gibi. Kolları da ne kadar ağır. Dizlerimi yoruyor. O kadar rahatsızım ki sıcak nefesi kâğıtlar açmak için mütemadiyen hareket eden kollarımı ısıtıyor.

—Ay ne kuzin? Niçin susuyorsun?

—Şey susuyorum ağabey... Yani evet galiba sekiz kâğıt yerine dokuz kâğıt dizmişim.

Cevat ağabeyim kâğıtları düzeltmek için işleyen kollarıma bakarken

—Senin ne kadar güzel ve mevzun bir kolun varmış kuzin! Diyor.

Dudakları hizasından geçen bu kolu bir kardeş busesi ile öpüyor. Kolum sallanıyor, kâğıtlar elimden kayıyor.

—Ay aman ağabey, kolumu oynattın! Bütün kâğıtları düşürdüm.

—Yüzün ne güzel kızardı!

Çenemden tutuyor, başımı geri çekiyorum.

—Sen meğer ne güzel bir kızmışsın. Tıpkı minyatür gibi!

—Acayip!

Yine çenemi tutmak istiyor, ben hiç sevilmekten, okşanmaktan haz etmem. Annem bile beni öperken içim sıkılır. Nerede kalmış teyzem? İşte bunun için başımı şiddetle geri çekiyorum. Saçlarımı tutan küçük tarak düşüyor. Saçlarım omuz başlarıma kadar dökülüyor.

—Ay! Bu nasıl saç? Sen kısa saçlı mısın? Yoksa uzun saçlı mı? Söylesene kuzum!

—Ne bileyim ben diyorum işte görüyorsunuz ya! Galiba uzun saç sevenler için kısa, kısa saç sevenler için uzun saçlarım.

—saçların niçin bu boyda?

Ay bayılırım, saçlarımın boyunu beğenmedi.

—uzatmak istiyorum da ondan. Çünkü gelinlere kısa saç yaraşiyor. İki ay sonra yine kısa saçlı olacağım. Ne demek istediğimi ben de bilmiyorum. Bu yalannın şimdi ne münasebeti var.

—Ay! Sen evleniyor musun?

- Yok. Evlendiğim falan yok.

- Elbette!

Tuhaf şey! Niçin yalanda ısrar ediyorum

Böyle herkesten habersiz kiminle evleniyorsunuz?

- Kiminle evlendiğimi, talibimi beni istediği gün anlarsınız.

- Talibiniz beyefendi hazretleri, hemen sizi ister istemez, teyzem, eniştem,

bu izdivaca razı olacaklar mı?

- Talibimin gelip beni istediği gün hiçbiriniz hayır diyemeyeceksiniz

Çünkü hepiniz onu çok beğeneceksiniz. Nasıl Cevat Bey, kaşlarınız neden çatıldı? Beni kaybetmek niçin işinize gelmiyor? Biliyorum çünkü familyamız içinde başkalarının dertlerini dinlemeye muktedir benden başka sabırlı ve merhametli bir kız daha yok da ondan öyle mi? Tabii kuzen Cevat ağabeyin dertlerini dinlemekle vakit geçirmeli, kendisi de insan mı ya! O birini beğenebilir mi, onun kendi derdi olabilir mi? Gülüyorum...

—Fakat dert arkadaşınıza bütün dertlerinizi dökmek için istical ediniz. Çünkü ben evlenince bu samimiyet tamamıyla bitecek. Sizinle böyle bir odada baş başa saatlerce konuşamayacağız. Beni isteyen, benim istediğim insan o kadar kıskanç ki benim sizinle bile fazla laubali olmağlıma tahammül edemeyecek!

Olmayacak bir şeyi duymuş gibi gülüyor.

—Siz bir münasebet görmüyor musunuz? Diyorum. Halbuki pek ala münasebet var. bir kere siz benim hakiki ağabeyim değil teyzezademsiniz. O beni seven bir adam, ben güzel bir kadını ve siz de genç bir erkeksiniz. Bundan başka bir münasebet aramaya lüzum var mı? O, bana herkesin bayıldığını zannediyor. Beni çok güzel buluyor.

Cevat dikkatle gözlerime bakarak:

— Hakikaten çok güzelsin! diyor. Hayret ediyorum kuzin. Fevkalade güzelsin de ben bilmiyordum. Ay ben sana hiç bakmamış mıyım ayol?

— Uzun saçlısı mı, kısa saçlısı mı kuzin? Artık bugün bir karar vermekliğim için bana bir akıl öğret! Muhakemem ile ikisinden birini tercih etmeğliğime ihtimal yok. Ben ne yapayım? Hâlbuki yarın biri bu sayfiyeyi terk ediyor, iki gün sonra ise öteki...

Bugün pek asabiyim. Odamda sık adimlârla dolaşıyorum. Dışardan, denizin kumsalı döven dalgalarının uğultusu geliyor. Lakırdıyı kısa kesmek için:

—Benden nasihat istiyorsunuz. Öyle mi? diyorum. Pek ala ağabey, şimdi başınıza şapkanızı giyiniz, odamdan çıkınız. Mantıkla muhakeme ile onlardan birini diğerine tercih etmek zannederim ki sizce imkânsız bir şey. Onun için, hiçbir şey düşünmeden ayaklarınıza uyunuz, kendinizi sevk-i tabi 'inize bırakınız. Hisleriniz,

adimlârınızı idare edecektir. Benim odamdan çıktıktan sonra düşününüz ki bugün yapacağınız şey bu iki kadından birinden vazgeçmektir.

Emine'ye gidip hissiyatımızı söylemek için bir merdiven daha yukarı çıkmaya ihtiyacınız var. Fazlı'ya gelince, onu bulmak için bir merdiven inip otelden çıkmaya, beş on dakika yürüdükten bir köşke girmeye mecbursunuz. Haydi ağabey! Hislerinizi dinleyiniz. Kalbiniz, adimlârınızı şaşkırtmaz, emin olunuz.

Şapkayı giyer kapıdan çıkarken:

—Hakkın var kuzin! diyor.

Başı önüne doğru eğilmiş, kendi pek düşünceli. Bana adeta kederli bir bakışla, veda eden bir bakışla bakıyor. Kalbim sızlıyor. Allah muhafaza etsin, bana sanki kapıdan, ağabeyimin tabutu çıkıyormuş gibi geliyor. İçimde fena bir üzüntü var. Acaba canımın sıkıntısıyla ona fena bir nasihat mi verdim? Arkasından birden bağırarak istiyorum. Ağabey durunuz, gitmeyiniz, yanlış bir şey yapıyorsunuz. İnsan sevdiği zaman sizin gibi tereddüt eder mi? yahu iki kişi birden sevilir mi? Rica ederim bu, çocukluktur. Fakat susuyorum. İçim bu kadar sersemliğe karşı hiddet dolu. Sanki banane? Haydi! Allah kısmet açıklığı versin ağabey.

Odamdan çıkıyor. Aman, bu Cevat ağabeyim sanki otuz beş yaşında olacak! Hâlâ çocuk, hem ne budala, ne sersem. Bu kadar sersemlik insanın içini sıkıyor, sinirlerin bozuyor. İşte benim de sinirlerim perişan oldu. Şezlongun üzerine atılarak hıçkırmaya başladım. Ah bu İstanbul'un lodos havaları insanı o kadar sinirli yapıyor ki!

— Ne yapıyorsun kuzin?

— Hiç.

— Ağlıyor musun?

— Hayır.

Başımı yastıkların üzerinden kaldırıyorum. Cevat ağabeyim şezlongun yanında ayakta duruyor.

— Burada ne arıyorsunuz?

— Ben gitmedim kuzin.

— Neden gitmediniz?

Şezlonga oturuyor, saçlarımı okşuyor, garip, mahcup bir hali var. Bir şey söylemek istiyor da korkuyor gibi:

— Sen, bana hissiyatına tâbi ‘ ol dememiş miydin?

— Evet!

— Adımlârın seni nereye götürürse oraya git, dememiş miydin?

— Evet!

— Kapıdan çıkınca birden bire içime fena bir acı çöktü. Bana öyle geldi ki ben saçma bir iş yapan budala bir adamım.

— Sonra!

— Sonra haydi dedim. Aklıma hangisi gelirse, adımlarım beni nereye sevk ederse oraya gideyim. Mantık, muhakeme yanılır fakat his ve kalp yanılmaz. Hâlbuki buradan çıkınca o iki güzel kızın bir tanesi bile aklıma gelmedi.

— Sonra?

— Adımlarım bu kapının önünde mihlanmış gibi kaldı. Neden bilmiyorum. On, on beş dakika durdum. Sonra neden bu kapıyı açarak içeri girdim. Ben, o iki kızı da sevmiyorum kuzin.

— Bana ne?

— Dinle beni.

— Evet!

— Hiç!

Susuyor. Yüzüne bakıyorum.

— Niçin ağlıyorsun?

— Hava fena... Sinirlerim...

— Kuzin!

— Efendim.

— Bana bak.

Bakmıyorum.

— Bakıyorum ağabey.

— Bakmıyorsun.

İki kuvvetli el, omuzlarımdan sıkı sıkı tutuyor.

— Evleneceğin, iki aya kadar evleneceğin doğru mu?

— Evet!

— Hayır. Yalan söyledin. Baksana bana, gözlerin ne kadar güzel, altın gibi sarı ve ışıltılı...

Kuzin! diyor. Ben, bugün o kızların hiç ikisini de sevmediğimi anladım.

— Demin söylediniz ya!

— Fakat hepsi bu kadar değil. Birden bire kapının arkasında seni düşündüm. Hepsi bu kadar değil dedim ya! Sen bana “ hissiyatını dinle, ona tâbi ‘ ol.” dememiş miydin? Ben de demin, kapının önünde on beş dakika durdum. On beş dakika mantıkım, o bunak ihtiyar bana: “ Kuzin mi, diyordu. O, bir çocuktur. O, sana ağabey der. Onun ahlâkı fenadır. Hırçındır. Sonra da saçının ne rengini ne de boyunu biliyorsun! O, her sene hatta her ay bu saçlara başka biçimler verir. Onları başka başka renklere boyar. Kavgacıdır. Lüzumlu, lüzumsuz yere ağlar. Mini mini yüzünü kıpkırmızı yapar. Seninle istihza eder. Çenesini okşamak istediğin zaman elini tırmalar. İki ay içinde, sana benzemeyen bir delikanlı ile evleneceği için bahtiyardır.” Evet, kuzin, daha mantıkım bana neler, neler, neler demedi. Hâlbuki hissiyatım kuzin, o, bunların birini dinlemedi. Onlara tâbi ‘ kıldığım adimlârim, kapının önünde mihlanmış kaldı. Hissiyatım, fakat kuzin diyordu. Kuzin işte içerde oturuyor. Koca budala sen, onu seviyorsun ve o, sana bigâne değildir. Ve adimlârim...

Sözün nihayetini dinlemek istemiyorum.

— Ağabey diyorum. Bu, çok münasebetsiz bir şaka diyorum.

— Şaka yapmıyorum kuzin, şaka yapmıyorum. Benim zevcem sen olacaksın! Eğer doğru ise, evet hislerimin hakkı varsa, bunu sen de istiyorsun!

Yüzüme yaklaşan yüzünü çekmek için öyle şedit bir hareket yapıyorum ki başımdaki tarak düşüyor ve bu sene kıpkırmızı bir renge boyadığım kızıl saçlarımın kızıl bukleleri omuzlarıma dökülüyor. Cevat gülüyor:

— Bak ne güzel saçların var kuzin diyor. Ne güzel... Ne güzel... Kısa saç sevenler için kısa, uzun saç sevenler içinse uzun!

Evlendiğimizin ertesi günü kocam henüz toplanmış saçlarımın kızıl buklelerini okşarken soruyor:

— Nasıl kuzin, gelinlik günün geçti. Saçlarını kesecek misin?

İpek yastığın altından aldığı gümüş saplı aynasında bakarken:

— Bak ne güzel saçlarım var Cevat, diyorum. Uzun saç sevenler için uzun, kısa sevenler içinse kısa! Hem onlar bu boyda kaldıkça kendini, “ uzun saçlısı mı? Yoksa kısa saçlısı mı?” diye üzmeyeceksin!

KORKU

Bulgar Edebiyatından Numuneler

Çetenin voyvodası cesur bir gençti. Maiyetindeki komitacılar da hep seçme delikanlılardan mürekkepti. Bu gencin şöhreti bütün ağızlarda dolaşıyor, şecaat ve cesareti hakkında efsaneler ve hikâyeler nakil olunuyordu. Henüz terlemeye başlayan bıyıkları, iri siyah gözleri, azgın saçları ve iri pazılarıyla her geçtiği yerde köylülere dehşet ilka ediyor; her geçtiği yerde kendisine itimat ve muhabbet hisleri uyandırıyor.

Söz söylemeye başlayınca gözlerinde kıvılcımlar saçılırdı. Düşmandan falan korkusu yoktu. Köylülere hitaben irad ettiği nutuklarda, karşısına binlerce Türk askeri çıksa, bir hamlede onları darmadağın ve mağlup edebileceğini anlatmak istiyordu. Ne zaman Türklerden bahs olunsa, daha ilk silah patlar patlamaz korkup kaçan insanlar olduğunu söylüyordu.

Arkadaşları da müsademe esnasında voyvodanın en evvel ileri atıldığını ve kendisine hiçbir kurşun isabet etmediğini söylüyorlardı.

Genç voyvoda, çetesiyle birlikte bir köye gelmişti. Bütün kadın ve erkekleriyle birlikte isyan ve ihtilal hareketine iştirak edeceklerine dair söz vermiş olan köylüler, çetenin köye geleceğinden haberdar edilmişlerdi. Cümlesinin yürekleri titriyordu. Güneş de sanki gökyüzüne mihlanmış gibi hareket etmek bilmiyor, bir türlü akşam olmuyordu.

Nihayet bütün köyü koyu bir karanlık istila etti. Köylüler, köyün haricine çıktılar. Henüz gelmiş olan voyvodanın etrafına toplandılar. Hepsi ağızlarını açmış, çete reisinin kendilerine cesaret telkin eden güzel sözlerini dinliyorlardı. Ani bir

hücuma maruz kalıp da tehlikeye düşmemek için köyün etrafına kendilerinden karakollar göndermişlerdi.

Bu esnada köyün içindeki köpeklerden biri acı acı havlamaya başladı. Nutuk irad eden voyvoda sözünü kesti. Boynunu ileri doğru uzatarak dinlemeye başladı. Köyün içindeki daha birçok köpekler havlamaya başladılar. Bütün köy köpek sesleriyle doldu. İlk havlamaya başlayan köpekle onun tarafındaki köpekler, boğazları yırtılırcasına uluyorlardı. Köylülerden birisi:

— Bu köpekler bir adama karşı havlıyorlar! dedi.

Çete reisi ayağa kalktı, nazarlarını köyün içine nüfuz ettirmeye çalışarak baktı. Fakat gecenin karanlığı o kadar kesif idi ki on adım ötede bulunan bir insanı bile fark etmek mümkün değildi. Çete efradından biri yavaşça:

— Bu kadar şiddetle havlayan köpek kimin köpeğidir? diye sordu.

Yanındaki köylüler sanki yeraltından gelen bir sesle:

— Manoların köpeği! Cevabını verdiler.

— Mano nerede?

— Mano burada yok! Vaay?

Hâzırundan biri:

— Sakın bu adam bize bir oyun oynamış olmasın? diye sordu. Diğer köylüler:

— O, öyle adam değildir. Diye komitacıları teselli ettiler.

O esnada köyün içinden ıslık sesleri duydular. Bütün köylüler susuyor, kendilerinin halaskârı saffetiyle ortaya atılan voyvodaya bakıyorlardı. Voyvoda:

— Hepiniz etrafa dağılınız, yavaşça yere yatınız! dedi.

Kendisi de acele ile kalabalığın içinden ayrıldı. Bir hendeğin içine yatıp tüfeğini ileri uzattı. Civardan tekrar ıslık sesleri geldi. Bu seslere hiçbir taraftan cevap gelmedi. Gittikçe komitacılara ve köylülere doğru yaklaşan insanların konuşmaları işitiliyordu. Nihayet üç gölge görüldü. İyice bakınca bunların kendi karakolları olduğunu tanıdılar. Üçüncüsünü teşhis edemediler. Karakollar parola verdiler. Çete reisi cesarete gelerek bunlara yaklaştı:

— Tüh Allah belanızı versin! Siz miydiniz? Bizim bu kadar zamanımızın ziyasına sebep oldunuz. Dedi.

Köylülerde birer birer yaklaşarak:

- Ödümüzü patlattınız be! Demeye başladılar.

Karakollarla birlikte gelen yabancı adam, komşu köyün ihtilal teşkilatına dâhil bir muhabere neferi idi:

— Çetenin bu köye geldiğini haber aldık. Köylülerimiz, çete reisine mühim bir şey söylemek için beni buraya gönderdiler. dedi.

Muhabere memuru, bu kadar insanı korkutmuş olmaktan mütevellit bir hazla, alay tarzında sözüne devam ediyordu:

- Yahu niçin köyü böyle büsbütün boş bıraktınız? Hâriçten birisi gelse, köyümüzü soysa haberiniz olmayacak. Köyün içine girince iptida Manoların evine gittik. Köpekler, bir çingeneye rast gelmiş gibi, şiddetle havlamaya başladılar. Zavallı Mano ise ölüm döşeğinde yatıyor. Karnını kadı gibi bükmüş, iki büklüm olmuş. Sizin burada olduğunuzu o bana haber verdi. Hepiniz çil yavrusu gibi dağılmışsınız. Sizi buluncaya kadar ne müşkülât çektim.

Voyvoda sordu:

— Buraya niçin geldin?

— Hani o adam yok mu? Artık boğazımıza kadar geldi.

— Kim? İstavri mi?

— Evet o.

— Hâlâ onu temizlemediniz mi?

— Sizi bekliyoruz.

— Biraz sonra onu, şeytanların yanına gönderirim.

İstavri, köyün içinde bir hafıye idi. Onun mevcudiyetine kimse tahammül edemiyordu. Çete reisi, köylülere hitaben başladığı nutka tekrar devam etti. Hitabesinin sonunda muhabere neferine teveccüh ederek:

— Ey şimdi artık sizin köye gitmek lazım! Dedi.

Köylülerle vedalaştı. Voyvodadan sonra çete efradı da köylülerle birer birer vedalaştı. Posta neferi kılavuzluk etmek üzere öne düştü. Voyvoda ile çete efradı, arkasından yürümeye başladılar. Yorulmak ve dinlenmek bilmeyen bu insanların biraz sonra nazardan kayboldu. Kılavuz öteki köye yaklaştıklarını haber verdi. Şimdi hepsi daha ziyade ihtiyatla ilerlemeye başladı. Çete efradından birisi alçak bir sesle:

— Acaba köye asker veyahut gönüllü takip müfrezesi gelmiş mi? diye sordu.

Kılavuz:

— Bugün birkaç asker gelmişti. Fakat miktarı azdı. Şimdi uyumuşlardır bile. Diyerek dikkatle yoluna devam etti. Lakin bir çalıya köstelenerek yere yuvarlandı. Bunun üzerine diğer komitacılar da yere yattılar. Kılavuz ayağa kalktı. Ardına baktı. Bütün komitacıların yere yattığını görünce o da tekrar yere yattı. Voyvoda emekleye emekleye kılavuzun yanına yaklaşıp:

- Ne gördün? Diye sordu.
- Bir şey görmedim. Siz ne gördünüz?
- Biz senin yere yattığını gördük.
- Ben de sizin yere yattığınızı gördüm.

Etrafta bir hışıltı oldu. Komitacılar mükâlemeyi kestiler. Nefeslerini zapt etmeye başladılar.

Voyvoda:

- Önümüzde adamlar var.

Kılavuz:

- Evet, evet işte başları gözüküyor.
- Aman ne de kalabalık...

Bu sırada etrafta biri yanlarına yaklaşarak:

- Her tarafta muhasara edildiğimizizin farkında mısınız? Dedi.

Voyvoda, civar tepelerdeki adamları görerek:

— Avcıye dağılınız. Bize ateş ederlerse o zaman çaresine bakarız! Emrini verdi.

İlk zamanlar gördükleri adamların adedi gittikçe artıyordu. Ne kadar dikkatle bakarlarsa o kadar fazla fark ediyorlardı. Yavaş yavaş karşılarındaki adamların hareketlerini sezmeye, oturup kalktıklarını ve konuştuklarını fark etmeye başladılar. Bazen etrafa dağılıyorlar ve bazen de toplanıp baş başa veriyorlardı. Birisini kovalıyormuş gibi koşuyorlar, sonra birden bire yere yatıyorlar ve tüfeklerini komitacılara doğru teveccüh ediyorlar, fakat ateş etmiyorlardı. Beri tarafta komitacılar ise soğuk tere gark oldukları halde nazarlarını bu gölgelerden ayırmıyorlardı.

Şafak sökmek üzere idi. Çeteciler hâlâ yüzükoyun yere yatıyor ve kendilerini muhasara eden insanların kimi beliren kimi kaybolan hayallerini korku ile takip ediyorlardı.

Nihayet şafak söktü. Bizim kahramanlar hatt-ı harp nizamında dizilmiş olan düşmanı gördüler. Bunlar, kurutmak üzere köylülerin çit duvarlarına astıkları kabaklardı.

C.4, nr. 95, 20 Eylül 1928, s.15- 16, Aleksander Kiprof (Çev. Ali Haydar)

III.1.3.3. BİYOGRAFİ

FITNAT HANIM

Hanım şairlerimizin en muvaffakı:

Divan edebiyatı, kendisine mensup şairleri, muayyen kaide ve mefhumlara riayet etmek mecburiyetinde bıraktığı için, devam ettiği asırlar zarfında, hususiyet ve şahsiyet göstermek iktidarı pek az kimseye nasîb olmuştur. Yine aynı muayyen kaide ve mefhumlara riayet mecburiyetidir ki, kadın şairlere de tıpkı erkekler gibi şarabı, pir-i muganı, ayş u nûşu, kalenderliği, derbederliği terennüm ettirmiştir. İşte mecmuamızın “Münevver Türk kadınlığına ithaf” ettiği bu nüshada hayat ve şiirinden bahsedeceğimiz “Fitnat Hanım” da o “Monde d’image – Hayal dünyası” içinde yetişmiş bir simadır. Matbu’ divançesi “Divan Edebiyatı”nın bütün âdab ve erkânını hâ’izdir. Fakat bu edebiyat, medrese tahsili görmüş, bilhassa Acem edebiyatını yakından tanımış, hazmetmiş dânişmendler zümresinin malı bir hüner ve ma’rifet mesleği olduğu için, kendisine mensub hanım şairler ekseriyetle muvaffakiyet gösterememişlerdir. Fakat:

Olmada diller rübûde gamze-i câdusuna

Deşt-i hüsnün sayd olurlar şîrler âhusuna

Reng ü bûde zülf-i cânâne müşâbih olmasa

Kim bakar gülzâr-ı dehrin sünbül ü şebbusuna

Sad hezerân fitne- meftûn bir nigâh-ı şûhuna

Bin dil-i hârut beste-i her-ham-ı gîsûsuna

Çille-i sahtın çeker her dem kemân ebrûlerin

Âferin erbâb-ı aşkın kuvvet-i bâzûsuna

Cism hâk et ol sehî kaddin yolunda Fıtnatâ

Nâil olmaksâ murâdın devlet-i pâbûsuna

gibi gazeller yazabilen Fıtnat Hanım, muvaffak ve mümtâz bir simâdır. Vakı’â bundan on sene evvel yazmış olduğumuz bir makâlede söylediğimiz gibi¹³⁵ Hanım “Kariha genişliği”(verve)nden mahrumdur. Bütün divanı beş-on fikrin tekrarından ‘ibarettir. Mazmunlarından çoğu gülün, sünbülün, şebbûnun, ruhun, zülfün kisvenin etrafında toplanır:

Bağda güller ruhun seyriyle hâyran oldu hep

Kâkülün reşkiyle sünbüller perîşan oldu hep

*

Hacîl olsun görüb zülfün benefşe rûhların güller

Döküb ruhsarına kâküllerin gülzâra gül-i câna

Şemmim zülf-i cânânı güzel vasf eyledin Fıtnat

Meğer taktîr olunmuştur midâdın buy-ı sünbülден

*

Zülfün âşuftesi sünbül, rûhun hayrânı gül

Var mı bilmem olmayan âlemde meftûnun senin

Kim bakar nahl-ı güle kâmet-i dil-cû-vâr iken

Neyleyim sünbül ü şebbuyu o kisve vâr iken

Fıtnat Hanım’ın bütün “hayal”leri esâsen pek dar olan mektebinin muayyen ve mahdûd birkaç ta’birinden ‘ibarettir. İkide birde “verd-i musavver”, “bahr-i

¹³⁵ Yeni Mecmua, syf:30

musavver”, “nahl-i musavver”, nihâl-i musavver” gibi terkipler kullanır. Ma’mafih lisanı sürçmez, ifâdesinde dâimi bir selâset görülür; işte laalettayn bir gazel:

Nedir ey dil sebep cevre o yâr-i bî-vefâdan sor
Tegâfûl-i âşika gayre nigâh-ı âşinadan sor

Anın yazmaz ilâcın ey tabîb enmûzec ü kanûn
Şifâsın haste-i aşkın ol la’l-i can-fezâdan sor

Bilinmez kadri mahmûr olmadıkça neşve-i câmin
Şebâb eyyâmının keyfiyetin pîr-i dü-tâdan sor

Ser-i kûy-ı dilâraya varırsan ey sabâ lutf et
Nedir hâli o mahbûsî zâr-ı mübtelâdan sor

Hırîdâr ol gönül ver nakd-ı câni kâle-i visâle
Ne ister üstüne ol hâce hüsn ü behâdan sor

Ele almış değildir nüsha-i mihr ü vefâyı yâr
O bî-rahme sorarsan Fıtnatâ fenn-i cefâdan sor

Zübeyde Fıtnat Hanım, hicrî 12. asrın ikinci nısfında yaşamıştır. Babası meşhur “Lehçet’ül-Lügat” ünvanlı Türkçe lügat kitabı yazar Şeyhülislam “Esad” Efendi’dir. Hanım’ın Koca Ragıp Paşa ve hassaten Şair Haşmet ile mülâtafaları rivayet edilir. Bunlar umumiyetle nükteli, fakat pek açık saçık şeylerdir. Hanım, 1914’te vefat etmiştir. Nerede medfun olduğu kat’iyetle bilinmiyor. Bursalı Tahir Bey “Osmanlı Müellifleri”ne şu satırları yazmıştır: (... Kitâbiyât ve terâcim-i ahval mütehassısı İsmet Efendi merhumdan naklen, Hazret-i Halid türbe-i şerîfesi arkasındaki sırtta olduğu menkuldür. Eyüplü ekser zevâtın da simâen nakillerine göre Feshâne’ye giden caddenin sağındaki elyevm harab bir türbede bulunduğu mervîdir. Bir ihtimâlê göre de ailesi kabristanı demek olan Çarşamba’daki İsmail Ağa Cami’-i Şerîfi Kabristanı’nda olduğu muhtemelse de, edinilen taharriyatta seng-i mezarına delâlet edecek bir eser görülememiştir. Abdullah Eyyübî’nin Eyüp Sultan ve civarına

mahsus olan Mecmua-yı Vefeyat'ında Şeyhülislam Murtaza Efendi bahsinde “Türbe-i Şerîfe hariminde canib-i yesârdeki duvara muttasıl medfûndur. Şuaradan Derviş Efendi zevcesi Fıtnat Hanım dahi civârlarında medfûndur.” ibaresi mûnderictir.

Fıtnat Hanım'ın şarkıları içinde:

Beni derdinle yeter zâr ettin
 Yok mu insâfın a zalim söyle
 Çeşm-i mestin gibi bîmâr ettin
 Yok mu insâfın a zalim söyle
 Ruhların taze gül-i handandır
 Leblerin derd-i dile dermandır
 Sahnın mürde-i aşka cândır
 Yok mu insâfın a zalim söyle
 Âşık-ı zâra cefâkâr-ı keder
 Öldüren gamze-ı hûnhârındır
 Eden ihyâ yine güftârındır
 Yok mu insâfın a zalim söyle
 Ey sehi kâmet ü şîrîn güftâr
 Bülbül vird-i ruhun gerçi hezâr
 Var mıdır bencileyin âşık-ı zâr
 Yok mu insâfın a zalim söyle

gibi güzelceleri vardır. Hülâsa:

Görüb o nahl-ı bağ-ı işvenin arak-nâkın
 Değildür jale gözyaşı döküp gül şerm-sâr oldu
 Peyâm-ı zülf ü haddiyle sabâ vü arakda gülzâre
 Olup sünbül perîşân lâle ve gül dâğdâr oldu

tarzında temyîz ve selis nazımları olan Fıtnat Hanım, kadın şairlerimiz arasında cidden mümtaz bir simâdır.

Bundan on yedi-on sekiz sene evvel vefat eden ikinci bir Fıtnat Hanım daha vardır ki, Karadeniz sahilinde “Ordu”da doğmuştur. “Hazinedarzâde “ailesine mensuptur.

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 6- 7, Ali Canip (YÖNTEM)

MEMLEKETİMİZCE MEÇHUL İKİ TÜRK ŞAİRE
(Nâdire-Nâtüvân)

Hicrî on üçüncü ve Milâdî on dokuzuncu asırda Klâsik ve Skolâstik edebiyatımız artık hayatının son devirlerini belki son senelerini yaşıyordu. Filhakika bugün bile İslâmî kanaatle yaşayan bütün Türk âleminde bu edebiyatın muhtelif tecellilerini görüyoruz. Fakat bu, hâkim bir zihniyetin mahsulü, asrî bir zevkin icabı olarak yaşayan canlı, gürbüz, hayatî enmüzecler olarak değil belki arık, akîm, pesmânde bir hayat gölgesi hâlinde süregelen tenebbütlerden ibarettir.

Hâlbuki on dokuzuncu asırda vaziyet böyle değildi. Denebilir ki kurûn-ı vustâî hayat ve zihniyetin ölüşüne acıyan hanlar, beyler ve beyzâdeler ellerinden çıkan siyasî, idarî kuvvetlere tahassürlerle yazdıkları gibi ecdattan mevrûs bu zihniyet ve telakkiye, bu zevk ve tasannuya da aynı alâka ile bağlanmış görünüyorlardı.

Babür Şâh ahfadının Hukand'da, Fergana'da kurduğu son hükümetin parlak bir siması olan Emir Ömer Han etrafındaki şairleri, sazandeleri ve sanatkârlarıyla ceddinin Hind'de yarattığı ihtişamı, son bir gayretle Fergana'da yaşatmaya uğraşiyor, Hüseyin Baykara'ları hatırlatacak bir edebî dirilik göstermek istiyordu. Bizzat vücuda getirdiği Farsça ve Türkçe divânlarıyla adedi yüzlere bâliğ olan zamanı şairlerini eser ibdâına, divân tertibine sevk ve teşvik ediyordu.

İşte, bu edebî heyecanın, bu edebî müsabakanın başında bulunan emirin karısı, bir Türk hanımı olan Nâdire de divan sahibi olan bir şairdir.

Nâdire hem güzel hem zeki hem hazırcevap bir kadınmış. Adı Kâmile'dir. Andıcanlı Rahmankulu Bey tarafından namında bir zatın kızıdır¹³⁶.

Emir kızın güzelliğini işite işite âşık olmuş ve babasından istemişti. Rahmankulu Bey her ne sebebe mebni ise de evvelâ reddetmiş iken bilahare emirin

¹³⁶ Bilim Ocağı (2-3) 15 Mayıs 1923 sayfa 29. Bu mecmuadan naklen "Sadreddin Aynî" de "Nümûne-i Edebiyât-ı Tâcîk" (Semerkant 1925) adlı eserinin 185'inci sayfasında Nadire'den kısaca bahsetmiştir.

gayz ve gazabından ürkerek kızını vermeye razı olmuştu. İşte bu suretle birleşen Ömer ile Nadire'den Muhammed Ali Han ile Sultan Mahmud adlı iki çocuk da dünyaya gelmiştir ki Muhammed Ali Han babasından sonra tahta çıkmış ve sefahat, su-i idare yüzünden de felâkete uğramış, düşmanları Fergana'yı zapt, kendisini de katletmişlerdir. Hatta anası Nadire'nin de bu badirede katledildiği söylenir¹³⁷.

Nâdire ile emir arasında geçen muharebeler bazı tarihlerde mezkûr imiş. Çok seviştikleri hâlde çok da çekişirlermiş. Emir şairlerinin yanında hayatını geçirir, Nâdirede yalnız kalır, derhâl bir şiirle emiri yanına gelmeye mecbur edermiş. Aralarında muşaare eksik olmamış.

Nadire'nin Ömer Han'la izdivacından sonra şiire başladığı ve istidâd-ı mahsûsu sayesinde pek çabuk inkişaf ettiğini söylerler. Zevcinin hayatında kalbi acılarla yaralanan Nâdireöldükten sonra bütün bütün zehirlenmiş, bütün yazıları hicran, elem ve girye olmuştur. Ölümü, hakikat ise de mukadderatın en fecilerindedir.

Hassas, heyecanlı bir şair olduğundan şüphe edilmeyen Nadire'yi Türkistanlılar, Özbekler çok severler. Geçen senelerde elde ettikleri Türkçe Divanı'nı tabettirmek isterlerken trende kaybetmişlerdi. Herhâlde bulunmuş olması şâyân-ı temennidir:

Hicrân gamıdın teşne-leb u hûn-ciger men

Sâkî kerem eyleb mene tut sâgar-ı sahbâ

Gözü gibi hayrânlarınıza arz-ı cemâl it

Didarına üçün Nâdire'dür vâlih u şeydâ

diyen şairin kalbinde kanayan bir yara olduğunu anlamak hiç de müşkül bir şey değildir.

Güzel yârimga, ey bâd-ı sabâ, yitgür selâmımnı

Kim ilter sendin özge yâr küyinge peyâmımnı

Gönül derdini kîl u kâlğa takrîr imes hâcet

Tahayyur birle rûşen eyle mazmûn-ı kelâmımnı

Gönül kâmını şîrîn istedüm câm-ı visâlidin

Figân kim çerh hicrân-ı zehridin telh itdi kâmımnı

¹³⁷ Tarih Şerhi Kazan (1885- Sayfa 135)

Karangu boldı âlem dūd-ı âhımnun sevâdidin
 Ki fark itmez müneccim rûz-ı rûşen birle şâmımnı
 Vefâ şehbâzıdur min ger meni sayd itmek istersen
 Muhabbet riştesidin kılğasın zinhâr dâmımnı
 Felekdin ger şikâyet âşkâr itsem tan irmes kim
 Gam-ı hicrâna tebdîl eyledi iş u müdâmımnı
 Kerem kıldun sabâ ol yâr kûyidin haber birdi
 Gül ü reyhân isidin bi-niyâz itdün meşâmımnı
 Mürîd-i ışk-ı âlem-nûr men uşşâk bezmide
 Nevâ-yı nâle-i neyding büleñ itdi makâmımnı
 Adem iklimide şâm müsâfirdür hudâvendâ
 Mene yetgür selâmet şehr-yârınun nâmımnı
 Çemende gül temâşâ eyleyen serv-i revân görsem
 Kılurmen yâd Sultân Sikender ihtişâmımnı
 Karangudur gözümge hicr şâmı bize dūr işim
 Felek tofraga pinhân eyledi mâh-ı tamâmımnı
 Garaz hemtelârımdın yâr vaslı iktizâsıdur
 Tilermin vaslını yâ Rab, ziyâd it ihtimâmı
 Siyâdet-i handâni-i Şâh Babur nesl-i pâki men
 Hudâyâ rahmet eyle barça ecdâd-ı izâmımnı
 Cevâb-ı şâh-beyt-i Nâdire ol nâdir-i devrân
 Tikib seng-i ecel sındurdu minâ birle câmımnı

Hayatı doya doya ve duya duya yaşamak kabiliyetiyle doğmuş olan şu kadının içine düştüğü muhit ve zihniyetin muhtelif tesirlerine bâzîçe olarak çarpınıp çarpınıp ölüp gitmesi hakiki bir istidadın heder olması değil midir?

Acıklı bir yüreğin feryadı, içli bir kalbin iniltisi, sevmek ihtiyacıyla çalkanan ve yanan bir gönlün şikâyeti olan şu yukarıki eser o muhitin tesiriyle değil midir ki neticede hayatını kaybede ede tasavvufî mefhum ve ıstılahların esiri olup kalıyor. İşte eski terbiye ve zihniyetin böyle birçok istidatlara suikastını görüyoruz.

Aynı asrın diğer bir Türk ülkesi üzerinde de hemen hemen aynı tesirleri ikaa ettiğini görüyoruz. İran-Türkiye mübârezesi, her iki ülkenin de mecalsizliği neticesinde kendiliğinden hall u fasl edilince ortalığı boş bulan Kara Çarlık Rusya'sı

kara bir kuş gibi bütün Dağıstan, Türkistan ve Azerbaycan üzerine çökmüştü. Her köşede küçük bir millî varlık yaşatmaya çalışan hanlar, hanzâdeler ve bunların etrafını alan halk siyasî, idarî her türlü istiklâlden el çekmek zaruretiyle karşılaşınca millî varlığı müdafaa için yegâne vasıta dil kalmıştı. Hanların, beylerin de alelhusus Farisî okumaları, Farsça yazmaları bir nevi lâzimededen ise de anadillerini kullanmak, unutmamak da bir zaruret olarak kendini göstermekte gecikmemişti.

Hicri on üçüncü asırda Azeri Türk lehçesinin kısmen İran İslâmî tesir altında, kısmen tamamıyla millî ve mahallî bir ruhta Karabağ'da geniş bir tatbik sahası bulunduğunu görüyoruz. Bir asır evvel yaşayan Vakıf'lar ve Vâdî'lerle iki asır arasında hadd-i vasl olan daha ziyade on üçüncü asre mal edilen Zâkir'ler gibi birçok kuvvetli şairler edebiyata son bir şule daha vermişler ve nihayet "Han Kızı" diye şöhret alan "Hûrşîd Bânûbigim" Karabağ'da "Mahfil-i Üns" namıyla vücuda gelen edebî bir cemiyeti himaye ve teşviki altına alarak bu cereyana büyük bir germi vermiş, hatta rakip cemiyetler açmak teşebbüsleri bile görülmüştür. Hem güzel hem zarif hem nükte-gû hem ressam hem şair olan Hûrşîd Bânubigim Mehdikulu Han'ın kızı idi. Sarayı etrafına topladığı şairlere ihsan ve iltifatlara bulunarak bazen onların gazellerini tanzir ederek bazen kendi gazellerini tanzir ettirerek eski edebiyatı, bir müddet-i muvakkata için dahi olsa yeniden canlandırmıştır. Bugün hâlâ o feyizli devreye iştirak eden şairlerden yaşayanlar vardır. Aldığı talim ve terbiyenin tesiriyle eski zihniyeti temsil eden bu kadın yeniliklere de heveskâr imiş. Kendi el yazısıyla yazılmış ve kendi tarafından tersim edilmiş resimlerle süslenmiş, kendi eliyle işlenmiş bir kapla mücellet hususi bir mecmuası son zamanlarda Azerbaycan Aliyedagoji Enstitüsü Kütüphanesi'ne hediye edilmişti. Çok zaman eski minyatürler tarzında bazen tabiatın iktibasından yaptığı resimlerdeki inceliğe ve sanata hayret etmemek mümkün değildir. Sarayın dört duvarı arasında kapalı geçen müstaid bir ömrün ancak bu kadar mahsûl verebileceği düşünülürse acımamak elden gelmez.

Mecmuada, çok zaman bir çiçek resmi yapmış ve altına da o çiçeğin ismini ünvan ittihaz ederek bir şiir yazmıştır. Güzel bir de talik yazısı vardır. Edebiyatta "Nâtüvân" mahlasını kullanır:

BENEFŞE

Felek rengine benzer bu benefşe,

Tutup sahrâları her sû benefşe,

Niçün gülşenlerin terkin kılubsın,
 Düşübsün çöllere dil-cû benefşe?
 Bile kaddin bükülmüş pîrler tek,
 Dersin subh u şâm ya hû benefşe
 Seni şevk-i bahâr âşufte etmiş
 Çeker âşık olan kaygu benefşe
 Diler ıtrın gönül bâd-ı sabâdan
 O zülf-i yârin hoş-bû benefşe

Nâtüvân'da böyle bir mevzu etrafında söz söylemek, vahdete kıymet vermek ihtiyacı görülüyorsa da şekli ve usulün eskiliğini atamıyor, görmüş ve benimsemiş olduğu gazel tarzından ayrılamıyor.

O gazellerden Mir Abbas Ağa öldüğü zaman söylediği şu:
 Ne oldu bülbüle kim kıldı gülistan terkin
 Unutdı güllerini itdi âşiyân terkin
 Kim ile mûnis olubdur kime salub mihrin
 Revâ mıydı eylemek yâr-i mihrîbân terkin
 Gönül ki hâr-ı cefâdan hemîşe nâlândır
 Yaralıdur eylemez nâle vü figân terkin
 Çerâğ-ı rûşen-i bezm-i ümîdin yâ Rab
 Sebeb ne oldu Âdem'e itdi âşiyân terkin
 Bakar mı gayrilere çeşmi Pîr-i Ken'ân'un
 İder mi âşık olan Yûsuf-ı zamân terkin
 Senin firâkuna cânımda tâb u tâkatüm yokdı
 Ten-i füsürde azîzâ eder mi cân terkin
 Cihânı terk eylemez kim ki âşık-ı cânıdır
 Hayâtdan üzüb el eylemez cihân terkin
 Karâr-ı cânımdı, kesdi cân tûvânâsın
 Üzüldü kuvvet-i cân itdi Nâtüvân terkin¹³⁸

¹³⁸ "Türkçe Gazeller" Bakü, Mezneb, (Sayfa: 180) Riyâzü'l-âşıkîn Mehemmed Aka Müctehid-zâde C. 1 sayfa 276 Dersaadet 1328

mersiyesinde, bütün manasıyla bir ana kalbini göremiyor isek de herhâlde sızlayan bir yüreğe şahit oluyoruz:

Ne oldı bülbüle kim kıldı gülistân terkin

Unutdı güllerini itdi âşiyân terkin

matla'ıyla daha başlarken hazin bir hicranın elemlerini ihsâs ediyor. Bir gün hastalığı esnasında “Han Oğlanı” dediği oğluna yazıp gönderdiği şu:

Varımdı sînede derd-i gam-ı nihân oluram

Fedâ oluram sana gül ile imtihân oluram

Firâkdan giceler yatmazam sabâha kimi

Hayâl-i zülfüne baglu gidubdı cân oluram

Bahâr-ı hüsnünün ara gör nice hazânum men

Bahâr lâlesi tek bagrım oldı kan oluram

Varak varak dil ü cân hicrün içre odlaşdı

Misâl-i küncefe sad-pâre oldı cân oluram

Fedâ o kâmetüne kim kazâ ne hoş gelmiş

Kader büküb bilimi eyleyüb kemân oluram

Didin ki çek elüni dâmenimden el çekdim

Terahhum eylemedin âhir ey cüvân oluram

O hâk-i pâyüni ben âşiyâne itmişdüm

Vatandan ayrı düşüb imdi lâ-mekân oluram

Çekerdim hasretüni görmedim Hudâ hâfız

Nazzâre eylemedin âh el-amân oluram¹³⁹

manzumesi o eski şekil ve kıyafeti altına bir hasta muhabbetli ana ruhu taşıyor. Nâtüvân Hicri on dördüncü asrın başlarında 1315 tarihlerinde ölmüştür.

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 7- 8, A. Hikmet

MADAM (Vije-Lobron)

¹³⁹ Hatt-ı destiyle yazma mecmua, bilâ-numara Bakü Aliye Dagoji Enstitüsü Kütüphanesi: Riyâzü'l-âşıkîn sayfa 275 Türkçe Gazeller Sayfa 167-8

Meşhur kadın artistlerden:

On sekizinci asra mensup Fransız kadın artistlerden olan Madam Elizabet Vije Lobron'un nakış tarihinde işgal ettiği mevki, meşhur roman muharriri Jorj Sand'ın edebiyat tarihindeki kadar mühimdir.

Venedik'in kezalik portreleriyle pek ziyade şöhret bulmuş bir nakkaşesi olan Rozalba ile beraber kadınlığa şeref veren bu sanatkâr gençlik ve letafetin on sekizinci asra has olan bütün zevk ve cazibesini nefsinde cem etmiş ve vücuda getirdiği portrelerin bazılarında bu letafeten şiddetli bir hâlet-i rûhiye de katmıştır.

On dokuzuncu asrın iptidasında Nâkış David'in ve meslektaşlarının atık üslubu tecdiden vazetmiş oldukları o haşin düsturdan evvel Madam Vije Lobrun'un sanaati, on sekizinci asrın son tebessümüdür ki hatta büyük ihtilal zamanında bile beka buldu ve letafet ve cazibesi Fransa'nın imparatorluk devrinden sonra bile daim oldu.

Paris'te 16 Nisan 1755'te doğmuştur. Pederi vasat derecede bir portre nâkışı olan Lui Vije namında biri idi ki Boşelerin, Lâturların, Garuz ve Şardenlerin ikbal ve rağbete nail oldukları bir devirde bittabi ne server ne de bir muvaffakiyete ermiş idi.

Çocuk, pek erken resimdeki istidadını belli etti. İlk dersleri vâkıa pederinden aldı ise de bilâhare büyük üstatlardan bir ikisinin atölyesine devam etti.

On üç yaşına gelince ilk büyük elem onun sonraları pek tatlı ve talihli geçen hayatını hüzne uğrattı: Pederi 9 Mayıs 1768 tarihinde bir balık kılıçğını yutmuş olması üzerine vefat etti. Bir müddet sonra validesi tekrar evlendi.

Madam Vije, yeni doğmakta olan hünerine azim bir cazibe, büyük bir güzellik dahi katıyor idi. Bu güzellikte ise validesine çekmiş idi. Çocukların henüz mektepte meçhul bir hâlde yaşadıkları bir çağda onun şöhreti daha o vakitten te'essüs etmiş, üstadı bu küçük şakirdinin kendinden ziyade nam kazanmakta olduğuna ve nüfuz sahibi şahısları da cezp etmekte bulunduğuna şahit olmuş idi.

Kendisi kadın olduğu için kadının yalnız aile samimiyeti dahilinde değil, zarafet ve cazibe içindeki hâlini de şâyân-ı dikkat bir tarzda nakşetmiştir.

Lovr Müzesi'nin resim salonlarında uzun uzun tetkikât ve tettebbuâtı sayesinde eski üstatların sırrına agâh olmuş ve bilhassa Remberant, Van Dayk ve Garuz'u nümûne-i imtisal ittihaz eylemiş idi.

İskân etmekte olduğu mahalde Lobron namında bir adam var idi ki tablolar alır, satar ve bu suretle mağazasında her memleketten levhalar teşhir eder velhâsıl tablo hususunda erbâb-ı vukûftan sayılır idi. Genç kız bu zatın sergisindeki muhtelif eserleri sık sık tetkik etmekten zevk alıyor idi. Az zaman sonra iki aile arasında bir samimiyet peyda oldu. Lobron daha o vakitten şöhret bulan bu genç artist ile izdivaç etmekteki faydaları nazar-ı itibara alarak Hollandalı müşterilerinde birinin kızına daha evvel vermiş olduğu sözden nükûl etti ve Elizabet Vije ile âşıkâne mülâzemette bulunmaya başlayarak nihayet altı ay sonra onun dest-i izdivacına tâlip oldu.

Kızcağız atide uğrayacağı me'yûsiyetleri acaba evvelden mi hissediyordu? Herhalde uzun müddet tereddüt etti ve nihayet pek hoş bir mizaç ve tabiatla bulunmayan ve kendisiyle iyi geçinemeyen pederinden kurtulmak için de muvafakat cevabını verdi. Bu suretle yirmi bir yaşında evlenmiş ve ebediyete mazhar kıldığı bu Lobron namını da almış oldu.

Lâkin bidayeten dalmış bulunduğu bu zevciyet muhabbeti uykusundan da arası çok geçmeden pek elim bir surette uyandı. Hollandalı nişanlı kızın macerasına maalesef pek geç muttali olmuş ve zevcinin kumarcı, sefih, ahlâksız olduğunu da anlamış idi. Bu adam kendi servetini tükettikten sonra kadının mütemadi sayiyle kazandığı parayı dahi günü gününe kumara sarf ediyordu. Nihayet zevcinden ayrı yaşamaya karar verdi ve şu hâlde onunla az bir zaman kalmış oldu.

Bir kızı dünyaya gelmiş ve nâ-revâ zevcine vakfedemediği muhabbeti de tamamıyla kendi çocuğuna, o sonradan birçok güzel portrelerini yaptığı kızcağızına hasretmiş idi. Artık nakşında şöhreti günden güne artıyor, atölyesine hücum edenlerin adedi çoğalıyor, siparişlerin arası kesilmiyor ve hatta prenseslerden biri bile kendi tasvirini yaptırmak için bir sene beklemek mecburiyetinde kalıyor idi.

On altıncı Lui'nin zevcesi Mari Antuvant'ın teveccüh ve muhabbetine mazhar oldu ve bu kraliçenin başlıca "portretist"i nasbedildi. Onun musavver bulunan ilk tablosu bu gün Versay Sarayı'ndadır. Kraliçeyi her türlü vaziyette ve her türlü kıyafette yirmi defadan ziyade nakış ve tasvir etmiştir. XVI'ncı Lui zamanında gerek saray halkına ve gerek Paris kibâr-ı mehâfiline mensup pek çok zevatı nakşetti, büyük bir rağbet kazandı ve atölyesi Paris'in en zarif ve en fatîn zevatına mev'id-i telâkî oldu.

Hatta XVIII'nci Lui'nin de henüz prens iken portresini yapmış idi. Bu hükümdarzâde ise artistin önünde vaziyet aldığı zaman oldukça edebe mugayir şarkıları da bozuk ve yanlış bir sesle teganni etmekten hoşlanırdı. Mûmâ-ileyhin bir gün:

Nasıl iyi şarkı söylüyor muyum?

Yolunda vaki olan sualine Madam Vije Lobron:

Tıpkı bir prens gibi...

cevab-ı fatînânesini vermekle iktifa etti.

Yirmi sekiz yaşında akademi a'yanı azasına kabul ve ithal edildi. Fakat bu kadar hüner, bu gençlik ve güzellik, bu derece süratle elde edilmiş olan şan ve şeref bittabi kıskançlığı tevlît edecek, müfteriyâne tefsirlere vesile teşkil eyleyecek idi. Akademiye girmek üzere yaptığı eserin başkası tarafından tashih edildiği, hatta akademiye duhulünün bile ancak sarayın nüfuzuyla vaki olduğu söylenildi. Herhâlde bunlar hünerin şan ve şerefîn âdeta kefaretidir.

On sekizinci asırda Paris'i en ziyade cazibedar kılmış olan müteaddit salonlar meyânında Madam Vije Lobron'un hanesi en çok şöhrat kazananlardan biri idi, o devrin yegâne artist salonu idi. Bu hususta da muvaffakiyet gösteren ev sahibesi bunu yalnız bütün muasırlarının tebci ve takdir eylemiş oldukları güzelliğine değil, "portretist" sıfatıyla haiz olduğu büyük hüneri sayesinde gerek saray halkı arasında ve gerek Malyon mahfilinde peyda etmiş olduğu münasebetlere medyûndur. En marûf artistlere, müelliflere, meziyet erbabına nefis ziyafetler tertip ederdi. Evi adeta saray nüdemâsının ve hükümet ricalinin bir melcei idi ki bunlar sarayın resmîyet ve tekliflerine karşı buraya gelip sığınıyorlar ve yekdiğerleriyle burada buluşmaktan zevk alırlardı. Hele cazibeli ve ince fikirli kadınlarında huzuru bütün bu zeka ve fetânet erbabının cerbezelerini artırır idi. Bu salonda şiirler okunur, sahne-i temaşaya salon oyunları konulur, çalgı çalınır, teganni edilir idi; kendi de güzel bir sese malik olduğu için teganniye iştirak eyler idi.

Tablolarına gelince bunlar 8.000, 20.000, 40.000 franka satılır idi.

Fakat nihayet Fransa Büyük İhtilâli koptu. Madam Vije Lobron o zaman 34 yaşında idi. Endişeli intiba'âtını kendi "Hatırât"ında bizzat şöyle naklediyor: "Pek iyi hatırımdadır ki bir akşam evimde tertip etmiş olduğum bir konsere davet ettiğim zevatın bir çoğu yeis ve haşyete delâlet eden bir tavır ve hâl ile içeri giriyor idiler.

Bunlar sabahleyin gezmeye çıkmışlar idi. Sokakta toplanan avam takımı araba ile geçenlere en müthiş bir surette sövüp sayıyor idiler. Bazı sefiller, arabanın basamağına çıkarak “Gelecek sene siz arabanın arkasında yürüyeceksiniz, biz de içinde bulunacağız!” diye haykırıyor ve daha bin türlü galiz tefevvühâta bulunuyor idiler. Davetlilerin bu beyanatı hepimize pek ziyade hüzün verdi.”

Fakat vukuat süratle birbirini vely etmiş, vaziyet tehlikeli olmaya başlamış, Madam Vije Lobron da saray ile vâsiler ile olan münasebatından dolayı şüpheli addedilmiş olduğundan kendi başını ve kızınıninkini kurtarmak için firara karar verdi.

5 Teşrîn-i Evvel 1789 tarihinde halk Versay üzerine yürümekte iken bir kadın kendi kızıyla beraber bir arabanın içine büzülmüş oldukları hâlde İtalya’ya doğru gidiyor idiler.

Gaybûbeti on iki sene kadar sürdü. Tevakkuf ettiği şehirlerin kâffesinde gördüğü hüsnükabul, kendi salonunu ve içinde henüz ikmal etmediği levhalar bırakmış olduğu atölyesini böyle ansızın terk edivermekten mütehasıl olan hüznünü teskin etti.

Torino şehrinde az zaman kaldı, Polonya’da üç gün ikamet etti ve bu şehrin akademisine kabul edildi. Floransa’da kendini musavvir bir tablo nakşetmesi ondan talep edildi. Roma’da aynı şevk ile kabul olundu. Burada sekiz ay kaldıktan sonra Napoli’ye gitti ve bu şehirde birkaç İngiliz kibar nisvanı ile Napoli kraliçesini üç çocuğu ile beraber nakşetti.

Her şehrinde birçok şerefe nail olmuş olduğu İtalya’da kaldıktan sonra Viyana’ya geçti ve burada 1792’den 1795’e kadar mütemadi ve inkıta’sız bir surette çalıştı: “Nakşetmek ve yaşamak, benim için aynı kelimelerdir!” demeyi itiyat etmiş idi.

Avusturya’da bulunduğu esnada yani 1794 senesi haziranında –ki Fransa’da Terreur denilen haşyet devri hüküm sürüyordu- talâknâmesini nihayet istihsal etti.

Viyana’dan Prag, Dresed, Berlin, Petersburg şehirlerine gitti ve bu son şehre 1795 Temmuzunda vasıl olarak altı sene orada kaldığı gibi saraya da kabul olundu. İmparatoriçe Katerina tarafından izaz edildi. İhtilâlden kaçıp Rusya’nın payitahtına hicret etmiş olan birçok dostlarını burada buldu. Sabahtan akşam hulûl edinceye kadar çalışmak suretiyle evvelce geçirdiği hayatına bu şehirde de başladı ve yalnız

Rusya'da 47 portre vücuda getirdi. Hele Petersburg Akademisi'nde onun istikbal edilişi âdeta bir muzafferiyet mertebesi bulmuş idi.

Lâkin “ikinci vatan”ında gördüğü hüsünkabul “birinci vatan”ını düşünmesine mani olmadı. Artık ihtilâl nihayet bulmuş, Bonapart birinci konsül olmuş, şu hâlde menfada temdîd-i ikamet etmesine sebep kalmamış idi; zevcinden de kurtulduğu için kendi servetine serbestçe sahip olmuş idi. Fakat validesi vefat etmiş, vaktiyle izaz eylediği Paris de artık değişmiş olduğu gibi dostu Kraliçe Mari Antuvanet dahi darağacını kendi kanıyla boyamış idi. Bu sebeple kendini Paris’e avdete sevk edecek belki de hiçbir şeyi yok idi: Kızı, hani yaptığı portrelerdeki o güzel çocuğu, validesinin boynuna kollarını o kadar nevaзіle sarmış olan yavrusu büyümüş ve o Kanun-ı Evvel kendiliğinden bir Rus ile nişanlanmış idi. Validesi bu izdivaca mani olmaya çalıştı, fakat muvaffak olamadı. O kadar sevdiği kızının anasına muhabbeti de azaldı. Artık Rusya’da kalmakta hiçbir letafet kalmadığını görünce Petersburg’dan Moskova’ya geçti. Birkaç ay orada ikamet etti, sonra da herkesin ve hatta İmparator Aleksandr’ın ısrarlarına rağmen azimete karar verdi.

Berlin’de, Potesdam’da, Dresden’de tevakkuf ederek birkaç portre daha yaptı ve nihayet on iki sene menfada kaldıktan ve büyük bir servet dahi kazandıktan sonra tekrar Fransa toprağına ayakbastı.

Vâkıa bu avdeti münasebetiyle şerefine şenlikler, konserler tertip edildi; fakat birçok dostları mevcut değildi. Altı ay sonra Londra’ya kalktı gitti ve orada da şan ve şerefe müstağrak olarak üç sene kaldı, birçok portreleri ve bu meyanda Kral Dördüncü Jorj ile Lord Bayron’un tasvirlerini yaptı. Lâkin yerli portretistler de onu kıskanmaya başladı. Bunun üzerine 1805’te elli yaşına girmiş olduğu hâlde Hollanda ve Belçika tarikiyle yine Fransa’ya döndü.

Mamafih Napolyon zamanında Fransa’yı sürükleyip götüren büyük fırtına esnasında sanki kendisi de nereye yerleşeceğini bilmiyor imiş tekrar seyahate çıktı; iki defa İsviçre’ye gitti. Orada pastel ile iki yüze yakın kır manzaraları vücuda getirdi ve meşhur Edibe Madam Dostal’a orada rast gelerek “Korin” kıyafetinde tasvirini vücuda getirdi.

Artık ihtiyarlamaya başlamış, mütemadiyen serseriyâne gezmekten de bıkmış idi. Paris civarında bir köyde bir hane satın aldı ve son senelerini Paris’teki apartmanı ile bu hanede geçirdi. Fakat etrafında yalnızlık, boşluk hüküm sürüyor idi.

Eski zevci 1813'te, kızı 1819'da, biraderi 1820'de vefat etmiş, yalnız iki hemşirezadesi kalmış idi.

Nihayet 30 Mart 1842 tarihinde sabahleyin saat beşte Paris'teki apartmanında 87 yaşında olduğu hâlde gözünü kapadı. Bütün hassasiyetini ve melekât-ı akliyesini son dem-i hayatına kadar muhafaza etmiş ve mütemadiyen eser nakşeylemiştir.

Pek sade olan kabri üzerinde bir palet ile birkaç fırça nahtedilmiş ve muvaffakiyet ve faaliyet içinde geçen uzun bir hayatı tahatturen şu hazin kelimeler hakkolunmuştur: “Artık burada kalıyorum!”

Şimdi de bu sanatkâr kadının hünerin ve bilhassa buraya derç ettiğimiz meşhur eserini tahlil edelim:

Bu artistin tasvirleri ten renginin hakikat ve tenevvüü ile ve elbise kumaşlarının fevkalâde bir tarzda nakış ve irâe edilmiş bulunmasıyla insanı cezp eder.

XVI'nci Lui'nin saray nisvanını, Büyük İhtilâl esnasında memleketi terk etmiş olan asillerin zevcelerini, idama mahkûm edilen kadınları nakşettiği zaman Madam Vije Lobron yalnız güzel ve rikkat ve birinci resimler vücuda getirmiş olmakla kalmadı, âsârında o devre mahsus olan hassasiyeti de ifade etti.

Kendi kızı ile beraber kendini musavver olmak üzere iki tablo nakşetmiştir ki Lovr Müzesi'nde mahfuz bulunan bu iki levha ve bilhassa buraya derç ve ilâve edilmiş olanı pek meşhurdur. Bu iki şaheserde yeni bir tarz göze çarpıyor, devr-i atîkin tesiri ile bir de gerçekten tabiata ve hakikî aile hissiyatına rücu keyfiyeti hiss olunuyor. Muhabbetin ve şefkatin birbirine yaklaştırmış olduğu bu iki sima, tamamıyla nevâzişkâr olan bu iki vaziyet, rikkatin nemnâk ve parlak gösterdiği şu gözler, çehrenin mütebessim ve müteheyyiç olan ifadesi, bütün bunlar râiyâne şiirlerin ve hassas kalplerin devri olan XVI'nci Lui asrına tamamıyla hastır. Kezalik Garuz gibi¹⁴⁰ nâkışların da zamanıdır. Şu farkla ki Madam Vije Lobron asillerin arasında yaşıyor ve bu asillerin kadınları da kendilerini güzel ve cazip gösterecek portreler vücuda getirmesini ondan talep ediyor idi. Hâlbuki Garuz, fazileti gidip fakîrane kulübelerde ve tavan aralarında aramıştır.

¹⁴⁰ Hayat: Sayı, 60

Madam Vije Lobron'un tene parlaklık, simanın alâ'imine tatlılık veren zarif ve tekellüfsüz tarz-ı nakşı mûmâ-ileyhânın vaktiyle istihsal etmiş olduğu büyük rağbet ve muvaffakiyete tamamen lâyıktır.

Letafetin, inceliğin, maderâne şefkatin câzip bir tasviri olan bu şaheserde artist, beyaz "muslin"den bir libasa bürünmüş ve belinden dökümlü kırmızı bir hamaili kuşak olarak sarmıştır. Sağ bacağına setreden yeşil bir mantosu var. Omuzları çıplaktır. Koyu saçlar kırmızı bir şerit ile tutturulmuştur. Mavi bir entari giyinmiş olan kızı da kolları ile validesinin boynuna sarılmıştır, validenin, hayatta kendisi için her şey olan çocuğuna muhabbet ve şefkatinin derece-i samimiyeti ve derinliği burada ne kadar zahirdir! Bu ise Boşe'nin havassı okşayan şekillerinden XVIII'inci asrın esâtirî ve kinâf çıplak tasvirlerinden sonra sanaatta yeni bir manzara idi. Zaten Madam Vije Lobron kendi zamanına takaddüm ediyor, o devirdeki modayı çirkin ve yakışıksız buluyor, modellerini kendi zevkine göre düzeltmekte maharet gösteriyor, pudra ile düzgünden şiddetle nefret ediyor ve tasvirini yaptığı kadınların saçlarını da başka türlü tanzim eyliyor idi.

Bu levhada hiçbir derin tefekkür yok, istikbale ait hiçbir haşyet raşesi yok. Şevk ve heyecan içinde olan bu valide atiyen hüzünlü zamanların hulul edebileceğini, şu Kanun-ı Evvel kendisi için her şey olan kızının ona ileride keder verebileceğini, bu tefahür ve gurur tebessümünün gözyaşlarıyla ıslanacağını ve kendi arzusuna karşı isyan eden nanköre sonradan lanet edeceğini hatırına bile getirmiyor, Lovr'deki şu cazip portrede bu endişeli fikirlerden hiçbiri görünmüyor: Bir fecir ki sükunet ve mesudiyeti hürmete şayandır.

Kezalik Mari Antuvanent'in portrelerinde dahi aynı hâl vakidir. Sanatkâr genç kraliçe ile aynı yaşta idi. Onun parlak güzelliğini nakşetmekten usanmadı. Onu ister Fransa'ya muvasalatında elinde bir gül bulunduğu, ister bilâhare Versay sarayının büyük zineti içinde üç çocuğuyla muhat olduğu hâlde tasvir etsin, şenlikler içinde geçen bu vâhi ve boş mevcudiyette hiçbir gussa ve keder nişanesi zahir değildir. Tehdit etmekte olan fırtınayı ve gürlemekte bulunan borayı kraliçe işitmiyor!

Madam Vije Lobron'un letafetini mucip olan bir nokta dahi şudur ki tarihin en iğtişâşlı ve en facialı devirlerinden biri içinde ömrünü geçirdiği hâlde bundan

zerre kadar teessür duymamış ve o parlak gençliği sanki vuku'ât ve hâdisâta rağmen devam edip durmuştur.

Mesela büyük nâkış David'in asarı meyanında Mara'nın kendi banyosu dâhilinde katli, Napolyon'un taç giyme merasimi var; o artist Fransa'nın şununâna pek sıkı bir surette bağlıdır. Kanaatlerindeki kararsızlık herhâlde vuku'âta göre değişmiş ve nihayet kendisi menfada gidip ölmüştür. Hâlbuki Madam Vije Lobron, krallık devrinde muzafferane yaşadktan sonra kopan fırtına esnasında da ecnebiye sığındı, şöhretini İtalya'da, Almanya'da, Rusya'da, İngiltere'de dahi tanıttı ve Avrupa'yı dolaşarak portreler yapmaya devam etti. Fırçası hafifliğinden paleti de taravetinden hiçbir şey kaybetmedi; hayatı dahi o kadar muttaridane bir mesudiyet içinde devam etmiş ve o kadar alkışlanmış ki ihtiyarlığına insanın inanması, kendisi portrelerindeki o daimi gençlikten başka bir manzara tahtında tasavvur etmesi imkân haricindedir.

O ber-şân u şeref şahrâhı üzerinde yürüdü. Levha-i hayatında yalnız bir gölge var ki o da izdivacıdır. Fakat bu gölge dahi çabuk zail oldu ve dostları ise ona, ismini ebediyete mazhar kılmış olduğu o adi bezirgânı kolayca unutturdu. Acaba bu adam kendi zevcesinin med'û bulunduğu saray ve şatolardan ona refakat eder mi idi? Bunda hiç bahsedilmemiş, yalnız kadın ve artist tebcil olunmuştur.

Madam Vije Lobron'un tarz-ı nakşı aynıyle kendi letafet ve cazibesini hâizdir. Ca'liliğe ve gayr-i tabiî etvara dökülmeksizin kadınlığın o nazik hassasiyetini ifadeye muktedir oluyor ve hünerindeki taravet bizi hâlâ meftun ediyor; çünkü bu hünerde vuzuh, zarafet, kibarlık vardır; çünkü kendi portresini yapmakla bir kadının hâlâ bugün anladığımız ve sevdiğimiz tarzda olan cazip ve hakiki tasvirini bize bırakmıştır. Elhâsıl Madam Vije Lobron nakışta kadın hünerinin yegâne misalidir; rakibi yoktur ve hiç de olmamıştır.

C.4, nr. 92, 30 Ağustos 1928, s. 14- 16, Vahid

TOLSTOY

-Vilâdetinin Yüzüncü Senesi Münasebetiyle -

Cihanşümül bir şöhrete mâlik olan Rus filozofu ve edibî Leon Nikolay Tolstoy, 1828 senesinde 10 Eylül (Rûmî hesabıyla 28 Ağustos) tarihinde tevellüd etmiştir. Demek ki, büyük mütefekkirin yevm-i vilâdetinin yüzüncü senesi, 10 Eylül tarihinde müsadiftir. Rus kavmi, beşeriyetin saadet ve halâsı için uğraşmış olan filozofun yevm-i vilâdetinin yüzüncü senesini tes'id eylemek için, şimdiden büyük hazırlıklarda bulunmaktadır. Tolstoy'un Mecmua-yı Âsar'ını tekrar tab' etmek, tercüme-i hâline dâir eserler, risaleler vücuda getirmek, konferanslar tertib etmek vesair bu cümledendir. Rus âlimleri, terbiyecileri ve içtimaîyatçıları ve hatta siyasîleri üç dört aydan beri Tolstoy'a ve âsarına ve onun tatbik etmek istediği umdelere dâir makâleler, tetebbu'nâmeler yazmakta ve neşretmektedirler. Tolstoy, cihanşümül bir filozof ve edib, diğer medenî milletler de onun nâmı tezekkür ve tebcîl edecekleri şüphesizdir.

Medeniyet âlemi, Tolstoy'u 1860 senesinden itibaren tanımış ve intişar ettiği andan itibaren, eserleri medenî kavimlerin lisanlarına tercüme edilegelmiştir. Medeniyet âleminin Tolstoy ile alakasının derecesi, bu makalemize ilâve edeceğimiz eserlerin adedinden anlaşılabilir. Tolstoy'un felsefesi ve fikirleri ile tercüme-i hâli hakkında yazılan eserler, ufak bir kütüphane teşkil edecek miktarda çoktur.

— MEDENİYYET DÜNYASINI KENDİSİYLE BU KADAR MEŞGUL EDEN TOLSTOY KİMDİR?

Elimizde Tolstoy'un Mecmua-yı Âsarı mevcut olmadığından ve mevcut olduğu farz edilse bile, Tolstoy gibi büyük bir filozofun âsarından, onun felsefe ve efkârını, istihrâc etmek uzun zamana ve iktidara mütevakıf olduğundan biz bu makalemizde maât-teessüf büyük mütefekkeri ve onun felsefe ve efkârını kari'leri tatmin edecek bir surette tenvir edemeyeceğiz. Yalnız, Tolstoy'un tercüme-i hâlini ve bilmünasebe bazı fikirlerini tespit etmekle iktifâ edeceğiz.

Tolstoy ailesi, Büyük Petro devrinden beri, Rus hayat-ı siyasîye ve içtimâiyesinde büyük ve muhterem bir mevki'i ihrâz edegelmiştir, meselâ büyükbabalarından Garafpetro ve onun ahfadından olup da filozofun (Harb ve Sulh) romanında Grafrostuf, hayır-hâh, tecrübesiz bir şahıs olarak tasvir edilen İlya Alyeksay bu cümledendir. Bunun oğlu Nikolay, mütefekkirin babasıdır. Bu zat, Tolstoy'un (Sebat) ve (Son Raşit)'inde (Nikolay'ın babasıyla nâmıyla) ve (Harb ve Sulh)'da ise (Nikolay Rustuf nâmıyla) tasvir edilmiştir. Tolstoy'un Pavlov Garad

Hosar Bölüğü'nde, binbaşı rütbesiyle ifâ-yı vâzife ettiği zaman, 1812 Senesi Harbi'ne iştirak ve mesâlihden sonra, hizmet-i askeriyeden istifâ etmiştir. Gençlik devrini, şetaretle geçirmiş olan bu zat, kumar oyunlarında çok para israf ettiğinden, bu derecesini bozmuştu. Bu hastalık, cihânın büyük mütefekkirlerinden biri olmaya nâmzet olan, Tolstoy'a sirâyet etmiş, daima bu ırsî itiyâdın izleri görülmüştür.

Tolstoy'un babası da pederi gibi Zadgandan Volkovfski ailesinden bir kızla evlenmiştir. Güzel olmayan ve yaşlıca olan bu kızdan Nikolay, Sergey, Dimitri ve tercüme-i hâlini tespit etmek istediğimiz Lev namlarında dört oğlu ve Mariya isminde bir kız dünyaya gelmiştir. 1860 senesinde taht-ı tedâvide bulunduğu zaman, Avrupa'da vefât etmiş ve Tolstoy tarafından Fete'ye yazılan mektupların birinde şâyân-ı dikkât bir şekilde tasvir edilmiş olan Nikolay da, büyük bir istidat sahibi bir zât idi. Tolstoy'da görülen fezâil-i ahlâkiyenin ve Velkofski ailesinden inkâl etmiş olduğu, tercüme-i hâli yazan muharrirler tarafından tespit edilmektedir. Mütefekkirin birçok faziletleriyle temeyyüz etmiş olan annesi, (Harb ve Sulh)da Mariya nâmıyla tasvir edilmiştir.

(Leon)'un Volkovfskilerden mâ'ada, Ruslaşmış olan bir sıra Türk-Tatar aileleriyle de karâbet-i nesebiyesi vardır ki, Gurçakof, Turviyetski aileleri vesair bu cümledendir.

Tolstoy 1828 senesi, Rûmi hesabıyla 28 Ağustos = 10 Eylül tarihinde, annesinin Tolski vilâyetinde, Turepiveski beldesinden on altı kilometrelik bir mesafede bulunan, (Yasnaya Palane) malikânesinde tevellüd etmiştir. Tolstoy iki yaşına baliğ olmadan, annesi ölmüştür. Bazı muharrirler, Tolstoy'un tercüme-i hâli kabilinden olan (Sabavet)'inde, İrteniyeve Fekyeni Tolstoy'un annesinin çocuğunun kendi muhitin idrâk etmekte ve altı yaşını baliğ olduğu bir zamanda vefât ettiğini, istihrac etmek istemişlerse de bu doğru değildir. Annesinin vefâtını müteakib, yetim çocuğun terbiyesini, uzaktan akrabası olan madam Yergolskaya iltizam etmiştir. Büyük oğlunu dâr-ül-fünûna ihzar etmek maksadıyla Tolstoy'un babası, ailesiyle birlikte, 1837 senesinde Moskova'ya gelmiştir. Fakat çok zaman geçmeden, babası füc'eten vefât etmiş ve bu suretle Tolstoy babasından da yetim kalmıştır. Bu elim hadiseden sonra, yetim çocuklar madam Yergolskaya ile teyzeleri olan Gurafyana Ostana-Sokan refakatlerinde, Yasnaya Palane malikânesine avdet etmişlerdir. Bundan sonra Tolstoy 1840 senesine kadar mezkûr malikânede ikâmet etmiştir. Bu

sene zarfında teyzesi Gurafyana Ostana-Sokan dâhi vefât ettikten, yetim çocukların terbiyesi ve vasîleri babasının hemşerisi madam Yuşkavo'ya tevdi' edilmiştir. Tolstoy bunların her birini, cüz'i bir tasarrufla (Sabavet) nam hikâyesinde tasvir eylemiştir. Kazan'da ikâmet eden ve aristokratlığın bütün şerâitine o kadar riâyetskâr olmayan bu aile, en şen ailelerdendi. Tolstoy, bu kadını tasvir ederken: "Benim pek saf kalpli ve en samimî bir mevcut olan teyzem", benim bütün arzularımı tatmin etmeye çalışır ve benim evli kadınlarla münasebetlerde bulunmama ma'ni' olmayacağını da söylerdi." diyor (Mev'izeler). Hakikaten de Tolstoy, cemiyetlerde bulunmak ve herkesin hüsn-ü teveccühünü celbetmek istiyordu. Fakat o, güzel bir genç olmamakla beraber, hulûl etmesini de biliyordu. Aynı zamanda Tolstoy'da, batınî bir mücadele de baş göstermiştir. Tolstoy, gençliğinde bu devrini ve hâlet-i ruhiyesini, (Sergüzeşt) ve (Gençlik) nâm eserinde, İrtenyof ve Nahludeflerin şahıslarında tasvir ediyor. "Refah ve servet içinde yaşayan gençler ve asilzâdeler, eğlenceli ve şen ve zahmetsiz bir hayat yaşadıkları bir zamanda, o, mevcudatın, saadet-i beşeriye, hayat ve memât, ulûhiyyet, muhabbet ve uzlet gibi muazzam meseleleri düşünüyor ve ızdıraplar çekiyor ve buhranlar geçiriyordu. Gençlik devrinden başlayarak, Tolstoy'un hayatı, hayat-ı beşeriyede görülen gayr-ı tabi'likleri düşünmek ve benî beşerin saadet ve refâh yollarını aramakla geçirmiştir.

Tolstoy'un terbiyesi, bidâyette Fransız (St. Thomas) ve sonradan pek samimi olan (Roselman)'a tevdi edilmişti. Tolstoy, bu Alman mürebbiyelerini pek muhibbâne bir tarzda Karl İvanoviç nâmıyla tasvir eylemiştir.

Tolstoy, on beş yaşında olduğu zaman, Kazan Dâr-ül-fünûnu'na intisabı o zaman gençlerinin bu yaşta dâr-ül-fünûna intisab edecek bir seviye-i ilmiyede olduklarından değildir, belki o devirlerde Rus dâr-ül-fünûnlarının hakikî bir dâr-ül-fünûn olmamalarından ve yüksek aristokrat ailelerine gösterilen teshilât ve müsamahalardan neş'et ediyordu. Adetleri pek çok olmayan âlim ve mütefekkirler, istisna olunduğu takdirde, o devirlerde Kazan Dâr-ül-fünûnu'nda kürsü işgâl edenler, ya Rus lisânını bilmeyen hafif meşrepli ecnebiler ve yahut sahib-i ihtiras Ruslar'dı. Tolstoy'un dâr-ül-fünûn hayatı, gayr-ı muntazam bir sûrette geçmiştir. Bidayette, Tolstoy dâr-ül-fünûnun Şarkiyyat kısmına intisab etmiş idiyse de iki sene sonra, Hukuk Fakültesi'ne geçti. Fakültenin en ileri gelen profesörlerinden Meyir'in dersleri, Tolstoy'u kendisine celb ve iki sene kadar bu ilm ve fazldan istifâde ve hatta

(Montesku ve Katerina'nın Kanunu)'na dâir bir tez yazmayı da iltizam etmiştir. Fakat bu mevzu' üzerinde iyi çalışmadıktan sonra, bundan da usanmış ve Kazan Dâr-ül-fünûnu'nu terk etmiştir. Tolstoy, Kazan Dâr-ül-fünûnu'nda tahsilde bulunduğu zaman, imtihanlarda düşük numaralar alırdı. Onun tercüme-i hâlini yazan muharrirlerden ba'zıları, bunun sebebini derslere ehemmiyet vermemesine ve çalışmamış olmasında aramışlardır. Ba'zıları ise büyük mevzu'larda dâhiyane fikirler beyân etmiş olan Tolstoy'da, ilmî ve fennî metodlar dâhilinde çalışmak isti'dâdi nakıs olduğunu ileri sürmektedirler.

Tolstoy, dâr-ül-fünûnu terk ettikten sonra, 1847 senesinin ilk nehârında, Yasnaya Palane malikânesine avdet etmiştir. Onun burada nelerle meşgul olduğu ve nasıl bir hayat geçirdiği ma'lumdur. "Malikâne Sahibinin Sabahı" hikâyesinde tasvir edilen Nahlodof, Tolstoy'un kendisidir. Derebeyliği tarz-ı idaresinin fena te'sirleri ile ahlâkı bozulmuş köylülerin, Nehludof Tolstoy'un iyilikleri ve samimîyeti ve hayırhahlıkları takdir edememiş oldukları da meçhul değildir. Tolstoy, Yasnaya Palane'de köylülerin ahvalini ıslahla meşgul olduğu zamanlarda, Rusya'da kutlu bir demokratik cereyan baş göstermişti. Tolstoy'un, köylülere iyiliklerde bulunmak suretiyle boyarlık - asilzadelğin günahlarını tahfif etmeye uğraşmasının, bu demokratik cereyanlar taht-ı te'sirinde olmadan, onun kendine müstakil fikir ve düşüncelerin bir neticesi olduğu tespit olunmaktadır.

Tolstoy, köylülerin hayat-ı fikriye ve maddiyesinin ıslahıyla uğraştığı zamanlarda, Grigoric'in "Anton Gurmik" ve Turguneyef'in "Avcının Yazıları" isimli demokratik bir ruhta yazılmış olan hikâyeleri intişar etmişti. Fakat Tolstoy, bu eserleri okumamıştı. Bu eserlerin, 'aynı zamanda intişarı ise, bir eser-i tesadüf idi. Tolstoy'un, bu halkçılık cereyanından müteessir olduğu kâbul edilse bile, onun gibi te'sirlerden müteessir olması, çok mukaddem olacaktır. Tolstoy'un nokta-yı nazarlarının uzman muharrirlerinin düşünceleri ile kâbil-i te'lif olmaması da bunu te'yid etmektedir. Zirâ diğer muharrirler, medeniyetin hararetli bir taraftarları oldukları halde, Tolstoy, medeniyetin düşmanıdır. O, sadeliği, basit ve tabi'i hayatı ve iptidâi hayata avdeti, şiddetle tavsiye eder. Köylüler, bidâyette, Tolstoy'u anlayamadılar.

Tolstoy, 1848 senesinin ilkbaharında, Petersburg'a gelmiş ve hukuk imtihanlarına başlamış, hukuk-u ceza ile hukuk-u idâre derslerinden muvaffâkiyetli

bir sûrette imtihanlarını vermiştir. Fakat hukuk âlemi de Tolstoy'u tatmin etmemiş ve imtihanları terk ederek malikânesine avdet etmiştir. O, bu sefer, malikânesinde uzun müddet kalmamış, köyü terk ederek Moskova'ya gelmiştir. Moskova'da bulunduğu zaman arsız bir hastalık olan kumara başlamış ve oyunlarda külliyatlı bir meblağ gâib ettikten bütçesi bozulmuştur. Tolstoy Moskova'da musiki ile iştilal etmiş ve piyanoda meleke hâsıl eylemiştir. O, klasik musikişinasların eserlerini diğerlerine tercih ederdi. Tolstoy, Petersburg'daki ikâmetinde (Albert) nâm hikâyesinde tasvir ettiği kıymetli bir musikişinasla tanışmıştı. Maddî ve manevî cihetlerden fena bir vaziyette bulunan bu üstadı kurtarmak maksadıyla Tolstoy onu kendi refakatinde Yasnaya Palane'ye getirmiştir. Üstatla beraber köyde çok hoş vakitler geçirmiştir. Zevk ve safâ meclisleri tertib ve avcılık etmişler ve musiki ile meşgul olmuşlardır. Tolstoy'un, dâr-ül-fünûnu terk ettikten sonraki, iki dört senelik hayatı işte bu şekilde geçmiştir.

Tolstoy'u, Yasnaya Palane'de bulunduğu zaman, Kafkasya'da hizmet-i askeriyede bulunan büyük kardeşi Nikolay, Kafkasya'dan avdet etmişti. Nikolay, biraderini Kafkasya'ya musirren da'vet ettiyse de, o, bu da'vete icabet etmemişti. Nikolay'ın Kafkasya'ya âzimetini müteakib, Tolstoy tekrar Moskova'ya gelmiş ve kağıt oyunlarında külliyetli bir meblağ kaybettiğinden borçlarını ödemek için, sarfiyatını asgari bir dereceye indirmek taht-ı tasarrufunda kalmış ve bunu müteâkib 1851 senesinin ilkbaharında Kafkasya'ya âzimet etmiştir. Kafkasya'ya geldiği zaman muayyen bir plâni ve hedefi olamayan Tolstoy, çok zaman geçmeden askerliğe intisaba karar vermiştir. Fakat Tolstoy'un elinde, hizmet-i askeriye için lâzım olan evrakın hiçbiri yoktur. Bu maksadına nail olamayan Tolstoy, Petigorski beldesinde, Brabezne'de beş ay yaşamıştır. Bu beldede bulunduğu zaman, o, vaktinin bir kısmını avda ve Kazaklar arasında geçirmiştir. Tolstoy, hayatının bu devresini (Kazaklar) nâm hikâyesinde tasvir etmiştir. Eserin kahramanlarından (Yeroşka), Tolstoy'un kendisidir.

Tolstoy, 1851 senesinin sonbaharında, Tiflis'te icra olunan imtihanları müteâkib, zabıtnâmzedi olarak, dördüncü topçu alayının, yirminci bölüğüne intisab ettikten sonra, mahalli me'muriyeti ve Kazaklar'ın nâhiye merkezi ve (Terek) Nehri'nin kenarında olan, (Starügüladuf)'a gelmiştir. Tolstoy, buradaki hayatı, Kafkasya'ya dair yazmış olduğu hikâyelerinde tasvir eylemiştir. Hikâyelerde mezkûr

Olenin, Tolstoy'un kendisidir. Bu eserden, Tolstoy'un yekdiğerine zıdd olan iki türlü düşüncenin taht-ı te'sirinde kaldığı anlaşılmaktadır. O, bir taraftan medeniyete ve şehrin ma'nasız olan mutantan hayatına veda' ederek, mehtabın altında, tabi'i ve iptidaî bir hayat yaşamak istiyor. Diğer taraftan, gönlünün eski mutantan hayata meyl ve arzusuyla mücadele ediyor. Tolstoy hayatının en kıymettar bir zamanını, تنها bir köşede bulunan, bu Kazak nahiyesinde geçirmiştir. Edebî faaliyetlerine de burada başlamış ve 1852 senesinde, (Sebavet) nâm eserini (Muasır) mecmuasına göndermiştir.

Tolstoy'un hürmetkârları, onu tetkik edenler tarafından toplanmış pek çok vesikalar, onun bundan evvel edebî bir mâhiyette hiçbir eser yazmamış olduğunu göstermektedir.

Tolstoy'u, diğer muharrirlerden temyiz eden diğer bir vasfı da, hiçbir zaman profesyonel bir muharrir olmamasıdır. O, yazılarını bir muharrir olmak, muharrirlik mesleğine intisâb etmek ve para kazanmak maksadıyla yazmamıştır. O, yazmak hevesi arzusu tevellüd ettiği ve canı istediği ve kendi düşüncelerini söylemek ihtiyacı hiss eylediği vakit zamanlarda yazmıştır. Tolstoy, bir vatandaş, bir zâbit, asilzâde, terbiyecî, mürşit, vâ'iz ve cemiyet-i beşeriyenin refâh ve saadetini düşünmüş bir mütefekkindir. O, hiçbir vakit muharrirler içtimanda bulunmak ihtiyacı hissetmiş ve muharrirlerin zümrevî menfaatlerini himâye eden cemiyetlerle münasebet te'sis etmemiş ve hatta edebiyata dâir musâhebelerde bulunmayı da sevmemiştir. O, daima dinî, ahlâkî, içtimaî ve beşerî zümre ve cemiyetlerin yekdiğerlerine olan münasebetleri ve vazifeleri hakkında müzakere ve münakaşalarda bulunmayı arzu ederdi.

(Muasır) mecmuasının muharriri Nikrasof, Tolstoy'un (Sabavet) nâm eserini mütalâa etmekle, eserin pek kıymettar olduğunu anlamış ve müellifine de pek çok muhibbâne bir mektup yazmıştır. Bu mektubun Tolstoy'da pek müsbet te'sirler bırakmış olduğu muhakkaktır. Tolstoy, çok geçmeden aynı mecmuanın 1852 senesinin nüshalarında dercedilmiş olan, (Malikâne Sahibinin Sabahı) ve (Kazaklar) nâmındaki eserlerini yazmıştır.

İlk eseri, muharririn pek büyük bir istidat ve san'at sahibi olduğunu göstermekten mâada, onu, o zamanın en meşhur muharrirlerinden Turginyef, Goncarof, Gorigorviç, Ustervovfski ve Grigoryoflar derecesine îsâl etmiştir.

Muharririn pek ciddi olan nazarları, tahlillerin vukûfâne olması, vuzûh ve selâset, hayata nüfûz eylemek tarzları bütün muharrirler tarafından takdir edilmiştir.

Tolstoy, askerliğinde de büyük bir liyâkat göstermiş ve çok geçmeden zâbitliğe terfi etmiştir. Tolstoy, Kafkasya’da geçirdiği iki senelik hayatında birçok akınlara iştirak etmiş, Kafkasya’nın askerî tabiatına alışmıştır. 1853 senesinin nihayetinde, Kırım Muharebesi’nin başlanmasıyla, Tolstoy Don Orduğâhı’na nakl ve muharebelere iştirak etmiştir. O, Silistre Muhafazası’nı müteakib, 1854’te Sivastopol’a gelmiştir. Dehşetli muharebeler esnasında, pek mahûf zamanlar geçirmiştir. Karadeniz sahilindeki Malahof İstihkâm Kaleleri bombardıman edildiği ve muhasara olduğu zaman, Tolstoy, topçu kumandanıydı. O, bu muharebelerin cehennemî ateşleri içinde “Robkü Lisa” ve Sivastopol hikâyelerinden, 1854 senesinin teşrin-i evvelinde, “Sivastopol” nâm hikâyesini yazmıştır. (Muasır) mecmuasında basılan ve Sivastopol’da heşt-âver olan ve kaleleri tasvir eden bu eseri, Rusya’nın her tarafında okunmuş ve büyük te’sirler bırakmıştır. Bu hikâye, imparator Nikola’nın da nazar-ı dikkâtini celb ederek, pek kıymettar olan muharririni, bu cehennemî ateşler içinden halas etmeyi emretmişse de Tolstoy bunu kâbulden istinkâf etmiştir. Tolstoy, askerî türküler tarz-ı üsûbunda yazmış, hicviyeleri bu askerlik hayatının te’sirinde yazmış olacaktır.

Tolstoy, saff-ı harbden, bir vazifeyle, Petersburg’a gönderilmiş olduğu zaman, “1855 Senesinin Mayıs Ayında Sivastopol” ve “1855 Senesinin Ağustos Ayında Sivastopol” hikâyelerini yazmıştır. Sivastopol hikâyeleri, Tolstoy’a, Rus muharrirleri arasında, mühim bir mevki kazandırmış ve yeni Rus edebiyatının inkişâfında mühim bir ’âmil olacağı fikrini tevîd etmiştir.

Tolstoy, bu tarihten on - on iki sene sonra, pek kıymettar olan “Harb ve Sulh” nâmındaki muazzam romanını yazmıştır. Mâlum olduğu vechile, Tolstoy’un bu eseri, Rus edebiyatının en mümtaz bir eseri olduktan mâada, müellifin Avrupa ve Amerika’da, kesb-i şöhret eylemesine bir âmil olmuştur. Tolstoy’un bu eserinde ifade etmek istediği fikirler, pek yüksek tasvirler ve hayat hakkındaki telâkkileri dâhiyanedir.

Tolstoy, Sivastopol’dan avdet ettiği zaman, Petersburg’a pek parlak bir surette istikbal edilmiş ve bu beldede hürmetlerle karşılanmıştır. O, bu seferinde, Turgenyef’i yakından tanımış ve hatta bir hanede yaşadığı zamanlar bile olmuştur.

Turgenyef, onu, (Muasır) mecmuası ve sair edebî zümrelerle tanıştırmış, Nikrasof ve Gonçarof gibi ediplerle yakından temaslarda bulunmuş. Cepheden gelen zengin asilzade, kâğıt oyunlarında günler ve geceler geçirmiştir. Fakat bu şen hayat, dimağında yerleşen insanî ve ahlâkî düşüncelerinden ve benî beşerin hayatında gördüğü hazin manzaraları derhatır etmekten, onu ferâgat ettirememiştir. Gitgide, Tolstoy, şen bir hayat yaşayan bu zümrelere karşı, kalbinde bir nefret hissetmiş ve hiss-i vicdânînin ne olduğunu anlamış ve tekemmül-i nefis için çalışmanın lüzumunu ve kendi muhitinde olanlara iyilik etmek ihtiyacını duymuştur. Bunu müteâkib Tolstoy, muhitini irşada başlamış ve bu irşâdlar, şiddetli mücadeleleri mucib olmuştur. Nihayet Tolstoy, 1857 senesinin bidayetlerinde, kimseyle görüşmeden, Petersburg'dan Avrupa'ya hareket etmiş. O, Almanya'da, İngiltere'de İsviçre'de ve İtalya'da bulunmuştur.

Avrupa'nın muhtelif vilâyetlerinde bulunduğu zaman, Tolstoy'da hasıl olan intibalar, hep menfîdir. Bu sebepten dolayı, o, hiçbir eserinde Avrupa'ya daîr medhiyeli bir söz söylememiş veya yazmamış, Avrupa medeniyetini örnek alarak zikretmemiştir. Tolstoy'un Avrupa hakkında görmüş olduğu kusurlardan biri, sınıflar ve zümreler arasındaki muvazenesizliktir. O, bunu kısmen, (Liyotsaran) hikâyesinde ifade etmiştir. Avrupa'da, Tolstoy'u alakadar eden şey, yalnız, amele ve fakir sınıfların seviyesini yükseltmek maksadıyla te'sis edilen halk maârif müesseseleri olmuştur. O, bu sahada Almanya'da amelî ve nazarî tedkikâtte ve bu sahalarda çalışan mütehasıslarla temaslarda bulunmuştur. Almanya'da bulunduğu zaman, Almanlar'ın maarif ricalinden halkçılık sahasında çalışan (Uyarbah)'la alâkadar olmuştur. Bu zât, ma'lum olduğu vechile, Şuvarsolde Hikâyeleri'nin müellifi, Halk Takvimi'nin nâşiridir. Tolstoy, müstesna bir muamelede bulunarak, yalnız bu zâtı ziyaret etmiş ve onunla temaslarda bulunmak için sarf-ı gayret eylemiştir. Brüksel'de bulunduğu zaman dâhi, aynı sahalarda çalışan "Prudon" ve "Lelevel"ler'le temaslarda bulunmuşlardır.

Tolstoy'un Avrupa'ya vâki olan ikinci seyahati esnasında, Avrupa'da, tedavide bulunan pek sevdiği kardeşi Nikolay, veremden vefât, bundan pek müteessir olan Tolstoy derhal Rusya'ya avdet etmiş ve irşadâtına başlamıştır. Arazisindeki mühim bir kısmı köylülere tevzî' ve Halk Mektepleri küşâdına mübâşeret eylemiştir. Yukarıda işaret ettiğimiz gibi, bu esnada, bilhassa, 1860 senelerinde Rusya'da

demokratik fikirler inkişâf etmiş ve umumiyetle Rus demokrat muharrirleri köylü ve ameleye küçük birader nazarıyla bakarak bunlara muavenet etmeyi bir vazife addeylediler. Tolstoy'un bu husustaki fikri, tamamıyla başka idi. O, avâmın münevver ve aristokrat sınıflarından kıyas edilemeyecek derecede yüksek olduğuna, bu efendilerin ahlâkı cihetlerinden, bunları kendilerine örnek edinmelerinin lüzûmuna kâni idi.

Avrupa'dan avdetini müteakib, o, Yasnaya Palane'de ve bütün Karapuyevski kazasında Halk Mektepleri te'sisine başlamıştır. Tolstoy'un kendi ifadesine göre, bu mekteplerde ta'kip edilen usul, methodsuzluk ve systemsizliktir. Bu mekteplerin pek orijinal olduğu ma'lumdur. Bu mekteplerde ta'kip edilen usul, talebenin serbestliği ve istiklâli ve mualliminle talebenin teşrik-i mesai olmasıdır. Bu mekteplere talebe istediği zaman gelir, istediği yere oturur, istediği vakit çıkar, istediği gibi hareket ederdi. Mektebin muayyen bir programı da yoktu. Muallimin yegâne vazifesi talebenin dikkatini celb etmektir. Bu anarşiye rağmen mekteplerde derslere kemal-i muvaffakiyetle devam etmiş ve pek güzel neticeler vermiştir. Yasnaya Palane'deki mektebi Tolstoy bazı muallimlerin, yakın dostlarına ve ziyaretine gelen zevatın muavenetiyle kendisi bizzat idare eder.

1862 senesinden itibaren Tolstoy, "Yasnaya Palane" nâmıyla bir terbiye mecmuası neşrine başlamıştır. Mecmuanın mühim bir kısmını Tolstoy'un kendisi yazar, talebe de mecmuanın tahririne iştirak ederdi. Tolstoy'un bu mecmuada dercelediği hikâye, makale ve ilâveleri pek çoktur. Tolstoy, terbiyevî mesaisinde içtimaî usullere riayet ediyordu. Onun fikrinde fûnûn ve 'ulûmun ve sanayi'in terakki ve inkişafı, yüksek tabakaların ahalinin servetini istismar ve ihtikâr etmesine bir 'âmil olmuştur.

Avrupa medeniyetine, terakkiye olan hücumları da, bu içtimaî usule istinadın bir neticesidir. Bu hücumları, o zaman âlimlerinin bir kısmı tarafından, Tolstoy'un bir mürteci ve muhafazakâr olarak telâkki edilmesini mucib olmuştur. Tolstoy'un bu kâbilden olan fikir ve düşünceleri, ancak on beş senelik bir mücadeleden sonra anlaşılmaya başlanmış, günden güne muakkibi çoğalarak (Tolstoyizm) mezhebi teessüs etmiştir. Bu mezhebin şarkta bile, muakkibleri vardır. Sivastopol hikâyeleri ve bilhassa o hikâyelerden on – on iki sene sonra yazılmış olan (Harb ve Sulh) nâm

muazzam romanı hakkında yazılan tedkikler sayesinde, Tolstoy'un, cihânşümül bir mütefekkir olduğu anlaşılmıştır.

Tolstoy, Sofiya ile izdivacından sonra, on- on beş sene zarfında en büyük eserlerinden olan, (Harb ve Sulh) ve (Anna Karanina) gibi en mühim eserlerini yazmıştır. Tolstoy'un eserlerinin mâ-bihu'l-ımtiyâzı, tiplerin pek vâzih bir surette tasvir edilmesinde, hayata hulûl edebilmesinde, tasvirlerin dâhiyâne olmasındandır.

(Harb ve Sulh) romanının bir parçası bidayette, 1850 senesi ser-levhasıyla, (Ruseni Vistinik)'te neşredilmiştir. 1868 senesinde ise, eser, bir küll hâlinde intişar etmiştir. Tolstoy, bu eserinde imparatorlardan başlayarak bütün sınıf ve zümreleri, muhtelif rütbedeki askerleri nazar-ı tedkikten geçirmiş ve Rus kavminin bütün hâlet-i ruhiyesini göstermiştir. Eserde mündemic felsefenin ruhu, tarihi, hayattaki muvaffakiyetlerin esasının ayrı fertlerin istidâtlarından veyahut irâde ve ihtiyarlarından, kahramanlıklarından münbais olmadan, irâde ve kudretlerin tarihî hadiselerle dâhiyane bir surette in'ikâs ettirilmesinde olduğudur. Tolstoy'un General Kutuzof'a olan ihtiramı onun Ta'biyetü'l-Ceyş hareketini Napolyon'dan ziyade, idrakinden ve yahut onun bir kahraman olduğundan değil, belki onun tamamıyla Rus'un hâlet-i rûhiyesini anlayarak Napolyon'la hesaplaşmak tarzını, sahih bir sûrette idrâk etmesinden neş'et etmektedir. Şahsî istidâdını tamamıyla takdir eden Tolstoy'un Napolyon'a olan nazı nazarı ve onu âdi bir asker derecesine indirmesi bundan neş'et etmiştir.

Bu muazzam romanın ehemmiyeti, ihtivâ ettiği felsefî ve içtimâî fikirlerden ziyade, dâhiyâne tarzda yazılmış, ihâtalı manzaraların tam ve mükemmel ve ifade olunmuş fikirlerin sahih ve samimi ve düşünerek okuyan her kâri' için anlayışlı olmasındandır. (Harb ve Sulh)'un ilk tab'ında, eserin bedi'iliğini haleldar edecek nazariyat ve muhakemeler mevcuttur. Son tab'larında bunlar çıkarılmış ve ayrı birkısım hâlinde esere ilâve edilmiştir.

Tolstoy'un mühim eserlerinden biri, (Anna Karanina)'dır. Bu eser, Tolstoy'un uzun süren edebî hayatının bir intikâl devresini gösterir. Bu eserde, eskide görülen şenlik ve şetâret görülmez. Voronski ile Anna Karanina'nın muaşakası, Livi (Tolstoy)'un kalbinde iltiyâmı kabul olmayan cerihalar açmıştır. Livi'nin saadetini mahveden gam ve inkisar, vâkıâ, Tolstoy'un ruhunda hasıl olan büyük buhranın başlangıcıdır. Bu ruhanî buhran neticesinde, eski şenlik gâib olmuş,

zevk-i hayat biterek, “Hayatın manası nedir? , Yaşamakta mana yoktur.” diyecek bir hâle gelmiştir. Maddî, hayatı hakkında, “Senin Samara vilâyetinde 600.000 disetine=dönüm arazin, üç yüz atın bulunursa bundan sana ne?” ve manevî hayatına dâir “ Sen Gogol’dan, Puşkin’den, Şekspir’den ve bütün dünya muharrirlerinden daha yüksek olur isen, sana bundan ne?” demeye başlamıştır. Çocuklarının terbiyesini düşünürken, “Halk ne tarikle refah ve saadet yolunu bulacaktır?” diyor ve derhal, “ Bunları düşünmenin ne manası vardır?” cevabında bulunuyor. Buhran, o dereceye vâsıl oluyor ki, hatta intiharı bile düşünüyor. Bunların her biri, Anna Karanina ile Voronski arasında cereyan eden muaşakanın meş’um te’sirlerinden neş’et etmiş ve Livi’nin mes’ud hayatını mahveylemiştir.

İntihar edemiyor, nihayet kalbinde temerküz eden muazzam mes’eleleri, hâl ve şüpheleri izale eylemek maksadıyla, papazlarla rahiplerle müzakerelerde ve hasbîhâllerde, Hıristiyan Dehrîleri ve Rafizîleri ile temaslarda bulunuyor. Hıristiyan mezheplerini tedkik ediyor. Dünyaları birinci menba’lardan tedkik etmek maksadıyla, Yunan-ı Kadim ve eski Yahudi lisanını öğreniyor. Tabii ve iptidaî bir hayat yaşamak maksadıyla, bizzât çiftçiliğe başlıyor. Adî bir köylü gibi tarla sürüyor, hayvanlara bakıyor, ekin ve ot biçiyor, en âdi köylü elbisesini telebbüs ve et yemekten imtina’ ederek, Nebâtiyyun mezhebini tercih ediyor. Bu tarikle, tekemmül-i nefse çalışıyor. Yirmi beş sene sonra, edebî faaliyetlerin bu devrinde, meşhur İncil’ini ve felsefî ve dinî ve içtimaî mahiyette ve adedi yirmiden ziyade olan diğer hikâye ve eserlerini yazmıştır.

Tolstoy, dünyada ma’ûlbe olan idare-i memleket kânunlarını, bütün beşeri cemiyetlerin tarz-ı teşekküllerini, dinî ve ruhanî hayat teşekküllerini inkâr eder ve benî beşerin refah ve saadeti nâmına bu müesseselerin hayat-ı beşerde uygun bir tarzda teşekküllerini talep eder.

Tolstoy’un bu devre-i faaliyetine dâir, birçok makâle ve tettebbu-nâme ve eserler yazılmıştır. Onun bu devre-i faaliyetini tenkid eden muharrirler, Tolstoy’un bu devrede, edib olmaktan ziyade bir mürşid ve vâiz olduğunu kaydederler. Diğerleri ise, eserlerinin pek sanatkârane ve dâhiyane bir üslûb ve tarzda yazılmış olduğunu ileri sürerek, bu devre-i faaliyetinde de onun büyük bir edib ve ressâm bir muharrir idigünü beyan ederler.

Tolstoy'un mecmu'a-yı âsârı, on beş ciltte tab' olunmuştur. Bundan maâda, Rusya'da tab'ı memnu' ve yahut ihtisar tarikiyle tab' edilmiş olan eserleri, Avrupa'da basılmıştır. Onun eserleri, medenî milletlerin lisanların nakl ve tercüme edilmiş ve büyük bir rağbete mazhar olmuştur. Şark kavimleri de Tolstoy'u az çok tanır. Eserlerinin bir kısmı, Şimal Türkçesi'ne ve İdil-Ural boylarındaki Türk matba'alarında tab' olunmuştur. Bir iki eseri Türkçeye de tercüme edilmiştir. Tolstoy'un Mısır'daki muakkibleri İncil'i dâhil olduğu hâlde, eserlerinin büyük bir kısmı Arapçaya tercüme edilmiştir. Hindistan'da Tolstoy'u az çok tanır. Urdu lisanına da birkaç eseri nakl edilmiştir

Tolstoy'a ve âsârına dâir, Rusça ve muhtelif Avrupa lisânlarında yazılan makâle ve tetebbu-nâme ve risale ve eserler pek çoktur. Yalnız Rus lisanıyla, Tolstoy hakkında, yüzden ziyade makale, risale ve eser yazılmıştır. A.N. Aksanof, Amintora, Antoni, Astafiyof, Bulgakof, Bugdanovski, Palofof, Botkaviç, Valter, Vatmez, Vonmiyoz, Valneson, Gasabof, Garumok, Gosok, Heysema, Rost, Gorokof, Gart, Gorigoriyof, Dikimyazof, Dergamirof, Yevtojevski, Ziran, Zilinski, İlin, İganati, Karlof (iki eser), Karisof, Kaldıran, Kojyonikof, Karyop, Karski, Leyskin, Lenitiyof, Livasfald, Lopatyatin, Listevfski, Lora, Mironof, Milivnasin, Mirski, Miranin, Mihalovfski, Miring, Mirjosevski, Norof, Nikolski, Notoyiç, Obulanski, Peri Abrajenski, Polonski, Rijkovski, Razomoski, Saharihevfski, Sirkinin, Strahof, Salovyof, İstalinski, Solartinski, Hitrof, Heydenfald, Sirtelon, Nitsof, Şemifolof, Nengalmerler'in makale, tetebbu-nâme ve risale ve eserleri bu cümledendir. Tolstoy'a dâir, Almanca yirmi, Fransızca on bir, İngilizce on sekiz, İsveççe beş eser yazılmıştır. Muhtelif Avrupa gazete ve mecmualarında yazılan, makale ve tetebbu'nâmeler toplanarak, ayrı bir Tolstoy Mecmuası neşredilmiştir. Rusça dâhi, Tolstoy hakkında bir Mecmua-yı Makâlât tab' olunmuştur.

C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s. 5- 7 ila 16, Zâkir Kadri

LENBACH

-Meşhur Alman Sanatkârlarından -

Almanya'nın, 19. asırda, en büyük "Portretist" yani tasvirkârlarından olan (Lenbach), 1836 senesinde Yukarı (Bavyera)'da doğdu ve 1904 senesinde vefat etti.

Fakir bir duvarcının oğlu idi. Esasen, pederinin mesleğini ta'kib edecek idiye de, kendi istidâ'dını anlayınca, nakkaş (Puliti)'ye şakird oldu.

Sanat hayatına atladığı zaman, iptidaları hayli sıkıntı ve müşkülâta uğramış idi. Bir Kanun-ı Evvel (Vaymard)'da bir nakkaş mektebi açtı. Daha sonraları, (Münih) şehrine gelerek, sanat heveskârlarından meşhur şair Kont (Şak) ile münasebet peyda etti. Bu zât, onun İtalya ve İspanya'ya seyahat etmesini teşvil eylemiş ve kendi hesabına olmak üzere, buradaki başlıca müzelerde mahfuz bulunan meşhur tabloların kopyalarını ona yaptırmış idi.

Viyanada, bir müddet ikâmet ettikten sonra, nüfûz sahibi bazı dostları, onu, (Prusya) Kral Sarayı'na takdim ettiler. Nihayet, 1870 senesinden itibaren, (Münih) şehrine yerleşti. Burada, kendi muasırlarının ve bu meyanda Kont Şak, Papa 13. Levin, İmparator I. Wilhelm, Mareşal Moltke, Wagner, List gibi mühim zevâtın portrelerini vücuda getirdi ve bilhassa Prens (Bismark)'ı muhtelif vaziyetlerde tasvir eyledi.

Büyük şahısların çehrelerini tesbit eden, onun keskin ve nâfiz fırçası, derin bir fikre, mümtaz bir vasf ve haslete delâlet eden bir hüner göstermiştir, bir derecede ki bu hususta (Tisyano) ve (Vilaskez) ile bir ayarda tutulabilir.

Âsârında, her ne kadar, eski üstâdları derin takdir eylemiş olduğu hiss olunur ise de, onların tarz ve usûllerini kabul etmeyerek, tamamıyla tecdîkâr bir şiveye mâlik olmuştur.

Nitekim Fransa ile Almanya arasında, 1870 senesinde vukûa' gelen harbde, Alman Orduları Başkumandanı bulunmuş olan, Mareşal (Moltke)'nin burada gördüğümüz portresinde, artistik, hava ve muhite ait endişelerden sarf-ı nazar ederek, bütün ziyâyı, kafada temerküz ediyormuş ve bununla beraber fırça kullanımında da renkleri, muşamba üzerine sûratle ve gâyet serbest bir tarz ile kondurmuş olduğu görülür ki, bu tarz tamamıyla "modern" yani tecedüd-kârdır.

(Lenbach), dâima, ziyâ vasıtasıyla, bütün nazar-ı dikkâti tasvirin bir noktasında temerküz ettirmek, teferruatı ikinci derecede bırakmak, her şeyi hatta elleri bile ihmâl etmek, bütün kuvvet ve te'siri vechin en başlıca kısmı üzerinde yani gözlerde toplamak gayesini ta'kib etmiştir.

Bu sanatkârı, evvel-be-evvel ve esasen ve hatta ekseriya münhasıran alâkadar eden şey gözdür, ruhun bu âyinesidir. İşte buradan başlar. Alt tarafı ise adeta kendi kendine buraya irtibat ediyor, simânın alâimi de canlı bakışın etrafında toplanıyor.

Lenbach, insanı derin tab' ve mizacının en girgin bir noktasında, kendi tabir-i vechile "En iyi zamanda herhangi bir hâdise, bir vâkıa", bir heyecan sebebiyle ve yahut bir fikrin zihne lâyh olması hissiyle başlıca alâim-i fârikanın çehrede görüldüğü ve vâkıf olanlarca bunun farkına varıldıktan sonra, der-akab tekrar zâil olduğu saniye zarfında tasvir eylemeye çalışmıştır. Bunlar ise, modellerinden bazılarının pek nadir, bazılarının da belki hiçbir vakit yaşamamış oldukları anlar olabilir. Hatta bir gün (Lenbach)'dan bahsederken Mareşal Moltke demiş ki: "Bu adam, beni dâima kahraman vaziyetinde göstermek istiyor."

Hiç şüphe yoktur ki, iyi "Portretist"ler en doğru ve en iyi tarihçilerdir. Düşünmüş olan, hâdisat ve vakayi'i görmüş, hazırlamış, idare etmiş veya bu hâdisata uğramış bulunan simaları gösteren eserleri eslâf için en kıymetli ve vesai ki teşkil ederler, zira bunlar en canlı vesikalardır.

Filhakika, muasır kimselerin neşr ve iddia etmiş oldukları nice hatalar bir "portre"nin parlak bakışı ile tashih edebilir ve nasıl ki şimdiye kadar edilmiştir de! Çünkü bu portreler vakayi'in cereyanından sonra artık red ve itiraz kabul etmez bir şâhid ki, yaşamaya devam eder ve hakikatin nurunu zâil olan asırları aşarak öteye neşr ve îsâl eyler.

Simanın sıhhat ve samimiyetini ölümün pençesinden kurtaran, gerek bâtil efsâneleri yıkmaya ve gerek dâima büyüklere tahsis olunmuş, medh ve sitâyîşleri ve ekseriya zayıfları ezmiş, tahkir ve düşmanları tahfif ve ta'dile müsâid olmakta bulunan sanatkârlara müteşekkir olalım. "Portretist"ler, mazideki hızsızlık ve yanlışlıkları tashih ettikten mâadâ bir nasihatçi, bir tecrübe muallimi vazifesi de ifâ ederler. Filhakika, herhangi bir zâtın tercüme-i hâlini "portre"den daha iyi tenvir edecek, onun takdîr veya takdîrimize lâyük olduğunu bundan daha iyi isbat eyleyecek ve binâenaleyh ittiba veya ictinâbı lâzım daha iyi bir misâl irâe edebilecek hiçbir şey yoktur.

Nitekim (Moltke)'nin bir tasvirini tedkik ederken, insan hayli dersler alır, bakınız:

Gâile ve kasâvetin buruşukluklar içinde bıraktığı bu kafada sertlik ve katılık ifadesi gâlibdir. Bakış çelik gibi soğuk, ağız ise sanki bir kılıç vuruşuyla çizilmiş gibidir. Fakat kafatasının teşkili, çehrenin alt kısmındaki endişe verici teferruatı tashih ediyor. Teheyyüce, büyüklüğe müstâid bulunan Alman ruhu ‘ilân oluyor. İtidal ve muvazene gerçekten mükemmeldir. Anlaşıyor ki, bu kafadan sadır olacak fiil ve hareket, şüphesiz şiddetli ve bazen de ihtirazsız ve pervasız olacak ve lâkin hedef ve gaye dâima yüksek kalacak ve icra hususunda derin bir zekâvet ve za’af ve fütûrdan âzâde bir sebât ve metânet mevcut olacaktır.

Bu ‘azimkâr nikâba uzunca, sıkça bakalım ve ondaki meziyetlerin esrârını keşfe çalışalım.

C.4, nr. 93, 6 Eylül 1928, s. 17- 18, Vahid

BONA

Meşhur Fransız Artistlerden:

1833’te Fransa’nın Bayon şehrinde doğan ve 1922’de Paris’te vefat eden Bona, Fransa’nın bu mâhir ve muktedîr ressamı, on beş yaşında geldiği zaman pederi Fransa’yı terk ederek Madrid şehrine gelmiş ve oraya kitapçı olarak yerleşmiş idi.

Çocuk gündüzleri pederinin ticaretiyle meşgul oluyor, geceleri dahi orada Madrago isiminde bir nakkaşın derslerine devam ediyor idi. Boş vakitlerinde Prado Müzesi’de giderek orada Vlaskez’in ve sair İspanyol üstâdların âsârını takdîr ile temâşa eder ve bundan zevk alırdı. Gitgide terakki etmekte olduğu için nihayet kendini büsbütün nakşa hasretti ve biraz sonra da maskat-ı re’si olan şehrin bağlanmış olduğu maaş sayesinde, Paris’e avdet ederek, orada bir müddet çalışarak 1857 senesinde Sanâyi-i Nefise Mektebi’nde İkinci Roma mükâfatını kazandı.

Aynı zamanda “Salon”da portreler ve muhtelif eserler teşhîr ediyor idi. Birinci Roma mükâfatını da ihrâza çalışmaktan sarf-ı nazar ederek İtalya’yı kendi hesabına gidip görmeye ve orada bir müddet ikâmete karar verdi. Bu memlekette yaptığı ve avdetinde beraberce alıp getirdiği levhalar onu umuma çabuk tanıttırdığı ve gittikçe kazandığı muvaffakiyetlerin şevkiyle hayli kıymetli eserler ihdas eyledi.

Birkaç sene sonra Şark'a seyahat ederek Mısır'ı gezdi, İstanbul'a geldi ve Yunanistan tarikiyle Paris'e döndü. Bu seyahatin tesiri olmak üzere mevzu'ları şarka ait olan yeni bir silsile-i elvâh ibdâ' etti. Aynı zamanda üstâd tedricen "portre"ye nefisini hasretti ve arası çok geçmeden büyük zevâtın, meşhur insanların ve bilhassa reis-i cumhurların resmî "portretist"i oldu. Birkaç güzel kadın portresi de vücûda getirmekten fariğ olmadı.

Bona'nın hüneri iptidalarda bir hayli tarihî eserler, dekorlar, şarka ait tablolar, me'nûs-i hayata müteallik sahnelerle tecelli etmiş olduğundan bu da onun görüşündeki vüs'ata delâlet eder ve hüner sahibi bir "portretist" olmak için daima tam ve nâfiz bir artist olmak lâzım geleceğini bir kere daha isbat eyler.

San'atın bilcümle sahalarında böylece velveleli gezintilerden sonradır ki üstâd, kendi muasırları olan meşhur zevâtın tasvîrlerini ibdaa girişmiş ve arası çok geçmeden ulûm, san'at, edebiyat müntesibiyetinin, mâliyyûn ve siyâsiyyûnun nâkışı olmuştur.

Bir derecede ki Fransa'nın üçüncü Cumhuriyet'inin tarihini Bona'nın bıraktığı bu tasvîrlere müracaat etmeksizin yazmak imkân hâricindedir. Bu cihetle Tyer'in, Düma'nın, Josef Berteran'ın, Ten'in, Reyer ile Pastör, Povis Doşavan ve Renan'ın simâları bugün Fransız müfekkiresine olduğu kadar Fransız san'atına da şeref vermektedirler.

Bona'nın portrelerinde şiddetli bir ışık ile tenvîr edilmiş âdetâ nurlu bir hamîr içinde taht olunmuş olan alın, çehre ve çene siyah bir redingotun fevkinde ve kola rengi ile menekşe moru boya parçalarından müteşekkil gayet koyu bir zeminin muzlim sathı üzerinde, adeta gözü aldatacak bir sıhhât ve şiddetle nazara çarpmaktadır.

Bona aynı zamanda büyük bir âlim, pek ince bir vukuf sahibi idi. İkâmetgâhında gayet kıymetli san'at eserlerinden mürekkep muhteşem bir koleksiyon cem edebilmiş ve bunun bir kısmını da maksat-ı re'si olan ve kendisine gençliğinde iyilik etmiş bulunan şehre bir şükran hediyesi olmak üzere, henüz hâl-i hayatında bâ-vasiyetnâme terk etmiştir.

1905 senesinde Sanâyî-i Nefise Mektebi'ne bir müdür olmuş olan Bona, bir hayli mahkûk eserler dahi vücûda getirmiştir ki tarz-ı resmindeki metânet ve emniyet bu mahkûkâtında dahi zâhir ve iyândır.

Üstadın en güzel eserlerinden biri, hiç şüphesiz on dokuzuncu asır Fransız şairlerinin en kudretlisi olan Victor Hugo'nun buraya derc ettiğimiz portresidir: Artist burada –başkalarının yaptığı gibi- meşhur bir insanın seciye ve mesleğini mânidâr bir fiil ve hareket ve bedîî bir manzara ve ziynet vasıtasıyla telhis ve icmâle yeltenmemiştir: Bona, gayet sade bir tarzda nakşetmenin kâfi olacağı fikrinde idi. Hem de bu basit ve metin eser, gerek gözümüzün önüne koyduğu büyük adama ve gerekse daima sıhhat ve hakîkati iltizâm etmekte olan asrımıza lâyük samimi ve sâdiku'l-beyan bir tasvîrdir.

Victor Hugo kendi zamanının efkârını tefsir etmekte büyük bir kudret göstermiş olmak itibariyle, on dokuzuncu asrın büyük bir şair simâsıdır. Pek vâsi olan âsârını bizzarûre nâ-tamâm kalacak bir şekil altında cem ve terkîb edecek yerde şüphe yoktur ki, şairi hayal ve te'emmüle dalmış bir vaziyette ve kendisinin mütevâzi ve çalışkan vatandaş olarak kalmak istemiş olduğunu hatırlatan şu âdi ve âmi setrinin altında göstermek pek muvafık ve münasip olmuştur.

Victor Hugo kendi memleketinin muvaffakiyat ve nekebâtından, sevinç ve yeislerinden velhâsıl bütün bir kavmin kalbini titreten her şeyden yalnız teheyüce uğramış olmakla iktifa etmedi: Bazı müstesna insanlar gibi kendi muhiti dâhiline kapanıp kalacağına, daima sesini işittirmek, küçükler ve hakirler tarafından sevmek emelini beslemiş idi. Bu sebepten dolayı tamamen dâhiyane bir kudreti tazammun eden bu istiğrâk vaz'ı, herhâlde Victor Hugo'yu bize tekellüflü ve musanna ibarelerden daha iyi anlatmaya müsâittir. Hatta bu tasvirin metinâne yapılışı ve onun müheyyiç bir surette tecessüm ettirilişi de, Fransız lisanını yenileştirmeye muvaffak olan, ona kuvvet ve revnak veren, o vakte kadar asla ermemiş olduğu bir şiddet ve sıhhatle efkârı ifade ve eşyayı tavsif etmeyi o lisana öğretmemiş bulunan şairin vakar, salâbet ve şedîdâne

hakikatle meşhûn parlak hüner ve iktidarına daha ziyade uygundur ve bu cihetle büyük bir kıymeti haizdir.

C. 4 nr. 95, 20 Eylül 1928, s. 14- 15, Vahîd

RAMİ PAŞA

Edebiyat Tarihi

Meşhur Şair Urfalı Nabi'nin muakkiblerinden sayıldığı hâlde, eseriyle ona tefevvuk eden Rami Paşa, unutulmuş, fakat en evvel hatırlanması icab eden çok kıymetli bir sanatkârdır. Memlekete hem siyaset hem de edebiyat sahasında mühim hizmetler ifâ eden Rami Paşa, aslen müvelliden İstanbullu olup (1065) tarihinde “Eyüp”te doğmuştur.¹⁴¹ Babası, bir rivayete nazaran “Merâmî” nâmında bir şair¹⁴², diğer bir rivâyete göre ihtisab işleriyle meşgul bir memurdur.¹⁴³ Sicill-i Osmânî müellifi, “Eyüplü Hasan Ağa'nın mahdumudur” demekle iktifâ ederek, babasının meslek ve hüviyetinin tasrihini, her nedense unutmuştur.

Rami'nin asıl ismi “Muhammed”dir. Kendisi, gençliğinde tahsilden geri kalmadığı gibi, aynı zamanda hevâ ve hevesine tabi' yaşamaktan da zevk almıştır.¹⁴⁴ Bununla beraber, dikkati celb eyleyen zekâsı, onu Cafer Efendi adlı bir hayırhâhın delâletiyle “Divân-ı Hümâyun”a intisâba sevk etmiş¹⁴⁵(5) ve buraya intisâbı kabiliyetinin inkişâfına mebde' olmuştur. Rami, Divân Kalemi'nde büyük bir firâsetle çalıştı.¹⁴⁶ Dirayet ve iktidarıyla arkadaşları arasında pek çabuk temâyüz etti. Ayrıca şiir ile işğal ederek, Urfalı Nabi'nin dostları arasına girdi. Nabi, o sıralar, vezir ve damat Musahib Mustafa Paşa'nın masraf kâtibi¹⁴⁷ ve Nabi'nin kethüdalığa terfî'i üzerine, yerine Divân Kâtibi oldu.¹⁴⁸ Osmanzâde Tâib Efendi'yle Sâlim, Nâbi'nin Musahib Paşa'nın vefâtına kadar divân kitabetinde kaldığını¹⁴⁹ Müverrih Râşid ise, vâzifesinden ayrılarak Nâbi ile birlikte hacca gittiğini iddiâ ediyorlar¹⁵⁰ Râşid'den başka bütün menba'larda Rami'nin hacca gittiğine küçük bir imaye dâhi tesadüf edilemediğine nazaran, bu iki iddiadan birincisinin hakîkate daha yakın olması ihtimâli vardır.

¹⁴¹Sicil-i Osmanî: C:2, syf:367- Osmanzâde Tâib'in Hâdikâtü'l-Vüzerâ'da “(1119) vefât ettiği zaman ellinci yaşında idi.” dediğine göre Rami, (1067)'de doğmuş olmak icap eder. Onun için (1065) senesinin, şairin hakîki tevellüd tarihi olduğuna kat'iyetle inanmak, ihtiyata pek muvafik düşmez.

¹⁴²Sâlim Tezkiresi: syf:253

¹⁴³Hâdikâtü'l-Vüzerâ' (Yazma)

¹⁴⁴Hâdikâtü'l-Vüzerâ' (Yazma)

¹⁴⁵Hâdikâtü'l-Vüzerâ' (Yazma)

¹⁴⁶Râşid Tarihii: C:2, syf:58

¹⁴⁷Râşid Tarihii: C:2, syf:58

¹⁴⁸Hâdikâtü'l-Vüzerâ' (Yazma)

¹⁴⁹Hâdikâtü'l-Vüzerâ' (Yazma), Sâlim Tezkiresi: syf:254

¹⁵⁰Râşid Tarihi: C:1, syf: 200, 227, 235; c:2, syf:58

Musahib Mustafa Paşa'nın vefâtını müteâkib Rami, yine Divân Kalemi'ne avdet etti. Epey müddet sonra beylikçiliğe ,(1106) Rebiülevvelin 22. günü Ebubekir Efendi'nin yerine reis'ül-küttaplığa tayin edildi.¹⁵¹ Fakat mevki'ini iki seneden fazla muhafazaya muktedir olamadı. (1108)'de Sadrazam Elmas Mehmed Paşa'yı istiskal etmek töhmetiyle 'azl olunarak, vâzifesini maliye tezkirecisi Küçük Mehmed Çelebi'ye bıraktı.¹⁵² Şu kadar ki nikbeti çok devam etmedi. O esnada devlet, Avusturalyalılar'la harb hâlinde idi. Elmas Mehmed Paşa, ordunun başında, muharebe meydanında zaferin te'minine çalışıyordu. Lâkin tâli'i bir türlü güler yüz göstermedi. Tamaşvar civârında Sente (Zenta) denilen yerde hezimete uğramakla kalmadı, aynı zamanda şehid oldu. (1109) Bunun üzerine Amcazade Hüseyin Paşa harb mevki'inde sadârete getirildi. O da hemen, Rami'yi karargâha çağırdı. Rami, orduyu Filibe'de buldu. Reis'ül-küttaplığa iade edildiğini orada haber aldı¹⁵³. Amcazâde Hüseyin Paşa ihtiyar ve yorgun, hususiyle zevkine meclûb idi. Onun için, bütün devlet işlerinin Rami tarafından tedvîrini münasip görerek, reis'ül-küttaba hareketlerinde serbestî verdi.¹⁵⁴ Rami, bundan, pek güzel istifâde etti. Avusturalılar'ın (1109) senesi sonlarında Flemenk ve İngiltere kralları vasıtasıyla vâki olan sulh talebine muvâfakati esirgemedi. (1110)'da Divân-ı Hümâyun tercümânı İskerletzâde Aleksandır'la birlikte murahhas sıfatıyla Karlofça'ya gitti. Meşhur Karlofça Muahedesi'ni akd etmek suretiyle (1094)'te açılan muharebeye nihayet verdi. Büyük bir felâketten kurtardığı memlekete, biraz sükûn ve âsâyiş içinde yaşamak fırsatını kazandırdı.¹⁵⁵ Bu hizmetine mukabil kendisine vezâret teklif edildi ise de (8 Şaban 1114) tarihine kadar, kabulden istinkâf etti. O tarihte, üç tuğ ile ve kubbe-nişinlik ünvanıyla vezir ve (7 Ramazan 1114)'te Daltaban Mustafa Paşa'nın yerine sadrazam oldu.¹⁵⁶

¹⁵¹ Râşid Tarihi: c:1, syf: 200, 227, 235; c:2, syf:58

¹⁵² Râşid Tarihi: c:1, syf: 200, 227, 235; c:2, syf:58

¹⁵³ Râşid Tarihi: c:1, syf: 200, 227, 235; c:2, syf:58

¹⁵⁴ Râşid Tarihi: c:2, syf:58- Ahmet Refik Bey: "Amcazade'nin yegâne düşüncesi, Türkleri ilmen yükseltmek, terbiye-i iptidâiyeye büyük bir ehemmiyet vermektir. Bunun için ulemanın ahvâlini islâh etmek, maliyeyi düzeltmek, Yeniçerilerle donanmayı yoluna koymak, umur-u nâfiaya hasr-ı vücud eylemek, hatta bu babda icâp ederse servetini fedâ etmektir. Köprülüzâde memleketi ulüvv-i cenâb ile, mâhirâne bir siyasetle ilm ü mârifetle idare arzu ediyordu, fakat bütün bu icraatı yerine getirmek için on altı seneden beri devam eden makâtîlâta nihayet vermek lâzımdır. (Felâket Seneleri, syf.175)" diyorsa da bu mütalaya mesned ittihâz edeceği vesikayı eserinde, maalesef zikretmiyor.

¹⁵⁵ Râşid Tarihi: c:1, syf:248

¹⁵⁶ Hâdikâtü'l-Vüzarâ' (Yazma)

Rami, uzun müddet sadarete kalamadı. Şeyhülislam Feyzullah Efendi Vak'ası diye ma'ruf, Cebeciler İsyani'nda gizlenerek hayatını kurtarmakla beraber (9 Rebiülâhîr 1115) sadareti kaybetti.¹⁵⁷ İsyanın bastırılması üzerine, eski dostu, yeni sadrazam Hüseyin Paşa'nın müzaheretine güvenerek meydana çıktı. Filhakika, Hüseyin Paşa, isyan esnasında çoluğunu çocuğunu muhafaza etmiş olduğu gibi, isyanı müteâkib de vüzârat rütbesinin uhdesinde ibkâsıyla Kıbrıs Valiliği'ne tayinine delâlet suretiyle ona muavenet gösterdi.¹⁵⁸ Bu vechile makam ve hizmete kavuşan Rami Paşa, (1116)'da Mısır Valiliği'ne tayin olundu. (1118) cemâziyelevvelinde Mısır Valiliği'nden 'azl olunarak, Rodos'a nefyedildi ve (1119) zilhiccesinde orada vefât etti.¹⁵⁹

Rami'nin, biri "Abdullah Re'fet" nâmında erkek, diğeri kız olmak üzere iki çocuğu olduğundan haberdâriz.¹⁶⁰ Abdullah Re'fet babası gibi hassas ve şair ve 3.Ahmed'in damadı Nevşehirli İbrahim Paşa'nın bezmine dâhildir.¹⁶¹ Rami'nin kızı, tezkirenüvis Sâlim'le izdivaç etmiştir. Eserinin müteaddid sayfalarında, Sâlim'in, Paşa'yı "kayınatamız" diye yâd etmesi, bu hususta her türlü şek ve tereddüdü izaleye kâfidir.¹⁶²

Rami, gerek reisü'l-küttablıkla ve sadrazamlıkla İstanbul'da bulunduğu gerek Feyzullah Efendi Hâdisesi'nden sonra valilikle dolaştığı sıralarda, daima şairleri himâyeye 'itinâ etdi, onlara, maiyetinde vazifeler verdi. NîTeşrin-i Evvel reisü'l-küttablığında Paşa'nın Divân Kâtipliği'ni ifâ eden şair "Kebûterî" idi.¹⁶³ Paşa, kendisine çok fazla 'itibâr ve rağbet ve Kebûterî de ona aynı tesbitte ona hürmet gösterirdi. Mısır Valiliği'nde de Rami'nin Divân Kâtipliği'ni, Şair Sofyalı Yusuf

¹⁵⁷ Hâdikâtü'l-Vüzarâ'- Devlet işlerine müdâhelesini mani' için Şeyhülislam Feyzullah Efendi'yi ortadan kaldırmak maksadıyla(1115) İsyani'nın bizzat Rami Paşa tarafından tahrik edildiğini, müverrih Râşid kaydetmekte ise de (Râşid Tarihi; c:2, syf:58) bu rivâyetin sıhhatinden o da pek emin görünmez

¹⁵⁸ Naima'nın "Feyzullah Efendi Vak'asına Dâir Risalesi" syf:38

¹⁵⁹ Sicil-i Osmânî: c:2, syf:368

¹⁶⁰ Salim Tezkiresi: syf:259- Sicil-i Osmanî sahibinin "Mahdum-u ricâlden Mustafa Nâil Bey'dir." Dediğine bakılırsa, Rami'nin bir de Bosna'da bir oğlu olduğu yahud yalnız bir oğlu olup, isminin yanlış zabtedildiğini varid telâkki edilebilir.

¹⁶¹ Sâlim Tezkiresi: syf:259- Abdullah Re'fet, 2.Mustafa devrinin son senelerinde doğmuş ve babasının mesleğini ihtiyar ederek "Divân-ı Hümâyun" kaleminde feyz bulmuş ve (1158) senesinde vefât etmiştir. (Râmiz Tezkiresi: syf:108)

¹⁶² Sâlim Tezkiresi: syf: 255, 272, 373, 385, 408, 409, 520, 576, 585, 587

¹⁶³ Sâlim Tezkiresi: syf: 255, 272, 373, 385, 408, 409, 520, 576, 585, 587

Râsih ifâ etmiş, muhabbetini kazanmış, lütfunu, iltifâtını görmüştü. Bunun için Mısır Valiliği'nden infisâlinde Paşa'dan ayrılmayan Yusuf Râsih, nihayet Paşa'nın müsaadesiyle Rodos'tan İstanbul'a gelirken (Tekirdağ)'ında hastalanarak öldü.¹⁶⁴ Bunlardan başka, şair Sahib Çelebi, Rami'nin dâiresinde imamlık, şair Süleyman Şâkir de ona hazinadârlık ve musahiblik etmiştir.¹⁶⁵

Rami'nin dostları da, refâkatindeki me'murlar gibi, tamamıyla şair ile alâkadâr kimselerden 'ibarettir: Urfalı Nâbî (vefâtı:1104), Fethî (vefâtı: 1106) İshak Hocası Ahmed Efendi (vefâtı:1110), Hüseyin Ferdî (vefâtı:1121), meşhur Şefiknâme sahibi Musarrıfzâde Ahmed Şefik (vefâtı:1127), tezkirenüvîs Sâlim'in babası Mirzâzâde Mustafa Efendi'nin yetiştirmelerinden Kayserili Kâmî (vefâtı:1128) bunların en ma'ruf olanlarındandır.¹⁶⁶

Müverrihler ve tezkirenüvîsler, Rami'nin irfân ve kemâl sahibi bir vezir olduğunda müttefikân ısrar ettikleri gibi, Şeyhî ile Sicil-i Osmanî müellifi de onun mâhir bir riyâziyeci olduğunu ayrıca kaydetmektedirler. Yalnız Osmanzâde Tâib, sadâretinde şer ve fesâda alet olduğunu, Feyzullah Efendi Vak'ası'nda, firârının vezâret şânıyla mütenâsib olmadığını söylemekle, Rami'yi muaheze ediyor.¹⁶⁷ Müverrih Râşid'e nazaran Rami'nin “ Her fenden vâyesi ve her hünerden mâyesi olduğundan mâ'ada, meclis ve sohbeti lâtif” ve kendisi “rind ü zârif ve vüzerâ içinde nâziri nâdir bir zât-ı şerîf” idi.

C. 4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 4- 5, Mehmet Halit

KORO=COROT

¹⁶⁴ Sâlim Tezkiresi: syf: 255, 272, 373, 385, 408, 409, 520, 576, 585, 587

¹⁶⁵ Sâlim Tezkiresi: syf: 255, 272, 373, 385, 408, 409, 520, 576, 585, 587

¹⁶⁶ Sâlim Tezkiresi: syf: 255, 272, 373, 385, 408, 409, 520, 576, 585, 587

¹⁶⁷ Hâdikâtü'l-Vüzerâ müellifi, kitabının metninden başka şu mısralarla da Rami'yi tenkid etmektedir:

Akl ü rüşd ile reis iken 'adîmü'l-mesel
İzz-i teşrif-i sadâretle olunca kâm-yâb
Eyleyüb tebdîl-i etvâr (öyle) bed-hu oldu kim
Eylemezdi itdüğü evzâi Mecnun irtikâb
Büy-ı hûn işmâm iderdi her sözi divânda
Bî-sebeb eylerdi Hakk-ı mazhar hışm u itâb

Meşhûr Fransız Nâkkaşlarından

Nakşın sâir envai' gibi (Peyzaj=Payzage) dedikleri kır manzaraları tasvîrde iptidâi olan bazı müşkilâta uğramaktan fariğ olmadı.

Bu müşkilâtın iktihâmından sonar bu defa da vukûf erbabının ve hatta artistlerin uzun müddet taşımış oldukları bâtıl bir fikir ona hail oldu: Bir kır manzarasını, şahıs tasvîrini havî olmayarak, sadece gözümüze görüldüğü gibi irâe etmenin kâfi olmayacağı zannedildi ve hatta bu fikir o derece birleşti ki, iyi “peyzajist”ler zuhûr edince, naksettikleri yeşillikleri canlandırmak üzere vazifeleri sırf insan tasvîrleri yapmaktan ibâret olan ve figuristes denilen adamları ücretle kullandılar; Nitekim (Rosdal) ve (Klod Loran) öyle yaptılar, hatta ikincisi derdi ki: “Size peyzajlarımı satıyorum, ama üste de şahıs tasvîrlerimi dahi veriyorum.”

19.asırda peyzaj artık olanca istiklâlîni ve nakşın bir nev'i add ve i'tibâr edildi; muhtelif artistlerin vücûda getirdikleri bir sıra şâheserlerde bu muzafferiyet teebbüd ve tekemmül etti.

Vâkıa daha o zamandan (Pusen) gibi bazı üstâdlar tabiatın felsefesini ifâdeye çalışmışlar idi ise de yaptıkları tablolar da şâiriyetten ziyade tantana ve zînet var idi.

Filhakika o esnada “peyzaj” da henüz i'tibârî bir düstur ile hüküm sürmekte idi: Bu manzaralar ancak zengin ve kibar heveskârların hoşuna gidecek tarzda mürettep ve dekor ve zînetlerden mürekkep bir üslûba tâbi' idi.

Hâlbuki artık insanlar bütün tabiatla alâkadar olmaya başlamış, kâinatın nihayetsiz bir vüs'at içinde nice harikalar gizlediğini anlamış idi.

Acaba en ednâ eşya ve mevcûdâta karşı insanın duymakta olduğu rikkatli merâk ve tecessüs, o sırada edebiyatı tahavvüle uğratmış iken, sanaât bu hisse ma'kes olamayacak mı idi? Âlemin her gün daha derin bir sûrette keşfetmekte olduğu bu meçhûlün heyecân veren esrârını nâkkaşlar hiçbir zaman göz önünde tecessüm ettirmeyecekler miydi?

Evet, bu tahavvül nihâyet sanatta da vuku'a geldi ve akıbet (Koro) gibi şair bir nakkaş ortaya çıktı. Bu artist en basit yeşillik ve su köşelerini aldı, onları gümüş renginde bir tül ile örttü, onları âşikane bir şefkat ve rikkatle nakş ve tasvir etti velhâsıl enzârı cezbetmekle kalpleri de teshir eyledi.

Fransız sanatında “peyzaj”ın tarihi, büyük bir cildin mevzû’unu teşkîl edeceği için, biz burada bunu (Bosen) ve (Kalved Lebron)’dan (Koro)’ya gelinceye kadar – Hollanda’nın te’sirini de nazar-ı i’tibâra alarak – ancak seri’ bir sûrette icmâl edebileceğiz.

18.asırda her ne kadar (Vato)’ya Fransızlar büyük “peyzajist “ ünvanı verdiyseler de bunun levhalarında tabiat, daima biraz da İtalyan komedyasına ait “dekor”lar şeklinde tanzim ve tertîb olunmuş ve âdeta eşhâsın yanında bir fer’ mesâbesinde olarak telâkki edilmiş idi. (Jan Jak Russo)’nun ve (Bernardan –dö-Senbiyor)’un yazdıkları daha hakîki bir hissin ifâdesini mümkün kılınca, (Jan Jak Russo) ve (Kalved Lebron) gibi üstâdler hakîkate daha ziyade yaklaştılar, gördüklerini düzeltmeye kalkışmaksızın onu aynen istinsâh ettiler.

1750 senesinde (Lüksenburg) Müzesi’nde Hollandalı küçük nakkaşların âsârından mürekkebe bir koleksiyon, umuma küşâd edildi ve bu ise tabiatın sırf görüldüğü gibi tasvîri hususuna verilen ehemmiyeti arttırdı. Artık ondan sonra (Van Goyan)’dan (Rosdal)’dan (Hubema)’dan (Poyar)’dan ilhâm alındı.

Bilâhere, (Vatle=Watelet) gibi bir nakkaş, 1880 senesinde ilk defa olmak üzere tasvire muvaffak olduğu için, nâmı ahlâfa intikâl etti. Vâkıa’ o zamana kadar âdet hükmüne girmiş olan atıkiyyât ve esâtirilehurâfât ortasında böyle bir mevzû’un isticâbı cüretkârâne görünmüş idi.

Nihâyet, 1816’da “peyzaj”a mahsûs olmak üzere Bir Roma mükâfâtı ihdâs olundu ve bu sûretle, o zaman kadar ednâ ve aşağı addedilmiş olan bir sanatın ehemmiyeti resmen tasdik edilmiş oldu.

1827’de şiirde (Viktor Hugo) ve nakşta (Delakurva) gibi bir reise mâlik olan “romantizm” mesleği, “peyzaj” da (Pol Hue=Poul Huet) gibi bir artist ile iftihâr etti.

Artık “peyzaj” nakşu (Îzabe=İsabey), (Kaba=Cabat), (Jul Dupre=J.Dupré), (Diyaz=Diaz), (Troyon), (Daubigniy) ve nihâyet (Corot=Koro) gâlibiyet ve zafer ihrâz etti.

(Jan Babtist Kamii Koro=Jean Babtiste Camille Corot), Paris’te 29 Temmuz 1796’da doğdu. Lisede tahsil ikmal ederken sonra pederi onu bir ticarethaneye yerleştirdi. Çocuk orada sekiz sene kaldı ise de ticaret, onun hiç de işine gelmiyordu. Muti’ evlât sıfatıyla pederinin bu arzusuna şu uzun seneler müddetince hürmet ve

inkıyâd etti ve fakat nihayet fitrat ve istidâdı, mukavemetsiz bir şekilde kendini gösterince artık dayanamadı!

Çocukluğunda kitaplarını birçok biçimsiz şekilde karalardı; lâkin bu resimlerde sadedilâne bir rikkat, kalp ve bir hassasiyet zâhir idi.

Ticarethanede müstahdem bulunduğu esnada, muhtelif sergileri gidip, gezebildi ve küçük odasında çalıştı durdu, bir derece ki, bir sabah pederinin yanına giderek, artık ticaretin kendisi için hiç de câzip olmadığını ve buna asla bir meyl ve istidâdı bulunmadığını, ancak nakşa çalışmak istediğini kat'i bir lisân ile ifâde etti. O zaman 26 yaşında idi.

Pederi düşünüp taşındıktan sonra oğlunun arzusunu is'âf etti ve ondan sonra (Koro), birkaç üstadın atölyesine devam etti.

Hayatı oldukça ârızasız hâdisesiz geçti, 1825'te İtalya'ya gitti ve orada bidâyetten üç sene kaldı. On sene sonra tekrar İtalya'ya döndü ve Roma'yı ziyaret etti. İşte bu suretle âdet ve teâmüle riâyet ettikten sonra Paris civârındaki kır manzaralarına avdet etti ve artık oralardan ömrünün nihâyetine kadar ayrılmadı.

Bu artist ve âsârını biraz yakından tedkik edelim:

(Koro)'nun bütün hayatı atölyesinin içinde mündemictir; filhakîka bu sanatkârancak orada tedkik olunabilir. Taslaklarının kâffesini muhâfaza etmiş idi; bu vechile bütün hünerinin birer nümûnesini bunlarda bulabiliriz:

Bu mevcûd artistin o hengâmede “modern” yani tecdîdkâr olan meziyet ve mahiyetini münekkîdlerin kâffesi anlayamamışlardı. Hatta bazıları, tablolarından birkaçına idhâl etmiş olduğu perilere aldanarak, onu ezmine- i atıkaya derin bir ibtilâ ile meftûr zannettiler.

Hâlbuki (Koro) en âdi ve en hâkir mevzû'ları intihâb eder ve onları asıl fecr ile şafak saatlerinde zabt ve tespit eylerdi. Güneşe benzeyen renkleriyle, lâtif ve okşayıcı tarz-ı icrasıyla eşkâli, hafif bir gölge içine alır, vücûda getirdiği ve âdeta bir sis ile ihâta ettiği yeşilleri ve suları sanki âşınalarımız imişler gibi bize hatırlatır, gözümüzün önünde tecessüm ettirir. Tabloları ekseriya hazînâne bir cazibeyi hâ'izdirler.

(Koro)'nun âsârı, 1840'ta nail olduğu ilk muvaffakiyetlerden itibâren, erbâb-ı vukûfun nazarında mütemâdiyen takdîre mazhâr oldu. Hayatında az bir şöhrete – o da tederîcî ve zoraki bir sûrette – ermiş olan (Koro), vefâtından sonra nail olacağı

hârikulâde muzafferiyeti ve tablolarının müzâyedeli satışlarda baliğ olacakları çılıncasına gâlî fiyatları bilseydi, hayretten kendini alamazdı. Filhakika bu artistin hâl-i hayatında bir kaç yüz franga satabilmiş olduğu bir levha, zamanımızda üç-dört yüz bin franga mâl olmuştur.

Buna ise muvakkat bir “moda”nın rağbetleri ve yahut gelip geçici bir hevesin ifrâtkârlığı nazarıyla bakmak haksızlık olur: (Koro)’nun eseri, ebediyete mazhariyetten emindir, çünkü münhâsıran bir devrin ifâdesi değildir, muayyen bir tarihe âit ve muhtass değildir. Ondaki şiir, taravet, lâtif-i şebâbet her zamanda ve her memlekette dâim ve mevcûttur ve insanlarda bu ruh buldukça dâima sevilecektir.

Tablolar şu veya bu mevki’nin aynen bir kopyası değildir, belki güzel bir renk teessürünün, câzip bir şeklin, nâzik bir ışık parıltısının menfûş ifâdesidir; en ufak taslaklarında bile tabiatın bizzât ruhu ihtizâz eder. Vâkıâ hayalperestâne bir görüşü var idiyse de akıl ve hikmete müstenid bir merâm ve irade, onun fırçasına rehber olmuştur; o sebeple aynı zamanda hem büyük bir artist, hem de büyük bir nâkkaştır: Bu iki kelimeden her birinin ayrı ayrı mânası var!

Buraya dercettiğimiz “Kır Manzarası=Peysage” ünvânlı levhaya bakınız:

Güneş batarken ağacın yaprakları arasından âdeta süzgeçten geçer gibi tavaşşuh eden ışık parıltıları, bir muşamba ezerine, şu levhada olduğundan hiçbir vakit, daha hârikulâde bir tarzda ve tabiata bu derece yakın bir sûrette gösterilmedi. Ağaçların gerek nev’i ve mâhiyetleri ve gerek ruh ve cevherleri itibârıyla vech-i tasvirleri tamamıyla hayret-bahşır!

(Koro) kendi gözüne görünen şeyin en ufak güzelliğini seçmek iktidarını hâizdi. Hiçbir zaman mevzusuz kalmamış, gizli olan güzelliği dâima keşfetmeyi bilmiştir. Derdi ki: “Tabiat, ebedî bir güzelliştir.” Taslaklar elde etmek niyetiyle icrâ etmiş olduğu müteaddit tenezzühlerden birine giderken, birgün bir dostuna, gideceği memleketi bazı nâkkaşların zemmmeylemiş olduğunu ve fakat orada tablo mevzû’ları keşfedeceğinden ümidvâr bulunduğunu söylemiş ve öyle de yapmıştı. Filhakika her yerde mevzû’ vardır, nadir olan şey ise görmek isti’dât ve kâbiliyetidir.

Tabloları birdenbire göze çarpmaz. Bir nevi duman – buhar ve yahut toz toprağın üzerinde sürünür, suların üstünden ağır ağır geçer, ağaçları sarar, keskin parlak şairlerin şiddetini azaltır. Bu hafif örtüyü yırtalım. Her şeyin şeffaf gölgeler ve ılık aydınlıklar içine müstağrak bulduğu bî-pâyân umklar ve derinlikler, bizim vecd

ve hayrete uğrayan gözlerimizin önünde inkişâf ediverir. Böyle olduğu içindir ki, bizzat artist: “Benim menküşâtıma lâyıkıyla dâhil olmak için hiç değilse sis zâil oluncaya kadar sabretmek lâzımdır, buraya yavaşça girilir ve galiba girilince de bir haz duyulur ki, dostlarım şimdiye kadar bana bir vefâsızlıkta bulunmadılar.”

(Koro), fecr ve şafak vakitlerinin nakkaşısıdır. Uyanan hayatın sükûnetini, taravetini tavsif edilemeyen titreyişini, me'nus ve me'luf olduğumuz eşyanın iyice fark olunamamasına bâis olan uzaklığı, o latif ânın bütün sihirkâr ve esrarengiz halini gayet ince ve dakik olan ve bununla beraber pek okunaklı bulunan intibalar şeklinde nasıl tefsir eylemek lazım geleceğini bilirdi.

“Güneş batınca, sanatın güneşi doğar!” demekten hazederdi.

Koro, bir üstat mertebesine vardı. Çünkü pek uzun olan ömrünün nihayetine kadar çalışmaktan hiç fariğ olmadı.

Mütevazı idi. Tıbben halim idi. Kıskançlık, yalancılık, küstahlık gibi şaibelerden münezzehtir.

Yüksek boylu, iri yapılı, göğsü ve omuzları kuvvetli bir adam idi. Bir gün bir arkadaşı ile Fransa'nın cenup taraflarında dolaşmakta iken köylülerden birkaçının hücumuna uğramış idi. İçlerinden an azgın olanını bir yumrukta yere serdi ve onun üzerine hilm ve hüzn ile dedi ki: “Şaşılacak şey, bu kadar da kuvvetli olduğumu bilmiyordum.”

Derler ki vefatından birkaç gün evvel dostlarından birine rüyasında penbe bir semayı ve kehalik penbe bulutları havi bir “peyzaj” görmüş olduğunu nakil ve hikâyeye eder ve ilaveten der ki: “Pek latif ve cazip idi. İyice hatırlamıyorum ama ne güzel bir tabloya mevzu ‘ olurdu!”

Vefat ettiği günün sabahı -23 Şubat 1875- kendisine biraz gıda getiren hizmetçisine: “ Bu akşam artık ihtiyar Koro ta yukarıda yemek yiyecektir.” demiştir.

Koro'nun âsarı şimdi her memlekette dağılmıştır. En güzelleri Paris'in Louvre Müzesindedir.

Gerçi bazı artistler –hakılı veya haksız- ezmine-i atika hatıratını taşımak, tersimâtında bulutlu bir hal bulundurmamak, boyaları bazen sathî ve nev'umâ köpüklü bir tarzda kondurmak ile muâheze ettilerse de Koro'ya tamamen has olan bir meziyet vardır ki o da hakiki tabiatı ve kır manzaralarını gaye-i hayaliye vardırırmış olmasıdır.

Hülasa Koro, büsbütün ayrı, büyük bir artisttir. Çünkü eşya ve insanların ruhunu gördü; tabiatın esrarengizane saatlerini, gökyüzünün ve sükunetini, akşamın, suyun, havanın, hafif ışıkların, gümüş renginde sislerin, ormanların şiir ve letafetini, batan güneşin azamet ve ihtişamını, ormanların samt ve sükunetini, suların ayine-i in ‘ikasını ifade edebildi. Bununla beraber nev ‘i beşeri de mükemmelen tasvire muvafık oldu. Daima samimi idi. Maksat ve emeli muayyen idi. Çalışmaktan yorulmaz idi. Emin bir görüş, hayalperestane bir fikir, iyi bir kalp: İşte Koro!

C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 7, 8 ila 13, Vahit

EDEBİYAT TARİHİNDEN YAPRAKLAR

RAMİ PAŞA

Râmi Paşa'nın Divân'ı, tahmin olunduğuna göre, Şeyhülislam Feyzullah Efendi Vakâsı'nda, Edirne'de evi yağma edildiği sırada kaybolmuş, artık bundan sonra, kendisi divân tertibine bir daha teşebbüs etmemiştir. Onun için elde mevcut şiirleri, tezkire ve mecmualarda tesadüf edilen müteferrik ve mahdut gazellerden ibaretse de, eserleri şüphesiz ki, bunlara münhasır değildi. Hususiyle, saraya mensub devrinin büyükleriyle pek yakından münâsebetdar olması dolayısıyla, birçok kaside yazmış bulunması ihtimali gâlibdir. Fakat Divân'ının ziyâi şair hakkında, ancak beş - on gazeline istinâden hüküm vermeyi zarûri kılıyor ki, bunu teessürle telâkki etmemek imkânsızdır.

Rami'den bahseden tarih ve tezkire-nüvisler, onun, kuvvetli bir şair, muvaffak bir nâzım olduğunda tamamen müttefiktirler: Kazasker Sâlim: “Vücûdu nâyâb bir vücûd-ı muhterem ve zâtı bî-nazîr olub gerek maârif ve kıyâsette ve gerek akl u ferâsette müselleme, her tarafı ma'mur bir nûr-ı mücessem idi. Eşâr-ı şairâne ve güftâr-ı pâki nâzikâne ve ta'bir-i beliği bî-nihayedir. Sahn-ı kûylukta üstâd ve tabiât-ı pâkizesi nekkâd ü zârif ve her fende mâhir, Farsî ve Arabî meram üzre güftâra kâdir, bir zât-ı melek-sıfat idi.” diyerek¹⁶⁸ şaire karşı büyük bir hürmet ile mütehasıs olduğunu gösteriyor. Safâî de: “ Hakkalinsâf, şâyeste-i izz ü ikbâl olub sebze-zâr-ı

¹⁶⁸ Salim Tezkiresi: syf:255

inşasının rûh-nergis hayranı ve gülzâr imlâsının revân-i Veysî-i andelib senâ-hâmıdır ve cûy-bâr-ı nazm-ı âb-dârı reyân-sâz- ravza-i safâ ve berâe-i efâsıhu'l berası nây-ı ser-bezm ü vefâdır.” demek suretiyle¹⁶⁹ Paşa'nın şiirdeki kudretini teslimde Sâlim'den geri kalmıyor. Bu iki tezkirenüvisten ma'âda Osmanzâde Taib indinde de Rami: “ Akl ve rüşd ile yegâne-i zaman, zarif ü nüktedân, hezl ve ciddi yeksan şair-i uzbu'l-beyân idi.”¹⁷⁰

Ma'mafih, lehteki bu şehâdetler, müverrihlerle tezkirecilerin Râmi'yi, Nâbi'nin muakkibi addetmelerine mani' olamamıştır. Bunlara nazaran: “Nâbi'nin yetiştirdiği şuarâ-yı sençen-pîrandan” olan Paşa onun çizdiği hat üzerinde yürümüş, bir sahada dolaşmayı hatırına getirmemiştir¹⁷¹. Filhakîka Nâbi'nin intisâbına sevk ve himâye ederek gençliğinde Rami'nin inkişâfına hizmet ettiği inkâr olunamaz. Şahsiyeti teşekkül ve manevî hüviyetini takarrur ettikten sonra Râmi, üzerindeki Nâbi nüfûzuna kolaylıkla galebe etmiş, hatta üstâdının tesirinden kurtulmakla kalmayarak ona rakip olacak bir dereceye yükselmiştir. İki şairin mahsulleri arasında yapılacak küçük bir mukayese neticesinde bu hususun katiyetle te'yid edeceğinden eminiz.

Rami'nin eserleri, onun cömert ve cevval bir tabiata malik olduğunu isbat eden çok kıymetli delillerdir. Bunlara dikkât edilirse görülür ki, şair, gazellerini tanzim ederken hemen hiç güçlük çekmemiş, coşan ilhamının verdiği hızla kalemi, külfetsiz, müşkilatsız yürümüştür.

Bundan dolayı mısralarında ibham ve te'kid gibi, klasik şairlerde ekseriyetle tesadüf edilen nakısalara bulunmamasından sarf-ı nazar, bilakis gibta edilecek kadar büyük bir vuzuh vardır. İfadesi, fikri sis, pus içinde bırakan gölgeli bir üslûp değil, temiz, berrak tam manasıyla selis ve canlı bir lisandır. Şu gazel bizi bu babda lâyıkıyla tenvîr edecek iyi bir misâl olur itikadındayız:

Hayal-i la'l-i nâbın cam-ı çeşm-i terde kalmışdur
 Hımar-ı bezm-i nûş-â-nûş vaslın serde kalmışdur
 Değildür bende dil ser-germî-i fikr-i nigâhınla
 O bir mest-i muhabbetdür düşüb bir yerde kalmışdur

¹⁶⁹ Safayi Tezkiresi: syf: 113-114

¹⁷⁰ Hâdikatü'l-Vüzerâ (Yazma)

¹⁷¹ Abdürrahman Şerif Bey'in Osmanlı Tarihi: C.2 syf:42; Osmanlı Müellifleri: C.2 syf: 186; Eslâf: 2.Kitap syf: 168

Mükedderdür ser-â-ser meşreb-i eczâ-yı ‘âlem hep
 Safâ-yı hatır ancak badede sağarda kalmışdur
 Bu sırrı keşfe bir müşkil-şinâs-ı cûd gelmez mi?
 Kerem bir lafz-ı bî-mana gibi dillerde kalmışdur
 Mücevher-i tâc-ı servet kimseye sûd itmez ey Rami
 Nice bay-ı cihânın çeşmi ol efserde kalmışdur¹⁷².

Bu husus, muhtelif mecmualarda gazelin Rami Paşa nâmına mukayyed olmasından mâ’ada, ayrıca tezkirenüvislerin şehâdetleriyle de müeyyedir.

Eski şairlerin çoğunda, olduklarından başka görünmek hastalığı, hünerverlik hevesi, marifet satmak merakı vardır. Şiirimizin çehresini tahrip, manzarasını tebdil eden bu merakı Rami’de bulamıyoruz. Bu yolda meslektaşlarını takip etmeyerek samimiliğini muhafaza eden Rami’nin eserleri, herhangi bir kayıt ile bağlanmayan hür ve asil bir sanatın çocuklarıdır. İç yüzünü saklamaya lüzum görmeyerek o, bunlarda ruhunun her köşesini açmış, za’af ve kemâlini bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur. Şiirlerine büyük bir kıymet temin eden sebeplerden birincisi bizce, Rami’nin işte bu meziyetidir.

Rami’nin gazelleri, en ziyade hayal teravetiyle cazip ve şa’şaalı görünürler. Eğer aldanmıyorsak, devrinin şairlerinden hiçbiri, onun eserleriyle bu hususta aynı seviyeyi ihraz edecek mahsûl vücûda getirememişler, daima Rami’nin dûnunda kalmışlardır. Şu birkaç mısra fikrimizi tevsîka kâfidir, sanırız:

Ser-şâr-ı gamım fikr-i meâl eylediğimde
 Hundur ciğerim kesb-i kemâl ile dinmeden

Şermende-dil-i davî-i bî-hûşî aşkım
 Teşhîs-i ferah fark-ı melâl eylediğimden

Rağbet-şiken-i sağar Hurşid-i ziyâyım
 Ben işreti mevkuf-ı sifâl eylediğimden

Pâ-mâl-i hicabım hurrem-i bezm-i hevâda

¹⁷² Bu gazel, 1292 tarihinde İstanbul’da basılmış olan Nabi Divanı’nın 31. sayfasında ve bittabi’ Nabi’ye muzâf olarak münderic bulunmakta ise de, hakikatte ona değil, Rami Paşa’ya aittir.

Zanûzede-i saff-ı niâl eylediğimden

Dağ olsa sezâ-bâ ki seza bana süveydâ-yı derûnum

Rami gibi fikr-i hatt u hâl ile dinmeden

Rami'nin şiirleri, zahiren âsude, sakin bir kalbin serin ve neşeli zemzemesi gibidirler. Fakat, dikkâtimizi esirgemediğimiz hâlde onlardaki ince, müphem hüznle, kuvvetli, müessir, ma'mafif, gizli asabiyetin farkına varmamak mümkün değildir. Rami, rind ve mütevekkil, her vakit muztarip ve heyecanlıdır.

Sanki hayat kendisini ma'nen tatmin edememiş, beklediği istediği saadetten mahrum bırakmıştır. Terennümlerinde işte bu mahrumiyetin acısı sezilir, ümidine kavuşamamış bir mağdurun hırçın sesi için için şikâyet eder. Tezkirenüvis Salim'in rivayetine göre Rodos'ta menfî iken ömrünün son demlerinde söylediği gazel, bu noktayı tahkîke medâr olacak bir unsur telâkki edilebilir:

Mahv olmadayız za'afla pirâhenimizden

Çekmez mi dâhi destini gam dâmenimizden

Lâyık mıdır ey gonca-ı gülzâr-ı letâfet

Lebrîz-i tebessüm olasın şivenimizden

Biz mürçe-i hırmen sahra-ı gülzâr

Pâmâl oluruz dûr olıcak meskenimizden

Arâyîşi çok vird-i tahammül ola Rami

Gitmezse ne gam merağ-ı elem gülüşümüzden

C.4, nr. 104, 22 Teşrin-i Sâni 1928, s. 3, Mehmet Halit

III.1.3.4. TENKİT

HALK EDEBİYATINA AİT BİR ESER

Âşık Dertli; Hayatı ve Divanı –cami’ ve musahhihi: Ahmet Talat- Bolu Vilâyet Matbaası:1928 syf:165

Sakarya akla geldiği zaman, tedâ’î ile bizi edebiyat tarihimizin ilk asırlarına, diğeri son devirlerine ait iki şahsiyeti birlikte anmamak imkânsızdır: *Âşık Yunus*, *Âşık Dertli*. Aynı ilham ırmağının katreleriyle büyümüş iki şair ki, hayat ve hatıraları kitlenin sinesinde aynı kuvvet ve hararetle yaşıyor.

Bunlardan evvelkisinin hayat ve eserleri şöyle böyle mazbuttur. İkincisi ise, müehher olmasına rağmen, şimdiye kadar bir tedkîke nâil olamamıştır. 1914’te ondan bahseden bir halk edebiyatı alâkadarı, onun için “... maateessüf, tercüme-i hâline dâir hemen hiç ma’lumat almak mümkün değildir...” diyor idi. Bu tarihten sonra yazılmış dağınık bir-iki makâle ile, Bolu Sâlnâmesi’ne, o zaman orada maarif müdürlüğünü yapmış olan Tâlât Bey tarafından konan, Dertli malûmatından başka bir şey hatırlamıyoruz. Bu defa Bolu’da tab’ edilen (Âşık Dertli); bu mühim noksanı izale için neşredilmiştir.

Eseri iki kısma ayırmak mümkündür:

- 1) Şairin hayatından, mesleğinden bahis kısım,
- 2) Şiirlerinin külliyatı.

Birinci kısım, alâkadarlarca malumdur. Evet, sahibinin dediği gibi bunlar, Bolu Salnamesi’nde¹⁷³ daha sonra bir gazetede¹⁷⁴ neşredilmiştir. Binaenaleyh, eserde şairin sadece şiirlerini muhtevi kısım yenidir. Bunlardan az bir kısmının taş basması Dertli Divanı’nda mevcut olduğunu düşünürsek, nihayet (Âşık Dertli)’yi, gerek tercüme-i hâlin, gerek perakende şiirlerin bir arada toplanmış şekli gibi telâkki etmek icâb edecektir. İki kısım arasında, daha ziyade, eserin başına konması icâb eden bir lâhika görüyoruz ki, burada câmi’, evvelce sâlnâmeye dercettiği malûmatı nasıl ele geçirdiğini, kitabı tab’ için Bolu meclis-i umûmiyesinin gösterdiği teveccühü şükran hisleriyle kaydediyor.

¹⁷³ Bolu Livası Salnamesi: 1922–1923 syf: 567–591

¹⁷⁴ Öğüt Gazetesi- Ankara, 1923 Mart nüshalarında.

Birinci kısım için söyleyeceğimiz sözlerin ilki takdirdir. Bir ma'ârif müdeyir bulunduğu şehrin edebî kültürüyle alâkadar olmuş. Şehrin salnamesinin kısm-ı edebiyesini doldururken, bu meyanda “Dertli”nin hayatını anlatmaya çalışmış. Burada herhangi bir şahsiyetin ilmî tedkîkine misal de görüyoruz. Halkın menkıbesine girdiği için, evvelen menkıbevî bakımdan, saniyen hakikî bakımdan tercüme-i hâli yazılmış, üçüncü bahiste mesleği gösterilmiştir. (Âşık Dertli)nin sahibini, muhitlerinin hırsıyla alâkadar olmaları lâzım gelen maarifçilerimize imtisâl numunesi olmak üzere göstermek mümkündür. Yalnız salnameye konmak üzere hazırlanmış bir tedkîkin, eser hâline inkılâbı düşünülürken, bunun bir defa tertîb ve tashihten geçmesi icâb etmez miydi?

Talat Bey, eserini yazarken, mevzuu olan, şair hakkında evvelce yazılan bütün şeyleri görecek, icâb edenleri tenkid maddesinden geçirecekti. Bizim bildiklerimizden, Rıza Tevfik Bey'e ait bir tedkîk şu satırları ihtiva ediyor: “Dertli'nin gurbetten, serserilikten dahi şikâyeti çoktur. Demek ki, daima seyyah olan saz âşıklarından imiş. Fukarâ-yı Bektâşîyedir ve ne olduğunu saklayan adamlardandır. Kendisini Kızılbaş ve gâhîcede Bektaşî, Alevî olarak ilân etmiş olması, felâketine sebep-i mahsus olmuştur. Ma'lûmdur ki, yeniçerilerin azgınlığı, haddi aşınca Sultan Mahmut, o ocağı tamamen söndürmek azmine düşmüştü. Tekmil yeniçerileri, Bektaşî olduğu için tekyelerin ordu üzerinde nüfuz-ı ma'neviyesi vardı ve bazı şeyhler ıslahata şiddetle mâni' oluyorlardı. O zamanın erbâb-ı kıyâset ve rü'yetini temin-i muvaffakiyet için ıslahat-ı askeriye mes'elesine, mezhep mes'elesine rengi verdiler, ma'lûm katliam zuhura geldi. Kul ehli olanlardan mâada Ne kadar Bektâşî varsa, cümlesi katl ve idam edildi. O sıralarda dahi zavallı Dertli, İstanbulda bulunuyordu. Hiçbir şeyde dahil olmadığı hâlde, o hengâmede masûmen katl olunup, hûnu heder oldu, gitti.¹⁷⁵ “ Bu malûmatı veren zât, yazısının bizzât yukarısında “... eşârının birisinde (Miskin Beypazarlı garip Dertli'ye) dediğine bakılırsa, Rumelili olduğuna şüphe kalmıyor ...” diyor. Talat Bey bir kendi eserini, bir de bu tedkîki gören herhangi bir kari'nin hayret ve endişesini, eserinde bir münekkit sıfatıyla halletmeliydi kanâatındeyiz. Şüphesiz Rıza Tevfik Bey, hükümlerinde mu'tâd olan isti'câlini, burada da hemen göstermekten sakınmıştır. Dertli, ne Rumeli'nin

¹⁷⁵ Peyâm 'İlâve-i Edebiyesi syf:26

Beypazarı'ndandır, ne de Mahmut devrinde öldürülmüştür. Şiirlerinden birinde gördüğümüz:

Miskin Beypazarlı garip Dertli'ye

Kimi ak kelle der kimi Kızılbaş

Mısralarındaki (Beypazarlı), kendisine ait bir sıfat olmayan isim gibi kullanılmıştır, Beypazarlılar'ın kimisinin kendisine ak kelle, kimisinin Kızılbaş demesi kasdolunmuştur. Bu Beypazar ise Ankara'nın Beypazarı'dır. Oralarda bıraktığı hatıralar, halk arasında hâlâ canlıdır. Bunun gibi Bektaşîler arasında Dertli'nin bulunması da esassızdır. Şairin hayatına taalluk eden kısımda, bir mahlas mes'elesi var ki, câlib-i dikkattir: Dertli, Bartın havalisinde bir köyde intihar teşebbüsünden sonra, Dertli ismini mahlas etmiş, o zamana kadar Lütfi ismiyle yazıyormuş. Hâlbuki hayatının mühim bir kısmı, bu hâdiseden evvel cereyan etmiş, o hayata ait şiirlerde ise *Dertli* mahlasını kullanmıştır. Buna ne diyeceğiz?

Şairin mezhep ve mesleği hakkında serd edilen mütâlaalarda, istediğimiz kat'iyet yoktur. Gâh (zühd-huşk)'u hırpalayan, gâh Muhammed'e karşı samimi tahassüslerini tebliğ eden, Bektâşîlik'i ve Kızılbaşlık'ı bazen perde altında, bazen sarahatle muhatabına iblâğ eden bir şair karşısında kalan müdakkik, kendi şahsî görüşünü, îcâb eden ilmî delil ve vesikâlarla ta'yin mecburiyetindedir.

Ölüm meselesinde, Talat Bey, kendisinin kısm-ı edebiyesini yazdığı salnameden evvelki salnamelerde mevcut kayıtları tenkîd ve tashih etmek lüzumunu hissetmemiş. Filhakika, tedkîkinin çıktığı salnameden dört sene evvelki diğer bir salnamenin kaydı ile kitabın kaydı teâruz teşkil ediyor.¹⁷⁶ Bu teâruzu tashih ederken merkadın tayini işinde, biraz etüd şeraitine riayetkâr olmak îcâb eylerdi. Dertli Ankara'da, Koyunpazarı'nda cami' kabristanında medfûn değildir, şairin medfûn olduğu yer, Samanpazarı'ndan köyün pazarına giden yola sapıldığı noktadan Cebeci'ye doğru olan yolun ucundaki mezarlıktır. Koyunpazarı Cami' kabristanında. Dertli'yi ziyaret etmek isteyen ve bunu (*Âşık Dertli*) kitabından öğrenen herhangi bir zâir, orada kabristansız bir cami'den başka bir şey göremeyecek, nihayet etrafındaki ihtiyarlara sorarak, aşağıda Samanpazarı'ndaki mezarlıkta, şairin yattığını öğrenecek. Burada da Dertli'nin merkadı olacak bir mezarı, sarahaten göremiyoruz. Halk Bilgisi

¹⁷⁶ 1918-h.1334 Bolu Salnamesi, Dertli'nin vefatını 1155gösteriyor.

Derneği tarafından yapılan tahkîkata nazaran, merkad yerine bir dükkân yapılmış, bu esnada mezarlığın köşe kısmı yıkılmış, yalnız sarı, büyük bir taş, merkad taşı olarak gösterilmektedir. Vazifesi icabı Ankara’da bulunması îcâb eden muhterem müellifin, bu noktayı tenvir etmesi, hatta îcâb ettiği takdirde bir hafriyat yaptırılarak, mezar taşının ve merkadinin ortaya çıkarılması lüzumu, esere, daha âli ve canlı bir renk verecekti.

İkinci kısım, aruz ve hece yüz on kadar şiiri muhtevidir. Yukarıda dediğimiz gibi, bu şiirlerin tertibinde, elifbaî tertîb nazar-ı dikkate alınmış. Yirminci asrın ilk rub’unda edebiyat tarihine ait eser yazan bir muharrir, memleketteki tedkîk ve usul tebeddüllerine bigâne kalmayarak bunları, meselâ aruzlar ve heceler ayrı veya nazım şekillerine nazaran kalenderiler, semaîler, divanlar, koşmalar ayrı veyahut mevzu’ mevzu’ tefrik ederek ayrı fasıllara derc etselerdi ne iyi olurdu.

Bu şiirlerden bir kısmı, şairin yetiştirmelerinden Figânî tarafından taş basmasıyla bastırılmış. Kitapta matbu’ olan şiirler de vardır. Bunların taş basması Divan’da bulunduğunu işaret gerekti. Nihayet eserin, bütün Âşık Dertli şiirlerini ihtiva edip etmediği hakkında kitapta bir not yok. Bize göre Dertli’nin birçok şiirleri, kitap haricinde kalmıştır. Gerçi bu hususta bizzat meşgul olmadık. Bu i’tibâr ile fazla söz söylemeye bu hususta salâhiyetimiz yoktur. Yalnız Halk Edebiyatı ile uğraşan iki meslektaşımın Dertli’ye ait notları arasında lâ’alettayn rast geldiğimiz parçaların kitapta mevcut olmadığını gördük.

Meselâ (*Halk Şairleri*) külliyyatının sahibi ve Halk Bilgisi Derneği’nin ‘azasından Sadettin Nüzhet Bey kardeşimizin tespit eylediği, Dertli koşmaları içinde gördüğümüz:

Âşık Dertli kendi çalar sazını

Kara topraklara sürer yüzünü

Alıverin şu (Dertli)’nin sazını

Bozuktur perdeler teller perîşân

müntehalı şiir gibi. Ma’mâfih, şunu da kaydedelim ki, muhterem Çankırı meb’ûsundan fazla bir şey istemeye hakkımız yoktur. O, üzerine düşen ferdî vazifeyi yapmış, elinden geldiği kadar toplamış, memlekete tanıtmaya çalışmıştır. Bir taraftan bu işi gören, diğer taraftan Anadolu Halk Edebiyatı’nın 19. asırda yetiştirdiği adlı,

sanlı bir şairi tanıtmak için elinden gelen himmeti herkesten evvel sarfeden Talat Bey'e karşı duyduğumuz takdir hislerini, eseri daha toplu ve daha canlı görmek maksadıyla serd edilen tenkîdlerimize 'ilâveten, buraya kaydetmek isteriz.

C.4, nr. 96, 27 Eylül 1928, s. 15- 16, Ziyâettin Fahri, Ankara

SON NESLİN ŞİİRİNDE GÜZELTÜRKÇENİN KUVVETİ

—Miras'ın, Çoban Çeşmesi'nin ve Yanardağ'ın intişarları münasebetiyle-

Beş yüz sene evvel yazılan Türkçe bir kitap aynen diyor ki: “Ey oğul, eğer şair olub şiir eyitmeğe kasd edersen cehd it ki, şiirde sözün rûşen ola, açuk ola. Ve sakın ki, gamız söylemeyesin. Yani örtülü söylemeyesin. Meselâ bir sözün ki, manası şerhini sen bilesin ve ayruk kişi bilmeye, anun gibi söz söyleme. Zira şiiri halk için iderler. Kendü kendüler için itmezler. Pes şiirün manası açuk gerekdür. Ruşenliği sebebinden ötrü kim gerekse rağbet ide. Amma şair gerekdür ki, hemân vezin ve kafiyeye kani' olmaya. Pes sen dahi hayalsüz ve tertibsüz ve sanâ'atsüz şiir eyitme... Ve şiirde hoş meseller ve teşbihler getir. Şöyle kim, heman hassa hoş gelsün, heman âmm'a. Ta ki senün şiirün şöhret duta. Ve ma'ruf ola ve şiiri aruzun ağır vezinlerinde eyitme. Ta ki eyiden şiirün dahi sakîl düşmeye. Zira sakîl vezinde şiir eyitmeye kimse heves eylemez. Meğer ki iden dahi bir ağır canlu sakîl ola...”

Bu hakikati, müteakiben teessüs ederek nurun zevkine hâkim olan Divan Edebiyatı şair ve edîbleri tamamen anlayamadılar. Vakıa' o adamların içinde Nabi gibi:

Ol dil- küşâ mallar, ol hurde nükteler
Mümkün müdür bula Arabstan'da sûreti
Ol cân fezâ sühenlerin ol şuh edâların
Akkamlar lisânına olsun mu nisbeti
(Bu'dî leke) hitâblarından gelür mi hiç

Lafz-1 (a cânım), (ey efendim) letâfeti

diye Türkçenin güzelliğini takdir edenler, yahut Osmanzâde Tâib Efendi gibi:

“... Hâlâ mütedavil olan üslûb, bu siyâkda yazılan mektûbdur. Zira fi-zamâninâ gayet münşiyâne mektub ne okunur, ne de ziyade amiyane kâğıda bakılır” yolunda şöyle böyle sadeliği tavsiye eyleyenler vardı. Fakat medrese tahsili ve Acem edebiyatının nüfuz ve ‘icazı pek zarurî olarak onlara ana lisanlarının güzelliğini tamamı tamamına tattırmadı. Vaktâ ki gözlerimizi şarktan garba çevirdik ve Şinasi şuurlu bir kafa ile - ilk defa yeni nesir nümûnelerini verdi- eğer muakibleri onun ne yapmak istediğini iyi kavramış olsalardı, bugünkü yazı dilimiz, hiç olmazsa yarım asır evvel ortaya konmuş olurdu. Maalesef ne ateşli ve yegâne vatan şairi büyük Namık Kemal, ne “Şiir ve İnşâ” sahibi Ziyâ Paşa güzel Türkçeyi edebiyata sokamadılar. Kendilerini takip eden Edebiyat-ı Cedîdeciler medrese zihniyetine ve Acem edebiyatından tevarüs ettiğimiz gazelciliğe düşman oldukları hâlde, Divan Edebiyatı’nın kamusunu yırtamadılar: İşte “Aşk-ı Memnû” ve işte “Rubâb-ı Şikeste”.

Edebiyatta “Güzel Türkçe” hâkim olabilmek için, “milliyet duygusu”nun canlanmasını, edebiyat âlemini kaplamasını bekledi. İşte makalemin başına geçirdiğim beş yüz senelik hakikati takdir etmek liyakati bu asrın çocuklarına nasîb oldu. Hiç şüphe yok ki Türk edebiyatı, Balkan Harbi’nden sonra –bu harb meş’umdu, elimizden en ma’mur ülkeleri aldı, fakat genç gönüllerde milliyet meş’alesini de tutuşturmuş oldu- evet, Türk edebiyatı Balkan Harbi’nden sonra yeni bir merhaleye vasil olmuş oldu. İnkâr edemeyiz ki, halk şairleri, danışmendlerin medrese tahsilinden uzak kalmış oldukları için asırlarca evvel yine bugünkü lisanla, samimî ve temiz Türkçe ile yazıyorlardı. İşte, iki buçuk asırlık âşıkane bir saz şiiri ki, eskimek bilmiyor:

Yazın evvel baharında
Teferrüde gör elmayı
Yel esip yere düşmeden
Budağında kır elmayı
Elmanın budağı ağlar
Gözüm yaşı durmaz çağlar
Ağalar, pašalar, beyler

Diz üstüne kor elmayı
 Perişân gönlüm perişân
 Elmadır âşika nişân
 Elmasız yâre kavuşan
 Âh eder anar elmayı
 Karac' oğlan kaynar coşar
 Aşk dalgası boydan aşar
 Bir kötüye yolu düşer
 Kadrin bilmez yer elmayı

Bu bir sene zarfında, inkılâp nesrine mensup üç Türk şairinin üç eseri intişar etti: "Enis Behiç"nin "Miras"ı, "Faruk Nafiz"nin "Çoban Çeşmesi", "Yusuf Ziya"nın "Yanardağ"ı. Tam bir sene evvel çıkan kitabının başına, bana hitaben "Miras"ımın içinde güzel şiirler varsa, bu güzellik öz Türkçemizin tatlı ahengindedir..." diye yazan Enis Behiç'in, vaktiyle beni teshir eden bir şiiri vardır ki, ara sıra hatırlar, fakat şair o zaman İstanbul'dan uzakta, Macaristan'da olduğu için bulup tekrar okuyamazdım. Bir sene evvel, çıkartıp bana gönderince evvelâ o şiiri aradım. Buldum. Bilmem doğru mu, "Turanlı Kızlar" ünânını taşıyan bu şiirde, o zamana kadar intişar eden hece vezinli manzumelerde olmayan bir yeni ahenk sezmiştim. Macar şairi "Vikarbela" tarafından nazmen Macarca'ya tercüme edilen bu manzume:

Getirirler hepsi birer demet nilüfer
 –Âh onların yoktur asla vefâsızları-
 Şehitlerin mezârında dua ederler
 Dalga dalga uzun saçlı Turan kızları!..

diye bağlanıp biten bir "balad"dır. Ve galiba "balad" tarzını Türkçemize ilk tatbik eden de yine Enis Behiç'tir. Hece vezni, Yusuf Ziya, Orhan Seyfî, Enis Behiç, Faruk Nafiz gibi zevk sahibi şairlerin ellerinde ahengini bulmadan evvel, itiraf etmeliyiz ki, hayli ibtidâi idi. Ekseriya "dört dört dört üç" gibi muttarid, gürültülü vezinlerle yazılan parçalar, asırlardan beri –Fuzuli gibi, Nedim gibi, Fikret gibi sanatkârların elinde işlene işlene incelenen aruzun karşısında, pek sönük kalıyor ve- o yabancı veznin lehindeki kanaati sarsamıyordu. İşte hece vezninin dünkü şu vaziyetini yakından bilmeyen bugünkü gençler "Turan Kızları"nda, beni vaktiyle teshir eden

yeni ahengi hissetmeyebilir. Nitekim aynı manzumeyi “Miras”ta okuduğum zaman, benliğim üzerinde ilk te’siri kadar kuvvet göstermediğini anladım ve düşündüm ki, Türk şairleri, hece veznini artık tamamen işlemeye muvaffak olmuşlar. Bugün, eski ibtidâilikten uzaktayız.

“Miras”ta okuyup sevdiğim şiirlerden biri, muvaffak bir “didaktik” parça olan “Venedikli Korsan Kızı”dır. İki kısımdan tereküb eden bu uzun manzumeyi, ne zaman okusam tuhaf bir hüznün içinde, dalar, düşünürüm: Enis Behiç kalenderâne, pervasız kalemiyle “Eski Korsan” menkıbelerinden bir tanesini ne güzel tasvir etmiştir.

“Çoban Çeşmesi”nin intişarından senelerce evvel:

Enginle boy ölçen bu kumsalda ben
Hasretle bakarım karşı beldeye!
Dumanlı ufuktan, durgun denizden
Kimi bekliyorum gelecek diye?

Her rûha gün doğdu, sen de çık, bilir
Desem de o güneş ufka yükselmez.
Gölgeler şekil olur, yolcular gelir,
O cândan, gönülden sevdiğim gelmez.

Vurdukça bu engin su harcında
Kalbime denizler dolar, boşalır.
Asırlık kayalar gibi içinde
En son oyulmuş kovuklar kalır.

Manzumesini okuduğum zaman, heceye ahenk veren şairler içinde Faruk Nafiz'in bilhassa asıl şiirde kıymetli bir rolü olacağına inanmıştım. Sonradan okuduğum parçalarının içinde bu itikadımı sarsan olmamıştır. “Çoban Çeşmesi”nde “Han Duvarları” ünvânlı manzumesini görünce, bakir bir mevzû'ya –ki, o mevzû'nun bitmez tükenmez zengin safhaları vardır- ilk el ozan şairin de o olduğuna kani' oldum.

Hece veznini işleyen şairlerden bahsederken, geçen gün “Yanardağ” adlı bir kitabı daha intişar eden “Yusuf Ziya”yı ilk safta yâd etmek icâb eder: Temiz, kusursuz –ve hiç olmazsa en az kusurlu- bir lisanla bize güzel şiirler yazan bu İstanbul çocuğu, son nesil içinde Türk edebiyatına en zarif fanteziler veren bir şairdir, işte “Yanardağ”dan gelişigüzel bir parça:

Moskof Güzeli

Esmeyi biliriz yıllarından beri,
 Tarihte en kanlı yapraktır yeri,
 Bir şanlı serdarı zafer yolunda
 Fettân ellerinle çevirdin geri
 O sıcak gözlerin yaz gecesi mi?
 Ma'nalı sözlerin aşk hecesi mi?
 Bir anda aklımı aldı başımdan
 Her hâlin bir gönül bilmecesi mi?
 İçimden çıkıyor o eski acı,
 Aşka fedâ oldu devletin tâcı,
 Nihâyet inandım seni görünce
 Bu işte haklıymış bizim Baltacı

Bu gençlerin eserleri, hiç şüphe yok, Türk edebiyatının şaheserleri değildir; fakat güzel Türkçeden yarın için beklediğimiz şiir âbidelerinin muhakkık mesnedleri, temelleri bunlardır. Ve bu, o kadar büyük bir şereftir ki, Türk edebiyatı tarihi,

isimlerini hürmet ve muhabbetle yâd ettiğim şairlere mutlâka çok itinâlı sahifeler ayıracaktır.

C.4, nr. 97, 4 Teşrin-i Evvel 1928, s. 3- 4, Ali Canip (YÖNTEM)

AHMET HAŞİM ve ESERİ

-“Gurabâhâne-i Laklakan”ın intişarı münasebetiyle-

Hiç şüphe etmiyorum, bu müstesna sanatkârın eserleri, Türk milletinin mefahirindendir. Sembolik tarzın Türkçede ilk ve bugüne kadar son emsalsiz modeli olan şiiri nasıl renk ve hûlya doluysa, nasıl hem zarif ve ince, hem zindegî ile –Frenk bedi’yatçılarının ta’birlerine göre “vitalite-hayatîyet” ile- meşbu’ ise, güzel ve üstâd nesri de son devrin en mûtenâ bir ifade abidesidir.

Küçük yaşında eczanelerin önünden geçerken, büyük fanuslardaki kızıl sulara bakar, içlerine akseden rengin hayat manzaralarına hayran ve sermest dalardım; işte şimdi bu yaşta üstâd Ahmet Hâşim’in şiiri bana o bâkir intiba’ları aynen veriyor; işte:

MERDİVEN

Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden,
 Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak
 Ve bir zaman bakacaksın semâya ağlayarak
 Sular sarardı... Yüzün perde perde solmakta
 Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta...
 Eğilmiş arza, kanar muttasıl kanar güller,
 Durur alev gibi dallarda kanlı bülbüller.
 Sular mı yandı? Neden tunca benziyor mermer?
 Bu bir lisân-ı hâfidir ki ruha dolmakta,

Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta...

Servet-i Fünûn Edebiyatı'ndan bu güne kadar hiçbir şaire, rengin bir akşamın göklerde hâsil edeceği te'siri bu şiir kadar kuvvetli yazmak nasîb olmamıştır. Ben Hâşim'den ne zaman bir sayfa okusam tabiata billûr menşurun arkasından bakıyorum sanırım: Onun ufukları, sahraları, ağaçları... Benim her zaman gördüğüm ufuklardan, sahralardan, ağaçlardan büsbütün başkadır; bu yüksek ve derin şairi okurken ömrümde bir kere olsun onun gözleriyle şu bana sade ve renksiz görünen tabiata bakabilmek iştiağıyla kaç def'a titremiştim.

Ahmet Hâşim'in eserleri için bu milletin mefahirindendir, demiştim. Evet, o kanaatleyim ki, bu ay içinde çıkan mini mini "Gurabâhâne-i Laklakan", Türk edebiyatının bir şaheseridir. Fuzûlî'nin Leyla ve Mecnun'u, Nedim'in gazelleri nasıl kaybolmuş asırların üstünden bugünün bedii vicdânına hitâp edebiliyorsa, Hâşim'in şiir ve nesri ve bu şiir nesrin arasında şu küçük kitabı da sihir ve füsûnunu, bizden sonraki nesillere yine bugünkü gibi ter ü tâze bahşedecektir. Ve... Millî eser, hâyide olmayan, şahsî olan eser demekse, Hâşim'in her mısra ve her satırı millîdir, çünkü Türk milletinin bedii doğasına bir timsaldir. Nitekim Fuzuli'nin, Nedim'in gazelleri, Hamid'in Makber'i yine bu sahih manaya göre millîdir. Mevzu' ve mefhum – eğer o mevzu' ve mefhumu tesâhüb eden kalem orijinal değilse – yazana bir kıymet verdirmekten acizdir, çünkü bir garb bediiyatçısının dediği gibi mevzu'un uyandıracığı te'sirler edebiyat ve şiir içinde bedi' duyguların kendileri değil "accessoirres-lâhiklar"dır. Zira sırf mevzuun meâli olan intibaların müşâbihlerine, edebiyat ve sanat âleminin haricinde her zaman tesadüf edebiliriz.

Hülasa milliyetperverâne bir eserin mutlaka millî bir eser olması iktiza etmez. Bu kaziyenin aksi de sahihtir. Şu hakikaten gafletin neticesidir ki, Türk edebiyatını son on - on beş sene içinde hayli çıkmaz sokaklara saptırmış oldu.¹⁷⁷ Evet, sahih ve asil edebî eserlerin çoğu ilk kuvvetini halka ait "seve vitale- hayat-ı nesgi "den almıştır! İlyada gibi, Faust gibi, Şehnâme gibi... Fakat sanatkârın üslûbu öyle bir "capillarite-şiiirlik"e maliktir ki, nasıl bir ağaç toprağın derinliklerinden aldığı kuvveti en yukarı dallarına kadar çıkarırsa, onun da hassasiyet ve muhayyilesi

¹⁷⁷ Bu bahsi on iki sene evvel "Yeni Mecmua"da uzun uzadıya tedkîke çalıştım.

halkın verdiği nesgi öyle yükseltir. Bu sanatkârların eserleri millîdir. Çünkü mensup oldukları milletlerin bedii kuvvetine nümûnedirler. Ve sahiplerine dâhi denilir. Çünkü deha bir içtimaî hey'et arasında dağınık duran kabiliyet, şuâlarını bir noktaya toplayan bir adese demektir. Fakat kalem sahibi böyle bir adese kudretini haiz olmazsa, halktan aldığı mevzu' ve mefhum, eserine hiçbir kıymet veremez. Çünkü hâyîde yazılar bir milletin edebî iktidarını temsil edemeyeceği için millî olamaz. Ve bu kabil adamlara “millî şair” demek, kendilerine iftira ve millete hakarettir. Bilakis şiir ve nesrinin ufku sadece şahsî teessürlerinden ibaret kalan sanatkâr, eğer o şiir ve nesirle cemiyetine bir model veriyorsa, elbette kendi ve eseri millîdir. Bayrın hâlis İngiliz, Verlen hâlis Fransız şairi değil midir?

Hâşim'in nesrinde kuvveti “empresyonist” bir ressam görüşü vardır; tersim ettiği manzaralarda kendi tahassüsleri tabiata son derece hâkimdir; işte bir parça:

Bir Ağaç Karşısında

“Soğuk bir kış günü, karanfil almak için çiçekçi dükkânına girdim. Tatlı bir yaz hararetiyle ısıdırılan bu yerin havası, nebatî usarelerin, hafif, sert ve yeşil tecezziyat ile meşbu' idi. İstedğim çiçeklerin destelenmesine kadar, bana gösterilen sandalyeye oyurdum. Mesut bir insan hayalhanesi gibi iklim, mevsim, yer ve zaman haricinde, millî ve hevesin arzu edebileceği her türlü renkte otlar, yapraklar ve çiçeklerle dolu olan, bu adeta sihirli dükkânda, sessiz bir hayat ile teneffüs edeceği hissedilen, karanlık yapraklı bodur bir hurma ağacından başka hiçbir şeyle meşgul olmadım. Hayalim, sanki aciz bir sinekti ve nebatî örümcek, onu birden ağlarında avlamıştı.

Hareketsiz duran haşin ağaca baktım ve düşündüm: Bir limonlukta mahpus olduğu için, uzaklarda kalan diğer hemcinsleri gibi o kale güneşlerinde sıcak toprağa gölge salamayan, yağmurlarda ıslanmayan, fırtınalarda sarsılmayan, semayı, yıldızları, ayı görmeye görmeye unutan şu ağaç, bulunduğu köşede acaba mesud mudur? En hakir ottan en muhteşem çınara kadar, her nebatın muhtaç olduğu hava ve ziyadan, kuş ve böcek ziyaretinden mahrum olarak, bu ağacın, soba harareti ve insan nefesiyle yaşamaktan mesut olabileceğine hükmetmek için kendimce bir makul sebep bulamadım.

Nebatın zekâsı hakkında büyük “Meterling”in anlattığı muhayyirü’l-ukûl müşahedelerden sonra, bir ağacı mesut veya muzdarip tasvir etmekte hiç garabet kalmıyor! Muztaripler yalnız “Muztaribim!” diye bağırınlar değildir. Bilinmez niçin, acıyı hayata katan kudret, insandan başka hiçbir mahlûka acının sırrını fâş etmek imkânını vermemiştir. Her mahlûk, hayatın kanlı yollarında, boynuna geçirilen ve sesini boğan bir ağır sükût zincirini sürükleyip yürüyor. Hiçbir beygir, hiçbir arı, hiçbir sinek başının ağrıdığını veya midesinin bulandığını bize söylememiştir. Fakat bu nevdan bir ızdırâbın gözü, başı, ağzı olan bir mahlûka yabancı olabileceğini zannetmek ne merhametsizliktir. Rüzgârlı, karanlık gecede, bahçenin ağaçları, vahşi gürültülerle hışırıyor, bu ağaçlardan niceleri kırılan bir dalın yarasıyla kanıyor, niceleri gizli bir haşerenin zehriyle için için ölüyor, niceleri can çekişmekte, niceleri anlaşılmasız acıların kısılcasına yakalanmış, kıvrılmaktadır. Fakat bunu hiç kimse bilmiyor, çünkü rüzgârlı, karanlık gecede hepsi aynı gürültü ile sallanıp hışırıyor. Çöllerin serbest bir ağacı iken ırsen bir terbiye ile tedricen ateş kenarında yaşamaya mahkûm uyusuk bir kedi zilletine indirilmiş, bu şimdi çiçeksiz, meyvesiz, aşksız ağacın her nescî, duyulmak için ağız ve sestem başka bir şey istemeyen bin karanlık feryadıyla dolduğunu pek muhtemel gördüm.

Dar saksıya gömülen kısa kütükten, çelik süngüler gibi fişkırın yapraklar, korkunç bir ızdırab ile gerilmiş azim bir elin bana doğru uzanan sert parmakları gibi göründü ve demir kafes arkasında yatan hasta arslanın sitemli, büyük, sarıgözlerini andıran nebatî gözleriyle, mahbus ağacın bana bakmakta olduğunu, tüylerim ürpererek düşündüm.”

Bazıları derler ki, “Hâşim kuvvetini eksantirisiteden alır, başkasının kara dediğine o beyaz der, mor dediğine sarı... Bunun için dikkati celb ediyor.”

Bir insanın garip görünmeye çalışmakla sanatkâr olacağına asla kâni’ değilim ve bu üzüntüden en ziyade Hâşim’in tiksineceğine şüphe yoktur. Eğer onun görüşünde bizim görüşlerimize benzemeyen taraflar varsa –ki vardır- vâkıa’nın sebebi sırf bizim yani çoğumuzun, hâyîdeliğindedir. Filozof Bergson’un dediği gibi asıl realiteyi yalnız sanatkâr görür ve başkaları onu göremedikleri için, büyük sanatkârların eserleri kendilerine aykırı gelir. Aynı sebebi izah içindir ki, o filozof, “Eğer realite herkesin vicdanına olduğu gibi aksetseydi, hepimiz sanatkâr olurduk.”

demıştır. Ancak Bergson'un bu bahiste kullandığı realite kelimesinin ma'nasını iyi bilmek iktiza eder, onun kanaatine "realite" tabiatın sanatkâr olmayanlar tarafından görülen şekli değildir. Çünkü ruhunda "idealizm" olmayanlar "realist" olamazlar. Bir fotoğraf makinesinin aldığı resimde "realist"ten nişane yoktur, bu asrın dahi sanatkârı "Rodin" de aynı fikirleri ileri sürmüştür. O da, "Sanatkâr, tabiatı fotoğraf makinesinden daha doğru görür." diyor, meselâ yürüyen adamların enstantane bir resimdeki hakîkatsizliğini hatırlatıyor. Böyle resimdeki adamlar gayet cansızdır, sanki falân veya filân vaziyette donup kalmışlardır; halbuki realite canlı bir şeydir; onu fotoğraf makinesi değil, ancak ressamın gözü görebilir. Ahmet Hâşim, "Gurabâhâne-i Laklakan"da "sinema"dan bahsederken "Sanat ifrât ve mübalâğanın bir nevidir, sanat bir yalandır." diyor ki, bu yukarıdan beri serd ettiğim mülâhazalarıma zıt bir mütâlaa değildir. Sanat, umumiyetin kuru mantığına karşı bir ifrat ve mübalâğa görünür. Sanat, sanatkâr olmayanların "doğru" dediklerine nazaran "yalan" der ve yüksek sanatkâr Ahmet Hâşim o sözü bu nokta-ı nazardan söylemiştir. Fotoğraf resmin, sinema tiyatronun yerine geçemez, hayatın hakikati ancak resimde ve tiyatrodadır; fotoğraf ve sinema müebbeden bu hakikati görmek ve göstermekten mahrumdur.

İşte "Gurabâhâne-i Laklakan" nesrinin bu sanatkârane görüş kudretidir ki, başkalarının sahifelerle anlatmaya çalışıp da ifade edemedikleri şeyleri bize üç-beş satırla gösterebiliyor: "Son Şarklı" levhasıyla Süleyman Nazif'ten bahseden parçayı okuyunuz:

(Müheyyic ölümüne hâlâ ağladığımız emsalsiz üstâd hakikaten, siyah paltosu ve yuvarlak şapkası altında, bir kabile reisinin Asyaî haşmetini taşıyordu. Şark medeniyetinin serhaddine varmış olan o şanlı süvari, bir türlü atı, mızrağı ve kılıcıyla garb medeniyetinin demir köprüsünden geçememiştir: Zira atı çelik levhaların gürültüsünden ürkmüştü... Süleyman Nazif, bir şarklı zihniyetiyle "belâgat" kaidelerine büyük bir iman ile inanan son büyük edibimizdir. "Söz"ün kudretini kelimelerin ahenginden, nidaların azemetinden ve tezatların şimşeklerinden beklerdi; fakat muhayyerü'l-'ukûl bir hayat menba'ı olan bu adam, ateşten parmaklarıyla kelimelere dokununca, onları garip bir seyyâleyle canlandırmasını bilirdi. Cansız kâmus, onun elinde bir meş'ale gibi yanardı...)

"Cem'in Gözü" ünvânlı parça da aynı kuvvettedir:

(Cem'in dediği mahz-ı hakikattir: Şeklimiz bir hile ve bir yalandır. İnsan, meyvelerin aksine yapılmış bir mahlûktur, tatlı eti dışarıda ve iç tarafı ele alınılmayacak olan tarafıdır. Tebessüm, gülüş ve ağlayış, hep saklamak istediği gülünç veya iğrenç ruhun etrafında tuttuğu perdelerdir ki, ruh onun arkasında çarpık ve ürkek bir hayvan gibi, endişeli gözlerle bakarak çömelmiş oturur. “Cem”in gözü, işte bu perdeler arkasında gizlenen çirkinliği görenve rûhun bütün hile ve oyunlarını boşa çıkartıp, onu keskin bir terassüd altında tutmayı bilen gözdür. Nasıl?.. Onu ondan başka kim bilebilir... Cem'in dârü'l-mesa'isine girmek mazhariyetine nâil olanlar, duvarlarda fecî bir insanlığın parça parça asılıp, teşhîr edilmiş olduğunu görürler. Derisi yüzülmüş et gibi ruhları üzerine titreyen bu çarpık, şişman, zayıf veya kısa insanlar bir “hırs”, bir “hased”, bir “kin”, bir “gurur” veya bir “hamakât” der ki, tanıdığımız ve her gün görüştüğümüz filân veya falânın ismini taşırlar...)

“Gurabâhâne-i Laklakan”, bütün sanat ve edebiyat meftunlarının hırs-ı cân edeceği bir eserdir, çünkü son nesilden istikbâle kalabilecek üç-beş parçadan muhakkak ve muhakkak bir tanesi odur.

C. 4, nr. 103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 2- 3, Ali Canip (YÖNTEM)

“KALDIRIMLAR”IN ŞAİRİ NECİP FAZIL

“Örümcek Ağı” ve “Kaldırımlâr” bizi, nadir bir sanatkâr ve hakikî bir şairle karşılaştırıyor: Necip Fazıl.

Her mübdi' gibi, Necip Fazıl da, bugünkü ilmimizle maateessüf izah edilebilecek gibi değildir. Ruhi faaliyetin en muazzal ve en yüksek bir hayatını teşkil eden ibdam biyoloji, psikoloji, sosyolojisi, henüz malumdan ziyade meçhullerle doludur. Son zamanların “Yeni Ruhîyyât”ı yani “Psikanaliz”i de olmasaydı, hakikî sanatkâr hakkındaki bildiklerimizin sathiliği karşısında cidden fütur getirecektik. “mektep” ve “muhit” ile yapılan izah tecrübeleri, hakiki sanatkârları teşrih etmekte pek yaya kalıyor. Sanatkârda aslolan “orjinallik” olduğuna göre, hakikî izahın imkânı, bu orjinalliğin mekanizmasına nüfuz etmeye başlamakla olabilirdi. Bundan sonra gelecek edebiyat münekkidi, eski ‘ananeyi bırakarak yeni ruhiyyâtın vecheleri istikametinde yürümezlerse, sanatkârların harimine yaklaşamayacaklardır. Teslim edeceksiniz ki, bugüne kadar gelen edebiyat ve sanat tarihçileri mihanikî

kronolojiyi kaçırmamak kaygısıyla, hakikî sanatkârları sanat tarihinin şaz vak'aları gibi gösterdiler. Hâlbuki asıl sanat tarihi, münhasıran bu hakikî sanatkârlara hasredilmek lâzımdır. Çünkü makalelerle döküntülerin müz'ic ve yeknesak kalabalığı içinde, hem zevkimiz bozulur, hem de hakiki sanatkârların muhteşem manzaraları bataklıklar arasında bırakılmış olurdu. Bu sıtmalı haşerâtin ufûnetleri olmasaydı, şiir ve sanat zevkimiz bugünkünden büsbütün başka bir şey olacak ve hakikî sanatkârların takdiri bir zaman meselesi olmaktan çıkarak, ilk hamlede kendileriyle sempatische olabilecektik. Hiçbir şey sebepsiz olmadığı gibi, bu hatarlı gidiş de sebepsiz değildir. İctimâi muhiti, birinci dereceden alâkadar eden, doğrudan doğruya pratik ve nef'i alâkalarla, hamlelerle, hakikî sanatkârlardan daha çok, mutavassıt muharrirlere teveccüh ettiğinden, tarih kumaşı, çarnaçar bunların kalabalık örgüleri ile doluyor ve müverrihler de ister istemez, bunlarla meşgul olmadan yapamıyorlar. Bu tarihî zaruretten başka, diğer bir âmil daha var ki, o da, hakikî sanatkârların, ekseriyeti teşkil eden normal insanlara benzemeyip, yalnız kendisine benzemesidir. Ne normal ne de anormal bir psikoloji ile izah edilemeyen bu "yegânelik", kendine has bir psikoloji ile tenvir edilmedikçe, ondan şuur ve idrak ile bahsedebilmek, bittabi' mümkün olmadığından, insana garip gelen bu hâdiseye ya gayr-ı şuurî bir hayranlık veya anlayamamaktan mütevellit bir nefret gösterilmekten başka, yapabilecek müspet bir şey yoktur. Bütün bu hâdiseler, hakikî sanat eserlerine karşı olan, seri' ve isabetli intibak kabiliyetimizde, henüz mühim bir istifa hâsıl olmadığını, daha doğrusu, hakikî sanatkârların henüz pek meçhul bir şey olduğunu gösteriyor. Nitekim "Kaldırımlâr"ı okuduktan sonra, sanatkâr ruhunu, yeni ruhiyyâtın vecheleri istikametinde çok derinden eşelemek lâzım geldiğini bir kere daha anladım.

Öyle görünüyor ki, hakikî sanat, hayattan ziyade çocukluk ve rüyaya yakındır. Hakikî artist ilcâsı, bohem hâli, tâ çocukluğa kadar giden ve bilhassa cinsî ihtibas ve hususiyetlerini tahlil eden psikanalitiğin yardımını bekleyen hususi bir ruhiyyâttan mülhem oluyor. Bu hususiyet ancak, sanatkârın pek şahsi bir teessürü biyografisine tercüman olmasından neşet edebilir ve illa sanat bir mucize veya garabetten ibaret kalır. Hakikî sanat ise, ne bir mucize ne de bir garabettir. Mucize değildir, çünkü o, 'icaz değil, bilakis, mübtezel ve hâyide his ve heyecanlarımız yerine orijinal bir teessür hayatı aşlamakla, bizi de kendisi gibi yükseltiyor. Garabet

değildir, çünkü onu er geç benimseyip sevmekten başka bir şey yapamıyoruz. O hâlde “bedii heyecan” mücerret bir Anka değil, belki müşahhas bir sanatkârdan birtakım itibarî veya maddi vasıtalarla bize sirayet eden orijinal bir te’sirdir. İşte bütün ukde, te’sirin bu hususiyetini tahlil ve teşrih edebilmektedir. Şimdiye kadar en karanlık kalan mahrem dehlizde, ne kadar ilerleyebilirsek, sanatkârları da o kadar yakından anlayabileceğiz. Çünkü “ilham” denilen sirk menbaı, hâdise âleminde kalmak şartıyla, ancak burada bulunabilir. Yeni ruhiyatın çok derin ve nafiz tahlillerine bakılırsa, sanatkârların insiyakları, pratik hayata hiç olmayan bir keyfiyetle mütehallî veya böyle olmayıp da normal olsalar bile, pratik sarfiyattan, sanatı uğruna mütehâşî bir hâlde görünmektedir. Vâkıâ insiyak hamlelerinin bu kısıklığı yani pratik hayatın intibaksızlığı nevrozlarda da vardır. Yalnız bu hâl nevrozlarda zaaf ve bozukluk hâlinde yaşarken sanatkârlarda sanat dediğimiz orijinal ve müessir bir sembolizme kadar yükseliyor. Sanat eserinin tükenmez derin menba’ları insiyaklar olduğu hâlde sırf insiyakı her türlü psikolojiye kâbil-i ircâ’ olmamaları işte bu sebeptendir.

Dikkat edilirse görülür ki, normal yaşayış ve pratik hayata intibak, hakikî sanatkâr ruhuna bilâ- ihtiyar bir cücelme hissi verir:

Bir göz gibi süzüyor beni camlardan gece

Dönüyor etrafımda bir sürü kanlı cüce

Görülüyor ki, Necip Fazıl da bu mısraıyla hakiki bütün sanatkâr arkadaşları gibi, normal hayata hor bir gözle bakıyor.

Nitekim arkadaşları (Geothe)’ye: ”Sevdiklerine neye sadık kalmıyorsun?” dediklerinde verdiği cevap: “Cücelmekten korkuyorum.” demekten ibaret kalıyor. Keza (Tevfik Fikret)’in “Rubâb- Şikeste”nin başına koyduğu:

İnhinâ takv- esâretten girandır boynum

Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür, bir şairim

beyti de aynı ruhî haletin bir ifadesinden başka bir şey değildir. Bu hâli, büyük sanatkârların hemen kâffesinde görebiliriz. Hatta onların etleri yansa bile, safahat yerine perhizkârlığa koşarlar. En güzel kadınların cazibesi onları teshir edeceğine, bilakis korkutur, gençlik ve nefsanîyet hırsıyla bir müddet kapılabilirler. Fakat çok geçmeden yine kaçarlar. (Fuzûlî)’deki müthiş visal korkusu bu hâlin en tipik bir nümûnesidir.

Normal hayatan iğrenen sanatkârın, kendi ruhuna dayanmaktan başka kaçacak bir yer olmadığından, bütün teselli, ümid ve gururunu kendi ruhundan alması gayet tabi'dir. Bunun için o, çarnaçar kendine hayran olmuştur. Kendi kendine meclûb etmekten daha samimi bir zevki, sanatkârın başkalarını da kendine râm görmek veya her şeye kendisini aksettirmek, en tatlı bir ihtiyacıdır:

Söndür lambaları uzaklara gideyim

Nurdan bir şehir gibi ruhumu seyredeyim

**

Yollar bizden bir izdir

Ne duysak sesimizdir

Ne görsek benzer bize

Hiç şaşırmayan bir saat

Gibi işler tabiat

Uyarak kalbimize

Artistlerin “tabiat” dedikleri şey de yine kendileri, bizzat kendi tabiatlarıdır. Bunun için derler ki: “ Şair, sevgilisini aramaktan ziyade kendi aşkını, Allah'ını aramaktan ziyade kendi cezbelerini, beşerin sefaletlerinden ziyade kendi ıstırabını, şe'niyetten ziyade kendi sanatını, başkasının hüznünden ziyade kendi hüznünü arar.” Ve yine bunun içindir ki, şair, hakîki olarak yalnız kendi dertlerini, felekten dâimi vefâsızlığı, yalnızlığı, aşktan kâm alamadığını, beşeriyetin fevkinde kalmak gururunu ve yalnız kendi âleminde, münzevî ve bâkir bir hayat yaşadığını terennüm etmekten hiç bıkmaz. Nitekim:

Dost bî-pervâ, felek bî-rahm, devrân bî-sükûn

Derd çok, hem derman yok, düşman kâvi, tali' zebûn

diyen büyük Fuzûlî, aynı temâyülün samimî bir tercümânıdır.

Her şairde aşk zücreti vardır. Ve şairin aşkı, hiçbir zaman, tahkik edilebilir, hakikî, canlı ve tatminkâr bir aşk olmamıştır. Bu zücretin köklerini çocuklukta ana aşkının ihtilâsından ve bunun emsalini artık hiçbir yerde bulamamakta, aramak lâzımdır. Şairin kendisine sevdalı ve meftûn oluşu yani narsizmi, aşk karşısındaki bedbinliği, bilhassa hiçbir kadına itimâd edememesi gibi hâlleri, hep ilk aşkının

inkisarından mütevellittir. Nitekim Necip Fazıl'ın "Anneciğim"i bu zücretin sembolleri, gayr-ı şuurî bir surette, hemen tamamen aksettiriyor gibidir.

Ak saçlı başını alıp eline
 Kara hülyalara dal anneciğim
 O titrek kalbini bahtın yeline
 Bir ince tüy gibi sal anneciğim
 Sanma bir gün geçer bu karanlıklar
 Zulmetin ardında yine zulmet var
 Çocuklar hıçkırır anneler ağlar
 Yaşlı gözlerinle kal anneciğim
 Gözlerinde aksi bir derin hiçin
 Kanadın yayılmış çırpınmak için
 Bu kış yolculuk var diyorsa için
 Beni de beraber al anneciğim

Şairin mütemadi iç sıkıntısı, dalgınlıkları "yeryüzünde kendisini serseri" ve "derbeder" hissetmeleri dâhi hep, başkalarını sevememesinden ileri gelmektedir.

Gönlüm ne dertlidir, ne de bahtiyâr
 Ne başkasına yâr, ne kendine yâr
 Canım isteyince ben diyâr diyâr
 Gölgemin peşinde yürür giderim

**

Yeryüzünde yalnız benim serseri
 Yeryüzünde yalnız benim derbeder

İşte, bu müthiş ve korkunç yalnızlık yüzünden, bütün sevgi ruhta aranır ve her şey orada ve oradan seyredilir. Bunun için şair, başkasının söyleyebileceğine hiç inanmayan veya bundan en çok şüphesi olan bir adamdır. NitTeşrin-i Evvel (Musse), "Fantâziye"si vasıtasıyla, münzevi şair ruhunun iç sıkıntılarında şöyle şikâyet eder: "İki, hatta bir saatçik bu derimden sıyrılıp kurtulsam, ne olurdu? Bütün insan vücutları ne müthiş inzivalar ya Rabbi!" Keza (Flaubert) de: "Birbiri için çarpan iki

kalp arasında, uçurumlar vardır; adam, bu iki kalp arasındadır. Ruh, inzivasından kurtulmaya beyhude çırpınır.” diyor. Şair ruhunun en gizli iştihaklarını kari’lerine ifşa etmekten korkmayan (A.Jid)’den dinleyelim: “Kendinden ancak, kendinin olan yani emsalini başka hiçbir yerde bulamayacağını hissettiğin şeye bağlan ve kendinde de sabırlı veya sabırsız, ancak yerine başkasının koyamayacağı şeyi yarat.” diyen bu şair, yaşadığı narsizmi bütün bir edebiyat kaidesi yapıyor.

İşte, Necip Fazıl ve emsali hakikî şairlerin eserleri, ancak, sanatkârın bu şahsî psikolojisi vasıtasıyla anlaşılabilir. Bu psikoloji bilinemedikçe, hakikî şairlerin sembolizmi ya sun’i bir maharet veya esrarengiz bir sayıklama zannedilebilir. Hâlbuki bunlar tâ çocukluk insiyaklarımızdan gelen gayr-i işuuri ve çok derin bir mazinin remz-i hakikatleridir. Bu hakikatler, mukavemet olunamaz câzibesi etrafında, pervâneler gibi yanmaktan, daha iyi bir şey yapamayacak olanlardır ki, hakikî şairlerdir. “Kaldırımlâr”ın Necip Fazıl’ı, bu pervanelerden biri, hem de çok câzibelisidir.

C.4, nr.103, 15 Teşrin-i Sâni 1928, s. 13- 14, Mustafa Şekip

EKLER

مطبوعات آراسته برهافتا

§ پروكړن پیرام ، نوربان پیرامی . هرهغه فادار (بوربان) كه سخته پاتې پاشنده (پیرام) برآز آكیږی دوشو پوره سده په پوكون سونجه كیږلای سې . مطالب كوتلردن بری . شپه سز دت ایدلشدر : سوكسته ل طرفده پیرام لیرې چوغالی . پوریزې ول ایدمن پیرام لده كوسترپوړكه بزسود برمتز وږیسه فاسله لره بر پیرامدن پیرامه فوشو پورز . جوجولره ، كسكبلره ، اورته پاشلره واخیلاره ، خلاصه هركه كوره هركس ایښیښ خنسی ایدلای سونجی . بر كوتیز وار . ازكون ایښده نیز كینیله بجه ای پیدایه كوله اكله بجه كیدو .

معنایه برتخته نظر دن بو پیرام لره سادتنز خنده فطی واخسائی بر لیسې وادو : ل الخیبه بو پیرام لره ایښده ك سونجیك طینسزده كس ایښیك كوتلردو . اكر پیرام كوتلری بر سالیبرسه خسته ختفه مسود اولینسز ، پانود مسود كورونیسكو كوتلرك عداری میانه بیچار . پوكون ، پوسادت كوتلرك : جوی نه فادار آز اوله په انضادی او اجناسی شرالیق بز مایه پیزده پوانا برمت ایښیښ شایان دت برمددو .

§ الله تا منقده صمت خنده پالكو برتخته نظری اولان كیسده . پوسنده كوره كندی طبیعت موافق كلیښ هرات فاه هركر ضروریدر . پالكو سونه پله ین برشته ودازی اېه پشایان بر اسكه كی . پوسنده آجیاق بز نوع اژدن خدا كیر . فیکر اژر اولك ایښیښ نالابل تحمل پرو فووت نییدر . پونا منقده پوله بر ازه تصادف ایښه همیدره شیریندر ، متجاوزو . اوزمان سوزلرته نه ناسخ ه نامراد پو لوو . معنایه بو جنس منقده قارغزی طرفدن اوفادار ای اوفادار جیوق فرق ایدلیركه آرق اوندن سوكره فاره نظرده منقده سیکول بر جوجویدن كری غلان بری پوله . او كوزلری و آخیری آیدلېه فاره كوز و ، او مایه پیزه پاشلادیه فاره فولالری طیار . حدتانه پونا منقده میچده لیسز برآدم كافر . پونك برابر سنت خنده كینیس و نظری اولان ایښیښ كه اولك فریادیه میچ بر منا وردره مس . پوسیده درك اوپر ؛ پوزې پوسه ه كوكلرته نفس ؛ پوزالزنده سون فالانجه فادار طیفانض اولانله فادری هغیر . دورودلر . اكر بو منقده كسكین آوازی جفا

معنایه شوز سطرزی نیایته در كرن زده فا منقده اولق آژورسی بگمده ك : بز دوشو توش ، طانتلش واوندن سوكره وجوده كینیلش آژوری داما هر جع پورپوز . حق پالكو سین بر موشوع داخنده دكل ، مین زمانه سین بر مقصد مناصه اڅك اوزره پلش اژره داما لیست وریپوز . هم موشوع ه مینسا . بی ای كره دوشو توش ، طانتلش اژر .

§ توك سارف جیتی حلق نسا هیته دوام ایښیور وه اداره هیق اجناسی یك ه نیت ونید برابر اېه نهایت پو لوو . پوجیك تاسیته پینسز توك جوجو فلك دكاسی لولل بر الفنا كاه . فزادیه بو ججه سارف جیتك افاده ایښیك منا جوق پوكندو : وظیفی پالكو توك جوجو فلك آخربه سببای بریك ه آرهغه یق بر اینه وریك دكل ، مین زمانه او كا پشادین منجه هم كندیه ، هم عیطة پرایلیق منبرل تارك اچكیدر . سارف جیتك هلكتیزده پوړوك برهفالیته كینیس برهفوت كوستره پكك الله باز دللی اېه هر كز همیته پلین بر بنا دوشو منقده اول نیایسته آلاچی كك و كزیده جوجولل ایښیښ پوړوك ه ووادار هرمان

تیسلمان مسید

فیه آكان سندن توكه متفكر سوهی
تورنده بیه دیکم كورین فرار ایندی ..
سك بیک بر امه نوردیم آیدنی
روا دولر شك بوگون ناروما ایندی ..

آكر پوكه اوشاره بو طوزاره سوهیك
باری سن دوداق پوكه ، باری سن برطوطه دور ..
پانی : دون هرصراحی آتونه ایندیكیم
پیلان سبدگن یادگاردو بو چلور ..

۹۷۸-۴-۲۳

پاشا تالی

سرابلی تأسیس فامل ایښیور . یو دوشو جیتك اېك غلرزی اژكودكی درس سنس پایدنده كورمچك ، بو نظرله اقتطاضز توالی ایښده توك سارف جیتی هلكندو هرمان ملاه سندن استاده ایدچكدر .

هرسته یكېره ذكلكه سولارده تبا اولانسانس استهاف ایدن پوړوك جیتك مقصدده آلهانه بر هلویت وار . پوهلیت فوت ورون عصرده جیتك كرك دوك ، كرك ملك وریك لیست واهیدر .

§ « حیات » ، دردمن جلیتك اېك ساریس منور توك كینلکه امان ایښیښ جوق ملاه دار اوله ین دكندیه الله فله ملاه دار اولان بر زمیره قارغی سسی سطرزی اظهار ایښی اولی . توك كینك ، ملوړ برهاله دكل ، حق فرد وجزو خالده بیه نه پوړوك بر فذرت وعتقت اوله ین « حیات » ك مؤسلسری داما جوق اژدن دوشو نغزوری . پوك ایښیښ « حیات » . الله سناستادكاه اولارك بو الله حیات زمسین انتظ ایښلردی . استنادكاهك فراد بیه ه فادار لول اوله ین بیان حیات ، ارض عمال ه كندیه ملاه دار اولان لك پوړوك كین قاله بیه مقدس طانتیق وظیفه تصریحی مین دت واطام اېه انا ایدچكدر . « حیات » مجموعه سی ، منور توك كینلکه امان ایښیښ بو نسوده ، اوپله داما پایدن داما سرانته جوجولاشش اولیور .

توریه
مدیر مسئول : فاروق تالز
استابول - دوك مطبعی

HAYAT

YENİ TERTİP: No. 1. İKİNCİ KÂNUN 1930

Mecmuamızın

001(05)-28.31

01.68

Bu nushası ile *Hayat* yeni bir çağa giriyor. Tecrübemizle anlıyorduk ki memlekette miktarı artan münevverlerin irfanlarını tenmiye için yeni bir vasıtaya, yeni ve yüksek bir mecmuaya ihtiyaçları var. Bu ihtiyaç, beş, altı saat süren bir spordan sonra duyulan bir açlık gibi kendini gösteriyordu. Evet! Ulu Gazinin ulu himmeti ile pek yerinde bir inkişaf oldu. Garplığa pürüzsüz olarak iştirak ettik. Yeni ilimleri, yeni medeniyeti gönül hoşluğu ile temessül etmek istiyoruz. İşte, mekteplerimiz bu istikamet dahilinde tensik edilmektedir.

Bir de garbin cereyanlarını, ilmi, fikri tekâmüllerini takip etmek, kendi meselelerimizi de o metotlar içinde tetkik etmek gerek. Bu maksatla dır ki *Hayat* bir yüksek kültür mecmuası haline koymayı düşün-
dük.

Öyle bir mecmua ki gayesi bilmiyenleri okutmak değil, bilenleri, yüksek tahsil, hiç olmazsa orta tahsil görenleri cereyanlardan haberdar etmektir,

Memleketimizde böyle bir tabakanın mevcudiyetine iman edenlerdeniz. Fransıza çıkan ehemmiyetli bir Paris mecmuasının Türkiye'de ve bilhassa İstanbul

HAYAT

BA BİR ÇIKAR FİKİR ve EDEBİYAT MECMUASI

YENİ TERTİP: No. 1. İKİNCİ KÂNUN 1930

Yapanlar, doğuranlar, yaradanlar
yalnızlıkbinler, idealistlerdir.
Bedbînler doğuramaz, hayatı idame
getemez Tarihî yoğuramaz.

MÜNDERECAT

- Başlangıç. 2 — Osmanlı devrinin tarihi. 3 — Fatih ve Namık
- 4 — Tanzimattan cumhuriyete. 5 — Napoléon Bonapart ve Göthe. 6 —
- 7 — Münekhtin vâzifesi. 8 — Beynelmilel Darülfün-
- 9 — İyi bir Berehmenin hikâyesi. 10 — Harf inkişabımız
- 11 — Copula, mevcut olmak fiili. 12 — İktisadî bir
- 13 — İnkilâp ve biz kadınlar. 14 Arapça ve farişiden aldığımız
- 15 Kitabiyat (Fuzulî) 16 — Faal nüfus istatistiği.

ANKARA ve İSTANBUL

İdare eden: CELAL NURI

İSTANBUL, DEVLET MATBAASI

حیات

اداره مرکزی :
انترنمدہ ، استانبول چلسندہ ماہ
استانبول بروسہی :
انترنمدہ ، اکثر چلسندہ 87 نمبرودہ
ماہنامہ ہمسرمہ

نومبر ہر ہرودہ 15 فرور ہرودہ
سنہ لکی ہوسنہ ایلہ 7.5 لیرا
(اجنبی عملکنٹر ایچین 7.5 دولار)
ایرہ ، اعلان ایلمری ایچین استانبول ہرودہ
مراجعت ایچین
ہنری ہنرلشہ سربہ اکثر ہرودہ

میازد انعامیاز . دیباہ راہا ہرودہ حیات قاتلم

سای : 90 آقرہ 16 ، آغستوس ، 1928 4 نجی خلد

مصاحہ :

حرف انقلابی معارف سفر برکیدر

یکی تورک حرفلریک بر آن اول نمسی
ایچین پایلاجق تدبیرلی دوشونک کونک اک
مهم مشہیدر . منور و خلق کتہسنہ یکی
قیامی یایق ایچین بالکر یونرک شکلری
اگرہ تک کافی مکلدور . بو حرفلرہ یازیلان
کلرہ کوزری آیشدیرمق ہر مکسدہ یوشکلرہ
منا آرانسدہ نہنا ارتباط تأسیس ایتدیرمک
وجہہ اعتیاد تاین ایلمک لازمدر . بونک
ایچین ہر صنف خلق بو حرفلرہ یازیلش کتابلری ،
مقالہلری ، مآدیہ او قوملری ایجاب ایدر . اولسدہ
ہر وطنداشہ ترہب ایچین وظیفہ بو حرفلرہ
یازیلایق کتاب ، مجموعہ وغز نلری مآدیہ
اوقوم ایچین تہاک کوسستمک و حکومت
خاندانیسدہ ہر مسوہ ایچین مآدیہ قائدلی کتابلرہ
مجموعہ نشر ایتدیرمکدر . دیک اولورورک یکی
قیامک تولید ایدجکی بروک و فیصل انقلابہ
ایمان ایدن ہرکس کتندہ لازم کن اعتباری
وجودہ کتیرمک اوزردہ مطالعہ ہر حصر ایدجکی
زمانی ترسیدہ مجبورودر . دیگر جیتدن بو حرفلری
خلق نشر وظیفہسنی درعدہ ایدن حکومتدہ
خلق ایچین جذب و قائدلی یکی یکی اثر نشر
ایتدیرمک ایچین ہر تورو ملاتوی پایاجقدر .
یوندن نتیجہ حاصل اولایق ؟ بکرہ
وطنداشارسدہ مطالعہ ذوق ، مطالعہ ایجابی
واعیادی آرتاجقدر . دیگر جیتدن بو حرفلرہ
اک قائدلی واک لازم اثرلک نشری سایسندہ
منید فکرردہ عملکتندہ ییلش اولاجقدر .
بوسورتہ یکی تورک القہسیر رلندیرمک ایچین

پایلاجق کتیب فعالیت مارفاک نمسی یکی
فکرلرک نشری دیک اولاجقدر .
ہر حرف انقلابندن سوکرا عرب حرفلری
اگرہ نمکسین مکتیدن حیقاچق اولان مستقبل
نسل ایچین مل کتبخانہ وجودہ کتیرمک اہالی
قابل اولمان پر وظیفہ اولاجقدر . اسکی
کتابلر میندہ مل کتبخانہ من ایچین الزم
اولان اثرلری یکیدن طبع ایتدیرمک ،
مل کتبخانہ منی ہر مسورتہ زکینشدیرمک
مجبوریتدیز . تورک القہسندن حصول کلجک
سنوہ نتیجہی محقق ایتدیرمک مکتورہسی
مل عرفاتی زکینشدیرمک ، نشریاتی
حاجہ ایلمک عنہنی آرتراچقدر . یوندن جوہ
خبری نتیجہل حاصل اولاجقدر . کین سنہ
معارف و کالی بودجہ نشریات ایچین یوزیک لیرا
تخصیصات قوبدیلن زمان ہنر طرفدن اعتراضلر
یکمئلش و نشریاتی حاجہ ایچین قولونان یولاراک
فضلہ اولدیلن اداسی ریلہ ایلری ہر سوزولشدی .
حرف انقلابنک مسود نتیجہسنہ ایمان ایدن
ہر کس آرتیق بونک اون اون ہن مثل فضلہ
تخصیصات قولولسنی طبعی کورمکچکدر .
پوحایہ تالیف و ترجمہ فعالیت آرتراچق و زردہ
قائیل و علمی اثرل نشر ایلمک حیات و وقت
ایہنار آرتاجقدر .
حرف انقلابی منور زسرمہ جوق اغیبتل
بروظیفہ تحصیل ایدسور . ہینز بو حرفلرہ یازیلش
شکلرہ کندیزی آیشدیرمقہ برابر باشقالرنہ
یولاری اگرہ تک مجبوریتدیز . بو انقلاب

یکی حرفلری تورکی خلقتہ نہقاد کتیش بر
سورتہ پایبیلرہ اودرجہ وصانت پیدا ایدہ .
چکدر . یواقلای تماملامق وظیفہسنی درعدہ
ایچین یوکونکی نسل بو وظیفہسنی باہرکن لازم
کلن معلومانہ یایش و یاخود او معلومان
آکتساب ایچین لازم کن واسطہلری خلقتہ
اگرہ تمش اولاجقدر . القہ منی رلندیرمک
خلق معارف یایق دیکدر . جہوریتدیرمک
باشلان کتیب معارف فعالیت حرف انقلابیہ
دھاقوتہ آرتاجق ، دھامسود نتیجہ و رچکدر .
اونک ایچین حرف انقلابی سارف سرفر
لکیدر . مدنیتک مناسی فکر و عرفان سایسندہ
طبیعت حا کاولق جہدی اولدینتہ ایناتانلر ایچین
بوسفرلرک قارشیندہ اددین حیجان دویمقدنہ
بوقالیہ نہدرجہ متواضعہ اولورسہ اولسون
قاریشوق قادی طبعی ریش اولاماز .
بوسفرلرک اک مهم وظیفہی معلولہ
تحصیل ایدسور . ہر زمان عملکتندہ مدنیت و عرفان
یایق ایچین فنا کارقلہ چالیشان بو کونک معل
کتہسی ، مفکورہ لرینک محقق ایچین اک ای بر
فرستی اللری کتیرمش اولورور . حرف انقلابی
تماملامق ایچون پایلاجق جہد او قوما و ایمانی
ویواسہ ایلہ طبیعت اوزرہ مؤثر فکرلری
نشر دیکدر . بو کون عمری بو قایہ ہر حصر
ایدن معلولر ایچین بو انقلاب اوغرنندہ صرف
ایدیجک مساعیدن داہاماتل نایش اولایلیہ ؟
نمذ ایچ